

Incipit liber septim⁹ tractas d' excōicacio
ne et spēbus eius. Titulus primus.

In libro immediate p̄ce
denti habitu sit de p̄latib⁹
ecclesiasticis ad quos p̄ti
net in subditos cū eorū. exi
git culpa censurā ecclesiasti
cā exercere. d̄sequit̄ in hac
pre que est liber septimus
hui⁹ summe d̄siderādū est
de ip̄a celura ecclesiastica noie c⁹ itelligit̄ s̄nia
excōicacōis iterdicti et suspēsiōis ex d' v. sig.
querētū. Et h' d̄nt scd̄z ray. et bñ. li. vj. ex e. cū
medi. i. glo. ix. qz p̄p̄e p̄sona excōicat⁹ xj. q. iij.
centū. et ex de v. sig. ex p̄te. **P**ersona suspēdit⁹
ij. q. v. p̄s biter. et ex de pur. cano. iter sollicitu
dines. **L**oc⁹ aut̄ iterdicti⁹ ut ciuitas villa ca
sū ecclesia regnū ex de v. sig. cū i p̄tib⁹. Inter
dū tñ ponit̄ vnū p̄ alio. qz et p̄sona d̄z iterdi
cta et ciuitas excōicata. ex e. h' et ex de pur.
cū et plātare. **D**eposicō aut̄ et de ḡdacō nō cō
p̄bēdunt̄ noie cēsure ecclesiastice. ut dicit̄ host.
in c. querētū. **D**e trib⁹ ergo p̄dictis dicendū est
Et primo de excōicacōe. circa quā d̄siderandū ē
p̄mo qd̄ est excōicacō et de spēb⁹ ei⁹. et d̄grui
tate. **S**z p̄mo videndū est quid sit excōicacō et
cū hoc siml' apparebit quor et que sūt spēl' ei⁹
scd̄o de d̄gruitate ei⁹. **Q**uantū ad primū sciē
dūz p̄ excōicacō sic describit̄ a quib⁹dā. **E**x
cōicacō ē sepacō a d̄nōne ecclesie quo ad fru
ctū et suffragia generalia. **A**d c⁹ descripcōis
euidenciā d̄siderandū ē qd̄ ille qui p̄ baptisimū
i ecclesia ponit̄. ad duo ascribit̄ scz ad cetūz fi
deliū et ad p̄cipacōz sac̄mentorū. et scd̄z isto
zū p̄supponit̄ primū. qz i sac̄mentis p̄cipacōis
nō d̄municat̄ nisi fideles. **E**t iō aliq̄s p̄t ex ec
clesiā fieri p̄ excōicacōz dupl'. vno ita qd̄ sepe
tñ a p̄cipacōne sac̄mentorū. et h' ē excōicacō
minor. **A**lio mō ita qd̄ excludat̄ nō tñ a p̄ci
pacōe sac̄mentorū. s̄ etiā a cetū fidelīū. et h' est
excōicacō maior q̄ hic diffinit̄. **N**ō em̄ p̄t esse
terciū membrū s̄. p̄ excludat̄ a p̄cipacōne fi
deliū et n̄ a p̄cipacōne sac̄mentorū. rōe iā d̄ctā
qz fideles i sac̄mentis cōicant. de vtraqz ha
bet̄ ex e. siqz. **N**ec obstat ill⁹ iij. q. iij. engel
trudaz. vbi videt̄ d̄rariū dici. **I**bi em̄ dicit̄ qd̄
fuit excōicata nō tñ excōicacōne minori. que
a fraterna societate diuidit̄. s̄ etiā maiori q̄ a
corpe xp̄i r̄scindit̄. debz em̄ ibi itelligi frater
na societas q̄ d̄trahit̄ i p̄cipacōe sac̄mentorū
corp⁹ vō xp̄i ecclesia siue collegiū fidelīū d̄z
di. j. ecclesiastica. **S**z vlt̄er⁹ ad euidenciā d̄ctē
diffiniciōis sciendū qd̄ cōicacō fidelīū ē duplex
quedā i spūalibus ut sūt mutue ōzōnes et con
uent⁹ ad sac̄menta p̄cipacōda. quedā i corpali
bus actib⁹ legitimis. q̄ quidez act⁹ legiti i
his versib⁹ d̄nunt. **S**i p̄ delictis anathema
q̄s afficiat̄. **O**s ozare vale. cōio mēsa negatur
Os scz ne osculū detur **O**zare. ne cū excōicatis
ozem⁹. **V**ale ne salutent̄. **C**ōio. ne in sac̄men
tis cū ip̄is aliq̄s cōicet. **V**el scd̄z host. cōio. i.
d̄ne colloquiū. **M**ēsa negat̄ ne aliq̄s cū eis d̄
medat. **P**remissa g⁹ diffiniciō iptat sepacōz a

sacramētis in hoc qd̄ dicit̄ quantū ad fructum.
et a cōione fidelīūz quātum ad spūalia. p̄ h' qd̄
dicit̄. et suffragia ecclesie d̄nia. **A**lia aut̄ diffi
nicō qd̄a data inuenit̄ scd̄z sepacōez ab vtrif.
qz actib⁹ q̄ talis ē. **E**x cōicacō est a qualibz lici
ta cōione fidelīū v̄l legitimo actu sepacō. **V**n
adā d̄z fuisse excōicat⁹ ab esu ligni vite dicen
te d̄no. videte ne forte sumat d̄ ligno zc. xj. q.
iij. g. euidēter. **E**x sup̄dictis p̄t qd̄ due sūt spēb⁹
excōicacōis scz maior et minor. s̄ minoris ex
cōicacōis sūt etiā due spēb⁹ de quib⁹ habetur
infra titulo. ix. hui⁹ li. ar. iij. q. vlti.

Equit̄ videre de scd̄o. s̄. d̄ d̄gruitate excō
municacōis. **C**irca qd̄ sciendū scd̄z bon. qd̄
sicut in medicina corpali duplex ē mod⁹ sanā
di quo vtit̄ sapiēs medic⁹ scz qñqz p̄ medica
mēta suauia aliqñ p̄ mordicacōne. **I**ta in medi
cina spūali mod⁹ quidā suauis ē p̄ exhortacōz
et sac̄mentorū. mīstracōz. mod⁹ vō mordax ē p̄
icrepacōz et subtractōez sac̄mentorū. et vtroqz
debz vti medic⁹ spūalis p̄ ifirmorū d̄dicōe et
morborū varietate. **E**t de p̄mo quidē mō certū
est. de scd̄o vō patz p̄ ill⁹ math. xviij. si pecca
uerit i te frater tu⁹ zc. vsqz ibi. qd̄ si ecclesiam n̄
audierit sit tibi sicut ethnicus et pub. et post.
amē dico vobis quecūqz ligaueritis sup̄ terrā
zc. **C**ū ergo ethnici et publicani ex d̄nōnez ec
clesie r̄putent̄. talis d̄z s̄m ecclesiaz ex cōionez
reputari. et ita patz qd̄ talis merito debz excōi
cari. et sic liquet nō esse d̄tra ecclesiaz iterdū ali
quos excōicari. **S**z obici⁹ qz cū quis excōica
sathane tradit̄ ut patz j. cor. v. vbi apl's forni
catore maifestū tradit̄ sathane h' at̄ ipiuz v̄i
deret̄. **S**z sathanas est tortor nō tñ animaz.
verumetiā corpū. tradere aut̄ tortori ē dupli
s. aut cessando a p̄tectōe torquetis. siue expo
nendo aut iubēdo tortori ut affligat. **E**x cōica
re igit̄ scd̄z p̄ntis ecclesie statū ē sathane trade
re. p̄tectōz subtrahēdo et eū exponēdo. subtra
hit̄ em̄ suffragia et sacramta p̄ que mūt̄ d̄tra
hostis insidias. **I**n tpe aut̄ ecclesie p̄mitiue qz d̄
mones ip̄is apl'is subiciebant̄. et maifestāda
erat fides p̄ miracula. nō tñ exponebant̄ sed
ec̄ corpali ter ad mādatur apl'i vexabant̄ sicut
d̄z j. cor. v. in tex. et glo. **E**t i⁹ decuit in p̄n⁹ ec
clesie fieri ad terrore l' p̄p̄ excellenciā apl'o
rum. **N**ūc aut̄ licz nō ita vexent̄ i corpe et spū
vexandi tñ exponunt̄. et p̄ t̄to dicunt̄ satha
ne tradi et vere excōicari. hec bon.

De excōicacōe maiori a iure ti. ij.

Postea d̄siderandū ē quid possit excōicare
Et p̄mo videndū ē a quo p̄t ifligi excōi
cacō maior. scd̄a a q⁹ minor. **M**aior vō
excōicacō qñqz infligit̄ a iure. qñqz a iudice.
Prio aut̄ dicendum de illa que ifligit̄ a iure.
Et p̄mo ponēdi sūt casus hui⁹ excōicacōis. se
cūdo ponēdi sūt casus in quib⁹ septi⁹ casus q̄
ē de p̄cussione clericorū fallit. **C**irca primū
igit̄ sciendū qd̄ excōicacō maior ifligit̄ a iure i
canonib⁹ late sentēcie. q̄ sūt plures. **P**rim⁹ ē
cū quis icidit̄ heresim iā d̄anataz. ut ariz. ne
stozij. manachei et filīuz xxij. q. j. c. j. et ij. et
ij. l' etiā siq̄s nouā heresim d̄fingat. et genera
liter quicūqz p̄ romanam ecclesiam vel singlos

ep̄os in suis ciuitatib⁹ et dyoc̄. tanq̄ heretici
luc dānati. excōicati sūt quocūqz noie censēat
ex de hereticis ad abolendā et c. excōicat⁹
Secūsus est cū aliquis ē credēs. defensor. rece-
ptor. fautor hereticorū. i. qui eis fauet quocūqz
mō i errore eos inuādō ex d̄ hereticis excōicat⁹.
q̄. credēt. sūl r cū aliq̄s ē aduocat⁹ p̄ hereticū
vl̄ notari⁹ instrumēta d̄scribēs p̄ eis. ifamel fi-
unt et excōicati sūt ex de hereticis si aduersus
Tercio cā⁹ ē cū p̄tates. domi ep̄ales. rectores.
eorūqz officiales. dānatus de h̄si sine licētia
vl̄ mādato ep̄orū. siue inq̄sitorū. aut saltē alte-
rius eorū a capcōe vl̄ carcere liberauerit. aut
executōz iusticie sibi p̄ eodē crimie a p̄dictis
vl̄ altero ip̄orū inuēctaz. p̄mpte put ad suum
spectat officiū facē retractāt. vl̄ aliquā ip̄orū
fīniam vl̄ p̄cessuz impediūt quoquo mō. s. d̄ire-
cte vel idirecte. Siq̄s em̄ p̄dictorū. aliquid cō-
tra p̄missa fecerit. aut negotio p̄dicto fidei qd̄
incubūt ep̄o l̄ inq̄sitorib⁹ se opposuerit l̄ ip̄m
aliquaten⁹ ipediuerit. Necnō et qui sciēter in
p̄dictis dederit auxiliū d̄siliū vl̄ fauorez. ip̄o
iure sunt excōicati. q̄ si excōicacōz p̄ annuz sus-
tinuerit animo p̄tinaci. extūc velut hereticus
d̄denent⁹ li. vj. de h̄r. ut inq̄sitorib⁹. **S**z quid si
ordinari⁹ et inq̄sitor d̄sordāt de mādato. qz
vn⁹ mādāt puniri et alter dimitti. **A**d h̄ r̄ndet
jo. an. q̄ satis videt̄ tūc sup̄sedendū donec sup̄
hoc papa d̄sulat⁹ vj. e. p̄ h̄. alia l̄ra habz ex h̄.
Quart⁹ casus ē d̄tra q̄nēlibz. q̄ hereticos cre-
dētes receptores defēsores vel fautores eorū.
sciēter tradit eccl̄iastice sepulture. n̄sqz ad sa-
tisfactōz idoneā. talis em̄ ē excōicat⁹. nec ab-
solui meret̄ nisi p̄r publice manibus suis ex-
tumulet eū. et p̄iciat h̄mōi corpa dānatorū.
Sz hoc venz ē dic⁹ jo. an. si d̄scerni possūt ab
ossib⁹ aliorū alias sec⁹. ut ex d̄ sepul. sacris et
loc⁹ ille p̄petuo careat sepultura. li. vj. de h̄
quicūqz. j. **Q**uint⁹ casus ē cū quis dicit
romanā eccl̄iaz caput nō esse nec ei obediendū
esse. di. xix. nulli fas. et h̄ intelligit̄ cū quis h̄
dicit asserēdo. talis em̄ ē hereticus. secus ē si h̄
disputādo diceret. Et nota q̄ p̄dict⁹ canō s. m̄
rod. vl̄ nō ē canō late sentēcie. vl̄ intelligitur
d̄ illis qui p̄pter h̄ romane eccl̄ie nō obediūt.
qz eā nō esse caput aliarū eccl̄iarū credūt.
Sext⁹ casus ē cū aliquis q̄ntecunqz p̄minēcie
d̄dicōnis aut status legatos aut nūcios sedis
ap̄lice p̄ textu d̄suerudinis alicui⁹ iped⁹. quo-
min⁹ exerceat libere officiū legacōis sibi cō-
misse. talis em̄ ē ip̄o factō excōicat⁹. nō obliā-
te quocūqz p̄uilegio. et r̄gna terre et loca que
libet illi scz sic p̄hibēti subdita. eoip̄o sūt tā-
diu eccl̄iastico interdīcto supposita. quādiu il-
le steterit in tali d̄tumacia. li. vj. de off̄o lega-
ti. sup̄ h̄uc. c. nō habem⁹. **S**eptim⁹ casus est
si quis in clericū. monachū. monialē. cōuersuz
vl̄ d̄uersaz. vl̄ etiā aliā religiosam p̄sonā inie-
cerit manus violētas temerarias. xviij. q. iij.
si quis suadēte et ex e. n̄ dubiū. et quasi p̄ totū
et aggrauat⁹ sentēcia d̄tra insecutores et p̄cul-
sores cardinaliū eccl̄ie romane. ceteroqz tan-
ti criminis p̄cipes. vj. de penis felicis. q̄. p̄re-
sent. nec possunt isti absolui nisi a papa p̄ter

q̄m in ar. mortis ut patet ibidē. d̄ni etiā siue
rectores et officiales eorū si infra mēsez post
q̄ res ad noticiā eorū p̄uenerit dictā d̄stitutōz
seruare nō fecerit eoip̄o sunt excōicati ut dicit̄
ibidē. q̄. porro. **C**iuitas vero queuis alia p̄ter
urbem que sceleratis p̄dictis d̄siliū auxiliū vl̄
fauore dederit l̄ infra mēsem eos nō punierit
p̄ut criminis enormitas exegerit et facultas af-
fuerit. ep̄ali dignitate ē p̄uata et remanet iter
dicta ut patet ibidē. in fi. Itē qui ep̄m d̄phen-
dit vl̄ p̄curit vel a sua sede expellit. ē excōica-
tus et ei⁹ bona debēt dari eccl̄ie cathedrali.
xviij. q. si quis deinceps. **O**ctau⁹ casus est cū
quis defēdere p̄t clericū a violēta manuū in-
cōtione. et nō defendit. ex. e. quāte. ibi em̄ d̄-
ne aut scelos violētie h̄mōi actōres. aliquorū
p̄sumpcō existimet esse puniendos faciētes et
cōsenciētes pari pena p̄lectēdos catholica d̄-
demnat auctoritas. eos etiā delinquentib⁹ fa-
uere interpretans. qui cū possint manifesto fa-
cinorosi desinūt obuiare. **N**ec verba jo. et q̄daz
alij intelligūt simplr sicut iacet dicentes h̄ i-
troductū in fauore clericorū quorū defēso p̄-
tinet ad ius publicū. qd̄ s. d̄siliū in sacramentis
et sacerdotib⁹ di. j. ius sub. et in cōdiū laicorū.
ex e. d̄ringit. et scd⁹ istos qualitercūqz v̄bis l̄
factis h̄ possum p̄hibere sentēciā incurro si n̄
p̄hibeo. s. scd⁹ h̄n. ita generalit̄ dicere ē ḡue
et q̄nqz possz aliquis piculū incurre. vñ dicūt
alij q̄ soli p̄lati siue iudices vl̄ alij p̄tates ha-
bentes aliq̄ in aliquos. ad h̄ rōne p̄tatis tenē-
tur. et incidunt i canonē et n̄ alij. xxxij. q. iij.
forte et ista duo noia. licet forte aliqui aliter
p̄ccent nō defendēdo cū possint. vñ q̄ d̄ i di-
cta decretali qui cū possint. intelligit̄ de his
qui rōne p̄tatis quā in alios habēt ad h̄ tenē-
tur. socij vñ et alij defēdere debēt t̄m admo-
nēdo verbis et nō factis ut d̄. hu. di. lxxxiij.
erzoz. **S**z d̄tra xxiij. q. iij. nō inferēda vbi di-
cit̄ q̄ tenet̄ quis iniuriā a socio p̄pulsare si p̄t
dicendū q̄ ibi exponit̄ si p̄t. i. si ē d̄stitutus in
potestate et si etiā tenet̄. nō t̄m p̄pter h̄ est ex-
cōicatus ut dictū ē. null⁹ em̄ excōicat⁹ ex of-
ficō alteri⁹ nisi p̄cipiādo in crimine vl̄ locu-
cōe. d̄zone et d̄similib⁹ ex e. nup. s. h̄ nō p̄ci-
pat aliquo t. li. mō. Capitla aut̄ q̄ jo. p̄ se indu-
cit loquunt̄ de p̄latis. expone d̄senciētes. s. p̄
coopacōz auctoritatē p̄stando. et sic intelligūt
h̄ verba vbi inueniunt̄ ex e. mulieres. et c. nup
et ij. q. j. notū h̄ b̄n. sup̄ illud c. quāte. **P**redic-
tas duas opi. poit ray. et gof. et jnno. sup̄ e.
quāte. nec aliquā eaz p̄legit. **R**od. vero ex-
positoz ray. magis adheret opi. scde. host. rō-
dicit h̄ esse intelligendū etiā de illo qui est n̄
rōne p̄tatis vel officij h̄ p̄hibere p̄t. t̄m p̄t ali-
ter. s. qz scit h̄ fieri debere p̄ illū cui si diceret
caueas ne facias illud statim ille abstineret.
vñ verba illi⁹ decretalis. s. quāte sic exponit.
eos etiā delinquentibus fauere interpretans qui
subaudi licz exp̄sse nō consenserint. tamen hoc
fieri debere scientes cū possint. s. mō predicto
manifesto sibi scz facinorosi desinūt obuiare. li.
vi. e. dilecto. q̄. et quidē. vbi innuit̄ q̄ hoc nō
t̄m p̄hibendū ē v̄bo s. etiā sc̄tō di. lxxxiij. q. j.

et c. se. h. host. in summa. Dicit autem idem in glo.
c. quare. p. quidquid dicat aliqui sciendum est
p. hoc cap. p. quilibet non prohibet dolose. i. ci.
dit. sine dolo vero non incidit. **¶** Nonus casus
est cum quis licet nec manu inicit. nec aliquo
modo scienciat p. h. fiat. tñ ipm clericu inuituz re
tinet pon. do ei fortes custodes. vl. itra domu
aliqua includendo. ex e. nup. §. j. **¶** Decimus
casus est inductus extra pates. osules. rector
res. et alios officiales laicos ciuitatu et loco
zu alioru. agarias et exactores idbitas eccle
siae sacerdotibz alijsqz clericis et eoz posses
sionibz. et alia sua fere vniuersa onera impo
nentes. siue fossata siue expeditones siue alia
quelibet que agenda arbitrant de bonis eccle
siaz. clericor. et paup. christi vsibz deputa
tatis. opleri vo cuncta volentes subaudi cum
effectu. l. iurisc. icoz p. lator. et autoritate qua
habet in suis subditis hominibz euacuantes.
si em tales que i his dimiserunt opeteter admo
nia non desistunt. ta ipi qm fautores eoz. ex
coicaco se nonerit subiacere. nec debet reddi
coioni donec satisfecerit opeteter. et qd dictu
est de exactoribus generaliter intelligit scdm
host. et bn. vñ esse. nisi pus papa consenserit.
et ex de emu. ec. aduersus. §. j. **¶** Et dicit host. in
glo. sup. c. no min. p. sufficit vna monico die
opeteti sibi ad satisfaciendu vl. desistendu as
signata. puta infra menses. et in c. aduersus. §.
fi. **¶** Undecimus casus e inuentz extra illos q
supradictis p. ximis successerunt. nisi infra mensem
erorem siue excessus p. decessor. purgauerit si
ue emedauerint p. decessoribus nichilo excoi
catis remanentibz donec vñqz satisfecerit o
peteter ex de emu. ec. aduersus. §. vl. et scdm
host. ibidem si successor opera dederit quantu
potuit. sed vniuersitate resistete obtinere non
valuit nichilo tñ ligat nisi regimē dimittat
¶ Nota scdz host. et juno. etia ibide q licet suc
cessor eius qui libertate eccle. violauit infra
mensem liget secus tñ e de successoribz alioru
excoicatoru. **¶** Sz obicit qz h. m. p. dicta d. l. i. tñ
p. decessor. p. iudicat successor. sed h. no e vñ.
imo e iam p. p. delictu qz ex quo ipm no pur
gat infra temp. sibi p. fixum a iure p. sumit co
sentire. j. q. j. d. stat. qz ex qo successit in honore
dz s. l. r. succedere in onere. vñ si no purgauit el a
p. so illo tpe recte punit eade pena cu p. deces
sore. si tñ ille successor coicauit in crimine stat
tim fuit excoicatus. ex e. nup. h. bn. sup. ill. c.
aduersus. **¶** Sz nuquid vñqz insolidu satisfi
cere tenent ante p. absoluant. **¶** Sz scdz host. p.
no. imo altero soluete alter liberat a dano da
to ar. ff. de eo p. que factu est. l. j. §. si plures.
sed quatu ad otumacia puniendā intelligo q
vterqz satisficere tenet. neut. em absolui des
bet qñ iuret stare mandāt eccle. excepta satis
factoe damni dati. **¶** Ideoqz intelligo q tñ ius
dex miuget rōne otumacie qd sibi videbit in
ingendu. **¶** Duodecim casus e extra illos q
decetero faciet seruari statuta edita et osuetu
dines introductas extra eccle. libertatez. nisi
eadē de capitularibz. i. libris in quibz sua sta
tuta scribunt siue cartularijs l. alijs libris ifra

duos menses post huius publicaco sentencie se
cerit amoueri. xj. q. j. §. h. si quis antiquata. h.
aut scdz host. intelligit quo ad statuta in scri
ptis redacta. igit in duobz casibz sunt tales
excoicati qo ad statuta scdz host. p. m. est si ipsa
de libris suis infra duos menses no deleuerint
scdm si ipsa seruari fecerint quis deleuerint
vñ quo ad osuetudines in vno tñ si ipsas
decetero seruari fecerint. sic intellige ill. ex
e. nouerit fraternitas tua. **¶** Nota scdz rod. p. cu
dicit in hoc casu extra libertate eccle. noie ec
clesie no op. benduntur laici heremite et reclusi
nisi se subiecerit alicui religioni approbare.
¶ Itē dicit ti. de rap. §. qui dde. rē. vbi rap. agit
de odentibz leges iniquas. p. h. intelligit li
bertas eccle. a p. nicipibz indulta et a iure ca
nonico approbata. **¶** Nec credit hac penaz siue
ostonem extēdi ad eos qui extra p. ticularēs co
suetudines aliquanz eccle. aliquid accepta
re conant sicut e osuetudo aliqz eccle. s.
q. voluit p. sone eccle. iustice agnoscere de oibz
tractibz iuramento vallatis. et de ordāt cu his
juno. et host. sup. c. nouerit. **¶** Dicit aut host. ibi
dem q illa ostitutio mo ligat oīs tales. qz iaz
dudu trāsierunt illi duo menses. et subdit p. qui
dā ponit illos duos menses post publicaco
sentencie. postq in singulis locis fuerit publi
cata. et dicit q h. ostitutio e sepe publicanda.
ne quis possit ignorancia allegare. dicit etia
q q ignorat iniquu statutu. h. no incidit in ex
coicaco que no cadit nisi i otumacē xj. q. iij.
nemo ep. et h. e benignus. **¶** Addit etia idē
q statutarj et statutor. scriptores. statim ligā
tur nec excusari possunt saltē i toto. **¶** Pates at
osules et rectores qñqz possunt excusari qñqz
ad obseruaco siue delectio statutor. q h. m. oī
ignorare possunt. ex qo vero certificati sunt et
obedire negligūt ligant. qd referri debet ad
arbitriu boni iuri. s. qñ potuerūt scire et qñ i
pedire ne seruent. osiliarij aut tñ demū ligā
tur qñ osenciūt in delicto. scdz host. et juno.
in glo. **¶** Tredecim casus e de illis q tñ sta
tuta fecerunt. **¶** Decimusquartus casus de ill. q
ipsa statuta scripserunt. **¶** Decimusquintus casus
est extra p. tates. osules rectores et osiliarios
locoz. vbi statuta et osuetudines decetero e
dite fuerit vl. seruate. resume scdz glo. nisi in
fra duos menses rē. subaudi. quis no statuerit.
nec seruare fecerit. vt differat a pcedentibus
casibz. et e rō notata sup. in alio casu. **¶** Sz nun
quid impator l. rex ligant p. h. m. oī sñiam si ta
le qd fecerit cu ibi d. cis mencō no fiat. **¶** Bñdet
rod. ti. de rap. §. q. dde. p. sic et s. l. r. oīs alij in
quacūqz dignitate osituti. **¶** Decimussextus ca
sus e extra illos qui scdz ea l. scdz eas p. sumpse
runt iudicare. **¶** Decimusseptus casus e extra il
los qui scribere p. sumpserunt sic iudicata. et isti
quinqz casus colligunt ex e. nouerit fraterni
tas tua. ab illo v. itē excoicā vsqz i fi. **¶** Sz
extra qz n. vide q osiliarij et officiales sint ex
coicati sz excoicadi. ex e. graue vbi d. excoica
cois sñiaz p. mul gare p. cures. **¶** Ad qd rñd. ibi
bn. q qñ illa decretal. nouerit d. q osiliarij sūt
excoicati dz rñm n. ifra duos menses ea delere

fecerit. et sic tales videntur ipso iure excommunicati. nisi ea deleuerit infra duos menses. et postea per suam. s. statutarum et scriptorum ipso iure statim sunt excommunicati ut videtur per illam decretalem nouerit nisi referuatis infra duos menses etc. v. l. c. grauez. loquitur de consiliariis et officialibus qui successerunt et non de illis quorum consilio et auctoritate statuta ista fuerunt facta. et tales nisi ea deleuerint fecerint excommunicentur. ut dicitur in c. grauez. et si ea fecerint suari nisi infra duos menses ea fecerint deleui ipso iure sunt excommunicati ut in dicto capitulo nouerit. et subditur quod ad remouendam contradictionem predictam exponas illud promulgare precures. i. promulgata esse ostendas. v. l. i. a. excommunicatos a iure domini iterum per suam excommunices. et hoc secundo modo exponit etiam host. s. aliter. etiam rethor. l. i. a. dicit decretalem scilicet grauez. sic exponis idem quod fraternitati tue mandamus quatenus in consiliarios et officiales ciuitatis ipsius. nisi statim ipsa deleuerint fecerint. et idonee sicut res exigat cauerit. quod consilia decetero non debeant acceptare precures. subaudi ratione contumacie. quod nolumus idem neque cauere etc. et infra excommunicatos denunciare. quod hoc acceptauerunt. ut ex e. nouerit. que est honorum tercius. et sic est posterior ostensio illa cum laicis que facta fuit in consilio generali tunc inno. tercius post cessationis eiusdem honorum. Et eodem modo potest intelligi illa decretalis. grauez. quod licet sit posterior in scriptura. fuit tamen forte prior in iudicatura. hoc host. in summa sua. s. quod licet intelligatur quod de ea debeant idonee cauere quod decetero talia non omittant. s. hoc host. debet intelligi. per debet cauere sub certa pena et hypotheca vel datus sufficientibus fideiussoribus ar. ex de preiud. l. i. a. s. quo circa. et hoc notat mens istorum ubi dicitur scilicet idonee sicut res exigat. **D**ecimus octauus casus est contra incendiarios et fractores ecclesiarum ex e. d. q. l. i. s. ut et x. q. iij. canonica. et ex de rapto. i. l. i. s. dicitur aut incendiarium sed rap. quod incendit auctoritate propria ciuitatem vel villam vel mansum vel segetem vel siluam rem male studio. siue per odium siue per uindictam. xxij. q. v. l. pessima. non solum autem qui incendit incendiarium dicitur sed etiam ut dicitur rod. qui facit incendi. vel ad hoc scienter auxiliu vel consiliu impendit. auctoritate propria dictum est quo ad eum qui non habet ius mouendi vel indicendi bellum. si autem ille qui habet ius vel aliud ius suu ei hoc faceret. incendiarium sed rap. in d. candus non esset dummodo iustu bellum haberet. Itaque exponit mansum. i. maneriu. s. alienu sedus rod. et gof. si enim aliquis propriam domum vel segetem incendit. ret licet peccaret abutendo re sua. non tamen tenetur pena incendiarium nisi dolo malo hoc faceret. s. ut simul bona aliena incenderet. **D**ubitat autem hoc verum incendiarium non tamen ecclesiarum. s. etiam aliarum reru sint ipso facto excommunicati. s. sedus magis incendiarium ecclesiarum qui s. ecclesia. vel locum religiosum vel cimiteriu vel ea que infra spaciū privilegia tuarum continent sicut legitur. xvij. q. iij. sicut antiquitus. incenderint vel effregerint. ipso iure sunt excommunicati. Nec obstat illud xvij. q. iij. omnes. ibi enim lucius papa excommunicauit incendiarios episcopos sui s. gof. q. d. eo. s. lucio mortuo canone cessauit nec ultra suu tempus excedebat ar. ad h. ff. de penis l. si. et xxij. q. v. l. pessima. et xij. q. iij. indigne et xvij. q. iij. quilibet. Sedus vero jo. omnes sunt excommuni-

cati ex quo sunt publicati. Consuetudo autem approbata reddit eos excommunicatos ipso iure licet non sine excommunicatione denunciati. siue in ecclesiis siue in villis incendiū commiserint dolo malo. quā dicas suādam cum sit le. interpres optima. Si tamen consuetudo non apparet. de iure stricto sentias cum aliam host. in su. ti. d. incendiarium. cum aliam. sentit etiam h. ex e. cum tua. et gar. v. l. e. quicquid per eo in glo. v. l. Ray. v. l. dicit quod omnes incendiarium sunt excommunicati in thethonia ratione consuetudinis quā papa scit et tollerat. **S**ed nunquid consuetudo sine suā vel consuetudine potest facere quod aliquis sit vere excommunicatus. Rūdet rod. quod non. sine suā vel ostensione taceat vel expressa. s. intelligendū est ex quo papa et prelati tales reputant excommunicatos. ostendit super hoc edita esse et ita lata est consuetudo siue suā vera vel presumpta. hoc rod. **S**ed ego non credo quod sola consuetudo sine suā vel consuetudine expressa possit aliter quē sententia excommunicationis inodare. cum potius ex ignorantia iuris quod ex ratione procedat ar. d. pe. di. j. q. pene. Non solum autem incendiarium. i. qui ignem apponit sed etiam qui mandat et dāt consiliu auxiliu et consensu excommunicari debet usque ad satisfactionem. xxij. q. v. l. i. si quis mēbrorum et c. pessima. hoc Ray. Nec excusat mercedem aut coactio quicquid odicōnalis quā in cīdat in canonē qui cōdit sacratū locū. et quā sit excommunicandus qui incendit priuātū. tū quo ad priuātū mortale excusat a tanto sed non a toto hoc rod. **I**tem dubitat de violatoribus verum violatores non tamen ecclesie sed et emunitatis ecclesiastice sunt ipso iure excommunicati. s. non est idem violare ecclesiam et emunitatem ecclesie. quod ecclesia violare est ipsam frangere vel incidere. violare vero emunitatem ecclesie est facere contra libertatem ecclesie. violans ecclesiam non tamen voluntate sed opere ut dictum est excommunicationis incurrit ipso iure cōi. violans autem emunitatem ecclesie non est excommunicatus ipso iure cōi. sed post monitionem sufficientem si emendare contempserit est excommunicandus. xvij. q. iij. nullus. et c. s. q. s. deiceps vñ extrahentes homines violenter de ecclesia ad quā per refugio confugerat. non sunt excommunicati a iure communi. credo tamen quod in regno francie sunt excommunicati per consiliu bituricense. Nec innocē. **S**ed quod est effractor ecclesie iudicandus. s. ille qui dolo malo aut per iniuriā violenter pietatem fodere aut suffoderit a vitrea aut feraturā aut ostia firmata aut rectū ecclesie. hoc rod. **S**ed nunquid effractor occultus ecclesie erit excommunicatus ipso iure. videtur quod non. quod decretalis ex e. d. q. l. i. non videtur loqui nisi de illis qui publice frangunt ecclesias. probabiliter tamen dici potest in fauore ecclesie quod talis incidit in canonē sicut publicus effractor s. hoc rod. Et predictis patet quod si perdoneb animo frangere ecclesiam veniat non tamen frangat quod eam aptat et nullū resistantē inueniūt. quod propter timorem eorum inde effugerunt. in canonē non incidunt. licet intret et aliqd inde asportet vim inferre parati si qui resisteret hoc rod. **D**ubitat postea de sacilegis verum sint excommunicati. s. ut dicitur xvij. q. iij. si quis sacrilegiū committit auferendo sacrum de sacro vel sacrum de non sacro vel non sacrum de sacro. et quocūque istorum modorum quod omittat sacilegiū. non incurrit excommunicationem maiorem ipso iure.

nisi faciat hoc cū violacōe ecclesie siue incen-
dio ex e. conquesti. in glo. excōicandi tñ sunt
tales. si moniti satisfacere contempserint. xvij. q. iij.
si quis domū dei. et xij. q. ij. idigne. videt^r
tñ aliquib⁹ p^rbabiliter q^o ipso iure excōicacōz
minore incurant. d^r em in c. si quis domū dei
donec i cōuentu admonit⁹ satisfaciatur legitime
sciat se p^ruatū esse. vñ ill^o. c. xj. q. iij. canonica
in quo violatores ecclesiaz excōicant^r. loquit^r
de his q^o ecclesias violāt cū effractōe. **S**ic^r i^o
c. xvij. q. iij. omēs ecclesie. vbi excōicant^r omēs
raptores ecclesie et alienatores facultatū ei⁹
loquit^r de raptorib⁹ rez⁹ ecclesie. violenciam
ecclesie inferēdo. s. ecclesiā frangēdo. h. rich.
Ex p^rdictis patet q^o illi qui ecclesias offendūt p^r
bona ipaz⁹ diripiūt aliter q^o incendendo vel
violando etiā ope. nō sunt excōicati ipso iure.
s. sunt excōicandi licet iudicent^r sacrilegi. scd³
rich. ex de fo. ope. conquesti. **D**atet etiā ex p^rdi-
ctis q^o deflozans monialē benedictā. licet au-
ferat rem sacrā. s. v^rginitatez de muliere sacra.
nō incurrit excōicacōez ipso iure nisi eā opp^rmat
violēt^r si tñ ep^s in cōsecrando ferat s^riam ex-
cōicacōis in omēs. q^o cū talib⁹ carnaliter se mi-
scebūt. post h^o carnaliter eā agnoscēs excōica-
cōz incurrit. h. rich. **S**ciendū vō q^o rap. po^t
casum de incēdianis p^r se. et postea ponit casū
talē p^r se sepatū a dicto casu scz. p^r excōicatus ē
cū quis fragit ecclesiā. vel int⁹ omittit aliq^o
multū enorme peccatū. accipiendo forte corp⁹
xpi de altari vel cōicando retinēdo in ore p^ro-
pter forctarias. vel crisma. vel altare l^r crucez
frangendo l^r sile ex e. conquesti. et xvij. q. iij. oēs
ecclesie et c. sicut. **E**x p^rdictis sup^r in p^rima q^o
stione p^rcedenti videt^r q^o qui accepit talia sine
fractōe ecclesie siue violacōe nō sit ipso facto
excōicatus. scd³ rich. host. etiā et gof. dicūt tñ
de incēdianis et violatorib⁹ ecclesiaz. nec fa-
ciunt mencōez d^r his que omittūt ibi. **I**n c. ec-
illo cōg^rstū. nō d^r aliquid de illis. **D**ecimus
non⁹ casus est cū quis a pauciorib⁹ q^o duabus
p^ribus cardinaliū in papaz⁹ elect⁹. electōi de
se facite cōsentit. et p^r papa se gerit si huiliter
abstinere noluerit ex d^r elec. licet. q. p^rterea **Q**ui
dā tñ nō admittūt hūc casum vt dic^r rap. bñ.
etiā dicūt sup^r dicto c. q^o h^o aliqñ cardinales s^r-
uāt. aliqñ nō. possunt em scd³ guil^r. qñ volūt
renūciare hūc cōstitutōi et statuere. q^o valeat
electō a p^ribus facta. scd³ vō host. nō possunt
q^o h^o cōstitutō p^r bono publico ē facta itē s^rm
host. ibidē si cardinales dēt vñanimit^r p^ratē
noiandi papā duob⁹ vel trib⁹ et ipi noiaturū
ab illis recipiāt electō valet. **E**t idem dicūt si
omēs ouemant in h^o s. q^o ille in quē p^res cōsen-
sunt habet^r p^r papa q^o talis cōsensuz om^r hab⁹
Item si postea cōsentiant in illū qui gessit se p^r
papa. cū nō esset a duab⁹ p^rib⁹ elect⁹. nō val³
q^o nō possunt cōsentire in excōicatu. imo omēs
ei cōsentientes et adherentes incidunt in cano-
nem. nisi forte penitus esset et absolutus p^r illos
cardinales qui ei nō adheferāt esset **I**tem non
optet papam eligi a duab⁹ p^ribus cardinaliū
omniuz. sed tñ p^rncium. nisi aliqui cardinales
absentes essent i loco vicino vñ omode vocari

possent. h. oia host. sup^r c. licet. **V**icesim⁹ cā⁹
ē d^rtra illū qui de tertia p^rte cardinaliū cōsensus
nomē pape sibi vsurpauerit necnō et d^rtra eos
qui eū receperit ex de elec. licet. q. si quis at.
Vicesimusprim⁹ cā⁹ q^o si illi quos astrigit sta-
tutū editū ad cogendū cardinales cito p^ruide
de papa nō seruet illud. sūt excōicati ipso iure
li. vj. de elec. vbi. q. si p^rmissa. **V**icesimusse-
cundus cā⁹ ē q^o si q^os cardinalib⁹ inclusis p^ro
electōe pape v^rl alicui eoz⁹ scripturā v^rl nūciū
mittit. aut loquit^r secrete cū aliquo eoz⁹. ē ex-
cōicatus ipso iure. vt patet ibidem. q. nulli
Vicesimusterc⁹ casus ē cū quis p^r se v^rl p^r aliū
falsificat l^ras pape cū fautorib⁹ et defensori-
bus suis. **V**icesimusquartus casus ē cū quis
scienter v^rtit^r l^ris ap^rlicis etiā ab alio falsatis
et hi duo casus p^rbant^r. ex de crimine falsi ad
falsariū. dicūt etiā e. ti. dura. q^o si quis l^ras
falsas se habere agnoscat. eas infra xx. dies de-
struat aut resignet si penā excōicacōis euadere
velit. et h^o scd³ host. ibidē in glo. intelligit^r qñ
l^re false aliquo casu ad aliqñ p^ruenerūt. resi-
gnet. s. tali qui posset p^rdesse nō obesse vt dic^r
ibi glo. p^r aut dicit si penā excōicacōis euadē
velit. intelligit^r de s^ria d^rocesam. si sup^r h^o sic
lata vt dicit ibidem glo. q^o etiā ibi p^ricipit^r vt
ferat^r. aliā tñ s^riam canonis incurrit vt d^r in
c. ad falsariū. **Q**uid si aliquis simplex v^rta^r
talibus l^ris ignoranter. **R**nd³ glo. bñ. et host.
sup^r c. dura q^o nō excusat^r. q^o p^r alios hec inqui-
rere debz ar. xxxvij. di. q. si. **Q**uid si falsitas
ita lateat q^o videri nō possit etiā a penito. **R**nd³
ibidē glo. q^o si diligenciā quā potuit p^r se et p^r
alios habuit nō tenet^r. alias nō excusat^r ex de
homici. job. et c. si. **N**otat etiā host. in sūma ti.
d^r crimine falsi. q^o hodie p^rceptū ē q^o i l^ris dñi
pape nec in p^ruo nec in magno audeat quis ap-
ponere manu. etiā l^raz vñicaz vel punctū vñi-
cū corrigēdo. p^rter officiales quib⁹ h^o ē omis-
sum. aliter manū appones ex canone lato i cu-
ria est ipso facto excōicatus. nec p^r p^r aliqñ ci-
tra sede ap^rlicaz absolui. et idem vult gof. **Q**
Querit^r aut^r h^o vñ impetrās l^ras dñi pape ta-
cita veritate vel suggesta falsitate sit excōica-
tus ipso iure. **R**nd³ q^o nō siue hoc faciat impetrā-
scienter siue ignoranter etiā si talis veritas ta-
ceat^r vel talis falsitas suggerat^r. qua veritate
manifestata l^r qua falsitate nō suggesta. papa
l^ras illas nō cōcederet vñ ex d^r relc^rp. sup^r l^ris
habet^r q^o l^re sic impetratē p^r maliciā v^rl fraudē
indistincte nō valēt. nō tñ dicūt ibi q^o sic ipe-
trās excōicacōz incurat. **N**ō est etiā excōicatus
ille qui v^rtit^r l^ris ap^rlicis sub alio noie ipe-
trat^r. et licet tā illi q^o isti sint digni magna pena
et cōfusione. non oportuit tñ ius condere. quo-
rales ipso facto excōicacōz incurret. q^o tales
fraus a p^rte aduersa vel iudice d^rtra vtetes fa-
ciliter et certitudinaliter p^rbari p^rt. puta si tal^r
l^ra sit ipe-
trata sub noie petri clerici v^rl orpha-
ni v^rl cruce signati. et nō sit ita faciliter et cer-
titudinaliter excipi p^rt cōtra vtentē talib⁹ l^ris
ostendēdo q^o nō est clericus vel orphanus v^rl
cruce signatus. **N**ec obstat q^o ex d^r crimine fal-
si ad falsariū. excōicacō fertur in falsarios.

qz fertar sup falsarios qui lras pape falsificat aliquo modo. expm. e. ti. licz ad regimē. vel aliquo mō simili v. equalē alicui illozū modo. **Nota** etiā qz xrv. q. ij. dicēti dē falsariis qui lras impetrat falsa suggestiōe l falsis pēibz. qz licet talis sit falsari⁹ extendēdo nomē falsarij nō tñ est falsari⁹ lraz dñi pape qz veras lras impetrat licz falsa suggestiōe l rich. **Querit** postea vtz si inuenies lraz pape cui⁹ efficacia iā expirauit puta qz fuit data ad temp⁹ qd iā trāsiuit. ludo. nō intencōe vte di. lram aliquā in ea male formatā reformet l punctū faciat vel quolibz alio mō aliquid in ea imutet sit excōicat⁹ ipso iure. **¶** Dicūt alii qz nō. qz illa excōicatio intelligit nisi de lris que possūt esse viles alicui. pdicta autē lra quo ad oēm hoīem inutilis esset. **Sed** dtra qz licet illa lra nō imutata facta sit inutil. tñ p rasurā sic imutari posset vt vtilis appareret vt si ibi scriptū esset post trienniu. iaz videret vtilis qñ ante erat inutil. cū ergo quēcūqz imutacō sine pua siue magna circa lram pape qz mutacōz p apparere vtilior qz erat. l vtil cū ante nō esset. sit phibita sub pena excōicacōis iā late snie videt qz imutans aliquid circa lraz et d qua ē questō sit excōicat⁹ ipso iure **Qd** cedendū videt vt em patet ex d crimine falsi. licz in glo. Quicūqz etiā rapit l imutat rescriptū pape ē excōicatus et falsari⁹ indistincte. **Nec** obstat illud de fide instru. ex lris vbi dē de quibusdā lris quas ps aduersa falsitatis arguebat. eo qz i narracōe fcti abrase erant. qz ppter illā rasurā false iudicari nō possunt. sicut habetur in c. illo licet in glo. illa rasura facta fuit p eū qui lras scripsit. et nō p eū qui vtebat illis lris. **De** literis tñ qz p nullā rasuram possent appere viles. puta de lra citatoz. et data a ducēis annis aliter iudicādū essz. qz si tota raderet et de nouo scriberet nō posset apparere vtil ppter bullā qz in creacōe cuiuslibet pape noui aliquid circa bullā mutā. nomē em ei⁹ in bulla ponit. l rich. **¶** **Vicesimus quint⁹** casus ē dtra illos qui vendūt l deferūt arma. ferū galeas l lignamina galeaz. naues vel alias merces phibitas saraceis. et l oī tpe indistincte. vt notat hos. gos. et rap. et q regimē nauū piraticaz l galeaz. suaz exercet vel aliqd aliud subsidū eis impēdunt p se vel p alios quocūqz mō vel ingenio. et maxime tpe guere in dispendiū terre sancte vel xpianoz. et noīe armoz intelligunt hū bñ. etiā fustes et lapides. ff. de v. sig. armoz. ap. plloe. et tales absolui nō debēt. nisi totū qd ex tali cōmercio pceperit et tantundē de suo miset i subsidū terre sancte. et si nō sūt soluēdo alia pena puniāt et oēs res taliū possūt licite occupari a principibz catholicis. et dñilibus ciuitatū. et ipi si capti fuerit in hoc serui capienciū fieri. vt ex de iudeis. ifra quorūdā. et c. ad deliberādaz. et c. significauit. et dic⁹ host. in sū. de iudeis et sara. qz videt qz tpe trenge xpiani cū cōmercō adire possint alexandriā. dū mō caueāt a mercibz phibitis. vt patz in c. significauit. qz licz i alexandriā ire vt p recup-

andis cōciubz suis. dūmō illi qui ppter hō illuc vadūt nihil in suis mercibz vel alio mō secū illuc deferāt vñ possit saraceis pter redē. pcoz aliquod comodū vel subsidū puenire. quod etiā pmo debēt corā epō iurare vt l oia pbāt in c. significauit. **¶** **Sz** quid si nō possint captiuos redimere nisi portet eis arma vel ferrū. nunquid hoc facere possunt sine excōicacōne. **Rñdet** bñ. sup dicto c. qz nō credit qz hō possint nisi pmo requirāt autorizat pape. ne fraudis aliquid fiat. **¶** **Vicesimussext⁹** casus cōtra illos mgros vel scolares qui tractāt cū aliq bononiensi ciue de ipius hospiciō adducendo. in inquilini scolaris puidiciū seu eo irzeq̄sito vel nisi temp⁹ adductōis sit elapsū. ex d loca. et adduc. c. j. h. pena vt dē ibidē i glo. sūm laur. extendit ad oīs q sūt ibi grā scolariū meretricibus exceptis. **Sed** vñ host. in sū. ti. d loca. extendit ad oīs q sūt de iurisdicōe dñi pape scz clericos. sec⁹ ē de alijs. et in glo. sup dictū c. dicit idē host. qz hō dñitucō ē generalis. **Sed** vñ inno. ibidē hec dñitucō ē localis nec cōprehēdit nisi scolares vel qui pūilegio scolariū gaudēt vt scriptores et dñiles. **Sed** aut bñ. nō extendit ad scriptores vxoratos. licet sint ibi ppter scolares. qz eadē rōne extendet ad cartarios et cartaz. rasores. vñ sūm eū soli mgri et scolares phibent ibi pducere hospicia scolariū. **Sed** etiā host. ex de loca. c. j. hac dñitucōne ligant etiā ciues locātes. qz cōicant in crimie adductōibz ex e. si cō cubine. **¶** **Vicesimussēptim⁹** casus est dtra quos cūqz religiosos pfectos leges vel phificā audientes. ex ne cleri. vel mona. nō magnope. et c. sup specula. **¶** **Vicesimooctau⁹** casus est qz null⁹ quācūqz religiōne. dū tñ approbatā vt di. jo. an. tacite l expse pfectus fuerit. ad quēvis studiū lraz. nisi dcessa sibi pū licēcia eūdi ad studiū a suo plato cū dñilio cōuentus sui vl partis maioris ire psumat. si aliter vadit est excōicatus li. vj. ne cleri. vel mona. vt pi. culosa. **¶** **Vicesimusnon⁹** casus ē dtra archidiaconos. decanos. plebanos. ppositos. cantores et alios clericos psonat⁹ habētes. **Nec** nō et psbros leges vel phificaz audientes et iste casus et sup dict⁹. vicesimussēptim⁹ intelligit nisi infra duoz. mēsum spaciū a studio hmoi duxerit desistendū. vt in d. c. sup specula. §. vl. **¶** **Clerici** aut psonatos habentes. sunt primicerius et thesaurari⁹. ex de cōcessi. p. c. nostris. cancellari⁹. ex vt eccl. beneficia. c. unico. pce. tor et saccenoz. ex d excels. pla. inter dilectos mgr scolariū. ex ne pla. quāto custos. ex de officio custo. c. j. et iij. sacrista. ex de offi. sacri. c. j. archip̄sbiter. ex de offi. archip̄sbiteri c. j. ij. et iij. **¶** **Et** idem intellige de alijs psonatibz qui scd⁹ diuersas dñitucōnes habent diuersi in ecclijs diuersis. **¶** **Sz** quid de his qui habēt beneficia quib⁹ est cura animaz. annexa. puta habēt ecclesias prochiales. **¶** **¶** nūc ē expl sum qz statutū pdictū ad eos qui prochiales ecclesias habēt nō extendit rōne hmoi eccliaz. nisi ille sint plebanie sub se capellas habētes

in quibus clerici instituti nō possunt inde sine
causa rōnabili. l. i. rēueneri. vj. ne cleri. v. l. mo.
statutū. **S**i vero tales sūt p̄biteri extendit ad
eos rōne p̄biterat. qz dicit ibi necnō et p̄biter
Itē etiā esset dicendū si haberet dispensacōz l.
alio mō p̄sonatū cū illis ecclesijs. tūc em̄ te-
nerent rōe p̄sonat. **S**i qd si plebania habe-
ret vnicā capellā. Rñdet jo. an. q. pleban. ei.
tenet qz cū dicit i decretali p̄dicta plebanie
habentes capellas. p̄litas capellaz refer.
ad p̄litarē plebaniaz. ar. ex de p̄uile. vt p̄uile-
legia. q. aut dicit ibi nisi infra duorū mensium
spaciū. c. intellige numerando a tpe publica-
cōis hmoi cōstitutōis. vt exponit glo. host.
at dicit sup. c. sup. specula. q. reglāres ipō fctō
s. qñ incipiūt audire leges v. l. p̄biter sūt excō-
municati post duos mēses si nō dñstāt. et pos-
sunt absolui a suo epō dpo. vel sub q. studēt
inno. v. o. ibidē et gof. dicit idē de secularibus
et religiosis quo ad duos mēses. Itē cū religio-
sis qui veniūt extra p̄dictū statutū solus papa
dispēsat vt ad honores p̄moueat. vt in c. nō
magnope et c. sup. specula. Itē s̄m inno. et hos-
monachus q. audit vel legit h̄ in claustrō non
incidit in canones. si autē ex claustrū icidit.
Tricessim⁹ cā. ē extra illos qui artē illā morti-
ferā et odibilē balistariorū et sagittariorū ad-
u. xpianorū et catholicorū exercent ex d. sagit-
c. j. et h̄ intelligūt quidā vt bñ. et gof. qñ bel-
lū ē iniustū. host. v. o. h̄ intelligit vbi est bellū
volūtariū et vbi ē bellū iudiciāle. **S**ec⁹ ē vbi
ē bellū romanū qd est inter fideles et ifideles.
Si nunquid tales sūt ipō iure excōicati. **S**i qz
m̄titudinē p̄cendū ē ab inico d. l. vt ostendit
reut. et qz nō dicit h̄ dictū c. s. tñ p̄biter di-
ctā artē vt dictū ē sub anathemate exerceri.
vñ nō est canon late s̄nie s. ferende et in h̄ cō-
ueniūt host. bñ. gof. rap. et inno. ex de sen. ex.
c. j. **T**ricessim⁹ prim⁹ cā. ē cū quis p̄cipat
excōicato in crimine p̄ quo ē excōicat⁹ impē-
dendo ei cōsiliū auxiliū vel fauorē. ex e. nup. i
tex. et glo. et c. si dē cubine et dicit glo. ibidē q.
hoc est vñ qñ ille nō erat alias factur⁹. ex.
de homi. sicut. s. q. v. o. **Q**uidā tñ h̄ intelligūt
tñ de excōicatis nominatim et noie p̄prio ex
p̄sso. nō de illis q. sunt excōicati in generali a
iudice v. l. a iure. **C**redit tñ rod. q. idē iuris sit
in vtroqz casu. **S**i r. cōicās excōicato cū fauto-
rib⁹ suis est excōicat⁹. ex e. q. in dubijs et di-
xiiij. nūatus. et iste casus coniūctus cū p̄cedē-
ti facit vñ scd. jo. sed guil. durādij facit eos
duos. **T**ricessim⁹ secūda cā. ē extra illos p̄ci-
pēs p̄latos seu quales alias p̄sonas ecclesi-
sticas seu seclares. q. quēpiā xpianorū per ass-
smos int̄fici fecerūt v. l. etiā mandauerūt qz
q. mors ex h̄ forsitā nō sequerē. **N**ecnō et cō-
tra illos q. dictos assismos receperūt v. l. defē-
derūt seu occultauerunt. tales em̄ hoies non
solū excōicacōis et deposicōis ipō facto icur-
runt sentencias. s. sunt ec̄ cū oībus bonis suis
omibus xpianis exp̄siti et p̄petuo diffidati.
ita q. ex quo de p̄dictis v. l. aliquo ipōz. p̄ba-
bilib⁹ ostiterit documētis. s. q. aliqd scd. taz
execrabile cōmiserūt. nullaten⁹ alia excōica-

cōis v. l. deposicōis seu diffidacōis aduersus
tales s̄nia requirant. **S**i et beneficia taliū p̄ il-
los ad quos p̄tinet collacō libere dferant. l. i.
vj. de homi. p̄ humani ad fi. **T**ricessim⁹ ter-
cius casus ē extra illos q. scienter et spōte p̄ci-
pāt excōicato a papa in diuinis officijs. ex.
e. significauit. et hūc rigore inducit magnitu-
do vocis s̄nie iudicis. s. pape et excellēcia illo-
rum in quib⁹ cōicant. s. diuinorū officiōz. **E**t
h̄ intelligendū est tā de his que intra ecclesi-
as dicunt q. extra. s. de hoīs canoicis. scd. hos.
et gof. **E**t q. dicit spōte nō intelligas excludi
vim cōdicōnalem s. absolutā tñ. ex qd me. ca.
sacris scd. hos. et gof. **E**t cū h̄ cōstitutō penāl
sit nō ē extendēda scd. gof. de pe. di. j. s. pene
imo dic scd. hos. q. cū h̄ cōstitutō nō sit penāl
sed medicinalis sed tñ spēalis. nō est ad alios
extendēda. insti. de iure naturali gen. et ci. s.
plane et ex d. elec. licz. et c. v. l. **Q**uid g⁹ si qz
p̄cipat in diuinis officijs cū excōicatis a ca-
nonibus sup̄dictis. **N**ūquid eandē s̄niā incur-
rit. **S**i nō puto qz mic⁹ agit cū lege q. cū mi-
nistro leg. ff. de arbitris. celsus. scd. hos. **Q**ui
dam tñ dicūt cōtrariū s. q. talis qui p̄cipat cū
excōicatis a papa in diuinis officijs. excōica-
cōz maiore non incurrit. et cū his sentiāt bñ. et
inno. sup. d. c. significauit. dicētes ibi q. h̄
debet intelligi qñtū ad p̄uacōz sacramētōz. l.
forte qz illi de quib⁹ dicit ibi in c. illo erant
excōicati cū omibus p̄cipantib⁹ cū eis. **V**el
forte qz illi p̄cipauerūt illis excōicatis i eo-
dē crimine. ideo eadē s̄niā cū illis fuerūt liga-
ti. et remitti debuerūt ad excōicatozē suū sol-
uendi. **O**pinio p̄ma est host. et p̄babilior vide-
tur scd. rich. qz ouenit magis cū tex. **T**rice-
sim⁹ quartus cā. ē extra illos q. romanos aut
alios xpianos p̄ negociacōe vel p̄ alijs bone-
stis causis nauigātes cape aut rebus suis spa-
liare p̄sumūt. aut naufragiū passos spoliāt re-
bus suis nisi moniti satis faciāt vt ex d. rap. ex-
cōicari. vñ ipō iure sunt excōicati si post ope-
tentē admonicōz vel postq. fuerit i mora non
restituāt. cū restituere possint. vt dicit glo. bñ.
et host. **S**i glo. inno. dicit q. est canon s̄nie fe-
rende. et addit host. in glo. q. qui mercatores
sive pegrinos nō nauigātes. s. alias itinerātes
dep̄dat. nō ē excōicat⁹ ipō iure s. excōicad⁹.
xxiiij. q. iij. si quis romipetas. et c. paternaz.
dicit etiā ibidē in fi. p̄ pirate excōicant⁹ solen-
niter ab ore pape ter in anno. dicit etiā ibidē
q. spoliātes naufragātes incidunt in canonē si
nō restituāt infra tps a iudice p̄fixū. **T**ricesi-
mus quint⁹ cā. ē extra illos q. innitunt⁹ ordina-
cōib⁹ vel alienacōib⁹ a scismaticis factis. ex.
de scis. c. j. v. l. **T**ricessim⁹ sext⁹ cā. ē extra
religiosos p̄fessos tacite l. exp̄sse nō deferētes
habitū. ex mōasteriū qualē essent itra mōaste-
riūz gestaturi. si morarent⁹ ibidē. **S**iue etiā sue
religionis habitū temere dimittētes in scolis
v. l. alibi. ex ne. cle. l. mo. inno. iij. gūis. et li.
vj. e. vt piculosa in qua cōtinent⁹ p̄la q. cōtineā-
tur in illa gūis. et iō illa gūis nō ponit⁹ in vj.
Et dicit temere qz ex iusta causa timoris licet
habitū trāsformare. ex d. vi. et ho. cle. clerici.

Sed nūquid p c. vt piculosa. oīs apostore habitū relinquētes sūt excōicati. **¶** Et q non qz loquit̃ tū de religiosīs manentib⁹ in religiōe mutantib⁹ habitū suū. **¶** Tricesimusseptimus cā⁹ est ctra doctores et mgros qui p̃dictos f̃-
licto suo habitu leges vl̃ phisicā audiētes do-
cent vl̃ in scolis suis retinēt vt patz in dētō c.
vt piculosa. Idē credo scōz jo. an. si habitū non
dimittūt. qz p̃cipiāt in crimine. **¶** Quid si mo-
nachus habēs domū iuxta scolās exis ibi au-
diat. **¶** Et p̃pter h nō erit doctoz excōicatus.
Nō em̃ potest eū phibere nisi stet ibi. **¶** Quid
si monach⁹ nō vult scolās exire. videt⁹ q licē
te possit inde expelli. ar. ex e. veniēs. et si n̄ p̃t
expelli exeat doctoz. ar. ex e. nup. h jo. an. **¶**
Tricesimusoctau⁹ cā⁹ ē q excōicati sūt ip̃o iu-
re noua thelonia pegrinis et mercatozib⁹ ipo-
nētes. xxiii. q. iii. si quis romipetas. lra ibi sic
iacet. si quis pegrinos sanctoz limia visitātes
cape. vl̃ etiā res quas ip̃i ferūt spoliare. et ne
gociatores nouis thelonioz et pedagioz ex
actōnibus molestare tēptauerit. donec satisfice-
rit cōione careat xp̃iana. **¶** Noua thelonia
vocat vl̃ de nouo imposita. vl̃ de nouo augmē-
tata. videt⁹ aut̃ poci⁹ q ille canon nō sit late
snie s̃z ferēde si quis attēdat ad verba duoz se-
quenciū. c. in quib⁹ d̃z anathematis vinclo l̃
gladio feriat. **¶** Tricesimusnon⁹ cas⁹ est ctra
intendētes sortilegijs et diuinacōib⁹ cū effe-
ctu. xxvj. q. v. si quis ariolos. et c. nō op̃et. tū
scōz quosdā isti canones nō sūt late snie sed fe-
rende. qd videtur p̃bāri posse p illud qd d̃z e.
q. fortes. et c. si quis cleric⁹. et maxie augurijs
in q⁹ d̃z talē p̃cipim⁹ a duentu ecclie sepand⁹
¶ Quadragesimus casus ē ratū habēs q aliq̃s
noīe suo in clericū vl̃ psonā religiosaz religio-
nis approbate man⁹ iniecerit violētas. q̃uis
factū fuer⁹ ip̃o nesciēte nec tūc volente. qz in
malefactis ratihabico retro trahit⁹ et mādato
op̃a. ex d̃ relli. spo. cū ad sedē. et de simonia.
sicut tuis. in. tex. et glo. et nūc iste casus ē ex-
p̃ssus li. vj. e. cū quis. et scōz jo. an. ibidez erit
tūc excōicat⁹ exq⁹ ratū habuit. nō exq⁹ p̃cul-
sit qz ratihabico satis trahit⁹ ad tps antierius
cū ex fctō interiozi ligat⁹. de h infra ti. iij. ar.
ij. circa mediū. **¶** Quadragesimuspei⁹ cas⁹ est
q illi q pedagia ab ecclijs aut psonis ecclia-
sticis. p ip̃is psonis aut rebus suis p̃pijs. q̃s
nō causa negociacōis deferūt vl̃ deferri faci-
unt vel trāsmittunt. exigūt vl̃ extorquēt p se l̃
p aliū suo noīe vel alieno vl̃ eas ad hmōi sol-
uenda cogūt. si sit psona singularis talia faci-
ens cuiuscūqz sit oīicōis dignitatis aut stat⁹
etiā ep̃s. excōicacōis. si aut̃ collegiū l̃ vniuer-
sitas ciuitatis castri vl̃ loci alteri⁹ cuiuscūqz.
interdicti sniaz ip̃o facto icursūt. Et itelligit h
jo. an. etiā de vniuersitate vl̃ collegio ecclia-
stico. nec ab excōicacōe hmōi absolucōz vl̃ in-
terdicti relaxacōz obtinere possūt. donec ex-
acta restituerit plene. et op̃etēter satisfecerit d̃
trāsgressiōe. li. vj. d̃ cēsib⁹. quāuis alias qnq̃
q. q̃ vō. **¶** Quadragesimussecund⁹ cā⁹ ē q̃cūqz
plati ecclie vl̃ p̃sone religiose vl̃ seclares cu-
iuscūqz ordīs oīicōis vel stat⁹ collectas vel

personaliter euocari l. trahi inuice. causa ferendi
testimonij vel qualibz alia que in iure nō expri-
mit. s. cū necessariū fuerit testimoniū eaz. qz
s. nō sunt alij q. veritate sciāt vel ita bene sciāt
xiii. q. ii. p. p. iudex ad expēsas p. p. p. ducētis
ipās. notariū aut psonā aliā idoneā mittat ad
eas corā qua iurēt. et ibi erit etiā votū et citat-
bi. etiā p. aduersa ut eat vide eas iurare. ut
et de test. c. ij. **V**l si forte talis casus occurrer-
ret in quo iure prohibēte ut in criminali causa
criminaliter interata. ut i. autēti. de test. q. et
qm. et. s. h. omia. receptio testiū altari cōmitti
nō poss. iudex psonaliter accedat ad illas. aut
etiā mittat ad eas. si sit talis psona iudicantis
cōdicō. p. quā illud fieri nō debeat vel nō pos-
sit. p. uiso q. casus p. dicit. s. ut iudex psonaliter
vadat nō fingat. ut si dñaz aliquā in testē no-
minari fecerit ut eā vidēt. alioqñ h. mōi fictoz
vl frandatoz excōicacōz ipō facto incurrere.
Eemie aut rligiose q. sub clausura degūt trahi
nō debēt ad iudiciū ē suā clausurā. etiāz ipis
volētibz. si sec. fiat ē iraitū ipō iure. li. vj. de
iudicijs. mulieres in tex. et glo. jo. an. In qua
etiā notat q. p. dicta decretalis intelligitur de
licētia generalibz quibus causa cōmittit. **S**ec.
tñ ē si i. l. h. s. p. aliter exp. s. q. mulier trahi
poss. ad h. vj. p. iudicijs. iur. **Q**uadragesimus
septim. cā. est q. extorquētes p. vim l. p. metu
renocacōes vel absolucōes excōicacōis suspē-
sionis interdīti que tñ renocacōes vel absolu-
cōes irrite sunt ipō iure. vj. de his q. vi. metus.
ue causa fiūt. absolucōis. **N**ota scdm. gar. siam
ibidē qz ibi fit differēcia iter renocacōz et ab-
solucōz. qz renocacō refert. ad interdīta. abso-
lucō aut refert. p. ad omia illa tria. **N**ota etiā
sm. jo. an. cū loquat. de suspēsiōe indistincte.
intelligit. h. suspēsiō siue ab officio siue a bene-
ficio siue ab ingressu ecclesie. li. vj. de sen. ex.
is cui. **S**ed quid si quis metu intulit tñ metum
passus absolueret noluit. **E**t tñ nō habz locū
pena hui. c. qz dixit extorserit. et vba sunt in
telligēda cū effectu. de pe. di. j. h. aut verba.
alias tñ p. qualibet delicti puniend. ē inferēs
metū. **N**ota etiā q. qui p. metu extorquet abso-
lucōz cū esset p. mo. excōicatus incidit in aliaz
excōicacōz. **S**i etiā extorquet p. metu amissio-
nis rex. incidit in alia excōicacōz dicte decre-
talis. et de his q. vi. abbas. **S**i tñ extorquet p.
metu parū. de quo. s. aliquis nō deberet timē
nō incidit qz talis met. nō appellat. p. prie me-
tus. ff. e. l. met. **Q**ui aut extorquet p. metu iu-
stū incidit. **I**te qui sic extorquet p. se vl p. alio
ē excōicatus. et ille etiā p. quo sic absolucō ipe-
trat. excōicatus est si h. fieri mādauit vel ratum
habuit. ar. et de elec. sciāt. et ex. c. mulieres.
Nec credo istos euadere penā decretal. hui. li.
ē absolucōz postea spōte ratū habeat qz statū
ab inicō fuerūt ligati. absolui tñ p. suū ordina-
rium poterūt. cū h. papa sibi n. reseruet. h. gar.
i. glo. d. c. decretal. **Q**uadragesimus octau.
cā. ē q. quicūqz p. se vel p. alios grauāt cleri-
cos vel qualibet alias psonas ecclesiasticas
ad quas i. aliquibz ecclijs vl monasterijs aut
alijs p. locis electō spectat. l. sanguineos

eorz etiā laicos. **E**t sic nota q. in h. casu g. uant
laicū excōicatus est. s. h. sup. casu. xliij. et infra
casu. l. aut ipas ecclesias monasteria seu loca
cetera ut hospitalia quocūqz noie censētur.
beneficijs siue alijs bonis suis spoliando vel
alias iniuste psequēdo p. eo p. eū p. quo erāt
rogati l. iducti eligere noluerūt li. vj. de elec.
sciāt. **S**ed nunq. pena hui. decretal. locū ha-
bebit in p. ono p. tante. **R**ndet gar. ibid. q. sit
si patron. sit cleric. vel ecclesiastica psona.
qz h. est fauorabile fauore ecclesiāz quibus p.
h. meli. p. uidebit. ideo merito extendit. n. tñ
ad electores s. etiā ad p. ntatores. si aut p. on.
esset laic. nō haberet locū cū papa dicat cle-
ricos vel quasqz alias psonas ecclesiasticas.
p. qd. dat. itelligi a. d. rario q. nō loqui. de lai-
cis. et sic extendit. ad defensiōes clericor. et
sic intelligit. lex. ff. de li. et po. cū quidā. **Q**
Quadragesimus non. casus est q. p. sone dcedē-
tes et etiā p. sone quibz dcesse sunt extendētes
rep. salias d. tra p. sonas ecclesiasticas vel bona
eorz nisi infra mēsez. s. a tpe dcessiōis vel exten-
sionis. extensiōes vel dcessiones reuocauerit.
si p. sone singlares fuerit s. niaz excōicacionis.
vniuersitates vō incurrūt s. niaz interdīti. qua-
cūqz d. raria d. s. uetudie nō obstatē li. vj. d. immu-
rijs et si pignozacōes. **Q**uid si ille cui rep. sa-
lie sunt dcesse clericū illi. ciuitatis d. tra quez
sunt dcesse pignoraui. erat clericus ille debi-
tor ei. rōne cui. dcedebant. rep. salie. **N**ūquid
habet locū pena hui. decretalis. **R**ndet gar.
ibidē q. nō. qz h. decretalis dicit. rep. salias in
quibz ali. p. alio pignozat. s. in questiōe po-
sita ibidē p. se ipō nō p. alio pignozat. **S**ed
nūquid ep. dcedere p. ut vn. clericus p. alio
pignozet. **C**redit gar. ibidē q. nō p. istā decre-
talem vti generaliter p. hibent. **Q**uid si infra
mēsem ē pcessus ad actū. qz p. sone ecclesiasti-
ca fuit p. alio pignozata. **R**ndz gar. q. totū ē i.
fra mēsem in statu p. stinuz renocaduz ar. li. vj.
e. quecūqz. v. vel si ad bonor. **S**ed q. itelligū-
tur p. sone ecclesiastice. **E**t clerici. replarij. ho-
spitalarij et ouerli. q. omē itelligūt. ecclesiasti-
ce p. sone. xvij. q. iij. q. quis. et solenniter peni-
tētes xj. q. j. aliud. et xij. q. j. duo sunt h. gar.
Quinquagesim. casus ē q. cūqz p. eo q. i. re-
ges p. ncipes barones nobiles baliuos l. quos
libet eor. mistros aut quoscūqz alios. excōica-
cōis. suspēsiōis seu interdīti. s. nia fuerit p. a-
mulgata. licēciā dederit alicui occidēdi ca-
piendi siue alias i. p. sone aut bonis suis l. suo-
rum grauandi eos q. tales s. nias p. tulerūt siue
quor. occasiōe sunt p. late vel easdē sentēcias
s. interdīti et suspēsiōis obseruātes l. taliter
excōicatis cōicacōes nolētes nisi ruccauerit ipaz
licēciāz re integra. i. iniuria nō illata. vl si oc-
casiōe ipi. licēcie pcessus sit ad capcōez bo-
nor. nisi ipa bona fuerit infra octo diez. spa-
ciū restituta. aut satisfactō p. ipis ipēsa li. vj.
e. q. cūqz p. eo. **Q**uid si ep. faciat d. tra ca-
nonē istū. **E**t q. ē excōicatus. qz dicit quicūqz
nec obstat i. li. vj. e. qz p. cl. osum. qz ill. c. nō
eximit ep. os q. ad excōicacōz s. quo ad interdī-
ctū et suspēsiōne. et ita intelligit ipm. hosti.

h gar. et sup dictū c. f. quicūqz. **¶** Quos intel-
ligit noie suor. **¶** Sedm gar. ibide intelligit
familiares suos in quos nō cogit quis testifi-
cari qz p talibus pt iniuriā psequi etiā si alia
sit inhabil. ex de testibz decetere. Qui vō sūt
illi qui nō cogunt testificari. habet. iij. q. iij.
l. iulia. **¶** Quinquagesimus primus cā. e. q. cūqz
aliquod pmissio. e. c. f. eadē quoqz. **¶** Et si p mā
ferint in eadē sentēcia p duos mēses. extūc ab
solui nō possunt nisi p sedē apostolicā. vt dici-
tur ibide in fi. **¶** Quinquagesimus secundus cā.
e. q. vniuersi et singuli qui regalia custodiam
siue gardiā aduocacōis vel defensōis titulo
in ecclesijs monasterijs vel quibuslibet alijs
pijs locis. de nouo conātes usurpare bona ec-
clesiarū monasteriorū aut locorū iporū vacan-
tiū occupare psumunt. quantecūqz dignitatis
honore pfulgeant l. vj. de elec. generali. **¶** Et i-
telligit p vniuersos et singulos comprehendit
etiā mulieres qz scdm canones masculinū pro-
latū a canone crimina puniēte. feminas comp-
hendit. qz ita peccāt femie sicut masculi. licet
qñqz min⁹ puniant. vt h pbat. ap. xviij. q.
iij. si quis suadere. **¶** Per vniuersos at et singu-
los comprehendit clericos et laicos. siue tanq
psone singulares h faciant. siue qualitercūqz.
ita tñ q si noie vniuersitatis fiat faciētes et o-
fencientes tñ sunt excōicati. innocētes autem
nō qz excōicacōis pena nō debet quis teneri
nisi in culpa sua. licet sec⁹ sit de in interdico
li. vj. e. romana. **¶** Per regalia vō intelligit col-
lectā que fit occasiōe regis vl impatoris. vel
tributū qd regi debet. qui se forte dicebat pa-
tronū xj. q. et si tributū. et sic exponit p hosti.
ex de iure pa. psona. **¶** Vel dic regalia. i. iura q
ad impatorē vl regem osuenerunt pcinere. vt
pote vectigalia si erāt ecclie ocessa. Custodiā
et cetera que sequunt expone. i. ius psonatus
qd scōz diuersas regiones. vocabula sonatur
diuersa. ex de iurepa. qz clerici et c. psona. et
ex de sta. mo. singul. f. fi. et xvj. q. vij. pie mē-
tis et c. frequenciā in quibz habent noia que
sequuntur h. **¶** Alia pia loca expone vt sunt ho-
spitalia quocūqz noie censeant. **¶** Sed a quo
tpe dicem⁹ usurpatū de nouo. **¶** h. a xl. annis
et citra qz min⁹ tps p iudicare n debz ex de p-
scrip. de quarta. xvj. q. iij. f. quas actōes. h di-
co etiā maxie ppter illud qd dicit in d. c. genera-
li ibi vl ex antiqua osuetudine. qz antiq osue-
tudo osueuit dici maxia cū nō extat memoria.
vl que ē pscripta. ex de pscp. vigilati et de cō-
suetudine. c. vl. h oia gar. sup dictū c. gnali.
¶ Quinquagesimus tertius cā. est q clerici ec-
clesiarū. monachi monasteriorū et psone cete-
re locorū eorundē qui h fieri pcurat. e. c. vbi
pzi. **¶** Clerici vō qui nō opponit se talibz sicut
debet nihil scipe debet de puentibz ipaz ec-
clesiarū siue locorū p tpe quo pmissa pmiserit
siue debita otradictōe vt patz ibide. **¶** Quinqua-
gesimus quartus cā. e. q religiosi religionū mē-
dicantiū abolitaz deinceps aliqne ad suū oz-
dinē recipiētes. vl locū siue domū d nouo ac-
quirētes. l. loca ceteraqz bona acquisita absqz

licēcia pape alienātes. vj. d. reli. do. religionū
diuersitates. **¶** S. qd si dom⁹ eis leger⁹. **¶** Rndz
jo. an. q eā poterūt recipe et vendere vt inde
possint necessaria habere. **¶** S. quid intelligit
p cetera bona. **¶** S. satis videtur q imobilia so-
la qz talia debet esse subiecta qualia pmittūt
pdicata ex d. fi. istru. ad fi. et ex quo eis pmittit
in ordine manere pmittunt eis illa sine qbus
illi nō possūt vendē vt inde possint viuere. In
otriū videt⁹ q p cetera oia ophēdant. ff. d.
v. sig. ceterorū. **¶** Deterera p loca itelligūt imo-
bilia. vt pz ibide si loc⁹. **¶** Ad qd ergo sequere
ceteraqz bona. si p cetera ophēdūt imobilia
sola. hāc questōz dimittit insolūtā. jo. an. et d.
q sm guil. declaracō necessaria fuisse. **¶** Quin-
quagesimus quintus cā. e. collegiū vniuersitas l.
singlaris psona cuiuscūqz sit dignitatis con-
dicōis aut stat⁹. alienigenas et alios nō oziū-
dos de terzis iporū publice pecuniā fenebrez
exercētes aut exercē volētes. ad h domos iter-
ris suis adducē vl oductas habere vl ihabi-
tare alias pmittētes. n hmoi usurarios omēs
maifestos ifra tres mēses expellāt nēq talit⁹
admissuri decetere. **¶** Quinquagesimus sextus cā.
e. illis f. usurarijs maifestis ide nō oziūdis. ad
fen⁹ exercēdi domos locātes l. sub alio quo-
cūqz titlo decedētes. ita q si delinquētes in v-
troqz casu p dētō fuerit p dē ecclia iustice maio-
res vt epī l. supiores. eccl. suspēsiōis. micres
vō si fuerit p dē singlaris excōicacōis. si aut
fuerit collegiū siue alia vniuersitas. iterdicti
finaz ipō fctō se nouerit icursuros. quā finaz si
p mēse aio sustinuerit idurato. terze eorū qd diu-
i eis ibid morāt extūc. i. elapso mēse sūt inter-
dictē. Si vō laici fuerit p suos ordiarios ab hu-
iusmōi excessu o p uilegio cessāte p cēsuraz ec-
clesiasticā opescāt. **¶** Et bi duo cas⁹ habet li. vj.
d. vltur. vlturaz vōraginē. **¶** Nota ad exposiciōz
dētē decretal q collegiū dē cū sūt habitant sic
dētū qz sūt colligūt. sic exponit. ff. q cuiusqz
vniūsitatis. l. j. **¶** Vniūsitatis vō ē nomē magis
gnale et pla ophēdit vt vniūsitatis mgtorū et
scolarū. **¶** Alienigēas. et sic h osto n extēdi ad
oziūdos de terzis. **¶** Et dic alienigēas q nō sunt
ciues nec icole. **¶** Alios n oziūdos. i. si etiā sūt
icole ad h vt fiat differēcia iter alienigēas et
alios n oziūdos. **¶** Nō tñ oziūdis h licz h qz de
eis nō ē tñ scandalū. **¶** Ideo h osto nō extendit
ad eos. et alie pene habēt locū otra eos. ex d
vltur. qz in omibz. **¶** Enebrez. i. vlturariā. ad hoc
domos. i. ad exercēdi pecuniā fenebrez. **¶** Vltu-
rarios maifestos. i. notorios vl euidecia fcti
vt cū vlturari⁹ tenet mēsam paratā ad pecuniā
mutuandā cuilibet sub vlturis. sicut mulier in
p stubulo cuilibz ptz ar. ex d. cobi. clen. et mu-
tua. et i h casu pēaz ipō iure patit illi⁹ c. qz in
oibus. l. notorios iuris vt cū sūt p epm i eccle-
sia publicati. sec⁹ ē si adhuc in ecclia toleren-
t⁹ ar. vbi sup c. uestra. **¶** Nā si sint maifesti tñ p
famā nō tñ notozij. nō paciunt hāc penā ipso
iure ante publicacōz. sic intelligit illud ex de
vltur. cū tu. **¶** Ad hāc aut publicacōz faciendam
sufficit q vocati ofiteat⁹ l. pteftes omuicant⁹
sufficiūt etiā certa argumta cū fama vt in c.

cū tu. et ita usurarij manifesti dicūt. l. euidēcia
facti vñ si sunt. dñfess vñ dñfess et publicati. et
ita notat host. in sum. ti. d. vñ. h. gar. sup. ill. d.
c. usurarij. ¶ **Quiquagesimusseptim⁹** cā. ē lai
ci q. acten⁹ p. vim l. p. metū psonas ecclesiasti
cas coegerūt ad supponēdū vñ submittēdū ec
clesias vñ ecclesiastica bona imobilia. siue iur
ta ipaz ecclesiaz. ipis laicis nisi post amoni
cōz cōpetētē remissa submissione pmissa. quā p
viz vñ p. metū exegerāt. ecclesias et bōa eccle
siastica eis submissa. taliter in sua libertate di
mittāt. Et intelligit⁹ h. de illa submissione que
fit rēcognoscēdo siue pñfēdo. bōa illa tenere
ab alijs tāq. a supiorib⁹. siue tāq. a pñonis vñ
aduocatis. ipos patronos siue aduocatos ppe
tuo vñ ad tēp⁹ nō modicū statuēdo. ¶ **Orelati** ac
h. faciētes siue sui capituli dñfess. et apostoli
ce sedis spāli licēcia. sunt p. triēniū suspēsi ab
officō et admistracōe. et p. dñsequēs a bñficō
h. m. gar. ex. de pñe. cū h. m. Clerici vñ q. sciētes
h. esse pñsumptū. neglexerint illd. nūciare supio
ri similiter p. triēniū a pñp. cōe bñficiorū. illi⁹
ecclesie sunt suspēsi li. vi. de reb⁹ eccl. nō alie.
h. cōsultissimo. Et expone h. m. jo. an. ab. officō
i. officij. exēcucōe et admistracōe t. p. alium. ¶
Nota etiā q. p. h. q. dicit ad t. p. nō modicū pos
sent ad t. p. modicū i. pñnos siue defēsores vo
cari. q. nō est ita pñcū. ¶ **Notet** aut. t. p. modi
cū dici infra decē ānos h. m. jo. an. l. h. m. guil.
naso. et gar. h. discrecōi iudicis relinqtur. vñ
ex. de offi. dele. d. causis. Expone etiā h. q. d.
cit. in pñcipio. acten⁹ h. m. eosdē. i. post istam
cōstitutōz infra duos mēses a t. p. publicacōis
qd. vñ esse credit jo. an. nisi h. sciuerint pñus
ar. ad h. li. vi. de pñben. cū singula. ¶ **Quiq. gesi
musoctau⁹** cā. ē q. decetero psonas ecclesiasti
cas ad talia faciēda dñpulerit. ¶ **Quiq. gesimus
non⁹** cā. est laici q. ex cōtractib⁹ iā dñdū ini
tis et posten⁹ ineūdis licite. i. cū dñfessu capi
tuli et licēcia sedis apostolice spāli. put. dicit
decretalis sup. pñmissis submissiōib⁹. vñ occasi
one ipoz cōtractuū vñtra illd. qd. ipis laicis
de natura cōtractuū. vñ lege. i. pactōe appoi
ta cōtractib⁹ illis pñmitti. vñsurpauerit. nisi mo
niti legitime ab h. m. vñsurpacōe destiterint. r.
stitucōe etiā ea que taliter vñsurpauerūt. vñ in
c. h. cōsul. ¶ **Sexagesim⁹** cā. est laici recipien
tes in romana curia lras ab alio q. a papa vñ
vicecācellario. ex. de crimie falsi. dura i. glo.
c. ¶ **Sexagesimusprim⁹** cā. est h. quos ad di
rigēdas moiales in electionib⁹ abbatissē vel
priorissē dñgit euocari. si nō caueāt ab his p.
que inter eas sup. ipis electōib⁹ discordia pos
sit oriri. vñ orta nutiri li. vi. de elec. in dñi
tatib⁹. §. postremo. ¶ **Sexagesimusecūd⁹** casus
quicūq. pñbit⁹ a canone infra allegato. i. ge
rens se quocūq. mō regimī vrbis. siue licēcia
pape. necnō et quilib⁹ tali alicui fauēs in h.
quocūq. mō. nec absolui pñt nisi a papa li. vi.
de elec. fūdamta. §. q. si sec⁹. ¶ **Sexagesimuster
ci⁹** cā. ps. que pcurauit q. pñuilegiū consua
tor se de alijs q. d. manifestis iniurijs et violē
cijs intromittat. vi. de offi. dele. c. vñ. §. para
vero. et nō potest absolui nisi ei quē sic fatiga

uerit idēbice. pmo d. expēsis satisfaciāt itēgre
vñ dñt ibidem. ¶ **Sexagesimusquart⁹** cā. grec⁹
baptisans baptisatū a latio. l. lauās altare tā.
q. maculatū sup. q. celebrat⁹ lat⁹ ex. de bap.
c. vñ. ¶ **Sexagesimusquint⁹** cā. grec⁹ ep⁹ nō o
bediēs epō latio p. quē fuerit deputat⁹. ex. de
offi. or. quēniā. ¶ **Sexagesimusext⁹** cā. ep⁹
q. nō cōicat subdito. cui⁹ emē sibi notū asserit. h.
n. pbat. vi. q. ij. placu. ¶ **Sexagesimuseptim⁹**
cā. iudex l. pñceps nolēs iusticiā facere cleri
cis l. miserabilib⁹ pñois. xxiij. q. v. admistrato
res. ¶ **Sexagesimusoctau⁹** cā. dñfess ecclesiā
romanā di. xxiij. q. cathedrā. ¶ **Sexagesimusno
n⁹** cā. exēcucōis papā di. xxi. c. vñ. ¶ **Septua
gesim⁹** cā. scismatic⁹ insurgēs dñtra papā. vi.
q. i. nouacianus. ¶ **Septuagesimusprim⁹** cā.
qd. cūq. dñclaracōez regule fratrū miorū editā
a papa nicolao qñto i. scriptis aliter q. ibi dñt
glosat l. dñ de h. docet i. publico. ei⁹ itellectū
sciētē et deliberate deprauat vñ scribit. ac sci
enter et deliberate determinat in scolis siue p.
dicat dñtra aliq. vñ aliq. dñtētoz in ea est exēcō
municat⁹ nec absolui pñt nisi a papa li. vi. d. vñ.
signi. ex. in fi. ¶ **Septuagesimusecūd⁹** casus
cleric⁹ hñs officij vicecomitis vñ pñpositi se
cularis si monit⁹ legitime nō destiterit ex. ne
cleri. clericis. ¶ **Septuagesimusterci⁹** cā. qui
cūq. religiosi cū cathedrālē vñ matricē eccle
siā loci. interdicta auctoritate sedis apostolice
vel a locon⁹ ordinarijs posita. viderint aut sci
uerint obñuare nō obñtāt⁹ q. buscūq. appel
lacōib⁹ antea etiā ad eādē sedē vñ aliū seu a
lios interiectis et alijs obiectōib⁹ quibuscūq.
q. cū moderamē illi⁹ decretalis alma. inuio
labiter obseruare tenent⁹. nō seruantes vñ ipo
facto sunt exēcucati. Et idē intellige de inter
dictis et cessacōib⁹ a diuinis indictis p. statu
ta puincialia vñ auctoritate epoz. Idē etiā in
telligē d. cessacōib⁹ generalib⁹ a dñnis ciuita
tū eccliaz. l. locon⁹. q. aliq. ex cōsuetudie l. a
lias capitula collegia vñ dñtē scolariū aut r.
gulariū ecclesiaz. vñdicant sibi. et pñrogat⁹ h.
dñstucō ad pñcedēcia. nec obñtāt pñuilegia. d.
uencōes. statuta et dñsuetudines quelib⁹ que d.
tra pñmissa religiosos nō iuuant aliquantulū li.
vi. c. ex. frequētib⁹. ¶ **Attēde** q. in h. casu et in a
lijs sequētib⁹ q. sunt i. septimo supaddūt. aliq.
de appatu jo. an. Ad euidēciā igit⁹ hui⁹ casus
nota q. p. h. q. dñt religiosi patet q. clicos n. h.
uātes supradictū interdictū h. dñstucō n. ligat
p. hoc q. dicit sedis apostolice vñder⁹. dñphede
re etiā interdictū iuris. ¶ **Matrix** ecclesia dicit⁹
esse maior et baptisimalis que dicit⁹ matrix. q. a
sicut mater generat. sic illa p. baptismū r. gene
rat. et dico h. habere locū etiā cū illa matrix
ecclesia religiosi nō seruātib⁹ subest quo ad
pñtacōz et collacōez. vel quia est vicaria eoz.
cū generaliter loquat⁹. et puto h. ecclesiā sumi
p. ecclesia materialī. et pietib⁹ ei⁹. vñ sit mēn
litere. q. ex quo i. ecclesia matrice h. uat⁹ etiā in
alijs obñuet⁹. ¶ **Sz** qd. si iterdictā ē villa vñ ca
strū n. hñs iclusa cathedrālē eccliaz vñ mñcē.
puta q. matrix ecclia ē i. alia terra n. interdicta
vel ecclesie plures sunt in villa vel castro. et

nulla principalior. quia quilibet baptizat suos
parochianos. et forte ex illis ecclesijs alique
seruant interdictionem alique non. **S**icut puto q
non est loc⁹ huic consuetudini. deficiunt enim
mores et vba ei⁹. sicut nec locum haberet qm i lo-
co singulariter interdictio nulla esset ecclesia n
illa religiosorum no obseruaciu. habebunt ergo
tunc locum atq iura. **I**tem p b q dicit sciuerint. p⁹
q ignozantes. b pena n ligat. **O**bseruare. no di-
q ibi no obliuado se dformet. s miserado. ad
dere em itedit b dstitucio n diminueret ad obs⁹
uanciam interdictionis. excessus ergo clericorum ec-
clesie matricis n dabit religiosus materia deli-
quendi. **O**biectionibus qbuscuq scz si allegarent
sine nullitate. vn licz interdictione sit nllm ppter
aliqua caz. ex quo tm matris ecclesia suat illd
religiosi violantes sunt excoicati. **S**eptuagesi-
mus quart⁹ ca⁹ dñi t⁹palis q i locis interdictis
quocunq diuina officia celebrare quolibet co-
sunt. aut q no tm p capanaz pulsat⁹. s etia
p pcones ad officia eade audienda aliquos ex-
coicatos vl interdictos euocari faciunt. seu q
ne excoicati publice aut interdicti d ecclis du-
i ipis misse celebrat. a celebratib⁹ moniti su-
p b vt exeant phibet. necno et excoicati publi-
ce et interdicti q i ipis ecclesijs noiatim a cele-
bratib⁹ vt exeant moniti rmanere psumunt. sunt
excoicati. nec nisi p sede apostolicam pnt absol-
ui li. vii. e. g. uis. **T**ales. supple si sit etia epi
vl ecclesiar⁹ plati. **Q**uomolibz. **D**er b dphen-
dit omes mod expulsiōis reale et psonalez di-
rectu et indirectu. vt si res eoz occupet d sang-
neos i reb⁹ l psois gnet. **M**oniti. n dicit noia-
tim vt ifra p⁹ximo vlu. p qd p⁹ q quo ad pbi-
beres sufficit monico general. puta q moniti
q omes excoicati et interdicti exeant ille pcept
q n exeant. **N**oiati. s. vt exeant moiti g⁹ ex gene-
rali moicoe nll⁹ liga⁹ ex eo q rmanet. soli er-
go noiatiz moiti remanentes ligat. **M**isse. p b⁹
p⁹ q i alijs diuis officijs no e loc⁹ bmoi pe-
ne. **R**emanere psumunt. intellige etia si ipi tpa-
les b no mader. et i b vltio cau excoicat⁹ ite-
ru excoicat. **S**eptuagesimus quint⁹ ca⁹ frēs
miores recipietes i suis ecclesijs ad audienda
diuina officia tpe interdicti. frēs l sorores ter-
cij ordinis sunt excoicati nec psumt eis aliq pri-
uilegia ocessa ill⁹ vl istis. nec pnt absolui nisi
a papa vl saul factoe pmissa a locoz epis apo-
stolica auctoritate li. vii. e. cu ex eo. **I**n suis ec-
clesijs. p b p⁹ q si i alijs ecclesijs b facerent
b pena cessaret. alia tm pena omnis locu ha-
beret. et intelligit b dstitucio cu moderamine il-
li⁹ decretalis. alma. auctoritate apostolica di-
cit ppter exempcoz. et qz deliquerat i locis ex-
empis. **S**eptuagesimus sext⁹ ca⁹ eos q defun-
cto⁹ corpa in cimiterijs tpe interdicti i casib⁹
no decessis a iure. l excoicatos publice aut no-
miatim interdictos vl usurarios manifestos sci-
enter sepeliunt. ipo facto snia excoicacionis li-
gat. nec absolui debet nisi pus ad arbitriu epi-
scopi satisfecerit opeteter eis. qbz p b iniuria
tu est. quocunq priuilegio no oblate li. vii. d
sepul. eos q. **E**os q. p b includit etia mulieres
Cimiterijs. si igit i capis vl locis priuatis se-

peliat eos. n e loc⁹ huic pene. qd intelligo ec-
si loc⁹ ille esset vnit⁹ l dign⁹ eccie l cimiteris
o. qz exq⁹ ad vlu⁹ cimiterij n e p epm bndict⁹
de dse. di. i. nemo. n e huic pene loc⁹. **I**ure.
b dicit qz clericis qui seruauerunt interdictionem
ocedit⁹ sepultura cu silencio et sine capanazum
pulsacoe. d pe. et re. q mte. **A**liqui etia religi-
osi sunt priuilegiati vt dfratrib⁹ eoz q no sunt
excoicati nec noiatim interdicti. pbeat tpe in-
terdicti ecclesiastica sepultura ex d priuile. vt
priuilegia. **I**n qtuor aut festiuitatib⁹ i qbz tpe
interdicti celebrari pt alta voce. n puto posse
mortuos sepeliri. licz sepe contrariu fuerit obser-
uatu. et b bñ pbat decretalis de priuile. cum
et plātare. s. q. si. et ille. s. q. dieb⁹ ill⁹ pmitte⁹ p-
ticipacoz diuino. loq⁹ d audiendis officijs n
de sacramentis. **E**xcoicatos scz ab homine vel
a iure et intelligendu e d excoicacoe maiori. li.
ei excoicati miori excoicacoe sic decesserit n
sunt sepeliendi vt no. jmo. e. ti. sacris. huic tm
pene loc⁹ no est. **P**ublice jo. an. velle videtur
q quo ad huc casu n indicabit publice excoi-
cat⁹. si iudex sedes in baco pferat sniaz cora
ducib⁹ vl trib⁹. s. requirit q cora multis alias
posse esse occultu. **D**er b etia q dicit publice.
dicit q si esset occult⁹. dato q sepelies sciret.
loc⁹ huic pene non esset. **N**ominatim. per hoc
videtur q possit in cimiterio sepeliri interdi-
ct⁹ n noiatim. dummo no sit interdict⁹ locus
Manifestos. intellige nisi cautu sit de restitu-
coe. d vlu⁹. c. i. et. ij. li. vii. **E**t puto sufficere q
ad sepulturam. no dico q ad corroborand ei⁹ te-
stamentu q caueat post morte. qd veru intelli-
go de eo q iussit satisfacere de vlu⁹. aliter n
sufficeret cautio heredu. cu decessisset i pecca-
to. **S**cieter. requirit ergo sciencia b excoicacoe. **S**e-
pelierint. b occurrunt dubia q magis requirunt
pncipis declaracoz q glossatoris opinione
scz an portantes ad sepulturam q tm no sepeliunt
sunt excoicati. **I**de querit de dcomitacib⁹ fun⁹
de fodietib⁹. de fabricatib⁹. de apientib⁹ se-
pulcr⁹. **I**de de platis et clericis ministris ecclesi-
ar⁹ in quarum cimiterijs sepeliuntur. qui non
prohibent vel paciuntur. **I**dem de clericis et
laicis qui portant cruce et similia. **E**t quidem
cu b pena puniat sepeliētes. sepelire at sit mor-
tuz humo vel tumulo claudere. videt⁹ solos
humo vl tumulo corpa imponētes ligatos ee
et fac⁹ p b eqtas ne ex vno funere multitudo
liget⁹. **D**re. dstat q portantes dcomitantes vel
fabri. si no sequere sepelico excoicati n essent
In contrariu est q b dstitucio ludibrio esset. si v-
nus sol⁹ ribald⁹ vl seruiciu. p que illd expedi-
ri poterit. ligari dicat⁹ reliqs vltatis pōpose
et soleniter expeditis. **S**atisfecerit eis qbz. hi
sunt forte quoz fauore fuerunt late snie excoi-
cacōis vel interdicti. qbz restitucō debz fieri
Si q etia violēcia fuisset illata clericis vl mini-
stris satisfieri debz. si etia illoz corpa vl ossa
discerni possant exhumadi sunt d sepul. sacris
et b in trib⁹ vltimis casib⁹. **S**ed qd de primo
dico q si ille fuit penitens licet non debu-
erit sepeliri. non tamen exhumabitur. saltem
post relaxationem interdicti. **D**e mortuarijs

interdicti penitentis. nota q illa licite pos-
sunt recipi ab eo q reliq̃t in morte cum p ipso
sit oradū. Similiter illa q postea daren^r cū fu-
nere sepulto i cimiterio post relaxatū interdictū
de funerib⁹ q daret^r cū funere sepulto tpe in-
terdicti. nō puto clericos licite recipere posse.
q̃ videret^r cū sepeliētib⁹ picipare. **Septua-**
gesimusseptim⁹ cā⁹ excōicate sūt mulieres q^o
quomō decetero sectātes v^l de nouo assumen-
tes statū illū pnicōsum. d quo hēt li. vii. d re-
ligio. domib⁹. cū de qbusdā. **Septuagesimus**
octau⁹ cā⁹ excōicati sunt q̃cūq̃ religiosi easd^o
mulieres i illo statu fouētes v^l ad ipz suscipi-
endū inducētes. nullo ei⁹ pūilegio valituro
ut dicit^r ibidē. **Septuagesimusnon⁹** cā⁹ excōi-
cati sunt detrahētes mīmoniu sciēter i gōdibus
ab ecclesia p̃hibitis. **Octuagesim⁹** cā⁹ excōi-
cati sunt detrahētes mīmoniu cū mōialib⁹. **Octu-**
agesimusprim⁹ cā⁹ excōicati sunt q̃cūq̃
religiosi et mōiales ac clerici i sacris cōstitutū
detrahētes mīmoniu. Et in his trib⁹ cāib⁹ ec-
clesiaz p̃latū tenent^r tales quos publicū fue-
rit taliter detraxisse v^l de q̃b⁹ h legūmis cōsti-
tuit^r documētis. excōicatos publice tādū de-
nūciare. donec sepeⁿt abiuicē. h oīa patēt li.
vii. de cōsanguinitate. eos q. **Circa primū c.** nota
q dicit sciēter. p qd p̃z q h cōstitutō nō ligat
ignorātes. qd itelligo ignorācia factū p̃babi-
li nō affectata. s. q̃ ignorabāt se esse cōsanguī-
neos v^l affines. Si vō ignorabāt ius. nescien-
tes gradū i quo essz p̃hibitu. ex q^o sciēbāt gōdū
eos ligat cōstitutō. li. vii. de re. iuris ignorācia
Si vō alter sol⁹ sciēbat ille sol⁹ ligat^r. xxxiiiij.
q. ij. n̄ satis. **S** qd si detraherit ignorās et pos-
tea sciuit et cohabitauit cōsagnee. **E** credo q
nō liget^r. cū ista cōstitutō nō puniat cohabitacō-
cōz h detrahētū. qd d^r detraherent. et p̃bat^r h solu-
cō ex eo q sine iudicō ecclesie nō posset ab ea
diuertere. peccat tū eā agnoscendo. **Q**uid si
detrahi cū illa quā credebā esse cōsagneā l̄ affi-
nē v^l mōiale h nō erat. **E** nō sūz ligat^r qd p̃-
bat^r p ea q notat^r ex de sen. ex. si vō. ij. **M**īmo-
niu. p h videt^r q coact⁹ ad detrahēdū nō incur-
rat hāc penā. et si loq̃mur de coactōe absolu-
ta certū est ex. q me. cā. sacris. si aut de cōdicō-
nali. licz tali q caderet i cōstatē viij. ligari vi-
det^r p eadē decretalē. s. cū nō sit mīmoniu de-
ficiēte cōsensu. ita q nō iducit etiā publicam
honestatē li. vii. de spō. c. vno. d eitate talis n̄
videt^r ligari ex de sen. ex. significauit. **Q**uid
si nō cōtraxit matrimoniū h spōsalia tū. **E** n̄
puto eū ligari cū cōstitutō h sit penalis. et ver-
ba h nō importēt. qd verū credo nisi cōsumma-
uerint p copulā carnalē. q̃ tūc ligat^r. q̃i tūc
cōtraxisse videāt^r ex de spō. venies. et. c. is q.
Circa terciū casuz nota q dicit religiosi. scz p
fessi tacite v^l exp̃sse religionē approbatā li. vii.
de voto c. i. qd itelligo etiā si p̃fessio illa ta-
cita v^l exp̃ssa. n̄ obliget illi religioni h religi-
oni i genere. **M**ōiales. sup puit cōtrahētē cum
mōiali. h vō puit mōiale cōtrahētē. etiā i isto
casu quo cōtrahēs n̄ ligat^r. et nō repetit scien-
ter q̃ licz ignorāter possz q̃s cōtrahere cū cōsa-
guinea affine v^l mōiali. nō tū i monachum

monachū. v^l cōstitutū in sacris detrahētē igno-
rācia cadit. puto tū q vbi essz p̃babilis igno-
rācia i ordinato i sacris scz in amēcia vel dor-
micōe. n̄ essz loc⁹ huic pene. **Octuagesimus**
cū⁹ cā⁹ excōicati sunt q̃cūq̃ cōitatu p̃tates
capitanei. rectores. cōsules. iudices. cōsiliarij
et alij quib⁹ officiales. statuta p q aliq⁹ vsuras
soluere cogāt^r. aut etiā easdē solutas repetere
quoquomō ipediāt^r decetero p̃sumpserint fa-
cere scribere v^l dictare. **Octuagesimuster⁹**
cā⁹ excōicati sunt q̃cūq̃ sup̃dictoz p̃sumpse-
rint sciēter iudicare q vsure soluāt^r v^l q solu-
te n̄ repetāt^r. v^l cū fuerint repetite nō restitu-
ant^r plene ac libere. **Octuagesimusquar⁹** ca-
sus q̃cūq̃ sup̃radictoz statuta h̄mōi actenus
edita. de libris cōitatu ipaz si sup h p̃tatem
scz siue iuris siue facti habuerint. ifra tres mē-
ses nō deleuerint excōicacōz incurrent ipō fa-
cto. **Octuagesimusquint⁹** cā⁹ excōicati sunt q̃
cūq̃ h̄mōi statuta siue cōsuetudines effectum
h̄ntes. quoquomō p̃sumpserint obseruare hec
omia patēt in. vii. de vsur. ex. gū. **Octuage-**
simussex⁹ casus q̃cūq̃ religiosi p̃termiserint cō-
sciēciā facere cōfiteb⁹ de soluēdis decimis.
ab officio p̃dicacōis maneant tādū ipō facto
suspēsi. donec cōfiteb⁹ ipis. si h ipm sibi di-
cedi facultatē habuerint. cōsciēciā fecerint. et
exinde. i. postq̃ omiserint cū potuerint cōsciē-
ciā cōfiteb⁹ facere. excōicacōz incurrent ipō
facto si p̃dicare p̃sumpserint. negligēcia ut p̃-
mittit^r p̃dicta nō purgata li. vii. d penis cupi-
entes. **Octuagesimusseptim⁹** casus excōicati
sūt trāsgressores cōstōis illi⁹. q̃ religiosi et cle-
ricis secl^rarib⁹ p̃hibet. neq̃s ad vouēd iuran-
dū. l̄ fide interposita sen l̄ alias p̃mittēdū ali-
quos inducat. ut sepulturā apud ecclesiā ipō-
rum eligāt. v^l iā electā vltē⁹ nō imutent ut
dicit^r in c. cupiētes in fi. **N**ec absolui possunt
ab alio q̃ a papa p̃terq̃ i mortis articulo. nul-
lis p̃uilegijs aut statutis cuiuscūq̃ cōdicōis
in cōtrariū sup his valituris ut patz ibidez. **Octu-**
agesimusoctau⁹ cā⁹ religiosi q̃cūq̃ deci-
mas ecclesijs debitas. ad ipos ex aliq̃ legitima
cā nō spectātes sibi appropriāt v^l vsurpāt v^l
dari ab alijs n̄ p̃mittūt v^l p̃hibēt. nisi postq̃
sup h requisiti fuerint ab ill⁹ quoz interest a p̃mis-
sis destiterint ifra mēsez. aut si de vsurpatis l̄
retēis infra duos mēses ecclesijs dānificatis
emendā nō fecerint cōpetētē. ab officijs admini-
stracōib⁹ et b̄nificijs sunt suspēsi donec desti-
terit et satisfecerint dicto mō. **E**t si h̄mōi religi-
osi administracōz v^l b̄nificia nō h̄nt. ec caū quo
aliq̃ sup̃dicti sunt suspēsi. ipi sunt excōicati. ate
q̃ plene satisfecerint nullaten⁹ absoluendi. n̄
obstātib⁹ p̃uilegijs q̃buscūq̃. **P**remissa tū non
extēdūt^r ad alia q̃ religiosoz ipoz donatos
seu oblatos tenentur. dū tū illi religiosi eis-
dem cū effectū donauerint v^l obtulerint se et
sua li. vii. de decimis religiosi. **R**eligiosi. p h^o
patet q non est loc⁹ his penis in secularibus
clericis vel laicis qui deliquerūt in istis. **Q**ui
cūq̃. p h op̃rehēdit etiā femias et etiā reli-
giosum ad secularem ecclesiā trāslatū. **E**cclēsi-
is. p h credo q h cōstitutō nō haberet locū qn

decime ille debetur priuatis ut p antiquu feud
Non pmittunt. scilicet facto vel prohibent v:
bo. **D**uos menses. videtur q illi duo menses
currat ab usurpacione vel retencione. licet vnus
mensis de quo pmittit currat a requisitione credo
tñ q requisico respiciat vtrūq casum. **O**fficijs.
declarari debuisse an intelligeret de diuinis.
et p h facit qd infra nō repetit de officijs an
de alijs officijs. ut qz sacrista cellerari⁹ vel si
miles. et p h facit illd li. vij. de re. iuris. in pe
nis **S**e et sua. nō sufficit ergo q dona sua do
nassent manētes i seculo. iporū usufructu rerē
to. nō obstat de privilegijs. ut privilegia. ta
les em̄ ofratres sunt et in aliqb⁹ privilegiati
ut illi. s. nō sunt plene oblati. **O**ctuagesim⁹
non⁹ casus sunt excōicati religiosi tpale dñi:
um hñtes subditos suos vexātes mō q ponit
li. vij. de sta. mona. si q. religiosi vō militantes
horribili mō q ecia in d. c. ponit an clericos
excedētes. priuati sunt admistracōib⁹ habitis
et inhabiles ad hñdas. quos ecia et alios eis i
excessu tali similes. ordiarij dñt facere oī cel
sante priuilegio excōicatos publice nūciari.
donec fuerint absoluti. ut p3 ibidē. **N**ona
gesim⁹ casus excōicati sunt illi q visitatores
moialiu in officio suo impediuerunt. nisi mōiti
resipiscāt. priuilegijs statutis osuetudibusqz i
otariū mīme valituri li. vij. d. sta. mona. **A**c
tēdētes **N**onagesimusprim⁹ casus inquisito
res q obtētū odij. grē vñ amoris lucri vñ omo
di tpalis oīra iusticiā et oficiā suā omiserit
oīra quēqz pcedere ut fuerit pcedēdū sup he
reticaz p̄auitatē. vñ eciam quēqz imponendo
ei p̄auitatē ipaz. vñ impedimentum sui officij
p̄sumperint quoquomō vexare. si sit ep̄s vñ su
prior suspēsiōis ab officio p triēniū alij vñ sen
tēciā excōicacōis incurrūt. a q nisi p papā pter
q in mortis articulo et tūc satisfactōne pmissa
nō pñt absolui. nullo eis i hoc priuilegio suf
fragāte li. vij. de hereti. multorū pmissa h itel
ligo si facultas assit ei faciēdi et tp⁹ h pacia
alias absolueret cū caucōe p ep̄m vñ p̄biter
rū **N**onagesimussecūd⁹ cā⁹ q p̄textu officij i
q̄ficiōis hereticorū. quouis illicito mō pecuni
am ab aliquo extorsit. vñ ecia sciēter ecclesie
an bona ob delictū clericorū fisco ecia eccle
sie applicauerit. ipō facto ē excōicatus nec ab
solui p̄t nisi in articulo mortis donec ei a quo
extorsit de pecunia sic extorta satisfecerit nul
lis privilegijs valituris. li. vij. de here. nolen
tes. **P**̄textu si ergo nō eo p̄textu illicite exi
gat. licet male faciat nō est loc⁹ huic pene **I**
licito. penas ergo pecuniarias applicādas of
ficō nō p̄hibet imponi et exigi. s. illicitas ex
actōnes fieri **P**ecuniā itelligo large. i. q. iij.
p totū Sciēter. ignorātē ergo nō tenet h pena
Ecclesiā. de boīs ergo clericorū p̄p̄is n p̄
hibet. et p hoc dico q si monach⁹ p̄sset eccle
sie. q eorū que acq̄suiuit intuitu p̄sone. fieri n
possit applicacō ista. cū sibi non possit acq̄rere
sed potius acq̄rat ecclesie. **F**isco ecclesie. mul
tom⁹ sibiip̄is vñ officialib⁹ vñ fisco seculari
cui alias applicata sunt ipō iure bona laico
rum de heresi dānatorū. **D**onec ei a quo. h re

fert⁹ ad duos p̄dictos casus scz de pecunie ex
torsione. et de bonorū ecclesie ofiscacōne. et q
dicit⁹ absolui nō p̄t intelligi nisi p ordinariū
cū absolucōz papa sibi nō reszuet **S**atisfecerit
si h3 vñ alias paup̄tas excusat de vsu. cū tu.
Nonagesimusterc⁹ casus monachi nigri et
regulares canonici admistracōz aliq n hñtes
ad curias principū sine spālī licēcia suorū pla
torū ire nō debēt. et si ut suis platis aut mōa
sterijs dānū aliqd inferāt ad dictas curias se
oferāt sunt excōicati. **N**onagesimusquart⁹ ca
sus p̄dicti monachi tenētes infra septa mona
steriorū arma sine licēcia suorū abbatū sunt ex
cōicati. et hi duo cā⁹ p̄bant li. vij. d. sta. mo.
ne i agro. **N**ō hñtes dicit in primo casu. qz ha
bētes admistracōz qñqz illuc optet ire cā ad
mistracōis **E**xcōicati vñ. nota q ad hāc excōi
cacōz oīrahēdā duo sunt necessaria scz q itra
nerit curiā et q cā dānificādi monasteriū vel
platu. licēciā vñ habere vñ nō habere nō pu
to pōderādū cū hoc nō repetat. **H**inc est q e
ciā intrās curiā de licencia plati si ppter h scz
ad dānificādū monasteriū vñ platu intrat. est
ligat⁹. ex solo igi⁹ exitu claustrī ob hāc cām
nō ligat⁹. ex quo vñ intrauit ob hāc cām licet
nō dānificauerit siue qz nō potuit siue qz peni
tuit. est ligat⁹. **M**onachi nō repetit canonicos
regulares. **I**ntra. i. intra p qd pena nō includit
tenētē et **A**rma p h⁹ large ophēdunt⁹ tela. s.
dicūt⁹ arma stricte qbus defēdūt⁹. tela qbus i
pugnāt **T**enētes. p h dico q veniēs deforis
ad claustrū cū armis nō aīo tenēdi nec tenens
nō videt⁹ ligari. **N**onagesimusquint⁹ casus ex
cōicati sunt religiosi. q p̄i⁹ nō habita prochi
alis p̄biteri licēcia spālī. clicis aut laicis ad
mistrat sacramtū vñctōis extreme vñ eucharis
tiā. vñ m̄nioniū solēnsant. i. solēnter bñdi
cūt. de q bñdictōe habet⁹ de scdis nup. c. i. et
iij. p hoc tñ nō p̄iudicat⁹ ill qb⁹ apostolica se
des decessit. ut familiarib⁹ suis domesticis aut
paup̄ib⁹ in suis hospitalib⁹ degētib⁹ sacram
ta possint ecclesie mistrare. **N**on habita licen
cia. nūqd credet religiosus prochiāno dicēti
et ez licēciā se hñt. **S**ic. qz nō d3 p̄sumi ime
mor sue salutis. i. q. vij. sancio **P**arochial⁹. p
h quo ad seclares mercenarios et his siles in
telligo p̄b̄m in cui⁹ prochia habitāt. ar. de
pe. di. i. placuit. **P**̄b̄biteri. credo sufficere li
cēciā prochiāli q nōdū est p̄b̄biter. qā scz infra
ānū est vel est cū ipō dispensatū vñ ē prochia
lis collegiata. videt⁹ ecia sufficere licēcia vi
carij gerētis curā p modū illi⁹ decretalis cuz
ex eo de elec. li. vij. **S**ufficit ecia si hoc fiat au
toritate dyoc. ep̄i cui⁹ est prochia de donac.
apostolicē. in p̄cepto. et ep̄us p̄b̄biter ei⁹ di.
xxv. olim. **D**ubita⁹ aut⁹ h an sufficiat q p̄b̄
ter licēciat religiosus ut prochiānos suos pos
sit inūgere et eis eucharistiaz dare. an req̄rat⁹
prochiānoz exp̄sio qb⁹ h sunt p̄bēda **I**te an
sufficiat general licēcia data prochiāno q pos
sit illa r̄cipe. an req̄rat⁹ licēcia spālī. s. q a tali
illegioso ut huic litere bñ satisfiat. **S**ic. jo. an. o
sul⁹ q fiat specificacō d offerēte et r̄cipiēte et
de sacris. tñ credit q exq⁹ d sacro specificat⁹.

licet nō exprimat nōmē parochianoꝝ cū religi-
oso licencia dat. vñ nomen religiosi cū datur
licencia parochiano. pena vitat. ¶ Nonage-
simus casus excoꝛicati sunt qui excoꝛicatos
a canone p̄ter q̄ in casibus a iure expressis vel
per p̄uilegia a sede apostolica eisdem con-
cessis. vñ a sentencijs per statuta p̄uincialia
aut simodalia promulgatis absoluunt. ¶ No-
nagesimus septimus casus excoꝛicati sunt religi-
osi q̄ a pena et a culpa absoluere quemq̄ p̄lu-
mūt. Et in his tribus casibus p̄missis nō nisi per
sedē apostolicā p̄nt absolui. quos locoꝝ ordi-
narij postq̄ de hoc cōsulerit eis. excoꝛicatos fa-
ciat publice nūciari. nullo p̄uilegio d̄tra hō
valituro. h̄ oia patet li. vii. de p̄uile. religio-
si. ¶ Nota p̄ hō q̄ dicit a canone intelligit cano-
nē quēcuq̄ etiā a quo ep̄s vñ p̄sbyter possit ab-
soluere ex de sen. excoꝛ. nup. Ex p̄ssis de sen. ex-
monachi. et c. cū illoꝝ. ¶ Cōcessis. Habent enī
multi religiosi p̄uilegiū a sede apostolica su-
p̄ absolucōe diuersoꝝ casuū. ¶ Sentencijs. vñ
credo q̄ omēs sinias iclud. s. excoꝛicacōis suspē-
sionis et interdici. cuius necessaria sit absolutio
per h̄ q̄ dicit q̄ nō p̄nt absolui intelligi. nisi i
casu mortis. Itē valituro scz q̄n penā incurat et
d̄nūciat. h̄m q̄ dictū ē zc. ¶ Nonagesimus octa-
uus casus excoꝛicati sunt trāsgressores cōstitutō-
nis. que religiosis medicatib⁹. domos ad iha-
bitandū loca quēcuq̄ de nouo recipe. recepta
nūc vsq̄. mutare vñ ea trāsfere i alios cum-
uis. aliēacōis titulo interdicit li. vii. de p̄uile.
cupiētes i p̄i. ¶ Nonagesimus non⁹ cas⁹ excoꝛi-
cati sunt religiosi qui aliqua in sermonib⁹ su-
is vñ aliq̄b⁹ p̄ferūt. vt a decimarū ecclesijs de-
bitarū solucōe. retrahāt audiētes li. vii. de pe-
nis. et i d. c. cupiētes. ¶ Ceteris cas⁹ si q̄s quē-
uis ep̄m iniuriōse vñ temere p̄cussit vñ cepit
seu banneuerit. vel hoc fieri mandauerit. aut
ab alijs facta. rata habuerit. vel soci⁹ facien-
tis in his fuit. aut consilium vel fauorem in
his dederit. seu sciēter eū defēsaueit est excoꝛ-
municat⁹. nec p̄nt absolui nisi p̄ papā p̄ter i ar-
ticulo mortis. Inferūt etiā eis alie pene. et pa-
tēt h̄ oia li. vii. d̄ penis. si q̄s. ¶ Tercia quoq̄ ip̄i
us dū tñ vltra vnā dyocesim nō d̄tineat. vsq̄
ad cōdignā satisfactōz ei⁹ dē. Necnō loc⁹ aut
loca alia i q̄b⁹ capē detinebit. q̄ diu deten-
cō ip̄a in ei⁹ dē durauerit est interdicta. ¶ Si
tercia ei⁹ dē. duas dyoc. vñ vltra d̄tineat. dyo-
cesis domicilij p̄cipalis ip̄i. et illa i q̄ ecia⁹
fuerit delictū commissum si sua sit. et due alie.
que sub ip̄o sunt ei⁹ dē loco viciniores. sunt in-
terdicte. ¶ Ciuitas aut q̄ p̄missa aut aliq̄d eoz i
ep̄m suū d̄miserit. donec ei satisfecerit ē interdi-
cta. p̄tās aut. d̄siliarij. balini. scabini. aduoca-
ti. rectores. d̄sules et officiales quocūq̄ noie
cēleat. exntes culpabiles in p̄missis similiter
sunt excoꝛicati. nec nisi vt p̄mittit p̄nt absolui
Et si i aliquo casu p̄dictoꝝ fuerit aliq̄s abso-
lut⁹ ab excoꝛicacōe i mortis articulo nisi post-
q̄ p̄stine fuerit restitue⁹ sanitati q̄cito omode
poterit pape se p̄sentare curauerit i excoꝛicacō-
nē reincidit ip̄o facto. vt p̄t in d. c. si q̄s. Quē-
uis ep̄m. illos q̄ renūciauerūt loco nō ordini i

cludit. electos nōdū cōsecratos q̄ nō sunt ep̄i
includere nō videt. ¶ Temere. in illo ergo q̄ se
defēdēdo p̄cutteret he pene locū nō h̄nt. ¶ Man-
dauent. ¶ Nota cas⁹ i quo punit solū mādatur
Quia tñ dū videt q̄ ex solo mādato si male
factū nō sequat. tot penis q̄s inuoluat. et q̄
regulariter vba cū effectu accipiūt ex de cle-
ri. nō resi. relatū. ¶ Ideo p̄t exponi vñ h̄ scz p̄cus-
siones capcōs vñ bāna iā facta. ¶ Rata. optet gō
q̄ h̄ facta fuerint ei⁹ cōtēplacōe ex de re. iur. ra-
tū q̄s. li. vi. Soci⁹. h̄ sumit p̄ eo q̄ coopat ad
p̄cussione capcōz vñ bānitōz. ¶ Vel fauorē i his
p̄ q̄d patz q̄ faues taliter deliquēti post deli-
ctū nō includit hāc penā. ¶ Defēsaueit. etiā p̄
delictū scz impediēdo ne deliquēs ad mā⁹ iu-
dicis veiat excusand⁹ vñ puniēd⁹ vñ ne execu-
cō fiat. ¶ Credo tñ q̄ q̄ talē defēderet ne ledere⁹
a p̄uato. penā hāc nō incureret. cū illa sit i
iuria quā a socio q̄s p̄pulsare tenet de sen. ex-
coꝛ. ex dilecto li. vi. Baliui. vulgare p̄uiciale
sed in frācia dicūt p̄pici Scabini gallicoz
Vt p̄mittit scz p̄ sede aplicā nisi i articulo mor-
tis. ¶ Quācito omode. i. ip̄edimto cessante et in-
dulto aliquo modico tēpe vt sibi valeat d̄ ne-
cessarijs p̄uidere.

De canone. illo si q̄s ti. iij.

¶ Deinde cōsiderandū ē de canone sentēcie
late d̄tra p̄cussore clerici. et primo po-
nēdi sunt casus i q̄b⁹ iste canō fallit. se-
cūdo notāda sunt et q̄rēda q̄dā circa canonez
Quātū ergo ad p̄mū sciēdū est q̄ canō iste. qui
cūq̄ vberat clericū vñ aliā ecclesiasticā p̄sonā
est ip̄o iure excoꝛicat⁹. fallit i multis casib⁹. p̄-
mo in apostota p̄cussio q̄ si a p̄cussore clericus
esse ignorat. et h̄ certū est scz q̄ p̄cussor hūc q̄
comā nutrebat clericū esse ignorabat. p̄cussor
nō ligat. Et hoc verū est si ignorabat nō igno-
rācia crassa vñ affectata s̄ p̄habili aliter non
excusaret. ¶ Quid si d̄nabit. ¶ Et p̄t se purgare
p̄p̄o iuramto. q̄ si iurare renuerit q̄ ip̄z esse cle-
ricū ignorabat. q̄ tūc p̄sumit d̄tra eū ex quo
nō vult iurare. tāq̄ excoꝛicat⁹ vitand⁹ est. do-
nec p̄ sede apostolicā absoluat ex e. si vñ ali-
q̄s i tex. et glo. Et ex h̄ habet q̄ licz cleric⁹ nō
feruet hitū suū. tñ adhuc retinet p̄uilegiū. Et
h̄ vez ē añ trinā amonicōz. sec⁹ ē post trinam
monicōz. q̄ tūc p̄dit p̄uilegiū clicale. Et sic
intelligit illd̄ ex e. i. audiēcia. et h̄ habet in
glo. c. p̄dicti. si vñ. ¶ Scōdo fallit i clerico ar-
ma portāte militaria. ex quo tercō amonic⁹ p̄
dyocesānū se noluerit corrigere ex e. i. audien-
cia. ¶ Tercō fallit i clerico q̄ nec in mō tōsure
nec in forma vestimtoꝝ. nec i q̄litate negocio-
rū de clerico q̄c̄q̄ oñdit si tercō monit⁹ p̄ dyo-
cesānū se nō corrigit ex e. d̄igit. ij. ¶ Quid er-
go de goliardis. ¶ Et si public⁹ et notori⁹ sit et
nō est spes de correctōe nō videt q̄ h̄ p̄uile-
gio gaudeat ar. ex de apostotis. c. i. et de cle-
riu. iohānes. q̄ vilitas vite nō p̄mittit tales
hoc p̄uilegio dignos esse. ¶ C. de adulterijs
q̄ adulteriū in fi. ¶ Alioq̄n si d̄ nouo incipiat ta-
lia. et spes sit de correctōe. est dyoc. ep̄scopi
monicio requirenda. ex e. in audienācia. et c.
contingit. ij. Et breuiter quousq̄ habeat rei

evidenciāz h̄ videt̄ retinere priuilegiū q̄din
ab ecclesia tolerat̄ ex. de colub. cle. et mu.
nostra. h̄ host. in su. de h̄ sup li. vi. scz de sacro
ordinis ti. x. i. pri. **¶** Quarto fallit i clerico exer.
cete negocia seclaria si terco monit̄ p̄ dpo. c.
se non corrigat ex de vi. et hone. cler. c. vlti.
¶ Et iste cāz ē spāl̄s h̄m host. capituluz tamen
qd̄ ipe allegat nō expmit. nisi q̄ tales de fac.
tatibz suis. statutis et dsuetudibz prie subia.
ceat. qd̄ h̄m glo. ibidē n̄ est itelligēdū d̄ rebz
ecc. qz delictū p̄sone nō debz i ecciam redun.
dare. xvi. q. vi. si ep̄m. **¶** Quito fallit i nō relī
quētibz consurā publice d̄trahētibz in fraudē
turiū dñi secularis. qd̄ ecia itelligas si cōsuraz
hac itecōe sola deferat. puta qz nō habet sp̄ez
redeūdi ad clericatū. nec ep̄us tales renuit
sub foro suo. nec bñficiū d̄cessit disp̄satiue. vt
ex de cler. diu. ex pte tua. et c. jobes. eod̄ mō
itelligas illd̄ ex de priuile. ex pte. iij. h̄ ecia
am aliter itelligi p̄t h̄m host. vt statim seq̄r̄. **¶**
Sexto fallit i ill̄ q̄ b̄itū clericali d̄cepto tirāni
di et crudelitati inerecūde se immiscet. h̄ sedī
cōez et guerzā mouet vl publice atrociter de.
linquit ex e. cū nō ab hoie. q. i. ar. et ex de apo.
stet. c. i. et sic p̄t itelligi i ex de priuile. ex pte
iij. h̄m host. h̄ em capitula itelligūt de his
qui nō sunt d̄cti p̄ortare arma sed leuis enoz
mitatibz se immiscet. In his em n̄ p̄erigit̄ mōi
cō. h̄ illd̄ c. ex e. i. audiēcia. et c. d̄ungit. ij. in
telligūt de his q̄ taliter nō excedūt. licz p̄or
tent arma. vñ illi vsqz ad trinā monicōz suo p̄
uilegio gaudēt. vt ibidē dicit̄. h̄ i glo. c. cū n̄
ab hoie. **¶** **Septimo** fallit i his clericis q̄ p̄u.
racōes seu administracōes seculariū p̄sonaz re.
cipiūt post ibibicōz d̄poc. publice i smodo fa.
ctā sub pena priuilegiij clerical. exp̄mēdo q̄
q̄cūqz d̄tra ibibicōz suā venerit p̄ eū nō defen.
dēt. tal̄ ei ibibicō i p̄posito loco admoicōis tri.
ne succedit h̄m host. **¶** Vñ si tales occasione ipi
us administracōis p̄pter fraudulētū d̄pocū capi.
ant̄. indignū est eis ab ecia subueniri p̄ quos
d̄stat i ecclesia dei scādālū generari ex ne cle.
vl mo. c. ij. **¶** Bernardus aut itelligit̄ q̄ tali cle.
rico n̄ subuenit̄ ab ecclesia. si legitime terco
admoicō ab administracōe nō desistat. et h̄ innu.
it̄ i p̄cipio litere p̄dicti c. sacerdotibus inq̄t
et clericis tuis denūcies publice. ne mistri lai.
coz. fiāt. et est ar. ad h̄ ex e. in audiēcia. vñ in
autoritate huius c. laic⁹ cape licite n̄ possz cler.
ricū occasione administracōis. qz laici p̄hiben.
auocare clericos a diuinis officiis. xxi. q. iij.
cyprian⁹. vñ si d̄tra fecerint nō debet ex h̄ cō.
modū reportare ar. xvi. q. i. legi. vl eciam h̄m
eūdē. f. bern. et veni⁹ n̄ d̄z tali i fraude d̄missa
in administracōe. ab ecclesia subueniri. pecu.
nia. nec alio auxilio cū ecclesia als tenea de
fūdere clericos ab opp̄siōe laicoz. **¶** Quid si
abbas vl ali⁹ p̄s b̄iter inferior ep̄os up p̄dictis
monuerit clericū sibi immediate subiectum et
cleric⁹ inccorrigibil̄ est. nūqd̄ amittit h̄o priuile.
giū. dicit̄ qd̄a q̄ n̄. qz h̄ n̄ videt̄ exp̄sse cautū
nisi de ep̄o et sic videt̄ ep̄oz priuilegiū spāl.
le. et nō d̄z h̄ ali⁹ sibi vsurpare. ex de priuile.
sane. et ar. ex de cle. trāsmilla. **¶** Est tñ d̄tra ar. ex

e. ex tenore et e. vt fame. q. i. et dico h̄ exp̄ssus
de p̄latis i genere ex e. i. audiēcia. hec host. **¶**
Octauo fallit i ill̄ q̄ nō ex odio vl inuidia vel
idignacōe h̄ iocosa leuitate se p̄cutiūt ex e. c.
i. v. tali. h̄ itelligit̄ inno. qñ cleric⁹ iocose vba
rat clericū. sec⁹ est si laic⁹. qz nō est licit⁹ lu.
d⁹ clericoz. cū laicis. ij. q. vii. laicos. **¶** Sed
qd̄ de illo q̄ a clerico ludere secū gūiter p̄cus.
sus. et p̄pter h̄ mot⁹ sine deliberacōe rep̄cu.
tit eū gūiter incōtinēti irat⁹ aio vindicādū se.
h̄ nō factur⁹ si plene deliberassz. nūqd̄ incidit
in canonē. **¶** Ex quo libidine vidicte et p̄ iraz
rep̄cutit eū. et nō iocosa leuitate. nō p̄t dici q̄
sine deliberacōe p̄cutiat. vñ icidit i canonē. si
aut tāta est surzeptō q̄ nec vindicare nec iniuri
ari intēderet. tūc nō incideret. h̄ rod. **¶** Quid
ecia de illo q̄ iocose p̄cussus a clerico gūiter.
rep̄cutit eū gūiter et cū ira. h̄ tñ leuitate ioco.
sa. nūquid incidit i canonē. **¶** Licet in h̄ casu
interueniat ira. ex quo tñ h̄m d̄dicōz ludi rep.
cutit sine dolo malo. nō icidit i canonē. h̄ em
d̄dicō videt̄ ludēciū q̄ gūiter p̄cussus p̄cusso
rem suū gūiter p̄cutere p̄t. ne videat̄ iferior i
illo ludo aut mi⁹ strēmū. h̄ rod. **¶** Quid d̄ sa.
cerdote q̄ p̄uex clericū ip̄ortune cū eo luden.
tem p̄cussit irat⁹. **¶** Si nō aio iniuriādū vl li.
bidie vincte. h̄ tñ p̄pter repellēdā violēciam
pueri. q̄ monit⁹ cessare nolebat. cū moderami.
ne p̄cussit. nō credo q̄ icidat i canonē licz ira.
t⁹ h̄ fecerit. h̄ rod. **¶** **Nono** fallit i magro qui
leuiter h̄ facit ex e. cū volūate. q. vlt. et h̄ cā
correctōis l̄ incuitu discipline ex e. c. i. v. ni.
si mgr̄. nec distiguit̄ ibi iter scolares d̄stitutos
i minoribz ordibz et d̄stitutos in maioribz. **¶**
Quid si cū ira p̄cutiat et ex ira. **¶** Ex h̄ n̄ in.
cidit in canonē. ex quo cā correctōis h̄ facit si
moneat̄ ira p̄ zelū. si tñ p̄cutiat ex odio icidit
ex e. c. i. q. vlt. **¶** Quid si p̄cipalis mgr̄ p̄hi.
beat submgm vl aliū cui d̄mittit aliquos pu.
eros docēdos. et taliter p̄hibet̄ eos p̄cutiat
nūquid icidit in canonē. **¶** Credo q̄ nō. qā n̄
p̄t mgr̄ p̄ p̄hibicōz ei auferre bñficiū iuris. p̄
qd̄ d̄cedit̄ doctoribz corrigere quos docēt. h̄
rod. **¶** **Decio** fallit in illo q̄ vim incōtinēti ep̄a.
te repellit̄ ex e. si vō alic⁹. q. si vō clericis. et h̄
itellige siue repellat a se siue a socio. ar. xxiij.
q. ij. nō inferēda et c. vlt. h̄ aut qd̄ d̄z ibi incō.
tinēti. exp̄one. i. anq̄ diuertat ad d̄trariū actū
¶ Et est d̄trari⁹ act⁹ quo ad h̄ p̄ quem merito vi.
deri p̄t qd̄ de violēcia illata velit ad p̄s d̄ssi.
mulare aut a repellēdo cessare. h̄ rod. **¶** Notādū
aut̄ h̄ p̄ alan⁹. jo. et bern. distinguūt. p̄ cū sit
violēcia rebz. licz illā repellere et incōtinēti
si p̄t. ecia ex intervallo t̄pis collectis ami.
cis suis ex. de resti. spo. olim. qñ aut fit p̄sone
licet incōtinēti et nō ex intervallo se defende.
re et cū moderamie iculpate tutele ar. ex e. c.
ij. h̄ bern. ex e. dilecto filio. et de homicidio
significasti. ij. **¶** **Sz** qd̄ si nō ob defēsiōez sui h̄
p̄ris l̄ m̄is l̄ vxoris vl filie vl familie l̄ ecia
exneoz. clericū ledat siue vberet. **¶** Dicit̄ in
noc. sup c. si vō alic⁹. q̄ qd̄a dicit̄ qd̄ eciam
ipe magis assentit. q̄ tal̄ n̄ icidit i canonez ar.
ff. p̄ me. ca. iste quidez. q. si. nā et loci miuria

est apulsanda. xxiiij. q. iij. nō iferēda. Alij di-
cūt q. h. est vex. de defensione psonarū illarū
cārum per quas intelligit fieri nobis iniuria.
ut sūt. vxor. filij. hui. ut insti. de iurciur. q. pa-
at. Undecio fallit i illo q. iueit clicū cu ma-
tre sorore et filia ppa turpiter agētē ex e. si ve-
ro alic. q. nec iste opellēd. ē. Et sub nōie vxo-
ris opbēdit spōsa de pnta hui bern. et host.
Nota etiā hui innoc. sup. c. si vō alic. noie ma-
tris intelligit oīs ascēdētes. noie filie oīs
descēdētes. In collateralib. at vō affinitib. ma-
nū extēdere nō audet. Alij dicūt simpliciter q.
psonas ibi nōiatas h. pūlegiū n. exced. et h.
dicit host. ibidē tūci. ē. Itē hui host. ibidē in-
telligit de sorore vō filia tā legitima q. natura-
li nō tñ d. adoptiua. Itē hui host. ti. d. diuor. si
vir vxorē depbēderit. vō frater sororē. vō fili-
us mrem. l. p. filiā i adulterio cū pfbitero vō
clerico. tenere p. vtrūq. iuitū sine excōicacōe
p. xx. horas ut vocet testes p. quos pbet ad-
ulteriū. ff. d. adul. capite. Et hui jo. di. lxxij.
pfbiter. nō credit. testib. nisi viderit clericū
i adulterio. h. tñ hui quosdā nō restringit. tñ
ad coitū s. etiā ad āplex. et de osculacōes. et
qñ q. pparat se ad op. carnis. si tñ nō in loco
suspecto. s. publico talia faciāt sicut fit qñq.
ludēdo aliud est. q. vberās icideret i canonē
Cū autē distat p. signa apta q. cleric. iam exple-
uit op. credo q. si talia sunt signa et tā p. p. m. q.
negocō q. distat turpitudinē coit. ibid. exple-
tā si p. uciat stat. nō est excōicacō vberās ta-
le. si sit de p. dictis psonis. Si autē nō sunt p. bar-
bilia sig. nec iconūenē post scitū vberat. sed
postq. cleric. ad alia diuertit et d. loco disces-
sit. vberās icidit i canonē. h. rod. Sed qd si
manet vō iterficiat clericū sic turpiter agētē
ih. et si poss. dici q. talis patit. q. ad excōica-
cōz. q. tā iustū dolore p. fescere nō p. t. C. ad. l.
iuli. de adulterijs. al. g. cian. tñ nō distinguit
in h. cau. decretal. iter atrocē et nō atrocē ius-
riā et penē sunt restringēde. Quia tñ decretalis
ex e. si vō alic. nō videt. excōicare nisi illos
q. simpliciter iniciūt man. violētās i tales. et
distinguit iter hostiarios q. clericos. vulnerant
et eos q. sine vulnēb. ledūt eos. id videt. tū-
ci. d. d. d. q. taliter mutilātes vō occidētes i-
ciderūt i canonē. h. rod. host. etiā sup. c. si vō
alic. dicit q. hui canonē. nō licz eū p. mēre si
fieri p. ex de penis. c. ij. Quid d. illo q. p. cu-
rat q. cleric. vocet. ab vxore sua ad turpē acti-
onē et taliter vocatū vberat. h. q. tā tal. q. mu-
lier icidit i canonē. qā nō p. ali. d. ip. tate cle-
rico cū pcurauerit q. vocaret. ad turpitudinē
h. rod. Quid de muliere q. cū ticōe ardēt. l.
aliquo alio p. cutit sacerdotē i caput ipetētē
ab ea coitū nūqd icidit i canonē. h. si solū eā
vbris ipetat. credo q. incidit in canonē. Si autē
tāgat eā iuitā turpiter aut vim iferat corpa-
le. si illa cū moderamie inculpate tutele se de-
fendēdo eū p. uciat zelo castitatis. et iusta in-
dignacōe mota. nō credo q. icidat i canonem
sicut nec ille q. i clericū quē cū vxore. mē. so-
rore l. filia sua turpiter agētē inueit. mā. i. i. i.
violētās. Securi. tñ ē q. hui mulier sup. h. se

faciat ad cautelā absolui ab epō. h. rod. **¶** On-
odecio fallit i illo q. h. fac. ad mādātū p. p. p.
lati ex e. ex tenore. licz em cleric. nō debeat v-
berari etiā cā correctōis p. laicū. alioqn et p-
ceptoz et vberatoz icidūt ex e. vniuersitatis. s.
qñ sunt icorrigibiles hui bern. tūc de mādātō
platoz. s. illoz quoz iurisdicōi illi sunt sub-
iecti. et a q. b. debet corrigi. pnt capi ppter cō-
missos excessus et ad iudiciū trahi et icarcera-
ri etiā violēter. dū tñ nō apl. capiciū et lai-
coz violēcia se extēdat q. defētio vō rebellio
exigit clericoz. et ita cū moderamie inculpate
tutel. e. alias si modū excederēt tenerent. ex e.
ut fame tue. q. vlt. i. rex. et glo. Illud autē c. vni-
uersitatis. loquit. i cau. i quo monach. nō sub-
terfugit regularē disciplinā nec abbatia sui o-
bediciā. et sufficienter p. p. abbatem et alios
monachos corrigi. h. host. Nūc autē declaratur
est li. vj. e. si clericos. q. cleric. ppter excessus
omissos licz nōdū appareāt icorrigibiles de
mādātō plati cuiuscūq. iurisdicōez hui. s. q.
crimia possit punire siue de iure dñi. siue p. iui-
legio. siue dsuetudine. pnt licite etiā p. laicos
capi et icarcerari. pena dñi castigādi dūmō
nō ex p. p. o. excedat. i eos ut dicit. ibi. Nam
hui jo. an. ibidē si cleric. cap. q. tēte. duci se p-
mittit. et ducētes eū nō resistēt. calce. pugno
vel alio mō p. cusserint. excōicati sunt. et h. lra
ibi sonat. Et hui p. dictū mod. loquit. illd. c. ut
fame. Sed illd. c. vniuersitatis. loq. ibidē de
vberib. que plat. cleric. vō monacho p. lai-
cū nō d. inferre ob cām etiā iusticie. s. p. cleri-
cos vō mōachos l. p. seipm si sit minor epō. et
ideo mādās et mādātarij sunt excōicati ut p. p.
ibi. h. jo. an. Ep. quoq. clericos suos si deparē-
do iuri fideiussoriā dederint cautēz. detinere
nō debēt nisi excessus enormitas vō alia cā rō-
nabil. eos suaserit detineri. ut p. p. i. d. c. si cle-
ricos. q. eosdē. rōnabil. at cā est si fuissent plu-
res malefactores et vellet ex eis vnū detine-
re ut p. eū alios scire posset et cape ut dicit. ibi
in glo. jo. an. **¶** S. nōne sufficit generale mā-
datū qd dñet. xxij. q. v. h. spāle mādātum
hic expectari d. b. q. d. i. em n. ē notū eos esse
icorrigibiles et traditos curie seculari. nō li-
cet h. sine platoz. mādātō. q. adhuc sub cleri-
cali regula tenet. etiā depōiti. di. lxxij. dictū
vō nisi se immisceāt enormib. ex e. cū n. ab ho-
mie et c. p. p. dim. h. in d. c. ut fame. i. glo. **¶**
Ad h. nota q. plat. clericū de furto suspectum
p. questionib. subicere. et in vinctulis retine-
re donec furtū reddat. ex de pe. c. i. Dicit etiā
innoc. q. quilibz cleric. cape p. s. i. i. tōzē vō so-
ciū suū clericū. et eū si h. z. eū suspectū modico
tpe tenere et iudici p. tate. in autē. ut iudicē
sine quoq. suffragio. q. necessitate. laicis at n. l.
lo mō h. licet. etiā si sint iudices. host. vero di-
cit q. iudex laic. vō dñs vō etiā soci. cape p. t.
clericū delinquētē ne fugiat. ut eū epō repnt.
h. host. ex e. ut fame. **¶** Tredecio fall. i turbāte
dñi officiū quē pfbiter l. ali. ad quē spectat
p. t. eicē d. ecclia. Quid si clic. ad p. ceptū pfbri
nō vult egredi ecclia cū alias plat. n. sit ce-
lebratur. h. q. p. t. sine metu excōicacōis. etiā

ex e. venies. fm host. ti. de emu. ecc. **D**ecimo quarto fallit i eo q rōe officij qd i ecclesia obtinet clericū pcutit. ut cātor. sacrista. holiari⁹ et similes qz cui omissum ē officiū et p osequē alia sine quib⁹ illd nō potest omode expediri. **D**ecimo quinto fallit in seniore ecclie qui causa deuotionis h facit. **S**z quid d sacerdos te qui goliardū turpiter iurātē pcutit zelo dei. **S**i talis sit goliard⁹ qui gaudet adhuc priuilegio clericali incidit in cān. nisi ille goliard⁹ sit i miorib⁹ ordinib⁹ constitutus et pūn eat ad ei⁹ correctōz. vel turbet dinū officiū l i alioquo cāu ocesso pcutiat eū. h rod. **D**ecimo sexto fallit i eo q ē plat⁹ et leniter corrigit. **D**ecimo septio fallit i dño siue clerico siue laico famulū corrigēte. **D**ecimo octauo fallit i ppinquo seu pēte siue clerico siue laico. **S**i sex casus pbāt⁹ ex e. cū volūtate intelligunt⁹ aut isti sex cā⁹ de leui pcutiōe. **Q**uid g⁹ si p sone noiate ibidē modū i pcutiēdo excedant. nūqd icidūt i canonē. **S**i q n nisi hoc fiat aio irato et ex ppoito. qz cānō tñ psequit⁹ dolum qd ptz ex vbis ei⁹. xvij. q. iij. siqs suadēte. ibi man⁹ violētās inecerit. et ex. e. c. i. **V**iolencia vō nō omittere sine dolo. h man⁹ dictayz pso. nāz nō sunt dolose h caritadine licz fortuitu casu modū excedāt disciplie. h host. et bern. in glo. supdicti c. cū volūtate. **Q**uid si aliqs de supdictis psois verberādo sanguinē excussit. **S**i deliqt si gūiter et ex ppoito pcutit. se. cus est si leniter pcutiēdo sanguinis guttas forte excussit ar. ex de cle. pcut. c. ij. absit em ut cū facim⁹ aliq ppter bonū et licitū siqd ppter nram volūtate cuiq male acciderit. nobis debeāt imputari. xxiij. q. v. de accideōis. jō h arbitrariū dico. cū nec certa regula tradi possit ex de offi. dele. de causis. h host. ti. de cle. pcut. intelligūt⁹ ecia pdicti sex casus d leui pcutiōne q sit causa correctōis. sicut ecia patet ex e. c. cū volūtate. **Q**uid si pcutiēs clericuz dū pcutit nō aduertat actu nec cogitet correctōz. h solū culpā attēdat delinquentis nūquid icidit i canonē. **S**i et si de correctōne actu nō cogitet vl hitu. ex quo tñ est tal psona q habz autoritatē a iure pcutiēdi. et culpa subest ppter quā meruit pcuti. nō incidit pcutiēs i canonē. **V**n fm eos pcutere cā correctōis ē pcutere p culpa digna correctōe licet aut h sententia videat⁹ benigna nō tñ videt⁹ secura fm rod. **Q**uid si frēz meū eiusdē religionis vl alteri⁹. aut clericū aliquē patū facere aliqd flagiciū. puta aliqz illicite pcutē. l d iligide exire. aut fornicari vl aliqd simile. teneo violenter zelo dei ne faciat illd. q tñ nō lo mō pūnet ad correctōz meā. **S**i talem tenuero modico tpe inuitū et renitēte. in eū maib⁹ iniectis cū verborz blādicijs et citra iniuriā pcutiōis nō credo incidere i canonē. tñ qnto tpe possuz eū taliter detinere inuitū. ē arbitrio boni viri limitādū. et fm q caritas ispirabit. h rod. **P**redictus satis dcorādāt jnnoc. et hosti. sup. c. nup. dicētes q si forte inimici clerici supuenirēt et ipe ab aliquib⁹ ecia violēter intruderet. illi intrudētes excōicati nō essent ar. di. xlv. cū beas

tus cū ei nō iuriet⁹ h poci⁹ saluēt. **C**ōsiliū aut bonū ē ut oīs ab hmoi iniectōib⁹ contineāt man⁹ suas ne ppter nimā pūnitatē occasione excessus. scz notabilis. l corrupte itencōis. in cidāt i culpā vl sentēciā. et qd pūisuz ē ad cō cordiā. tēdat ad noxā. sicut dicit leo papa di. xlv. licz. ij. **E**t intellige q corrupta itēco dicit⁹ qn pcutiō sit libidie vidiēte oīno. vl pūm ze lo correctōis. pti libidie vidiēte vl alteri⁹ in iuste cāe. qz tūc modicū fermū torā massaz cor rūpit. h ray. et rod. **I**ntelligūt⁹ ecia pdicti sex casus de ostitutis i miorib⁹ ordinib⁹ ut patet i d. c. cū volūtate. i tex. et glo. bern. et host. **V**n secus ē si sunt i sacris. qz ex h qd pūmit⁹ spēaliter de illis. pūibet⁹ de istis sicut qd de vno negat⁹ de alio ocedit⁹ ex de psump. nōne. **Q**uid ergo si ostituti i sacris ostantur diu. nū officiū. **S**i nō pcutiēt⁹ h pūmit⁹ alijs ad moicōib⁹. et si se nō correxerint pnt suspēdi ex d cele. mis. dolētes. h i glo. d. c. cū volūtate. **Q**uid si nō ex ppoito plat⁹ l mgr pcutiat cō stituti i maiorib⁹. nō i oceptū canonis. xvij. q. iij. siqs suadēte. h qz nō hūit ad bñplacitum plati q nec retinere pt impetū. nūquid talis p cussor est excōicat⁹. **S**i det host. q n si faciat h cā correctōis ex e. cū volūtate. q. siq vō. v. et hi q obtētū. **N**ā ibid idistincte et idetermiante loqr⁹. **I**n v. pcedēti et se. loqr⁹ determiante d ostitutis i miorib⁹. **A**d idē ar. ex d regularibus c. vl. **S**i aut hoc faciat ex ipetiosa malicia sentēciā nō euadit. bern. vō videt⁹ referre totū. q. illū tñ ad clericos i miorib⁹ ostitutos. **S**ed nūquid distinguēdū est inter ostitutos i ordinib⁹ sacris et ostitutos i nō sacris respectu patris et matris. **S**i q n fm rod. **C**redit em q licet eis vberare filios ec i sacris ostitutos cā correctōis. et id dicit tan. jnnoc. tñ notat ex e. q licz eis vberare cā correctōis iferiores dyaconis. nō aut dyaconos vl pūbiteros. jo. vero xxiij. q. v. q. i. et bern. sup. c. cū volūtate. dicūt q nec subdyaconos. quia sacer ordo liberat a patria ptate. **D**ecimonono fallit i clerico dposito et tradito curie seculari ex de iudic. cū nō ab hoie. et. xvij. q. iij. siqs deinceps. **S**ec⁹ est si nō sit tradit⁹ licz de gdat⁹. nā talis qdiu vult viuere sub regula clericali priuilegiū retinet di. lxxij. dictū. jn memoria dicti officij ar. **C**. de qstioib⁹ suos nō solū. **V**icesimo fallit i clerico ad actū psumptuarium clericatui trāseūtem. fm jo. et jnnoc. sup. c. nō dubiū. puta qz fact⁹ ē miles. nec tōsurā defert. qz ad h est cogēd⁹ ex de cleri. diu. jo. et c. o sultacōni. **E**rgo a dtrario si tōsurā velit deferre pt. **E**t retinebit priuilegiū id. licz aliq dtrariū notet. **D**icūt ecia qdā q bigam⁹ nō retinet. qd verū ē de bigamis casu pūo vl sexto h priuilegium potētib⁹ di. lxxxv. q. i. siqs. h de h videbit⁹ infra i tractatu d ordie. **V**icesimoprimo fallit fm jnnoc. in clerico heretico quē qui vberat nō icidit. **C**asus pdicti oīs ab host. in sum. sua ponūt⁹ plura tñ ad euideciā maiore sūt ibi de alijs msta. **T**res vō cā⁹ sequētes a rich. super adduntur qui tamen satis bene possent reduci ad aliquos pdictorū. **V**n⁹ est cū dñs dom⁹

clericus vitupantē eum in domo sua nec exire
volēte. licet dūniēter moitū expellit dō domo
Si em̄ plat⁹ illi⁹ clerici nō sit pñs q̄ ipm̄ exire
cogat. et dñs dom⁹ in expellēdo nō excedat.
nō imit in clericū man⁹ iniuriolas. qz vitur
iure suo. et sicut dñ. ff. d. re. iu. nemo dñum fa
cit nisi q̄ facit i⁹ qd̄ facere ius nō hz. **S**cd⁹
casus ē cū clerico volēte pcutere aliquē cum
baculo. aliq̄s mouet baculū violēter. qz n̄ iu
riat⁹ ei moderate impediēdo eū ne faciat iuri
ā alteri talē. **T**erci⁹ casus ē qñ aliq̄s n̄ ex d
liberacōe. s̄ tñ ex surzepeōe sociū suū leniter
impellit. licet sit turbat⁹. p̄ctm̄ em̄ mortale n̄
omitit⁹ nisi ex deliberacōe. v̄l post t̄p⁹ suffici
ens fragilitati humane ad deliberādū. qñ fa
ctū nō ē tale. qd̄ hō nō obstatē humana infir
mitate. tenet⁹ de necessitate deliberare. vt per
deliberacōez ab illo ope illicito ppetrādo res
trahat⁹. null⁹ at̄ excōicā⁹ a iure nisi ppter pec
catū mortale. cū em̄ iura p̄cipiat vt a iudice n̄
infligat⁹ nisi ppter peccatū mortale. videt⁹ q
oditoz iuris nō voluerit vt excōicacō a iure i
curaret⁹ nisi ppter p̄ctm̄ mortale. h̄ nich.

Equit⁹ videre de scdo articulo. s. d. qbusdā
notādis et querēdis cca canonē late snie
otra p̄cussorē clenci. ad cui⁹ maiorē euidēciā
terc⁹ ipi⁹ h̄ ponat⁹ q̄ ponit⁹. xvij. q. iij. **S**i q̄s
inqt̄ suadēte dyabolo. hui⁹ sacrilegij crimen
incurrit q̄ i clericū v̄l monachū man⁹ violen
tas iniecerit. anathematis vinculo subiaceat
et null⁹ epōz illū p̄sumat absoluerē nisi urgē
te piculo mortis. donec apl̄ co d̄spectui pre
senter⁹ et ei⁹ mādātū suscipiat. **V**bi primo no
ta q̄ licet dict⁹ canō videat⁹ req̄ere tria. s. in
iectōz cū dicit iniecerit. violēciā cū dicit violē
tas. iniuriā cū dicit suadente dyabolo. hoc tñ
fallit casualiter. nā aliqñ q̄s icidit i illū cano
nē sine iniectōe ppter solā violēciā. dū cleric⁹
tene⁹ iclusus vel iuit⁹. sic q̄ nō habet liberaz
potestātē abeūdi ex. e. nup. qz non refert vtz
q̄s opedib⁹ vel pietib⁹ detineat⁹. ff. ex qbus
causis maio. sibi succurrit⁹. **A**liqñ ppter solaz
iniuriā sine violēciā. vt cū q̄s clericū volentem
verberat i recōp̄facōz delicti qd̄ cleric⁹ omi
serat otra ipz sicut laici alicubi facere d̄sueue
rūt p pace habenda ex. e. d̄tingit. i. **A**liqñ vō
sine violēciā et sine iniuriā ppter solā iniectio
nē ex. e. vniuersitatis. s̄m gāfre. s̄ certe illud
nō fuit sine iniuriā. qd̄ apparet ibi cū dicit⁹ te
merarias man⁹. sicut vbi volēte pcutio ibi di
cit⁹ iniuriola man⁹. vt in illa decretali vniuer
sitatis **S**ed cōtra s̄m dictōz mēbroz obici⁹
qz volēti nō sit iniuriā. xxij. q. v. voluit. et. ff.
de re. iur. nemo videt⁹. et ita nō videt⁹ fieri in
iuriā. **S**i iniuriā d̄z fieri ecclesie. q̄a ea q̄ i nos
delinquūt remittere possum⁹ qñtuz ad nos p
tinet. s̄ nō qñtū ad ecclesiā. xxij. q. iij. si is q̄
et quātū t̄agit omoduz alioz. di. lxij. samlo
mitane. **S**i q̄re excusat⁹ q̄ i loco pcutit cleri
cū licz iniuriā ex. e. c. i. et nō ille q̄ pcutit cleri
cū volētem. **S**i qz ille temerarias man⁹ inicie
ar. ex. e. vniuersitatis. s̄ ille nō. et cā vlciscen
di iniuriā h̄ facere videt⁹ ex. e. d̄tingit. i. i glo.
vij. **N**ūq̄d p̄t cleric⁹ rñuciare p̄uilegio can.

sup̄dicti. **S**i q̄ nō p̄t renūciare v̄bo ex. d. fo. d.
pe. si diligēt. etiā si sit d̄iugat⁹ ar. ex. de vi. et
ho. cle. si aut. dūmō scdas nupcias n̄ d̄trahat.
di. lxxxij. q̄squis. et etiā si sit dep̄osit⁹ q̄d̄iu
vult viuere sub regula clericali vt sup̄dictū ē
et habe⁹ di. lxxxj. dictū. p̄t vō renūciare facto
vt si post trinā monicōz habitū clericalē et tō
surā d̄slerat. v̄l enozmitatib⁹ se immisceat ex
e. p̄p̄dim⁹ i tex. et glo. et. c. cū nō ab hoie. et
c. in audiēciā. talia ergo faciēdo p̄uat se h̄ pa
uilegio ex. d. vi. et ho. cli. ex l̄ris i tex. et glo.
d. ex. e. d̄tingit. i. i tex. et glo. b. **A**d uertēdū est
aut q̄ dict⁹ canō dicit in clericū. p qd̄ patz q̄
nō sufficit q̄ sit l̄rat⁹ nisi habeat ordinē cleri
calē sibi collatū ab epō v̄l alio q̄ possit d̄ iure
v̄l de d̄suetudine primā tōsurā l̄ aliquos d̄ mi
nozib⁹ ordib⁹ d̄ferre. **Q**at̄ di⁹ dict⁹ canō mo
nachū p quolibz religioso sup̄p̄oit sine sit ma
scul⁹ siue femia. cleric⁹ v̄l d̄uersus. v̄go sacra
ta vel d̄uersa ex. e. prochiānos. et c. de monia
lib⁹. dū tñ sit religionis approbate s̄m host.
ex. de reli. domi. c. vlt. **Q**uod vō dictū est d̄
d̄uerso v̄l cōuersa restringēd est ad regulares
qui p̄p̄is renūciauerūt v̄l religionēz ingressi
sunt habitu mōachoz suscepto. nō ad d̄dona
tos tēpli v̄l hospitalis v̄l aliaz religionū. q̄
adhuc p̄p̄ia retinet licz tōsurā v̄l aliud signū
d̄donacōis ferāt. **V**n̄ q̄ dicit in instrō donacō
nis q̄ facit se cōuersus. et tñ adhuc detinet p̄
riū. n̄ ē d̄uersus sicut notat tācre. ex. e. prochi
anos. h̄ rod. **Q**uid de eo q̄ pcutit nouiciū
alic⁹ religionis. **S**i i nouo iure est excōicatus
licz nōdū tacite v̄l exp̄sse sit p̄fessus. li. vj. e. r̄
ligioso. **N**ec obstat q̄ cras poterit laicari. qz
idē est de clerico seculari in minorib⁹ cōstitu
to. et p̄terea tūc est ecclesiastica p̄sona. xvij. q.
iij. q̄squis. **E**t s̄m host. et jo. an. excōicat⁹ est
nō tñ qui i nouiciū iniceret man⁹ violētas. s̄
etiā q̄ sine violētiā iniceret man⁹ iniuriolas. vt
ex. e. d̄tingit. i. **Q**uid de heremitis laicis nū
quid i dicto canone includūt⁹. **S**i q̄ nō nisi se
subiecerint alicui approbate religioni s̄m ro
do. **Q**uid d̄ d̄uersis seculariū ecclesiaz. **S**i
sub dicto canone includūt⁹ vt doctores inter
p̄tant⁹ s̄z host. i sum. et bern. ex. e. nō dubium
Nā ex quo se et sua diuino iuri et obsequio tra
diderūt et ex toto trālati sunt. iā facti sunt de
foro ecclesiastico siue sit ecclesia regularis si
ue secularis. vñ tales debent gaudere ecclesi
astica libertate. xvij. q. iij. quisquis. et xij. q.
ij. ecclesiarū seruos. et videt⁹ h̄ questio d̄termi
nari. ex. de p̄uileg. vt p̄uilegia. s̄ i. non enim
sunt nisi duo genera hoīm s̄z clerici et d̄uersi
ex p̄te vna. et laici ex p̄te altera. xij. q. i. duo
sunt. **Q**at̄ tales cēseāt⁹ religiosi consuetudo
generalis approbat cui stādū est di. xj. ecclesi
arū. **S**ec⁹ ē s̄m host. sup. c. nō dubiū. si est cō
uersus remanēs i domo p̄p̄ia et sicut laic⁹ vi
uēs. **Q**uid d̄ excōicato dep̄oito nūquid di
cto p̄uilegio gaudet. **S**i videtur q̄ non. quia
nichil ad nos de his qui foris sunt. ij. q. i. m̄
ti. et talis ex ecclesiā ē eiect⁹. xij. q. iij. omnis
cristian⁹. et c. se. et eadē ratio est de clerico ex
cōicato nō dep̄oito secūdum aliquos. jnnoc.

tñ dñlunxit q si excōicacō depoicōz pcedat ad
huc priuilegiū retinet. si vō sequat et incozi-
gibilis fuerit. eo tradito curie seculari priuile-
giū pdit. eē de iudi. cū nō ab hōie. Qui aut a-
liū clericū excōicatu vberat. videt sū h mul-
toforci excōicat sū q dñlunxit inno. hec
notantur eē. dñlunxit. i. ioh. aut an. li. vj. d pe-
nis. degradatio. notat sup illd qd ponit ibi i
fi. exum? te priuilegio clericali. q p h appo-
bata est opio alañ. et bar. bñx. et reprobata o-
pimo hu. jo. et bern. qui dixerūt q pcutēs de-
gradatū icadit in canone. notat aut h. l. de ac-
cedēs. et di. l. iij. c. ij. que forte ad h est vā in
depoico verbaliter de quo loquit picipiū il-
li. c. degradacō et in actualiter deposito ha-
beat locū finis ei. sicut et d restitucōe est di-
stinctō iter eos vt nota. ij. q. vj. ido. ij. **Q**uid
si sup caput clerici vibret qd gladiū v l bacu-
lū volēs pcutere eū nō tñ pcutit. **Q**uid etiaz
de illo qui sequit clericū cā capiēdi. sed nō ca-
pit nūquid tales sunt excōicati. **R** q non qā
canon et iniectionem et iniuriā et vicleciam exi-
git nisi in casib? prius expse determinatis et
interpretatis d quib? dictū ē supra in principio
hui? utuli. vba em intelligēda sūt cū effectu
eē. de cleri. nō resi. relatū. Nec obest conatus
sine effectu eē. de spō. adolescens. h host. et
idem dicit rap. et gof. **Q**uid de eo q fugiēs
inimicos clerico eqtanti obuiat a quo vt fu-
gere posset equū pēit qd cū iste negasset sibi
p vim abstulit et postea remisit. nūqd talis ē
excōicat. **R** bar. bñx. sup h ponit tres opini-
ones. vna est q talis nō est excōicat. qz illd
dyabolo suadēte nō fecerat. ad cautela tñ ab
epō absolui poterat. alia fuit q erat excōica-
tus. sed min? puniend? di. l. p biteros. tertia
fuit quā ipe sequit q est excōicat. sed ppter
h nlla pēa puniend?. h jo. an. sup c. vj. e. si cle-
ricos. **Q**uid si qd expellat aliquē clericū vel
religiosum de domo vel possessiōe sua v l eius
cui? est pcurator. **R** nō est excōicat eē de re-
sti. spo. oliz cāz dūmō faciat h cū moderamine
inculpate tutele. alias si sciēter et ex appo-
posito modum excedat excōicacōz incidet ar. eē. v l
fame i fi. si tñ aliter se defēdere nō posset nisi
modū excederet. nec tūc sentēciā incideret vt
credit bern. ar. ad. l. acquil. sed et si. i. **R** Si
vero ignorāter vel casu excederet excōicatus
nō esset ar. eē de homici. sicut dignū. q. illis. et
c. psona. hoc notat glo. sup dictū c. olim cām
Est aut casus ille multū similis primo triū ca-
sū q positi sunt in fine ti. pcedētis. **Q**uid si
quis nō iniecerit man? ppias. pcepit tñ h fie-
ri p aliū. **R** vterqz ligat eē. mulieres. q. v l.
Quid si h fieri mandauit et postea penituit
nichilomin? tñ mādātari? mādātū pficit. **R**
sū rap et gof. excōicacōz incidit. nisi re inte-
gra reuocauerit. et mādātariū sup h certifica-
uerit ar. eē de pcur. ex insinuacōe. h eciam no-
tāt bern. et host. eē. mulieres. v l sū ho. di-
stingue sicut distinctū est infra de simili mate-
ria in spōsalib? ti. d mō dtrahēdi spōsalia Qui
dā vō dicūt indistincte ipm mādātore in cano-
nē nō incidere. et hui? opionis fuit inno. su-

p c. mulieres. qz canō dōlū requirit. tenet tñ
de culpa de q alias penitere p. et in h ecia d
sentit rod. si mādator sufficiēter penitet et est
in caritate. nullū em existentē in caritate liga-
re ius incipit vinculo excōicacōis qz h iniustū
esset. licz tñ talis ab hōie ligari possit. qui ali-
qn ligat iniuste. **Q**de dicūt d eo q dñlunxit cle-
ricū vberari. sū anq vberaret de cōsilio peni-
tet. sed reuocare nō p. bar. vō bñx. dixit q tal-
est excōicatus quo ad ecclesiā nō quo ad deū
qd sū jo. an. vñx. videt. **Q**uid si post man-
datū et an man? iniectionē decessit. sū postea
inietō secuta fuit. nūquid tal mādator est ex-
cōicat. dicūt quidā q nō vt bern. eē. v l mu-
lieres. qz morte mādatoris soluit mādātum.
Gof. vero. dicit q talis incidit nisi mādātū an
mortē reuocauerit. intelligit em alias i eadez
decedere nolūtate eē de baptismo maiores. q.
v l. host. vō dicit q quo ad sentēciā ecclesie
militāis nullo mō ligat sub terza. sū tñ dū ē
supstes. xxiij. q. i. quodcūqz. tñ si notorium h
sit et absolut? in fine nō fuerit. v l penitencie
signū nullū apparuerit. p excōicato d3 haberi
nō ex vi finie ecclesie militāis. sū rōne peccati
notorij. vñ nec ecclesia ozabit p ipō. neqz se-
peliet in terza sacra. et sic intelligit illd c. ma-
iores. q. v l. **S**i aut absolut? fuerit v l peniten-
cie signū apparuit. cui dicam? viuo et mortuo
Nā etsi ligat? esset et ei nō cōicarem? i vita. tñ
in h cau eū absoluerem? post mortē. eē. a no-
bis. que tñ absolutō qntū ad effectū nichil o-
perat. sū quo ad h tñ vt absolut? fuisse p dtri-
cōnez mōltret. **Q**uid de illo qui dicit amicis
suis vel familie sue q velit vindicari de cleri-
co tali. et sic illi verberat illū. **R** credo q ic-
dit in can. quīs nō vberauerit eū. dū tñ verba
dixerit aio puocadi eos ad vberādū eū. h ro-
do. **Q**uid si quis nō mādauit. tñ inietōz fa-
ctā licet nō fuerit factā noie suo. ratā habuit.
puta cū qd clericū sibi inimicū pcutit et ille
ali? gaudet. et forte eum receptat et ei cōicat
R nō ē excōicat. et h vult alañ. et jo. galen
sū. et nūc h ē expsuz li. vj. e. cū qd. dic em lex
q factū alteri? nō possuz facere meū p ratiba-
bicōz. nisi meo noie gestuz sit. ff. de ne. gest. si
pupilli. q. sū si ego. et sic intelligit ista regula
ratibabicō retrahit et mādato opat eē de
resti. spo. cū ad sedē. et de symo. sicut tuis. **Q**
Quid si quis iniectionē noie suo factā ratā ha-
buit. puta cū in ei? dēplacōe seruitoz et am-
c? suus clericū ei? inimicū pcutit. quē ipe po-
stea ratū habēdo acceptauit et magis amicū
habuit. **R** vt sup. ti. d casib? excōicacōis ma-
ioris a iure casu. xl. **S**ed qd si ille amicū v l
seruitore talē nō receptauit vel expulit. nec p
alia signa exteriora apparet q ratum habuit
Rndet host. eē. mulieres talē quēcūqz quo
ad deū esse ligatū. nō tñ quo ad ecclesiā mili-
tāte? que nō iudicat de occultis eē. a nobis
ij. **Q**uid si qd vberaret noie meo. et ex negli-
gencia nō pphibere? sine dolo tamen Respon-
det inno. super c. quante q non incidere? in
excōmunicacōnem cū necessarius sit dcluz
ad h? vt qd incidat. **S**ec? est ergo si ex appoito

nō prohibeo illū. ¶ Quid si aliquis spuit in faciem clerici nec tñ man⁹ inicit nūquid est excoīcatus. ¶ *℟* q sic. ar. ex. e. nup. Idē intelligas si in caput vel in corpus. vinū. aqua oleum vel alius liquor effundatur. multo fortius si lapide. baculo vel gladio vñ aliq⁹ alio percuciat. Nā i oībus his fit iniuria corpāl. Idē etiā est si q̄s scindat vel rūpat vestē clerici. dum eaz sup se tenet et h̄ faciat aio iniuriandi. Sec⁹ est si vestis ab eo sepata essz i p̄ca vel alibi. vñ si capiat equū cui cleric⁹ insidet p habenas ita q in vno loco ipm inuitū teneat. vel de equo ad terrā descendere faciat vel cingulū frāgat equi vt cadat vñ minis vñ terroribus sine aliq̄ iniectione corpali ipz inuitum in itinere stare vñ secū ire faciat. vñ etiā includat eū in domo hostiū sibi claudēdo vñ armatos ad capiendū eū ibi ponēdo. si extuerit de domo. et hoc maxime de laicis iniuriis antibus locū hñt. hos oīes q̄si dñter doctores sentiūt esse excoīcatos. nō em̄ dat̄ alicui laico supra cl̄icum hec ptās. ex. e. si vero. j. q. officialis. Nec refert vñ tangat psonaz vñ rem ei adherentē ex quo h̄o violēter vñ iniuriōse vñ temerarie faciat ar. ē de dauid qui oram clamidis saul p̄cidit. et postea penituit j. q. ii. et adherētes ecclesijs eodem p̄uilegio gaudēt. xviij. q. iij. si quis ocumax. et. ij. q. viij. q. jte ebiciat. Vñ in supradictis et ifra scriptis et in oībus alijs p̄babiliter dubijs. aut purgabit se ad ep̄i arbitriū. aut osequet̄ absolucōis bñficiū ad cautelā. alias nec ep̄s nec alius eidem cōicare debz ex. e. cū desideres. q. sedē. hec rap. et host. De hac materia plura dicit jnnoc. i. c. nup. d̄ quib⁹ etiā p̄a dicent̄ infra et dicta sūt s. ¶ Quid si quis citra iniectionē manuū vñ detencōez corpalez p metū clericū cogat q se redimat vel aliqd ei tribuat vel q suā domū exeat et eaz postea occupet. ¶ *℟* s̄m jnnoc. et host. sup. c. nuper nō est excoīcatus. qz nō iniecit manus violētas in eū siue in psonā eius vel in res sibi coherentes. ¶ Quid si quis auferat furto clericō corrigiā qua est accinctus vel vestē qua ē indutus. ¶ *℟* s̄m jnnoc. ibidē nō videt̄ excoīcatus. qz minima vel nulla est violēcia psonē. que nō sentitur. ¶ Quid si quis sine minis et terroribus dephēsū clericū in aliquo forisfacto facit secū ire inuitū ad iudicē. ¶ *℟* nō credo q incidat in canonē. nisi credat q inuitus ducatur ille ppter hoc q timet p̄biter eum a quo ducit̄. alias cum eo taliter nō iturus. hec rod. ¶ Quid de illo qui arestat clericū asportantē res suas vel alienas apud se depositas. et p violēciā aufert ei inuito. ¶ *℟* non credo q incidat in canonē si res illas ei auferat dum est asportādo. an p̄ asportans se recipiat ad locū destinatū. si aut̄ h̄ fecerit ex intervallo postqm̄ ille venerit ad locū destinatū. et adept⁹ fuerit illarū rerū possessionez plene et pfecte incidit in can. quia nō licz ei dicere sibi ius in re sua ex intervallo. h̄ rod. ¶ Quid de eo qui psequit̄ clericū fugientem vt percuciat in casu illicito si cleric⁹ fugiendo

corruat et ledat^r nec tam ab illo percipiatur.
Quid etiā si ppter metum psequētis de pxi-
mo p̄cipitet se in aqm vel i aliqd piclū se in-
gerat vt euadat. **R**ndet roā. et credit q p̄se
quēs incidit in can. in scdo casu nō in p̄mo
Quid de illo qui accipit clericū p capuciū
subē barbā et mouēs i^o dicit. si n̄ esses cleri-
cus te p̄uterē. **S** si aio iniuriandi et p con-
tempnū h̄ faciāt irat⁹ credo q incidit i cano-
nem. alias nō. h̄ roā. **Q**uid si dicat q nesci-
ebat eū eē clericū quē verberauit. puta quia
cleric⁹ ad modū layci incedebat. **S** si certū
est q ignorauit excusat^r. Idē est i dubio si ve-
lit iurare q ignorabat. ex. e. si vero. ij. qd in-
telligas quo ad eccliam militantē. s̄m quaz
pbacione deficiēte sue d̄sciēcie reliquit^r di.
xxxij. habuisse. et ex de iniuri. mulieri. Si tñ
veritas se h̄z i cōtrariū. et h̄ postea denudet i
penitēcia d̄z induci vt ad apl̄icam sedē acce-
dat et lesō satisfaciāt d̄petenter. et sic loqui^r
ex. e. porro. h̄ et de p̄urio est ei p̄nā indicen-
da. vj. q. j. quicūqz. de hoc etiā habes in p̄ce
dēa ti. cau p^o. h̄ host. **Q**uid si percipiens vi-
dit confusū n̄ tñ credebatur q eēt cleric⁹. **S** in
sentēciā icidit n̄ obstāte sua flā opinione. dū
tñ percussus vere clericus sit. ff. de iniurijs. cū
qz. §. si iniuria. et hoc volunt host. et bern.
Quid si laycus dicat. dñe p̄bes te clericū
Nam ei qui dicit p̄bacio incūbit. ff. de p̄ba.
ei qui dicit. nūquid ē necesse p̄bare se cleri-
cum et rite ordinatū. **S** q nō. durū em̄ esset
hoc. qz forte sunt anni. lxx. q fuit confusatus
nec sūt testes h̄ sufficit p̄bare q p clericū se
gerebat. sic agebat. sic cōtrahēbat. sic publi-
cis munerib⁹ fūgebat^r. ff. ad mac. se. d̄sul. si
fili⁹. h̄ host. **R**od. vero circa p̄dictū. c. sic di-
stinguit. scz q talis istū qui est cleric⁹ putās
esse laycū. aut hoc putat ex ignorācia crassa.
qz scz videt eū in habitu clericali et ceteri ha-
bēt eum p clericū et sic incidit in canonē. qz
dissoluta negligēcia p̄pe doluz est. Aut nō ex
ignorācia crassa. s. qz videt eū in habitu lay-
cali n̄ gerētē se p clericū. aut si h̄z clerica-
lem habitū. ludo reputat eū esse impositū vl̄
assumptū. et h̄z p̄babile causam h̄ credēdi. et
sic nō incidit. ex. e. si vero. ij. Si aut dubitet
verū sit cleric⁹ vl̄ laycus incidit. cū i dubio
iurare piculosū sit. Si vō nō adnerit utrū sit
clericus vel laycus. h̄ ita sit affect⁹ et cōmo-
tus q etiā si sciret esse clericū nihilomin⁹ p-
cūterz ipm incidit. si aut n̄ p̄cūteret n̄ incidit
Esto q iudex layc⁹ malefactorē detineat ec-
ciste se clericū dicēs ad curiā ecclie remitta pe-
tat. iudice negāte eū clericū eē qd tunc fiet.
S cognitio dubitationis huius. s. an ille sit
cleric⁹. qz ē de re spūali et eccl̄iastica ad iu-
dicē eccl̄iasticū vocato tñ iudice seculari vl̄
alio cui⁹ interest puta aduersario p̄tēbit. li.
vj. c. si iudex. Si vero notoriū fuerit q sit cle-
ricus statim sine alia cognicōe reddi d̄z curie
eccl̄iastice. Si etiā sit fama publica q sit cle-
ricus. aut si p clericū d̄niter habeat^r statiz añ
cognicōz causē d̄ clericatu reddi d̄z curie ec-
cl̄iastice. Idē est etiā si re⁹ añ dep̄hensionē

gerebat se publice p layco et postea dephē-
sus fuerit in habitu clericali. cōsurā scz et ve-
stez deferēs clericalē. talē em debem? clicū
reputare donec de cōtrario ostet. Et b̄ p̄dicta
intelligunt? de clerico illo qui d3 gaudē cle-
ricali puilegio. Si vō aū dephēsiōne p lay-
co publice se gerebat et p tali cōiter hēbat?
dephēsiōis tñ tpe fuerit i hitu clericali nō
restituēt curie ecclie donec p̄bet se clicū eē
scz corā iudice eccliaistico. b̄ em incūbit sibi
p̄bare ppter suspiciōez q̄ habetur cōtra eū ex
hoc q̄ deferēbat aū habitū laycalez. interim
tñ. j. pendēte p̄bacōe de clericatu iudex n̄ p-
ced3 cōtra eū. b̄ oia p̄ban. in. d. c. si iudex. S3
detent? i curia seculari quō litigabit corā iur-
dice ecclie. Et q̄ forte relarabit? dāis fideiul
forib? s3 nō ppter b̄ remittet. li. vj. e. si cleri-
cos i fi. vlt. litigabit p pcuratorē. natura em
facti qñq3 b̄ h3 q̄ q̄s cām p aliū psequat? ex
de iudicijs mulieres. p̄dictā aut p̄bacōez fa-
ciēt p publicū iſtīm ordinacōis sue. ij. q. j. le-
gū vel etiā p testes ex de cleri. pere. tue. Et
quid si in veritate nō erat cleric? licet confir-
ram deferr3. et illū p̄cussisti credēs eū clericū
cū i veritate n̄ eēt. Et in veritate nō es excōi-
catus ex de furt. inter om̄s. q̄. penl. i si h3 quā-
diu d̄sciam hēs lesā debes te excōicatu repu-
tare et abstinē donec sciueris vitatē ar. ex. e.
Et b̄ vult hos. i. sū. et ber. ex. e. si vō ij. **Q**uid
si credas pcutē. C. laycū et i psona errās p-
cutis. A. clicū. Et ala. scriptū q̄ i sniam iei-
dis nec obstat error p̄sone ex quo iniuriari vo-
luisti. ff. de iniur. euz q̄. q̄. si iniuria. et ex de
iniur. c. vlt. Tan. vō dixit q̄ n̄ esset excōicatus
si pcutis clericū q̄ credis laycū. ex. e. si vō.
ij. et ar. ff. de iniur. q̄. vlt. et l. sequenti. Sed3
vero host. snia ala. ē tucior. qz d̄stat q̄ i cleri-
cū man? violētis inieciſti. et dyabolo suadē
te q̄ te ad iniuriandū layco icitauit. iō verba
canonis supradicti ligāt te. et certum est q̄ si
credo p̄rem eū q̄ est filius. p̄ri nō opetit accō-
iniuriar. ff. de iniur. eū qui. q̄. vlt. **Q**ui? ec-
snie est bern. sup. i. d. c. si vō. ij. Rod. at dicit
q̄ tan. dicit. p̄babil3. nisi adō ignorācia cras-
sa eēt q̄ colozē excusacōis n̄ h̄et eiusdē etiā
snie ē jnno. i. c. si vero qz necesse ē q̄ dol? in-
terueniat et pcutere clicū intendas. **Q**uid
de casu dverso. vt si credēs pcutē clicū pcutis
laycū. Et q̄ n̄ es excōicatus l3 d̄ iniuria te
nearis vt p3 p̄missa. et b̄ volūt host. in sū. et
bern. ex. e. i. audiēciā. et ray. **Q**uid si q̄s sci-
at aliquē eē clericū. et pcutiet eū n̄ geretē
hitū clicale aut cōsurā et forte d̄ingatu l̄ ne-
gociatorē nunq̄d icidit in can. Et h̄m rod. q̄
sic nisi i q̄busdā casib? exceptis s̄ notatis de
apostolis. **De excōicacōe ma-**

iori iudiciis. c. iij.

Postea cōsiderandū ē de excōicacōe ma-
iori q̄ infligit? a iur̄ mīstro siue a iudi-
ce. et circa h̄ multa q̄run. f. q̄s iudex
habeat infligē. Et q̄dā dicūt q̄ soli ep̄i. Alij
dicūt q̄ n̄ tñ ep̄i s3 etiā inferiores p̄lati q̄ col-
legijs p̄sūt. Tercij dicūt q̄ etiā q̄lib3 p̄sbi-
ter curā aiaz h̄ns excōicare p̄t. hos. vō et bern.

deordando dicūt q̄ null? excōicare p̄t excōi-
cacōe solēni q̄ d̄ anathema. nisi sol? ep̄s d̄ q̄
habet. xij. q. ij. d̄. vbi deb. r. xij. sacerdotel
ep̄m circūstare et lucernas ardētes i manib?
tenē q̄s i cōclusionē anathematis seu excōica-
cōis p̄icē debēt i terrā et cōculcare eas pedi-
bus. et h̄m glo. ibidē n̄ sumūt? postea ad ali-
quē vsum s3 p̄icent? foras sicut sal infatuatū
ij. q. vij. n̄ ois. **Q**uāde ep̄le. i. lre p̄ prochia-
mittant. d̄tinetes excōicatorz noia et causam
excōicacōis. et i b̄ cau. vey. dicūt p̄mi. Et idē
dicit gof. Alij at̄ p̄lati om̄s q̄ sp̄ealē iurisdici-
onē h̄nt de cōsuetudinē vlt de iure dñi. vt qñ p
electionē creant? nec cōtraria cōsuetudo repu-
gnat. excōicare p̄nt etiā excōicacōne maiori
etiā si n̄ sūt p̄sbi-teri. n̄ tñ cum solēnitare p̄di-
cta. Et idē dicit gof. ar. di. xrv. plectis. et ex
de offi. archi. c. ij. et de of. oz. q̄nto. et li. vj.
e. romana in p̄no. etiā si curā aiaz nō h̄nt. ex
quo iurisdicōz in subditos h̄nt inter quos co-
gnoscere et diffinire circa sp̄ualia p̄nt iurisdic-
cio em sine modica cōhercōe nulla eēt. ff. de
officō eius cui mā. ē iurisdicō. l. vlt. qd de sē-
tencia excōicacōis exponit. ex de of. dele. ex
l̄ns. Et d̄ modica qz ab hoie p̄az appcia. et
modica est inter mudanos de sp̄ualib? nō cu-
rantes. Tñ q̄ ad p̄iclm siue ligamē aie n̄lla
maior repit. xxiij. q. iij. corripit. b̄ hos. vñ
h̄m glo. ex de of. oz. cū ab ecclia gñaliter
tradit? q̄ q̄lib3 p̄lat? ecclie collegiate l3 ep̄o
subsit. est ordiari? iudex et h3 iurisdicōez co-
gnoscēdi et excōicandi. xv. q. iij. c. j. et b̄ di-
co siue p̄lat? ille sit elēt? a collegio siue vni-
uersitate ex de elec. c. j. **I**dez siue sit p̄fectus
collegio siue vniuersitati. ab h̄ntē admīstra-
cōez cū iurisdicōe puta ep̄o. b̄ notant? i glo.
p̄dicta. **I**tē caplm vacāte etiā ecclia p̄t iudica-
re excōicare et absolue ex de maio. et obe. cū
oliz. et. c. his q̄ i glo. Et idē forte p̄t vt dicit
jnnoc. ex de here. ad abolendā. ep̄o absente.
secus est de negligēcia. inferiores vō sacerdo-
tes prochiaiū eccliax q̄ n̄ h̄nt iurisdicōz. f.
cōcenciosa i subditos cū n̄ possint inter eos co-
gnoscē vlt iudicare ordinaria iurisdicōe. non
p̄nt h̄m rap. excōicare maiori excōicacōne. n̄
forte d̄ cōsuetudinē b̄ h̄ent q̄ dat i talib? iurisdicōez. ix. q. iij. d̄quest. et ex de elec. dudū.
ij. q. tandē. **C**ōuenit etiā cū b̄ gof. dicēs de
alijs p̄latib? q̄ nō assumūt? p̄ electōez. et d̄ p̄e-
sbi-teris prochiaiib? cōsuetudinē suandā. **S**e-
cundū vō host. quilib3 sacerdos h3 p̄tēz ex-
cōicandi et absoluedi q̄ ad p̄tāre clauium.
siue clauis fori penitēcial nō tñ h3 exercitiū
nisi curāz habeat aiaz. sicut p3 ex p̄dictis. f.
c. cū sit d̄ficiēduz exq̄ vō curā h3. p̄tatem h3
i notorijs excōicadi et exercitiū. p̄missa admo-
nicōe. et i oib? his q̄ sine libelli oblacōe ex-
pediri p̄nt. ex de clādēsti. despō. cū inhibicio
et sic intellige qd dicūt tercij. xj. q. iij. audi.
et. c. quō. et. xvj. q. j. alia. et ex de eo q̄ fur.
ordi. susce. c. j. nisi forte h̄o impediāt cōtraria
cōsuetudo vel supioris ep̄i inhibicio. b̄ host.
vñ excōicacōes q̄s dñicis dieb? aliqui p̄sbi-
teri proferūt dicētes excōicamus r̄surarios

forzarios. turbantes aratra et similia. si sciēti
b⁹ epis et nō cōtradictōib⁹ pferūt. et epī ta
les reputant excōicatos. et tanq̄ excōicatos
absoluūt. p hōi epōz approbacionē tales
sine ligāt. Si r et sine q̄s ferūt p dānis. quo
rū ignorantē auctores de cōsuetudine tenent
et ligant p tacitā epōz approbacionē. h⁹ rod.
in occultis vō et q̄ rēgrūt iudicialē indaginē
n̄ pnt excōicare nisi cōtraria cōsuetudo vel spe
cial delegacio sine cōcessio eis plus indulgeat
Nā et capl^m de cōsuetudine vel indulgēcia ex
cōicat et interdicit ex de rescriptis ex pte de
cani. et ex. d. cōsue. cū inter vos. j. et. c. ex pte
et sic intellige siniaz rap. positā s. Si ac aliq̄s
curā h⁹ alicui⁹ prochie. et n̄ sit sacerdos. nō
pōt excōicare nec absolue. qz nō h⁹ clauium
pctatē. h⁹ host. dic. ut infra cca finē hui⁹ ti. Si
vō aliq̄s plac⁹ iurisdicōez habeat tpalē i ho
mies suos aliquos. nec ali⁹ alias p̄sit iurisdicō
cōi spūali. de iure v^l de cōsuetudine v^l p̄nile
gio spūali. excōicare n̄ p̄t. h⁹ al⁹ pcedet sic iur
dex facerz tpalis ar. ex de offi. ordi. dilect⁹
et de iurepatro. cū dilect⁹. q. nos igit⁹. Si tñ
plac⁹ i aliq^o loco vtrāqz iurisdicōez obtineat
vtrōqz gladio p̄t vti ar. ex. d. appel. si duob⁹
q. vlt. et ex. e. li. vj. dilecto. dū tñ ab effusio
ne sanguinis abstineat. Pōt autē excōicare
iudex ordinar⁹. p̄t et delegat⁹. ex de off. dele.
p. et. c. ex lris. et. c. qrenū. h⁹ oia host. **V**tr⁹
excōicacō lata ab epō alieno. rata posset h⁹i
ab epō p̄prio. h⁹ s̄m bar. ix. q. ij. sup. c. j. sen
tenciā q nulla ē ratiō hācō cōfirmare n̄ p̄t. qz
sinia plus h⁹ iuris q̄ facti. et videt⁹ bern. cō.
cordare. ex de appel. pastoral cca fi. v. trahat
Vtrū illi quib⁹ cōmittitur a papa crucē p̄di
care aliquos excōicare vel absolue cū irre
gularib⁹ dispēlare et p̄nias iniūgē possint h⁹
alijs demādare. h⁹ q n̄. qz n̄ sibi iurisdicō s⁹
pocius certū misteriu cōmittit⁹ in hac pte. ex.
de offi. dele. qm̄ apl⁹ica. **V**tr⁹ tales possint
coerce ipediētes eos suū officiū exerce ita ve
possint eos excōicare. h⁹ credo q sic. ar. ex.
de offi. dele. ex lris. al⁹ delusoria et sine ex
itu est tal cōmissio ut d⁹ ibidē. et q dicit ill⁹
c. qm̄ apl⁹ica. n̄ sibi iurisdicō rē. vtr⁹ est q^o ad
h⁹ q cōmittē possint v^l qz nullā hnt iurisdicō
onē inter aliq̄s ptes s⁹ officiū tñ. h⁹ notat⁹ in
glo. d. c. qm̄ apl⁹ica. **V**tr⁹ iudex delegat⁹
excōicare possit cōicantes. loquēdo. comedē
do vel cōtrahēdo cū excōicatis ab ipō. h⁹ di
cūt qdā q n̄. qz l³ qn̄ aliq̄ cā delegat⁹ alicui.
intelligat⁹ oia esse cōmissa sine qbus illa cā n̄
p̄t expediri. n̄ tñ sūt h⁹ oia sibi cōcessa v^l cōmis
sa q vale pnt ad expeditōez illi⁹ cause. nisi h⁹
esset exp̄ssum i cōmissione. et h⁹ senciēbat et ob
seruabat p̄nestin⁹ legat⁹ in frācia Alij dicūt
cōtrariū. vñ s̄m eos excōicati a iudicib⁹ dele
gatis ppter t̄ez p̄cipacōez debēt ab eis l³ a
papa petē absolucōz. has duas opi. rod. poit
et scōa ē cōior ut ipē dicit. tñ p̄me magis al
sentit. Pro opinione scōa facit i^o ex. de offi.
dele. p. et. c. p̄udēcia. et sic de facto tenetur
Vtr⁹ iudex delegat⁹ p̄ reuocacōez cōmissi
onis sibi facte possit anteq̄ reuocacio ad euz

puenerit aliqz excōicare. h⁹ p sic. qz adhuc
remanet apud eū p̄tās sibi cōmissa ex de p̄cu.
audic⁹. i glo. et ar. ex de appel. ut debet⁹ ho
nor Et ut glo. qdā ibidē dicit p h⁹ c. correctā
sūt illa. c. e. titulo memim⁹. et. c. ad h⁹. sicut
ex de offi. dele. c. cā. q vident⁹ cōtrariū dicē
Alij autē distinguūt sic. ille qui reuocat cōmis
sionē aut intēdit et exp̄mit q sic irritū et ina
ne quicq̄d extūc fuerit p delegatū attempta
tū. et sic n̄ tenet sinia lata postea a delegato.
aut nō et sic tenet ut dictū ē s i p̄ma respōsio
ne. **V**tr⁹ lapcus possit excōicare. videt⁹ q
sic ex supioris cōcessione di. lxxix. siq̄s pecunia
h⁹ i^o qd dē ibi in d. c. de lapco intelligēduz
est in spūali cāu. s. cōtra inuasorē apl⁹ice sedis.
S⁹ qz di. xcvj. c. j. dē q de reb⁹ eccl⁹asticis n̄
legi⁹ lapcis aliq̄n disponēdi attributa facul
tas Ideo pōt aliter dici s̄m glo. ibidē. q illa
verba dicti. c. liceat cardinalib⁹ et alijs cle
ricis tūmētib⁹ deū. et lapcis. inuasorē sedis
apl⁹ice. anathematizare et hūano auxilio ab
apl⁹ica sede pellē. reddēda sūt singl^a singlis
scz sic clericis anathematizare. et lapco hūa
no auxilio ab apl⁹ica sede pellē. h⁹ rich. dicit
āt alibi bar. brix. et jo. di. xxxij. sup. c. nllm
q papa q h⁹ plenitudinē p̄tās cōmittē possit
lapco q excōicarz. ep̄s aut cōmittē n̄ possit ut
d⁹ xc. di. bern. in glo. **V**tr⁹ plac⁹ irregula
ris excōicare possit. h⁹ plac⁹ irregularis. aut
est factus irregularis sine culpa sua. aut per
culpā suā. si p̄mo^o talis irregularitas n̄ d⁹ euz
deicē a statu placōis sue ex. de eta. et qli. oz.
c. j. i glo. et ar. ex. de cleri. eg^o. c. j. Afflicto
em̄ n̄ debz addi afflicō. et iō plac⁹ si sic fa
ctus irregularis sine culpa sua. exēq pōt ea q
sūt iurisdicōis. vñ excōicare pōt. s⁹ n̄ d⁹ exēq
ea q sūt ordinis. vñ nec celebrare nec absol
uere debz in foro p̄nie. nec alia sacra mistra
re p̄ter baptisū quē licet cuilibz in nccitate
mistrare. n̄ tñ solēniter. qz sic baptizare n̄ p̄t
net nisi ad p̄biteros potētes libere exēq sac
mentoz. administracōez. Si aut factus sit irre
gularis p suā culpā p tali irregularitate d⁹
a placōis statu deici. qz tñ ab illo statu nō ē
deiect⁹ ipō iure anq̄ deicia⁹ p siniam excōica
re pōt. cū em̄ suspēso sit pena magna. nō est
extendēda nisi ad casus exp̄sses in iure v^l ad
similes. Nō inuenit⁹ aut i iure positū t̄les eē
suspēsos ab his q sūt iurisdicōis. Irregulari
tas em̄ suspēdere nō videt⁹ irregularē nisi ab
execucōe eoz. q sūt ordis nisi sit cōtracta p ta
lem casū q^o puat⁹ irregularis p̄uilegio clerica
li ut q^o fact⁹ ē infamis. cleric⁹ em̄ n̄ ordiat⁹
si sit official⁹ excōicare pōt. plac⁹ tñ irregla
ris postq̄ a suo statu ē deiect⁹ nec excōicare
nec absolue p̄t. h⁹ rich. **V**tr⁹ aliq̄s excōica
tus vel suspēsus possit excōicare h⁹ vsus iur
isdicōis est i opacōe ad aliū hoīem. et iō cū
ois excōicatus a cōione fidelū sepet⁹. qlibet
excōicat⁹ vsu iurisdicōis puat⁹. et qz excōica
cio est iurisdicōis. iō excōicat⁹ excōicare nō
pōt. xxij. q. j. audium⁹. s̄m h⁹ intellige ill⁹
ex. e. siquē vbi inuit⁹ q quicūqz ē iudex excōi
care pōt. Et eadē rō ē de suspēso a iurisdicōe.

aut em est suspensus ab officio s; nō ab execu-
tione iurisdicōis. et sic nō pōt celebrare diui-
na. pōt tñ excōicare. **N**ut ecōuerso. et sic pōt
celebrare n̄ tñ excōicare. aut ab utroq; et sic
neutrū pōt de iure. de pmo habet ex. de elec-
trāmissa. et de scō et tercio ex. d. excel. pla.
q; sic. tota vō distinctio habet i glo. xxiij. q. i
audiuim⁹. Scdm tñ host. innoc. et bern. ex d.
excel. pla. tāta suspensio ab officio n̄ p̄t excōi-
care. vñ vide de h̄ ifra. ti. d. interdictio ar. iij.
Utrū snia lata ab eo q̄ excōicat⁹. tñ occul-
tus teneat. **N** dicūt aliq; q; nō q; ferre snias
est de legitimis actib⁹ q̄b⁹ puat⁹ est excōica-
tus. **S**z h̄ snia dura videt⁹. si em om̄s actus le-
gitimi quos exercet aliq; duz eorū excōicacō
latz essent irriti et inanes iudicādi. tūc postq;
excōicacio esset detecta. multi de suo statu es-
sent incerti. q; aliq; plati sūt hñtes m̄ta bñfi-
cia eccl̄iastica q̄a latēter excōicato fuerit ab-
soluti. ideo ē alioz snia micior et rōnabilior
qui dicūt q; i t̄i casu eorū absolucōes et eccl̄a
bñficiorū collacōes tenet. l; postea fuerit eo-
rum excōicacio detecta ex. de excep. excepci-
onē. in glo. ar. ad h̄ de iure pat. cōsultacio
nib⁹. **N**ec obstat illud de sen. et re. iu. ad p.
bandū vbi d; q; q̄cqd facit excōicat⁹ n̄ valz
q; loquit⁹ de publico excōicato tpe q̄ sniam
tulit. **N**uius scde snie videt⁹ esse rap. i. sū. li. iij.
ti. xix. dicēs. q; si emē taliū. s. excōicatoz. sci-
smaticorū. apostotaz. s. a fide. oēs em isti sūt
excōicati. et intrusorū et suspensorū a iurisdic-
tione. eēt occultū. tolerāda esset eorū snia licz
nulla q̄mdu emē essz occultū. et ipi tolerarē-
tur ab eccl̄a. ar. viij. q. iij. nōne et. iij. q. vij.
tria et dcorādē cū p̄dictis hōf. et innoc. **E**cce
habes ex p̄dictis determinatū p canonē q̄s p̄t
excōicare. s; nōdūz dictū ē ppter qd aliq; p̄t
excōicare. s; tñ q; ideo recurrēdū ē ad sacra
scripturā cui⁹ est dicē i hac q̄stione ppter qd
tanq; sciētie supioris et altioris. q; em i eccl̄a
aliq; habeat p̄tatem h̄ est ab ipō xpō q; p̄tātē
dedit. xij. apl̄is et p̄cipue ipi petro. **D**ns autē
ipi petro vtrāq; contulit p̄tatem ligandi scz et
soluendi. et in forma p̄niali et in forma iudi-
ciali. Scdm p̄maz par p̄t parē absolue. Scdm
scdam n̄ pōt par ligare parē nec supiorē. et h̄
est idō. q; illa est ordinis alia p̄latōis scz pos-
testas excōicandi. p̄ma aditū celi apit. et idō
recte d; clauis. secūda p censurā iudicij sub-
ditos coercz. et idō d; gladius **P**rima p̄tās est
p̄tās arbitradī inter deū et hōiez. scda vō in-
ter hōiem et hōiez. et idō p̄ma respicit ordinē
scda vō placōez p̄ma p̄tās. q; collata est pe-
tro ut sacerdoti. idō descēdit i om̄s sacerdotes
q̄muis nō om̄s habeāt executōez. scda q; col-
lata est petro ut p̄lato. idō descēdit i om̄s p̄lo-
nas eccl̄iasticas q̄ hñt iurisdicōez vel placio-
nē. vñ q̄ hñt iurisdicōez ordinariā i iudicādo
aliquos. p̄tātē hñt coercēdi eos p censuram
eccl̄iasticā ut iudiciū eorū inuolabilt obz
uet⁹. **E**t qm iurisdicōez hñt n̄ solum hñtes cla-
ues. s; eccl̄a nō hñtes. hñt inq̄m vñ ex iure vñ
ex cōsuetudie ut archidiaconi et aliq; capitu-
la. ideo pñt excōicare. vñ eccl̄a host. in sū. ti.

de offi. archidiaconi. q̄rēs de archidiacono
an possit excōicare dicit q; in hoc debz attēdi
cōsuetudo vel p̄uilegiū sp̄iale. **R**ursus q; alī
qui hñt clauē q̄ n̄ hñt iurisdicōez i foro iudi-
ciali. ut simplices sacerdotes. **I**deo n̄ pñt ex-
cōicare n̄ p̄fessōz. vñ nisi in casib⁹ determi-
natis ut in furto et rapinis. h̄ bon. et d̄uenit
cū eo tho. et pe. **S**z cōtra h̄ qd dictū ē q; ec-
cl̄a nō hñtes clauē. hñtes tñ iurisdicōnē excōi-
care pñt. obicit⁹ q; petro nō fuit data p̄tās li-
gādi et soluēdi i foro p̄niali et iudiciali. nisi
qñ ei fuerūt date clauē. **S**z videt⁹ q; nō hñs
clauē nō habeat p̄tātē excōicādi. **N** q; pe-
tro data fuit siml vtrāq; p̄tās. q; data fuit ei
p̄tās clauis i sua plenitudine. **V**el pōt dici q;
n̄ siml. s; p̄tās clauis p̄missa fuit. **M**atth. xvj.
tibi dabo clauē fregi celoz. et data fuit jo-
x. accipite sp̄m sc̄m quoz remi. pec. remit.
eis zc. p̄tās vō excōicandi inuit⁹ fuisse data.
Matth. xvj. vbi post q; dictū ē. si eccl̄iaz n̄ audi-
erit zc. additū est. amē dico vobis qd cūq; li-
gaueris sup terrā zc. hec bon.

De excōicacōe minorū. ti. v.

Dumde cōsiderādū est a quo habeat ex-
cōicacio minor infligi. **C**irca qd scien-
dum q; sicut excōicacō maior ita et mi-
nor infligit⁹ a iure et a iudice. pmo autē dicē-
dū est de illa q̄ infligit⁹ a iure. scdo de illa q̄
infligit⁹ a iudice. **S**ciendū igit⁹ q; excōica-
cio minor d; infligi ipō iure ipō actu. s. vel q;
ad deū tñ vñ q; ad deū et eccl̄iam. q; ad deū
statz cū q̄s mortalr peccat. **S**ap. i. puerse co-
gitacōes sepāt a deo. xj. q. iij. audi. talēm eu-
caristiā et alia sacra recipit ad dānacōez ex. d.
cobi. cl. i. et mu. c. vlt. **E**t intellige q; t̄is d; zc
large excōicat⁹. q; nō arcer⁹ a sacris p modū
snie s; p modū simplicis p̄hibicōis et dissua-
sionis. **I**nfligit⁹ vō excōicacō minor q; ad deū
et quo ad eccl̄iā ipso iure in casib⁹ multis
Prim⁹ ē cū q̄s cōicat excōicato i locucōe i
cibo et potu et s̄lib⁹. **S**cds ē cū q̄s sacre-
legiū cōmittit. xvj. q. iij. minor. q; em violat
imuitatē eccl̄ie puta verberādo aliquē eccl̄a
lapcū i clauetro. vel eccl̄a i dñi dormitorio ec-
cl̄ie. incidit i excōicacōez minoz. q; puat⁹
est cōione eccl̄ie. xvj. q. iij. si q̄s domu. **E**t si
nō satisfecerit p̄ trīnā admoicōez notabitur
maiori excōicacōe. ut d; ib. dē. h̄ notant⁹ ex.
e. cū cā i glo. **T**ercio ē cū q̄s ē notori⁹ for-
nicator. ex. de cobi. cl. i. et mu. vñ s̄m hosti.
Quart⁹ est cū q̄s dmittit symoniā. ex. de sy-
monia tāta. s̄m host. et intelligit h̄ rod. cum
q̄s est symoniac⁹ notori⁹ i bñficō. vñ eccl̄a sy-
moniac⁹ occultus in ordie. **Q**ntus ē cū q̄s
recipit eccl̄iam vñ aliqd ali⁹ sp̄iale de manu
lapci sine cōsensu ep̄i. et p talē recepōez solā
in p̄latura eē intēdit. xvj. q. vij. si q̄s deinceps
et ex. de elec. q̄squis. **N**ec obstat id⁹ ex. de iure
pat. p. q. i. vbi d; q; tal sit excōicacō. q; illd
intelligi d; de maiori excōicacōe. **N**ota tñ q;
huic iuri derogat⁹ i multis locis p cōtrariam
cōsuetudinē. reges em et p̄ncipes in aliq;bus
eccl̄ijs dāt deconat⁹ et alios p̄sonat⁹ et p̄-
bēdas et illi q̄bus dant⁹ n̄ instituit⁹ p ep̄m.

hec rod. **S**extus est cū quis exercet artē ba-
listariorū vel sagittariorū contra xpianos i bel-
lo iniusto. qdā tñ intelligūt hūc casū de ma-
iori excoīcācōe ut dictū ē s. **S**ep̄m⁹ ē de
dissidentib⁹. et intelligas dissidentes. id ē di-
scordātes abinuicē et se odiētes notorie q nō
pnt ad concordia renocari s̄m host. **O**ctauus
est de paup⁹ opprēssorib⁹. de his duob⁹ casib⁹
bus habet di. ix. oblatōes p totū. **N**on⁹ ē
de raptorib⁹ manifestis. si sūt oblati et mohe-
dientes ex de rapto. sup eo. s̄m host. et rap.
Decim⁹ ē de publicis vsurarijs ex de vsu.
qz monita. **V**ndecim⁹ ē de meretricib⁹ pub-
licis. om̄s em̄ isti. scz dissidentes. paupum op-
p̄ssores. manifesti raptōres. publici vsurarij.
et publice meretrices dicunt⁹ excoīcati large
qz nō recipiunt oblatōes eorū. h. rap. **D**u-
odecim⁹ est de ill⁹ i qb⁹ denegat eccl̄astica
sepultura. et hi sūt mlti casus quos req̄re in-
fra ti. de sepultura. **T**redecim⁹ est de quo-
libz notorio p̄ctōre. Nā nū⁹ et mortu⁹ a sac-
mētis eccl̄asticis repellit nisi penituerit di-
xerit. id de consuetudine. et di. ij. p dilectōe Om-
nes hos cas⁹ poit rap. ho. et innoc. ex. e. c. j.
Infligit⁹ etiā minor excoīcacio qnz a ius-
dice pōt aut infligi ab ep̄is et alijs infe-
rioribus eccl̄iaz. p̄latis s̄m om̄s ex. de offi-
ciis. cū ab eccl̄iaz. vñ et qnz infligit⁹ a p̄bi-
tero. qnz a seip̄o saltē quo ad sp̄em facti. s. qz
ita abstinet a p̄cipacōe sacmētōrū. sicut si
vere est excoīcat⁹. h. fit qnz male qnz bene.
male cū credit h sufficē ad p̄niam. de pe. di.
j. sūt q arbitrant⁹. bñ cū hō facit cā reuerēcie
de cōse. di. ij. quodidie. et de pe. di. j. facilius
hec rap. et host. **M**elius tñ est q faciat auto-
ritate p̄biteri de pe. di. j. in actōe. Nā et ho-
die ad minus semel i āno necesse hz quilibet
adultus siue discretus eucaristiā sumere nisi
abstineat de licencia p̄prij sacerdotis ex. de
pe. et re. qis. hec host.

Quis pōt excoīcari. ti. vj.
Ostea cōsiderandū est cui excoīcacio
valeat infligi. Circa qd sciendū q ex-
coīcacio siue minor siue maior p̄t infligi
illi qui est subdit⁹ et inferior respectu p̄ferē-
tis vñ canonis ab eo latū ex. e. a nobis. j. et.
c. si qz. **E**t dē h s̄m host. subditus rōne delicti
vel contractus vel rei de q agit⁹ vñ domicilij.
p̄nceps vñ qui domiciliū hz i p̄lib⁹ ep̄atib⁹
a quolibz ep̄orū illoz excoīcari pōt. xj. q. iij.
in glo. si aut. **E**t h intelligas de subdito xp̄i-
ano. iudeus em̄ vel pagan⁹ excoīcari nō pōt.
qd em̄ ad nos de his q foris sūt. ex d diuoz.
gaudem⁹. et. ij. q. j. multi. et h ē vñ n̄ puile-
um obster. xvj. q. j. fr n̄. **S**upior 8⁹ n̄ pōt ex-
coīcari a miozi vel ab inferiori ex de maio. et
obe. cū inferior. et di. xxj. inferior. hec at re-
glā fallit in casu s̄m quosdā. s. qñ supior. im-
perio inferioris se subicit. xj. q. j. puenit. sed
certe exq⁹ supposuit se et supposicō tenuit iā
nō ē supior s̄m inferior in eo i q⁹ se supposuit.
Nō subdit⁹ etiā excoīcari nō pōt. qz snia a n̄
suo iudice lata n̄ tenet ex de iudicijs ac si cle-
rici. et ix. q. ij. p totū. **I**deo si supior quis ita

dixerit quisq⁹ furtū fecerit excoīcat⁹ sit. sub-
ditos tñ p̄ferētis. nō aut exneōs ostrigit ex
e. a nobis. j. qd intelligi dē de exneis q delin-
quunt ex iurisdicōez p̄ferētis. ff. de iurisdic.
om. iudi. l. vlt. **Q**uid d ill⁹ exneis q ifra ter-
ritoriū eiusdē faciūt furtū. **E**t tñ aut igno-
rant sniaz latā aut sciūt. si ignorāt eā. nec ibi
tantā traxerint morā q s. ire p̄sumant⁹. nō sūt
excoīcati s̄m host. i sū. et i glo. ex. e. a nobis
j. et rap. ar. ex. q m̄mōniū accu. pos. c. vlt. n̄
em̄ ligat⁹ aliq⁹ sniam nesciēs ex. e. significauit
et. c. cū desideres. **S**z nota. ex. e. a nobis. j. q
talis licz ignoret bñ ē excoīcat⁹. qz incidit i
factū dānatū. **N**ūc vñ opinio p̄ma q ē host. ē
approbata exp̄sse. li. vj. de dñi. c. ij. vbi dē q
snia p̄lata p̄ statutū ep̄i n̄ ligat ignorātes dū
mō ignorācia ista n̄ sit crassa vñ supina. **S**i vñ
hec sciāt vñ nimia ibi traxerint morā iā incipi-
unt esse subditi rōne delicti et snie late. **N**az et
de furto tenet⁹ qz ibi rñdere vbi omisit ex. d
rap. c. j. et. vj. q. iij. placuit. **S**z nūq⁹ snia
tal⁹ ep̄i ligabit subditos ei⁹ omittētes furtūz
ex d̄poc. ipius. **E**t q n̄. qz n̄ punit⁹ qz ex h q
nō paret ex suū territoriū ius dicēti li. vj. de
dñi. c. ij. **Q**uid si archiep̄s talē ferat sniam
nūq⁹ ligabit subditos suffraganeorū contra
faciētes etiā ex territoriū sue d̄poc. **E**t q nō
qz nō sunt de iurisdicōe eius ordinaria ex. de
iudicijs ac si clerici. et extra. e. romana. q.
porro i tex. et glo. **C**anō tñ quē fac archiep̄s
i dñilio p̄uinciali ligat subditos toti⁹ p̄uin-
cie. ex. de p̄ben. gñe. et di. x. c. vlt. **N**ūq⁹
absens ignorās p̄t excoīcari. **E**t q sic ex. de
cleri. exco. apostolice. et. ij. q. j. de manife-
sta. credo tñ q q̄cquid facit anq̄ sciāt se esse
excoīcatū n̄ iputā ei. vñ n̄ peccat tūc celebrā-
do. h post p̄ se sciuerit eē excoīcatum dē absti-
nere a dñis. **S**i eē tūc. s. cū ignorat se esse ex-
coīcatū l̄ras ipetrauerit vel p bñficio vel p
alio negotio valēt. h n̄ audiet⁹ p l̄ras tñ n̄
post absolucōez. electō etiā de eo facta non
tenet licz se excoīcatū ignoret. de hō vide in-
fra. ti. xvj. q. qd 8⁹ vñ dic q electio facta ab
ignorātib⁹ eū excoīcatū tenet s̄m glo. q dic
illd i d. c. aplice. de clerico excoīcato mi. et
de appel. pastoral. qd etiā videt⁹ tenē infra i
casu. xv. excoīcacōis n̄ le. vñ vicio scriptoris
videt⁹ positū q n̄ teneat. et iō tenz h se excoī-
catū ignoret d h vidēdū ifra ti. xvj. q. qd 8⁹
Quid si tal⁹ moria⁹ anteq̄ sciāt. **E**t q liber-
erit q⁹ ad deū et excoīcator dē eū absolue p⁹
mortē. **N**ūquid iste q scit eū esse excoīcatū
si p̄cipet ei erit excoīcat⁹. **E**t credo q sic.
Quid si absens excoīce⁹ p eplam qñ erit ex-
coīcat⁹. **E**t si excoīcator voluit q statiz esset
excoīcat⁹. s. qñ l̄ra scribēba⁹ tūc statiz ē excoī-
catus. h n̄ obest donec sciāt ut dictū ē ar. iij.
q. v. e. c. j. tal⁹ tñ ē excoīcat⁹ cū l̄ras recepit
hec vera sūt qñ ē p̄babil⁹ ignorācia. sec⁹ ē si
crassa est et supina. ar ex. de cleri. excoī. illd
ibi em̄ crassa videbat⁹ esse ignorācia cū p fa-
mam sciz se esse excoīcatū. **O**m̄s iste rñsiones
dictaz qtuor q̄stionū. habent⁹ ex d cleri. ex.
aplice i glo. jo. at dic. ij. q. v. qnto. q si aliq⁹

absens excoice^r statim est excoicatus si excoi-
cacio sit pura. nō cōditionalis. non punitur
enī si se diuina ingerat anteqm sciat. **Q**uid
si alicui sit decessus a papa q̄ excoicari nō pos-
sit. et hō ignorās ep̄s ei⁹ excoicet eū. **H**ic nō li-
gabit eū snia illa li. vj. d. deces. p. qz. **Q**uid
si metropolitan⁹ veiat oīra canonē a suffra-
ganeo latū in dyocesi suffraganei. **H**ic dixit
laur. q̄ nō ligat^r cū sit ordinari⁹ tot⁹ sue p̄-
uincie. ix. q. iij. c. ij. et i idē dēnt. jo. et ber-
puincialis dixit q̄ casus est p̄ hac via ex. de
pben. gūe. et ex. e. a nobis. j. Et idē est si ep̄s
in prochia plebani sui deliq̄t. **H**ugo rō dicit
oīrariū. qz tal^r nō ligat^r snia iudicis. tūc em̄ ve-
rum dicerz laur. s. ligat^r snia canonis. et quia
sciēter incidit in factū dānatū. xxiij. q. j. c. j.
ij. et iij. vñ tū rōne canonis. cū rōe delicti p̄
canonē iam dānatū. incipit eē inferior. **S**cdz
vero host. supiores vñ pares dignitate vt ar-
chiep̄i. et ep̄i etiā exempti exnei. q̄bus scz nō
subest ep̄s q̄ dictū canonē pmulgauit. ligant^r
snia tali. ille autē cui subest vt metropolitan⁹
ap̄ri⁹ et exempti nō ligant^r ex. de maio. et obe.
cū inferior. **Q**uid si ep̄s excoicet oīs q̄ in-
terpellabūt d̄ turpitudine mōiales q̄s dēcrat
in dyoc. sua. **N**ūquid q̄ncunqz vñ vbiq̄qz ve-
nerit aliq̄ oīra hmoi sniaz erūt excoicati. **H**ic
q̄ prochiani illius ep̄i vbiq̄qz fecerint oīra
sniam hmoi siue i dyocesi excoicatis siue ali-
bi erūt excoicati. alieni autē prochiani nō nisi
talīa fecerit i dyoc. excoicant^r. qz cū h i dy-
ocesi alteri⁹ ep̄i faciūt nō sūt subdit excoicā-
tis rōe dyocelz vñ loci in q̄ delinunt. et sic
exponit^r i⁹ ex. e. a nobis. **N**ūquid aliq̄s de
nouo venies ad studiū portās arma anteqm sci-
at sniam oīra portātes arma p̄ ep̄m loci latā
incurrūt excoicacōez. **H**ic credo q̄ nō si nihil
penit⁹ d̄ illa snia auduit nec p̄ famā nec ali-
ter. qz talis hz pbabilē ignoranciā et tal^r ig-
norācia excusat. vt hēc ex d. cli. ex. mi. apli. s.
ce. in tex. et glo. si tñ clericus postq̄ in loco
diu stetit sniam ignoret oīra eū p̄sumeret^r.
q̄ ex ignorācia affectata vñ crassa vñ supina
essz. **Q**uid si is q̄ talē canonē pmulgauit di-
cedo. excoico oīs illos q̄ furtū fecerūt mori-
at^r deponat^r. vñ trāsfert^r. nūqd ē excoicat⁹
q̄ postea furtū facit. **H**ic q̄ interdicit^r siue snia
excoicacōis simpl^r lata. nō durat ultra tēp⁹
p̄ferētis. nisi successor d̄firmet eā et hēat rat-
tam. s. cū diffiniēdo statutū aliqd siue de cre-
cum facit. ligat etiā post ei⁹ recessū. qz status
ta talia sūt p̄petua. ex de offi. le. c. vlt. et. ff.
de offi. p̄fec. vñ bis. l. j. q. vlt. nisi p̄ successo-
rez reuocet^r exp̄sse. ex de loca. n̄ra. b. notatur
ex. e. a nobis i glo. et idē dicit host. **V**truz
aliq̄s a seipo possit excoicari. **H**ic cū p̄ iurisdi-
cōez d̄stina^r aliq̄s i gdu supioritatis respe-
ctu ei⁹ i q̄ hz iurisdicōez. qz est iudex ei⁹. iō
nullus hz iurisdicōez i seipm vel supiorē vel
parē. et p̄ oīs null⁹ pōt excoicare seipm. iij.
q. iij. c. j. nec supiorē ex de maio. cū inferior
nec parcm. extra. de elec. innotuit. q. q̄muis
Vtruz vniuersitas aliq̄ possit excoicari. **H**ic
excoicari nō d̄z aliq̄s n̄ p̄ cō mortali. p̄cūm

autē i actu d̄stinit. actus autē nō est cōitatus sed
singulariū p̄sonaz. vt frequēter d̄z. et iō sim-
guli p̄nt excoicari n̄ autē oīritas ip̄a. et si ali-
q̄ sit actus alicuius totius mltitudinis. vt q̄m
m̄tū nauē trahūt. qz null⁹ p̄ se trahē posset n̄
est tñ pbabile q̄ aliq̄ cōitas i toto malo d̄se-
ciat. q̄n aliq̄s d̄stenciat. et qz n̄ est dei q̄ iudi-
cat oīez terrā vt d̄dēnet iustū cū impio vt d̄z
gen. xix. ideo ecclia q̄ iudiciū d̄i imitari debet
p̄uide statuit vt cōitas n̄ excoicet^r. **S**ic ergo
vniuersitas n̄ est excoicanda. nec etiā colle-
giū. qz sic d̄tingerz ligari innoxū ex. e. roma-
na. q. vlt. **Q**uid si snia ferat^r i cōitatē nun-
qd tenz. **H**ic q̄dam dicūt q̄ sic. qz multa oīra
p̄hibicōz fiūt q̄ tñ facta. tenet l̄z faciēs oīra
p̄hibicōz gūiter peccz. **H**ui⁹ snie ē bern. sup
illo. c. romana i fi. et jo. an. ibidē. **A**lij autē re-
spiciētes p̄nt ad intencōez d̄stinctiōez q̄ ē p̄nci-
palis d̄siderāda. **C**. dele. l. ij. et ad h̄ q̄ d̄z q̄si
in fi. illi⁹. c. rōna ibi penit⁹ p̄hibem⁹. dicūt
q̄ n̄ tenet. alia p̄ illā decretalē rōana. n̄ caue-
ret^r piculo aiaz. qd tñ caue eadē decretalis
intēdit. **E**t hui⁹ snie ē rich. et ho. i glo. ibidē
lo. vñ. xij. q. ij. si ep̄s. d̄ic q̄ vniuersitas i q̄ sūt
infātes vñ alie p̄sone discrecōe carētes n̄ pōt
excoicari. et si snia fuerit lata n̄ tenebit. si autē
n̄ sūt ibi aliq̄ t̄es p̄sone excoicari p̄t. **V**truz
habēs p̄uilegiū q̄ excoicari n̄ possit ab ordia-
rio. excoicari possit ab eo. **H**ic tal^r aut allegat
p̄uilegiū i sui defensionē anteqm snia ferat^r cō-
tra eū. aut n̄ si sic n̄ valz snia oīra eū ab ordi-
nario lata. si n̄ aut i⁹ p̄uilegiū est publicat⁹
aut nō. si sic n̄ tenet snia. si n̄ aut ē notū iudi-
ci aut n̄. si sic n̄ vñ snia ex de ap. si d̄uchus in-
ter. et exp̄ss⁹ i glo. si n̄ ē notū iudici. nec p̄uile-
giat⁹ fuit i lōgo tenore libertatis illi⁹ te-
net snia ar. in d. c. qd credo intelli p̄dum si
iudex inferēdo sniam seruauit iur^r formā et si
ferat sniaz n̄ sub d̄dicōe s. absolute. et si n̄ cō-
tinet^r i p̄uilegio q̄ papa cēs snias siq̄s in po-
stex. oīra ip̄z p̄uilegiū pmulgare d̄ngent ex
nūc decernit irritas et ianes et eas penit⁹ n̄
tenē. **S**i etiā p̄uilegiat⁹ allegat p̄uilegiū nō
publicatū. nec iudici notū. nec fuit i lōgo te-
nore illi⁹ libertatis. et iudici petēti p̄uilegiū
sibi oñdi n̄ vult p̄uilegiū oñde nec clausulaz
d̄nētē libertatē suā. s. snia si ferat^r oīra eū ex
de p̄uile. qz p̄sone. q. decernim⁹. b. habet^r ec-
de p̄uile. cū ecclēstice p̄sone. li. vñ. nec p̄pter oī-
sionē p̄uilegiū sequentē iudicabit^r snia nulla
fuisse. nec etiā reuocanda ar. ex. de sen. et re-
iudi. suborta. vbi d̄z q̄ si p̄uilegiū an sniaz n̄
fuit exhibit⁹ p̄textu p̄uilegiū de nouo repti
nō d̄z snia reuocari. qd intelligi d̄z nisi aliter
papa ex grā facerz. **A**d hēc nota q̄ exempti s̄m
formā exēpcōis sue. n̄ p̄nt excoicari vñ inter-
dici ex. de p̄uile. cū capla. et. c. q̄nto. si tñ ex-
empt⁹ rōne vni⁹ tituli h̄ret b̄nficiū ali⁹ rōe
cui⁹ n̄ esset exempt⁹. rōe illi⁹ b̄nficij. dyocelz
ni snijs subiacerz. vt p̄z. i. c. cū capla **C**auē^r
autē i d. c. q̄nto. q̄ cū plati. r̄ligiosos exemptos
nō p̄nt excoicare. vñ interdici i odiū eoz. vñ
fraudē p̄uilegiōz ip̄oz nō interdiciāt vñ ex-
coicent alios eisde cōicātes. alias puniendi

sunt. Et dicit idē host. sup illud in fraude q
eciā bona fide et causa iusticie faciēde. sicut
non licet tales excōicare vel interdici ita nec
aliqd eqpollēs facē. qz exq° denega vna via
denega eciā omīs alia p quā ad idē pueni
ri pōt. nec ē aliqd i fraude puilegi attempā
dū. vt p3 ibidē. s3 nec i fraude canoīs. ex. de
cōces. pben. dñtut. Insup nota p oia puile
gia dcessa singlarib9 psonis ecclīasticis vel
secularib9 qbuscūq3 p a quoq3 supple s3m jo.
an. nisi a papa vel ei9 legato de latē ar. li. vi.
de puil. si papa. et de v. sig. veniēs. interdici
vel excōicari nō possunt. nec terre nec ecclīe
eorz sub qcunq3 forma verborz dcessa n̄ extē
dunt ad ordinariorz finis et pcessus exceptis
tm puilegijs regib9 et reginis ac eorū filiis.
nec nō et religiosīs rōe ordinū vñ locoꝝ nec
rōne psonarū dcessis. h3 li. vi. de puil. vt aliq
Verz excōicat9 possit excōicari. s3 q sic s3m
doctores fere omīs. et h3 ideo vt vel p eiusdē
excōicacōis iteracōez ad maiore sui dñfusiōez
vt sic resiliat a pctō. vñ ppter alias cās. et tō
tot sūt pncipales excōicacōes quot sūt cause
p quib9 excōicat9. Duplex est em effect9 ex
cōicacōis. sc3 eiectō et ligacō. q° ad pmū sel
excōicatus n̄ pōt ampli9 excōicari. qui em se
mel foras eicit9 ampli9 eici nō pōt nisi reuer
tat9. Quid em ad nos de his q foris sunt. s3m
apl9m. et ex de diuor. gaudem9. quo ad scdm
vero pōt iterū excōicari. p̄t em ligat9 ampli9
us ligari. et foris possit9 diuicius ex teneri. et
s3m h3 excōicat9 pōt quociēs opus ē excōica
ri siue ppter eandē cām siue p diuersis. Et sic
intellige illud ex. e. cū p causa. et. c. officij.
et similia iura. **V**trū mortu9 excōicari pos
sit. s3 excōicari possūt hoies post mortē. s. he
retici et scismatici. et q hereticū instituūt hē
dem. xx. q. ij. sane pferat. et illi q se occidunt
volūtariē. xxij. q. v. placuit. et isti excōican9
n̄ qz ista excōicacio sit eis pena vel medicina
s3 in detestacōez criminis. et ad terroꝝ alioꝝ.
vñ q° ad hoc est alijs medicina. Nec obstat
illud. xxij. q. ij. dñnacōi vbi dicit9 viuentes
nō mortuos solue possumus vel ligare. Nam
ibidē sequit9. verz h3 nō est de omī cōmie intel
ligendū. sūt em qdā crimia de quib9 p9 moꝝ
tem etiam accusari pōt quilib9 vel dñari vt
heresis. hec rich.

De causis excōicacōis. ti. vij.

Deinde cōsiderandū ē qbz ex caus9 ferē
da ē snia excōicacōis. et cca h° qrun9
pl9a. s. verum aliq3 p tpali dāno debe
at excōicari. s3 p excōicacōez iudex ecclēsia
stic9 excōicatos excludit a regno dei qd am
mō. vñ cū n̄ debeat excludē a regno nisi indi
gnos vt patuit s3 ex diffinicōe clauis. nec ali
q3 reddat9 indign9 n̄ caritatē amiserit p pctm
mortale. q ē via ducēs ad regnū. Iō null9 d3
excōicari nisi p pctō mortali. xj. q. iij. nemo.
Et qe i dānificacō aliq3 corpaliter vñ i reb9
corpalib9 aliq3 mortal9 peccat et dtra cari
tatez facit. iō p dāno tpali illato ecclīa pōt
aliquē excōicare. s3 qz excōicacio ē guissima
penarū q3 ecclīa inferre pōt. xxij. q. iij. cor

ripiant9. pene autē medicie sūt s3m pl3. ij. et bi
coꝝ. sapiētis at medici ē a leuioꝝbus incipe
medicinis et min9 piculosis. ideo excōicacō
infligi nō d3 alicui eciā p pctō mortali nisi
otumax fuerit. xj. q. iij. absit. s3 otuacia mlti
pliciter d3. ē em otumax aliq3 si citat9 n̄ cōp
ruit. vel si veniēs nō rñdit. vel si veniēs et re
spōdens illicēciatus recedit. patet hec omīa
xj. q. iij. certū est. et. c. epī. et. c. nemo. Itē cō
mittit9 otumacia aliqñ in latēdo vñ i absentā
do. vel ne citacō pueniat ad eū pcurādo. ex
vt lite n̄ ote. quā frequēter. vñ nō restituēdo
ff. de rei. ven. q restituē. vñ n̄ satisfaciēdo de
offēsa siue delicto. ex d v. sig. ex pre vñ n̄ ex
hibendo. ff. de apc. creditoꝝ. q. iussus. vñ pe
nitenciā nō agēdo. xxij. q. v. pceptū. et ex d
spō. ad audienciā. vñ als n̄ obediēdo vt ex. d
maio. et obe. si q3. Qd g° d3. xj. q. iij. certū ē
p his trib9 criminib9 aliq3 excōicari debeat.
expone. i. p trib9 spēbus otumacie. s3 et pro
alijs de quib9 dictū est. hec host. Qñ g° fue
rit aliq3 vocat9 vel admonit9 tribus edictis
vel vno pemptorio p omibus pōt si otumax
fuerit excōicari. non distincto vñ p magna
causa vñ pua fiat vocacio s3m ray. Citat9 g°
n̄ d3 excōicari nec eius aduersari9 i possessiōz
mitti nisi p9 citacōez trinā vñ vñā pemptoriā
xxij. q. iij. de illata. et ex. e. sacro. si tñ ad so
lam citacōez n̄ venerit dñmabit9 i expens9
alteri pā i scda citacōe cū venerit ex d p̄cu.
querelā vbi de h3. et de pbacōib9 qntū dtra
i glo. s3 et in diuersis casib9 infligit9 a iure
vt dictū est s. qd nec sine otumacia ē. Nā et
qui venerit dtra ius otumax dici pōt et eciā
furiosus ex de tempo. ordi. vel n̄ est opus. h3
host. Minor ec excōicacio p otumacia iponi
pōt. v. q. ij. pñti. pōt eciā imponi p alijs cul
pis. et hoc duob9 mōis. s. p aliquib9 culpis
omissis noie pene ad tps a iudice infligende
di. lxxxvj. tanta. et noie pene a sacerdote ipo
nende de. pe. di. j. in actiōe. Qñq3 eciā sine
culpa licet nō sine causa. intellige sine culpa
ppria. s3 nō sine culpa dñi vñ pñi familias vñ
pncipis. hec. ho. Qz aut dixi s3 quēlib9 subdi
tum posse excōicari p otumacia intelligēdū
est gñaliter. vbiq3 sc3 subdit9 iustis prece
ptis iudicis renuit obedire. hec host. **Q**uid
si ep9 excōicet clerici suū p eo q n̄ obedit ei
p̄cipiēti q det libros suos nepoti eius vel q
resignet ecclēsie sue vt alij dferat. Rñd3 ho.
et jnnoc. sup. c. inq̄ficōni q si tale mādatur
guam dñneat. snia tñ ligat. pncipās tñ i h°
sc3 ei dñfēdo vel alias assistēdo n̄ incidit p
ter hoc in maiore excōicacōez. qz nō pncipat
ei i aliquo crimie. s3 incidit i miore s3m jnnoc.
s3 s3m host. forte nec in minore dñmō alias
nō excedat. Et idē est vbiq3 de iniusto man
dato notorio liquet. **V**trū vxor sit excōica
da p pctō viri. s3 exq° vt dictū est n̄ nisi p
mortali d3 imponi excōicacio. et ill q nō pnt
aliter corrigi. xj. q. iij. nemo epōꝝ pctm vo
viri nō est pctm vxoris. et iō vxor n̄ d3 excōi
cari p pctō viri. nisi esset p̄iceps criminis. sed
tūc excōicaret9 pro pctō suo. Silr fili9 nō d3

excōicari pzo pētō pīs. nec seru? p peccato
dñi. xxi. q. iij. si heres. q. ut ergo. ubi dicit
q. illicite excōicat? qz p pētō alteri? nec ali
qua rōe nitunt? q. p pētō vni? i totā familiā
excōicacōis sniaz ferūt. ¶ **S** nōne fuit excōi
cata familia bonifacij. p eo qz oblaciones fa
milie ei? nō recipiebantur. xviij. q. iij. miroz.
¶ **H**oc factū fuit tm ad cōfusiōe dñi. sicut
etiam nō recipiunt? oblaciones raptorū licz
nō int excōicari. ut p3 di. xc. oblaciones. et. xj
q. q. m multos in glo. ¶ **V**tm dñs iuste pos
sit excōicari p pētō ppli sui. ¶ **H** q non. nisi
omittēdo vlt omittēdo pariceps essz peccati
populi. si em pnceps notabi? negligēs vlt re
missus fuerit i regimie ppli. ita q. ppter h po
pulus labat? i publica crimia maxie dtra ec
clesiā si sufficiēter admōit? suā negligēciā
emidare n curauerit excōicari iuste poterit. h
tūc n excōicabit? p pētō subditoz. h p pētō
suo. h rich. ¶ **A**d hec nota q. omis q. phibiti
vlt n pmissi pter auctoritatē pape vlt epī catho
lici. publice vlt puate pdicacōis officiū vsur
pare psumūt debent excōicari. et nisi qmēto
resipuerint. puniēt? alia pena opetenti. ex de
hereti. dānamus. q. quia vero.

De forma excōicandi. ti. viij.

Pote i considerandū ē de forma excōicā
di. s. q. lter snia excōicacōis ē ferēda
¶ **A**d h aut q. debite ferat? oportz eaz ita
ferri q. teneat. et q. n sit nulla. oportz etiā q.
sit iusta. als eā ferēs essz dign? magna pena.
¶ **E**t iō cca h pmo cōsiderandū ē qñ siue q. snia
ē nulla. scdo q. snia est iusta et q. iniusta. terco
q. pena deat puniri. q. iuste excōicat. q. qñ
siue q. snia ferri dz a iudice. et q. lter ē ferēda
qñto quō et qñ dz snia ferri a iure. ¶ **C**irca p
mum sciendū q. snia excōicacōis dz esse nlla
siue inualida siue n tenē i multis casibz. vn?
est qñ snia excōicacōis lata fuit p? appellaci
onē legitime factaz ex. de appel. dilectis tm
aliqn lata post appellacōez legitime factā te
net. puta si duo ad inuicē litiget et vn? appel
et ad iudicē immediatū. et alter ad papā. et
ille q. appellauit ad iudicē psequat? appella
cōez et citari faciat alterz. tacito q. appella
uit ad papā si ille legitime citat? nō venerit
vlt rñsioez n miserit. si excōicet a iudice tene
bit excōicacō. nisi iudex sciuerit eū ad papā
appellasse. ex de appel. si duobz. ¶ **S**cdo est
qñ error intolerabil in snia fuit expssus. ex. d
offi. dele. cū dīngat. et ex. e. p tuas. q. nos
1gi? et li. vj. e. venerabilibz. q. pte. et vlt. ¶ **D**ōt
ār dici intolerabil error. h m host. gof. et bñ.
q. dlibz pētū mortale. ut si ep̄s dicat. excōico
te nisi p tali hēico celebraueris. xj. q. iij. si
quis ep̄s. vlt qz credis i deū. vlt qz pñiaz agis
vel qz n furaris. vlt si e. qd notoriū est pētū
esse. xj. q. iij. si is q. pēt. et duobus. c. se. vel si
pēpiat aliqd ipossibile vlt turpe. ex. d. pact.
c. vlt. ar. dtra ex. de adi. appo. c. vlt. i fi. ¶ **D**ōt
etiā dici intolerabil error cū expsse dtra ius
pnūciat? ut si ep̄s excōicauit subditū suū. qz
nō soluerat. x. i. qbus fuerat die feriato snia
liter ddenat? ij. q. viij. q. diffinitiuā. v. itez

si snia. et ex. de feriis. c. vlt. ¶ **N**ota h m bern.
ex. e. sup. c. p tuas si excōicās pnūciat cōtra
ius et errore expmit i snia. nō tenet snia. si vō
dtra ius pnūciat. n tm errore i snia expmat te
net snia nisi fuerit appellatū ab ea. ¶ **T**erci?
casus si ille q. tulit sniam. nō sit iudex ei? cō
tra quē tulit sniam. ex de dñe. c. iij. ¶ **Q**uar
tus si sit iudex. h m excōicat? xxiij. q. j. audi
uim? ¶ **Q**nt? qñ delegat? excōicat aliqz cō
tra intencōez delegatis. ex. de pben. c. vltio
vñ si delegatus aliqd fieri pēpiat. h inuiste.
et ideo excōicz nulla ē snia. ut p3 i. c. p dīcto
aliud tm ē de ordiario. qz eius iurisdicō ē la
cior et firmior. hec host. ¶ **S**extus est euz ab
intruso vel a iurisdicōe suspēso snia fer? ex. d
elec. nosti. ¶ **S**eptim? cū fer? a violāte iter
dictū hois. ex de excels. pla. tāta. ¶ **O**ctauus
qñ fer? i pēpiātes nulla pmissa moicōe li.
vj. e. statum? ¶ **N**on? cū plat? excōicat sub
ditū suū dtra tenore pūlegij sui. ex de pūil.
cū capella. et h siue directe siue indirecte. ut
cū excōicat cōicātes sibi. volēs enervare vñ
pūlegij sui. ex d pūi. qñto i tex. et glo. ¶ **D**e
cimus cū ep̄s excedit i exactōe pcuracōis.
et qz sibi nō parat? excōicat ex. de excels. pla.
cū ad quorundā. ¶ **N**ota q. h. c. cū ad quorundā
h m bern. dñet ius spēale. s. pūlegiatorū su
per h a papa. vñ h m eum snia dtra alios lata
tenez licz iniusta essz. ¶ **S**cdo vō alios dñet
ius dñe. et h videt? velle gof. jnnoc. vero et
host. dicūt ibidē q. si ep̄s excōicet dicēdo sic
excōico te. qz denegas debitā pcuracōz snia
tenet. nisi ille sup h sit spēaliter pūlegiatus
si vō excōicet sic dicēdo. excōico te. qz n vis
me pcurare cū cētum eqtaturis nō tenet. qz
errore intolerabilē dñz. ¶ **V**ndecim? est cū
qz supponit se pēctōi rōne eccie n tm appel
lat ex simplicitate. ex de appel. ad audienciā
¶ **D**uodecim? cū excōicacō fer? dtra aliqñ
p? qm iter arripuit ad papā ex de appel. dile
cti. ij. i tex. et glo. et h? intelligi? h m bñ. qñ
post litē motā iuit ad curiā. sec? est si añ. non
est tm ita de archiepo. qz papa vocat? ē i ple
nitudiez pētis. ali i ptez sollicitudis. ¶ **T**re
decim? si snia ferat? a delegato impetrato ab
excōicato i casu nō pmissio. li. vj. de rescrip.
c. j. ¶ **D**ecimusquart? si ferat? dtra aliqñ p
eo q. statū sue eccie vlt mōasterij siue loci si
ue psonaz et rez ipi? exposuit supiori vlt se
dis aplice legato. vel m qñtozi a sede aplica
deputato. vlt aliq. cuiqz psonē p qm ad pdi
ctoz noticiā vñ puenire. li. vj. de of. oz. quia
plēriqz. ¶ **D**ecimusquintus qñ fer? sentēcia cō
tra participātes et n fuerit mōiti notati. li. vj.
e. dñtucōez. de h ifra ti. xj. hos casus omēs
pōit jo. an. li. vj. e. pñti. exceptis. xj. xij. et xij
in fi. ¶ **I**n oibus his snia n est tūmeda. et primi
duo casus ponunt? cōiter ab oibz. qñqz vero
sequētes ponunt? ab host. i sū. ti. de clen. ex.
et a gar. li. vj. sup decretalē gg. decimi. pñti
¶ **O**ctau? vō et non? ponunt? a gar. ibidē. de
cimus vō et vndecim? ponunt? i sam. gof. xij.
i glo. bñ. xij. et. xij. et. xv. hñc. li. vj. vlt p al
legatū ē. jn oibz tm his si petat? absolucō ad

cautelā nō est denegāda li. vi. e. solz. **Q**uid de excōicacōe p vim vel p metu extorta. nūn quid tenet. videt^r p nō. qz absolucō ab ecclia sic extorta n̄ valet vt p3 li. vi. de his q vi. ab solucōis. et dñs ius ligādi et absoluendi par eē voluit. vt d2 d pe. di. j. vñ. **S**3 s3m gñil. otrariū est vñ. xj. q. iij. qtuor. pōt tñ p exca pcōez elidi vt ibi nota. ar. ff. d fur. interdū h3 jo. an. **Q**uid si in snia expmat^r imediate er roz facti. vt si dicat eps. excōico te. qz fecisti furtū. nūquid tenet hñd excōicacio. **H** licz quidā dixerint q nō tenet. tuci⁹ est tñ dicere q tenet. qz nō est ibi expm^r intolerabil^r error tal em causa possibilis est l3 falsa. et snia siue iusta siue iniusta est amēda. xj. q. j. c. j. vñ tuci us est q absoluat^r q ad eccliam vel saltez ad cautela. l3 quo ad deū n̄ sit ligat^r nisi cōtenat vt eē. p tuas. f. nos igitur in tex. et glo. et xxij. q. iij. notādi in fi. et idē dicit host. i. c. p tuas. et jñno. ex de cf. oz. i. c. ex pre. et go. **Q**uid si eps i subditū sniam excōicacōis fe rat sub dīcōe. h3 ante p dīcōe existat subdit^r eius esse desinat. **H** host. ex d appel. pterea ij. dīc q tenz snia nisi pēdente dīcōe appel let^r ex de of. le. c. fi. et idē dīc jñno. et bñ. i d. c. pterea. **A**rchidpaco⁹ aut tenz otrariuz li. vi. de of. c. ij. **Q**uid si snia excōicacōis sub dīcōe vñ i diē certū ferat^r. nūquid talis snia ligat an p dīcōe vñ dies extet. **H** q nō ex de appel. pterea. ij. et ex. e. a nobis. iōq3 si pēdere dīcōe vñ an diē illū appelle^r appel lacio tenet. et impedit effectū snie. dīcōe ec vñ die postea aduēiente et exñte vt dictuz est. c. pterea. h3 si pure ferat^r snia n̄ releuaret^r ppter appellacōz. ex de appel. pastoral^r trāz ferret tñ cāe cognicōz i supiorē. sic intellige illud ex. e. p tuas. et de offi. oz. ad repmēdā. f. tu vero. h3 hosti. **E**sto q aliq3 excōicet^r p appellacōez n̄ tñ psequit^r eam. nūquid ra ta manebit snia. **H** q n̄. aut em appellacō te nuit aut n̄. si sic excōicacio postea nulla fuit ipso iure. ex. e. p tuas. et ita siue psequat^r ap pellacōz siue n̄ nō efficit^r pma aliq. xvj. q. iij. f. pōt et li. vi. e. l3 i pncipio. **S**i n̄ tenuit. g^o excōicacio pma facta. statim tenuit. et ita est ali^o de snia excōicacōis qm d alijs sentēcijs qz effect^r aliaz sniaz suspendit^r si appella^r ff. ad turpill. l. j. i fi. n̄ at effect^r excōicacō nis ex d appel. pastoral^r. h3. e. a. sepe dīngit i glo. **N**ūc at expm^r e i nouo iure. li. vi. e. l3 q excōicacō noiat^r vñ spēal^r. et expm^r p appellacōez legitimā. i. ex vera et legitima cā iter posita. si illā appellacōez infra tps ad eā psequēdā ab hoie vel a iure statutū n̄ fuerit vt debuit psecutus l3 ppter talē negligēciā illa snia n̄ qualescat tñ lapso termino illo debet publicē nūciari excōicacōez et vitari. tā i iudi cialib⁹ qm i exiudicialib⁹ et remoueri a legi timis actib⁹ donec de ipi⁹ snie nullitate do cuerit. **E**xpone s3m jo. an. i. docē incepit. qz pendēte pbacōis articulo n̄ repellit^r ab ex iudicialib⁹ legitimis actib⁹ et sic cessabit cō trariū de decretali li. vi. e. solz i fi. vñ dic ill^o e. solz hñe locū i eo q debito tpe psequit^r ap

pellacōez. et h3. c. l3 in eo q neglexit pseq. et ita i penā vitabit^r in exiudicialib⁹ donec do cuerit zc. et h3 mō h3 verbū ppe stabit. **E**x pdr ctis p3 q n̄ sequit^r iste ē denūciat^r excōicacō g^o ē excōicacō i d. n. c. l3 denūciat^r excōicacō q forte n̄ est excōicacō. h3 jo. an. **Q**uid si q3 excōicet^r p appellacōez pbabile. **H** deter miacō an teneat tñs excōicacō vñ n̄ pēd3 ex euētu futuro. sic et ex euētu futuro pēdet an mīmoniu teneat vñ n̄ ex. de fri. et male. fñi tatis. vñ h3 n̄ v3 iste est excōicacō p appellacōez pbabile q si pbata eēt excōicacio n̄ la ess3. g^o excōicacio nulla ē imo d3 iferri. g^o p excōicacō n̄ ē habēdus. tñ vere ē excōicatus. qz snia excōicacōis statim ligat vñ statim nlla ē. si tñ medio tpe eccliam eēt adept^r n̄ videt^r q ess3 ea puand^r. qz pbabil^r error eū excusat ex. e. sacro. cū interim licite cōicet^r ei i oibus sacramētis ex de appel. dilectis. et qcqd tūc facit valz. iij. q. vij. tria vñ nullū. **I**cē qz medio tpe integer ē status. ff. nihil ino. ap. pen. l. vna. f. integer. nec dānatus d3 q appellauit ff. de pe. l. ij. f. ecclia h3 bon. et habent^r ex. de appel. pastoral^r i glo. pñl. **Q**uid si excōico te si bes res furtiuas nūquid p appellacionē suspendet^r effect^r snie hui⁹. **H** q nō qz dī cō de pñti n̄ morat^r obligacōez. ff. de v. ob. cōdicō. vñ cū certū sit in re3 natura vt3 ha beas vel n̄. certū est excōicacōez tenē si bes insti. de v. obli. f. dīcōes. et iō n̄ impedit^r p appellacōez ex. de appel. pastoral^r. tñ donec special^r denūciatus fueris si sit occultū ecclia n̄ poterit te vitare. qz n̄ iudicat d occultis. h3 deus apud quē qntūcūq3 fueris occult^r es ligatus ex. e. a nobis. ij. et de symonia. sicut nobis. i fi. h3 hosti. **Q**uid si excōico te si ap pellas. **H** qm cito te paras ad appellanduz excōicacō es. sec⁹ ē si dixerō excōico te si ap pellaueris. h3 em appellacō impedit^r effectū ar. ff. d v. ob. si q3 stipulat^r. s3m gof. **S**i certe idē videt^r hic et i pmo mēbro. qz vba cū effe ctu sūt intelligēda. ex de v. sig. i his igit^r si se parz ad appellandū et n̄ appellauit. nō est excōicacō qz nō appellat h3 vult appellare ex d spō. c. fi. g^o effect^r appellacōis et snie cō currūt sū i vno et eodē momēto pficiunt^r. et sic videt^r q i vtroq3 casu vnū impedit^r alterz ita q s3m h3 n̄ valz snia impediēte appellacio ne. nec appellacō impediēte snia. **Q**uid g^o dicemus. **H** si appellacō ē iusta n̄ tenet snia si vō ē friuola t3 snia. et h^o d3 p supiorē iudi cem determinari ar. ex de appel. pastoral^r. et c. cū spēalis. h3 hosti. **Q**uid g^o si dico excōi co te si paraueris te ad appellanduz. **H** s3m opi. gof. pmissaz. hec qñtio ē expedita. vt em p3 ibi. qm cito te paras excōicatus es. In omi bus tñ his qñtionib⁹ et sūlib⁹ videt^r q snia n̄ teneat. cū em qñlib3 oppsūsus possit appellare ij. q. vj. ois oppsūsus. nec ferri debeat snia nisi mōicōe pmissa et ex rōnabili cā ex de appel. cū spēali. et ex. e. sacro. et ec hodie in scriptis cui⁹ scripture exēplū excōicator iubet^r infra mēsez tradē rēqrenti. al3 p mēsem vnū ab in gressu ecclie. et a diuinis officijs nouerit se

suspensum et snia p supiozem sine difficultate
qlibz flaxata. guato in expens et interesse ca
noice odene. al's eciā puniēd? aiadulsiōe cō
digna ex. e. cū medicinal li. vj. **V**n nihil aliū
est dicē ut videt? excōico te si appellas vl si
te ad appellādū paras. nisi excōico te si iure
dñi tibi opetēti vtaris. et sic b snia videt? pa
tenter errorē intolerabile dñe. ita eciā q n
eget alia pbacōe nisi viliōe vl pbacōe pla
cois snie. **N**ā ipa maifeste oñdit se erroneam
gō nulla ē ex de excels. pla. cū quozūdā. et ex
e. p. tuas. q. nos igit. hodie ex si excōicat? b
asseuerās petēs absolucōez ad cautelā nō ob
stāte contradicōe plati n forte infra octo dies
pbz ipm p notorio cā fuisse ligatū. absoluci
onē interz ex iudiciū dñe. cur. ex. e. solz a nō
null. vbi dē q epī eozūqz supiores suspensioez
iuris n incurrūt nec interdictū vbi de ipis nō
cauet? expse. qd tñ ad snias inferiorz epī re
stringit? ex. e. qz piculosū. b p ius antiquū po
terat facē b metropolitan? ex q n eēt notori
um. n forte a coorrectōe vel alio casu n ocesso
fierz appellacō ex. de appel. puenit. j. in tali
bus em casib? snia tenet. et appello n valerz
e. ti. cū spēali. q. porro. b ho. **Q**uid si dico
suffraganeo meo. excōico te si talē excōicas
S p cōito suffragane? icipit pferre vba apta
ad excōicādū ipe ligat. iō n ligat. xxiij. q. j.
audiuim? secus ē si dico excōico te si talē ex
cōicaueris. qz tūc snia epī tenebit si excōica
uerit. b ipe p? excōicacōz excōicat? erit. **V**el
dic q si ego cogitau i mea snia d effectū snie
epī suffraganei mei. tūc epī ligat et ligat. si at
d vbi tñ tē ligat et n ligat. **C** si micipiū ita
al. fu. ne. pti. l. rlt. et pñl. fm gōf. **S**z quō
ostabit de mea intēcōe. n n p deū et me ex. d
iudi. nouit. sic expost facto erit in ptate mea
huic vl illi gūficare. qd n ē dicēdū. iō i hac
qstione dicēdū sic dictū ē i qōne pñia pmissa
qz ei oino simil inuenit. b supdicta ho. i sū.
ti. de sen. et re iudi. **D**one aliqz epm tē de
positū. et ille statz p? sniam appellat. appel
lacōe pēdēte subditū suū excōicat. nūqd tñ
excōicacō t3. **S** fm tan. ex q? appellauit i of
ficō suo remānt. qz q appellat n dē dānatu.
ff. de pe. l. ij. q. vlt. et iterz ē integer ei? sta
tus. et interi fuga? hōzib? ff. appel. iterpo.
nihil ino. l. vna. q. iteger. **E**t iō siue psequat?
appellacōez siue n excōicacō tenuit. **S**i vō n
appellauit snie acqēuit. et sic p sniam omnez
iurisdicōez amisit. et ita si sniam postea tulit
nl la fuit. jnnō. tñ ali? dixit. b snia tācredi ē
melior fm bñ. ex de ap. sepe dtingit. **Q**uid
si qz excōicet? n i termino sibi pfixo venerit nl
la excepcone facta. nūquid excōicat? eris si
venire n potueris. **S**z q n saltē q? ad deū. qz
impossibile pceptū n ligat. ff. q sen. fm ap. re
sci. l. paul? **S**z qz eccia i? ignozat de ipedim
to doceat et absolue? sine difficultate et gna
mie ex. ar. e. sac. b ex. de test. co. cū s i glo.
Quid si aliqz in iudicō debitū aliqd sit cō
fess? vl ad ipm odēnat? et iudex picipiat ei q
facit faciat ifra certū terminū. al's sit excōica
tus. nūqd si is q tene? terminū progauerit.

excōicat? erit si in termino nō soluerit quē ius
dex statuit. **S**ndz jnnō. ex. d appel. pterea. ij.
q. n ē cōtūax. xj. q. iij. cōtū. b si adueniente ter
minō progacōis n soluerit excōicat? erit. ar.
ff. d pcatio. b si manēte. qz termi? v? progā
e? cū suis accessozijs. et viden? ptes posse p
rogare terminū i sui fauore a iudice assigru
ff. si qz cautū. l. ij. **A**lij dicūt dtrariū n iudex
dñciat progacōi. et b dic ho. i. c. pterea eē
ruci? q? ad sniaz excōicacōis et sic eē tenēdū
Dic eē jnnō. ibidē q si pmas rputz sibi i ter
minō satisfactū n ē excōicat? ff. d p. si eē zc.
Equit? videre de 2o articlo. f. q snia dē eē
iniusta. **C**irca qd sciēdū q snia excōicaci
onis dē eē iusta tripli. f. ex cā. aio. et ordie.
Ex cā. qz vl i snia nulla cā pēndit? vl si pē
dit? tñ n ē vā. vl qz si eciā sit vā. tñ n est suffi
ciēs et maifeste corā eo pbata ex. e. sacro. q.
j. i. tex. et glo. **E**x aio aut dē iniusta qñ si causa
expmat? vā et rōnabil. excōicat? tñ n ad cor
rectōez nec ex zelo iusticie. b indignacōis in
iudie. vl odij fomite. vl pēcio vel fauore adu
sarioz cā pmul gat. xj. q. iij. illa ira. et li. vj.
e. jnnō. iij. cū medicinal. **I**do tūc dñliū ē q
si qz offēdat? n p se b p aliū q caritate moue
at? sniaz pmul g3. vl si p se velit b facē n faci
at b admin? dū moue? b pmittat motū forte
colericū alāqntulū residē **E**x ordie vō dē snia
iniusta qñ etli cā vā pēnda? et pferēs carita
te moueat? nō tñ pcessit moicō opetēs seu ca
noica. vl n fuit facta corā psonis ydoneis p
qz pbari possit si optuerit. ex. e. sacro. et. c.
statutū. jnnō. iij. q habet i. vj. alias n crede
ret? ei i iudiciū alteri? vt dē ibidē i glo. ex.
d pbac. qm dtra. **E**t dē opetēs fm bñ. moicō
trina pce. xj. q. ij. idigne. fm vō hōf. dē ope
tēs ad arbitriū iudicis siue trā siue vna p oī
bus. maxie i notozijs. xxiij. q. iij. de illicita.
et b opi. fuit dfirmata postea p gg. x. i. li. vj.
e. dñtucōz **I**tē dē eē moicō opetēs siue cano
nica. si alijs rite suatus q suari dñt iherēdo
sniaz excōicacōis. et illi q monent? noiatz ex
pman? et b ē vñ qñ iudex vult ferre sniaz i
picipātes cū excōicatis ab eo. in locucōe et
alijs qbz ligat? bō pncipāl excōicato excōica
cōe moicō a iure. ali? ei n t3 snia lata dtra ta
les li. vj. e. gg. x. dñtucōz **E**t expōe fm gar.
noiatz. i. ppo noie vl alijs cūstācijs idubi
tabilib? ex. d tes. l. ij. q. vl. d. pterea. b gar.
Itē iudices siue vñ trib? moicōib? siue vna
p oib? hodie dare debēt opetēcia iterualla
aliquoz dñz iter moicōes. i. iter moicōz et
moicōez qz statuit iura pmitti. nisi facti ne
cessitas ea. f. iterualla ali? suaserit moderāda
li. vj. e. gg. x. dñtucōz. ali? i. fm glo. q det
mioza iterualla. facti nccitas dicet? si dilacō
piculosa eēt et aliqd malū fierz si opetēcia in
terualla dcederz. vt qz forte ad arma irer? et
aliq res forte dstruere? et iudex d3 talib? ob
uiare. ff. d vñfruc. eqsimū. **S**z si tñ erit vna
monicō. quō erit opetēcia iterualla iter mo
nicōz et monicōz. **E**rit iter moicōz et sniaz
Que vō sint opetēcia iterualla estimabi? arbi
trio iudicis ex d appel. cū sit romana. b gar.

hodie etiam tal' ordo tradit' ut snia in scriptis
ferat'. et cā ibi exp'mat'. et excōicās exemplū
hui' scripture infra mēsem excōicato tradere
teneat' si sup' h' fuerit requisit' currit aut' mē-
sis h'm host'. a tpe requisitōis facte ab excōi-
cato. et h'm io. an. p' h' q' dicit excōicato i sin-
gulari videt' loqui in casu cū excōicat' certa
p'sona. et h' ē v'ez. quo ad traditōez exempli.
Sed m' tū innoc'. et host'. locuz h'z siue certa et
spēalis det' snia siue g'nalis et incerta. dūmō
petat exemplū is q' sub g'nali et incerta clau-
sula poterat dphēdi. Sup' requisitōe v'o facta
si forte negaret' ut dūmō forte possit facili' rē-
quisitus. fiat publicū instrumētū. v'l l're testi-
moniales. tū cū sigillo autētico. illud habet'
li. vj. e. innoc'. cū medicinal'. §. j. Siquis aut' de
fect' sup' p'dictis notari valeat. snia dicit' in
iusta sicut de his trib' modis plene p'bat'. xj.
q. iij. §. si igit'. et §. cū igit'. et. c. si ep'us forte
iracūdi. Quātūcūq' āt iniusta ē snia dū tū nō
sit nulla tenēda ē et timēda. xj. q. iij. §. j. et. c.
j. et. §. si ergo iniuste deicit. qd' ē spēale i hac
snia. Nā alias snia nulla esset nisi ordo iudi-
ciar' seruaret'. C. de sen. et re iudi. plata. te-
net aut' quo ad eccl'iaz militantez q' frequēter
fallit'. xxiij. q. ij. si q's nō recto. s' n' ligat quā-
tū ad deū q' nūq' falli' neq' fallit. ex. e. a no-
bis. qd' intelligit' nisi dēmnat'. ut dicit' ifra
cū ager' d' dānis et incōmodis q' q's incurrit
ex excōicatōe. **S**z qd' d'silū dabi' iniuste ex-
cōicato. **S**z d'sulendū ē sibi p'mo q' sustineat
excōicatoez patienter et huiliter et deuote et
se p'sentet excōicatori. offerēs canonicam sa-
tisfactōez si offēdit in aliquo et sic instanter
petat absolui. si ita fecerit ei ad meritū erit.
alias si dēneret mortaliter peccaret. ex. e. p.
tuas. Nec tū ex eo q' nō appellat ifra. x. dies
nec ex eo q' absolui petit snie acq'scit q' iusta
sit. qn' eā postea impugnare possit. in excōica-
tōis em' snia appellatio nō p'dest. qz effectus
ei' suspēdi nō p't. ex. de appel. pastoral'. nec ē
necessitas qz p' lapsū. x. dies. nec in rē iudica-
tā trāsit. quia absolui p't etiā post. x. dies. nec
aliquā firmitatē sumit. et idō de iniusta excōi-
catōne p't quis d'queri qn'cūq' voluerit. ex. e.
sacro. §. v'ez. s' d'tra in glo. et idēz dicit rap.
et host'. Nota etiā q' timor excōicatōis eq'par-
rat' metui qui cadit in d'stantē v'iz. vñ nō p'iu-
dicat. Itē excōicatio nō dat iurisd'itōz. nec ex-
cōicator ex excōicatōe acq'rit possessionē. ex.
de resti. spo. olim inter. in tex. et glo. s' nōne
in fi. Itē p't p'ponere q'rimoniā d'tra excōicato-
rē corā sup'iore de iniusta excōicatōe. Siquis
aut' excōicet aliquē sine cā manifesta. i. coram
eo p'bata. et rōnabiliter et huiliter requisitus
h'moi sniaz nō curauerit reuocare. sine graua-
mine supple excōicati. qz expensas nullas d'z
p'pter hoc facē nec iurare si d'stet q' sit iniusta
nec excōicator sibi debet aliqd' p'cipe tūc ex-
cōicatus grauat' sup'iori d'querat' de iniusta
excōicatōe. q' si p't sine piculo more ad excōi-
catorē cū mādato suo remittat infra d'peten-
tem terminū absolueūdū. alioqñ ip'e p' se vel
p' aliū pnt viderit expedire sufficiēti cautōe

recepta enī absoluat. ex. e. sacro. §. caueat in
tex. et glo. vocata tamen prius p'te aduersa si
sit. alias excōicatorē. li. vj. e. venerabilibus.
Punit' etiā taliter excōicans multiplici pena
ut patet in. c. sequenti. **S**ed quare ecclesia
statuit q' sententia iniusta ligaret. cū ip'a ali-
os in sua iusticia d'fouere deberet. ex. de sup.
ne. pla. licet. **S**z h' fecit ut magis clauēs ec-
clesie timerent'. ex. e. per tuas. §. nos igit'. v.
v'ez. et in maiori reuerentia haberent'. et ut
homo p' obedientie meritū cresceret dū iuste
sententia parer. xj. q. iij. qd' ergo.

Sequit' videre de tercio scz qua pena pu-
nit' excōicans iniuste siue ferēs sententiā
excōicationis iniustā. Circa qd' sciendū q' tal'
punit' multipliciter. Primo punit' qz tenetur
excōicato actōe iniuriā. xj. q. iij. illd. et. c.
temerari'. Secdo qz est puniend' tan' p' sacrile-
gus. ij. q. iij. nō imp'petuum. Et he due pene
forte spēaliter locuz habēt. qn' sententia ex aio
est iniusta. Tercio qz carere debz h'moi cōmu-
nionē et arceri ab ingressu eccl'ie q'diu supe-
riori fuerit visum equū. xxiij. q. iij. de illicita
et hoc forte spēaliter locū habz qn' snia est il-
licita ex cā. Quarto si ferat' snia non seruato
ordine illius decretal' sacro. qui ordo in hoc
attendit' scz q' admonitio canonica et coram
testibus idoneis p'mittat'. alias interdicit' ei
p' mensem vnū ingressus eccl'ie ip'o iure. et h'
ē si snia sit alias iusta. ex. e. sacro. §. j. quo
scz mense elapso restituit' est ip'o iure. alia nis
hilomin' pena mulctand' ē si visū fuerit ex-
pedire. ar. di. lxxj. si qui sūt. **S**z s'm h' videt'
q' p' eandē sententiā sit priuēt' ingressu eccl'ie
excōicans et excōicatus. nō tū ē ita. s'z excōi-
catus priuat' p' sententiā iudicis. iudex v'o p'
sententiā p'dicti. c. sacro. Idem ē etiā si nō fe-
rat' in scriptis. vel si nō d'scribat' cā excōica-
tōis. vel si requisitus nō tradat exemplū sen-
tentie infra mēsem. ex. e. cū medicinal' in tex.
et glo. Et idē ē quo ad tria p'imo dicta d' sen-
tentiā interdicti et suspensionis ut patz ibidez
et intellige de interdicto v'l suspēsiōne a spi-
ritualibus. secus est si interdiceret' ingressus
ciuitatis vel pomerij. s'm io. an. Nota ec' s'm
innoc'. et hosti. sup. c. sacro. q' sic suspēsus ab
ingressu eccl'ie nō debet audire diuina in ec-
clesia. nec orare ibi. nec si morit' est in eccl'ia
vel cimiterio sepeliend'. **S**z nūquid si iniu-
ste excōicatus petat absolui statim ab excōi-
catorē suspēso poterit absolui ab eo. **S**z qui
dam dicūt q' nō qz cū ip'e sit suspēsus alium
recōiliare nō potest. ar. de d'se. di. iij. sanctū
est. vnde a superiorib' tpe suspensionis excōi-
catoris debet absolui. vel dic q' licet sit p'ua-
tus ingressu eccl'ie p' mēsem nichilomin' tū
retinet suā iurisd'itōne. vnde eū absolueere p't
hec bñ. sup. di. c. sacro. Quidō quādō d'tra ex-
cōicatorē cōstituit'. q' snia sit iniusta ex causa
dēmnat' excōicator ad interesse excōicato.
alias nichilomin' si culpe qualitas exigar v'l
postulauerit sup'ioris arbitrio puniendus. ut
dicitur in dicto capitulo sacro. §. cum aduers-
sus. Et intellige si cōstituit' excōmunicatoz

presente. qz merita causaz. ptiū assensione pan-
dunt. ex de re. in inte. cū ex lris. vel etiam eo
absente p otumaciā et lite nō cōtestata. extra
d appel. interposita. q. vlt. si tñ pure agere ad
sine reuocatōez et nō ad iudicis punitōez tūc
nō ē necesse euz vocare. ij. q. vj. h. et placuit.
Expone etiā ad interesse. i. ad dāna q sustinuit
sine in sūptibz sine in alijs. et illa iuramento
declarabit. ij. q. j. in pmijs. taxatōe iudicis p
missa. ex de p. c. cōstitutus. **S**z nūqd estima-
bit illd interesse scz q eo electo. cassata ē ele-
ctio ppter talem excōicatōem. et q beneficia
adeptus fuisset. **H** dicit io. q sic qz illd inter-
esse ē circa rē. xij. q. ij. si qz clerici. secus ē qñ in
teresse ē ex rē. ff. e. de acci. emp. et vēdi. si ste-
rilis. q. cū p venditorē. **S**z bñ. nō credit q ta-
le interesse debeat estimari. nec in cōdenatōez
venire. qz ecclia ppter h puniri nō dz. s. forte
puniret si ptiū haberet. h bñ. in glo. x. sup
d. c. sacro. **S**ilr qñ snia ē iniusta ppter defectū
ordinis iuris. puta qz nō ē in scriptis lata. vlt
excōicatōis cā nō expsse cōscripta. tūc supicez
ad quē recurrit sniaz sine difficultate relaxās
excōicatozē cōdenare ad expēsas dz. et ad oia
interesse sine difficultate. i. sine grauamie ex-
cōicati et sine cause cōgnitōne. cū cōtra cōstitu-
tōem et ordinē iuris sit p lata. ex. e. cū medi-
cinal in tex. et glo. **Q**uid si cōtra excōicato-
nis sniaz nichil rōnabile fuerit ab excōicato-
z querēte pbatū. **H** tūc excōicatō et sup in-
iusta excōicatōis molestia p penā ad interesse
vel alias szm arbitriū supioris. nisi forsan et
ipm. s. excōicatū pbabil erroz excuset. et sup
eo p quo iuste fuerat excōicatō p cautōez re-
ceptā satisfacc cogat vlt in pristina reducāt
sniaz vltz ad satisfactōez cōdignā inuolabili-
ter obseruandā. ex. e. sacro. q. verum si cōtra.
Sz quo pbabilis erroz appellante excusa-
re p. **H** forte cū credit nō sufficiēter pbatū
illd p qd excōicatō qd tñ erat tale d qd aliqz
bene dubitare poterat. **E**t h est argumentum
bonū q si qz hz pbabilē cām litigādi nō pu-
nit in sūptibz litis. h in glo. dicti. q. vlt. si.
Modie at nō tñ ab ingressu ecclie s. etiā a
diuinis officijs p mēsem vnū ē suspēsus scz il-
le q fert sniaz excōicatōis l iterdictū vlt suspē-
sionis nō seruato ordine supdicto scz q ferat
sniaz in scriptis et scribat cāz sine et tradat ex-
emplū scripture ifra menses si de h fuerit req-
situs. **S**i at requisit nō fuerit pena pdicta lo-
cū nō hēbit szm io. an. li. vj. d appel. ab eo. et
szm eūdem requisitio fiat et loco et tpe cōgruis
vt patz ibidē. et infra menses a die sine sic. ij.
q. vj. q. differētia. v. iudicibz. si aut requirat
p mēsem nō habet locū pdicta pena. s. ni-
chilomin⁹ tenet dare sicut cetera cause acta
ex de p. bac. qm cōtra. **S**i etiā excōicatoz non
sit in culpa qñ pdicta tradat in scriptis. puta
qz nō erat necessaria ad scribendū et in mora
erat. nō hz pena h locū. li. vj. de elec. indēni-
tatibz szm io. an. **V**n si cōtingat talē sic suspen-
sum exequi diuinū officiū sicut pns irregula-
ritatē incurrit. sup qua nō nisi p papā poterit
dispēfari. et h idō ē qz suspēsus a diuinis offi-

cijs celebrat. secus ē si suspendere tñ ab in-
gressu ecclie ex. e. cū medicinal. **N**ota sic pns
in glo. q in officio suo agens vt dr. xj. q. iij.
si qz ep̄s in cōilio. qd ē vlt. de quibz diui-
no officio et hois cantādīs. officiādo ecclie
siā et sacmentis cōferēdis et sacrificijs offici-
dis. vt dr ibidē expsse. aut ec se diuinis inge-
rēs. ex de re iudi. cū eterni. li. vj. et d cle. ex.
mi. illd in fi. **S**z qd de bñdictōe mense. **H**
nō videt q ista pena debeat ad h extēdi. **I**te
sup illd irregularitatē dicit glo. excōicati et
suspēsi q in cōemptū clauū sciēter se diuinis
imiscēt irregularitatē incurrit. **S**ec⁹ ē si igno-
rāter. ar. xj. q. iij. si qz ep̄s in cōilio. qd em ibi
dr d excōicatis h extēdit ad suspēsos. vñ eol
excusat pbabil ignorātia. nō at crassa et supi-
na vñ indiget dispēfacc pape vt ibi dr et de
cleri. aplice. et d re iudi. cū eterni. **E**p̄i tñ et
supiores hodie suspēsionis vlt interdicti n in-
currūt sniaz ipō iure. nisi de istis spēaliter ca-
ueat. li. vj. e. qz piculosū. secus ē de excōica-
tōe qz in illis nō sūt pūlegiati. nichilomin⁹
tñ licz nō sūt suspēsi si veniāt cōtra cōstitutōes
snias sine mādāta pape vlt ei⁹ legatī gñalis.
peccatū tñ et penas alias in cōstitutōibz posi-
tas nō euadūt. vt in. c. sacro. h nota in glo.
sup dictū. c. qz piculosū. **N**ota szm innoc. et
host. q ep̄s nō incurrit suspēsionis penā nisi
dicat si qz ep̄s vel quilibet ali⁹ h fecerit. s. z
tūc nō intelligit archiep̄s vlt pmas n spēaliter
exprimat. s. si dicat ep̄s et quilibet supicez tūc
archiep̄s q est supior immediatus intelligit
inclusus. s. nō primas qz ē odiosum. ff. d li-
beris et po. locū aut. **A**b ipis aut oibz excu-
sat ferens sententiā iniustāz si forsan erraue-
rit ex cā pbabili maxime si laudabil opionis
existat. vt in. c. sacro. q. cūqz aduersus. nota
pbabili ibi glo. puta q forte credidit venisse
citātōez ad ipm et p cōsequēs credidit cū cōtu-
macē cū nō esset. vlt credidit excōicatōis cām
sufficiēter pbatā. errās in pbatōibz dubijs
ar. de iudi. cū bertoldus. **N**ota etiā cū ibi lo-
quit maxime tenetur opatue szm glo. vñ nisi
esset et si nō esset ita laudabil opionis magis
psumit p erroze. **V**lt iniuste excōicātes
sūt digni pena eterna. **H** excōicatio p. esse
iniusta triplr vt dictū ē sup. et quocūqz illoz
modoz iniuste excōicās sciēter et ex delibera-
tōe mortaliter peccat. qz primū iniuste et gñi-
ter ledit in fama et cōtra phibitōez ecclie fa-
cit. ij. q. j. nemo ep̄s. et li. vj. e. cū medicinal
si aut h facit ex ignorātia crassa et supina. ad
huc peccat mortaliter licet nō ita grauit sic
si faceret h sciēter. si vō h facit ex ignorātia
pbabili nō peccat mortaliter. **C**ū g⁹ peccatū
mortale obliget ad penā eternā patz q cum
iniuste excōicās sciēter vlt ex ignorātia crassa
mortaliter peccet vt dictū est. obligat ad pe-
nā eternā a qua tñ obligatōe liberari potest
p penitentiā verā. hec rich.

Equit videt d qrtro articulo scz q snia dr
ferri a iudice et qliter ē ferēda. **C**irca qd
sciend q illa snia dr esse iudicis vlt hois q fer-
tur p otumacia vlt offensa pterita vlt futura

nō tñ intentōe dñitutiōis generalis faciende
aut ppetue. sed vt alicui pñiculari pñone vel
pñonis ad vitam eaz. vel alicui negocio cō:
sulat ad tps. hec rod. **Ad** hñ nota qd cauet
pñnoc. iij. li. vj. e. romana. q. caueat. pñ nul
lus pñferat sniaz ex culpis futuris nec pñ iam
omissis dñra aliquos nec iñ spñali nec iñ gnali.
pñ futuris iñ spñali dicēdo sic. excōico bñ. si ta
le quid fecerit. pñ futuris iñ gnali sic. excōico
omñs qñ tale qñ fecerit. pñ pñtib⁹ culpis iñ spñ
ali dicēdo sic excōico. **Cñ** pñ tali facto iñfra ta
le tps satisfecerit. iñ gnali sic. excōico omñes
qñ tale qñ fecerit. nñ iñfra tale tps satisfecerit
Ex pñdictis habes sñm glo. bñ. ibidē qñ tract⁹
tpñs futuri nñ pñnet ad iudicē qñtū ad sniaz
excōicatōis. **Sñ** dñrariū vide⁹ ex. e. a nobis
j. vbi snia fer⁹ iñ futuri. **Sñ** illd itelligit⁹ cñ pñ
lat⁹ statuēdo aliqd statutū pñmulgat adicien
do qñ dñra fecerit. bñ iñ glo. bñ. aliud ē em fer
re iñ aliquē vl iñ aliquos sniaz excōicatōis pñ
futuris delictis. si dicat⁹ excōico te vl vos si
tale qñ feceris vl feceritis. et aliud ē facē sta
tutū gnale iñ quo snia excōicatōis ferat⁹. pñmū
pñhibetur iñ. c. romana. scdm pñmittit⁹ iñ. c. a
nobis. et li. vj. dñsti. vbi aiaz. ibi omiserit.
bñ io. an. **Sic** gñ nñ dñ excōicatōis snia fer⁹ pñ
culpis futuris sñ nec pñ pñteritis. nisi vt dñr iñ
dicto. q. caueat. pñcesserit moza iñ exhibenda
satisfactōe puta qñ ad diē pñfixū nec soluit vl
nñ satisfecit. tñc em sic pñt excōicari. excōico
Nñ nisi vsqz ad talē diē satisfecerit. cñ satisfā
cere neglexerit iñ tali termino iñ elapso excōica
tus ē. et sic pñt itelligi illd ex dñ appel. pñ. ij. vl
nñ pñcesserit culpa seu offēsa scz notoria dñra
ecclesiā vl hoīem omīssa. tñc em sic pñt excōi
cari iñ spñali. dicēdo qñ sic fecisti nisi vsqz ad
tale tps satisfeceris excōicatus sis. **Iñ** gnali
āt sic. qñcūqz bñ fecit nisi vsqz ad tale tps bñ re
nelauerit vel satisfecerit excōicatus sit. ex de
of. o. si sacerdos. **Quilibet** merito ad iniūgē
dñ satisfactōez hñmōi. scz iñ certū diē sequētē
vt sup. et taliter pñhibēdi sñlia. vt si dicat et si
bñ decetero feceris. licz pñ delicto omīssio satisf
feceris excōico te. vl qñ plures sūt omñs illos
qñ decetero sic fecerit inducāt⁹ aut alia cā rō:
nabilis subsit qñ iñ sentēcijs expmat⁹. **De** hñ re
currēdo ē ad arbitriū boni viri. ex de appel.
vt debet⁹. **Est** āt rōnabilis mltis crassantib⁹
ff. dñ penis. aut facta. q. vl. bñ host. si tñ iudex
dñra formā pñdictā fecerit nihilomin⁹ snia te
nebit. qñ nñ dicit⁹ ibi qñ nñ teneat. vt dicit iñ
glo. bñ. ibidē. **Sñ** ad qñ valet dicta dñstitu
tio. **Sñ** ad tria. pñmo qñ hodie iñ ciuilib⁹ nñ est
aliqñs excōicand⁹ nisi moza pñcedat. scdo qñ nñ
est aliqñs excōicand⁹ pñ omīssis vl omīttēdis
nisi dicat⁹ iñ snia rōnabilē cā qñre hñ fiat. vl si
cā min⁹ rōnabilis pñtendat⁹ snia relaxabit⁹ et
pñferens ad arbitriū iudicis puniet⁹. et alias
penas patiet⁹ vt dictū est sup. bñ host. **Ad** hñ
nota qñ ex. e. a nobis. j. dñr iñ glo. qñ hac forma
vboz scz quisqñ furtū fecerit excōicatus sit.
omñs noiatiū intelligūt⁹ excōicati qñ omīttūt
furtū tanpñ expñssis noib⁹ pñpñis. ff. de odi. et
demō. noiatiū. **Sñ** nūquid bñ vba sufficiūt.

scias te esse excōicatū. geras te pñ excōicato.
vel reputes te excōicatū. **Sñ** glo. dixit qñ nñ.
bñ host. iñ bñ eū repñobās sentit qñ sic. sic apte
pñba⁹ sñm eū. ex dñ testi. cogen. c. ij. et dñ appel.
pterea. et pñ alia sñlia iura. **Vñ** dicit qñ nñ est
vis faciēda vtz iudex dicat. excōico te vel
scias te esse excōicatū vel quecūqz alia verba
sñlia. dñ tamen volūtate et dñsensu iudicis ex
primāt de pñti. qñ volūtās iudicis spñalis ē
oīno pñ lege seruāda. xj. q. iij. audi. licz etiā
sit iniusta vt patuit sup et patebit etiā iñfra.
Ideo qñ dñsulo tibi qñ qñcūqz dubitas pñabili
ter vtz sis excōicatus. vel etiā vtz sis ab ex
cōicatōe absolut⁹. semp reputes te ligatū. li.
cet iñ sentēcijs alijs dñrariū sit dicēdo. vt ex
de pñba. ex lñs. **Sñ** est qñ qñ ē tuti⁹ aie est te:
nend⁹. **Est** aut tuti⁹ qñ absolutaris qñ si decede
res excōicatus. absolutōe nñ petita. ar. xij. q.
ij. nñ estimem⁹. hec host. **Quid** si dicat⁹ de
nūciam⁹ talē excōicatū. **Sñ** reuera nñ sūt hu
iusmodi vba apta ad excōicandū. qñ pñferūt
de tēcia pñsona. et licz tal vitand⁹ sit ab illis
qñb⁹ denūciatio sit. qñ nñ ē eoz iudicare vtz
sit excōicat⁹ vel nñ. tñ si de hñ agat⁹ iñ forma
iudicij non reputabit⁹ excōicatus pñ hec vba
nisi alias pñbet⁹ excōicatus. **Ide** est dicēdo si
dicat iudex habeo te pñ excōicato vel denū
cio te excōicatū vel pñcipio sub pena excōica
tōis. qñ si iñ forma iudicij agat⁹. pñpter hñmōi
vba excōicatus qñ nñ reputabit⁹. nisi alias cō
stiterit de intentōe et aio excōicantis. vel qñ
ita dñsuevit spñ dicere qñ excōicat vel alio mō
sñli. **Iñ** foro aut penitentiali eligēda ē tutioz
via iñ dubio vt scz talis reputet se excōicatū
et sic absolutōez impetret. hec rod. **Quid** si
dicat iudex interdico vel excōico vnū ex his
duob⁹. **Sñ** credo sine pñiudicio qñ ille ē excōi
catus de quo iudex intellexit. si tñ nñ pñt sciri
de quo intellexit neutz. optet vitari. si āt va
ga fuerit intentio iudicis nñ magis referens
se ad vnū qñ ad alterz. cum nñ intēdat ligare
vtrūqz neuter ē ligat⁹. nec hñmōi sentētia va
let. hec rod. **Quid** si dico excōico te vel ab
soluo. **Sñ** sñm io. si ante nñ erat excōicat⁹ mō
ē. si vñ ante fuit excōicatus mō ē absolutus.
Sñ glo. sup illd. xj. q. iij. si is qui pñest dicit qñ
talis pñatus pñsumit⁹ fact⁹ et pñ eodem habet⁹
ac si sniaz nñ tulisset. ex de suc. ab intes. cum
dilectus. **Quid** si dicat iudex excōico te et
absoluo te. **Sñ** si simul excōicare et absolvere
voluerit nñ potuit et nihil egit. si aut pñmo vo
luit excōicare et postea absolvere. vtrūqz va
let. et pñmo excōicatio postea absolutio hec
rod. **Quid** de duob⁹ iudicib⁹ quib⁹ mādā
tū est vt alter ipoz excōicet aliqñē et vterqz
eodez momento dicat. excōico te quis illoz
excōicat. **Sñ** hug. notat. xj. q. q. idem ergo qñ
vterqz illoz iudicuz excōicat. qñ intentio il
loz iudicū est qñ ille excōicet. et est sensus.
excōico te qñ. qñ nescio vtz ille excōicet te et
ido excōico te. vt sic nñ euadas penā excōica
tōis. qñ dicat pñuis iste nñ excōicet te. ego tñ
excōico te. hec rod. **Quid** de excōicatōib⁹
que pñ furtis vl dñmis occultis pñferunt⁹ sic.

et in multis alijs capitulis. rō ē q̄ pene sūt mol
liēdi de pe. di. j. §. pene. Sciendū est etiā q̄ cū
dē opellas p censurā v̄l districtōz ecclesiasti
cā. v̄l opellas simplr. excōicatio et suspensio
pnt intelligi. ex de v. sig. quereti. **S** nūq̄
faciēs aliqd qd phibet fieri a iure v̄l a iudi
ce sub pena anathematis ē excōicatō ipo fa
cto. et videtur q̄ sic. ar. di. lxxij. salomitanē.
et ex de eo q̄ fur. ordi. sus. c. j. **S** h̄m aliquos
ē excōicatō ipo facto qn̄ fit phibitio ab hoīe
v̄n tūc dicta. c. habet locū. sec⁹ est si fiat a le
ge. di. xxv. p totū. et ar. ff. de arbitris celsus.
Scdm̄ vō host. etiā si ab hoīe fiat nō ē excōi
catō q̄ venit extra. s̄ excōicand⁹. nisi dicat⁹ q̄
cūq̄ furtū fecerit excōicat⁹ sit. et idō phibe
mus sub pena anathematis ne furtū fiat. vel
n̄ appareat q̄ pferēs h̄ v̄ba aio ferēdi sniam
pferat. ar. ex de v. sig. in his. tūc em̄ veniēs
extra ē excōicatus. sic intellige et solve illud
contrariū ex de loca. et aduc. c. j. et de iurepa.
relatū. p decretalē de symonia sicut nobis. et
sic qn̄ canon late snie nō pcedit vel pferens
sniaz ferre n̄ intēdit. omīnatio ē. **C**. omīnat⁹.
ep̄las. et ex de appel. cū cessante. s̄ qn̄ canon
late snie pcedit v̄l pferēs h̄ intēdit tūc sniam
facit. **S** qn̄ ostabit de intentōe pferētis.
S q̄ h̄ corā circūstantib⁹ exp̄sit alias a ver
bis nō recedā. ff. dele. iij. nō aliter. **S** nō
ne in dubio s̄ d̄z excōicatū q̄libet reputare.
v̄l dicet⁹ infra. et habet⁹ ex de cleri. ex. mi. illd.
§. licz. **S** q̄ sic qn̄ factū ē dubiū. s̄ h̄ verba
certa sūt et clara ex q̄b⁹ elici nō p̄t snia lata.
nisi appareant alie circūstantie. **Q**uid igit⁹
si iudex ter monuit malefactorē q̄ emēdaret
se. et q̄rto p̄cipit sub pena excōicatōis. **S** tūc
forte reputare se d̄z excōicatū. ar. xxij. q. ij.
indigne. et ex de sen. ex. sacro. tūc g⁹ bonū est
q̄ abstineat et se excōicatū reputet donec dsu
lat pferentē. ar. ex de spon. iuuenis. et de re
iur. effote. **S**ūt at̄ quidā q̄ dicūt referre. v̄trūz
dicat in pena excōicatōis. et tūc ē canon late
snie q̄ infert. vel sub pena et tūc ē omīnatio
S h̄ ex seip̄is habet et extra tex. di. lxxij. salo
mitane. et ex de loca. c. j. **A**lij dicunt referre
v̄trūz iudex p̄cipiat diffiniēdo et tūc veniens
extra ē excōicat⁹. vel dsuēdo fieri sub inter
miatōe anathematis. et tūc nō est canon late
snie. ex de iurepa. relatū. v̄l sub districtōe siue
pena qd p̄ eodē habet. et tūc ē canō late snie
ex de emu. eccle. nō eo min⁹ in si. tūc dic v̄t su
pra dictū ē s̄m host. h̄ oīa de host. in su. ti. de
sig. **A**lij dicūt indistincte q̄ siue dica⁹ sub in
terminatōe siue sub districtōe siue sub pena.
nō h̄z vim snie s̄ omīnatiois. **C**. omīnat⁹. ep̄las
p totū. et i h̄o v̄t dicit gōf. oueniūt p̄les.

De dānis excōicatōis ti. ix.

Deinde cōsiderandū ē de effectib⁹ et dā
nis seu incōmodis excōicatōis. et p̄i
mo excōicatōis maioris. scdō excōica
tōis minoris. **C**irca primū sciendū q̄ hō ex
excōicatōe maiori multiplex incurrit damnuz
et incōmoduz. p̄mo p̄ excōicat⁹ tali excōica
tōe excludit⁹ a p̄cipatōe sacramētoz. s̄m q̄
dictū ē sup̄ ti. p̄mo de excōicatōe **I**te null⁹

xpian⁹ cū ip̄o p̄cipare p̄t v̄t dictū ē ibidē et
dicet⁹ infra de p̄cipantiū pena. et habet⁹ ex
de p̄uil. cū et plātare §. ij. vbi d̄r sic. excōica
tos et noīatim interdīctos. ab hoīb⁹ statui⁹
euitādos. dicunt⁹ aut̄ noīatim interdīcti vel
excōicati s̄m glo. ibidēz bñ. host. et innoc. q̄
p̄prio noīe v̄l alijs circūstantijs indubitabz
lib⁹ aut circūlocutōe designat⁹. insu. d̄ exhe
reda. li. §. noīatim. **I**te s̄m innoc. et host. ex de
p̄ben. in lateranēsi. noīatim interdīcti dicunt⁹
ibi oēs. de quib⁹ d̄stat q̄ sūt interdīcti. v̄n di
cūt⁹ interdīcti noīatim. etiā si calh̄z. vel ciui
tas interdīcat⁹. ex de v. sig. cū in p̄tib⁹. §. fi.
Noīatim ergo interdīcti v̄l excōicati dicunt⁹
q̄ in snia specificant⁹ v̄l exp̄munt⁹. v̄b̄ḡia cuz
iudex dicit excōico vel interdico. **N**. et. **N**. cū
fautorib⁹ et p̄cipantib⁹ sibi. hic. **N**. et. **N**.
sūt noīatim excōicati v̄l interdīcti et idō sūt
vitādi. **E**autores vero siue p̄cipātes nō sūt
noīatim excōicati vel interdīcti nisi t̄m in ḡne
et idō nō tenet⁹ q̄s eos vitare quousq̄ p̄ iudi
cem noīatim specificent⁹ et denuciēnt⁹. facta
sibi p̄i⁹ fide de p̄cipatōe siue fauore eoz.
sic intellige illd ex de cler. ex. p̄posuit. et li.
vj. de sen. ex. statuim⁹. nisi forte specificatio
eoz. adeo ēt notoria. q̄ inficiatōi locul nō
esset ex de coha. cleri. et mu. tua. **I**de etiā dicit⁹
host. ex de sen. ex. cū nō ab hoīe. et d̄ p̄uul.
cū et plātare. **I**te eccleiaz intrare non p̄t. i.
s̄m q̄ exponit rōd. ad orandū. secus ē si intrat
ad transeundū p̄ eā ad v̄teriozē locuz. dū t̄n
nō celebrent⁹ ibi diuina. **H**ost. vō in suma ti.
de cleri. excō. dicit q̄ nullo tpe d̄z intrare. q̄
nec interdīct⁹ qd est min⁹ hoc facē debz. de
dsuetudine tamē praua intrat eccleiaz excōica
ti dūmō nō celebret⁹ ibi. sed hoc nūq̄ fit sine
p̄ctō. et qd deterit⁹ ē intelligit⁹ de excōicato
tā occulto q̄ manifesto. **S** nūq̄ tal⁹ ad ho
stū eccleie stare posset. v̄t ibi missaz vel aliud
officiūz eccleie audiret. **S** q̄ nō qd ex mente
verboz. decretal⁹ patet ex de pe. qd in te. Ibi
voce ita demissa celebret⁹ q̄ exten⁹ audiri nō
possint. p̄s biter etiā q̄ sic sciēter celebrat mor
taliter peccat ex de cleri. ex. mi. si celebrat. et
ex. e. nup. et si p̄pter h̄ excōicet⁹ et postea ce
lebraret. notā irregularitatis n̄ euadet. sicut
nec ille q̄ ē excōicatus idō q̄ celebrat i eccia
interdīcta s̄m quosdā. ex de cleri. ex. mi. postu
latus. §. vlti. h̄ host. in su. ti. de p̄uul. **S**cdm̄
eē host. et innoc. ex. e. nup. si clerici sciūt ex
cōicatum foris stare et diuina audire. puniri
debēt si celebret. ac si ille intus audiret. v̄n si
excōicat⁹ audit foris diuina. illi q̄ sūt i eccia
recedē debēt. **I**te eccie suffragijs p̄uat⁹ et in
currit ex h̄ incōmoda tria q̄ eē t̄git mgr̄ sen.
li. iij. di. xvij. q̄ eē tria patet p̄ h̄ q̄ aliq̄s ex
eccie suffragijs d̄sequit⁹ tria. valēt em̄ ad au
gmētū gr̄e cis q̄ gr̄az habet⁹ ad merendū gr̄az
eis q̄ n̄ habet et qd ad h̄ dicit mgr̄. p̄ p̄ excōi
catōez gr̄a dei subtrahit⁹. valēt etiā ad custo
diā v̄tutis. et quo ad h̄ dicit q̄ p̄tectō subtra
hit⁹ non q̄ omīno a dei p̄uidencia excludat⁹.
sed ab illa p̄tectōe qua ecclesie filios specia
liori mō custodit. valēt etiā ad defendenduz

ab hoste. et sic dicit q̄ maior p̄as in ip̄m se-
uiendi dyabolo dat̄ spūaliter et corpāliter.
vñ in p̄mitua ecclia qñ op̄tebat hoīes p̄ si q̄
ad fidē inuitari. sic donū spūsancti visibili si-
gno maifestabā ita et excōicatio corpāli ver-
atōe a dyabolo inotescēbat. Nec ē icōueniē-
si iste q̄ nō ē desperat̄ hosti dat̄. q̄ nō datur
ei q̄si dānand̄. s̄ q̄si corrigēd̄. cū in ecclie
p̄tate sit ex ei⁹ manu cū voluerit eū eripe. hec
tho. ¶ **S**z nūq̄d excōicati p̄uāt̄ totaliter ec-
clesie suffragijs ita q̄ nullo mō oīes ecclie
p̄sint eis. ¶ **E** aut fuerūt excōicati p̄ iusta cā
aut p̄ iusta. Si p̄ iniusta nō excludūt̄ p̄pter h̄
a suffragijs orationū ecclie. q̄ taliter nō ē ex-
cōicat̄ quo ad eccliaz triūphantē. nec ecclia
ēc militās intēdit tales excludē a suffragijs
orationū. Si at̄ p̄ iusta cā aut penitet et dili-
gēter absolutōez p̄curat patus q̄d q̄d est in se
facē. et p̄ isto statu valēt orōnes ecclie. q̄ scz
extūc ē sibi remissus p̄ctm̄. cui⁹ remissio abso-
lutio ē quo ad iudiciū ecclie triūphantis. aut
nō penitet s̄ obstinat̄ manet. et q̄diu ē in ta-
li statu. licz possint sibi p̄desse aliquo mō ora-
tōnes ecclie. cū p̄ orōnes beatorū dei misericor-
dia. volūtate penitēdi multā inspirauit scēle-
ratis. lōge tamē m̄m⁹ talib⁹ p̄sūt q̄ alijs. q̄
quātū ē in ip̄is indigni sūt vt p̄sint eis. Ecclia
etiā ad tales suffragia orationū n̄ sic intēdit
dirigē. sicut ad alios. xj. q. iij. quicūq̄ intra.
Oratio at̄ ceteris parib⁹ plus p̄dest illis ad
quos specialit̄ et directit̄ dirigē q̄ alijs. et
ideo dicit bñ. q̄ excōicatio ē pena dāni. et ce-
teris parib⁹ plus p̄t dyabol⁹ sup̄ eū q̄ sup̄ n̄
excōicatu. et h̄ ē rō quare p̄ excōicatōez dicit̄
q̄s tradi sathane. h̄ innoc. ¶ **N**ūquid p̄sbit̄
p̄t orare in missa p̄ excōicatis. ¶ **E** q̄ ecclia p̄t
orare p̄ talib⁹ in gñe. vñ exp̄sse orat̄ p̄ eis in
p̄sue. qñ dicit orē. p̄ hereticis et scisma-
ticis vt de⁹ et dñs noster eruat eos d̄ vniuer-
sis errorib⁹ et ad sanctā matrē eccliam reuo-
care dignet̄. h̄ em̄ in ip̄a snia innuit̄ qñ p̄fe-
rēs eā dicit in fi. ita tñ q̄ spūs salu⁹ sit in die
iudicij. Si etiā in momēto recogites de aliq̄
amico tuo excōicato. vt de⁹ infūdat sibi gra-
tiā ita q̄ ouertat̄ nō reprobo. nec p̄pter h̄ di-
cā te excōicato p̄cipare. s̄ op⁹ caritatis po-
tius exercere. et volūtate dei facē. q̄ neminē
vult perire. alias at̄ spēaliter p̄ ip̄o orare nō
debes scz publice. d̄ ofe. d̄ i. c. fi. nec cū ip̄o
ullo mō h̄ est in orōne p̄cipare q̄d p̄hibent
iura. h̄ host. Persona ec̄ singularis orare p̄t se-
crete p̄ excōicato vt de⁹ eū reducat ad statū
bonū. h̄ rich. ¶ **S**ciendū tñ q̄ n̄ licz p̄ eis ora-
re publice inter orōes q̄ fiūt p̄ mēbris ecclie
sicut at̄ p̄ infidelib⁹ orat̄ s̄ ip̄i fructū orōis
nō p̄cipiūt nisi ouertant̄ ad fidē. sic etiā si p̄
excōicatis orat̄. fructū orōis nō p̄cipiūt q̄
diu obstinati in excōicatōe manent. h̄ tho. ¶
Nūquid excōicat⁹ tenet̄ dicē horas suas. ¶
h̄m gof. host. et ray. q̄ sic p̄ se nō officiando
ecclie. q̄ alius nō d̄ ei cōicare in orōne. s̄
p̄uatim nō in ecclia. nō sic p̄ius. nō in ordi-
ne suo. nec dicat dñs vobiscū vel filia verba
ad ei⁹ dignitatē panētia. s̄ in mō orōis. ar.

xj. q. iij. siq̄s ep̄s damnatus. et. c. siq̄s ep̄s in
ocilio. ¶ **N**ā ad h̄ ē obligat⁹ ex de cele. mis. c.
j. a quo p̄pter suū p̄ctm̄ nō sit immunis. xvj. q.
j. legi. et ex de iudi. intellexim⁹. Idē dicendū
est h̄m gof. de suspēsis. p̄nt tñ duo v̄l tres ex-
cōicati vel suspēsi dicē horas suas bñi. s̄ ex-
cōicati ex ecclie. suspēsi et interdicti in ec-
clesia ianuis clausis. et voce ita demissa q̄ ex-
teri⁹ audiri nō possint. vt patz de pe. et re. q̄d
in te. h̄ gof. ¶ **I**tez tal̄ ecclesiastica sepultura
p̄uari debz si excōicatus decedat. si etiā erat
excōicatus iniuste. q̄ dr. xj. q. iij. quicūq̄ in-
tra. quibuscūq̄ vniis n̄ cōicam⁹ nec mortuis
cōicare debem⁹. ex de resti. spo. lras. in glo.
et ex de p̄uile. ad h̄. dr in glo. q̄ cōicantes ex-
cōicatis in morte scz eos sepeliēdo in cimate-
rio. inciderūt in excōicatōem scz minorē. Et
tales in cimiterio fuerint sepulti inde debent
eici. vt habet̄. e. c. q̄d d̄z intelligi si ossa eorū
ab ossib⁹ fidelīū possint discerni. ex de sepul.
sacris. aliter nō. q̄ min⁹ malū est q̄ in cimate-
rio remaneāt ossa excōicatorū q̄ q̄ inde eiciā-
tur ossa aliorū. ¶ **Q**uid si p̄sbit̄ sepeliat ali-
quē in cimiterio in quo aliq̄ excōicati sunt se-
pulti et h̄ sit certū. Rñdet guil. durādi. q̄ li-
cet male faciat nō tñ ē irregularis cū n̄ sit ex-
p̄sse cautū in iure. et idē dico de eo q̄ scienter
et solēnter sepelit publice excōicatu. Itē nec
eligē nec eligi p̄t. ex d̄ cle. ex. mi. postulastis
et de eta. et q̄li. cū bone. hoc tñ fallit in ele-
ctōne pape. a qua null⁹ ex cardinalib⁹ repel-
lit̄ p̄textu cuiuscūq̄ excōicatōis aut interdi-
cti li. vij. de electōe romani. ¶ **S**z q̄d si excōi-
catus occult⁹ intersit alicui electōi. ¶ **E** si p̄-
mo ante cōfirmatōez electi detegeret̄ eius ex-
cōicatō licz p̄pter h̄ nō irretaret̄ electio si ele-
ctus h̄z sufficiētē numex vocū. vox tñ sua re-
putaret̄ nulla. vñ si necessaria fuit vox ei⁹ ad
sufficiētē numex vocū. n̄ reputabit̄ legitē
elect⁹. h̄ rich. ¶ **I**tez nō p̄t cōferre bñficia. ex de
exce. pla. tanta. dicūt tñ aliq̄ vt dicit innoc.
et forte nō male q̄ si p̄latus excōicat⁹ alicui
p̄uideret d̄ p̄latura ecclie vel canonicatu. vel
cōfirmaret alicui⁹ electōem. bene tenet̄ q̄diu
tolerat̄ ab ecclia. ar. viij. q. iij. nōne. n̄ forte
notoriū esset vel alias p̄bati possz q̄ publice
excōicat⁹ esset. q̄ tūc nec spūalia nec alia ab
eo deberēt recipi. s̄ vel p̄ appellatōz v̄l alio
mō debēt ad supiorē recurri. ar. d̄ iurepa. nul-
lus. h̄ inno. ex de dolo et d̄u. veritatis. Item
nullū bñficiū ecclasticū acq̄rere p̄t. vt p̄z p̄
dicta. c. scz postulastis. et cū bone. ¶ **Q**uid d̄
cōferētib⁹ bñficia ecclastica talib⁹. ¶ **E** cōferē-
tes talib⁹ bñficia sciēt̄. a collatōe bñficio-
rū suspēdūt̄. donec sup̄ hoc veniā mereāt̄. vt
puniāt̄ in quo nō ē dubiū deliquisse vt in di-
c. postulastis. q̄. j. qñimo etiā a p̄ceptōe bñfi-
ciorū p̄prioz suspēdūt̄. q̄ sciēt̄ indigno bñ-
ficiū cōtulerūt. ex d̄ elec. nihil ē. et i glo. d. c.
postulastis. ¶ **S**z p̄ quē merent̄ veniā. ¶ **E** p̄
supiorē n̄ forte hac de cā in ocilio suspensus
esset. ar. ex de p̄ben. graue. Sufficit aut̄ p̄ba-
re clericū fuisse semel excōicatu nisi p̄bet se
fuisse absolutū anteq̄ sibi cōferret̄ bñficiū

maxime si is q̄ excōicauit eū p̄cipauit fecit
et de cle. excō. mi. p̄posuit. Itē talit̄ excōica-
tus b̄nficiū qd̄ acquirit in snia dormiēs. reti-
nere n̄ p̄t nisi fuerit cū eo misericordie dispē-
satiō. Ratiō est qz b̄nficiū rōne officij ofert̄ ut
patz di. lxxij. siq̄s amodo. et. c. eos. et sepe di-
cto. c. postulasti. vñ d̄r di. xxxij. p̄ter in glo.
excōicatus et suspēsus a canone statim b̄nfi-
ciū amittere d̄z s̄z nō si ab hoīe. vñ si excōica-
ti lōgo tpe ut trienio vl̄ bienio vl̄ ec̄ octum-
ces fuerit. possūt omibz suis b̄nficijs p̄petuo
spoliari. ar. in dicto. c. postulasti. **¶** Et. j. et d̄
cler. diu. diuersis. h̄ host. q̄nimo ex quo stetit
q̄s excōicat̄ p̄ annz et vltra. p̄uari d̄z b̄nficio
suo. xj. q. iij. rur̄. **¶** Idē videt̄ dicend̄ de suspē-
so ab officio. et de eta. et q̄li. cū bone. i glo.
¶ Itē nec fruct̄ suor̄ b̄nficioz antiquoz p̄-
cipe debent q̄diu in snia dormiūt. h̄ est q̄diu
sūt in mora petēdi grām absolutōis. qz nō d̄z
p̄cipe b̄nficiū q̄ nō facit seruiciū. et d̄ appel.
pastoral. q. fi. secus ē si nō esset in mora. et d̄
ocel. p̄ben. q̄m diuersitatē. h̄ host. **¶** Si tñ post
absolutōz cōstituit̄ eū iuste excōicatū fuisse.
d̄z om̄s fruct̄ medij t̄pis recuperare s̄m host.
gof. rap. et b̄n. et de appel. pastoral. et. ij. q.
v. sup. cā. **¶** Si aut̄ iuste excōicatus fuerit nichil
recupabit nisi fieret ei grā. **¶** De re mi. slipē-
dia. nec d̄facili d̄z grā fieri ne p̄pter spem re-
cupatōis disciplina ecclesiastica d̄tēnat̄. ut d̄r
in d. c. q̄m diuersitatez. et di. l. c. j. hec rap. et
host. **¶** Debēt aut̄ fructus eccie illi d̄ari q̄diu
est excōicat̄ alicui. qui celebret p̄ eo. et de
appel. peruenit. s̄m bart. di. xcj. clericus. j.
¶ Quid si nō h̄z vñ viuat cleric̄ excōicatus.
¶ s̄m io. p̄uidendū ē ei interim d̄ bonis ec-
clesie. qz etiā depositis p̄uidet̄. di. l. studeat
ne cogat̄ i opprobriū cleri medicare. di. xcij.
dyaconi. vñ dictū. c. pastoral. intelligi p̄t in
eo casu. q̄n h̄ in snia exp̄mit̄ sc̄z q̄ ei bona ec-
clesie subtrahāt̄. **¶** Scdm̄ vñ b̄n. excōicato nō
ē in aliquo p̄uidendū. qz clauēs eccie d̄tēnt
cui nō ē p̄cipandū n̄ forte fame periret. tūc
em̄ sibi subueniri d̄z. qz adhuc ad ecciāz redi-
re valebit. h̄ in glo. d. c. pastoral. **¶** Itē si ex-
cōicat̄ spūalia tractet deponi d̄z. et de dolo
et oīu. veritatis. et et de eta. et q̄li. cū bone.
in glo. **¶** Itē nō p̄t esse iudex vñ cōstitutōes et
etiā snie q̄ fuit ab h̄mōi excōicatus vl̄ d̄ ip̄oz
mādato irrite sūt ip̄o iure. et de hereti. excōi-
cam̄. et si detegat̄ excōicatio alicui post la-
tionez snie. snia reuocat̄. et de sen. et re iudi-
ad p̄bandū. dicit tñ rod. q̄ huic iuri deroga-
tur p̄ oīerariā cōsuetudinē quātū ad p̄ncip̄ et
m̄grat̄ et baluos eoz̄ excōicatos. q̄ faciūt
obseruare snias latas ab eis tpe excōicatōis
qd̄ tñ nō d̄z fieri. **¶** Quid de snia lata a pluri-
bus iudicibz quoz̄ vñ ē excōicat̄. **¶** s̄ non
tenet si sit excōicatus publice. ut in. c. ad p̄-
bandū. sec̄ ē si occulte ut d̄r in glo. ibidem.
¶ Quid si iudex pendēte lite in iudicio excōi-
cet̄. nūqd̄ p̄t repelli. **¶** s̄ q̄ sic s̄z eo absoluto
resumit iurisdicōez. et de offi. dele. insinuāte
et. c. prudentia. et et de rescrip. sciscitatus in
glo. **¶** Quid si iudex tpe rescripti impetrati

sit excōicat̄ et tpe receptōis absolut̄. nūqd̄
l̄re valēt. **¶** s̄ valēt s̄m io. s̄z b̄n. credit. p̄ nō
valēt cuz ab initio nulle fuissent. vñ postea p̄
absolutōez dualiscere nō p̄nt. h̄ et de p̄ben.
dilect̄. sup. in glo. **¶** Vñ snia lata ab excōi-
cato occulto teneat. **¶** s̄ de hoc habituz ē sup̄
ti. de maiori excōicatōe q̄ infligit̄ a iudice.
¶ Ad hec nota q̄ iudex excōicat̄ dū ē excōica-
tus. iurisdicōez nō h̄z cū nō habeat iurisdicōz
vl̄ cām alij d̄mittē nō p̄t. li. vj. de offi. iu. ro-
mana. **¶** S̄z qd̄ si anteq̄ esset excōicat̄ causā
d̄misit et postea excōicatus fuit. nūqd̄ māda-
tū p̄ excōicatōez exp̄rauit. **¶** s̄ huius q̄stionis
habet̄ ex his q̄ dicūt̄ infra. xvj. ti. in respon-
sione illi q̄stionis vñ officij ep̄i excōicati
zē. **¶** Si vero ep̄a sit excōicatus nec ip̄e nec ei
official̄ cū eoz̄ sit idē cōsistoriū de causis co-
gnosceret. quid ergo tūc fiet. **¶** Rndet̄ io. an. sup̄
dictū. c. romana. q̄ tunc adeat̄ papa ut p̄ui-
deat. li. vj. de supplē. negli. c. j. **¶** Nota et̄ q̄
licet iudex sit excōicat̄ gerēs tñ ei vices
sue negocia nō sūt excōicati. nisi cōicauerit
sibi in crimie p̄ quo fuit excōicat̄. cū ex offi-
cio suo eius negocia gerē teneant̄. et de sen.
ex. inter alia. et. xj. q. iij. q̄m multos. sed tñ ea
q̄ agūt̄ iurisdicōe tñ ab eo recepta. dū est ex-
cōicatus. nō tenet ut patz li. vj. de offi. iudi-
romana in fi. in tex. et glo. secus ē si recepit
iurisdicōez ab alio. vñ si official̄ ep̄i excōica-
to ep̄o d̄mittat alij. d̄missio tenet ut dicit ibi
dē io. an. **¶** Itē nō p̄t esse testis in negotio ni-
si forte ad cautelā snia relaxet̄. ne cōis ordi-
natio impediat̄. et ut rex veritas saluet̄. et
de testi. veniēs. ij. in fi. p̄t etiā esse testis i ne-
gocio inq̄sitōis heretice prauitatis. li. vj. de
here. in fidei. **¶** Itē taliter excōicat̄ nō p̄t insti-
tui p̄curator. et de p̄bac. possessionē. **¶** Itē nec
p̄t cōstituere p̄curatorē. q̄nimo si inter cōstitu-
entes ip̄m interfuerit. institutio nō tenebit et̄
de p̄cura. c. vlti. dicit tñ gar. li. vj. de vsur.
quāq̄. q̄ p̄t instituere p̄curatorē ad defendē-
dū nō at̄ ad agendū. ar. et de iudi. intellexi
¶ Nec etiā ad negocia. ita q̄ h̄eat actōez māda-
ti oīra ip̄m qz ḡnalter excōicato nō est p̄ci-
pandū. xj. q. iij. sic apl̄s. n̄ sine a iure casus p̄-
missi. xj. q. iij. licet. h̄mōi ec̄ snie ē h̄s. et d̄ do-
lo et oīu. veritatis. **¶** Quid si p̄curator sit in-
stitut̄ ad impetrādū ab aliq̄ cōitate cuius ma-
ior et iurati. i. illi q̄ iurāt p̄ causis vniuersitat̄
p̄ quos eadē cōitas regebat̄. erant excōicati
tpe quo iste fuit cōstitut̄ p̄cur̄. nūqd̄ tal̄ p̄cu-
rator repellet̄ ad impetrādū. **¶** s̄ q̄ tal̄ nō ē
repellēd̄ p̄ eo q̄ illi sūt excōicati. n̄ in tribz
casibz. **¶** Vñ ē q̄n illi tales excōicati exp̄si sūt
in l̄ris p̄curatōis. qz p̄ hoc patz q̄ eoz̄ tanq̄
maior mādato fuit p̄curator cōstitut̄ vñ nō
valet qz si maiores de vniuersitate ut admini-
strator. cōsules. p̄lati sūt excōicati. vniuersi-
tas agere nō p̄t. qz quasi mortuū tūc habet̄.
xj. q. iij. nemo ep̄oz. et ita quasi vacare intel-
ligit̄. et ne se. va. c. j. ij. et. iij. **¶** Scdm̄ casus est
si alias taliz̄ auctoritate p̄curatōis institutio
facta sit. et de h̄ cōstet. puta cuz d̄r in p̄cura-
torio tal̄ cōmunitas fecit. **¶** s̄ suū p̄curatorē

ad impetrandū. et maior et iurati suā interpo-
suerūt auctoritatē. terci⁹ casus ē qñ cōmunitas
sciēs illos esse excōicatos vna cū eis cōstituit
eū pcuratorē. tūc em̄ imputat⁹ sibi. qz nō de-
buit illos ad h̄ associare. hec norant⁹ eē de p-
cur. cōsulti. in tex. et glo. ¶ Quid si pcur. q̄ ē
excōicatus impetrauit lras p non excōicatus
credentib⁹ eū nō esse excōicatu. nūqd lre va-
lēt vt p eas pcedat⁹. ¶ Et q sic eo absoluto. li-
cet pcur. q̄ eas impetrauit ab impetrādo re-
pulsus fuiss⁹ si iste q̄ lras cōcedit eū excōicatu
esse sciuss⁹. cuz eē si pncipal⁹ dñs excōicatu
esset. et eas impetraret ipō absoluto valerēt.
eē de excep. pia cōsideratōne. h̄ in glo. sup di-
ctū. c. cōsulti. d̄ h̄ etiā vide eē de excep. pia in
glo. ¶ S3 dato q valeat pcuratōis institutio
facta a cōitate. cui⁹ maior et iurati sūt excōi-
cati. et lraz impetratio qz nō sūt expssi i cōsti-
tutōe vl qz alij ignorāt eos tales esse. vl h̄ ē
factū cōi oīm volūtate. nūqd agē poterit vni-
uersitas vl collegiū auctoritate illaz lraz p
syndicū ab illis vl ab alijs cōiter institutū si
obicit⁹ q maior et alijs d̄ maiorib⁹ sūt excōi-
cati et pber⁹. ¶ Et in syndicato debēt exprimi
pmo maiores et postea alij. pncipue platus ad-
mistratoz. vt ita appareat an sūt due ptes vl
ps maior vniūsitatis. ff. qd cuiusqz. vni. pla-
ne. et collegiū sine plato nō ouenit nec oue-
nit⁹. eē de iudi. cāz. h̄ aut nō p̄t cōstare nisi ex
pman⁹ noia in ipa cōstitutōe. vñ satis dici p̄t
q licz lre valeāt p̄dicto mō. institutio tñ non
valet syndici n̄ illi absoluāt⁹. nec h̄ ē incōue-
niēs. qz vn⁹ sol⁹ vl pauci d̄ centū pnt lras p
ecclesia ipetrare vl ad h̄ pcuratorē cōstituē cū
sint diūcte psone. ar. eē d̄ rescrip. nōnulli. et
xij. q. ij. n̄ liceat. h̄ notat⁹ in glo. sup. c. sup di-
ctū cōsulti. ¶ Itē excōicat⁹ nō p̄t heres institui
cū cōicatōez eccie n̄ habeat. in autē. vt cū d̄
appel. cōgno. §. gnalem. et se. coll. viij. ¶ Ad
maiorē at euidentiā cōsiderāda sūt tria tpa scz
tpus institutōis vt scz sciat⁹ vñ. institutio re-
nuerit. tps mortis testatoris. vt sciat⁹ vñ. ef-
fectū habuerit et tps aditōis siue acq̄sitōis
hereditatis. ff. d̄ furt. aditio. et h̄ tria tpa in
hēdib⁹ exneis q̄ scz n̄ sūt in p̄tate et q̄ eos he-
redes instituit. ff. d̄ hē. insti. si alienū. §. in ex-
neis. ¶ Si ergo qrat⁹ de excōicato herede in-
stituto ab exneo. dicend⁹ q illa institutō p ni-
hilo habeat⁹. si sit excōicat⁹ tpe institōis vl mor-
tis vel aditōis. h̄ nō oberit excōicatio medij
tpis. vñ si post institutōz fuit excōicat⁹. et an
mortē absolut⁹ heres erit eē d̄ elec. dudū. j. §.
penl. et si. et eē d̄ ofue. cū dilect⁹. §. qz nobis
n̄ forte cū eo misericordit⁹ fuerit dispensatū.
eē d̄ cleri. ex. mi. postulastis. vl dic q aliud ē
d̄ bñficio ecciaslico qd nemi acq̄rit⁹. Idōqz si
ne cuiusq̄ p̄iudicio dispēsari in eo poterit vt
ibi dr. aliud d̄ hēditate tpali q̄ exquo deficit
heres. his q̄ veniūt ab itestato acq̄rit⁹. et idō
i p̄iudiciū eoz n̄ poterit dispēsari. tñ s̄m ius
āuquū si ante mortē recōcilie⁹ fr̄ institut⁹ cū
alijs fr̄ib⁹. p̄tē suā recupat amissis fructibus
medio tpe pceptis. h̄ si excōicat⁹ cōcedat p̄p-
tas sua ad fr̄es catholicos pleno iure incipit

p alterz. s3 potz de diuersis casib9 loquunt.
Nota ergo h3m pdictu io. opinionem modernam
bn. esse falsam qua ipe ponit in glo. supdicta
h3 miru et in plib9 alijs locis sc3 q resc ipmz
ab excōicatio impetratu valeat post ei9 abso-
lutōez. et opinio ei9 antiq e vera vt pz ibidez
reputat ec idē io. esse falsa opi. tanē. et inno.
ex d offi. dele. prudentia. q. vj. et bn. dpo. et
guil. durā. dicentiū q pcessus habet p lras
impetratas ab excōicatio valz si nō opponat
exceptio. cū h3 dicat ipo iure. si em ipo iure n
valet. ergo sine exceptōis ope. **A**d videndū at
quō dicta duo. c. loquunt de diuersis sic di-
stinguit. aut em excōicatio maiori excōicatōe
agit corā delegato. aut corā ordinaro. In pri-
mo casu. aut erat excōicatio tpe rescripti impe-
trati. aut postea fuit excōicatio i quo casu lo-
cū h3 b9. c. ipo iure. In scdo aut. c. pia. et de
offi. dele. prudentia. q. vj. Si at agit corā or-
dinario tūc distigue tria tpa. Nā h3m vetera
iura nō tenebat pcessus cū excōicatio habet
ex de excep. exceptōez. alias nō apparet ratō
qre ibi fiet cōdenatio in expēsis. si tenuisset p-
cessus. postea statuit gg. in decisa. b. c. ipo iu-
re. q tenet pcessus habet cū excōicatio si res-
cripti eū admittit. alias nō. Scdm vō iura mo-
derna tenet pcessus et locū h3. c. pia. et ratio
hui9 diuersitatis esse p. qz iurisditio delegati
sumit incitū ex psona agētis et impetratis. et
ido cū pncipiū fuerit viciōsū nec rescriptū va-
let neqz pcessus. ordinaria vero iurisditio ab
actōe nō incipit et ido ibi sec9 est. pma illa ē
odiosa vt ex de rescrip. ad b. hec ē fauorabil
Quid si excōicatio impetret lras inqstionis
h3 notat gōf. ex de offi. dele. prudentia. q. vj.
iste lre valet. qz fama habet in loco accusa-
tōis. ex de accu. q. lter. ij. et licz pmonēs ap-
pareat inept9 nihilomin9 valz rescriptū et p-
cedet p illd. e. ti. cū opteat. vbi idē tenet in-
noc. et host. s3 io. an. credit dtrariū cū i cōiū
excōicatu sit inductum q nulle lre impetratē
ab excōicatio valeat. nisi dēte in. c. supdicto
ipo iure. nec ē tutū a lra recede ad qd optime
facit p lre ab excōicatio impetratē p alio nō
valet. ex d pbat. possessionē. **I**nsup nota q
si q3 obiciat alicui excōicatōez. expmē debet
excōicatōis spēm. qz cū sint due spēs excōica-
tōis. maior et minor. pma nō repellit excōica-
tū ab agendo. vñ p talē expmōnē appebit an
exceptio admittēda sit. et silr d3 expmē excōi-
catoris nomē. et vñ sit ordinari9 vl delega-
tus. qz si sit delegat9 et excōicatio illi9 exbi-
beat sine delegatōe iurisditōis. nō stare t3
li excōicatōi ex d offi. dele. cū in iure. s3 hoc
nō requirit si sit ordinari9. b9 notat ibidē in
glo. ibi dicit. Exceptōez aut quā reus obiciet
pbatit infra spaciū. viij. diez. die in quo p-
ponit mime dputato. vt dicit ibidez in glo.
qz si nō fecerit iudex extūc dtra euz pcedet et
ipm i expēsis cōdenabit. q3 actor ob h9 dieb9
illis se fecisse pmissio iuramēto se docuerit. vt
dr ibidē. Si vō durate cā postea succedēte p-
batōis copia d eadē vl alia excōicatōe iterū
excipiat et pbat. actor postea excludet do

nec absoluat. **N**ō recipiet aut exceptō excōi-
catōis ultra duas vices nisi supueniret vel
noua excōicatio. vl de antiq excōicatōe em-
des et pmpa pbatio vt patz ibidē. **S**3 nū-
quid exceptio tollit p replicatōz eiusdē si de
maiori excōicatōe excipiat et replicet. **S**3
h3m gōf. q nō per illd. c. ex de excep. dilecti.
Ite breuiter excōicatio excōicatōe maiori ē
interdict9 qlibet act9 legitim9. i. q sortit ef-
fectū a lege siue iure ex. e. solz a nōnullis. q.
vl. et qlibet picipatio nō obstāte aliquo pri-
uilegio. ex. e. nulli. et omē legis priuilegiuz
et bnficiū. vt in autē. de pūil. doc. herici mē-
ti nō pā. q. vl. coll. viij. Cogēdi etiā sut cen-
sura ecclesiastica iudices seculares p iudices ec-
clesiasticos. vt ab agēdo pōcinādo et testifi-
cando in suis curijs et iudicijs excōicatos re-
pellat. li. vj. e. decernim9. vñ ec si nō obicia-
talī excōicatō tpe illo quo de facto suū actū
exercet. est suspēsus ab omī actu legitimo. cū
ei9 posse exercere quēcūqz actū legitimū iclu-
dat aliquā cōmunionē cūz eccie mēbris. a q p
excōicatōez maiore hō sepat. ipa excōicatio
pdictā suspēsiōnē includit. **V**ñ vt supdictū ē
nō pōt esse iudex nec actor seu denūciator. ij.
q. r. dspiratores et duob9. c. se. **N**ō pōt etiā tes-
tari vt etiam voluit host. ex de excep. pia. et
gar. li. vj. de vsu. quāq. **A**bbas tñ dicit q ex-
cōicatio pōt testamentū cōdere. et ex testamēto
cape ante vñū ānū. ar. p sile de herico. ex de
heredi. excōicam9. **S**3 nūqd instrumentū fa-
ctū ab excōicatio valet. videt q sic qz ex de
here. excōicam9. q. credētes. dr de excōicatio
q si satisfacc cōtempserit infra ānū instrumēta
p euz facta nō valet. g9 a dtrario sensu facta
ante ānū valent. **A**lij dicunt dtrariū p qui-
bus optime ē illd. ij. q. iij. nullis. **I**bi nec a
quocūqz credat q ab eis sc3 excōicatis dicūt
vl scribūt. ex. e. nouerit. **A**lij. vt hos. et guil.
dicūt q instrumentū ab eo factū valet. qdū
ei9 excōicatio ē occulta. **V**el etiā si sit maife-
sta et nō possit pbari. ar. iij. q. vij. q. tria. **C**. d
testa. l. j. et ex de excep. c. si vō. **S**ec9 est si sit
notoria. ex de excep. exceptōez. et d cōhabi.
cleri. nra. **S**icut etiā ibi notori9 dūbinarius
est quo ad se et alios suspēsus. ita notorie ex-
cōicatio tabellio et ptoz publice nūciatus re-
pellit. et ab eūdicialib9 li. vj. e. licz. **S**3
nūqd ad repellendū actorē sufficit eū esse de
nūciatū excōicatū. videt q nō p dictū. c. licz
vbi denūciat excōicatio. q forte nō ē excōica-
tus. et p. c. li. vj. de excep. pia. vbi dr q illud
d3 pbari aptissimis documētis. **H**ost. tñ nota-
uit dtrariū. et p eo facit ec dictū. c. licet. vbi
p denūciatōez talē vitat in iudicialib9 et ex-
iudicialib9 et legitimis actib9. licz forte nō
sit excōicatus. sic etiā dicā q vbi denūciatio
pbat ab agendo repellit donec se ostendat
absolutū vl sniaz esse nullā **S**i q3 tñ vult tenē
pūm dictū. rñdet q ibi cōstabat nō tñ de de-
nūciatōe s3 ec de excōicatōe. b9 io. an. **A**dmic-
tit tñ excōicatio ad accusandū crimē heresis.
cui9 labes ē tāta q ad ei9 accusatōz qlibz cri-
miol9 et ifamil admittit dtra quēlibz. ij. q. vij

psamut. hec rich. **P**ot eē excipe et defendere
in iudicio se et ecclesiā suā. ex de excep. cū in
ter. ibi legitima defensio. et c. dilecti. et q̄ p̄t
appellare et appellatōez psequi. ex de excep.
c. ult. et eadē defensio opeit excōicato q̄ ope
tit nō excōicato. **S**3 qualic̄ p̄stabit iuramē
tū calūnie cūz em̄ sibi nō liceat ingredi sacra
mētomin⁹ cāgere. di. v. ad ei⁹ vō. **I**n casu
isto ccedit pot⁹ in odiū excōicati q̄ oia q̄ p̄
tinet ad ecclīaz facē possit. et sic iurabit. ar.
ex. e. a nobis. et oēs p̄icipātes sibi occasiōe
litis nō incidūt cān. cūz tal⁹ omunio sit pot⁹
ad ei⁹ damnu q̄ ad omōdū. h̄ in glo. j. illius
c. cū inter. **S**3 qd si excō: ratus duenit sup
eo ex quo ē excōicat⁹ iniuste. nūqd p̄t excipe
q̄ nō teneat r̄ndere nisi omunio hoim ei resti
tuat q̄ fuerat p̄uatus iniuste. **I**n io. q̄ sic.
nec tenet ante r̄ndere dūmō ostendat q̄ fuit
excōicat⁹ iniuste. iij. q. ij. c. ij. qz oia iura sunt
ei restituenda corpalia et incorpalia. ij. q. ij.
nulli p̄t. Et sic nota q̄ q̄ remotus ē ab oī actu
legitimo tñ excipe p̄t. hec in glo. ibidē. **E**t
effect⁹ snie excōicatōis ē vt nō relaxet nisi
certo mō. d quo ifra dicet. **I**te vt secū trahat
executōez nec appellari possit ab ea ex d ap
pastoral. cui⁹ rō diuersimode assignat a di
uersis. rō tñ verior vide illa io. vt dr in glo.
scz q̄ h̄ facit cōstitutio ecclīe. vt mag tumeat
ecclīe disciplina. **E**allit tñ q̄ a snia appellari
nō p̄t siue q̄ appellatio sniaz excōicatōis nō
impedit. qn nō fert simplr h̄ sub cōditōne vt
dictū ē sup ti. qn et q̄ snia excōicatōis dr esse
nulla. licz aut infra. x. dies snie late sit appel
landū. h̄m tñ abbatē si epus qncūqz req̄situs
absoluere nollit ḡuaret. et ex illo nouo ḡua
mie appellari posset qncūqz veller. **I**te du
plex est effect⁹ snie excōicatōis scz electio et
ligatio. vt dictū ē sup. q. v. excōicat⁹ pos
sit excōicari. h̄ aut omia intelligas si sit snia
iniusta. ij. q. ij. snia. **C**ui⁹ etia effect⁹ ē quo
ad excōicatū vt eā seruās mereat apud deūz
p̄pter obediētie bonū. oīs em̄ excōicatio dū
mō nō cōtemnat medicinal ē et nō mortal. ij.
q. j. multi. et ex. e. cū medicinal. **H**abz etia ef
fectus suos snia excōicatōis quo ad excōica
tōez. qz si iuste excōicat meret apud deū. cūz
faciat iusticiā quā colere ē sumuz bonū. xij. q.
ij. cū deuotissimā. si vō iniuste grauitur est pu
niend⁹ vt dictū ē sup. licet snia sit tenēda dū
mō nō sit nulla. vt etia habitū ē sup.

Queq̄ vidē de scdo articulo scz de effe
ctib⁹ et dānis seu incōmodis q̄ q̄ incur
rit ex excōicatōe miori. **C**irca qd sciend⁹ q̄
excōicatus excōicatōe miori excludit a p̄ci
patōe sac̄mentoz vt dictū ē sup. **S**3 nūquid
p̄t sac̄menta dferre. **I**n q̄ nō et si dferat pec
cat leuiter h̄m gōf. et si celebrat peccat ḡui
ter. nulli⁹ tñ notā irregularitatis incurrit. qd
ido dicit h̄m bñ. ibidē. qz p h̄ eo absoluto a
p̄motōe nō impedit. **S**cdm vō host. subaudi
sup cui⁹ dispensatōe necesse sit ad papā recur
rere. ex de cleri. ex. si celebrat. **A**d qd dubiuz
remouendū illd. c. si celebrat factum fuit. p̄t
ergo in hoc ep̄s disp̄sare. ex de cleri. diu. fa

ne. et etia is qui ab excōicatōe miori p̄t absol
nere sicut dicit d. c. et cōsuetudo tenet. h̄ host.
licz aut talis ecclesiastica sac̄menta dferre nō
debeat. ab eo tñ collata nō carēt virtutis ef
fectu. vñ bene dferit ordinis executōez. quia
nō dr dferēs h̄ solū p̄cipiēs p̄cipare. i. p̄tem
cape. qz ad ei⁹ vtilitatē dferunt. vñ talis nō
videt⁹ remot⁹ a sac̄mentoz collatōe h̄ a p̄e
ptōne in qua cōsistit p̄cipatō sac̄mentoz. **S**i
tñ tal⁹ p̄naciter scz dtra supioris p̄hibitōez
ingerat se omunioni d3 excōicari. quo facto
nec dferre sac̄menta d3. nec dferēs executōez
dferit. et hec oia intelligūt ex dicto. c. si cele
brat. hec host. in si. et bñ. ibidē in si. glo. vl.
in qua etia ip̄e ponit sup h̄ duas alias expo
sitōnes. **S**3 nūqd tal⁹ p̄t ecclesiā intrare. **I**n
h̄m host. et gōf. q̄ sic. p̄t etia h̄m eum audire
diuina p̄ter missam. ex eo q̄ a sac̄mentis tātur
ē exclusus vt dictū ē sup. securius tñ putat si
ex deuotōe abstineat. ar. di. v. ad ei⁹ vō. rod.
vō dicit q̄ p̄t etia missam audire dūz tñ ibi nō
cōicet. nō d3 etia h̄m euz tal⁹ recipe pacē cum
alijs post agn⁹ dei. qz illd osculū succedit lo
co omunionis eucaristie. **R**ay. vō dicit q̄ tu
tus facit si ecclīaz nō intrauerit anteq̄ sit ab
solut⁹. si tñ intrauerit cā ozādi qn nihil dicit
ibi. p̄sertim ecclīaz nō dsecratā nō videt⁹ pec
care. qz nō est remotus nisi a sac̄mentis. imo
forte p̄t intrare ad horas dū tñ nō ad missam
h̄ p̄mu⁹ securi⁹ est. hec ray. **N**ūquid tal⁹ di
cere p̄t horas suas in choro cum alijs. et alij
debēt euz admittere. **I**n q̄ sic qn ligatus ē ex
eo q̄ excōicato omunicauit casualiter vel ex
negligentia vl ex verecūdia. nō tñ poterit ce
lebrare vel sac̄menta recipe vel dferre. vt in
c. si celebrat. laudabile tñ est vt p̄us faciat se
absolui q̄ suū officiū cū alijs p̄sequat. hec
gōf. et duenit cū eo host. **C**eterz si ex cōp̄tu
et si h̄ occultū ē. ip̄e mortaliter peccat h̄ fa
ciendo. qz in mortali cōstitut⁹ p̄pter cōemptū
suspens⁹ ē quantū ad se. **S**i aut h̄ accideret ex
cōemptu et notoriū sit. puta qz h̄ fecit post in
hibitōez sibi publice factaz p iudicē. et h̄ nō
p̄t aliqua tergiversatōne celari. tūc vitare d3
alios et vitari. **E**t hec distinctio pbat. ex de
colab. cleri. et mu. v̄a. et. c. ult. hec host. et
gōf. **N**ūquid oīones ecclīe p̄sūt tali. **I**n q̄
sic. nisi aliud obstat. qz tal⁹ excōicatō a cōio
ne fidelium nō sepat. et p̄t esse in nō habente
p̄ctm mortale. **I**te talis nō p̄t eligi qz eligere
ad suscipiendū sac̄menta a quib⁹ ē exclusus.
ex de cleri. ex. si celebrat. h̄m h̄ intellige illd
ex de elec. p inq̄sitōez. et. c. j. vñ nō valet ele
ctio qn est sciēter electus. vt p3 in. d. c. si ce
lebrat. **Q**uid ergo si ignorāter. dicit qdaz
vt bñ. ibidē q̄ nō valz qz ignorātia illor. nō
facit eū habile. ex d elec. innotuit. et cā p̄hi
bitōis ibi signata manet. vñ subaudit⁹ super
isto vōo sciēter. maxime. host. vō dicit q̄ va
let si vterqz ignorat. etia si elect⁹ sit ligatus
excōicatōe maiori. ar. de ofe. di. iij. c. j. et ex
d appel. dilectis. et isti. d excep. g. p. **P**uta qz
absens ē excōicat⁹. nec lra venit ad eū nec p
aliquez audiuit sententiam latam nec ip̄e nec

eligentes. ar. iij. q. v. c. j. et h. innuit a contrario
sensu. ex de sen. ex. significavit. et h. intelligas
qn̄ nō sūt in culpa aliq. qz s. diligēter ex quise
runt. nec aliqd inde audire potuerūt. et n̄ fuit
sua publice lata. alias contra ex de elec. cū ter
ra. et c. innotuit. §. vl. **¶** Quid si alter sciat. al
ter autē ignoret. **¶** Si sit ignorancia ex pte eli
genciū q̄ valeat electō erit in p̄tate eorū. ar.
vij. q. j. si quis ep̄s. et sic p̄babil̄ ignorancia ex
cusat nō crassa et sup̄bia. aut errorē ex e. apo
stolice. h. bo. **¶** Nūquid p̄uati sūt iure eligēdi
q̄ eligūt talē sciēter. ar. q. sic. ex de elec. cū in
cūctis. et c. scriptū in fi. h. bñ. ex de cleri. ex. si
celebrat. in glo. iij. Licet autē talis nō possit e
ligi. tñ p̄t eligere. et alia q̄ sūt iurisdicōis exer
cere ex d. elec. trāsmissa. et d. cle. ex. si celebrat
vñ cū excōicare et absolūere sint d. iurisdicōe.
p̄latus ligat⁹ miori excōicacōe. p̄t excōicare
maiori etiā excōicacōe et ab ea absolūere. et
multomag a minori excōicacōe. et sic h. p̄tāl
duob⁹ collata nō expirat vtroqz vinclo excōi
cacōis mioris ligato. licz q̄daz aliter itellexe
runt ill⁹ ex e. duob⁹. vñ excōicati miori excōi
cacōe nō sūt p̄uati omib⁹ actib⁹ legitimis. qz
etia excōicacō nō sepat a cōione fidelit̄. s. tñ
a p̄ceptōe sacramētō. **¶** S. nūqd excōicat⁹
excōicacōe miori p̄pter p̄cipacōz cū excōica
to admittit⁹ ad denunciandū ipm esse excōicatū
h. q. nō cū vitare debuerit eū ex e. i. p̄ncia **¶**
Nūquid talis p̄uand⁹ ē eccl̄iastica sepultura.
h. q. sic s̄m jo. gof. et rap. et h. si sit manifeste
excōicat⁹. excōicacōe miori. tracta p̄ p̄ci
pacōz cū notorie excōicato excōicacōe maio
ri. et h. d̄firmat p̄ illud c. xxxij. q. j. si autē. **¶**
Nūquid excōicatis miori excōicacōe tñ. d̄fer
ri de iure possūt eccl̄iastica beneficia. et nūqd
possunt retinere licite bñficia eis in tali statu
collata. **¶** Due sūt sp̄s excōicacōis mioris.
vna excludit tñ a sacramētis q̄ vt frequēcius
d̄trahit⁹ a iure. s. p̄ p̄cipacōz cū excōicato ma
iori excōicacōe. ex e. nup. qñqz tñ infligit⁹ ab
hoie p̄ snia. v. q. j. c. ij. Alia ē q̄ tñ infligit⁹ ab
hoie et sepat a cōione fidelit̄ aliquorū. et non
sacramētō. v. q. ij. p̄nti. et q. iij. in loco. **¶** S. i
his iurib⁹ et in alijs d̄similib⁹ extendit⁹ mltū
nomē excōicacōis. Quacūqz istorū miorū excō
mūicacōnuz clerici⁹ sit excōicat⁹. nisi i eo ali⁹
obstet. p̄t sibi s̄m aliquorū op̄ionez eccl̄iasti
cū bñficiuz d̄ferri. q. nō habet⁹ p̄ electōz. et i⁹
p̄t licite retinere. qz h. nō inuenit⁹ p̄hibitū in
iure. et p̄ma iura q̄ p̄hibet excōicatis eccl̄ia
stica bñficia d̄ferri. loquūt⁹ exp̄sse de excōica
to maiozi excōicacōe. et nullā oīno faciūt mē
cōez d̄ excōicatis miori excōicacōe. vt p̄z ex d.
cleri. ex. mi. postulastis. i. tex. et glo. et d. eta.
et q̄li. cū bone. Alijs autē videt⁹ dicend⁹ q̄ sicut
electō excōicati maiozi excōicacōe q̄ excludit
a sacramētis nō ē irrita ip̄o iure s. irritāda ex d.
cleri. ex. mi. si celebrat. sic licz collacō bñficij
eccl̄iastici fctā tali nō sit irrita ip̄o iure. irritā
da tñ ē si p̄bari p̄t in iure q̄ tpe collacōis sibi
fctē excōicat⁹ erat excōicacōe miori. talis em̄
collacō ē aliquo mō electō. cū em̄ ep̄s dat ali
cui clerico aliqd bñficiū eccl̄iasticū. ex mltis

eligit eū ad illud. et videt⁹ q̄ sciēter tali cōfe
rens sit p̄uatus ip̄o iure hac vice illi⁹ bñficij
collacōe. qz sciēter talez eligētes p̄uati sūt iu
re eligēdi hac vice. vt p̄z i c. si celebrat i glo.
et ex de elec. cū in cūctis. et c. scriptuz ē in fi.
et h. opio melior videt⁹ scōz rich.

**De p̄is excōicati sniaz
d̄temnentis. ti. deci⁹.**

Postea d̄ pena d̄siderand⁹ ē excōicatoz
nō bñficiū siue d̄tēnciū sniaz excōica
cōis. Circa q̄ sciend⁹ q̄ d̄z q̄s sniam ex
cōicacōis nō seruare et eā d̄tēne mltipl̄r s̄m
host. ex e. li. vj. c. dilecto. q̄ est j̄nno. p̄mo qui
se cōiōni hoim ingerit contra illud qd nō debet
et h. siue snia sit iusta siue iniusta. dū tñ non sit
nulla. cū in p̄tate ei⁹ sit eā vitare ex de cleri.
ex. ill⁹. §. illud. Scdō q̄ intrat eccl̄iam qñ non
dicūt⁹ ibi diuina quā nō debz intrare. nisi for
te ad audiendū p̄dicacōz ex e. respōso. Tercio
q̄ et si eccl̄iaz nō intrat. tñ ad ei⁹ ianuam foris
stat vt diuina audiat. qd est contra ill⁹. ex d̄ pe.
et re. qd inte. §. j. et de p̄uill. qd nō nullis. et si
h. sciāt clerici int⁹ celebrātes et nō abstineant
puniri debēt. ar. ex e. significavit. Quarto qui
p̄ctm p̄ctō accumulāt. vt in d. c. dilecto. Qui
to q̄ in snia nimis dormit p̄ qd p̄sumit⁹ q̄ i eo
nihil opata sit. sup̄ quo tñ ē vsqz ad annuz re
glariter expectandū. xj. q. iij. q̄squis. et ex de
beti. excōicacō. §. si vō dñs. licz aliqn̄ h⁹ tps
proget⁹ vl̄ ex negligēcia. ex de eta. cū bone.
l̄ ex causa. vt ex de penis. c. fi. S. ex causa po
terit artari. et quasi eadē ponit idem host. ex
de excels. p̄. tāta. et idē intellige de d̄ceptu snie
interdicti. Pena autē talit̄ ē q̄ snia q̄ forte p̄us
erat iniusta sit iusta qd ad d̄tēnentes p̄pter cō
tēptuz xj. q. ij. §. cū ergo. et ex e. p̄ tuas. §. non
igit⁹. v. in alijs vex. Itē q̄cūqz sit q̄ nō seruat
tardi⁹ absolue⁹. xj. q. iij. q̄ iubete. Itē qñz mor
te cici⁹ puenit⁹ e. q. ep̄i. **¶** Itē excōicat⁹ qui se
facit ordiari manēt excōicacōe ē ḡuiter puniē
dus. de qd require sup̄ li. p̄cedēt i. iij. d̄ col
lacōe ordmū. ar. iij. **¶** Itē excōicat⁹ maiozi ex
cōicacōe vl̄ interdicit⁹ vl̄ suspēsus ab officio p̄
hoiez. officia diuina celebrās in ordine suo d̄
gradand⁹ ē. ex de cleri. ex. latores. etiā si ma
cutinū l̄ vespas in officio suo dicat. xj. q. iij. si
quis episcopus ij. Nec obstat illud ex d̄ cleri.
ex. cleri. vbi dicit nisi moniti sine dilacione
redierint. quia etiā si redierint possunt de
iuris rigore deponi. licet possint dispensatiue
suscipi. hec gof. et hosti. Sed tamen in degra
dacōe p̄sbr̄ requirunt⁹ sex ep̄i. in degradacōe
diacōi tres. xv. q. vj. felix. et c. sui autē. In de
dacōe at subdiacōi s̄l̄r tres. qz eodē p̄uilegio
gaudet. ex de snis nō ordinadis miramur. Et
si nō habeant⁹ ep̄i. possunt clerici p̄ ep̄m p̄m
oib⁹ bñficijs eccl̄iasticis spoliari. sic intelli
git⁹ p̄t. ex d̄ cleri. ex. sup̄. et c. postulastis. §. vl̄.
et q̄ ibi de bñficijs. subaudi et officijs. l̄ ibi n̄
agit⁹ d̄ clerico interdētō m̄strāte. h. d̄ cleaco n̄
interdētō eccl̄iaz interdētā officiāte s̄m gof.
et h. intelligas de excōicato celebrāte solēni
ter. vt prius. ex de cleri. ex. illud h. hostiē.
Quid d̄ illis qui ministrāt solēniter i miorib⁹

ordinibus dum sunt excōicati. **R**od. dicit rod. cū pene sint restringēde nec fiat de illis mēcō in illo c. si q̄s ep̄s. q̄ nō incurzūt irregularitatem. aut si incurzāt p̄t ep̄s cū eis dispēsare. cūz h̄ nō sit phibitū sibi. nec ē dtra illd̄ ex de clerici. excō. fraternitati. q̄ illud intelligi p̄t d̄ mīstrāte in sacro ordine. de subdiacono idem est iudiciū qd̄ de diacono. q̄ diaconus et subdiaconus p̄ficiant in mltis. **P**ro hac opione allegat host. illd̄ ex e. ti. sup c. si q̄s p̄br. tñ postea magis cōsentit q̄ talis sit irregularis p̄ c. cum medicinalis in fi. **I**te scd̄z guil. durā. et rod. si cōstituit in ordinibz minoribus excōicatus ep̄lāz legat i missa puata nō ē irregularis. ex q̄ h̄ sine solēnitate facit. cū ē laici faciāt h̄ q̄n̄z et id ē si p̄br̄tero seruiāt i missa. parādo lumē vinū et h̄mōi. et idē ē de p̄br̄o diacono et subdiacono. Et idē ē h̄m host. ex de excels. pla. tāta. de clerico simplici scd̄z eos q̄ dicūt q̄ p̄ma tōsura nō ē ordo qd̄ theologi cōiter tenet. scd̄z dicētes vō q̄ ē ordo qd̄ ip̄e hosti. tenet ibidē. talis si excōicat in suo officio cāter ē irregularis. **N**ūquid excōicatus peccat ingerēdo se cōioni aliorz. **R**od. q̄ sic. vj. q. ij. si tñ. et ex. de clerici. ex. illd̄ circa fi. v. excōicatos non vitare mltomagis q̄ vitare piculosū existit. nō vitare siquid cū in eo sit excōicatus sine delicto n̄ p̄t h̄ ex eis d̄pēdeat sine suo ipculo poterit nō vitari. **E**t dicit rod. sup h̄ q̄ d̄z non vitare q̄ excōicat nō tñ n̄ excōicatos h̄ etiā excōicatos vitare tenet. q̄ licet sit excōicat. nō tñ est a canonibz exēptus et idē dicit host. **E**x p̄dictis patet q̄ excōicat licet occulte peccat si iurat ecclīaz v̄l aliorz cōioni se ingerat. q̄uis qd̄az dicāt d̄trariū et meli⁹ vt credo excusantes talē p̄ h̄ q̄ dicūt q̄ nō tenet reddere se notabile de excōicacōe occulta. qd̄ faceret si vitaret cōionē aliorz. q̄ cū ali⁹ nō debeat eū p̄dere vitandū eū in publico. mltō fortius nec ip̄e tenet se p̄dere vt dicūt. **S**z nō ē simile. q̄ nō ē in p̄tate alteri⁹ eū corrigere taliter eū vitādo. h̄ in p̄tate ip̄i⁹ ē q̄ se corrigat et absolucōz ipetret. h̄ rod. **I**te ex q̄ q̄s stetit excōicatus p̄ annū itegz. p̄ h̄ clauēs d̄tēnens nō ē in suspicōe heresis vt dicit host. ti. de voto. et ti. d̄ hereticis. **S**iquis aut de h̄si suspect⁹ ab ep̄o v̄l inq̄sitore vocat⁹ vt veniat de fide respōsurus. excōicacōis vinclo ligat⁹ fuerit. p̄ eo q̄ pere subterfugit aut d̄tumaciter se absentat. si excōicacōz aio p̄tinaci p̄ annū sustinuerit. ex tūc velut hereticus ē d̄dēnandus. li. vj. d̄ hereticis. vt inquisicōis. et c. cū d̄tumacia. **I**te excōicatus miori excōicacōe a canone celebrās gūter d̄linq̄t nō tñ irregularitātē icidit ex e. nup. **I**te excōicat miori excōicacōe ciēter ordinez recipiēs nō fit p̄pter h̄ irregularis cū h̄ non sit exp̄ssū. aut si sit irregularis p̄t dispēsari cū eo p̄ ep̄z cū h̄ nō sit ei phibitū. h̄ rod. **S**z nūquid excōicat miori excōicacōe solēniter baptizans ē irregularis. **R**od. al q̄ dicūt tales irregulares n̄ esse. et penā illā n̄ extēdi nisi ad excōicatos celebrātes et ecclīaz officiātes i faciēdo officiū diurnū et vesp̄tinū. **R**ich. aut dicit excōicatū excōicacōe miori solēniter baptizātē

incurrere irregularitatem. q̄ cū omis excōicat excōicacōe miori suspēsus sit ab omni actu legitimo vt visuz est. d̄uenit eū etiā esse suspēsus ab excōicacōe sacerdotalis officij. ad sacerdotale aut officiū p̄tinet baptizare solēniter. cūz ergo trāsgredi seu violare saltē solēnit̄ suspēsiōne a sacerdotali officio et ab excōicacōe cuiuscūq̄ ordinis saltē loquēdo de ordie sacro. irregularitātē inducat. vt habet li. vj. de sen. et re iudi. cū eterni. videt⁹ d̄cedendū q̄ excōicat solēniter baptizans sit irregularis. ad qd̄ facere videt⁹ illd̄ di. xvij. p̄br̄m. et ex d̄ clerici. ex. mī. si q̄s p̄br̄. ex e. cū medicinalis i glo. sup illd̄ irregularitātē n̄ effugiet vbi d̄z q̄ h̄ ē v̄x in quocūq̄ diuino officio. et horis diuinis cācandis. officiādo ecclīaz et sacramtis d̄ferendis. **S**i tñ baptizaret excōicatus nō solēniter. vt faciūt vetule in necessitate. l̄ diceret ep̄lāz vel euangeliū nō solēniter. nō esset p̄pter h̄ irregularis. et voto solēniter ep̄lāz legere eā legere in ecclīa et in vestimtis subdiaconi ac si subdiacon⁹ esset. **V**idet⁹ etiā aliquibz et p̄babiliter q̄si excōicatus ex ecclīam dicat horas suas. officiādo p̄plo in exercitu v̄l in naui cōtrahit irregularitātē. si tñ dicat horas suas cūz vno socio v̄l p̄libus nō tñ officiādo ecclīaz v̄l p̄p̄m nō d̄trahit irregularitātē. videt⁹ tñ qui buscā q̄ debz sup̄mere. d̄ns vobiscū. et loco hui⁹ dicere. d̄ne exaudi orōnez meā. **S**i tñ mēsam b̄ndicat non p̄pter h̄ ē irregularis. q̄ vt d̄z ex e. cū medicinalis. in glo. nō videt⁹ q̄ ad h̄ extēdi debeat pena. h̄ rich. et d̄ueniūt cum eo host. et immo. ex de excels. pla. sup c. tāta. cū illa b̄ndictō nulli ordini deputet⁹. ar. di. xliij. c. fi. **E**t idē dicit rod. et guil. durā. i spe. **S**ec⁹ ē de b̄ndictōe aque. q̄ illa fit cū solēnitate. et ē annexa ordini sacerdotali. ar. de d̄se. di. iij. aqua. **N**ūquid excōicatus sciēter absolues in foro p̄nie incurrit irregularitatem. **R**od. videtur aliquibz q̄ sic. q̄ sic absolue p̄tinet ad sacerdotale officiū. et etiā excōicat miori excōicacōe ministrās sciēter sacramtum extreme vñctōis d̄trahit irregularitatem. et sic videt⁹ idē dicendū de alijs sacramtis. **A**lij dicūt d̄trariū q̄ nō inuenit in iure exp̄ssum. et vt d̄z de pe. di. j. §. pene. pene legū iterptacōe moliēde sūt poci⁹ q̄ nimis exaspande. et p̄terea tal̄ absolutio nō fit cū solēnitate. **E**t videt⁹ eis q̄ trāsgredi nō solēniter suspensioz ab ordie excōicacōe. nō inducit irregularitatem. et ideo dicūt q̄ nō ē sil̄ de admistracōe sacramti extreme vñctōis que fit semp cū aliq̄ solēnitate h̄ rich. **Q**uid si excōicat v̄l suspēsus ab officio excōicat v̄l absoluit ab excōicacōe. **R**od. et immo. et host. in c. tāta. q̄ p̄pter h̄ nō fit irregularis. q̄ h̄ nō conuenit sibi ex ordine h̄ ex iurisdicōe. ex d̄ elec. trāsmissa. sed absolucōis solēnia facere vt cūz stola orōnes et psalmos dicere. excōicatus in ecclīa itroducere ē ordinis et officij. ar. ex e. nup. et ita h̄ faciēs ē irregularis. **E**t idēz sentit guil. durā. in spe. **I**te cleric⁹ depositus vel laic⁹ excōicatus sn̄aiz d̄tēnēs. excōicat cum p̄cipantibus suis. et si nec ad huc cessauerit. recurrendū ē ad brachiū secl̄are. ex d̄ clerici. ex.

De pēis dīcāciū cū excōicātiis tī·xj.

euz isto q̄ cū suis p̄cipib⁹ ē excōicat⁹ p̄missa
 monicōe scd⁹ formā iuris. **V**l dicendū secūdū
 tho. q̄ sibi racō esset de mortali et veniali q̄
 ad h. sicut p̄t̄m mortale non p̄t bene fieri ita
 nec veniale. et ideo sicut homo p̄r debet mor-
 tē sustinere q̄ mortaliter peccare. ita et q̄ ve-
 nialiter peccare illo mō debiti quo debet ven-
 niale vitare. **I**tē obicit⁹ q̄ facere contra p̄ceptū
 ecclesie ē mortale p̄t̄m. h. ecclesia p̄cepit q̄ n̄
 lus excōicato cōicet g⁹ rē. **S**cđ⁹ tho. p̄ce-
 ptū ecclie directe respicit spūalia. et ex cōse-
 quēti legitimos actus. et iō qui cōicat ei i di-
 nimis facit contra p̄ceptū ecclie et mortaliter
 peccat. q̄ vō p̄cipiat ei in alio fac⁹ ex d̄sequēti
 contra p̄ceptū et venialiter peccat. **Q**uid si li-
 gar⁹ excōicacōe maiori ecclesiā intret nunquid
 clerici forsan ibi deo canētes ide tenent⁹ exi-
 re. **S**cđ⁹ q̄ sic. officio etiā dimisso. v̄l p̄curare q̄
 exeat iste xj. q. iij. sicut apli. et c. se. et ex e. nu-
 p. q̄ in scda. et h. si sit notori⁹. occult⁹ em̄ n̄ ē
 vitādus publice s̄ t̄m occulte. s̄ quantū ad lo-
 cutōz et omēz modū q̄tū vitari p̄t ita q̄ nō p̄-
 dat⁹ aliq̄s v̄l ex illa vitacōe reddat⁹ notabilis
Ammōend⁹ ē etiā secrete et caute ne p̄cipia⁹
 q̄ exeat. q̄ igerendo se cōiōni mortaliter pec-
 cat. ar. vi. q. ij. si t̄m. et c. placuit. et h. ubi om̄s
 hoc ignorat paucis exceptis s. vno v̄l duob⁹.
 si em̄ om̄s h. scirēt et multi essent iā nō dicere⁹
 occultū. q̄ et multitudo facile sequi⁹ vni⁹ dis-
 ctū. ex de pur. c. cū in iuuetute. q. j. **S**i etiā is
 qui h. scit. exiret caute. vt excōicat⁹ cōfus⁹ ru-
 bore q̄ nō vult exire. p̄ h. ad satisfaciendū et ab-
 solucōz petendā moneret⁹ v̄l inducere⁹. nō res-
 p̄bare⁹. ex e. cū nō ab hoie. et ar. de cohi. cle.
 v̄ra. q̄ itē ali⁹ ē. h. host. et cū eo dueniūt inno.
 sup c. nup. et gos. rap. et rod. **D**icit at inno.
 ibidē q̄ si excōicat⁹ sit i ecclesia nō causa ozā-
 di s̄ p̄ alio negocō. nō video quare nō possim
 ozare ibidē. cū in ozne sibi nō cōicem. q̄ nō
 ozat. **A**lij dicūt contrariū quib⁹ magis cōsuetude
 videt⁹ host. in glo. ibidē. **Q**uid si publice ex-
 cōicat⁹ ecclesiā intret. et p̄sbr̄ dicēs missaz euz
 videat venientē. **S**cđ⁹ debet eū amonere vt ex-
 eat. qd̄ si nō velit p̄t eū eicere etiā si excōicat⁹
 sit cleric⁹. dummo p̄sbr̄ h. posset facere sine s̄a
 guinis effusioe. ar. ex e. veniens. alias recurrē
 p̄t ad brachiū seclare. h. ibi videat effusione
 sanguinis imminere. ar. ex d̄ hoici. postulasti.
 et si nullo mō eici p̄t. et p̄sbr̄ nōdus canonem
 incepit missaz dimittat. vestes exuat et r̄cedat
 vt p̄t in iurib⁹ allegatis. ex e. i p̄nti. **S**i vero
 canonē incepit cōsulo q̄ ad eū nō multū respic-
 at s̄ ad sacrificiū qd̄ p̄ manib⁹ tenet diligēter
 attēdat. s̄ etsi ip̄m excōicatū sciat nichilō⁹
 p̄ficiat. sancta em̄ misteria nō sūt iterzupēda
 incōpleta. vij. q. j. nihil. p̄fctō aut canonē ex
 sūptis xpi corpe et sanguine anteq̄ post cōiō
 dica⁹. eū moneat q̄ exeat. de d̄se. di. ij. relacū.
 etsi nolit exire vt sup̄ notat⁹ p̄cedat. vt. s. eum
 eiciat v̄l r̄cedat. h. ho. et cū eo dueniūt alij et
 addit inno. in c. nup. q̄ si p̄sbr̄ incepit canonē
 scolaris iuuas cū p̄t cū eo remanere. addit ec̄
 rap. q̄ si ille sit excōicat⁹ p̄sbr̄ officiū dimittē
 nō debet. **Q**uid si tirann⁹ aliq̄s te celebrare

faciat ipso vel alio excōicato pñte. **¶** Et q̄ cōsi
coactō excuset a t̄ro. nō tñ a tō. o quia poci⁹
debea oīa mala sustinere q̄ pctō d̄fēre xxxij.
q. ij. ita ne. sec⁹ ē si vis absoluta est. qz ibi pō
cūa patereris q̄ ageres. et iō te totaliter ex
cusaret. **¶** Et b̄ ē qd̄ distinguit̄ eū q̄ me. ca. sacf.
b̄ host. **¶** S̄ nūquid celebrāa mīam scienter
pñtib⁹ excōicatus. ex b̄o fit irreglari⁹. **¶** Et q̄
nō cū b̄ nō sit exp̄suz in iure licet alias sit ide
puniēd⁹ li. vj. c. is q̄. ei tñ q̄ excōicatos publi
ce l' iterdictos ad diuina officia siue eccl'asti
ca sacramta l' eccl'asticā sepulturā r̄cepit. vñ
eē in locis iterdictis sciēter celebrat vñ cele
brare facit iterdict⁹ ē ingressus eccl'ie. donec
de h̄mōi trāsgressiōe ad arbitriū excōicatoris
satisfaciat d̄petēter. li. vj. de p̄uā. epox. i. fi.
q̄ si b̄ iterdictō durāte. diuīs se igerat i eccl'ia.
in suo agens officio sicut p̄us. irreglari⁹ erit.
li. vj. c. is cui i pño. Qui aut̄ sepelit publice et
solēniter in cimiterio p̄ sūaz hoīs iterdictō sit
irreglari⁹. eē de postul. car. c. i. **¶** Quid si ali⁹
quis clerico excōicatus sit in choro vel i clau
stro cū alijs eiusdē collegij. nūquid ali⁹ inde
tenent̄ exire et eū vitare. **¶** S̄ scd⁹ rap. q̄ sic si
sit notori⁹. si aut̄ occultū nō ē vitand⁹ nisi oc
culte vt dictū ē sup̄ in casu d̄simili. et iō dicit
de socijs q̄ sunt in eodē hospiciō. **¶** Scd⁹ vñ ho.
in p̄mo casu. p̄mo moneri debet q̄ faciat se ab
solui. et si pere nolit p̄t̄tra eū tāq̄ inobediē
tem et incorrigibilē p̄cedi eē de iudicijs. cum
nō ab hoīe. nō tñ ali⁹ tenet̄ p̄pter b̄ exire cho
rū. s̄ tanq̄ inobediēte poci⁹ teneat̄ eū i aliq̄
camera. cui si nō habet p̄p̄riū p̄uideat̄ d̄ cōi.
De casu vñ scdō. s̄ de socijs dic vt infra ti. p.
p̄mo articulo. ij. scz d̄ hūilitate. q̄ qd̄ de mer
cenario excōicato **¶** Quid si verberas clericuz
amicabiliter d̄ponit cū eo et recōciliet̄ ei. **¶** S̄
nihil⁹ est tanq̄ excōicatus vitand⁹. b̄ rap.
¶ Quid si accipiat iter ad eūdum ad curiam.
¶ S̄ adhuc ē vitand⁹. p̄t̄ tñ in isto casu ei vēdi
et cōicari in his q̄ p̄tinet ad viam et recipi ad
hospiciū. b̄ rap. et rod. **¶** Quid si q̄ sit excōi
catus nō tñ sit denūciatus excōicat⁹. **¶** S̄ vitā
dus ē. qz denūciacō nec auget nec facit vincu
lum excōicacōis. et p̄banc̄ b̄ tria. eē c. cū de
sideres. et c. a nobis. ij. **¶** Quid si iudex man
det p̄s b̄ro. q̄ denūciat aliquē excōicatu nūqd̄
tenet̄ eū vitare l̄ris visis. anteq̄ denūciat eū
¶ S̄ q̄ sic. tā publice q̄ p̄uate et b̄ si ille sit cē
dinari⁹ iudex qui mādat b̄ sibi debet eū p̄sū
mere illū esse excōicatu a iudice. ex q̄ mandat
eū denūciari excōicatu. licet nō aliter constet
sibi de excōicacōe. Idē credo de iudice dele
gato nisi p̄babiliter dubitetur de ei⁹ auctē.
h̄mōi tñ l̄ras nō credo sufficere ad p̄bandum
illū esse excōicatu. si postea deducat̄ res in iu
diciū et ille se neget esse excōicatu nisi aliter
d̄stiterit de excōicacōe. Si aut̄ iudex mandet
p̄s b̄ro q̄ aliquē excōicet nō tenet̄ eum vitare
publice vel p̄uate donec excōicauerit eū. hec
rod. **¶** Vñ p̄cipās sciēter cum excōicatis a
papa sit excōicat⁹ maiori excōicacōe. **¶** S̄ aliq̄
p̄t̄ dici excōicat⁹ a papa tripl'r scz vñ qz est ex
cōicat⁹ a iure qd̄ cōdidit papa l' cui⁹ absolut⁹

eōez sibi sp̄ealiter reseruantur. vñ qz ē excōicat⁹
noiatim a papa. p̄cipās cū excōicatis a pap̄
p̄mo et scdō. excōicacōz nō incurrit. **¶** Similiter
nec p̄cipās in loquela et cōmestione cum ex
cōicatis a papa noiatim. **¶** S̄ vñ p̄cipās cū
eo sciēter in diuina maiore excōicacōz incurrit.
dubitat̄. dicūt em̄ quidā q̄ sic. vt hos. et gos.
bñ. vñ q̄ nō. vt habitū ē sup̄ c. de casibus ex
cōicacōis q̄ infligit̄ a iure casu xxxij. **¶** Vñ
p̄cipās cū excōicato ab alio q̄ a papa sit ex
cōicatus. **¶** S̄ q̄ nō si p̄cipet cū excōicato mi
nori excōicacōe. xj. q. iij. excellētissimus et c.
se. Si aut̄ p̄cipat cū eo qui ē excōicat⁹ maior
et excōicacōe cum p̄cipantib⁹ cū ip̄o. obser
uata in ista aggrauacōe forma iuris incurrit
excōicacōz maiore. xj. q. iij. excōicatos. et c.
cū excōicatis. Si vero nō sit excōicat⁹ cū p̄ci
pantib⁹ sibi. tūc p̄cipās aut p̄cipat cū eo
in crimie p̄t̄ qd̄ ē excommunicat⁹. et tūc eadē
sūia ligat̄ cū eo. et intellige si p̄cipat ei i cri
mie impendēdo ei d̄silū auxiliū vñ fauorē eē.
nup. s̄ scdā vñ. et b̄ vñ. ē h̄m glo. hos. et bñ.
ibidē q̄n alias nō erat factur⁹. ff. de his qui
nō. i. fa. l. si. in fi. et eē de hoī. sicut. s̄. qui vñ.
¶ Aut p̄cipat cū eo in alijs. et tūc incurrit ex
cōicacōez minore. xj. q. iij. sicut apl. i. et iij. c.
se. et eē c. nup. s̄ in scdā **¶** Quid ē esse fauorē
¶ S̄ scd⁹ rod. fauere alicui p̄tū ad b̄. ē ip̄m de
fēdere vñ fauere in crimie. q̄n ei quis impendit
d̄silū auxiliū vñ fauorē. vt in c. nup. **¶** Vñ
fauens excōicato p̄cipet in crimie p̄ quo est
excōicat⁹. **¶** S̄ fauens excōicato aut fauet p̄sē
ita q̄ nō crimini. et sic nō p̄cipat ei in crimie
ea p̄cipacōe qua incurrit eandē excōicacōz
cū eo. **¶** Aut fauet crimini. et b̄ vñ p̄ accidēs vñ
p̄ se. si p̄ accidēs. non omis sic fauens incurrit
eadēz excōicacōz cū illo. vñ b̄. si q̄ excōica
tus ē qz possidet alicui⁹ iniuste inuadit gner
rādō. si ali⁹ d̄tra eūdez guerret vt recuperet ali
qd̄ quod suū ē qd̄ deatnet iniuste. non incurrit
eandē excōicacōz cū illo guerzatore. licz per
accidēs fauet sibi inquantū p̄t̄ illū p̄sē lede
re quē inuadit q̄ si ille nō guerzaret d̄tra eum.
Si aut̄ fauet crimini p̄ se. aut ille fauor ē ali
quid coopat̄ ad p̄petracōz criminis aut non. si
nō adhuc nō incurrit eandē excōicacōz cū ex
cōicato. vñ eē c. nup. in glo. sup̄ ill⁹ ei d̄silūz
impēdēdo d̄. q̄ alias nō tenet̄ quis de cō
silio nisi ille nō fuisset alias factur⁹. Et s̄līter
idē videtur dici posse de fauore. Si aut̄ fauor
coopet̄ ad p̄petracōz criminis. simpl'r dicendū
est q̄ omis sic fauens eandē excōicacōz incur
rit. cū criminoso. nec ē idē fauere p̄petracōni
criminis et fauere ipunitati criminis iā p̄petrati.
qz fauētes scdō mō ip̄o iure nō incurrit eandē
excōicacōz cū criminoso. si nō fauent illi ipu
nitati nisi amore p̄sone. cui⁹ d̄fusiōne volūte
vitare. excōicandi tñ sunt. si canonice ammor
niti non desistant. q̄nqz tamē racōne horribil
tatis criminis eius cuius impunitati fauent i
curreunt ip̄o iure maiore excōicacōnem. eē. de
hēi. excōicam⁹. s̄. credet. s̄. h̄ rich. **¶** Vñ ex
cōicato q̄ iurauit stare mādatis eccl'ie cōicari
possit. **¶** S̄ q̄ nō denec p̄ eccl'iaz absolut⁹ fuerit

alioquin post iuramentum non esset absolutio neces-
 saria. ex e. q. in dubijs. **Q**uid si non subdi-
 cipiet in crimine cum excōicatis a p̄prio ep̄o
 h̄c h̄c q. mouet gōf. p̄pter opinionez in qua
 erat. s. q. in h̄ casu p̄cipiā ligat̄ s̄nia iudici-
 et soluit q. ligat̄ talis. q. rōne criminis siue de
 listi in quo p̄cipiat iaz s̄ctus est de foro suo.
 S; h̄ questio s̄m host. nō habet locū. dicit em̄
 q. talis ligat̄ a canone scōz h̄. cui quilibz vn̄
 decūqz sit dū tñ sit baptisat̄ ē subditus. ex d̄
 ostu. c. j. et vlti. **U**ter qui nūcium vel lras
 excōicato mittit incidat in minozē excōicacō-
 nem. **H** q. sic. vt habet̄ li. vj. de elec. vbi p̄-
 culū. q. nulli. q. ibi p̄ eodē reputat̄ nūciū v̄
 lras mittere et loqui. q. qui p̄ nūciū l̄ p̄ lras
 loquit̄ ipeidēz videt̄ loqui. ff. de osti. pe. lcz.
 h̄ gar. li. vj. e. greg. x. ostōnem. **U**ter possit
 q̄s accipere lras excōicati aut nūcios l̄ exenia
 h̄ p̄ nullū bonz licz. q. sicut notat hugo. xj.
 q. iij. qm̄ m̄cos. p̄ lras et nūcios et exenia cō-
 municam̄ alijs. **N**ota tñ q. in casu in q̄ licz
 excōicato loqui licet etiā scribere sibi. cū tam̄
 scribit̄ ei nō debet in literis salutari. sed loco
 hui⁹ accusatiui salutē ponit̄ h̄ oracō. s. sp̄m d̄
 filij sanioris. sicut cū quis salutāt ab excōica-
 to nō debz refalutare eum. ne sic cōicet ei i lo-
 quēdo in casu nō d̄cesso. s; p̄t dicere d̄p̄ em̄det
 vos. qd̄ dicere nō ē ip̄m salutare. s; poci⁹ ip̄m
 de sua culpa arguere. et ad ipetrandaz suā ab-
 solucōz amonere. qd̄ licitū ē. h̄ rod. **Q**uid d̄
 illo qui recepit mun⁹ ab illo q̄ erat excōicat⁹
 cū p̄cipiantibz sibi. s; h̄ nesciebat cū recepit
 illud s; postea sciuit. nūquid tenetur reddere
 mun⁹ illud. et nūquid ē excōicat⁹. **H** si p̄bar-
 bilis ignorācia eū excusat non est excōicatus
 Si aut̄ sciēs eū excōicatus recepit mun⁹ ab eo
 in casu nō d̄cesso excōicat⁹ ē p̄pter receptōz.
 nō p̄pter retēcōnem. nec tene- illud restituere
 illi qui dedit. sed inducend⁹ esset in p̄nia ill⁹
 erogare in pios vsus si ad hoc induci posset.
 si tñ remitteret ad illū qui dedit in detestacō-
 nem excōicacōis et ruborē excōicati. credo q̄
 bene faceret in eo casu cū accepit illud mun⁹
 nihil sciens de excōicacōe. h̄ rod. **Q**uid si
 aliquis assurgat vel reuerenciā exhibeat ex-
 cōicato. aut inclinet caput ip̄i salutātū aut la-
 bia moueat quasi refalutās eū nihil tñ dicat.
 nūquid incidit eoip̄o in canonē excōicacōis
 maioris aut minoris. si sit excōicat⁹ cū p̄cipi-
 atibz sibi. **H** cū pene nō sint extendende s;
 assurgat̄ excōicato vel reuerēcia exterior exhi-
 bea- sine misterij corp̄alis obsequio. ex h̄ solo
 nō incurrit excōicacōz maiorē vel minozē. qz
 h̄ facere nō ē ei cōicare. h̄ rod. **N**ūquid ex-
 cusat̄ a maiorē excōicacōe ille qui p̄pter fami-
 liaritatē aut metū cōicat̄ excōicato cū p̄cipiā-
 tibus sibi. **H** q. si p̄pter familiaritatē exp̄ssam.
 xj. q. iij. qm̄ multos. cōicet quis excōicacō. nō
 incurrit quis excōicacōz maiorē vel minozem
 De metu vō videt̄ sentire rap. q. nullus met⁹
 excus⁹ qn̄ cōicās excōicato in locacōe. cōione.
 et similibz. incidat i excōicacōz. Alij vō dicūt
 si sit talis metus qui cadē possit in d̄stantē vi-
 rum excusat. ne sic cōicans excōicatis incidat

in excōicacōnez minozē. et ita videtur sentire
 hu. in c. qm̄ multos. et h̄ opio videt̄ humanior
 et venoz cū casus necessitatis excuset i talibz
 et etiā casus vtilitatis qd̄ min⁹ ē. Et quecūqz
 causa excusat cōicantē cū excōicato sine aggr-
 uacōe s̄nie. excusat inquā ab excōicacōe micri
 excusat et a maiorē cōicantē cū excōicato cum
 p̄cipiantibz sibi. nisi a p̄ferente s̄niam aliud
 sit exp̄ssum. pudor aut̄ et familiaritas que non
 ē exp̄ssa in d. c. nō excusat cōicantē cū excōica-
 to ab excōicacōe maiorē v̄l minozē. h̄ rod.
Quid si sim hospitat⁹ in domo aliqua et super-
 ueniat publice excōicat⁹. nūquid teneoz ide exi-
 re aut de mēsa surgere si se igesserit ad illā. **H**
 q. teneoz exire de mensa nō obstante scandalo
 eius et aliorz. si forte inde scandaliscent̄. qz scā-
 dala nō vitant doctoz iudex bñ viuens. Si at̄
 esset excōicat⁹ occulte tenerer non surgere si
 nō possum surgere sine nota ei⁹. In p̄mo etiam
 casu cū ē publice excōicat⁹ nō teneoz d̄ domo
 exire in qua recept⁹ sum ip̄o supueniente. dūz
 tñ possum habere locū separatū. ita q. nō opteat
 me in aliquo cōicare cū eo. si tñ nō timeo ex h̄
 scandalum infirmoz. Itē credo licet sciā ali-
 quē publice excōicatū i aliqua domo receptū
 esse q. ibi possum hospiciū recipe si locus sic
 tāte capacitatis q. oīno possum cōionez ei⁹ vi-
 tare aliter non. Si aut̄ publice excōicat⁹ reci-
 piat̄ tanq̄ excōicat⁹ ad mensam seorsum. et vi-
 tet̄ in omibz p̄ter in necessarijs. aut si recipiat̄
 tur etiā tanq̄ quilibet ali⁹ nō excōicat⁹ nō te-
 neoz surgere vel domū relinquere. si recipiat̄
 in tali loco vel ad talem mēsam. et tā remotaz
 q. merito iudicari possit q. ego vel illi qui sūt
 mecū ad eandē mēsa nō excōicam⁹ nec oīme-
 dimus cū illo excōicato. nō teneoz inq̄ nisi tñ
 meaz scandalū infirmoz. nō intelligentiū cō-
 scienciā meā. h̄ rod. **D**e hac materia sic dic̄
 jnno. sup. c. nup. non dicoz excōicato cōicare.
 licet ego et ip̄e simus in aliqua domo. ego p̄
 meis negocijs ip̄e p̄ suis. s; si ego et ip̄e simul
 irem⁹ ad papā. vt p̄ eodē rogarem⁹ bene iei-
 derem excōicacōz. Si vō ego et ip̄e haberem⁹
 vnā solā camerā communē. bene liceret michi
 esse cū excōicato in eadem camera et iacere et
 oīmedere s; nō i eadē mēsa nec in eodē lecto.
 qz non p̄t h̄ esse sine volūtaria cōione. s; i alio
 casu vrit̄ suo iure. **Q**uid si excōicatus intret
 claustrū vel domū alienā. nūquid p̄pter h̄ ide
 tenentur exire clerici vel laici qui sunt ibi. **H**
 q. nō. qd̄ etiā notauit hu. xj. q. iij. excōicatos.
 q. scolaris qui habz sociū excōicatū in domo
 non tenet̄ inde exire s; p̄t remanere in eadem
 domo dū tñ nō cōicet ei in cibo potu. locucō-
 ne. vel h̄mōi. Credo etiā q. h̄ scolaris agere p̄t
 extra eū q. vel exeat de domo vel absolui se fa-
 ciat. h̄ rod. **Q**uid si sit excōicatus soci⁹ me⁹
 h̄ scōm bñ. ex e. si vō. nō statim teneoz diui-
 dere so cietatē si h̄ sine magno dāno meo fieri
 non posset. **Q**uid si veniam inuitat⁹ vel cita-
 tus ad aliqd̄ festū v̄l diuinū et inuenero ibi
 aliquē excōicatū publice quē scio publice ex-
 cōicatum nūquid teneoz recedere. **H** q. sic.
 ex quo non debeo ibi epulari qm̄diu est ibi.

liez sedeat ad aliā mensam q̄ ego. v̄l comedat
in alia camera q̄ ego. q̄ omēs taliter inuitati
aut etiā sine inuitacōne ouenientes ad hoc fe-
stū vel epulū sibi inuicem cōicare dicendi sūt
siue cōmedāt ad eandē mēsz siue ad diuersas.
nec ē sile de isto casu et de p̄mo p̄cedē. h̄
rod. **S**z q̄n dē quis scire aliquē esse excōica-
tum. **Q**uā vidit ip̄m aliquē clericū verbera-
re. v̄l lras pape falsificare v̄l aliud tale facē
v̄l q̄n feri v̄l denūciari sniam audiuit. vel q̄n
ip̄e excōicat v̄l ei p̄lat maxie ep̄s. v̄l ali⁹
fidedign⁹ dixit ei. v̄l q̄n ē publica fama eum
esse excōicatū. alias p̄pter leuem famā. v̄l si h̄
audiat ab aduersario ei⁹. nō debet cōscienciaz
sibi formare. xxiij. q. v. h̄ v̄l. et ex e. cū d̄sideret
et ij. q. j. p̄. et xi. q. iij. n̄ solū et c. cure. et di.
lxxviij. si qd̄ v̄o. h̄ rap. et host. **S**z de his orit⁹
dubitacō multiplex sicut in sequētib⁹ appēb⁹
Quid si excōicat⁹ dicat michi in cōfessione se
esse excōicatū. nūquid teneor eū vitare in oc-
culto saltē. **R**espondet qd̄ nō. q̄ nō scio h̄
sicut homo. sed sicut dē. vt patz ex de offici.
ordi. si sacerdos q̄ dicūt q̄ nō tenet⁹ quis vi-
tare excōicatū nisi sciat vt hō eū esse talem. et
ne odiosa reddat⁹ cōfessio t̄r cōfiteri non debet
vitari etiā in occulto siue in cibo siue in potu
siue in alijs. Alij dicūt q̄ in h̄ casu vitādus est
ar. vj. q. vj. si t̄m. vbi notat hu. q̄ seruandū est
qd̄ ibi dē siue ep̄s sciat p̄ cōfessionem siue alio
mō crimē subditi sui. h̄ rod. p̄me snie ē hō. ar.
ex de pe. et re. ois. **Q**uid si michi dicat ex cō-
fessionis sigillū se esse excōicatū. **R**espondet qd̄ h̄m omēs
teneor eū vitare in occulto nō i publico. nisi
sit publice excōicatus. h̄ rod. **Q**uid si ep̄s l
archieps v̄l p̄sbr p̄p̄i⁹ dicat aliquē esse excōi-
catū denūciando illā sniaz vel si dicat aliquē
esse excōicatū q̄ excōicauit eū nūquid teneor
ei credere et illū vitare. **R**espondet qd̄ si sit casus in quo
cōsuevit p̄sbr p̄p̄i⁹ excōicare credendū ē ei de
h̄ si dicat q̄ eū excōicauit aucte p̄p̄ia l supior-
ris. si autē dicat q̄ excōicauit aliquē alium pro-
chianū aucte supioris. nō teneor ei credere si
p̄babiliter dubitē d̄ mādato. p̄serti si non dis-
cat h̄ michi denūciādo excōicacōz. h̄ loquens
do in cōi locucōe. Tanta etiā posset esse inimi-
cicia inter ep̄m et p̄sbitē. et prochianū suū
quē excōicasse se dicit q̄ nō teneret ei credere
nec illū vitare nisi alit⁹ q̄ p̄ verba ei⁹ cōstaret
michi de illa excōicacōe. Si autē dicat ep̄s vel
p̄sbr q̄ vidit prochianū suū occulte aliquid
facientē siue credā siue nō. nō teneor eū vitare
nec in publico nec in puato. q̄rum ad vitādā
excōicacōz minorem. et multo forcior si alius
michi dicat. Quia t̄m q̄ est excōicat⁹ peccat cō-
municādo cū alijs in casu nō cōcesso. si credaz
p̄babiliter aliquē esse excōicatū p̄pter factū
occultū in quē snia nō ē publicata. nō debeo
me ingerere ei⁹ cōioni si h̄ possum vitare sine
scādalo et peccato. et h̄ nō p̄pter metū mioris
excōicacōis h̄ ne dem ei occasiōz peccādi cōi-
cādo michi. h̄ rod. **S**z quō bonū debeo di-
mitte p̄pter vitandū scādalu l p̄ctm h̄mōi i h̄
casu. **R**espondet qd̄ h̄ poci⁹ discerni p̄t p̄ vnctōz q̄ docet
de omib⁹ q̄ p̄ doctrinā. et in h̄mōi apicibus

regulariter vbi dubitāt etiā sapiētes excusabilt
ē ignorācia. vñ si aliq̄s bona fide p̄tē illā vel
illa eligeret nō debz sup h̄ cōsciencā habē ni-
mis scrupulosaz. Si aut talis igerat se cōioni
mee nō teneor vitare eū i h̄ casu ne forte dene-
gem ei cōionē debitā. h̄ rod. **V**erū sint vitā-
di illi de quoz excōicacōe p̄tē cōtrarie opinā-
tur. R̄ndet tho. in quadā quēstione de quolibz
q̄ dubitacō d̄ excōicacōe aliquoz aut p̄cedit
sniaz iudicis aut sequit⁹. si p̄cedit nō sūt vitan-
di quousqz certo iudicō termie. i h̄ em casu ē
q̄ i miorē p̄tem interpretari debem⁹. si v̄o seq-
tur standū ē magis snie iudicis. aliter iterma-
biles esset lites. **P**ostea de publica fama no-
ta q̄si publica fama sit de aliquo q̄ ē publice
excōicatus v̄l q̄ notorie fecit aliquid p̄ quo
maiorē excōicacōz incidit. teneor h̄ credere et
eū vitare. **S**z etsi audeo a fide digno v̄l a fide
dignis q̄ audiuerit eū denūciari excōicatū in
ecclia. v̄l viderunt eū notorie fecisse aliqd̄ ex
quo incidit maiorē excōicacōz. teneor eū vita-
re tā in publico q̄ in occulto donec inquisierit
sup h̄ pleni⁹ veritatē. Si t̄m p̄ aliquos certifi-
cari possum sup h̄. q̄ ex q̄ agit⁹ de publica vel
notoria excōicacōe. possum timere ne i hac p̄te
laborē crassa ignorācia q̄ nō excusat. et q̄ h̄i q̄
nō iterfūt denūciacōi q̄ fit in ecclia et h̄ facto
notorio h̄ mō denūciāt ad noticiā excōicacōis
h̄mōi. inq̄rendo et audiēdo ab alijs q̄ iterfue-
rūt h̄ rod. **Q**uid si nō possum cerūficari p̄ ali-
os. q̄ forte sum p̄sius et excōicacō fuit publi-
cata rome. **R**espondet qd̄ nō vitabo eū in h̄ casu. h̄ rod.
Sz nūquid teneor ab eo inq̄rere. **R**espondet qd̄ sic si
p̄babiliter credo q̄ dicat michi veritatē. et
maxie si credā q̄ laboret ignorācia iuris. alias
nō teneor p̄serti si credā q̄ ex h̄mōi iterrogacō-
ne scādaliset. h̄ rod. **Q**uid si p̄sbr videat p̄-
rochianū suū q̄n missa et hore in ecclia dicant⁹
eccliaz nō intrare h̄ ex eccliaz diuina audire.
nūquid debet ab eo p̄quirere quare h̄ faciat.
Respondet qd̄ h̄m rod. q̄ sic. cū vult⁹ sui pecoris agnos-
cere teneat⁹. p̄sbr autē extraneus ad h̄ n̄ tene⁹
Istud t̄m nō ē causa sufficiēs p̄pter quā tal cre-
di debeat esse excōicat⁹ v̄l iterdict⁹. cū h̄ si
at aliq̄n ex h̄uilitate. **Q**uid si audij ab aliq̄-
bus fide dignis aliquē esse excōicatū ex occul-
to facto absqz publicacōe snie. nūquid teneor
inquirere. **R**espondet qd̄ teneor ab alijs inq̄rere h̄ nō ab
ip̄o. nisi sit talis q̄ credat⁹ laborare ex ignorā-
cia. si quia nescit esse p̄ctm q̄ se ingerit cōioni
hoim. et tūc q̄uis nō teneat inq̄rere de facto
ei⁹ v̄l excōicacōe. teneor t̄m instruere eū ne se
ingerat cōioni hoim si sit excōicat⁹. h̄ rod. **Q**uid si publica fama ē aliquē esse excōicatū
p̄ facto occulto. cōtra quē nō ē snia publicata
sup h̄. nūquid teneor talē vitare. **R**espondet qd̄ nō nisi
tūc demū cū sup h̄ se purgare recusauerit vel i
purgacōe defecerit. Et in h̄ casu loqui⁹ ex e. cū
desideres. q̄ scde q̄stōni ar. ad h̄. ex e. si v̄o ali-
quis. ij. et ex de h̄eti. ad abolendaz. v̄. q̄ v̄o. h̄
rod. **Q**uid de eo quem audiui publicari ex-
cōicatū vel vidi incidere in canonez. si postea
video eū vsqz ad annū v̄l biēniū. nūqd̄ teneor
eū vitare donec michi cōstet de ei⁹ absolucōe.

Si est homo q̄ credit esse timorare cōsciencie
nec inemor sue salutis. et maxime si eo tpe q̄
cōstitit michi de ei⁹ excōicacōe seruauit sniaz.
mō aut nō seruat. possūz p̄babiliter credere q̄
sit absolue⁹ et ei cōicare ar. ex d̄ offi. oz. ex p̄
te. ubi ep̄s licet nō sit certus q̄ subditus suus
ipetrauerit verā absolucōz a curia nō opellit
eū vitare. licet possit ei purgacōez indicere. si
aut prauns et discolus erat h̄ excōicatus nec
seruauit sniaz. credo ip̄m esse vitand⁹ donec p̄
babiliter p̄sumit de ei⁹ absolucōe. **V**itand⁹
dico sicut ab inico s. si in publico. in publico.
si in occulto. in occulto. h̄ rod. **Q**uid si au
diui aliquē publicari p̄fisi. postea inuenio eū i
loco ubi nihil sci⁹ d̄ ei⁹ excōicacōe. teneor ne
eū vitare publice et sic reddē notabilē de ex
cōicacōe illa forte cū mag⁹ ei⁹ p̄iudicō et dā
no. **S**u. notat v. q. j. quedā. q̄ qñ scio sol⁹
aliquē esse excōicatu. nō teneor eū vitare i pu
blico. In casu aut p̄posito teneor eū vitare pu
blice etiā ubi nihil sci⁹ de ei⁹ excōicacōe. nec
ē occultū crimē ei⁹ cū alibi sit publicatū. et si
nō ibi ubi nūc inuenio eū. p̄t tū benignius di
ci q̄ si possum facile p̄bare ei⁹ excōicacōz quā
audiui publicari. q̄ forte habeo testes vel in
strumta ad h̄ p̄bandū. teneor eū vitare publi
ce nisi inueniā eū in eadē diocesi in qua audi
ui sniaz publicari. ar. ad h̄ ex q̄ ma. accu. pos.
cū in tua. h̄ rod. **A**d h̄ nota q̄ si excōicacō
sit p̄bata oīa aliq̄ in modū excepōis ut
repellat a testimonio l̄ electōe. nō oportet eū
p̄pter h̄ vitari. nisi ex tali facto pauca oīa eū
laboret infamia. ex. e. cū desideres. q̄. secūde.
et ex de oz. cogni. c. ij.

Equit⁹ videre de scdo articlo. s. de ep̄o l̄
excōicatore alio q̄ cōicat cū excōicato a
seip̄o. et circa h̄ querunt p̄la. p̄mo vtz papa
cōicando cū excōicato incidat in can. **S**u. q̄ n̄
licet alias male faciat. q̄ p̄ncps legib⁹ ē so
lutus. ff. d̄ legib⁹ p̄ncps. et ex e. nulli i glo.
vñ null⁹ canon p̄t eū ligare cū sit sup̄ oīs ca
nones. p̄ter illos q̄ sūt editi oīa h̄eticos. q̄ n̄
ē sup̄ior q̄tū ad illos. h̄ rod. **V**tz ep̄s cōi
cando cū excōicato a seip̄o incidat in canonē
excōicacōis. **S**u. q̄ sic sicut et quilibz alius ut
p̄batur ex e. cū desideres. Nec obstat q̄ nemo
p̄pria snia ligari p̄t vl̄ solui. iij. q. iij. c. j. q̄a
talis nō ligat⁹ sua snia. h̄ occasiōe sue sentēcie.
tū canonis aucte ut p̄bat⁹ ex e. nup. q̄. i. scia.
Ideoq̄ nō posset ep̄s alicui dare p̄uilegiū q̄
cōicando cū excōicato etiā ab eo nō incurret
ret sniaz. ut p̄z in d. c. nup. et xj. q. iij. excōica
tos. h̄ host. et oueniūt cū eo alij. **Q**uid si ep̄s
cōicat in dānato crimie cū illo quē p̄pter cri
men excōicauit. nūquid eandem sniaz incurrit
sicut et vn⁹ ali⁹. **S**u. h̄m ray. q̄ sic et h̄ aucte
canonis ut ē dictū ē i p̄ori q̄stōe. gof. vñ re
p̄bendit eū dicēs q̄ is qui cōicat i dānato cri
mine ligat⁹ nō aucte iuris. h̄ sentēcia iudicis.
et h̄ maxie notauit p̄ h̄ qd̄ d̄ ex e. nup. q̄. in p̄
ma. ibi ac p̄pter h̄ rōne dānat⁹ crimis videat⁹
in eū delinquere qui dānauit. et ita h̄m eū nō
incurrit eandē sniaz q̄ nemo p̄pria snia ligat⁹
ut dictū ē sup̄. hui⁹ etiā opi. vide⁹ esse bñ. sup̄

dictū c. in glo. sup̄ ill⁹ absolucō et ex e. statui
mus. vult em̄ bñ. ibi p̄ ep̄s nō incurrit maio
rem excōicacōz h̄ miorē tū. et h̄ a iure xj. q.
ij. cū excōicacō. **H**ost. vñ videt⁹ dicere q̄ rap.
dicat p̄babil⁹. vñ scd⁹ eū talis ligat⁹ a cano
ne occasiōe snie sue. et ouenit cū eo innoc. et
sic intelligit illud qd̄ dicit⁹ xj. q. iij. sicut ap̄l⁹
cū trib⁹ c. se. et ex e. si ocubine. qd̄ autē dicit⁹
in dicto c. q̄. in p̄ma. ibi ac rōne crimis zc. non
d̄ scd⁹ eū p̄ eo q̄ talis liget⁹ snia iudicis. sed
ad denotandā differēciā cā⁹ sequētis. q̄. d.
quicūq̄ cōicat excōicato excōicacōz incurrit.
Est tū ibi differēcia notāda si queratur q̄s ab
soluere p̄t q̄ qñ cōicat nō in crimie dānato h̄
in alijs. talis incurrit excōicacōez miorē. et
p̄t absolui ab ep̄o l̄ p̄fisi p̄prio. ut i c. nup. q̄.
in scdo. qñ aut p̄cipat in dānato crimie tunc
incurrit excōicacōez maiorē. et tūc absolui nō
p̄t a p̄prio p̄fisi. sed necesse ē ut absoluat⁹ ab
eo q̄ sentēciā tulit. et ē racō. q̄ racōne dāna
ti crimis videt⁹ in en⁹ delinquere qui dānauit
vl̄ si ip̄e nō possit. eo q̄ ip̄emet eandē sniaz in
currit. tūc ip̄emet s. excōicat⁹ petat absolucōz
a sup̄iori suo ut d̄ ibidē. **S**u. qñ is qui tulit
sniaz p̄cipabit in crimine cū crimioso. **S**u. h̄
p̄t qñq̄ accidere ut si fratres excōicant⁹ p̄ rapi
na michi facta quē forte odit h̄ h̄ fecit coact⁹
p̄ sup̄iorē. et nihilō⁹ latet fauet raptori. et
cū eo p̄cipat et eū recepat. **V**el pone q̄ co
gnouit mulierē quā excōicauerat p̄pter forni
cacōz. ex e. si ocubine. h̄ host. **Q**uid si ep̄s
excōicet aliquem cū p̄cipibus suis siue fau
toribus i crimie dānato. et postea p̄cipet cū
tali in crimine dānato. nūquid incurrit eandē
sentēciam. **S**u. h̄m ray. q̄ sic. vñ a sup̄iori suo
debet petere absolucōz ut dictū ē. **S**cd⁹ vero
gof. nō incurrit. q̄ ut ip̄e dicit p̄cipēs ligat⁹
snia iudicis in h̄ casu. xj. q. iij. excellentissim⁹.
nemo aut p̄pria snia ligat⁹ ut dictū est. **S**cdm
vñ host. ille qui p̄cipat cum sic excōicato.
si sit alius q̄ p̄ferēs duplici iure sniaz eandēz
incurrit. et duplici vinclo ligat⁹. vñ aucte ca
nonis. et sic vñ dicit ray. alio aucte senten
ciaz ferentis. et sic vñ dicit gof. **S**iquis igit
tur cū tali p̄cipate p̄cipauerit quo ad sniaz
canonis non ligat⁹ nisi miori excōicacōe h̄ q̄
ad sniaz iudicis ligat⁹ maiori excōicacōe si q̄s
cum eodē in crimie p̄cipet. **Q**uid de illo ius
dice qui dat alicui licēciā cōicandi cū eo quē
excōicauit cū cōicant⁹ sibi. **Q**uid etiā d̄ illo
qui dat licēciā celebrādi in ecclia interdētā
a seip̄o. nūquid valent h̄mōi licēcie. et nūq̄
dari debēt sine cōsensu eorū p̄ quib⁹ sūt h̄mōi
snie late. **S**u. h̄mōi licēcie possunt cōtinere et
rores exp̄sse. ut si cōcedat iudex alicui celebra
re in loco a se interdētō. nō suspēsa aliq̄ mō
snia interdētī. aut si concedat alicui cōicari
cū excōicatis cū suis p̄cipantib⁹ nō reuocat
ta sentēcia nec in pte nec in toto. et tūc non
valēt h̄mōi licēcie. **S**i aut iudex intendit su
spēdere interdētū quo ad tps et locū quo ille
celebrabit. vel si iudex reuocat sentēciā latā
in p̄cipantes q̄tum ad psonā quā licēciat va
lent licēciacōe. h̄ nō debent fieri in occultu

propter scandalum illorum qui de hoc non sciunt et
videret homines licentiatos venire contra sententias
tales in manifesto. nec sunt faciende sine causa le-
gitima et sine consensu illorum pro quibus late sunt
littere. Tenet tamen homines licencie et suspensiones in-
terdictorum et reuocaciones excoicacionum quous in
iuste sunt facte nisi iudex ex toto functus esset
officio suo quo ad causas illas. **A** minori vero ex-
coicacione que incurritur precipiendo cum excoicato
non posset iudex homines aliquam personam excipere. quia
homines sententia iuris est. non homines. **H**od. **N**on h. v.
nota quod nulli possunt aliquo privilegio papali se
tueri. quoniam debeant excoicatos vitare. et ipsi si sint
excoicati vitari. ex e. nulli. **H** aut intelligitur
secundum host. quoniam privilegium non est ex certa sciencia ipe
tractu. quod semper presumitur impetratum ex suscepcione
non per se. **O**trariu. ex de ofir. ad n. r. **S**i tamen papa
privilegium alicui ex certa sciencia daret. quod ipse sine
pena excoicacionis clericus percutere possit. **L** quod non
tenere excoicatos vitare bene valeret sicut quod
dam habent nobiles. **H** abbas

Sequitur videre de tercio articulo. scilicet de his
qui coicant cum excoicatis ratione alicuius de-
biti vel contractus. et circa hoc queritur per a. s. v. ruz
et cui iuravi dare certam pecuniam certa die si il-
le iterum excoicetur illa die aduenienti teneat sibi
soluere. **H**od. **J**o. dixit. xv. q. vi. nos sanctorum. quod
venit creditur quod licet excoicatus non habeat ius
petendi tamen teneatur ei soluere. unde licet excoica-
tus collat obligacionem quod ad fidelitatem. non tamen quod
ad alios contractus ut videtur. **S**ed contra quod non de-
beo ei coicare nisi in certis casibus inter quos
non est iste. videtur etiam habuisse iuramentum taci-
tam adcoicacionem in se. scilicet hanc si res in eodem permanse-
rit statu. siue si ille permanserit talis cui liceat co-
municare. ar. xxi. q. ii. ne q. s. **R**ap. autem super hoc
consulit quod ego cum testibus veniam ad domum cre-
ditoris. et dicam suis michi testes quod pecuniam
quam debeo isti. **H** pono vel proxi sue numero vel
ei filio vel balivo nomine suo et ipso presente non co-
tradice. sic ero liberatus. **S**ed hoc consilium non placet
secundum host. quod sic fit iuri frans precipacionem per
benedictum. sicut ei non debeo ei soluere ita nec alij no-
mine suo nec alicui ponere ita quod ad eum possit
peruenire. di. xlvj. sicut non suo. et ex. de pecul.
cleri. inquireri oim. ideo dicit host. aliter. scilicet quod
die adueniente debeo talē pecuniam deponere
in eade sacra nomine creditoris. ita quod ei solua-
tur fuerit absolutus non ante. et propter hoc nullam incur-
ro excoicacionem. quod decessum est michi quod possum
coicare cum eo. etiam ad utilitatem suam spiritualem. et
hoc est ei utilitas spiritualis. quod non excoicati viden-
tes quod non recuperant debita sua si excoicarentur.
magis cauebunt sibi ne committant causam propter
quam excoicentur. et excoicati incitabuntur ad abso-
lucionem suam citius impetranda. **S**ed hoc est intelligendum.
nisi forte superior exigente contumacia. relaxa-
uerit me ab obseruacione iuramenti quod diu fuerit
sic ligatus. quod facere potest ecclesia. xv. q. c. iura-
tos. et ex de penis. c. vi. et ex de iuriur. venie-
tes. et ideo ecclesie plus quam homini obediendum est in
casu xj. q. ii. q. resistit. et xxiii. q. i. quid culpa-
tur. et hoc est verum. nisi in casu ubi pagani vel
heretici vel alij hostes iniusti venierint in brachio

forti ad deuastandas et delendas patrias. et exco-
municatus vellet ex aduerso pugare pro patria.
tali esset soluenda pecunia. et etiam vasalli et
iurati sui tenerentur sequi talē. xj. q. ii. iulianus
secundum rap. **P**ro hoc tamen intelligas esse verum si esset do-
minus terre. vel si esset alius qui patriam posset defen-
dere. alias non esset ei soluenda nec obediendum.
Hod. **N**ota tamen secundum rod. quod si ex auaricia non ex
zelo iusticie differret soluere. peccaret quo ad
deum. licet ecclesia non puniret eum. sicut hebrei qui
ex cupiditate bona egiptiorum asportauerunt. pec-
cauerunt. qui autem hoc propter obedienciam fecerunt.
meruerunt. **Q**uid de his qui excoicati tpe excoi-
cacionis acquisierunt negociando vel ex dono ac-
cipiendo. **H**od. secundum host. tenentur totum restituere
si animas suas velint saluare. ut per bar. et de
eta. et quali. cum bone. et de cleri. ex. mi. postur-
latus. **S**ed nunquid excoicatus aliquis obligatur sibi
contractando. **H**od. videtur quod non ad modum civiliter.
quod omnis actus legitimus sunt sibi interditi ut dictum
est super de effectu littere excoicacionis. **H**od. et omnis con-
tractus. unde alienacio ab eo facta est irrita. ex de
dolo et co. ventur. ad fi. quod est ei omnis preci-
pacio interdicta. ut dictum est super. per tamen se alij ob-
ligare. potest igitur sua adcoicacionem facere deteriorē. me-
liorem nunquam ar. ex de iudi. intelleximus. nisi for-
te se in iudicio defendendo. ex de excep. cum iter-
porum. **H**od. host. et de penitencis. q. de restit.

Nunquid contractus minus cum excoicato tenet ipso
iure. **H**od. distinguendum est. quod si sit talis contractus
quod ex illo transit alter in potestatem alterius. tenet con-
tractus. ut cum aliquis dat se in aragacionem alicuius
excoicati. vel quoniam quis se vendit in seruum vel quoniam co-
trahit matrimonium cum persona excoicata. et in his
casibus possunt taliter contrahentes sibi inuicem co-
municare tpe excoicacionis. sicut cum quis excoica-
tus recipit in monasterio ad professiōem. aut reci-
pit ab excoicatis. credo quod possunt sibi inuicem
coicare secundum quod excoicatus regularibus solet ab
alijs fratribus coicari. **I**n alijs contractibus distin-
gue. quod si contrahens non obligat se ad coicandum
cum excoicato tpe excoicacionis. licet peccet ta-
liter contractando. tamen tenet contractus. ut si quis ven-
dat vel vendendo tradat aliquid excoicato pro pre-
cio statim reddito. **S**i autem obligat se ad coican-
dum cum excoicato tpe excoicacionis in casu non
decesso. non tenet contractus. ut si quis iuret excoicato
quod vendat ei aliquid. aut locabit. aut seruet ei.
aut aliquid opus ei faciat. quod illicitum est quod ei pro-
mittitur. tpe excoicacionis dico. quod si iurasset quod
post absolucionem aliquas opas ei faceret obli-
garetur. licet peccaret sic iurando. **H**od. **C**

Quid si dum aliquis est excoicatus alius cum eo co-
trahat et denarios reddere iuret. **H**od. secundum hu-
um. refert rod. licitum est soluere debitas excoica-
to pro se vel alium. et secundum hoc licita esset huiusmodi pactio
vel obligacio. quod non obligat se paciscens nisi ad
licitum. nisi forte dicatur quod huiusmodi. intelligit de de-
bito contracto vel pactone facta ante excoica-
cionem. non tpe excoicacionis. **C**redit tamen rod. quod
idem intelligit de utroque casu. **S**ed host. vero
paciscens cum tali non obligatur quo ad civiles ob-
ligaciones. secus est quo ad naturalem. ar. ff. de
odi. inde. naturaliter. et si in contemptum aliquis

eum tali detraxit peccauit ut patet ex p̄dictis.
In quo casu nec iuramentū p̄stitū obligaret. ex
 de iurur. quāto videt̄ tñ q̄ ex quo excōicatus
 absolut⁹ erit. p̄ciū cū effectu petē poterit s̄m
 canones. secūdu quos ex naturali obligacōe
 actō dat̄ l̄ si velit dicere in odiū excōicati q̄
 nō possit agere. admin⁹ nō debet p̄ciū penes
 illū q̄ cū eo detraxit remanere. s̄ est paupibus
 erogandū. ut sic excōicat⁹ puniat̄ in eo i quo
 deliquit. et tūc nō reponet lucr. iste q̄ secū d̄
 traxit. solues tñ p̄pter obligacōz naturalez nō
 repetit. h̄ host. **S**cōz vō inno. indistincte d̄tra:
 ct⁹ quē excōicat⁹ facit tenet. vñ etia post ab
 solucōz agere p̄t ex detractū mīto i excōicacōe
 vñ d̄sulit q̄ si q̄s iurauerit vñ p̄misit soluere
 excōicato soluat. qz nō inuenit̄ aliq̄s p̄ cano:
 nē absolui nisi a iuramento fidelitatis. **U**trū vñ
 dēdū sit aliqd̄ seruitori excōicati. **S**i emat
 vñ vēdat vñ aliqd̄ tale faciat noie excōicati n̄
 ē cōtrahendū cū eo sicut nec cū excōicato. si at
 noie suo aliqd̄ tale faciat p̄t detrabi cū eo. dū:
 mō fraus nō fiat iuri ut aliud agat̄. et aliud
 simlet̄. h̄ rod. **Q**uid de illis q̄ afferūt vena:
 lia de mercatis excōicati publice. nūqd̄ vitan:
 di sūt ab eis q̄ vidēt eos afferre inde venalia.
Et nūquid si simplices sūt excusat eos ignorā:
 cia q̄ aliqd̄ ibi vendiderūt vñ emerūt. et nūqd̄
 licet d̄medere de rebus ita emptis. **S**i possit
 michi d̄stare p̄ illos vñ p̄ alios. q̄ ipi aliquid
 emerūt vñ vendiderunt in tali mercato. vitare
 tales publice debeo. alias nō teneor nisi eos
 i tali mercato inuenere ut d̄z d̄passe. et vbi no:
 toriū est q̄ ibi d̄pauerūt. qz bene p̄t aliqd̄ esse
 notoriū in vno loco qd̄ nō ē notoriū in alio. n̄
 tñ p̄pter h̄ solum teneor eos publice vitare qz
 video eos afferētes venalia q̄ ibi fuerūt ēpta.
 nisi d̄stet michi q̄ ibidez d̄pauerint ea. h̄ rod.
Ad scdm̄ dicendū q̄ ex quo lata ē s̄nia publice i
 p̄tib⁹ illis. adeo q̄ nō possūt p̄babiliter igno:
 rare. nō excusat eos ignorācia crassa qm̄ sint ex:
 cōicati. **A**d terciū dic q̄ de cibis taliter ēptis
 quilibet edere p̄t. maxie q̄ nō fuit i culpa emē:
 di. h̄ rod.

**De psonis licite cōicantib⁹
 cum excōicatis. ti. xij.**

Postea cōsiderandū ē de psona q̄ possunt
 licite cōicare cū excōicatis. ab illa em̄
 generali regula. s̄. q̄cunqz cōicat cū ex:
 cōicato incidit i excōicacōz. excipiunt̄ a ḡg.
 xij. ḡna psonaz. xj. q. iij. qm̄ in q̄t mltos pecca:
 tis n̄is exigentib⁹ pena excōicacōis p̄ire quo:
 tidie c. r̄m̄. p̄tm̄ ignorācia. p̄tm̄ nimia sim:
 plicitate. p̄tm̄ timore. p̄tm̄ etiā necessitate d̄:
 uicti. mia anathematus sententiā ad t̄ps. s̄. fu:
 turz. put possūt t̄pam⁹. **N**ota q̄ h̄ c. qm̄ mul:
 tos. ē declaracō iuris s̄m glo. ibidē. et s̄m h̄
 sic ponit̄ casus h̄ capitel. t̄pe ḡg. om̄s p̄sone
 q̄ in h̄ capitelō d̄tinent̄. ip̄o iure erāt exempte
 ab ecclia licet cōicarēt excōicatis. quidam tñ
 simplices credebāt se excōicatos esse si cōica:
 rent. s̄. s̄ui d̄nis suis excōicatis. vel vxores vi:
 ris. nō tñ absolucōz petebāt. et sic mortaliter
 peccabāt. p̄pter d̄scienciā lesam. **S**tatuit ergo
 greg. q̄ nō sūt tales habendi excōicati. **E**t ex

pone p̄ire p̄pter d̄sciāz. ignorancia. s̄. facti. qz
 scz eos fuisse excōicatos ignorabant. et tñ eis
 ignorāter cōicabāt. et se teneri credebāt. **S**im:
 plicitate iuris. **N**ecessitate s̄. que vitari poterat
 vñ etiā necessitate inuitabili. **T**̄pam⁹. i. t̄pa:
 tā esse ostendim⁹. h̄ glo. **S**cōm vō bñ. ex ē. in:
 ter alia. s̄. ut igit̄. vñ h̄ c. qm̄ multos. quo ad
 aliquas p̄sonas ip̄ius c. ē declaracō s̄. quo ad
 filios. seruos. ancillas. et vxores. quo ad ali:
 quos vō ē iuris noui d̄stitutō. s̄. quo ad rusti:
 cos et mercenarios. qd̄ p̄t ex h̄ q̄ p̄ p̄ora iura
 tenebant̄ eos vitare. xv. q. vj. nos sanctoerz.
 et c. iuratos. et xj. q. iij. excōicatos quosqz. **S**
Sequit̄ in p̄dicto c. applica igit̄ aucte. anathe:
 matis. i. m̄ioris excōicacōis q̄ detrabi cōicacō
 excōicatis vinclo subtrahim⁹. hos videlicz fi:
 lios. seruos. ancillas. seu mācipia. h̄ addit ut
 d̄phendat om̄e gen⁹ necnō rusticos et h̄uien:
 tes. necnō et oēs alios q̄ nō adeo curiales sūt
 ut eoz d̄silio scelera p̄petrent̄. s̄. p̄pter q̄ sunt
 excōicati. et eos qui ignorāter excōicatis cōi:
 cant. qz excōicacō nō trāsit ad terciā p̄sonam.
Quicunqz aut̄ orator s̄. q̄ locū aliquem visitat
 d̄zonis causa. siue pegrin⁹ siue viator. i. terzaz
 excōicatorz denenerit vbi nō possit emere vel
 nō habeat vñ emat. ab excōicatis accipiendū
 licenciā dam⁹. **E**t si q̄s excōicatis nō ad osten:
 tacōz supbie. s̄. h̄uilitatis causa dare aliqd̄ vo:
 luerit nō p̄hibem⁹. dummo ut dicit glo. non
 sit eccl̄iasticū stipēdiū. ex d̄ cleri. ex. m̄. postu:
 lastis. vñ n̄. vñ lex h̄uile res ignorata neces:
 se. h̄ anathema quidē faciunt ne possit obesse.
De vno quoqz h̄oz quiqz. dicendū ē p̄ ordinē.
 et p̄mo de vilitate. **S**ciendū igit̄ q̄ vilitas p̄:
 cipianciū facit. p̄ p̄cipiās cū excōicato n̄llo
 vinclo ligē. puta si petat ab eo qd̄ ei debz. ex:
 ē. s̄. vñ. alias excōicat⁹ ex delicto suo cōmodō
 reportaret. vñ si noluerit soluere p̄t in iudicio
 d̄ueniri. ex de iudi. intellexim⁹. **I**tem vilitas
 aīe excōicati excusat. ut si quis euz corrigat et
 ad petendū absolucōez ei d̄sulat et eū i ducat
 xj. q. iij. cū excōicato. adeoqz ad p̄dicacōez ad:
 mitti p̄t sine d̄scie scrupulo. ex ē. respōo n̄fo.
 responso. i. vñ excuānt̄ illi q̄ causa p̄dicacōis
 et d̄fessionis habitāt inter eos a quib⁹ etiā li:
 cite postulāt et recipiūt elemosinas si alio ha:
 bitare nequiūt iter eos. vñ ex ē. cū voluntate
 dicit̄. p̄dicatores qui penes excōicatos l̄ ali:
 os alienaz rez detentores. in p̄dicacōibus
 et d̄fessionib⁹ quasi gerūt causaz eoz. ad quos
 ip̄e res p̄inet. licite possūt ab ill̄ elemosinas
 recipere. sicut supple et illi quoz sūt. ab ill̄ sua
 recipere possūt. et licet sicut dicit glo. res n̄ ha:
 beat effectū. sufficit q̄ ab inicō sit negocium
 vilitate ceptū. **S**equit̄ ibi in t̄xtu. p̄sertim si
 alias nō possūt in illo loco sustentacōz habere.
 p̄sertim p̄t exponi scdm̄ glo. i. maxie. qz t̄pe ne:
 cessitatis ab excōicatis necessaria recipi possūt
 et emi. xj. q. iij. qm̄ mltos. alias vō p̄dicatores
 elemosinas recipere nō debēt ab excōicatis vel
 usurarijs vñ similib⁹. di. lx. oblacōes. et c. eo:
 rum. et xvij. q. iij. minor. h̄ notat̄ in glo. sup:
 illud p̄sertim. inno. vñ ibidem exponit p̄sertim
 id ē tñ. et h̄ h̄o. i. glo. ibidez reputat tuc⁹ esse

primam tñ sententiā tanq̃ p̃babilē etia3 ponit.
Exculant̃ etiā si alia a p̃dicacōe ṽl a d̃fessione
remota incidenter ut apud ip̃os mag̃ p̃ficiāt
iterponāt e3 e. cum volūtate respōso. i. ergo si
alia intencōe h̃ faciāt excōicacōis mioris vin
culo astringunt̃. caueāt igit̃ sibi. vnde d̃sulie
rap. q̃ i h̃ n̄ laxet habenas. 3 discrete et cū do
lore et quasi necessitate opulsi h̃ faciāt. ita q̃
alioz corda q̃ forsan eoz intencōez ignorāt
quantū in eis ē nō ledāt. **S**3 nūquid de salu
te aie mee possum loq̃ cū excōicato sicut de sa
lute aie ei3. **E**t nūquid possum ab eo querere d̃
siliū p̃ utilitate mea l̃ necessitate tpali. **E**t cre
do q̃ esse posset tanta necessitas et tam arda. q̃
vbi nō posset habere copiā inrispitorz. nec res
caperet dilacōz. p̃ssu d̃siliū querere ab h̃mōi
excōicato tā in tpalib3 q̃ in s̃ ualib3. cā3 em̃
necessitatis excusat i t̃ lib3. xj. q. iij. qm̃ m̃ltos
et e3 e. si ṽe. p̃ quāta tñ necessitate l̃ utilitate
liceat ab excōicato querere d̃siliū ē boni viri
arbitrio limitandū h̃ rod. **N**ūquid p̃dicato
res et d̃fessores possunt ad eandē m̃sam d̃me
dere cū eis. **E**t q̃ nō si alias sibi possunt p̃uide
re. elemosinas tñ ab eis possunt recipere. s. tpe p̃
dicacōis ṽl d̃fessionis. etiā si aliunde sibi pos
sint p̃uideri h̃ rod. **Q**uid si nihil 3. faciūt. qz
indurātū est cor raptoris l̃ tirāni. **E**t nihilō3
dū sperat̃ p̃babiliter de p̃fectu. possunt ab eis
elemosinas recipere aliter nō. h̃ rod. **N**ota in
sup q̃ cōdmarj l̃ eoz delegati aut inq̃sitorz
h̃eticoz. si in exercendo suū officiū. d̃ra eos
requirūt aliquoz excōicatoz p̃sidentū d̃ ius
re ṽl de facto regimini alicui3 regni siue p̃ui
cie. ṽl officialiū eoz. d̃siliū. auxiliū. ṽl fauo
rem. nō p̃pter h̃ incurrūt excōicacōz. li. vj. de
h̃eticis. p̃sidentes. **S**equitur de secundo
sc3 de lege. Circa qd̃ sciendū q̃ p̃pter legē. s.
matrimonij q̃ ē inter vi. et vxo. excusat vxo a
cōione vni excōicati. xj. q. iij. qm̃ multos. lex
em̃ vult q̃ vxo sit obediēs viro. de qua d̃z q̃
vxo mortuo viro soluta ē a lege viri. e3 de se
cūdis nup. c. p̃nl. et ṽl. et ex qua tenet̃ ei d̃e
bitū reddere nulla excepōe obstāte e3 d̃ diu
lep. c. ij. et h̃ intelligendū ē ex quo d̃ matrimo
nio d̃stat. nec ē p̃ eccl̃iam iter ip̃os carnale d̃
merciū interdiciū. nā si h̃ esset et ideo esset ex
cōicatus vir qz nihilō3 d̃gnoscebat mulierem
tūc mulier carnali d̃merco d̃fenciēs. eadē s̃ n̄
tencia inuolueret̃. ar. e3 e. si d̃cubine. h̃ best. **E**t
vñ vxo tenet̃ obedire viro excōicato. nō em̃
cōicando sibi aliquā excōicacōz incurrit. vñ d̃
n̄ subest rō quare ab obediēcia quā debz vxo
viro. p̃pter excōicacōz vni absoluat̃. **S**3 nū
quid ē idē in casu d̃uerso q̃ si sit vxo excōica
ta vir sibi cōicans excuset̃. **E**t dicūt quidā q̃
sic. qz nō ad ip̃atia iudicant̃. e3 de diuo. gau
dem3. q̃. sane ṽdica. et eadē fide ē sup̃ior infe
riori astrict3 qua inferior sup̃iori. ut xij. q. v.
de forma. Alij aut̃ inter quos est gos. et rap.
dicūt d̃rariū. qz viris femias subditas esse et
pene famulas lex eē voluit. xxxij. q. v. imago
ideoq3 ip̃utat̃ marito cōicanti cū possit cogere
vxoem ad satis factōz faciendā et absolucōez
petendā ar. vij. q. j. sicut. et e3 e. quāte. S̃cōm

to hosti. refert vñ mulier excōicata sit p̃pter
matrimonij qd̃ d̃r d̃tractū illicite. et tūc idē est
qd̃ d̃m̃ de viro. ṽl alia de causa ut forte p̃pter
delictū d̃missam. et tūc vterq3 excusat̃ quo ad
reddendū debitū carnale exact3. et sic intelli
ge op̃i. p̃mā. et iura p̃ ea inducta. **S**i aut̃ que
rat̃ de p̃uisione et seruicō humano. ibi nō ex
cusat̃ vir p̃cipās vxo excōicate. et sic intel
lige op̃i. sedam. licet vxo excuset̃ ut dictū ē
sup̃. **N**ec i hoc d̃istiguo si sit mulier virago et
vir vecors et pusillanimis. cū agat̃ h̃ de picu
lo aie ar. e3 qd̃ me. cā. sacris. **S**ec3 ē qm̃ agit̃
de piculo corpali ṽl tpali. h̃ best. **Q**uid si
vir vocet excōicatū ad m̃sam. nūqd̃ vxo ibi
d̃medere poterit ad eandē. **E**t credo q̃ nō. si
ue ille sit excōicat3 simpl̃ siue cū suis p̃cipi
bus. poterit tñ d̃medere ad aliā m̃saz in eadē
domo. q̃ ita remota sit a m̃sa excōicati q̃ me
rito possit dici q̃ d̃mederes ad illas duas m̃s
sas nō d̃medat̃ s̃l. h̃ rod. **S**equit̃ videre de
tercō. s. d̃ huilitate. circa qd̃ sciendū q̃ h̃ s̃lter
excusat̃ quasā p̃sonas. ut filios i p̃tate patris
d̃stitutos nōdū emācipatos. si ei essent emāci
pati. tan p̃ extranei teneret̃ vitare patrē excōi
catū. et h̃ dico nisi ip̃i d̃mensales ei3 essent. et
ab eo necessaria haberet̃. Idē dicit̃ hu. d̃ patre
respectu filij. q̃ tenet̃ vitare filiū excōicatū.
nisi ab eo recipiat alimentū **E**t idē dicit̃ inno.
sup̃ c. inter alia. qd̃ tñ hu. intelligere videtur
cū vel iste vel ille facile nō p̃t aliunde habere
necessaria. Quidā tñ h̃ extendūt etia3 ad diu
tes qui ante excōicacōz erāt de familia. **I**n p̃i
bus tñ gallicanis vbi nō habet locū de d̃iue
tudine patria potestas. ṽl emancipacōis solē
nitas. ecipō q̃ fili3 vxo d̃ucta separatim viuūt
disponēs de reb3 suis p̃ sua volūtate sicut pa
terfamilias. tenet̃ patrez excōicatum vitare.
h̃ rod. **I**tem huilitas excusat̃ seruos ancillas.
rusticos. seruientes et cōis alios subditos. s. q̃
non adeo curiales sunt ut eoz d̃silio scelera
p̃petrent̃. tales em̃ p̃sone ante s̃nias latā astri
cte erāt ad familiare obsequiū exhibēdū. nec
post s̃nias latā tenent̃ ad ei3 d̃rariū. imo b̃nfi
cio canonis. xj. q. iij. qm̃ multos. id agente si
cut ad familiare tenent̃ obsequiū. sic ad cōio
nem sine qua illud nequeūt exhibere. e3 e. in
ter alia. q̃. ut igit̃ vñ ius p̃dijt̃ **I**deq3 sic expo
ni debet̃ d̃. posit3. xj. q. iij. qm̃ multos. ibi. nec
nō et cōis alios q̃ n̄ adeo curiales sūt zc. q. d̃.
q̃ de curia sunt nō de d̃silio. **E**t idē intelligas
de nutritijs et d̃sanguineis et similibus. q̃ si a
d̃no recederēt nō haberet̃ vnde vineret̃. ar. e3
e. si ṽe. cū ante excōicacōez facti essent de fa
milia. **I**dē e3 ē si post cū necessitas cogat q̃ si
ant de ei3 familia post excōicacōez. h̃ host. et
cōuenit cū eo rap. quod autē dictū est q̃ huili
tas excusat̃ rusticos. intelligit̃ de rusticis qui
colunt terras d̃noz. qz nō credo h̃ esse exten
dendū ad alios qui dicunt̃ medietarij. et qui
p̃pter terraz culturam. certā fructū p̃cipiūt
porcōnem ut ip̃i possint cū domis p̃dicaz cōi
municare nisi quantum spectat ad culturam
reddendam et recipiendam rōnem illius. qui
daz tamē restringunt hoc nisi ad originarios

o^r ascripticios. **S**eruietes vero intelligunt
huiusmodi qui sunt de familia excōicatorum. quia nō
est hō extēdendū ad vassallos. ne sit cōtra illud
v. q. vi. nos sactōz. et c. iuratos. **N**ec etiā ad
clericos respectu epōz vel aliorū. p^rlatōz su
oz q^z cleric⁹ tene^r vitare p^rlatū suū excōicatū
nisi sit talis q^z sit huiusmodi ei et d^r familia ei⁹. mo
nach⁹ tñ cū sint q^zsi d^r familia suoz. abbatū ex
cusat^r si cū abbatib⁹ cōicet. hō rod. **I**tem quod
dictū ē d^r huiusmodi et alijs qui nō sūt ita astricti
cetera vel p^rpetua obnoxiēte. sicut sūt uxores
fili⁹ et serui. intellige v^rz esse qñ añ excōicaci
onē latā in dñm. obligauerāt se ad seruiedum
ei. hō si añ excōicacōz huiusmodi nō intrauerāt. cre
do q^z nō sūt obligati ad intrandū post excōi
catōz. q^z nō cogitauerāt d^r hō cau. l. si cogitau
rāt p^rmissio fuit illicita. nec fuit obligatoria hō
rod. **Q**uid si p^r excōicacōz se obligauerāt tñ
excōicacōez ignorabāt. **E**x credo q^z siue igno
rāter siue ec^r sciēter ab eo recedē possent. sic q^z
sciēter ab inico lici⁹ omittit excep^rcōz excōica
cōis. nichilomin⁹ eā obicere p^r postea in qñ
q^z p^rte litis ex^r de excep. excep^rcōz. multomagis
est verū de eo q^z ignorauit talē esse excōicatu⁹
lic⁹ in hoc sit dēa q^z ignorās nō tenet^r dis. ede
re cū dāno suo. hō sciēs tene^r etiā si sup^r hō p^r mi
quitatē lata fuerit excōicacō cōtra eū a iudice
ad querimoniā ipi⁹ excōicati trahētis eum in
causam sup^r hōi obligacōz. Et nō est cōtra. t.^o
q^z fact⁹ ē de familia excōicati intrādo huiusmodi
tpe excōicacōis q^z tñ illa familia excusat^r q^z
erat añ excōicacōz familia v^r post excōicacōz
facta ē sine culpa sua. hō rod. **V**erū milites te
neāt obedire principib⁹ suis publice maiori
excōicacōne excōicatis p^r qñ et enormi calu
postq^z denunciati sūt soleniter excōicati. **E**x q^z
nō. xv. q. vi. nos sanctōz. et c. se. et ex^r de pei
gñe. i. ter. et glo. **E**x excōicacō em publica. qñ diu
est illa aliq^z inodac⁹. absoluit milites suos a
iuramēto fidelitatis quo tenebāt ei. i. effectū
illi⁹ obligacōis suspendit. et hō statutū ē i. p^rete
statōz emis. et vt p^ricipes magis timeāt orem
nere ecclesiastica p^rcepta. nō tñ hōm jo. xi. q. iij
julian⁹ obligacōz tollit. vñ dñs at soluto re
nent^r sibi obedire. si tñ dubiū sit v^rz p^riceps
excōicat⁹ sit v^r nō. obedire tenet^r. q^z in dubijs
superiorib⁹ ē obediēdū. ij. q. i. qñ culpāt^r i. ter.
et exp^rss⁹ in glo. **N**ec obstat q^z ecclesia absol
uit a iuramēto fidelitatis milites quo teneban^r
principib⁹ excōicatis. q^z hō sit ad maiore^m ofus
sionē p^ricipis excōicati. et qñ añ sniam aliqui
de facto fidelitatis debitū huiusmodi v^r p^r dici q^z
aliq^z absoluit^r tā p^r sniaz qñ ipō iure. qñ tñ p^r sen
tenciā absoluit^r simpliciter et absolute reman
nēt absoluti. etiā postq^z p^riceps ab excōicacō
ne fuerit absolut⁹. hō lic⁹ ipō iure suspendat^r ef
fect⁹ obligacōis sup^rdictē durāte p^ricipis ex
cōicacōe illa tñ obligacō nō tollit^r absolute
nisi forte quo ad subditos istoz. qui excōicati
sunt iō q^z lapsi sūt i. heresim manifeste. hō rich.
Nota igit^r de hōi vassallis iō qñ notauit
hug. sup^r illd c. nos sanctōz. scz q^z sūt absolu
ti ab obligacōe fidelitatis qñ diu est eoz dñs
excōicat⁹. et q^z debēt abstinere ab eo sicut ab

alijs excōicatis. et q^z nō debēt eū visitare nec
curiā ei facere vel ire vel equitare. omedere.
bibere. v^r cōuersari cū eo. nec exercitū ei face
re. nec ad bellū cū eo ire. aut eū defendere. aut
ei auxiliū dare. tenet^r tñ ei reddere debita et
hōi. sicut tenet^r debitor reddere excōicato
qñ ei d^r. nec peccat sic ei dīcādo. q^z causa ē
necessitas ita dic^r hug. **S**z q^z tota die videm⁹
fieri cōtrariū. dici p^r qñ illd c. nos sanctōz in eo
casu loquitur qñ aggrauat^r sentēcia cōtra nobi
lē excōicatū. et p^rcipit^r i. penā eius q^z ei nō obe
diāt. et tūc primo tenet^r eū vitare. sentēcia tñ
hug. est secunoz. hō rod. jmo. vero et host. ex
de do. et contuma. veritatis. de hō ambigue lo
quūt^r et referūt v^rz q^z dictāz. opinionum. **S**
Sed quid de magistratibus excōicatis et bali
uis eoz. nūquid hōies eoz qñ nō sūt vassalli
sed alias sūt de foro eorum. quia manent in
districtu eoz. vel tenet^r fundū p^rdiū vel domū
sub eis. lic⁹ non maneāt ibi nūquid vocati ab
eis iure tenebunt^r venire. aut poterūt deduce
re re in iudiciū corā eis tpe excōicacōis sine
peccato. **E**x sine p^riudicō credo q^z sic. q^z si vo
cati stāt iuri corā eis videt^r esse cā necessitatis
si etiā dūeniat iniuriatores suos coram eis. ex
cusant^r similiter p^r causam necessitatis. sicut si
qñ trāsiens p^r terrā excōicatorū spoliat^r a p^rdo
ne recuperet rem suā p^r iudicem excōicatū. et iō
est iudiciū de similib⁹. nisi forte sit cōsuetudo
q^z ecclesia defendat huiusmodi reos. nec sub
huiusmodi excōmunicatis iudicib⁹ respōdere
teneātur vel cōpellāt^r. si aut in alijs casib⁹ dī
cēt hōi subditi iudicib⁹ vel dñs excōicatis
puta omedēdo. bibēdo et similib⁹ nō excusant^r
quia non sūt de p^rsonis exceptis. xi. q. iij. qñ
multos. her. rod. **N**ūquid armiger vel serui
ens militi sequens domnū suū tenet^r vitare
publice excōicatos. quib⁹ tamē p^rmunicat do
min⁹ suus. **E**x credo q^z sic. licet em excusetur
in hō q^z cōmunicat domio suo excōmunicato. nō
tamē excusat^r excōicando excōmunicatis quib⁹
bus cōicat domin⁹ suus. Idē intellige de simi
lib⁹ hō rod. **S**z nūquid in cōuerso casu supio
res licite p^rnt cōmunicare inferiorib⁹ excōica
tis. **E**x dixerunt quidā q^z sic. nā ead lege astri
cti sūt superiores et inferiores vt dictū ē s. host.
vō et rap. dicūt qñ nō em excusari debent ma
iores et non excōicati si participēt minoribus
siue subditis excōmunicatis cum eos corrigē
re possint et debeāt. et hoc intelligas de supio
rib⁹ racōne officij vel potestatis vel domini⁹
quib⁹ necesse est obedire. ff. de iusticia et iur.
l. ij. **T**ho. tamen dicit q^z superiores cōmunica
re debent inferiorib⁹ admin⁹ in his in quib⁹
obligati sūt eis. quia sicut inferiores obligā
t^r ad obsequiū superiorū. ita superiores ad p^r
uisionē inferiorū. **Q**uid de mercenario excōi
cato. nūquid domin⁹ eius cum vitare tenetur
Ex q^z sic si sine magno dāno suo vitare possit.
alias licite ei cōicabit. vt p^rbatur ex^r e. relatu
et c. si vere. et hōm hō iura diuersa diuersimode
loquūt^r. **E**t idē intelligas de socijs. hō host.
i. sum. et i. glo. sup^r c. si vere et bern. ibid. vñ si
me⁹ soci⁹ incidat i excōicacōz nō tenet^r eum

statim deferere. nec ipse tenet societate statim
diuidere et si intellige si sine magno damno si
fieri non potest ar. in c. si vere ppe si. ibi si in
excōicatorz. rē. et. xj. q. iij. atecessor. tñ ar. dtra
ex de ma. et obe. illud. et. xxiij. q. i. ois. b. ha
bent i glo. sup illd c. excōicatorz. **V**tr. cle
rici teneat obedire epō suo maifeste excōica
to excōicacōe maiori. **H** q. n. di. xix. nulli. et
xvj. q. vl. sane. **C**ui rō est. qz obediēcia est qd
dā dicare. et ipi tenet sibi nō dicare. qd intel
ligas nisi sint ei? hūicō dducticō deputati. d
hūoi em est idē qd de laicis mercenarijs. hec
host. **V**tr. monachi teneat obedire suo ab
bati excōicato maiori excōicacōe postq est so
lenniter denūciat? excōicat? **H** q. n. ij. q. vij
sacerdotes et reliq in glo. tñ qz talis abbas p
cipe nō pē. cū sit ab oib? actib? legitimis su
spēsus. tñ etiā qz mōachi nō tenet ei cōicare
talis etiā nō pē alteri vices suas dmittere. si tñ
dmiſerit anq sit excōicat? ipō postea excōica
cōz incurzente pās quā an dmiſerat n expirat
ar. a simli. ex. de offi. vicarij. romana. b. rich.
Vtr. pſbiter recipiēs oblacōs suor. proch
ianor. excōicatorz. sit excōicat? **H** pſbiter
rū recipe taliū oblacōs dupliciter itelligi pē
vno mō ita q cū alijs fidelib? eas dferat pre
ſbitero ad altare. et b oio nō licet. qz tunc ex
cōicatis piciparet et excōicacōz incurzaret q
dtrahit ex tali picipacōe. **A**lio mō ita q ob
lacōs sibi debitas ab eis repetat l recipiat. et
b licz. ab excōicatis em pē peti qd ab eis debe
t. ex. e. si vere. b. rich. **Q**uid si qz pſbiter cpas
suas locauit alicui picipi vl aliq excōicato.
H si tpe excōicacōis dūcio facta fuit nō va
luit. **S**i vō postea excōicat? fuit. caueat ne in
diuinis officijs sibi ſuiat. etiā si epō sit ex. e.
significauit. b. host. **S**equit? videre de qrtō
scz de ignorācia. circa qd sciēdū q semp pba
bilis ignorācia excusat sine sit ignorācia facti
sine etiā iuris quo ad eos qui nō tenet ius n
ignorare. vt sunt pueri donec sunt capaces do
li. **S**ec? est si sit crassa et supia. ex. de ez. ab epi
scopo q resi. c. ij. **Q**uid si sciat habitu et nō
aduerſat actu. nūquid peccat aut incidit in ex
cōicacōz? **H** si p surzepeōez faciat et ſubdito
dū nō aduerſat credo q excusabilis sit quo ad
peccatū et quo ad excōicacōz. b. rod. **P**ro qm
to aut qz dicit? scire aliquē esse excōicatum di
ctū est sup ti. de pena picipatiū cū excōicatis
quo ad omēs picipātes generaliter. **E**t adde
his que ibi dicūt q nō est pbabilis ignoran
cia si ignoret qd a vicinis publice sci? . aut cū
est i pſebia in q aliqz eo tpe est publice de
nūciat? excōicat? . aut si dicat q epi pxijs ſen
tēciā ignoret. vl qd publice factū est in puin
cia. xij. q. ij. q et humanis. et di. xvj. qd dicitur
Adeo tñ qz possz esse remot? a suo epō vl a lo
co publicacōis ſnie. et tñ possz esse recens pu
blicitatē q pbabilis possz esse ignorācia. **N**on ē
aut pbabile ſm leges q ignoret qd publice
pmulgatū est exquo elapsi sunt duo menses a
tpe pmulgacōis. in autē. vt facte noue dſitu
cōis circa pxi. **C**redo etiā q iudex q iudicat ex
pſumpcōib? iudicaret qnz aliquā crassaz igno

riā esse. et p osequēs aliquē esse excōicatum
vbi de? q videt veritatē iudicaret pbabilem
ignorācia. et p dñs illū nō esse excōicatu. hec
rod. **Q**uid si scio te esse excōicatu et tñ nūl
sciam de aggrauacōe ſnie. nullo mō cōicatu
r? si scire aggruacōz. nūquid incurzo excōicacō
onē maiore? **H** q nō. ſicut em nō incurrit mio
rem excōicacōz qui cōicat excōicato ſimpli
ter. nisi ſciēs de excōicacōe ei? . ita excōicacōz
maiore nō incurrit ille qui dicat cū excōicato
vl cū dicitib? sibi. nisi ſciēs de illa aggruacōe
In vtroqz tñ cau dſtinguēdū est inter pbabi
lē ignorācia et crassaz et supia. vt pbabilis
excuset excōicacōz tā maiore q miorem. crassa
aut et supia nō excuset. b. rod. **Q**uid si credam
aut timeā dſicasse cū excōicatis aut cū picipā
tib? ſecū. aut al? incurſiſſe excōicacōz maiore
de q nō ſum cert? **V**tr. fuerit lata vl vtr. inci
derit in eā. **H** si de b habeā dſicēciā nimis ſeru
puloſaz. et epi. leuē et temerariā. ad dſiliū a
lic? boni viri debeo deponere eā. quā si depo
nere nō poſſum vl noli. vl si de b pbabilē o
pimionem habeam. ad cautelam me absolu
faciam ab eo qui de hoc me absolvere potest
ar. ex. e. mſicōi. b. rod. **Q**uid si epō excōicat
omēs uſurarios ſue dyocēſis et ſozilegos aut
abbas omēs monachos ſuos q psum hnt. aut
viciū ſodomiticū aut aliqd tale dmiſerint. **N**ū
quid si aliqz hūoi ſubditoz. incidit i factū
taliter dānatū statim incidit in excōicacōz. **H**
si ferat? hūoi ſnia excōicacōis in illos qui cō
miſerint tale crimē vl tale. nō credo q q dmi
ſerint incidāt in illā excōicacōz donec ſciāt il
lā ſniam latā esse vl ſup b laborēt ignorancia
crassa et ſupia. de cōſu. vt aiaz. li. vj. si autez
lata ſit hūoi ſentēciā i illos qui an latāz ſniaz
talitā dmiſerāt ligāt p hūoi ſniam et indigēt
absoluōe. licz pſat? peccauerit taliter ſniam
do si fecerit amōicōe nō pmiſſa. hūoi tñ excōi
cati nō peccāt si nō gerūt ſe p excōicatis. aut
si celebrāt vl miſtrāt in ſuis officijs. qndiu p
babiliter ignorāt hūoi ſniam latā esse. b. rod.
Sequit? videre de qnto ſcz d neceſſitate. cir
ca qd ſciēdū q iſtans neceſſitas excusat. vt
ſiqz p terzā excōicatorz. trāſiens emat ſibi ne
ceſſaria victualia ſine qb? ſuſtēdari nō pē vt p
bati pē. xj. q. iij. qm mſcos et ex. e. si vē. **S**i nū
quid licet paſſim et idifferēter ac tpe elimoſi
nā ab excōicatis. **H** credo q nō niſi in caſib?
exceptis. ſ. in cau neceſſitatis et in ſimilibus.
qd tñ nō credo esse reſtrīgēdū ad extremā ne
ceſſitatē ſed ſufficit ad excuſacōz q indigeat
et n poſſit dmode et dſacili habere neceſſaria
aliūde. b. rod. vñ ex. e. si vere in ſi. dicit? q ex
cōicatis cōicari pē cū dolore cordis in qbus
eorz cōicacō vitari nō pē. ſupple ſm glo. dmo
de. qā id dicimur poſſe qd ſine icōmodo poſſu
mus. ff. de v. ſig. nepos in ſi. **E**t idē vult ho.
ex. e. cū volūtate. jnnō. vō dicit ibidē indiſtin
cte q elimoſina recipi pē ab excōicatis. ymo e
ciaz ſuadendum est eis q faciant elemoſnam
vt veniant ad penitēciām. **I**tem dicit q licet
moztuaria que dantur pro anima non ſint reci
piēda ab excōmunicato cū nec ſit orādū p eo

di. lxxviii. c. si. tñ si nō p aia. sed sicut alteri
puato excōicat? aliqđ ecclesie leget illd reci
pe pōt. qz nec testari phibe? excōmunicat? et
idē dicit pe. de samp. d. excep. li. vi. pia. que ē
mmo. **S**z host. ibidē sentit dtrariū. **Q**uid d il
lo q sp solit? erat dare fratrib? cā summā sin
gulis septianis. cū sciret q i breui excōicare?
rogauit unū de amicis suis q dictā summā
pdictis frīb? daret. donec reuocaret mādatur
pmitēs se sup h ei satisfactur. nūquid frēs
h sciētē. dberēt accipe summā illā ab illo. **S**
si frēs h nō pcurauerūt nō peccarēt recipien
tes h ab illo dāte nōie suo. nec iste peccauit q
ita puidet sibi i futurū ppo motu et pia inten
cōe. sciēs q frēs nihil recipēt ab eo tpe excōi
cacōis. **S**i aut pcuratib? frīb? h factū esset. ef
fecit illicitū. licz ali? nōie ppeio daret. frēs em
in h cau fraudē facerēt canonī q phibz cōica
re cū excōicatis. fit aut frans canonī l legi cū
salua supficie litere p aliquā adinuēcōz dolo
malo cōtra mētē ei? uenit. h rod. **N**ūqd ab
uore ul familia excōicati possum? aliqđ reci
pe. **S**z d reb? pafernalib? uoreis si dederit e
as nōie suo licz accipe. de bōis aut cōib? si d
derit aliqđ nōie uiri et suo nō licz accipe sicut
nec ab ipō excōicato. **S**i aut nōie ppeio tñ. et
decessus sit ei a viro tacite l expse dare de reb?
cōib? cū voluerit. poterit accipi qđ ita deder?
aliter nō licebit. n ppter piculū excōicacōis
h qz vir hz administracōz rezz hmoi nisi qntum
decedit uorei. **S**i aut dubitet? uoz. nōie suo vel
uiri l vtriusqz sine licēcia l cū licēcia det. tenē
dū est certū et dimittēdū incertū ne recipiens
discrimini se dimittat. **E**odē mō distingue circa
familiā ut nō recipiat? qđ dederit ex pte dñi.
Si aut nōie ppeio dederit aliqđ de familia de
porcōe ipm dūtingere. sicut fit in curijs potēcū
um ubi coci hnt qsi de feudo etas porcōs eo
rū q pant? in coqna. licz tūc accipe. **I**dē credo
si cōcessus est huiēt a dño. ul cōsuetum est sciē
te dño et nō dtradicēte q huiētes nōie ppeio
dent de hmoi victualib? dñoz. suoz. ita tam
q hmoi dcessiōes nō fiāt in fraud canonis ut
qn excōicat? sciēs q nihil recipet ex pte eius
dat licēcia seruiētī suo dāpi mibi aliqđ de suo
Si aut sine licēcia dñi dat huiēs. dic sicut dia
ctū est de uore. h rod. **N**ūquid licebit mi
hi hospitari i domo excōicati ipō absente. et
sumere inde panē ul vinū ad celebrādā missaz
Sz credo q nō nisi recipiā ab uore ul dispen
satoze ei? hū qđ distinctū est sup cā donacōz
h rod. **N**ūquid licebit mibi hospitari ul re
cipe necessaria i domo excōicati. quā inuenio
sine custodia. **S**z si cōfidēcia amicitie h facio n
licet. qz sic qdammo dtraho cum eo. et obligo
me ad antidota et ei dico. si aut facio h credēs
ei displicē cū sciuerit. furtū aut aliud peccatū
omitto. h miorē excōicacōz nō incurro h rod.
Nūqd frater pdicatoz d3 instruere uore ex
dicat ul familiā ut in pdictis casib? nōie p
rio dent de reb? hmoi. **S**z q n d3 frater aliqđ
facere l docere. ppter qđ habeat? notabilis d
cupiditate rei aliene. ul d duplicitate aliqua
aut q pter volūtātē uiri aliqđ claz recipiat ab

uore. pferim cū uores et mariti talia nesciās
discernere. et ab omi specie mala abstinēdum
sit. et pēfandū nō solū qđ liceat. h ecia qđ de
ceat et qđ expediat. h rod. **E**xulat aut neces
sitas nō tñ eos q recipiūt ab excōicatis in cas
su necessitatis. h ecia eos q subueniūt excōica
tis in cau necessitatis. vñ in illo c. qm multos.
dicit? q siqs excōicatis in sustētacōz n supbie
h humanitatis cā aliqđ dare voluerit nō phib
bem? huānitatē intelligo qn indigēt ul psu
mit? aut credit? eos indigere. nec expectādaz
puto vlimā necessitatē h sufficit q credant?
indigere. etsi sit hmoi excōicat? ul idigena l
alienigēa et petat hospiciū nō tenet? is a quo
pimo petit expectare. donec ab oib? alijs sit
repulsus. h tñ nō extēdo nisi ad alimēta. vesti
mēta. et hospiciū. et cetera sine qbz hō viuere
nō pōt. **S**ec? est si petat securi fossorū ul aliqđ
tale vresile quo indigz. qā in talib? nō esse tā
facile cōicādū. tāta tñ possz esse necessitas q e
cia in his ei subueniri posset. qđ arbitrio boni
viri limitādū est. h rod. dicit at tho. q in illo
casu quo ex pcepto caritatis hō cōicare tenet?
cōicatio nō phibet? **Q**uid de illo qui amico
suo excōicato voleri dmedē in domo sua ul ac
cipe d reb? suis ul ei? aliqđ sicut solet. dimitt
it ei domū ul clauēs ex certa sciēcia ul pmit
tit eū dmedere in vna pte dom? et ipē dmedit
in alia. nūquid sic picipat excōicato. **S**z si hō
faciat i fraudē ne cōfēdat eū. aut ut sic acqrat
fauorē ei? intelligēdū est picipare cū eo et i
curat minore excōicacōz. si at dimittat domū
et clauēs aut pmittat eū dmedere ut dictū est
qz pbabiliter timet ne ille excōicat? vim infe
rat ei aut reb? suis si eū repellat a domo aut n
recipiat. nō credo q teneat? cū violēcia eū re
pellere aut se defendere ul res suas. et in hoc
casu nō incurrit minore excōicacōz. **S**i aut cred?
eū indigere hospiciō ul alimētis. pte euz cā hu
manitatis recipe et reficere ad mēsam sepataz
facta ptestacōe q eū ppter cāz necessitatis re
cipit. et h ne ul ipē recept? credat h fieri p
ter aliud ul aliq qui h viderūt et sic scādalisen
t. h rod. **N**ecessitas igit? ita demuz excusat
si vā sit nō simulata. nō decretū gg. induclum
recip? determinacōz et itēptacōz ab inno. **N**az
oms psoē ibi enumerate vsqz ad v. qcūqz aut
orator aut pegrin? tenet? cōicare ipis excōi
catis ppter obnoxietatē q eis tenet? astricte eē
e. iter alia. s. ut igit? alie at psoē sequētes iter
qs numerat? psoē trāseūtes p terraz excōica
toz debēt abstinē a dione nisi articul? necessi
tatis immineat. h ecia psoē caueāt ne i cmini
bz cōicēt. al's eodē viculo alligāt? ut eē e. in
ter alia. s. vlt. **S**z nūqd oportet q necessitas
magna sit. ul necessitas quelibz sufficit. **S**z in
trāseūtib? res ista nō capit dilacōnem sed qui
libz suo iudicō relinquit? de cōsuetudie. xj. q.
iij. q pdecessor. **D**e pegrinis autē q aliqmdiu
ultra mare et p xl. rome morari solet. iudiciuz
superioris reqrat. qz nō sibi iudex rglariter eē
p. ff. d iud. si alter. ar. ex. d elec. venerabil e3
et eē e. iter alia. s. i. d. at i glo. **E**t breuiter nō q
licz i casib? sup determinatis cōicari possit cū

excoicatis. sunt tñ in illis etiā inquātum bono
mō fieri p̄t euitādū. ut p̄t ex mete dictōz iuri
um. xj. q. iij. qm̄ multos. et ex e. inter alia. et c.
cū volūtate. est pāliter ex e. si vere i. si. h. hof.
S. et q. dicit orator aut pegrin⁹ p̄ eodē sup
ponūt. v̄l pegrin⁹ est q. vadit ultra mare. orat
tor v̄o q. visitat limia beati petri v̄l iacobi vel
alioz sanctorū. h. rap. Inter h. nota q. p̄dicti ex
cusant nisi eis spāliter dīo interdicat ex caus
sa. Et sic p̄t intelligi illd. xv. q. ij. nos sanctos
rū. ex de excels. p. c. vlt. h. hofu.

**Quis absolvere p̄t ab excoicacōe
titu. xij.**

Onssequēter cōsiderādū ē de absolucōe
ab excoicacōe. et p̄mo q̄s ab ea po
test absolvere. scđo q̄s p̄t absolui. tercō qua
liter absolucō dī fieri. Circa p̄mū p̄mo cōsi
derādū est in generali q̄s absolvere p̄t a snia
canonis. scđo de casib⁹ in q̄b⁹ sol⁹ papa p̄t
absolvere. tercō de casib⁹ in q̄b⁹ fallit illa re
gula scđ q. incit mā⁹ violētās in clericū l. lai
cū absolui nō p̄t nisi a papa. q̄rto ad maiorem
euidēciā imorādū est circa canonē de leui iū
ria irrogata. q̄nto quis absolvere p̄t clericos
v̄l regulares incidētes canonē p̄ iniectōe ma
nuū violēta i p̄sonā ecclesiasticā. sexto q̄s ab
soluere p̄t a snia iudicis. septimo de q̄busdam
regulis q. dāt de p̄tate li. q̄di et absolucōi

Circa p̄mū querūt plura scđ q̄s absolvere
possit ab excoicacōe tā maiori q̄ miori. h. ap
us ep̄s. apostolice sedis legat⁹. et etiā h̄m ali
quos p̄s biter p̄p̄i⁹ absolvere p̄t ab excoicacō
ne iuris. tā maiori q̄ miori. nisi tbi additor cas
nonis absolucōz retinet sibi. Nā ex h. q. additor
spāliter nō retinuit videt hoc alijs concessis
se. f. q. a tali snia possint absolue ex e. nup. q.
in scđo. h. rap. et hof. Et ut dicit rod. id ē itel
ligendum de canone late sentencie a legato
sedis apostolice scđ q. q̄n nō retinet sibi v̄l se
di apostolice absolucōz videt alijs concessis.
h. etiā p̄t extēdi ad canonē late snie ab ep̄o l.
archiepo in sua dyocesi v̄l in ocilio p̄uincia
li in p̄uincia. cū fauores sunt extēdēde et pene
restringēde. Episcopali aut sede vacante p̄t ca
pitulū v̄l is ad quē episcopali iurisdicō tunc
t̄p̄is p̄tinz. illos quos possit ep̄s si viueret ab
excoicacōe siue iuris siue hois absolvere nisi
ei fuerit a sede apostolica interdicta potestas
li. vj. de maiori epali. Nec obstat illd. xj. q. iij
si ep̄s an dāna tbi dicit q. mortuo ep̄o succes
sor dī excoicatu ab eo absolue p̄pter qd. gōf.
dicit q. capitulū h. nō p̄t. h. h. est falsum ut di
ctū est nec dicit in illo c. si ep̄s q. sol⁹ succes
sor h. possit. Potest etiā dici capitulū v̄l visita
tor siue admistratoz successor ep̄i mortui. cū i
iurisdicōe succedat. h. jo. an. **P**h̄c tñ nota q.
mior excoicacō ut dictū est sup aliqñ infligit
ip̄o facto siue ip̄o iure quo ad deū tñ. aliqua
do quo ad deū et ecclesiā. qñ infligit p̄mo mō
p̄ solā p̄niam tollit. ex de symonia. ne dei ec
clesiā. et ex de tēp. oz. q̄litū. qñ v̄o infligit se
cūdo mō ut i casib⁹ sup notatis scđ vbi ostēdi
t a quo habeat infligi excoicacō mior. p̄t tol
li a sacerdote p̄p̄o h. ho. **Q**uidā aut ut dicit

rod. n. recipiūt q. simplex p̄s biter p̄p̄i⁹ absol
uere possit ab excoicacōe iuris maiori. Rich. es
ciā h. nō recipit ut in se. q. patebit vbi ip̄e vult
q. p̄s b̄r p̄p̄i⁹ nō p̄t absolvere p̄cipatē i c̄mie
cū excoicato excoicacōe maiori a iure nisi i ca
su. et si h. vult de p̄cipatē p̄ dñs vult h. etiam
d. p̄cipali. Bern. etiā h. recipe n. vide. q. dī
ex e. decetero q. p̄s biter absolvere p̄t ab excoi
cacōe maiori i suma necessitate ar. xvij. q. iij
siq̄s suadēte. et ex e. dubiū. aliter nō licet ei. ni
si d. mādato ep̄i. xvij. q. vj. c. vlt. Eiusdē opionis
videt esse jnnō. ex e. c. i. dicēs q. ad h. sp̄ est r̄
quirend⁹ ep̄s q. si haberi n. p̄t p̄s biter simplex
sufficit. Et etiā jo. an. li. vj. ti. de pe. et re. si e
p̄iscop⁹. **V**trū p̄s biter proclial suū subdituz
absolvere possit ab excoicacōe quā incurrit p̄i
cipado i c̄mie cū excoicato maiori excoicacōe
h. p̄cipas cū excoicato in c̄mie incurrit eādē
sentēciā cū illo ut dictū est sup. et ideo nō p̄t
absolui nisi ab eo a quo p̄cipalis p̄t absolui
ex e. nup. q. i. scđa. vñ h. questio depēdē ex p̄ce
dēti q̄stioe. et iō sicut sunt opiones ibi ita et h.
Dicūt em̄ aliq. q. p̄s biter p̄p̄i⁹ absolvere p̄t sic
p̄cipatē. cū possit absolvere p̄cipalē in omi
cau quē additor nō resignauit sibi. Alij dicūt q.
n. p̄t absolvere eū nisi i cau necessitatis p̄stata
iuratoria caucōe. q. qñ poterit supioris mādā
to pebit q. euz ex casum necessitatis absolvere
possit. et sic p̄t intelligi qd. dī ex e. nup. v̄l nisi
sit p̄cipalis excoicat⁹ tali excoicacōe ma
iori quā cōsuetū est p̄ p̄s biter proclialē posse
infligi et relaxari. qd. iō dico q. cōsuetudo dat
iurisdicōz. ut hēt. ij. q. i. nemo i glo. et huius
opi. ē rich. **V**trū illi soli q. sunt subditi h̄mōi
additoris cāonis absolvere possint i h. cau. aut
etiā illi q. subditi nō sunt ei. tñ sunt p̄lati exco
municatoz. h. cū decretalis nup. vbi dicit q.
videt absolucōi facultatē alijs concessisse nō di
stinguat inter subditos et nō subditos. benign
interpretacōe p̄t intelligi q. c̄ms tā subditi q. n.
subditi p̄nt h. dū tñ habeat curā illi⁹ q. ē absol
uēd⁹. h. rod. et dūenit cū eo hof. sup. c. nup. **V**

Vtrū ep̄s ex̄ns ex dyoc. suā suspēdere possit l.
excoicare et absolvere subditos suos. h. q. n.
in foro dīcōso. q. tūc nō dī exercere ea q. sūt
ep̄alis iurisdicōis i foro dīcōso. possit tñ con
mittere alicui i sua dyoc. q. absolveret. ex de
offi. le. nouit. p̄m i tex. et p̄ti i glo. P̄t tam
absolvere subditū suū i foro p̄nie. nō tñ a pec
catis h. etiā ab excoicacōe quā tulit in eū p̄di
ctis etiā videt cōcordare hof. i sum. ti. de pe
nitēcijs. et i glo. sup. c. nouit. licet em̄ absolue
do i foro dīcōso p̄iudicaret ali⁹ ep̄o n. tñ ab
soluēdo i foro p̄nie. vñ nō apparet rō quare n.
possit ouē suā liberare. h. rich. **N**ota ad eui
dēciā p̄dictōz h̄m hof. sup. c. nouit q. ep̄us ex
dyoc. suā exercere n. p̄t ea q. sunt iurisdicōis dī
cōse. cui⁹ racō ē q. talia requirūt cāe cōgnī
cōz. et p̄ cōsequēs locū in quo possit p̄ tribuna
li sedere. ix. q. iij. ep̄o. et se. vñ q. nō est aliq̄s
excoicacō lme cāe cōgnicōe. xj. q. iij. nemo. iō
ep̄s ex dyoc. suā non potest excoimunicare nisi
de cōsensu dyocelani. et h. est verum p̄terq. i
notorijis que nō requirūt causē examinacōnez

absolvere vero potest quā absolucō non eget
causē cognicōe al'is d'ra. quia si possz generali
ter absolvere possz et excōicare. di. xxi. deniqz
Ec his d'cordat inno. sup. c. nouit. vnde dicit
ibi q' si iudex suū erroze recognoscit sine causē
cognicōe absoluit ppter piculū excōicacōis
ex de sen. ex. sacro. §. si vō iudex. **V**trū legat'
ex p'incia suā exns absolvere possit. **R**es. q' non
nec etiā excōicare ar. ex de offi. le. nouit. racō
ē vt habe' ibidē i glo. qz excōicacō et absolucō
sūt iurisdicōis. iurisdicōz at hz iudex tñ i sua
diocesi siue p'incia ar. xi. q. i. si q'sp. et ex d' res.
scrip. pastoral. si tñ cognosceret se in snia er
rasse. possz eā reuocare s'm inno. Quidā tamē
dicūt vt dicit' in glo. p'dicta q' possit ex suam
p'incia excōicare ar. xi. q. iii. si ep's sicut pau
l' excōicauit corinthiū absente. ix. q. iii. §. vl.
h' aut possz locū habere i notorijs vbi non req'
rit' ordo iuris s'm host. et idē videt' dicendū
de epō. **Q**uid si excōicauit aliquē dū erat in
p'incia sua. nūquid eū absolvere poterit. quā
do erit ex p'incia. **R**es. q' nō. qā exēdo p'incia
am suā. s' aio nō redeūdi. statim p'uat' ē dig'itate
ff. de offi. dele. l. iij. et iurisdicō statim exp'is
rat ex de offi. le. c. vlti. h' ex de offi. le. nouit
in glo. **V**trū officialis ep'i excōicati ex d'ica
cōe maiori. vere possit absolvere subditos illi
us ep'i. **R**es. aut ep's instituit illū officialē suū
postq' iā erat excōicat' aut ate. si p'mo mō ab
solut' ab illo officiali nō est vere absolut'. qā
talīs ep's est ab omni actu legitimo suspensus
et ideo nō potuit instituere officialē. si aut int
stituit eū an p' excōicat' esset. aut cepat vti of
ficō anq' ep's excōicaret' aut post si ate sic ab
solut' ab illo est vere absolut'. nisi aliud ob
sistat. si post tunc sicut dicunt aliqui absolut'
tus ab illo non est vere absolutus quia ex quo
nō cepit vti officō an episcopi excōicacōnem
supueniente ep'i excōicacōe expirauit iurisdicō
et ab epō commiss'. qd declarat p' h' quia si epus
corpali ter moriet' aut deponeret' anq' official'
incipet va officō suo. iurisdicō sibi commiss' ab
epō expiratz ex de offi. dele. licz in glo. **S**i fili
volūt aliq' dicere de excōicacōe supueniente.
Sed h' opio mihi non placuit. et q' in sua rōne
adducit p' simili nō est h'le. qz moris aufert i
p'petuū excucōz potestatis. excōicacō aut nō
sed suspēdit eā ad t'p' vñ videt' dicēdū q' non
obstāt illi q' omisit excōicacōne supueniente
p' omisitōz. licz supueniat an incepcōz execu
cōis officij absolut' ab eo d'z vere absolutus
reputari. Ea q' dicta sunt aliquo mō pnt p'ba
ri p' ea q' dicūt' li. vj. de offi. vicarij. romana.
in tex. et glo. bern. et de offi. le. licz in glo. h'
de nich. p'ame opi. videt' esse inno. et host. **C**
Vtrū p'sbiter subditū suū excōicatū maiori ex
cōicacōe possit absolvere a peccatis stante ex
cōicacōe. **R**es. siue iste sit excōicat' iuste siue in
iuste dūmō teneat excōicacō. siue p' enz stet q'
nō est absolut' ab excōicacōe siue nō. non p't
absolui a sacerdote a peccatis suis excōicacōe
manēte liz rod. d'arariū dicat. et h' manifestū ē
de eo q' est iuste excōicat'. et stat p' eū q' ab ex
cōicacōe nō absolut'. qā talis actu est in pea

oaro mortali de quo nō penitet. qz d'remmit sen
tenciā ecclesie. **D**e illo aut q' est iuste siue iniu
ste excōicat'. h' p' eū nō stat q' nō absolut'. nō
est ita clarz. qz decretū. xxiij. q. i. loquit' de il
lis q' se ab vnitāte fidei vl' societate petri quōz
cūqz segregauerūt. q' aut est excōicat' iniuste
et ille q' facit suū posse q' absolut' seipos nō
segregat. tñ credo q' talis a peccatis absolut'
non possz ab hoie. licz absolut' si vere penitz
in iudicō dei. decretū em ex cōsuetudine que
est bōa et optima legū interpretēs. sic obsuat'.
vt tales nō absolut'. qz p'sumēdū est vt in p'li
b'. q' iuste excōicati fuerint. et q' nisi per eos
staret ab excōicacōe absoluterēt' nisi interdum
q's teneat' diu in excōicacōe ad g'ui' p'niēdū
aliq' grāde scādalu p' quo fuerat excōicatus
Cū ergo p'sbiter aliquē absolut' in foro penitē
cie. p'mo debz p'ponere absolucōez ab excōi
cacōe q' a peccatis. **E**xcoicat' etiā miori excōi
cacōe nō possit absolui a peccatis illa excōi
cacōe manēte. qā vt habet' ex de cleri. ex. mi.
si celebrat talis est sacramētōz p'ceptōe p'is
uat' h' nich. **V**trū si iudex delegat' ate l'ius
otellacōz excōicz aliquē p' otumacia. possit il
lū absolvere post anū. **R**es. excōicat' a iudice
delegato aut ē excōicat' ab eo post sentēciaz
diffinitiuā cui nō p'ebat et ideo fuit excōicat'
et iste talis post anū nō p't ab eo absolui. qā
ei' iurisdicō expirauit in totū etiā quo ad exe
cucōz. et de tali intelligit' illd' ex de offi. iur
di. dele. querēt'. **N**ut ē excōicat' ate l'ius d're
statōz vl' post litē. tñ an sniam diffinitiuā. et
talīs absolui p't ab ipō post annū et q'ncūqz. et
p'cedere poterit iudex in cā quātrūqz absol
uerit illū. qz iurisdicō durat vsqz ad sentēciaz
latā et excucōi mādātā. i. anū post sniam vt
patet ibidē in c. significati. h' in dicto c. que
ret' i glo. **V**trū q'libet p'sbiter absolvere pos
sit ab excōicacōe miori a canone lata. **R**es. qui
dā dicūt quēlibz p'sbiterz. nisi sit heretic' vel
scismatic' vl' maiori excōicacōe excōicat' ab
soluere possit ab excōicacōe miori et etiā a pec
catis venialibz. qz talis at solucō non req'te
iurisdicōz. **S**i d'ra null' p't aliū iudicare nisi
habeat sup eū iurisdicōz ordinariā vl' delega
tā exp'ssa d'cessiōe. vl' p'missiōe. vl' cōsuetudine
absolvere aut aliquo mō est iudicare. **I**deo di
cūt alij q' q'libet p'sbiter non heretic'. nec sci
smatic' nec maiori excōicacōe excōicat'. iuri
dicōz h'z sup quēlibz xp'ianū quātū ad p'dicta
qz cuiuslibet p'sbitero liceret absolvere nisi per
ecclesiā essent iurisdicōs limitate. nō inuenit'
aut in iure p'tatē absoluedi a venialibz et a mi
nori excōicacōe a iure alicui p'sbitero ab acti
bz legitimis nō suspēso. esse subtractā. vñ ex.
de pe. et re. oia vtriusqz sup illd' oia sua solus
peccata. dicit glo. nō tamen venialia. ergo qn
tū ad cōfessione venialiū nō plus obligat' p'ei
tens ad confitendū p'prio p'sbitero q' alteri. **S**i
simili dici p't de excōmunicacōe miori cum
d'rabi possit vt sup dictū est sine peccato mor
tali. **A**lij dicūt contrariū quia vt ipsi dicunt li
cet xps absoluedi p'tatez d'culit apl'is et alijs
discipul' p' seipz imediate. p'tatē tñ iurisdicōis

et dicit eis accipiendam mediantem petro quem vica-
riū suū in ecclesia militante constituit. ideo nullū
p̄biter h̄z iurisdicōz aliquā sup̄ aliquē i foro
interiori v̄l exteriori nisi sic sibi commissa a suc-
cessore petri immediate v̄l mediate. Multi autē
sunt p̄biteri q̄b̄ nulla p̄mittit iurisdicō est cō-
missa. ergo tales nec a v̄salib̄ nec ab excōi-
cacōe miori p̄nt absoluerē et ad hoc facere vi-
det̄ e. nup. 5. i sc̄do. vbi dicit̄ de illo qui
attrahit excōiCACōz miorē a iure q̄ a suo ep̄o l̄
p̄prio p̄bitero poterit absolucōis b̄nficiū ob-
tinere. videt̄ em̄ q̄ dicit̄ a p̄po intēdat q̄ non
ab alio. et h̄ op̄io magis plac̄z rich. et host. in
sum. ut videt̄. et in glo. sup̄ c. nup. et petro et
rod. qui dicit q̄ de iure dñi illi soli qui curam
habēt aiaz taliter excōiCACōz. illos absolue-
re p̄nt ab excōiCACōe miori. curā dico cōdiari-
am v̄l delegatā. **¶** Vt p̄biter excōiCAT̄ miorē
excōiCACōe lata a iure absoluerē possit sub-
ditū suū ligatū miori excōiCACōe lata a iure
h̄ q̄ sic. q̄ excōiCACō miorē nō aufert ea que
sunt iurisdicōis e. de cleri. ex. mi. si celebrat
Cōstat autē q̄ absoluerē est iurisdicōis vnde et
duob̄ collata p̄tās ut a miori excōiCACōe sein-
uicē absoluat si eā incidat. vtroq̄ ligato vin-
culo excōiCACōis b̄m̄oi. nō expirat. e. de. duo-
b̄. vbi q̄dā male notauerūt nō expirat s̄z dor-
mitat donec aliter cor̄ fuerit absolut̄ a tali q̄
nō sic sit ligat̄. s̄z h̄m̄ h̄ nichil sp̄ale diceretur
de excōiCACōe miori cū idē sit etiā de maiori
h̄ rod. **¶** Vt excōiCAT̄ miori excōiCACōe possit
absolui a peccatis illa excōiCACōe manente
h̄ q̄ non. q̄ ut habet̄ e. de cleri. ex. si cele-
brat. talis est sacram̄tor̄ p̄ceptōe p̄iua. **¶**
Vt clerici nō tñ p̄biter absoluerē possit ab
excōiCACōe. h̄ jo. an. dixit q̄ sic. q̄ clerici cō-
firmat. q̄d p̄t fieri de subd̄p̄acono tñ ut p̄t e. de
eta. et q̄li. a multis. excōiCAT̄. e. de elec. trā
missa. Et h̄m̄ jo. ad quē p̄tinet excōiCACō et ab-
solucō ar. e. de symonia ad aures. Host. vero
sentit contrariū q̄d p̄bat p̄ illd. ij. q. iij. notāduz
sup̄ h̄ tñ h̄m̄ ip̄z p̄t dici q̄ excōiCAT̄ triplici vi-
culo est ligat̄. vno q̄ ad deū rōe peccati p̄-
ter q̄d excōiCAT̄. quo ligat̄ fuit q̄ntū ad deūz
q̄nto dimisit q̄d etiā p̄ d̄ricōz abole. sc̄do q̄
ad sp̄salz dei ecclesiā quā offēdit et a tali nō
p̄t q̄s absolui nisi p̄ sacerdotē cui cōfiteūdū est.
tercō quo ad suam ecclesiā in ip̄m latāz. i qua
et de. ligat et quā etiā tenet̄ h̄uare quousq̄
flaxata sit et solēnis r̄cōciliacō subsequēta. Igit̄
et quo ad relaxacōez faciēdā intelligi p̄t q̄ ab
hac q̄cūq̄ absoluerē p̄t regulariter p̄t et ligat̄
re. et ecōuerso ar. e. de re. iuris. ois res. q̄uis
h̄ i casib̄ fallat ut dicit̄ infra. verūt̄ non est
ei cōicādū quousq̄ solēnitās absolucōis secu-
ta sit q̄ cū psalmo et cruce sit. de q̄ habet̄ in-
fra. quā nō p̄t facere nisi sacerdos sicut inuit̄
e. canonica. cū em̄ mioris excōiCACōis ab-
solucō requir̄at p̄p̄iū ep̄m v̄l p̄p̄iū sacerdotem
ut dicit̄ e. nup. multo forcius requirēdū est
h̄ in maiori. Igit̄ qñ subd̄p̄acon̄ absolut̄ ab
hac sententia. debz dicere absolut̄. ut oñdat
se sacerdoti. qui etsi non possit absoluerē ip̄m
a sententia iudiciali regulariter. tñ p̄t ip̄m ab-

soluere et excōicārē rōe correctōis peccati. et
quo ad p̄tēz clauis fori penitēcialis. et quo
ad r̄cōciliacōz eccie solēne et satisfactōz. h̄ ei
i absolucōe excōiCAT̄ requirūt̄ ut p̄t e. d. vi.
et ho. cleri. qm̄ in fi. que ad p̄biterē. nō ad mi-
norē in ordine p̄tinet ar. xxi. q. c. vlt. et e. nup.
Minor ergo sacerdote nō poterit absolue-
re ut patet ex p̄dictis. et racō patebit infra. et
sic etiā p̄t intelligi illd̄ e. de symonia. ad au-
res. ibi faciāt absolui. subaudi p̄ aliquē p̄biterē
rū si excōiCACōez id nō fecerint. i. si nō absol-
uūt licz p̄biteri erāt. v̄l. i. si ip̄m absolui non
fecerūt p̄ p̄biterē v̄l r̄cōciliari. si p̄biteri n̄
erāt. h̄. host. Rod. v̄o dic̄ ad questōz istā q̄ du-
plex ē absolucō vna p̄tinet ad forū iudiciale.
h̄ p̄t cōmitti clericis qz q̄ n̄ sunt p̄biteri. Et eē
h̄m̄ hug. possz a papa delegari laicis et etiam
excōiCAT̄. qz est poci⁹ iurisdicōis q̄ ordinis.
Alia est p̄tinet ad forū p̄niale que fit cū psal-
mis et orōne e. a nobis. in fi. et h̄ p̄tinet ad
ordinē sacerdotale. et iō nō dz nec p̄t cōmitti
nisi p̄bitero nisi forte a papa. qñ ergo excōi-
cās non est p̄biter. absoluerē p̄t excōiCAT̄ a
se et restituere dñi ecclesie p̄ seip̄m. illā autē
absolucōz que fit cū psalmis et orōe nō debet
p̄ se dare. sed debet p̄bitero d̄mittere.

¶ Sequi videre de sc̄do articulo scz quorū
casuū absolucōz papa sibi sp̄aliter resua-
rit circa q̄d sciēdū q̄ hi sunt plures. **¶** Prim⁹
est de incendiario ecclesie e. tua. et h̄ intelli-
git̄ qñ est p̄ ecclesiā denūciat̄ etiā a simplici
p̄bitero dummod̄ ex cōsuetudine habeat excōi-
care et denūciare. Sicut tñ habet̄ i glo. bern.
sup̄ dictū c. tua. et i glo. gar. li. vj. e. q̄cūq̄ p̄
ec. Incendiarij ecclesiaz sunt ip̄o iure excōica-
ti. Incendiarij v̄o aliaz rex. sunt excōicādi. ut
dicit̄. xxxij. q. vlt. pessima. S̄z primi postq̄ sūt
publicati nō p̄nt absolui nisi p̄ sedē apostoli-
cā. ut dicit̄ i c. tua et in c. d̄questi. Secūdi ve-
ro p̄nt absolui ab ep̄is etiā postq̄ sūt publica-
ti h̄m̄ rod s̄z h̄m̄ gos. et bern. in c. tua. et gar.
in c. q̄cūq̄. a solo papa possunt absolui. et h̄ i
nuit̄ illd̄ c. tua loquēs indistincte de incēdia-
rijs publicatis siue d̄nūciatis. **¶** Secūdus est
de effractorē et expoliatorē ecclesie. et h̄ etiā
intelligit̄ postq̄ est p̄ ecclesiā denūciat̄ etiā
a simplici p̄bitero similiter. nā an̄ denūciacō
nem tā iste q̄ incēdian̄ citra sedē apostolicāz
p̄nt absolui e. d̄questi. **¶** Terci⁹ de illo qui
sciēter et sp̄te p̄cipat cū excōiCAT̄ a papa
et eos in diuinis officijs recipit e. signifi-
cauit h̄m̄ host. Alij autē ut bern. et jnno. intel-
ligūt h̄ qñ papa excōicauit aliquos et p̄cipā-
tes cū eis v̄l q̄ p̄cipabāt i crimie. v̄l qñ erāt
excōiCAT̄ p̄pter h̄ q̄ p̄hibiti diuina celebrant
vñ recipientes eos ad diuina eis in crimie par-
ticipabāt. p̄pter q̄d d̄t tales snia e. iuolui ar.
e. nup. 5. i. et c. q̄d in dubijs et c. inter alia
ec. **¶** Quart⁹ est de falsario q̄ falsificauit lras
pape vel scienter vitur eis et defendit vel fa-
uet falsarijs. et hoc est v̄rum etiam de mulie-
re ut credit rodōn. e. de crimine falsi. dura. et
c. ad falsarios. **¶** Quint⁹ est d̄ illo qui i crimie
p̄pter q̄d ē excōiCAT̄ a papa p̄cipat c̄minoso

ca^l em rōe criminis dānati videt^r in eū dīnque
re qui dānauit illd^m crimē. et ideo nō p^t absol-
ui nisi ab eo qui sentēciam tulit aut a suo supⁱ
ore. etiā si ille supⁱor nō habeat curā ordinariā
taliter excōicari et videt^r esse cā^l spālⁱs in q^o
archieps iurisdicōz h^z in subdito suffraganēi
sui ex e. nup. §. i. et duob^z c. se. et c. si ocubine
vñ si papa sniam tulerit pⁱcipās cū tali et ta-
liter ab alio absolui nō poterit q^u a papa. et di-
uersificat^r casus iste a tercō cāu pⁱdicto. q^z h^z
loq^uit^r de pⁱcipacōe criminis nō diuinor^z offi-
cior^z ibi vō loq^uit^r in casu cōuerso. **S**ext^o h^z
host. est de capellano scdō nubētē bñdicēte. q^u
et si excōicari nō sit. mittend^z tñ est ad sedem
apostolicā ab offi^o bñficōz suspēsus vt p^tz
ex de scdis nup. c. i. **S**eptim^o est de illo q^u ma-
n^z violētās incit in clericū v^l religiosū. xviij.
q. iij. si q^us suadēte. q^ud indistincte v^zz est nisi
aliq^us a sede apⁱlica habeat pⁱuilegiū absolue-
di. puta aliq^ub^z dedit h^z pⁱ lras spālⁱs. vbi q^u
dē q^untūq^z sit excessus. h^z spālⁱter et certa sci-
encia omittat^r. is p^t absoluerē cui omittit^r. et
sic intelligas illd^m ex e. mulieres. §. de his qui
Nec p^t ali^z h^z delegat^r ex d^o offi. dle. qm aposto-
lica se. spālⁱter at officialⁱ. i. iudex lⁱ appitor^z
alic^z pⁱctis v^l pⁱcipis pⁱ iniectōe manuū in
clericū absolui nō p^t nisi a papa. q^z nulli lai-
co auctoritas tāta supⁱ clericū dat^r nisi forte tur-
bā arcēdo nō ex deliberacōe. h^z casu clericū le-
dat. ex e. si vō alic^z. **O**ctau^o est de eo q^u dat
licēciā alicui gūadi eos q^u sniam cōtra aliquē
vel aliquos pⁱmulgauerūt. talis em est excōi-
cat^r. et si pⁱmanerit in hac snia pⁱ duos mēses
absolui nō poterit nisi a papa. ex e. quicūq^z pⁱ
eo g^zg. x. li. vi. **I**tem illi q^u sunt excōicati a iure
in casu. xliij. lxij. lxxij. lxxij. lxxij. xxi. xxi.
xviij. et xviij. et c. absolui nō p^t nisi pⁱ papā pⁱ
ter^z i articulo necessitatis. vt habitum est supⁱ
Sequit^r videre de tercio articulo in q^ubus
casib^z hec regula fall^r scilicet quia incit
man^z violētās in clericū v^l religiosū nō pōt
absolui a quocūq^z nisi a papa. Circa q^ud sciend^z
q^u sunt plures tales cā^l. **P**rim^o casus est q^u
excōicari est i mortis articulo dīlūt^r. vt q^u
letaliter infirmat^r v^l iustū bellū ingredit^r v^l
naufragat^r. h^z em quecūq^z fieret lesio p^t absol-
ui. xviij. q. iij. si q^us suadēte. et ex e. nō dubium
et plib^z alijs c. **E**t i h^z casu p^t penitēs absolui
a quocūq^z peccato et a quacūq^z excōicacōe pⁱ
quelib^z pⁱbite^z. nō hereticū. nec scismaticū
nec excōicari. **N**ota h^z q^u inno. ex d^o pe. et re-
q^u inte. dicit q^u ille cā^l nō intelligit^r tñ pⁱpter
infirmitatē. sed etiā si sit in quocūq^z piculo
morti vicino. vt si timeat hostē v^l pⁱdonē vel
crudelē homiez potētē. v^l spālⁱ odiū alicui^z
v^l si sit piculose nauigaturus. ff. de don. ca.
mor. l. iij. et iij. **E**t idē poit glo. ibid^m et add^r
q^u idē est si sit obfessus v^l obfides vbi crebro
machine iaciūt^r et baliste. Cū his satis cōcor-
dare videt^r bern. in c. q^u inte. **E**t subdit postea
ibidē host. caneat tñ absolue^r q^u nō nimis la-
zet habenas i h^z cāu. alⁱs sub h^z pⁱtextu possent
quasi omēs absolui. et sic illuderet^r ecclesia et
dare^r via figmētis. **E**st tamē tali iniūgēdū q^u si

enaserit dbeat se sedi apⁱlice. s. si lesio sit. enoz
mis. v^l si supⁱ h^z. s. enozm legat^r spālⁱ manda-
tū habeat pⁱntare. mādātū supⁱ h^z receptur^z. **S**ic
intelligas illd^m ex e. ea noscit^r. §. vlc. h^z host. **E**t
vt ibidē dicit supⁱ c. decetere. similiter in alijs
excōicacōib^z iniūgē^r ei. pⁱ recepta sanitate ex-
cōicatori se pⁱntet. et mādātū receptur^z ex e.
a nobis. ij. §. vt aut. nisi rōnabiliter fuerit ap-
pellatū. q^z tñ stabit mādātis ei^z q^u de appel-
lacōe cognoscit. q^ud si nō fecerit pⁱcito omode
poterit in eadē sniam cadit ipō iure li. vj. e. e.
os qui. et sic absoluto nō debet cimiteriū et a-
lia suffragia ecclesie denegari ex de sepul. pⁱ
rochiano. **C**ōsuetudo tñ est in multis dyoc^z. q^u
tales in cimiterio nō sepeliāt^r nisi prius habi-
ta licēcia dyocesani v^l officialⁱ sui. cui^z dīue-
tudinis rō est. q^z pⁱ h^z ad satisfactōz facili^z cō-
pelli pⁱnt heredes. volūt etiā vt dicit ray. ple-
riq^z dicere q^u talis a laico p^t absolui ar. d^o con-
se. di. iij. dīst. h^z em videt^r velle laur. et bern.
ex e. a nobis. ij. **S**i tñ pⁱuēt^r nō fuerit absolut^r
et ita moriat^r. si appareāt in eo sig^z cōtricōnis
nec pⁱ eū steterit q^u mⁱ absolueret^r poterit ab-
solui post mortē. h^z nō nisi ab eo q^u poterat ab-
soluere eū viuū ex e. a nobis. ij. in tex. et glo.
Sed ad q^ud valet h^zmoi absolucō. **E**t vt in lo-
co sacro sepeliat^r. et pⁱ eo specialiter ozet^r. et
missa celebret^r. et fiat suffragia pⁱ eod^m. **S**ecū-
dus cā^l est q^u q^us inimicitias habet capitales
lⁱ alⁱs iustas excusacōs pⁱpter q^us nō p^t se sedi a
postolice pⁱntare ex e. decetere. et c. q^ud de his
In q^ub^z etiā capitulis postq^u expⁱsa sunt quedā
impedimēta i spālⁱ. dicit^r in generali et pⁱpter
alias iustas excusacōs q^ub^z p^t q^us rōnabiliter
ab itinere excusant. vt p^tz in c. decetere. et ab
h^z impedimēto canonico retrahi vt in c. q^ud de
his. et c. pⁱuis. **Q**ue at sit excusacō lⁱ canonicū
ipeditmēto aliud ab his q^u sūt ibid^m expⁱsa. limitā-
dū est arbitrio boni viri ar. ff. de v. obli. cōtri-
nuos. §. cū ita. et ex de voto. q^ud supⁱ his. **T**er-
ci^o cā^l est de hostiario q^u si pⁱtextu officij sui
malignat^r. aio iniuriādi clericū leserit a suo e-
piscopo p^t absolui. dū tñ nō gūiter vulneraue-
rit. **S**i tñ nō cāu fortuito. sed ex deliberacōe gū-
iter vulnerauerit. a papa debz absolui ex e. si
vō alic^z. rñso. i. h^z ray. **S**i aut nō feciss^z h^z aio
iniuriādi nō essz excōicari. vt dⁱ ibidē i glo.
q^z canō tñ ligat dolosos et violētos. ex e. c.
i. **Q**uart^o cā^l est de officiali puta iudice v^l
appitore alicui^z pⁱctis v^l pⁱcipis q^u turbā ar-
cēdo nō ex pⁱposito h^z cāu fortuito. q^z tñ aliq^o
mō potuit pⁱnderi. ita q^u aliq^o negligēcia ibi
dephēdat^r clericū pⁱcussit si alⁱs in nulla cul-
pa essz nō credere eū astrictū. ex quo et casus a
liq^uān^z ita puniri nō possz. sic intelligit^r illud
ex e. si vō. §. officialis. et ar. ex de homici. jo.
hānes. et c. vl. **Q**uid si cleric^z venit lorica-
t^z in bello v^l facit insultū. et is oⁱtra quē v^zit
capit v^l ledit eū nūq^ud est excōicari. **R**ndet in
no. i. c. si vō alic^z q^u sic si sciēter h^z facit. nō tñ
mittitur ad papam. **H**ostie. vero ibidem dicit
q^u si hoc faciat ad defensionem nō est excōica-
tus. dū tamen cessante causa defensionis cum li-
berz abire pⁱmitt^r. **Q**uid si officialⁱ auctoritate

ppa tale capiat et legz et piculū istec. nec alis
ter ab iuria alteri possit opesci. **R**ūdet host.
et ino. q. nō ē excōicat. imo mere. xxiij. q. iij
fortitudo. et c. se. et h. si p. lat. ei. n. sit ibi. q. h.
faciat. et eū q. cito p. suo p. lato restituat. als. o.
tra ex. e. vt fame. g. laici. **Q**uic. ē d. m. tierib.
nō distincto vtz. sint fortes l. debiles. **Q**uid
si mulier mulauit v. l. occidit clericū. **E**t i. p. rā
te est epi mittere v. l. nō mittere ad curiā huius
iusmodi mulierē absoluedā. q. n. distigui. cir
ca eas inter atrocē et nō atrocē iniuriā. sicut
distingui. d. hostiario. ex. e. si v. o. aliq. p. mo
Credo tñ q. expedit i. h. caū mulierē h. moi mit
tere ad curiā qñ fortis est et magna atrocitas
facti. nec fit alij p. iudiciū ex h. moi missione. h.
rod. **Q**uid de muliere icēdiaria sacri loci v. l.
que falsificat lras pape nūqd p. absolui ab
episcopo sicut de iiectione. **E**t credo q. est mittē
da ad curiā. q. nō inueniūt iura p. cere mulie
rib. i. h. caū. et h. forte ideo. q. h. moi crimina
nō dimittūt nisi p. excogitata maliciā et doluz
h. iniectione manuz sepe fit ex leuitate et ipetu
h. rod. **S**ext. cā. ē de senib. et valitudina
rijs. ecia si senes sunt fortes ad abulādū et d.
senex maior. xxiij. anis. **C**. d. excusacionib. l.
i. vbi d. q. talis gaudet p. uilegijs veteranis
ocessis. **S**eptim. cā. ē de desitutis suis mē
bris vt sunt mutilati i. pede. dracti. ceci. clau
di. māci. q. sunt miserabiles p. sone. et h. moi h. o. i.
telligit. h. de his q. ita desituti sunt q. accede
re nō pnt. **E**t ille cā. et duo p. cedētes scz quin
t. et sext. p. bāt. ex. e. mulieres. et c. ea nō scit.
rūso. i. g. i. **O**ctau. cā. ē de infirmo qui scz
p. petuū h. impedimētū ex infirmitate v. l. ecia tē
porale in quo timet. p. babiliter de morte f. r.
stinata. vt in febrib. acutis. squinātia. apople
xia. et h. moi **P**ro qñca ecia debilitate q. excu
set. q. ad curiā nō mittat. limitādū est arbitrio
boni viri h. moi rod. **S**im innoc. aut infirmi pnt
absolui ecia si nō imineat piculuz mortis vt si
h. podagrā v. l. qñtanā. **N**on. cā. est de pau
pe. credit aut rod. circa paupes esse distinguē
dū scz q. illi q. nō pnt habere expēsas nec d. ho
nis mobilib. nec immobilib. q. habeant et d.
strahere possint. nō sunt mittēdi ad curiaz. als
mittēdi sunt. quāte tñ expēse d. beāt ad iter suf
ficere ex varijs cūstācijs et p. sone et loci limi
tādū est. **N**ec credat. q. debeat medicare vt va
dat ad curiā. nisi forte tal. sit q. h. p. soneuit men
dicare et robust. sit corpe ad eūdū. **E**t h. idem
videt. tanc. notasse ex. e. qd de his. et host. ecia
am ibid. et i. sum. licz aut quilibz regularis sit
paup. tñ h. moi rod. h. p. textu n. excusat. qñ ad cu
riā mittat. si p. uciat clericū secularē. q. ecia
paup. sit ei. tñ monasteriū abūdat. Idē cred. d.
filiosfamilias. q. ecia nichil h. eat tñ p. ei. abū
dat. **D**ecim. cā. ē de mōachis et canonicis
regularib. ex. e. monachi. et c. cū illoz. de h.
infra. v. articulo. **V**ndecim. cā. est de his q.
nō sunt sui iuris vt sunt hui. hui em n. sunt ad
papā mittēdi. et h. vez. est si v. berāt clericū in
fraudē dñi vt interiz se subtrahāt ab obsequio
dñi sui. v. l. si dñi qui nō sunt i. culpa g. ue d. tri
mentū paciūt. ex h. uoz. absencia. d. tñ eis in

recōpēfacōz laboris itineris alia satisfactio i.
iugi. **S**i tñ esset g. uis et enormis excessus ppter
vitādū scādālū et tollēd exemplū essent ad pa
pā mittēdi. ex. e. relatū. et c. mulieres. **S**atisfac
tō aut illa h. moi host. sup. c. relatuz. intelligit. n.
de elemosina cū p. prio careat sed d. ozōe v. l. ie
iunio v. l. disciplina. h. aut h. moi bern. sup. e. mu
lieres. nō extēdūt ad filiosfamilias puberes
q. dñi sunt in p. rā p. tate nō dicūt sui iuris. qā
tales ad curiā nō sunt mittēdi infra puberta
tē ex. e. q. uis. et c. pueris. **S**im ecia laur. et ho.
in glo. illd. c. mulieres intelligit. de illis p. s
nis q. nō sunt sui iuris quo ad volūtātē. vt sūt
h. moi h. uilis o. dieōis. et nō intelligit. de h. uien
tib. siue famlis. vñ q. filiusfamilias est sui iu
ris quo ad volūtātē scz eūdū quo vult licz non
sit sui iuris quo ad p. tate. iō h. moi eos scz laur. i.
noc. et bern. sup. c. mulieres. et ecia h. moi rod. a
mittēd. ad papā nisi aliud sit in cā. **N**ō exten
dit. ecia h. moi bern. i. d. c. relatū. h. ad maritos
et libertos. nā si vir i. fraudē vxoris clericū v.
beret v. l. libert. q. p. stare d. opas i. fraudē do
mi. nichilomi. v. terqz ibit ad papā. q. h. edi
ctū scz q. o. ms mittat. ad curiā q. exp. se nō exci
piūt. p. bitorizum est. ho. tñ dicit in sum. et
sup. illd. c. mulieres. q. idem est de filiofa. pu
bere et impubere. et de h. uo h. uil. o. dieōis et d.
h. uo libert. et ecia de viro qui v. berat clericū
in fraudē vxoris. **D**uodecim. cā. est de his
qui sunt nobiles et magne potētie et ita deli
cati q. laborē eūdū ad curiā nequeūt sustinere
ex. e. mulieres. **E**t h. moi bern. ibidē ad arbitrium
epi spectat discernere q. sit ita delicat. q. nō
possit ad curiā ire. et si videt. epō q. n. possit la
borē sustinē ppter piculū more. p. tē eū absolue
recepta sufficiēt caucōe q. pareb. cōsilio siue i.
spōso pape ar. ex. d. p. e. et re. ne p. dilacōne. et
ex. e. decetero. **N**o. v. o. di. sup. d. c. mulieres q.
delicati pnt absolui ab epō tñ i. articulo mor
tis. als nō debet absolui nisi p. eū cui delega
uerit papa. h. moi aut rod. si nō pnt oīno laborez
sustinere. pnt absolui ecia i. rēq. sito papa. sicut
notat ecia ala. sup. c. mulieres. **T**redecimus
cā. est de pupillo. ex. e. c. i. siue añ pubertatez
siue post postulet se absolui. ex. e. pueris. quia
etas excusat eos a labore itineris vt p. t. in c.
p. dictis. **N**ota tñ q. si nō sunt doli capaces n.
incidūt in canonē de iniectione. si aut sunt doli
capaces incidūt si aīo iniuriādi aut libidie vi
dicte clericos p. uciūt. si ecia puenerit ad. xij.
anū. l. xij. anū. aut vltra si adhuc tales sūt q.
sine piclo ad curiā ire n. pnt ppter ibecillitatē
corporis aut defectū discreciōis. credo q. ab
epō suo possint absolui. recepto tñ iuramēto q.
sublato h. moi impedimēto curie se pntēt. h. rod.
Decimusquart. cā. est de his q. dīter viuūt
et sub eodē tecto dormiūt et i. ead. domo ome
dūt. et h. nisi fuerit g. uis et enormis excessus.
ex. de vi. et ho. cleri. qm vt ait. **N**ā cōio p. t. di
scordiā. ff. dele. ij. cū pater. g. dilectissimis. iō
excipit casus iste. **I**ntelligunt autem casum i.
stum bern. et rod. tantū de regularib. non de
secularibus goff. vero et hostien. in sum. et in
glo. super c. qm. intelligit ipsum d. oib. dīter

vinētib⁹ quia illa decretalis scribit⁹ oib⁹ epīf
et videt⁹ cū h⁹ dēcordare jnnoc. **D**ecimusquis
cā⁹ est de monialib⁹. ex. e. de monialibus
Decimus sextus casus ē de hospitalarijs san
cti johannis hierosolimitani ex. e. canonica
Decimus septim⁹ cā⁹ est q̄ clerico nō enozmem
h⁹ modicā et leuē iniuriā irrogāt ex. e. puenit.
Nota q̄ jnnoc. ex. e. sup. c. i. in fi. dicit q̄ qui
cūq; aliquo canonico impedimēto detinetur
absolui p̄t citra sedē apostolicā et p̄t absolui
primo req̄sito ep̄o. q̄ si nō p̄t haberi a quolibz
p̄sbr̄o p̄t absolui ex. e. nup. i. fi. l. tunc tñ p̄t r̄
absoluet qñ aliqd difficile emergit ppter qd
ad ep̄z l. ad excoīcatōzē mitti n̄ possit ar. ex. e.
q̄uis h⁹ jnnoc. Idē etiam sup. c. de cetero. dicit
q̄ qdā dicūt et forte nō male q̄ i h̄mōi casib⁹
p̄t etiā p̄sbr̄iter absoluerē s; ad mādātū ep̄i. s;
plus placet q̄ i necessitate possit absoluerē sua
p̄pā auctoritate ex. d. rāpto. in līs Idē dicit ho.
in glo. ibidē **N**ota q̄ de monachis et canoīz
cis regularib⁹. moialib⁹. et hospitalarijs san
cti johannis hierosolimitani diuersi cā⁹ sunt h⁹ po
siti. s; tñ sub vno p̄nt d̄phendi. qz hodie idē
ius ē d̄ oib⁹ religiosib⁹ **A**d h⁹ nota s; jnnoc.
q̄ in supradictis casib⁹ oib⁹ absolui p̄t excoī
cat⁹ p̄ iniectōe manuū. s; si sit al̄s excoīcat⁹
a iudice nō p̄t absolui nisi in articulo mortis
sed est ad excoīcatōzē mittend⁹.

Sequit⁹ videre de q̄rto articulo scz spāliter
de canone leuis iniurie irrogate. et circa
hoc querūt plura scz vtrum p̄dicta decreta
lis puenit d̄tineat ius dñe. **H**ic ala. indistincte
dicit q̄ cōtinet indulgēciā spālē. p̄ quo facit
id qd in ip̄a decretali ponit⁹ duxim⁹ d̄mittēz
dū nō respōdendū. et q̄ dicit fraternitatis tue
nō ergo alteri⁹ nisi et spāliter alij sicut et tibi
d̄mittēz ar. ex. d. p̄uīl. **A**lij dixerūt q̄ d̄tineat
ius dñe. et i h⁹ cōueniūt rod. gos. et hos. i. glo.
ibidē q̄ntū ad iniuriā illā que est leuissima s; m
eam ar. ex. e. i. p̄hemio. s; sane. alioqñ frustra
mēbranas occuparet. et sic in leui iniuria d̄ q̄
dicta decretalis loq̄t⁹ q̄libz ep̄s absoluerē p̄t
et hui⁹ op̄ionis esse videt⁹ bern. ibidē in glo.
qz eā ponit secūdo loco et cōior ē vt sentit ip̄
se ibidē h⁹ rod. **H**ost. bo. itelligēciā hui⁹ d̄cre
talis distinguit inter p̄sonaz. d̄dicōes **A**ut eī
agēdū est cū libris. aut cū seruis. aut cūz ma
sculis. aut cū feis. aut cū p̄uilegiatis. aut cūz
non p̄uilegiatis. sunt em̄ aliq̄ p̄uilegiati q̄
p̄nt absolui p̄ dyocesanū. sicut patz i c. p̄cedē
t. **D**istinguit etiā inter iniuriā guē et leuez et
leuissimā. sicut al̄s distinguit⁹ inter casuz for
tuitū leuē et latā culpā atz leuissimā ex. de cō
modato c. i. et deposito c. ij. **N**az et p̄ cāu for
tuito n̄l⁹ ē excoīcat⁹ vt patz ex. e. si vō alicui
i⁹. s; officiali i fi. **E**t si dubitēz vtr̄ ex aio p̄cess
ferit videt⁹ esse credēdū iurāto accusati. s; in
dubio p̄babili p̄t facere se absolui is q̄ p̄ba
biliter dubitat p̄ dyocesanū ad cautelā. ex. e.
cū desideres. s; scdē. **C**aveat tñ tal⁹ de d̄scia. qz
si in casu nō d̄cesso de quo nō dubitat se faciat
absolui p̄ ep̄m. seducat seipm. ar. ex. de rescrip.
cū d̄tingat in fi. et de appel. d̄sultuit. j. h⁹ host.
Sque ē grauis et enozmis et q̄ leuis et que

leuissima iniuria. **H**ic s; m host. gūis et enozmis
est si ocul⁹ p̄cuiat⁹ siue qdāqz mēbrorū ma
gnū l. puū auferat⁹ v̄l iutile reddat⁹ siqz vul
neret⁹. si fustib⁹ ceda⁹. si i theatro. v̄l foro. v̄l
in cōspectu iudicis qz p̄cuiat⁹. insti. d̄ iniuri
is. s; atrox. multo forci⁹ si in ecclesia v̄l cim
terio v̄beret⁹ v̄l dormitorio ex. e. cū p̄ causa.
et. xvij. q. iij. q̄squis et. s; aut. **D**ecretal⁹ etiā
guē reputat et enozmē si i ferioz man⁹ in supi
orē iniciat puta subdit⁹ in dñm v̄l iudicē v̄l p̄
latū v̄l si pueniat⁹ ad effusiōē sanguis illius
mēbri d̄ quo facile exire nō d̄suevit. nichil ē
em̄ si ppter leuē tactū exiret de naso maxime i
estate. sic itellige i⁹ ex. e. cū illoz. s; i. v. nos
tam. vñ licet aliqz dū clericū p̄cutit i nares e
ius offēdat. aut cū vngue aliquātulū cutē ex
coziat. ita q̄ aliquātulū sanguis exeat nō cre
do enozmē esse excessum. sed tūc demū cū vul
nus est illatū. qd desiderat remediūz chirurgie
v̄l alioz medicinaliū h⁹ host. bern. aut dicit i
bidē q̄ h⁹ satis crederet esse d̄mittēdū arbitrio
iudicis. s; ep̄i et abbatis. licz litera ibi loqua
simpliciter de effusione sanguis. effusio enim
abūdāciā significat. h⁹ bern. **S** et enozmē iniu
riā reputat vbi scādālū est si p̄cuiēs absolue
ret⁹ Ideoqz nō absoluit⁹ mōach⁹ si p̄cuiat cū
cū secularē ex. e. cū illoz. s; i. v. qd si clericus
et etiam qz clericus secularis maior et supior
monacho reputat⁹ di. xxiij. a subd̄pacono. **L**e
uis aut p̄t dici iniuria si par parē. siue non sub
dit⁹ nō subditū. i loco p̄uato. nō corā iudi
ce. pleno ictu p̄cutit malo aio et ex. delibera
cōe citra tamē sanguis effusioz **L**euissima vō
p̄t reputari siqz leuiter ponat man⁹ sup. cleri
cū malo aio. v̄l accipiat eū p̄ vestes. v̄l p̄ ha
bēas. v̄l etiā p̄ bufetū. v̄l manū. v̄l brachiu.
et ip̄m leuiter trahat dicēdo q̄ nisi d̄mitteret
ob reuerēciā cl̄icalē et merū canonis. xvij. q.
iij. siqz suadēte. v̄lqz ad feces thentoice v̄be
rarz eū l. faceret v̄berari. et h⁹ itelligi p̄t vbi su
pior l. par ē is q̄ v̄ba p̄tul. et sic traxit l. etiā
inuitū detinuit. h⁹ host. **N**ota etiam s; m rod. q̄
leuis iniuria ē iudicāda arbitrio boni viri ex
varijs circūstancijs p̄sonaz. locorū. et tpm. si
em̄ clerico mīstrati solēniter in altari publice
man⁹ qz iniecerit leuiter. nō indicaret⁹ leuis
iniuria q̄ alias leuis est **E**t quedā est leuis cō
tra puerū v̄l in dorso. v̄l cū maū. l. cū baculo
v̄l in occulto. q̄ gūis esset d̄tra senē. v̄l i capi
te. v̄l cū pugno. v̄l cū ense. v̄l cū gladio. v̄l i
maifesto **Q**uedā etiā iniurie sunt q̄ medie in
ter leues et enozmes q̄ dici p̄nt gūes q̄rū gūi
tas ex circūstancijs varijs ē p̄sanda **Q**uid er
go si laic⁹ erat is q̄ h⁹ fecit **H**ic s; m host. n̄ ē iu
dicanda leuissima sed leuis q̄ntūcūqz modica
fuerit in h⁹ cāu. etiā si citra iniectōez manuū
clericuz inuitū detineat quantūcūqz potēs qñ
tūcūqz nobilis fuerit v̄l etiā delicat⁹. vt patz
ex. e. mulieres. s; de his. et c. nup. **I**deo aut nō
debz extēdi p̄uilegiū absolucōis ad laicos. qz
nulli laico sup. clericū dat⁹ tāta auctoritas. ex.
e. si vō laicos. s; officialis. et qz in ip̄orū odi
um et fauorē clericorū h⁹ inuitas est cōcessa.
ex. e. d̄tingit. ij. in fi. h⁹ host. in sum. **S** in glo.

sup. c. puenit. dicit sniaz p̄dictā esse piculosam
eciā ip̄is clericis. q̄ si laici p̄ modicis eciā in
iurijs ad papā mitteret. q̄nq̄ clericos v̄
beraret. ne sine cā sufficiēti papā adire viderē
t. **N**ota eciā s̄m rod. q̄ dubiū eē p̄t v̄t̄ leuif
iniuria debeat reputari que infert̄ sacerdoti.
maxime a laico. cū in illo c. puenit. n̄ fiat mē
cio exp̄ssa d̄ p̄s biteris. sed t̄m de clericis h̄ mō
De his absolūēdis q̄ clericis nō enōrmē s̄ le
uem et modicā iniuriā irrogarūt. tue fraterni
tatis arbitrio duxim⁹ omitterēdū. **Q**uis absol
uere p̄t de q̄ni et leui v̄t leuissima iniuria. **S**
s̄m host. si iniuria q̄nis sit et enōrmis nullus
p̄t absolui citra sedē apostolicā v̄t aliū mādā
tū h̄ntem sup̄ h̄ sp̄ale. **N**ā q̄n q̄s sup̄ h̄ p̄uile
giat̄ i genere v̄t i sp̄e s̄p̄ iniuria talis excipi
lueuit. v̄t p̄t̄ e. si v̄o alicui. r̄nso. i. i. si. et c.
puenit. et plurib⁹ alijs c. ergo nec legato a
postolice sedis h̄ licet in h̄ cau nisi p̄tatem sup̄
h̄ recepit sp̄ale. nō obstatib⁹ iurib⁹ q̄ cōtrariū
dicere videt̄. que de leui iniuria sunt intelli
gēda. **I**cē d̄ leui iniuria null⁹ absolui p̄t nisi p̄
sedē apostolicā v̄t legatū ip̄i. cui i h̄ cau ex
officiō legacōis iā licet. sic itellige illd̄ eē de
officiō. le. qd̄ trāslacōz. et iura sequēcia. **S** et in
ter legatos est subtiliter distinguēdū s̄m hos.
Nā si sit legat⁹ q̄ emanat d̄ latere pape. sicut
cardinales. siue sicut ep̄i. siue p̄s biteri. siue dy
acom q̄ assistūt lateri pape i cōsilijs et iudicijs
talīs in p̄uicia sua ex̄ns p̄t absoluerē ibidem
deliquētes subditos et eciā nō subditos alium
de veniētes et sibi occurrentes. sed eciā eē p̄
uiciā suā absoluerē poterit v̄ncūq̄ veniāt oc
currentes. et h̄ facere p̄nt tales eciā sine sp̄ali
mādato pape. **R**ap. v̄o nō distinguit inter inu
riā leuem et q̄uē dicēs q̄ legatū a latere pape
missi absoluerē p̄nt eos q̄ v̄berauerūt clericos.
Legat⁹ v̄o q̄ nō emanat de latere pape. s̄ al̄s
omittit̄ sibi legacōis officiū. infra suā p̄uiciā
ex̄ns p̄t absoluerē subditos suos rōne domici
lij et peccati. v̄t rōne peccati t̄m. nō dico rōne
domicilij. t̄m. eē p̄uiciā v̄o existens absoluerē
nō poterit hoc v̄t illos. **I**lle aut̄ legat⁹ q̄ nec
emanat de latere pape nec ei omittit̄ legacio
nis officiū. s̄ ei rōne dignitatis sue t̄m op̄ent si
cut remēs et cātuar. nec eē p̄uiciā suā nec in
tra aliq̄ue absoluerē p̄t. hec at̄ p̄missa v̄a sunt
nisi p̄missis secūdis vel tercijs legatis ampli⁹
p̄ sp̄ale p̄uilegiū dcedat̄. et totū determinat
gg. distinguēdo hoc mō tacite v̄t exp̄sse eē de
officiō. leg. excōicatis. et s̄m h̄ac distinctōez in
tellige iura eē e. c. i. i. si. et c. si v̄o aliq̄s in fi.
et eē de officiō. le. c. i. et c. volētes et similia. **Q**
d̄ aut̄ dictū est q̄ legatū terciū neminē absol
uere p̄nt in h̄ cau. verū est regulariter. h̄ tamē
fallit in casib⁹ illis q̄ et omib⁹ alijs ep̄is sūt
dcessi. de q̄bus dictū est sup̄. **S**i aut̄ iniuria sic
leuissima i h̄ cau quilib⁹ ep̄us absoluerē p̄t. et
sic itellige sup̄dictā decretalē puenit. que n̄
fuit d̄tēta dicere modicā p̄ se t̄m. et leuem p̄ se
t̄m. s̄ v̄trūq̄ diuixit dicēs leuē et modicā q̄ di
cat leuissima. **S** sup̄dicta decretalē puenit. sic
est s̄m host. exponēda. d̄ his q̄ clericis. subau
di. v̄t alijs religiosis p̄sonis. nō enōrmē. quia

tūc omēs ad sedē apostolicā sunt mittendi. v̄t
dictū est sup̄. s̄ modicā et leuē. i. leuissimā iu
riā irrogarūt absolūēdis. i. v̄t tales absoluerē
possis. omitterēdū duxim⁹. i. delegādū. **N**ec at̄
delegacō i successorē trāsit. et rōe ordinarie. p̄tā
tis op̄etit et sic est indulgēcia respectu inferi
orū ep̄is. sed ius d̄nē respectu ep̄orū. et p̄tās
h̄ oib⁹ ep̄is est cōmunis tue fraternitatis ar
bitrio. qd̄ dico tibi oib⁹ ep̄is dico. qd̄ tū arbi
triū cū debeat esse boni viri n̄ est nimis exten
dendū ne vsurpet̄ pape p̄uilegiū ar. eē e. cum
illoz. s̄. v̄t. **S**ed nūqd̄ illi q̄ p̄nt absoluerē
ab excōicacōe p̄ violēta manuū iniectōe p̄nt
h̄mōi absolucōs alijs omitterē. **S** q̄ illis qui
b⁹ ex officiō s̄z ordinario cōpēcit i certis casib⁹
illoz absoluerē q̄ p̄ violēta manuū iniectōe
sunt excōicati. licet alijs h̄mōi absolucōz omi
tere cū viderit expedire. eē de officiō. iudi. ordi
eis q̄b⁹. al̄s his q̄b⁹. **S** q̄b⁹ d̄uenit h̄ ex of
ficiō. **S** s̄m gos. ibid. h̄ d̄uenit legatis ex offi
ciō legacōis eē de officiō. le. p̄ trāslacōz. d̄uenit
eciā illis q̄b⁹ h̄ omittit̄ ex p̄uilegio p̄petuo
rōe dignitatis. v̄t archidyacono bon. cui rōe
dignitatis dcessus est p̄uilegiū absolūēdi ex
cōicatos in studio bon. d̄morates. delinquen
tes ibidē. **I**cē ep̄is in certis casib⁹ v̄t dictū ē
sup̄. **I**cē abbatib⁹ eē e. cū illoz omēs iste p̄sone
p̄dicte cum viderint expedire possunt sup̄ his
autoritate d̄cti canonis s̄z eis q̄b⁹ ordinario
iure op̄etit vices suas alijs omitterē. et idē di
cendū est de alijs excōicacōib⁹ s̄z q̄ illi qui
ordinario iure vel delegato a p̄ncipe p̄nt ab
eis absolue. p̄nt alijs vices suas omitterē. cū
viderint expedire d̄mō legat⁹ habeat iurisdī
cōz. **S**i v̄o sit alicui dcessus ex p̄uilegio sp̄ali
q̄ absoluerē possit talis omitterē nō p̄t. q̄ cer
tū misterij sibi omittit̄ in hac p̄te. nō aut̄ iudi
ciū eē de officiō. de. qm̄ apostolica. h̄ in glo. p̄di
cta. et idē dicit host. sup̄ idē c. eis qui. r̄c.

Sequit̄ videre de q̄nto articulo. s̄z q̄s ab
soluerē p̄t clericos v̄t regulares seu reli
giosos ab iniectōe violēta manuū in clericū
v̄t religiosum. **E**t circa h̄ q̄rūt plura. p̄io quis
absoluerē potest religiosum qui man⁹ violen
tas iniecit in aliū religiosū eiusdē religionis
et monasterij. **S** si iniectō facta fuit in clau
stro absolui p̄t p̄ abbatē p̄p̄iū d̄mō excessus
nō fuerit difficilis et enōrmis. q̄ si discernere
nesciat v̄t in aliquo dubitet. ad d̄pocesanū re
currat. et idē est s̄m host. in glo. si infra septa
vbi comederūt et biberūt v̄t dormierūt simul
et cohabitāt vbi eciā claustrū nō habent. et sic
sumit̄ claustrū p̄ clausura. **S**i v̄o eē claustrum
fuerit siue eē septa dom⁹. p̄t absolui p̄ d̄pocesa
nū. q̄ nec h̄ abbatib⁹ p̄uilegiū locū habet
ar. eē e. monachi. et c. cū illoz. **E**t caueat d̄p
ocesan⁹ q̄ nō absoluat eū nisi in casu i quo ab
solueret clericū secularē. q̄ cū h̄ p̄uilegiū
dcedat̄ fauore claustrū v̄t ibidē libeci⁹. d̄mo
rent̄ et euagandi materia subtrahat̄. restat q̄
p̄uilegiū meret̄ amitterē r̄c. v̄t i c. cū illoz
h̄ host. **V**idet̄ t̄m multis q̄ si illa p̄cussio nō sit
facta cū scādalo. puta q̄ facta est nullo alio
hoc vidente. q̄ a p̄elato p̄p̄io possit absolui

ar. ex. e. canonica. ibi em dicitur quocumque modo se
percussit et non addit in claustrum. quia talis inie-
ctio non videtur quia si ex domo septa facta
non fuisset. Sed contra hoc est dominus host. in exposicione
illi. c. cum illorum. allegans per se quod in eodem. c.
dicitur se in claustrum percussit. in quo videtur
dari intelligi quod si ex septa domus se percussit
per plateam absolui non potest. hoc idem etiam host. in glo.
ibi dicitur magis approbat. **¶** Quis absoluit per re-
ligiosum alterius claustrum. **¶** Abbas proprius vel
alius platee suus et eius qui iniuriam est passus. quod
hinc host. super. c. illud cum illorum. sic dicitur intelligi
scilicet quod platea eius qui percussit iuramentum recipiet
et absoluet. et saltem semel percussit ut consueta
forma seruetur. platea vero percussit percussorem verbe-
rabit. quia platea percussit satis fieri dicitur iniuria suo
subdito irrogata. et monasterium percussoris non
tenetur satisfacere. quia delictum persone non dicitur redun-
dere in monasterii detrimentum. ex de excep-
tu venerabilis. §. intelleximus. Si tamen unus illorum
platearum vicem suam alteri committit vellet hoc facere
possit et eum conueniat. **¶** Quis potest absolueret
religiosum qui manus violentas iniecit in clericum
seculare. **¶** Puto quod dyocesanus. et hoc si factum
sit occultum et iniuria leuissima. ita quod scandalum
non imineat. alioquin contra. ex. e. cum illorum. v.
quod clericus secularis. hoc host. Nunc vero in nouo
iure est expressum quod episcopus religiosum qui percussit secula-
rem clericum. potest in eo casu absolui in quo pos-
set absolui clericum secularis. qui clericus alius
percussit. li. vi. e. religioso. Et putat iohannes. quod si
monachus non habet unde vadat et monasterium etiam
pauperum prouidere non potest. episcopus eo iure quo per
monachos absoluit. potest etiam absolui eum. **¶** Quid
si clericus secularis manus iniecit violentas in cle-
ricum vel religiosum. **¶** Talis si mittendus est ad
sedem apostolicam. nisi percussit socium eiusdem mensis le-
uiter non enormiter vel alius leuissime de quo est
ad arbitrium episcopi recurrendum. ex de vi. et ho. cle-
ricum. §. ult. et ex. e. ex tenore in fi. Et episcopus caue-
at quod equum arbitretur. et non nisi in illis casibus in qui-
bus etiam laici potest ab episcopo absolui. ut habi-
tum est. hoc host. **¶** Quis absoluet religio-
sum qui non habet plateam presbiterum. **¶** Dyocesanus
et hoc siue religiosi illi sint homines siue mulieres
et idem intellige si platea sit presbiter tamen exco-
municatus. vel si sit mortuus vel aliter qualitercumque de-
fecerit ar. ex. e. de monialibus. et. c. canonica
Alius enim absolueret eos non possit maxime si re-
ctor eorum. laicus esset. nisi per papam privilegium spe-
ciale ar. ex. de iurepat. nobis fuit. §. i. hoc host.
in sum. et in. c. monachi. et inno. ibidem. Non
enim concederet ita defacili alicui potestas absolui
di nisi esset presbiter vel saltem clericus ar. i. c. cano-
nica. ibi qui presbiter esse dicitur. quia laici. §. quous
religiosis non committeretur hoc officium sicut nec of-
ficii predicandi. ex de here. cum exco-
municato. li. i. c. canonica in glo. Quid autem dictum est de abbate
scilicet quod monachos suos absoluit potest. intelligen-
dum est etiam de potestate aut de platea designato.
alio nomine dummodo sit presbiter. nam hoc beneficium exten-
ditur ad omnes monachos etiam regulares canoni-
cos. ut ex. e. monachi. et ad hospitalarios hiero-
solimitanos qui per suam potestatem qui. §. presbiter esse

dicunt absolui potest. ex. e. canonica. et idem creden-
dum est de templariis dummodo potestatem habeant abs-
olui. §. presbiterum. Ad omnes enim claustrales exten-
ditur hoc beneficium cum eadem ratio subsit in omnibus. hoc non.
ex. e. cum illorum in glo. Et conueniunt cum predictis
inno. et host. et ibidem dicit host. super. c. cano-
nica. quod superior platea hospitaliorum si est laicus
non potest sub eo constitui non habet potestatem absolui
di nisi hoc statutum esset. ut i. c. canonica. Hospi-
talarum ergo debet absolui a potestate. §. herosolimi-
tano. non enim dicitur ibi per potestatem sed per potestatem. et ideo
qui delinquit in locis remotis ab eo potest absolui
non. hoc host. non idem credendum est. sed quod possint
absolueret in casu simili de gardianis firmi-
morum. et de potestatem dyocesanorum predicato-
rum et om-
nibus potestatem dyocesanorum cuiuscumque ordinis qui
super se maiorem non habent in eodem dyocesi. secus esse
creditur de potestatem tamen vel quatuor regulari-
um qui per voluntatem superioris sui perficiunt et amo-
uentur. Quid si templarius vel monachus unus dyo-
cesanus percussit templarium vel monachum alterius
dyocesis vel etiam clericum. quia episcopus absoluet tales
¶ Episcopi illarum dyocesium debet conicere ad ipe-
trandam hominum absolucione. vel alter deleget al-
teri vices suas. ar. ex. e. cum illorum. et inno. i. c.
de meialibus. §. tamen tamen modum dicit host. esse ma-
gis congruum. **¶** Numquam regulares potest a plateis su-
is absolui non tamen a canone late sine de iniectione
manuum sed etiam ab alijs canonibus late sen-
tencie in quibus papa retinet sibi absolucione. **¶** Credo
quod non in illa decretal faciat mencione
generaliter de illis qui ipso actu suam exco-
municacionem incurrunt. in ratione tamen non fit mencio nisi de illis
qui inciderunt in canonem de iniectione. hec ratio.
¶ Quid si homines regulares siue eiusdem claustrum
siue non eiusdem qui seinuicem percussit sunt scolares.
¶ Credo quod gaudere debet privilegio scolari-
um quantum ad hominum absolucione obtinendam ab episcopo lo-
ci. etiam si in scolares clericos iniecerint manus.
dum tamen inde scandalum non sit ortum. hoc ratio. **¶** Vtrum
exco-
municatus de seculo fugiens ad religionem recipi
possit antequam absoluat. **¶** Quod non. quia non est conicere
dum ei. xi. q. iij. cum exco-
municato. hoc host. §. tamen rap-
vero talis non debet recipi. quia non est conicere
et. inno. autem in. c. cum illorum. dicit quod receptio ex-
co-
municati tenet. §. melius facit qui scit et non recipit.
¶ Vtrum platea religionis quam vult intrare
possit eum absolui. **¶** Rap. dicit quod non nisi ita
astrictus esset quod ad seculum redire non posset.
Alij vero dicunt quod potest eum absolui sed sub hac
condicione si remanserit ibi. aliter recedente eo. redi-
ret exco-
municacio eadem. Secundum vero host. talis platea
talis absolueret potest siue iniecerit manus in
religiosum siue clericum. pure et sine aliquo con-
dicio-
ne. licet dici possit quod condictio insit ipso iure. §.
homines si perseuerauerit in religione. et hoc verum
est. §. per potestatem absolui nisi excessus sit grauis et
enormis. ut colligitur satis. ex. e. cum illorum. §.
quod claustralis. et se. inno. vero ibidem dicit per
plateam exentem in probatione non potest absolui. sed
host. in glo. ibidem reprobat hoc ex mente ipsius
decretal. **¶** Quid si taliter absoluitur ad secu-
lum redeat. **¶** §. tamen host. infra annum est in ean-
dem suam reducere. nam propter fauorem religionis

et sic ppter tempale impedimentū absolutus
fuit ut mō apparz. licz ab inicio ppetuū quo
ad h^o de quo qrit^r h^o esse possz. ut pz ex de vo
to scripture. debz ergo iniūgi ei ut p absolu
tione sua ad sedē aplicā accedat. pōt em di
cere platus religionis qui eū absoluit hⁱ me
tum. carissime tu vis omibz mōis exire n pos
suz te phibere exq^o es ifra annū. sz qz venisti
ligat^r snia excōicacōis. ecce in ipam te redu
co. et sic potes ire quo volueris. ofulo tñ tibi
qz facias te absolui. In hoc tñ casu et similibz
videt^r qz is qui i eadem sniam reducere dz eū
posz ei assignare terminū vel xl. diez. vl al^s
ad arbitriū dicēs sic. nisi infra tale tps te re
psentes pape vel ei⁹ legato vel saltē iter ar
ripueris. iter tuū postea cōtinuādo in eandēz
sniam te reduco. a q sentēcia nullatenus pote
rit appellari ar. ex d^o appel. q. si aut. et. c. ad
hoc. hec host. Et szm rod. absolues a tali iura
mentū recipe dz qsi ad seculū redierit pape
vl eius legato se pntabit mandatū eius rece
ptur⁹. **¶** Quid si talis postqz reduct⁹ est i eā
dem sniam iterz. vult intrare religionem hāc
vl aliā. nunqd pōt et dz absolui p platu reli
gionis. videt^r qz n ar. ex. de psump. mandata
et de pcur. c. j. talē em incōstanciā iudex me
rito recusabit. ff. de pcur. sz ctra. ff. de mio
ribus. ait ptoz. q. restitut⁹. **¶** pms dcoz dā
cijs puto standū ne tali fiāt leges ludibrio.
¶ C. de bonis q liber. cū n solū. q. vbi autē pu
erilis etas. hec host. **¶** Ad hec nota q i oibz
casibz supdictis i quibz religiosus p platum
suū absolui pōt. siue dyocesanū de iniectione
manuū siue illa iniectione fuerit an ingressus oz
dinis siue p⁹ intelligi dz h^o esse verz. n ille ex
cessus fuerit difficilis et enormis. tūc em ab
solui n pōt citra sedē aplicā. vbi ad mutilaci
onē mēbz cuiuscūqz vel effusionē sanguinis
pcesserit aut i epm vel abbatē vel aliū platu
suū ut supplet host. manus violētas iniecerit
cū excessus tales et similes nequeāt sine scā
dalo pteriri. ex e. cum illor. q. j. v. nos tam
alias excessus difficilis et enormis relinqui
tur arbitrio iudicis. cū tñ excessus est notori
us. platus nō pōt eū absolue ppter scādalu ut
dicit^r ibidē in glo. **¶** Quid si valde parz lesit
sanguinē tñ effudit. qz de leui qnqz sanguis
effundit^r. nūquid idē erit acsi enormiter lese
rit. Rñdet bern. ibidē qz satis crederet omittē
dū arbitrio iudicis. s. epī et abbatē. lz lra de
cretal simpl^r loquat^r. Effusio em abūdanciā
significat. xvj. q. j. reuerāmi. cui ofencit hos.
in su. et i glo. sup. c. cū illor. ex ne cleri. vel
mo. sniam. Scdm ecia rod. siqz dū pcutit cle
ricū i nates eius effūdat sanguinē aut cū vn
gue aliqntulū excoziet cutē. ita qz aliqntulū
sanguis exeat nō erit excessus enormis. sz tūc
qn vulnus ē illatū qd requirit medicūz cirur
gie vel emplastroz et hmoi. Cum pdictis cō
uenit ecia innoc. in. c. cum illor.

¶ Equi^r vidē de. vj. art^o. s. qz pōt absolue
a snia iudicis. et cca hoc qrit^r pla. pmo
qz pōt absolue a snia tali. **¶** Ille qui tulit eā
vl supior ei⁹ n ali⁹ excepto articlo mortis n

de mādato excōicatoris vl supioris ei⁹. s. ex
cōicatoris. nā regulariter q pōt ligare pōt et
solue di. xxi. inferior. h^o tñ fallit i quibusdam
casibus ut videt^r infra. vñ ille q ligat absol
ue dz. xxiij. q. j. si petrus. Et est h^o indistincte
verz qñ snia lata est i aliquē spēaliter noiatū
si aut in gñe aucte canonis vel hois vel sta
tutū. tūc si pferēs velit alijs absolucōez sub
trahere dz dicē. absolucōez aut taliū nobis
special^r reseruam⁹. ar. ex. e. nup. hec host. Si
aut excōicatus ad supiorē illi⁹. s. excōicato
ris epī vadat p absolucōē lz si ab eo absolua
tur sit absolut⁹. supior tñ imittē dz ad excōi
catorē absoluedū. nisi sit aliq cā legitimayp
ter quā n sit remittēd⁹. ex d^o of. del. prudēciā
q. vlt. h^o rich. Successor aut absolue pōt ex
cōicatu a pdecessore. Si ec pfbiter firmari⁹
alicui⁹ eccie excōicauit aliquē p furto vel si
mili. alijs pfbiter firmari⁹ loco eius institu
tus poterit illū excōicare satisfacē volentes
absolue nisi sibi retinuerit absolucōez psona
eccie. h^o rod. **¶** Quid si papa mandat alicui q
excōicet aliquē. nūquid talē absolue poterit
h^o q sic ar. di. xxi. inferior. et. ff. de re. iuris
nemo. Nam excōicacio et absolucio pari iure
censet^r. de pe. di. j. vñ. qd verz est qñ papa
mādat alicui q excōicz cōmittēdo cāe cogni
cōez. tūc em si ille ppter cōtumaciā aliquē ex
cōicet. eū absolue poterit. n cū cā cōmissa est
infra certū tps decidēda. et ille termi⁹ ē elā
psus. Porro si papa iaz diffiniuit negociū et
mādet alicui excōicare rebellē vel notorium
pctōez tal^r n pōt absolue. sz tñ excōicare sic
ei omittit^r. qz nisi iurisdicō h^o purū misterium
em delegat^r. ex de offi. dele. qm h^o host. et ibi
dem bn. et ex. de maio. cū inferior. **¶** Quid si
snia excōicacōis lata fuerit ab ordiari o vel
delegato et a papa cōfirmata. nūqd ille q eaz
tulit ab ea absolue poterit. Rñdet gof. ti. de
ofir. vti. c. vlt. q sic ar. ex de ofi. ex frequen
tibus. Ho. vñ. e. ti. cca fi. dicit. q sic sniaz la
tam a papa null⁹ sine mādato spēali pōt retra
here sic nec ab eo ex certa scia cōfirmata n de
spēali mādato suo. ut in. c. ex frequētibz i fi.
et h^o n liqdo ofstet cōfirmacōez illā esse p subre
pcōez obtentā. ex de ofir. c. ij. Idē dicit rod.
¶ Sec⁹ ē si simpl^r cōfirmavit sn cāe cognicōne
qz tunc pñ^r excōicans absoluet ut idem dicit
¶ Vtz epā relaxare possit sniam latam a suo
archidyacono. decano. vl plebano. seu alio
iurisdicōz hñce sub eo. sine ofcia illi⁹ q tulit
et sine cōgrua satisfactōe. **¶** Ille n dz h^o facē. qñ
imo si subdit⁹ epō cōgrā^r eū ad excōicatore
absoluedū dz remittē. ut ex. de of. oz. cū ab
ecciaz. et. c. ad repmēdā. n piculū est i mo
ra. ex. e. sac^o. et tūc recepto pmo iuramēto szm
fcemā ecclie ut dz ibidē i tex. et glo. si tñ fe
cent tenet relaxacio siue absolucō sua. ar. xj.
q. j. d psona. qz ē iudex ordiari⁹ tā clericor.
qm laycor. sue dyoc. et idē dicit ho. gof. et
innoc. sup. c. ab excōicator. et ray. Scdm tñ
rod. sec⁹ ē de pfbitero procbiali q n hz cōten
ciosaz iurisdicōz et q n ofueuit excōicare nisi
p dānis quor. ignorant^r autores. vñ szm eū

ep̄s vel ille qui sup hoc gerit vicē ei⁹ ip̄o ir-
reglito facta p̄us satisfactōne si omode fieri
pōt vel p̄missa cū fieri pōt tal⁹ excōicatu ab-
soluere pōt. ¶ **¶** metropolitānus absoluē
possit a sentēciis suffraganeorū suorū v̄l offi-
cialiū eorū. ¶ **¶** q̄ n̄ nisi cā excōicacōis ad eū
p̄ appellacōz v̄l saltē q̄relā simplicē sit d̄lata
ex. e. p. tuas. et de of. or. ad rep̄mendā. et est
rō q̄re aliud ē de metropolitāno. q̄ n̄ ē ordi-
narius subdicoz suffraganei nisi i casib⁹ exp̄s-
sis a iure. vñ n̄ possz eos excōicare. q̄re nec p̄t
eorū snias relaxare ip̄is omissis. nisi cōsuetu-
do d̄craria sup h̄ essz. ex. e. rōana i tex. et glo.
qd̄ si fecerit nō tenet relaxacō cū nō sit iudex
eorū li. vi. e. venerabilib⁹. §. excōicator at v̄.
neuter vero. ¶ **¶** archiep̄s absoluē possit
illos q̄ inciderūt canones i p̄uinciali ocilio
factos. R̄ndet host. ex. de p̄ben. graue. q̄ sta-
tutū aut ē formatū i p̄sona ocilij. aut i p̄sona
archiep̄i. si i p̄sona ocilij. v̄t si dicat⁹ nos ocī-
liū v̄l nos archiep̄s d̄ cōsensu suffraganeorū
n̄orū statuim⁹. tūc sine d̄sensu illoz nō pōt
absoluere nec relaxare nisi ep̄i h̄ sibi cōcesse-
runt. v̄l n̄ h̄eat h̄ ex p̄uilegio v̄l cōsuetudie ar-
ex. de temp. or. si archiep̄s. et. c. se. Si autē in
p̄sona archiep̄i. v̄t si dicat⁹. nos arep̄s de d̄si-
lio f̄m n̄orū. sic arep̄s p̄ se pōt absoluere. q̄
ociliū n̄ importat necitatē. ¶ **¶** metropo-
litan⁹ q̄rela ad eū d̄lata sup snia excōicacio-
nis a suffraganeo lata. habeat necesse remit-
tere excōicatu ad suffraganeū absoluendum
¶ **¶** quidā distinguūt q̄si cā excōicacōis de-
ferat⁹ ad archiep̄m p̄ appellacōz. tūc si vult
pōt remittere. s̄z nō cogit⁹ ex. e. p. tuas. si autē
p̄ q̄relā tunc h̄z necesse remittere. ex. de of. or.
ad rep̄mendā. ex. e. sacro. §. caueat. nisi picu-
lū sit in mora. v̄t d̄ ibidez. et si inferior nolit
eū absoluere. archiep̄s absoluat eū. ac deinde
cām audiat. v̄t in. c. p. tuas in tex. et glo. Et
pōt hec esse rō. q̄z forci⁹ eximi⁹ subiect⁹ a iur-
isdicōe suffraganei p̄ appellacōz q̄ p̄ q̄relaz
Nam p̄c̄to appellat quo ad illā cām in q̄ ap-
pellat est exempt⁹ a sua iurisdicōe. ex. de ap-
directe. et. c. pastoralis. nō sic est de illo qui
d̄querit⁹. q̄z quousq̄ litē fuerit d̄testatus n̄ d̄e
agere s̄z velle agē. ff. rē. ra. ba. ampli⁹. et. l.
qui em timore. huic tñ snie sic obicit⁹. Nōne
et is qui nō appellat verbo s̄z vadit ad quere-
lam p̄ponendā it̄nere accepto videt⁹ ip̄o fa-
cto appellare. sic ex. de appel. dilecti. s̄z illd̄
locū h̄z q̄ntū ad appellacōz ex iudiciū factā
et añ ordinacōnez cause. postmodū em̄ n̄cia
esset appellacio vocis. Gof. tñ scripsit q̄ siue
p̄ appellacōz siue p̄ querelā trāfferat⁹ cā ad
metropolitānū. p̄t d̄fere re suffraganeo suo
si voluerit. alioq̄n n̄ tene⁹. et sic s̄m ip̄m iura
q̄ vident⁹ h̄ innuere de honestate intelligen-
da sūt n̄ de necitate. h̄ de host. De h̄ ecia ho.
et bñ. ex. e. p. tuas. et li. vi. e. solz. et d̄ appel
romana ¶ **¶** Quid si absoluo aliq̄z ab excōicaci-
one a q̄ n̄ possz eū absoluē qd̄ faciā si postea
aduertat⁹. ¶ **¶** si possz debeo eū certificare de
errore meo et d̄sulē q̄ impetret absolucōz ab
eo qui p̄tatem h̄z absoluēdi et debeo me h̄ē

ad illū quasi nō absoluisse eū. h̄ rod. ¶ **¶** Quid
de excōicacōib⁹ q̄ fiūt p̄ furas et reb⁹ p̄di-
tis. nūquid f̄res minores et p̄dicatores et ge-
nerales penitenciarij ep̄orū absoluē p̄nt tal⁹
excōicator sine lnia p̄biterorū qui eos excōi-
cauerūt. ¶ **¶** si taliū absolucio omissa sit eis ex
p̄sse. eos ab h̄mōi excōicacōib⁹ possūt absol-
uere. tñ nec ip̄i nec ep̄i nec p̄biter qui sniam
tulit sine certa rōne d̄tra volūtatē d̄anū pas-
si ad cui⁹ instanciā snia lata fuit debet tal⁹
excōicator i p̄iudiciū alterius absoluē. h̄mōi
em̄ excōicacio et absolucio h̄z aliq̄ p̄tinent
ad forū d̄tenciosū. exquo est lata ad instāciā
passi d̄anū. sine certa rōe dixi. q̄z si is qui d̄a-
num intulit nullo mō est i soluedo et pat⁹ sa-
tis facere q̄mcito poterit. ep̄s vel p̄biter qui
eū excōicauit absoluē pōt ip̄m. eo iuito q̄ d̄a-
num passus est. h̄ rod. ¶ **¶** Quid si talis q̄ vere
penit⁹ de omissio et nullo mō est i soluedo n̄
audet d̄fiteri in publico sed in occulto petit
absolui. et a denūciacōne excōicacōis cessari
et passus d̄anū petit publice sniam inouari
quid faciet p̄biter qui scit h̄ac veritatē. ¶ **¶**
d̄z ip̄m absoluē ar. xiiij. q. vi. si res. et instan-
ciā d̄anificati put pōt prudēter repellē. hec
rod. ¶ **¶** Quid si ep̄s v̄l sacerdos dat mibi lniaz
absoluēdi de oib⁹ excōicacōibus q̄s tulit in
sua d̄roc. v̄l prochia i gñali. nūquid potero
absoluere excōicatu ab eo cui⁹ absolucionez
nō omissis mibi i speciali. q̄z excōicatus erat
p̄pter d̄anū illatū eidē ep̄o v̄l sacerdoti. ¶ **¶**
si intellexit ep̄s vel sacerdos dare mibi lniaz
de oib⁹. et de hoc d̄stat credo q̄ talē possum
absoluē i dubio eciam. q̄z q̄ oia dixit nihil ex-
cepit p̄sumā ip̄m dixisse de oib⁹. tñ si possz sa-
tis facē d̄ d̄ano n̄ debere eū absoluē nisi satis-
factōe p̄missa p̄ se vel p̄ intermediā p̄sonā. si
p̄babiliter eū suspectū h̄ēm q̄ post absoluci-
onē nō satisfaceret. hec rod.

¶ Equit⁹ videre de. vij. arti. f. de q̄busdāz
regulis q̄ dant⁹ de p̄tate ligacōis et ab-
solucōis. he aut sūt tres. p̄ma ē q̄ regulariter
qui pōt ligare pōt absoluē. di. xxi. inferior. h̄
tñ fallit i plurib⁹ casib⁹. ¶ **¶** p̄mo i delegato
oñi pape q̄ p̄ diffinitivā sniam ab eo latam
pōt n̄ parentē snie excōicare. s̄z elapso año n̄
pōt ip̄m absoluere. ex. de offi. dele. querētū.
¶ **¶** Secdo fallit i excōicato q̄ q̄m̄diu excōicat⁹
est nec aliū excōicare pōt. nec illū quē excōi-
cauerat absoluere qd̄ vez ē de maioris excōi-
cacōis snia ligato. xxiij. q. i. audiui⁹. ¶ **¶** Sec⁹
est de miori excōicacōe. ex. e. duob⁹. Idē ē d̄
suspecto a iurisdicōe. ¶ **¶** Tercio fallit i incēdi-
ario quē ordinari⁹ pōt excōicare s̄z p̄ denū-
ciacōez n̄ pōt ip̄m absoluē. ex. e. tua. ¶ **¶** Scd⁹ at
host. eū a snia sua absoluē possz ecia p̄ denū-
ciacōez. nō tñ a snia canonis sicut dictū est g
arti. scdo ubi ponit⁹ p̄m⁹ cā⁹ de incēdiario.
¶ **¶** Quarto fallit i clericis exhibētib⁹ h̄eticis
ecclesiastica sac̄menta et eos sepeliētib⁹. quos
ordarius suo pōt puare officio. s̄z restitue nō
pōt absq̄z indulto sedis apl̄ice speali. ex. de
here. excōicam⁹. j. §. sane clerici. ¶ **¶** Quinto
fallit i suspēsis p̄ ociliū a bñficijs d̄ferēdis

pro eo q̄ indignis sciēter post scdaz admoni
cōez nō correctis otulerūt ecclesiastica bñficia
hāc em̄ sniam null⁹ excepto sumo pontifice.
vñ vno ex q̄tuor p̄iarchis p̄ncipalib⁹ poterit
relaxare. ex de p̄bē. ḡue. **Sexto** fallit i de ḡ
dato q̄ et si de ḡder⁹ ab ordinaris ip̄m tñ resti
tuere n̄ p̄nt. s̄ papa p̄t h̄ tñ. ex de cleri. nō
rest. ex tue. **Septimo** fallit i excōicato ma
iori vel miori excōicacōe in casu. Nā et si sine
p̄sbitero p̄fecte potuit ligari. n̄ tñ absolui p̄t
nisi a p̄sbitero ut p̄z i his q̄ notant⁹ s̄ ar. j. q.
vñ. clericus. **Octavo** fallit s̄m host. in p̄
bitero bñdicēte nupcias scdaz qui ab ep̄o d̄z
suspēdi ab officio et bñficio. nec p̄t restitui
nisi p̄ papā. ex de scdaz nupcijs. c. j. **Nono**
fallit i legato qui p̄t excōicare s̄ post egres
sum de termino legacōis sue nō p̄t absolvere
ut dictū est s̄. **Scda** regula est q̄ q̄ p̄t ab
soluere p̄t ligare. di. xxi. inferior. fallit tñ i
ep̄o accusato quē metropolitan⁹ cū suffraga
neis suis p̄t absolue. s̄ n̄ odēnare. iij. q. viij.
q̄uis s̄m host. jo. tñ dic̄ ibidē q̄ n̄ p̄nt absol
uere nec odēnare. **Scdo** fallit i senatore l̄
clarissimo quē accusatū p̄fēs p̄t absolue n̄ tñ
odēnare. c. ubi sena. vel clarif. l. quoci. q.
h̄ solū **Tercio** fallit in visitatore monacho
rū qui p̄t abbatē accusatū de negligēcia et
remissione et crimie absolue s̄ n̄ p̄t eū cōdē
nare. s̄ d̄z denūciare ep̄o q̄ p̄pter negligēciā
dabit sibi coadiutorē et p̄pter crimē eū depo
net. ex. d̄ sta. mo. c. vlt. i. tex. et glo. **Tercia**
regula est q̄ inferior nō p̄t supiorē ligare
vel soluē. vñ d̄poscorus p̄pter h̄ potissime de
positus fuit q̄ leonē papā excōicare p̄sūpse
rit. di. xxi. c. vlt. h̄ fallit p̄mo i iudicio p̄nie.
q̄ simplex p̄sbitero papā absoluit. **Scdo** cū
supior sūmittit se iudicio inferioris. ij. q. viij.
nos si opetēter. **Tercio** cū supior deliquit
in puincia mioris ut dictū est s̄. **Predicte** āt
tres regle ex illo. c. di. xxi. inferior. colligū
tur ut d̄z ibidē in glo. in qua etiā ponunt⁹ ex
p̄sse excepcōes earū.

Quis absolui p̄t ab excōicacōe. ti. xiiij.

Postea cōsiderandū est q̄s p̄t absolui.
Et cca h̄ q̄run⁹ pla. p̄mo utrū excōica
tus absolui possit inuitus. **H̄** duplex
est excōicacio a iudice et a iure. p̄ma si iusta
est. tenet⁹ iudex relaxare etiā iusto excōicato
si vero sit iusta n̄ decz inuitū ab illa excōica
cōe absolue. si tamē absoluit ē vere absoluit⁹
ut quidā dicūt. sicut em̄ oīra voluntatē suam
potuit eū excōicare. ita etiā oīra volūtātē su
am p̄t excōicacōz retractare. licz peccz h̄ fa
ciendo nisi forte i cāu i quo viderz q̄ absolu
cio illa esset magis medicinal⁹ anime oīuma
cis q̄m ip̄a excōicacō. **Excōicat⁹** aut excōica
cōe a iure. nō p̄t inuit⁹ absolui. et h̄ est raci
onabile. q̄ cū volūtate fecerit i⁹ cui ē excōi
cacio annexa. ip̄o iure est aliq⁹ mō excōicat⁹
ex volūtate sua iō sine volūtate sua et requisi
cōe n̄ p̄t absolui. xxiij. q. ij. nec q̄sq̄m. et. c.
se. **Si** tñ negat se fecisse p̄ q̄ d̄z excōicat⁹ vñ
negat se esse excōicatū p̄ tali facto dū tñ pe
rat absolui ad cautelā. h̄ absoluit⁹ nō d̄z dici

absolui inuit⁹. et tenz absolucio. hec rich. et
li. vi. e. solz. **Quid** de excōicacōib⁹ dubijs
h̄ s̄m rap. in dubio sp̄ i iudicio aie d̄z eligi
tucior via ut. s̄. h̄ se excōicatū p̄sumat. et sic
absolucōez petat ad cautelā ar. xij. q. ij. non
existimem⁹. post mortē tñ p̄sumere oīrariū. et
ita p̄ tali ozarē. ar. ex. de p̄sbitero. n̄ bap. c.
ij. **Dicit** etiā rod. q̄ illi q̄ timēt se excōicatos
esse et nō sunt de h̄ certi. si sup̄ h̄ habeāt oīci
enciā scrupulosā nimis et lenē ac temerariā
opinione. eā deponāt ad oīliū alicuius boni
viri et discreti. quā si deponē nolūt vel n̄ p̄nt
ad cautelā faciāt se absolui ab eo qui eos ab
soluere possit. **Utrū** excōicat⁹ absēs p̄ lras
possit absolui. **H̄** q̄ sic. sic exp̄sse dicit glo. ij.
q. j. de manifesta. et eadē cā. q. v. quāto. habet⁹
q̄ q̄dam fuit p̄ eplam absolut⁹. et h̄ ē rōnabi
le ex q̄ absens p̄t excōicari. etiā si lra ad ex
cōicatū nō pueniat vsqz post mortē absolue
tis. tñ absolut⁹ est sicut extūc q̄n sigillat⁹ lra
excōicacōis alicui⁹ est excōicatus s̄ n̄ tenea
tur se gerē p̄ excōicato anq̄ ad eius noticiā
possit puenire. tal̄ em̄ error facti n̄ nocet. ex.
de cli. ex. mi. si celebrat. tal̄ aut absolut⁹ se
d̄z gerere p̄ excōicato donec certus sit de ab
solucione. peccat tñ p̄sbitero q̄ furē quē excōi
cauit. siue i gnali siue i sp̄ali absoluit absen
tez et ignoratē sine satisfactōe. cū excōicato
nō petet et penitet sine satisfactōe facta vñ
p̄missa. nō sit absolucō impēdenda. hec rod.
Quid de eo q̄ decedit excōicat⁹. **H̄** q̄ntum
cūqz q̄s iurauerit ecciē mādato parē q̄ntum
cūqz p̄cesserit signa p̄nie. si tñ puenit⁹ morte
n̄ potuerit bñficiū absolucōis obtinē q̄ n̄ ha
buit copiā alicui⁹ p̄sbitero. nā i extremis po
situs a quocūqz p̄sbitero ab oī p̄ctō et ab oī
excōicacōe absolui p̄t. s̄ absoluit⁹ apud deū
credat⁹ n̄ tñ ē habēdus apud ecciā absoluit⁹
nec p̄ eo debet oblacōes vñ elemosine recipi
nec p̄ces p̄nigi. p̄t tñ et d̄z ei ecciē bñficio
subueniri. ut si de ip̄i⁹ viuētis p̄nia p̄euiden
cia signa oīstiterit. defūcto etiā bñficiū abso
lucōis ip̄endat⁹. s̄. ab eo a q̄ potuissz viu⁹ et
sanus absolui. **Absolucōis** aut forma seruet⁹
ut fiat cū p̄niali psalmo et oīoe dñica et alia
oīueta. ex. e. a nobis. ij. et. c. sacris. **Et** scdm
glo. sup. c. a nobis. et s̄m host. ibidē corpus
tale si de facto sepultū fuerit i cimiterio n̄ ex
humabit⁹. si āt erat sepultū alibi d̄z exhumari
et postea absolui et deīde i cimiterio sepeliri
Et addit host. ibidē. poterūt eē ossa vñ corpa
si sūt sup̄ terrā vñ etiā sepulcrz si sint in sepul
cro verberari sicut fit cca viuos. Nā et aspgū
tur aq̄ sacra de oīuetudie quozūdā. et absol
uunt⁹ cū oīonib⁹ sicut fit de viuēte ar. in. c.
a nobis in fi. **Utrū** ille q̄ incurrit excōicaci
onē i vno ep̄atu postea absolui possit ab alio
ep̄o i cui⁹ dyoc. mora. **H̄** d̄ illa excōicacōe
q̄ ē ab hoīe n̄ p̄t absolui n̄ ab excōicatoze. vñ
ei⁹ successore. vñ supiori ei⁹ siue fuerit sp̄al⁹
oīra p̄sonā determinatam siue gnal⁹ lata. **Ab**
excōicacōe vñ miori q̄ ē a iure oītracta i vno
ep̄atu p̄t absolui excōicat⁹ in alio ep̄atu. **De**
maiori vñ excōicacōe dubiū ē. credo tñ q̄ sit

ver. cū em̄ ep̄s alicui⁹ eū absoluerē possit a
p̄t̄is q̄ omisit ex̄ suū ep̄atū. p̄babile videt̄ q̄
eciā eū absolue possit ab excōicacōe quā ex̄
suū ep̄atū d̄traxit. nō em̄ t̄m̄ deferet̄ excōicaci
oni q̄ est a iure. q̄ntū illi q̄ ē ab hoīe. h̄ rich.
et idē rod. ¶ **U**erū excōicat⁹ p̄lib⁹ excōicaci
onib⁹ possit absolui vna absolucōe. ¶ **S** talis
aut est excōicat⁹ p̄lies ab eodē aut a diuersis
si ab eodem siue p̄ vna cā siue p̄ diuersis fue
rit excōicat⁹. si ab illo eodē v̄l successore ei⁹
fuerit absolut⁹ vna absolucōe tollūt̄ oēs ex
cōicacōes p̄cedēt̄. n̄ sp̄eal̄ sit dictū d̄trariū
vel n̄ de vna cā excōicacōis t̄m̄ agat̄. i eo cāu
cū p̄lib⁹ causis erat excōicat⁹ p̄lies ab eodē
xj. q. iij. si ep̄s. et. ff. d̄ acceptila. p̄lib⁹. Si at̄
a diuersis absolucio vnus n̄ tollit aliorū ex
cōicacōes. q̄ n̄ h̄z imperiū par i parē. di. xxi.
inferior. et ex. d̄ elec. inotuit. Fallit aut̄ i du
ob⁹ casib⁹. vn⁹ est q̄n aliq̄s excōicat. et alij
ad p̄t̄icōez ei⁹ d̄firmāt. tūc em̄ sufficit abso
lucio ei⁹ qui p̄n̄ excōicauit. ex̄ d̄ treu. et pa.
c. j. et h̄ est verū q̄n d̄firmātes nō h̄nt iurisdi
cōez i excōicato. et tūc exponit̄ d̄firmāt. i. de
nūciat p̄ suas d̄poceses hūc esse excōicatū et
tūc pares sūt excōicās et d̄firmās. Si v̄o d̄fir
mās sit supior excōicātē et d̄firmet simpli⁹ sū
cognicōe cāe. idē est qd̄ s̄. Si aut̄ cū cause co
gnicōe. nō pōt inferior qui excōicauit absol
uere. Ali⁹ casus est cū oīs excōicatores v̄o
delegāt vices suas. Si v̄o absoluat̄ a supiori
qui ius h̄z absoluedi. dic̄ vt in. q. se. h̄ rap. et
rod. ¶ **Q**uoniam q̄ aliq̄s ex plurib⁹ casibus siue
excessib⁹ vna snia sit ligat⁹. et fac̄ se absolui
vno excessu tacito. nūquid p̄dest ei absolucō
¶ **S** q̄ nō. ex. de offi. or. ex p̄te. et h̄ intelligas
q̄n maliciose et ex certa sciēcia h̄ tacuit. et sic
istud tanq̄ qd̄ ponit̄ ex. e. cū p̄ cā ad fi. ē ex
p̄ssiuū veritatis. si aut̄ ex negligēcia h̄ acci
deret tenerz absolucio. h̄ ad satisfaciendū de
cā quā tacuit moicōe p̄missa est p̄ censurā ec
clesiasticā d̄pellēdus. et sic illud tanq̄ de q̄
dixi nō ē exp̄ssiuū veritatis s̄z s̄ilitudinariū si
cut intellexit tanq̄. et p̄bat̄ h̄ ex̄ de rescript.
ex l̄ris. et s̄m h̄ intellige i⁹ ex̄ de rescript. dile
ctus fili⁹. et d̄ cōhi. cle. et mu. sup̄ eo. et oīa
alia iura q̄ ad h̄o induci solēt. t̄m̄ i facto p̄po
vbi q̄s adult⁹ et discret⁹ ē. d̄tra obliuionem
vel ignoranciā allegata p̄sumit̄ violēter. ex̄
de rescript. ab excōicato. et ex. e. cū illoz. ad
fi. h̄ host. et d̄uenit cū eo gof. ¶ **D**i c̄tā t̄m̄ disti
ctiōne nō recipit b̄n̄. p̄les eciā alias solucio
nes ad h̄ pōit q̄s n̄ m̄ltū approbat. ex. e. cū p̄
causa. Eius v̄o solucō ē q̄ qlitercūq̄ sit aliq̄s
excōicatus siue vna snia siue p̄lib⁹ sentēcijs
ex p̄libus et diuersis causis. q̄ v̄e vult absol
ui omnē cām p̄ q̄ vel p̄ quib⁹ fuit excōicat⁹
d̄z exp̄mere i sua absolucōe. q̄ p̄ vnaq̄z sola
fuit excōicat⁹. et sic vna snia absolucōis suf
ficiat ad p̄les excōicacōes tollēdas. nisi dictū
sit i d̄trariū. dū t̄m̄ exp̄mant̄ oīs cāe excōica
cōis al̄s n̄ tenet absolucio p̄ surrepcōez obtē
ta vt colligit̄ ex. e. officij. licet quidā dicant
q̄ inno. ad hoc n̄ r̄nderit i. c. officij. h̄ b̄n̄. cū
quo conuenit rap. Innoc. aut̄ dixit ibidē q̄ si

aliq̄s t̄m̄ vna snia sit ligat⁹ ex p̄lib⁹ t̄m̄ cāis
ita q̄ ex nulla sola excōicās intendat ligare.
absolucio tenet. nisi sit talis cā quāz tacuit q̄
exp̄ssa absolucōez n̄ obtinuit̄. ex̄ de offi. or.
ex p̄te. Si vero p̄lib⁹ excōicacōib⁹ sit ligat⁹
necesse est absolui ab oib⁹. vt p̄z i. c. officij.
Et idē ē si sit vna snia ligat⁹. h̄ ex p̄lib⁹ cau
sis. ita q̄ p̄ferens intēdat p̄ p̄lib⁹ ligare. q̄
tūc necesse erit ab oib⁹ absolui. Scd̄z at̄ rap.
si supior oīs causas et excōicacōes scirz. ei⁹
absolucō oēs ei⁹ excōicacōes tollerz. h̄z excōi
catus oīs illas n̄ exp̄meret. q̄ eū scienter ab
oib⁹ absolue videret̄ ar. di. xxi. si inimic⁹
et ex. e. si aliq̄n. Idē videt̄ si ita dicat. absol
uo te ab omnibus istis excōicacōibus quas
confessus es et ab omnib⁹ alijs siqua sūt que
in memoria n̄ h̄es. h̄ rap. v̄n̄ qui ipetrat abso
lucōez a papa vel ei⁹ legato caute facit si se
faciat absolui ab oib⁹ excōicacōib⁹ et p̄t̄is
de q̄bus n̄ recolit. q̄ tūc si postea de aliq̄bus
recolat. nō tenet̄ absolucōez iterū impetrare
licz de p̄t̄o si sit mortale teneat̄ d̄fiteri. hec
rod. ¶ **Q**uid si p̄ diuersis causis et a p̄libus
p̄latis i aliquē ius h̄ntib⁹. vel a p̄latis et scri
ptis canonib⁹. diuersis sentēcijs idē sit liga
tus. Dicis breuiter q̄ a q̄libz snia est absol
uendus anteq̄ cōicet̄ eidē ar. ij. q. iij. §. no
tandū. h̄ ho. ¶ **Q**uid ḡo si d̄ vno excessu t̄m̄ sa
tisface vult. nūquid est absoluedus. ¶ **S** q̄ n̄
vere penit̄z. h̄z dandū est ei cōsiliū et inducē
dus vt ab oib⁹ se faciat absolui. ex̄ de p̄is
qd̄ quidā. h̄ hos. ¶ **Q**uid si sit ab vno vinclo
absolut⁹. q̄ nesciebat p̄lat⁹ q̄ aliq̄o alio vin
culo esset ligat⁹. ¶ **S** n̄ est ei tal̄ absolucō fru
ctuosa. s̄. quo ad cōionē recupandā. vt dictū
est s̄. tenet t̄m̄ absolucio mero iure quo ad i⁹
vinculū. h̄z n̄ est denūciand⁹ absolut⁹ si p̄lat⁹
postea veritatē intelligat. quousq̄ ab oib⁹
fuerit absolut⁹. Nā excōicat⁹ nō suscipit par
tem i eccia. di. xxxij. p̄ter h̄. et id̄ excōicat⁹ i
vna eccia excōicat⁹ est quo ad oīs. xj. q. iij.
c. ij. et. iij. q. v. c. j. Scd̄m hoc expone et itel
lige illud ex. e. officij. ad fi. ¶ **S** i. p̄ sup̄p̄mē
ti veritatē absolucio recepta n̄ p̄t̄ p̄desse. sub
audi quo ad vitā eternā si iuste sit ligat⁹. vel
quo ad cōionē eccie recupandā eciā si iniuste
remanet em̄ obligat⁹ p̄ alijs si veritatē intel
ligēs p̄lat⁹ a q̄o peti⁹ absolucō absolucōez r̄c.
vel intelligēs veritatē post absolucōez de fa
cto obtentā. absolucōez h̄mōi. i. absolucōis
denūciacōez exhibē. i. face nō debz. h̄z ponā
tur ab alijs aliq̄ variij intellect⁹. ¶ **S** nūquid
sic absolut⁹ p̄m̄ est ligat⁹ et p̄t̄z absolutus
¶ **S** q̄ n̄ quo ad cōionē recupandā. s̄z q̄tū ad
eccie sniam siue solēnez recōiliacōez eccie ē
ab vno vinclo solut⁹ et alio remanz ligatus
¶ **I**tem si satisfecit de vno. et ab illo sit absolu
tus h̄ sibi p̄dest ad min⁹ suppliciu tolerādū
de pe. di. iij. si q̄s aut̄ ad fi. et. c. vlt. sequenti
¶ **S** esto q̄ veniat ad vnū p̄latū. et dicat q̄
pat⁹ est de oib⁹ satisfacē. nūquid ille mitter
eū ad aliū p̄latū et ali⁹ remitteret ip̄m ad p̄mū
et sic nunq̄ absolueret̄. ¶ **S** in h̄ casu p̄t̄o q̄
is ad quē p̄mo venit recepta caucōe sufficiē

q^d de alijs ad mandatū alterius siue aliorū si forte p^les sunt satisfaciāt ipm absoluere possit et debeat ar. ex. e. cū illoz. q. nos tñ. vel omittat vn⁹ alteri. vel om̄s vni vices suas. qd fieri pōt ex q^o ex officio opetit. ex. de off. or. c. vlt. et ille cui om̄ssū ē absoluat p se et p altero vel alijs oib⁹. et in hoc casu vna absolutōe tollent^r oia vīcula sicut et qñ plures obligacōes acceptilacōe vna tollunt^r. ff. de accep. plurib⁹. et h^o mō opetenti⁹ et omo dī⁹ absoluet^r. h^o host. i. sū. et bñ. ex. e. officij.

Quō absolutio fieri dī. ti. xv.

O Eūde cōsiderandū est q^liter absolutio fieri dī ab excōicacōe. Circa qd sciendum q^d de mīori excōicacōe nō tradit^r alia forma nisi q^d ofiteat^r et exp^rmat spēaliter cām q^{re} ipam sniaz incurrit. et sic faciat se absolui. vt satis colligit^r ex. e. nup. q. i. 2°. et v. qui vero. et. c. duob⁹ dī tñ sacerdos h^o verba vel eq^upollēcia dicē. absolui⁹ te a vīculo ex cōicacōis huius quā cōfessus es et ab alia si teneris inqñtū possum⁹ et debem⁹ et restitui mus te ecclesiasticis sac^rmetis. Nā snia q^d absolutōez vel cōdenacōez nō cōtinet nulli⁹ ē momēti ij. q. vj. q. diffinitiva. h^o host. et h^o cū q^s ē ligatus snia canonis. d^o eo vō q^d ligat^r ē a iudice. dic vt s^o ti. xij. ar. vj. Circa absolutōez vero a maiori excōicacōe sciendū q^d i absolutōe ab excōicacōe maiori a quocūq³ sit lata siue a iure siue a iudice q^{tuor} sunt pensanda s^m host. n^o tñ h^o oia sūt de substācia. s^z de bñ eē. p^mū ē q^d excōicat^r i om̄i casu stare mādatis eccie iuret anq^u absoluat^r. s^m est q^d an absolutōez sufficiēs emenda pstet^r. terciū est q^d postq^u is q^d iurauit et satisfecit sicut debuit p eū qui pst absoluat^r. et mod⁹ certus siue certa forma i absolutōe teneat^r. q^{rt}ū ē q^d p illū qui absoluit ipm mādatis iusta et rōnabilia iūgāt^r. De his q^{tuor} cā ordinē p^missū cōsiderādum est. Circa p^mū q^{ru}nt^r p^la. p^mo v^lz iuramentum sit de absolutōis substācia siue nccitate. s^z cā h^o ē duplex opio. vna ē q^d sic cui⁹ opionis ē host. i. sū. ad qd pbandū allegat i^o ex. e. cū dīderes. vbi dī i fi. et n^o forma eccie q^d p absolutōe taliū introducta ē. s^z de cōsuetudine q^o ad iuramentū. et de iure q^o ad aliā formā q^d seq^u dī obseruet^r. n^o est cōicandū eidē. et i^o ex. e. nup. q. p^l. et vlt. et. c. q^uis h^o adducit p se et alia m^lta. et rñdet his q^d vident^r sibi cōtraria q^u n^o imozoz cā breuitatis vñ s^m eū si q^s absolut^r fuerit iuramēto n^o pst sit itez. ē iuramēto pstito absoluēd⁹. q^z p^ma absolutio n^o tenuit ex q^o forma s^zuata non fuit dīc tñ i apparatu sup i^o. c. cū dīderes. q^d qñ aliq^u gnali snia sūt ligati. vel al^s sūt ex cōicati occulti. tūc sufficit absolutio sine aliquo iuramēto. Alia est opio et ē bñ. et gōf. q^d iuramentū n^o ē de substācia absolutōis. quia aliq^u absoluunt^r sine iuramēto qd nō valeret si iuramētuz esset de substācia absolutōis. q^d at hoc fiat inuit^r ex. e. a nobis. ij. q. absolutōis. Nā ibi absoluit^r q^d mortu⁹ ē de q^o certū est q^d ammō iurare n^o pōt. et est exp^rssū ex. e. sup eo. Nā iuramentū poci⁹ est introductū de cōsue-

tudie et ad cautelā q^m de iuris rigore. ex. e. cū dīderes. rñso. i. vt p⁹ absolutōez timore iuramēti p^mtescāt filia facē xxij. q. vlt. possum et sic si iuramentū omittat^r. nihilominus absolutio t^z. omitti tñ n^o dī. Et q^d dī i fi. illi⁹ c. cū dīderes. nisi forma eccie q^d p absolutōe taliū ē introducta obseruet^r n^o ē cōicandū eidē. ē intelligendū pncipal^r de absolutōe cū iuramēto q^d tñ eadē est s^m veritate sine iuramēto. s^z forma eccie dī gnāl^r obsuari. nec debz omitti. n^o ex cā. ex. e. sup eo. h^o bñ. sup i^o c. cū dīderes. **V**tz an absolutōez excōicacōis p leui iniectōe iuramētū sit exigendū. s^z videt^r m^ltis q^d saltē n^o passim ppter p^murij piculū. q^z hoies facil^r maxie in leuē iniectōez recidiuāt. Alij dicūt q^d ecia an absolutōez a leui iniectōe dī iuramentū reglariter exigi. q^z decretales n^o excipiūt iniectōez leuē. glo. ecia sup i^o. c. sup eo. dīc it q^d forma q^d habet^r i. c. ex tenore. s^zuari dī i absolutōe cuius libz qui incidit in canonē. h^o rich. **V**tz iuramentū a pueris sit exigendū cū absoluit^r. s^z arbitrio epī est dimittendū v^lz sint t^les q^d iurare debent v^l nō. q^z ecia iuramētū h^omōi nō ē de substācia absolutōis vt dīctū ē s^m aliquos. s^z de solēnitare et rigore iuris. vt c^z. e. cū dīderes. rñso. i. s^m rod. et tā. **V**tz sit exigendū a mulierib⁹. s^z certū ē q^d sic s^m rod. **V**tz heredes illi⁹ mortui q^d absoluit^r iurare cogēt^r. s^z credo q^d cogi pñt. s^z si nolūt ppter h^o absolutio n^o differt^r. s^z postea idistincte cogunt^r satisfaciē iniuriā passo v^l al^s facē qd ille viu⁹ debuit et voluit s^z n^o potuit. h^o bñ. ex. e. a nobis. ij. **S** nūquid ex hūabi⁹ corp⁹ si sepultū fuerit i cimiterio eccie. credo q^d n^o. s^z si sepultū fuerit alibi dī ex hūari et ab eccia absolui cū iā sit q^o ad deū absolut^r ar. xj. q. ij. tūc vā et postea i cimiterio sepeliri. h^o bñ. ex. e. a nobis. ij. **V**tz excōicatus cū absoluit^r iurare debeat stare mādatis iudicis absolutōis vel eccie. s^z dicūt qdā q^d mādatis iudicis. ex. qd me. cā. c. j. et ex. e. ex tenore. Alij dicūt q^d mādatis eccie. ex de appel. adhuc. et ex. e. ad h^o q^d iter prochianos. et hui⁹ snie fuit laur. ex. e. ex tenore. et ec rap. Scd⁹ at gōf. vbi q^s excōicat^r ē ab hoie q^d cōtēpsit dī exp^rssē iurare dī stādo mādatis excōicatoris si apparuerit ipz iuste ligatū fuisse. ex. e. nup. in fi. et. c. sacro. q. v^lz si cōtra i fi. Et si alicubi inuenias q^d iurer stare mādatis eccie. exponi dī. i. excōicatoris vel iudicis. hic tñ possz notari differēcia scz q^d qñ iurat stare mādatis iudicis. n^o includit^r successor. qñ vō mādatis eccie tūc includit^r. ar. a^z de offi. dele. q^m abbas. Scd^m vō hos. i. sū. et cōcordat cū eo bñ. ex. e. ex tenore. et ecia ala. ex. e. cū dīderes. Nō ē vis faciēda v^lz excōicat^r iuret stare mādatis iudicis v^l eccie. Nā i vtroq³ casu ē idē sensus. ar. vij. q. j. scire debes. et iō aliq^u iura ponunt vnū modū. aliq^u aliū. Ideo q^z et si iurauit stare mādatis epī v^l iudicis vt iudicis n^o astringoz p^lone. s^z dīgtati v^l iudicature q^{re} ipō r^moto v^l deposito n^o māeo ei obligat^r ar. ex dī elec. p iquisicōz. xv. q. vj. ali⁹. et. ff. de solucōib⁹

cū quis. successori aut talis astrictus remāeo
ex. de iuriur. veritatis. Secus est si iurē stare
mādati epī vel iudicis n̄ ut epī vel iudicis.
s̄ ut p̄sone. q̄ tūc p̄sonale intelligit iuramē
tum. et ideo p̄sona eius cui factū est nō egre
dit ar. ex. de usu pallij. ad h̄o et ex. de iuriur.
venies. ij. et. c. quinta vall.

Sequitur videre de sc̄do arti. s. de satisfā
ctione vel emēda p̄standa an̄ absolucōz
Circa qd̄ sciendū q̄ aliquā absolucōnez p̄cedē
d̄z satisfactō siue emēda sufficiēs. Distingue
dum est igit̄ q̄ aut excōicauit q̄s p̄ otumacia
vel offēsa seu culpa dubia. et tūc sufficit cau
cio iuratoria s̄m host. i. sū. **S**̄ s̄m eū i glo. ex.
de v. sig. ex. pte p̄ cōtumacia est cautio suffi
ciēs iuratoria ubi nulle expēse petuntur. pro
offēsa vero dubia requirit̄ opetēs satisfactō
sc̄z pignora vel fideiussores. ut si veritas pro
bet̄ satisfactō facilis coget̄. ut ex. e. sacro. s.
pnl. **S**cdm autē bñ. i. c. ex. pte. cautio suffi
ciēs est si dēt̄ pignora vel fideiussores. **A**ut ex
cōicat̄ pro offēsa seu culpa notoria. et tunc
nō est relaxāda snia nisi p̄ sufficiēs p̄stetur
emēda si reus sit soluendo. quia alias potest
corpalliter puniri s̄m q̄ntitatē excessus. **E**t d̄z
illa offēsa notoria q̄ euidēs est et manifesta
p̄ offensionē vel p̄bacōez legitime factam. sc̄z
in iudicio et an̄ lacōez snie excōicacōis. nam
et si mō posset p̄bari causa vera. nō tñ p̄pter h̄
dicer̄ euidēs s̄ dubia nisi forte p̄bari possit
infra octo dies. nā et notoria dicere. ut pro
bat̄ ex. e. solet a nōnullis. s. i p̄sona igitur.
S̄ et manifeste euidēs reputat̄ illa q̄ nota est
euidēcia facti que nulla pōt tergiversacione
celari. p̄bant̄ hec oīa. ex. de v. sig. ex. pte et.
c. cū olim. breuiter tñ illā intelligas maife
stam siue notoriam q̄ notoria est via iuris vel
facti vel p̄sūpcōis. h̄ host. **N**otā tñ q̄ aliquo
ciēs excōicat̄ q̄s p̄ otumacia. et tñ n̄ sufficit
p̄stare iuratoria cautōez ad hoc ut absoluat̄
imo necessaria est emēda q̄daz siue satisfactio
videlicet q̄ otumacia p̄gnans est. puta q̄ m̄
iunctū est aliqd̄ p̄ certa pena a iudice. ff. si
quis ius dicē. nō obtemp. l. j. v̄l m̄ otēptū
iudicis ē cōmissa. vñ et pena arbitraria lui d̄z
et sic pōt intelligi illud. ex. de penis dilect̄
Nā et talis otumacia offēsa est notoria cō
tra iudicē omīssa. **I**dē est q̄ aliquis excōica
tus fuit p̄pter otumaciā et postea absolutus.
s̄z noluit expectare mandatū. vel expectauit
et noluit obedire. imo apparuit cōtumax sic
p̄. et iō fuit sc̄do excōicat̄. h̄ em̄ n̄ absolue
quousq̄ mādatū suscepit. et p̄ posse adimple
uerit. vel adimplere incepit. et est rō q̄ p̄ma
otumacia iā est offēsa notoria. sic intellige
illud ex. de offi. c. s. significauit. et ar. ex. de pro
cur. c. j. et exp̄ss̄. ex. de appel. q̄oni. **S**̄ et ubi
aliq̄s excōicat̄ p̄ otumacia n̄ d̄z absolui. nisi
de exp̄sis p̄mit̄ satisfaciāt ut p̄. **S**ed et si of
fēsa notoria sit et cōtra deū tñ omīssa absolui
pōt et debz an̄q̄ satisfactio adimpleta fuerit
alioq̄n plerūq̄ nimis diu statz excōicatus. p̄
quolibz em̄ p̄ctō mortali dat̄ p̄ma septē ano
rum regulariter. et hec satisfactio debz fieri

d̄ p̄ctō. **N**ūquid ḡo interim stabit excōicatus
nō imo recepto iuramēto q̄ stabit mandatis
ecc̄lie statiz absolue. ut p̄z de adulterio ec̄iā
notorio ex. qd̄ me. cā. c. j. s. vlt. et ex. de eo
qui duxit i m̄imoniū quā polluit p̄ adulteri
um. significasti in fi. **S**i v̄o est impenitēs et in
p̄ctō p̄seuerās nō absoluit̄. et absolut̄ i ean
dem sniam reducit̄ quousq̄ mandatū ecc̄lie
facere incipiat et p̄ posse fidelit̄ exeq̄tur. et
h̄ ē firmiter obseruādū. ex. de appel. q̄oni. et
ex. de offi. ordi. significauit. **S**i vero contra
hoiem puatū v̄l ecc̄lesiā vel p̄latū tūc debet
p̄cedere satisfactō et s̄m h̄ intellige illd̄ ex.
e. per tuas. s. pnl. et vlt. et ex. de appel. qua
frōte. s. j. alioquin iudex qui h̄ omisit de suo
tenet̄ satisfacē ar. **C**. de iudicijs. sancim̄. pa
pa tñ q̄ solut̄ est legibz n̄ s̄uat h̄o sp̄ cū inie
ctores manuū et incendiarios notorios tota
die remittat ad subdicos absolutos nulla p̄
missa satisfactōe. **M**ādat tñ q̄ nisi satisfecerit
in eandē sniam reducant̄. h̄ aut ideo forte fa
cit. q̄ cū papa multū distet piculū est i mora
ar. ex. e. sacro. s. caueat. alias aut requirit̄ q̄
satisfactio p̄cedat ut dictū est s̄. **S**atisfactum
aut opetēter intelligas q̄litercūq̄ otētus sit
is qui offēsus fuit. h̄ host. **Q**uid si excōica
tus dicat causas dubiā imo falsam et nullam
excōicator aut asserat n̄ notoriā. **S**i excōi
catus absoluit petat ad cautelā absoluet̄ cū
caucōe iuratoria nisi excōicator v̄l is p̄ quo
est excōicacio lata p̄bet infra octo dies q̄ cā
sit maifesta qd̄ si fecerit absolui n̄ d̄z nisi p̄us
sufficientē emēda p̄stet. ex. e. solet a nōnull
in p̄n. et. s. i p̄ma. et est innoc. q̄ri. **S**cdm tñ
bñ. ibidē si maiorē dilacōez ex cā iusta peterz
exaudiri deberz. **Q**uid si dicat ipam sniaz
nullā s̄m aliquē modoz positōz s̄. ti. viij.
articl. o. i. ubi nihil agit̄ q̄ snia nulla est. **S**i
tūc anteq̄ absoluat̄ semp̄ vtriusq̄ p̄tis p̄ba
cōes admittet̄. p̄ q̄s apparebit vtr̄z oquerēs
absolucōe indigeat. vel denūciandus sit po
cius n̄ ligat̄. ex. de offi. dele. cū dringat. s. j.
et. ij. **S**i nūquid p̄dente p̄bacionuz illaz
arbitrio vitandus est talis tanq̄ excōicatus
Si q̄ sic. s. in his q̄ p̄tinet ad iudiciū p̄ter ar
ticulū de quo agit̄ i quo admittit̄. ex. v̄o iudi
ciū. s. in diuinis officijs. postulacōe. electōe
et quolibet alio actu legitimo. est admittēd̄
ut p̄z in dicto. c. solz. r̄nso. j. et. s. in. ij. q. qd̄
est v̄ez i sentencijs p̄latoz inferiorz ep̄is et
iudiciū delegatoz. ex. e. q̄ piculosuz in glo.
in sentencijs em̄ ep̄oz et supioz vitari d̄z i iu
dicō. et ex. iudiciū. ut in. c. q̄ piculosum. s. h̄
ec̄iā s̄m dictā distinctōez intellige ex. e. per
tuas. et similia. s̄m ho. s̄ h̄ distinctio nō h̄z
hodie locū q̄ sublat̄ est ille. s. huic p̄ papā
bonifaciū. **Q**uid si testes ep̄i dicūt excōica
cōez p̄cessisse appellacōez. et testes p̄tis alte
rius detrariū. **S**i p̄bacōes ep̄i debent audiri
si p̄bare velit. v̄l q̄ appellacio sit iniusta. q̄
illa excōicacōez sequentē n̄ impediret. vel q̄
p̄us eum excōicauit q̄m appellacōis vocem
emitterz. ex. d̄ appel. ut debet̄. **E**t si iniusta p̄
bata fuerit appellacio ad ep̄m remitte. ut d̄z

ibide. Si obiciatur qd sp iudicare debz p ap-
pellate. ar. ex. de testibz. cu tu. dicendu qd no
est verz qd pot esse qd eps meli9 pbz et p plu-
res et meliores testes qbus stabit. et pt dici
q illud. c. cu tu. loq9 qn testes vtriusqz p-
cis sut eqles. vt sic fiat interpretacio p vtriusqz. ne
puri reatu notent ex. e. cu dtingat in glo.

¶ Quid si excōicator errore suū cognoscens
vult ipm recognoscere. et sic suā iniam reuoca-
re. is aut p qd e snia lata otradit et appellat
ne b fiat. **¶** Si cert9 sit qd errauerit pt se cor-
rigere nō obstat appellacōe. et idē est vbiunqz
qz aliqf offert se paratū stare iuri et petit ab-
solui zc. nec est offēsa notoria. ex. de appel-
qua frōte. §. j. et de offi. dele. cu dtingat. §.
fi. **¶** Si et si iudex qui excōicauit dubitat vtruz
errauerit pōt eū absolue recepta ab eo cauci-
one sufficiēti qd appareat corā illo ad quē ap-
pellat vlt delegato suo. et si sic suū errore cor-
rexerit omnē penā vitabit. **¶** Si caueat ne volū-
tate puerla errore in pūdicū alteri9 mēciā
si canonicā vult effugē vlcōz. ex. e. sacro. §.
vlt. **¶** Si cui applicabit satisfactio pecunia-
ria qd fieri ppter violentā manuū iniectōez
si dicat gof. et etiā bñ. qsi man9 iniecte fu-
erint i monachū vel ouerū qd ppiū nō hnt sa-
tisfactio pstita mōasterio applicat ar. xij. q.
ij. nō dicatis. et meli9 ex. de sta. mo. cu ad mo-
nasteriū rñso. j. ad fi. sicut et satisfactio iurie
serui applicat dñō. insti. de iniurijs. §. seru9
aut. **¶** Si otradit videret ppter b qd dē. ex. e. p-
rochianos. ibi dē nec lesis ogrue satisfaciāt
si si satisfactio lesio satisfactio mōasterio. qd qe
quid monacho dat mōasterio acquirit. vt p3
in. c. cum ad monasteriū. b i. c. prochianos i
glo. **¶** Nunqd monach9 agē poterit iniuriat9
cōtra eū qui iniuriat9 est sibi. **¶** Si p nō h actō
opeat mōasterio et ager sūdic9 mōasterij
sicut actio iniuriar. cōpeat dñō si sit iniuria
facta seruo et ager dñs et nō seru9 insti. de in-
iurijs. §. seru9 aut. b i pdicta glo. **¶** Quid si
monachus iniuriā remittat. **¶** Si nihil agit qn
mōasteriū agē possit. sicut si fili9 remittat iu-
riā factā sibi p nihilomin9 agē pōt p iniuria
facta filio. ff. d. pact. i pscna. imo et si iniuria
filio volēti fieri p agē possz. ff. d. iniurijs. l.
j. §. vsqz. monasteriū vero pōt remittē iniuri-
am mōacho factā. **¶** Sec9 est de ecclia seculari
q nō posset remittē iniuriā factam clerico. ar.
xvij. q. iij. quisquis vincit. b in pdicta glo. **¶**
Cui applicabit satisfactio pecuniaria qd
fieri ppter violentā manuū iniectōez in cleri-
cum secularē. **¶** Si q clerico pculso nisi i otru-
meliā ecclie sit pulsatu. Nā tūc pōt ecclia agē
actōe iniuriar. ar. insti. de iniurijs. §. qsi vltu
fructus. Nā et ei debet satisfactio i cui9 cōtu-
meliā facta est iniuria. ex de symonia. d. hoc
aut in. c. audiui9. pōt etiā dici. p i clerico
seculari sp duplex iniuria intelligit9 facta fu-
isse. vna ecclie et altera clerico. et quilibet p-
tūā remittē sine alterius pūdicō. vt p3 ex. e.
cu desideres. §. vlt. et. c. dtingit. j. **¶** Et q ecclie
cui9 est cleric9 dinoscat9 fieri iniuria expssū ē
ex de foro ope. c. ij. et ar. ex. de iudeis postu-

lastis. vñ et de opōsitione pfbiteri interfecti
pctinet medietas ad dyocesanum et medietas
dz paupib9 elargiri. ex. de pe. c. ij. sic et als
in psonā vni9 multiplex iniuria tollit. ff. de
iniurijs. l. ij. §. vsqz. licz aut ita sit de rigore
iuris p tñ hodie ex tali iniuria agat eps vlt ec-
clesia vix videm9. **¶** Si et ecclie gnali sp intelli-
gi fieri iniuria cui etiā satisfaciendū ē p reco-
ciliacōez solēnez. et de illa vñ loq. ex. e. cum
desideres i fi. **¶** Et hāc necnō et pnie iunctōez
nō pōt aliq9 facē. nisi sacerdos sit admin9. vt
dictū est s. b host. et gof. **¶** Si nunqd eps so-
lus sine capitulo pōt remittē iniuriā ecclie
factā. vñ q sic. qd eps est p. di. rco. esto sub-
iect9. et p pōt remittē iniuriā filio factā. ff.
de iniurijs. l. ij. si vnus. §. filio factā ergo zc.
¶ Si otradit videret. qd eps pcurator ē et nō dñs
ex de donac. frmitatē. qd otradit nō pōt facē
deteriorē vt ibide dē. b ex. e. dtingit. j. i glo.
vii. **¶** Quid si qd sit canonic9 ouer9 an ecclia
rñ vel diuersas ecclias seu psonas beat q ec-
clesia ager p iniuria corpali eide facta. **¶** Si
ei pōt qd dimidet actio inter ecclias. ar. ex. de
testamentis. relatū. §. vt. vel dislingue i cān isto
aut certū est q i otumeliā vni9 sibi sit facta
iniuria vt qd p admistracōe negocior. ipius
accidit vel als certū ē et tūc illa tñ ager. vlt
dubitat vt qd p admistracōe vtriusqz ecclie
accidit nec alias pōt certificari. et tūc vtraz
ager. vel eps infra cui9 dyocelis forsitā sit
oia bñficia sua. vlt archieps ifra cui9 pūciā
si in diuersis epacib9 sita sūt. vlt als recurrē-
dū erit ad pmatē vel papā. ar. ff. de iniurijs
Itē apd labionē. §. vlt. fructū. et vlt. et ex. de
foro ope. sane. b ho. **¶** Si corā qd iudice esti-
mabit9 iniuria. **¶** Rndent qdā q corā iudice p-
cussoris. insti. de iniurijs. §. h pena. et sic qn3
in foro seculari. Innoc. aut dicit qd rōe accē-
sionis estimabit9 corā iudice ecclesiastico sic dē
de dote. ex. de diug. ser. pposuit i fi. **¶** Si b itel-
ligas cū excōicacōis qrela deferat ad ipm. tē-
em iniuria corā eo estimabit9. qd ali9 nō absolue-
Si dō cleric9 velit oqueri simpli9 de iniuria il-
lata sibi satis videt9 qd deat seq forz rei. papa
tñ quotidie dat lras clericis otra lapcos. eci-
am noie suo. b i. c. prochianos i glo. e. **¶** Scd3
vero host. si cleric9 trahat laycū corā iudice
seculari ad ei9 arbitriū recurrē. vt p3 i dicto
§. h pena. ex de foro ope. cū sit gnale. et. c.
si cleric9. tūc estimabit9 corā eo. ff. de iudi. d.
q re. ar. ex. de diug. ser. pposuit vix tñ hodie
recurrat ad iudicē secularē. **¶** Si qd si layco
absoluto. clerico b vidente et sciēte nec otra
dicēte. nec aliqd petēte. cleric9 p9ea depōat
qrelā corā iudicē seculari vel ecclesiastico. **¶** Si
nō vñ q sic facē possit. qd si otradixisset nō ab-
solueret sine satisfactōe. et eoipō q tacuit vñ
iniuriā remississe ar. ex. de sen. et re in. qmuis
regulari. b host. **¶** Ex supdictis p3 qd b h m
f. satisfactio siue emēda pstita an absolucōez
nō ē d substantia absolucōis qd etiā absolucio
aliter facta tenz q tñ fieri nō debet. ex de iur
iur. quēadmodū. b host. **¶** Quid si is q est ex-
cōicatus p offēsa notoria bñ eā recognoscit

in se non soluendo dicit et offert canticos quam
prestare potest scilicet iuratoriā. nunquid talis dicitur absol
ui. **H**ec quod sic. quod satisfaciunt vii qui faciunt quod potest.
ex de solucioib9 odard9. et ex de usu. cum tu.
q. illi. dum tamen cedat bonis sibi hosti. vel si non
potest satisfaciere potest in alia pena commutari. ex de
maledic. c. ij. vel expectabit donec possit rece
pta cautio quam prestare poterit. ut. i. c. odard9
h. ex. e. ea noscitur i glo. Et idem dicit rap. et rod.
Equitur vide de 3o articulo. s. de forma ab
soluciois. et circa hoc quod grunet pla. s. q. sit for
ma absoluciois ab excoicacoe maiori non solum
in. **H**ec honestu et qsi consuetu est quod absolucio fi
at h. mo. pmo spoliabitur excoicatus et ponet se
an ianuam ecclesie pstrat9 vel flexis genib9 co
ra illo qui ipsum absoluit dicitur. q. tenebit virgas vel
corrigias in manib9 et dicens psal. miserere
mei de9. verberabit eum percussio semel i quo
lib9 versu. vel magis vel minus leui9 vel acris9
sibi quod causa contumacie maior vel minor requirit
Et post psalmu dicitur gloria patri. et sicut erat. de
ide kriel. xpeel kriel. p. n. et ne nos in
s. libera nos. Saluū fac seruū tuū vel ancil
lam tuā. vel seruos vel ancillas si plures sunt.
nihil proficiat inimic9 in eo vel in ea vel i eis
Esto ei vel eis dñe turris fortitudinis. Dñe ex
audi orōes meā. dñs vobiscū. Orem9 de9 cui
appriū est miserere sp et pce suscipe deprecacōz
nrāz et hūc famulū tuū quē vel hos famulos
quos excoicacōis cathena dstringit miseracō
tue pietatis absoluat ex. e. a nobis. ij. postea
dicat h. vba vel eqpollēcia aucte dei et bñz
aploz petri et pauli et ecclesie sacte sue et nrā
absoluim9 te a tñ snia. et restituum9 te cōioni
ecclesie et oim fidelīū et ecclesiasticis sacris. et h
facto dicitur p. biter apphēdē manū eius dexte
ram. et introduce in ecclesiam reddēdo ei cōio
nem xpianā ut p3 ibidē. h. hos. Reddit aut ab
solucio ea q. tulit excoicacō et remouet impe
dimentū qd intulit ligacio. xv. q. vj. nos san
cto9. et. c. iuratos. et ar. ex de elec. q. tua.
Nō tñ oia reddit. qz fruct9 quos amisit excoi
catus iuste p. diu fuit excoicatus nō recusat po
stea ut dictū ē s. h. hosti. **A**d hec nota quod q
fuit excoicatus psumit9 quod sit excoicatus nisi se
p. bauerit absolutū ar. ex. de cli. exco. p. posuit
in si. ibidē d. absolucōe. Et ita sibi glo. ibidē
quicūq. absoluit9. saltē ad cautelā obtineat
sp. lras absoluciois. Nota insup quod p. cipacio
excoicatoris cū excoicatio nō ē rō sufficiens ad
p. bandū absolucōez. ex. e. cū desideres. s. p.
sumptio qdā est. xj. q. ij. q. b9 epī. et ex d. cli.
excoi. p. posuit i glo. **V**tx. excoicatus cui di
cit excoicator reuoco siue relaxo excoicacōz
quā in te tui. et nō dicit absoluo siue absolu
mus. vere sit absolut9. **H**ec quod sic nisi aliud ob
sistat. **S**ec9 autē ē de absolucōe q. fit ex vi cla
uiū in foro pnie. qz illa ē p. sacri pnie. et iō
magis in ea sunt seruanda verba p. cisa qm in
illa q. fit ex vi iurisdicōis i foro exteriori. vñ
in absolucōe pnie dicitur d3 absoluo. in illa vō
alia absolucōe congruū est h. suare. Nō credo
tñ quod h. sit necessariū. imo sufficeret vba alia
significācia remocōez excoicacōis. hec rich.

Vtx. absolues ab excoicacoe nō in scripto.
penā suspēionis incurrat quā incurrit excoi
cās nō in scripto. ex. e. cū medicinali li. vj. **H**ec
quod nō. qz i. c. nō infligit penā illā nisi ferenti
bus sniam dēnatoriā. qz piculosis ē p. cipi
tacio i dēnādo qm in absolūdo. **V**tx. ab
solucio teneat si sine scripto fiat. **H**ec quod sic ar.
xiiij. q. iij. opimus. in tex. et habet9 ibi expf
se nō tñ sine scripto d3 fieri. **V**tx. snia excoi
cacōis relaxari possit vbo nudo. **H**ec quod sic vi
det9 ar. ex de reg. iur. ois res. ff. de re. iur. ni
hil tā naturale. et h. cessit jo. hoc etiā credit
glosator. xiiij. q. iij. opim9. ar. eiusdē. c. ho
vo sentit quod nō. distinguit tñ quod vbi dicit quod sen
tēcia ē iniuste lata potest nudo vbo relaxari et
reuocari. ut inuit9 ex. e. sac9. q. caueat. ibi ab
sqz guamie reuocare. et. c. vlt. ibi reuocare.
et ibi reuoc9. dū tñ snia sit suata. secus est si
fuit dētempta. et sibi hoc intelligit illa iura q.
innuūt quod nudo vbo tolli possit excoicacōis
snia. **V**bi vero certū est quod snia teneat vel etiā
dubitat9 vñ teneat. ibi solēnis absolucio ē
necessaria. ex. e. sac9. q. vlt. ibi excoicatus ab
soluat. Et sic etiā intelligit iura silia. iōqz ne
dū viu9 absoluit9 nisi suata forma. qmimo et
mortu9. p. quo etiā orādum nō ē quousqz ser
uata nō fuerit forma. ut p3 ex a nobis. ij. rñso
j. et. q. p. cipalis. et p. totū. **A**utoritate tñ pa
pe nudo vbo fieri possit vtrubi9. qz nō astringi
tur alicui forme. **N**ec obstat illa regla. nihil
tā naturale est ēc. qz h. fallit. cuius rō est. qz
sp. alia facili9 d. struunt9 quod destruant9. ex. de
translacōe epī. inter corpalia. et ut magis ti
meat9 et reuereat9 cēsurā ecclesiā q. sp. alia
aiam ligat. ex de reb9 ecclesie nō alie. si q. p. bi
teroz. **S**ec9 autē est d. iterdicto vel suspēione
q. snie respiciūt loca vel corpa vel officia vel
alia corpalia seu incorpalia nō aias. **N**ā ille
snie solo vbo d. trario dissoluūt9. h. ho. **Q**uid
si dicat absolues sicut dicūt quidā simplices
absolucōez et remissionē excoicacōez et oim
p. cōz vñz. tribuat vobis oipotēs et miseri
corz dñs vel silia. et nō dicat absolui9 vel
aliq. eqpollēs. nūquid tal' erit absolut9. **H**ec
talīs absolucō nō vñ valē sibi rap. qz diffini
tiua snia q. absolucōez vel dēnacōez nō d. tñz
p. nulla h. d3. ar. ij. q. vj. q. diffinitiva. et ex
de v. sig. i. his q. p. dicta aut verba sibi rap. nō
d. tñt absolucōez s. p. cius o. zōnē. ut dñs ab
soluat eū ab excoicacōe q. erat ligat9 a iudi
ce vel a iure q. ad ecclesiam militante. **S**cdm
rod. tñ tal' snia valēt si p. h. vba absolue intē
derz. qz vba deferunt9 intencōi. ar. ex. de v.
sig. intelligencia. et. c. se. et. c. de his. **S**cdm
host. vō nō tenet. qz et si volūtas iudicis ē se
quēda q. ad dēnacōez nō tñ quo ad absoluci
onē. talis aut absolucō nō ē sibi formā ecclie.
et excoicatio. nisi sibi formā ecclie sit absolu
tus. nō est cōicandū. ex. e. cū desideres. rñso
j. et. c. qd i dubijs. rñso. j. **Q**uid si dicat
habeo te p. absoluto. **H**ec sibi rod. si intendat
p. h. vba absolue absolucio tenet. qz licet i ta
libus sūt vba necessaria. nō tñ est certa forma
verbo9 scripta. sicut i sacramento baptismi et

eucaristie. nec est contra illud ex. e. cu desideres. res. q. iij. ubi dicitur qd non est coicandū excoi: cato donec sit absolutus in forma eccie. quia non loquitur de hac forma vel illa verborū. s. d. iuramento qd tñ non est de substācia absolutōis.

Quid si quis suspectus sit qd n̄ satisfaciatur p̄ absolutōem. nūquid absolutus sub addicōe. s. si satisfecerit. **R**espondeo qd sine addicōe ē absolutuendus. et qd nūq̄ faciēda est absolutio sub addicōe futuri euētus. qz talis absolutus nō est simpli' absolutus nec debet se ingerere cōioni fidelium cū hmoi absolutio depēdeat de futuro. b. rod.

Que est forma absoluedi solēni ter anathematizati sūm formā suppositā. **R**espondeo qd tūc multo forci' forma absolutōis supposita ē seruāda. s. et tūc eps qd eū excoicauit in p̄pā p̄sona vel p̄ aliū ep̄m ar. ex. de ofe. ec. aq̄ venire d3 an foras eccie. et. xij. p̄biteri cum eo qd eū hic idē debet circūstare. et si ille terre p̄strat' veniā petat. et de futuris cautelā p̄mittat eū absoluat. ut s. dicēdo septē psalmos p̄niales cū p̄cib' supdictis. et b. satis colligitur ex. e. cū desideres. q. vlt. et. c. a nobis. ij. q. p̄lt. et. xj. q. iij. cū aliq. b. ho.

Ad b. nota qd multi min' bñ formā istā acten' seruauerūt. n̄ tñ defecisse putam' absolutōis effectū qd ad deū. et si forte absolutō deficeret qd ad ecclēsiā militancē ar. ex. de bap. debitū. et de p̄bitero n̄ bap. c. ij. et. iij. b. host.

Verū si papa salutē aliqz excoicatu p̄ b. sit absolutus. **R**espondeo qd papa nulli forme canonicę suadeat astrigē. ex. de ofe. p̄bē. p̄posuit et. c. ostēdit. et id si ex certa sciēcia excoicatu aliquē salutē dici p̄t qd p̄ absoluto habet. l3 p̄sumi n̄ deat qd b. ex certa sciā faciat n̄ b. exp̄mat ar. ex. d. p̄uile. cū oliz. q. vlt. et. ex. e. aliqñ. Nā p̄ salutacōem f. e. indignacōis recōciliacō. di. lxxij. cū adrian' et b. ē veyz n̄ de oraria intencōe aprareat sūm quosdā. Alij dicūt ut bñ. sup. i. c. si aliqñ qd b. dictū est veyz. si appareat p̄ p̄ b. p̄m absolutuē intēdat. b. host.

Quid si excoicatis a papa lre pape cū salutacōis alloq̄e desinen'. **R**espondeo qd n̄ p̄pter b. credunt' absoluti esse cū p̄ igno ranciā et negligēciā a occupacōz nimia vltē p̄ surrept' et dūngat hmoi lras ipetrari. ex. e. si aliqñ. g. sūm glo. i. vide a orario sūm ali' erit p̄ sciām. n̄c at ē exp̄ssū i. vij. e. si sūm' qd si papa etiā sciēter cū excoicato p̄cipet quocū qz mō etiā osculo. n̄ ē p̄pter b. absolutus n̄ exp̄mat se v. l. l. illū ex b. p̄ absoluto bñ.

Ad b. nō qd qñ supior recipit inferiorē ad osclz coipo rēgnoscat eū n̄ eē excoicatu. ex. d. p. cū oliz.

Sequit' vidē de q̄rto ar. s. d. mādatis p̄ absolutōz iniūgēdis. et ēca b. q̄run' pla sez q̄lia debeāt eē mādata q̄ fac iudex absol uens et quē absolut. **R**espondeo qd debet eē iusta et rati onabilia. possz em̄ ab iniustus et iniqz et ir rōnabilib' appellare ex de pact. c. vlt. et de appel. ut obic'. n̄ em̄ ē astrict' n̄ ad mādata iusta ar. ex. de elec. cām q. et. ex. e. ex tenore. i. glo. qd ut meli' faciat d3 cōsiderare veyz sit ligat' a canone vel a iudice. si a canone iun gendū ē ei inter cetera in v̄tute p̄stia facti ut extra canone illū de cetero nūq̄ veyat nisi for

te i casib' exceptis a iure. vñ incēdiano iun gendū ē ne vnq̄ de cetero ignē appōat. xxiij. q. v. p̄ss. mā. qd i. elligi d3 nisi forte rōe iustis belli. nec em̄ ē alicui iuris bñficiū auferēdū di. xxvij. d. bis.

Et p̄cussori cl'ici iūgi' ut ha bet' i. c. ex tēore. qd de cetero i cl'icu. mōachū hospital' vel alicui' religiōis ouerlū man' n̄ inicit violētās n̄ se d̄fēdēdo vel d̄ mādato p̄ latoz suoz supple dūmō mādatu sit iustū vel false si dubit' ut dicit glo. vel nisi rōe p̄lacio nis vel magisterij vel societatis qd p̄t itelli gi cā ioci sūm ho. vel etiā p̄t itelligi sūm eun dē. ut s. ti. xij. ar. 3. s. in q̄b' casib' b. regla fallit. s. qd man' inicit. xij. cām. et sūm eundē etiā subaudi vel n̄ i alijs casib' a iure d̄cessis in quib' n̄ incurrit qz excoicacōez.

Et qd di cūm ē rōne societatis itelligit' si cū eo scic' fuerit i eadē eccia. et ita p̄ b. dat' itelligi sūm rap. qd b. nō d3 iungi alicui sub debito iura mēto si p̄samar' qd ipm n̄ seruet.

Sed et aliquo cīs sup b. sufficiēter cauē d3 ut s. dictū est.

Sed et qñ eps absolut de iicēte manu impe dimentū lūre tpale p̄pter qd n̄ possz ad sedēz aplicā accedē. puta eū qd est i articlo mortis infirmū. paupem. capitales inimiciās hñtes iungiē d3 absoluto ut p̄cito impedimentū ces sauerit debeat s. p̄ntare pape vel eius le gato mādatu ei' susceptur' et impletur ex. e. de ce tēro i. si. et. c. p̄uis. excipe puen. ut dē ibidē qd licz habeat impedimentū tpale. tñ p̄pter fra gilitatē etatis plen' excusat. ex. e. p̄uis si at p̄petuū sit impedimentū p̄petuo excusat' ut ell dē iurib' op̄robat'. b. host.

Sed qd si n̄ hñet mandatū. nūqd ipō iure recidit i excoicacōez eadē. **R**espondeo qd sūm ho. bñ. et rap. qd n̄ icidit. Nā et libertas sel' l3 iuste obtēta n̄ retractat'. c. si adūsus. li. x. et obligacō sel' exticta n̄ remui scit. ff. d. solucōib'. q. res. q. areā. ad idē. xxiij. q. iij. si illic. s. de b. vide infra i. q. iij. ab ista.

Quid g. fiet. nūqd ita deludet ecciam. **R**espondeo qd n̄ s. ab eo qd talē absolut' vel ab illo iudice suo erit p̄ p̄uio et d̄umacia puniēd' ar. ex. d. iudi. nouit. rñso. j. et. q. j. et vlt.

Cogi etiā possz qd iuramētū suaz. s. et ab eo qd ipz absol uit ē i eandē sniam reducend' a qd de cetero n̄ absolut' sine satisfactōe d̄grua ut s. ar. ex. e. facto. q. veyz si d̄tra i. si. b. ho.

Modie at rein cidit i eandē sniaz ipō iure. li. vj. e. eos qui.

Quid si talis sit a iudice ligat'. **R**espondeo qd si d̄stat qd offēsa sit notoria n̄ d3 absolui n̄ satisfactio ne p̄missa ut p̄z ex dictis.

Si vō fuerit dubia. absolutōez tal' n̄ obstatē d̄traditōe cui' cūqz s. excoicatoris vel adūsarij. et p̄ absolutōem cāe merita sūt a p̄tib' audiēda. et si apparuerit iuste fuit ligat' remitte' ad excoicatores absolut' ut ei' snie seu mādato p̄eat. qd si fa cē renuat reduce' i eadē sniaz vltz ad satisfactōez d̄dignā iuiolabiliter obseruandam.

Si vero apparuerit snia iniusta nullū mandatū fiet absoluto. sic itellige illd ex. e. sac. q. ca neat et. q. se. et. c. venerabili. b. host.

Nec at sūt obsuāda. sū excoicat' absolutōz petat a supiore cui d̄ iniusta excoicacōe d̄q̄rit' siue eē ab excoicacōe. n̄ qd n̄ h3 eū ad aliū mittē. et tē

an excoicaco fuerit iusta l iusta d3 i qri corā
arbitris ab excoicatore et excoicato elcif. vñ
eē ap^o sinodū. xj. q. j. si clericus. l corā supioze
p querelā ut in dicto c. sacro. §. vñ. si i glo.
Quid si q̄s excoicat⁹ absoluat⁹ a quib⁹ snia
p sedē aplicā vñ legatū cui iūgatur q̄ se suo
epo l cuius alij repñtet ab eo pñtētiā rece
pturū. et pass. i iuriā seu illis q̄b⁹ pñt⁹ l ob
ligat⁹ extitit opetē⁹ satisfactur⁹. et ip̄e mā
datū l nō sñet. **E**x pñtū ē i nouo iure. q̄ si
l q̄ sibi iūgit⁹ q̄ cito cōmode pñt nō pñt in
eādē sniaz recedit. li. vñ. e. eos qui. §. idem. **E**t
est l argumētū q̄ q̄s absoluit⁹ ab ep̄o et mñ
git⁹ sibi ab eo q̄ q̄ cito impedimētū cessabit se
repñtet pape vel eius legato mandatur⁹ eius
receptur⁹ et ipletur⁹ si ip̄e l nō obñuet i eā.
dē sniam incidit cuius cōtrariū dictū est sup
Si dictū ius nouū nōdū erat cōditū. **I**tem q̄
quis ppter mortis imminēs pñtū l aliū im
pedimētū legatū. ab excoicacōe absoluit⁹
ab eo a q̄o alias n̄ poterat absolui. si hui⁹ mōi
impedimēto cessante se illi a quo erat absolue
dus pñtō cōmode potēt n̄ pñtūit mādatur⁹
ei⁹ sup his p quib⁹ erat excoicatus hūilic⁹ r
ceptur⁹. et h̄m exigentiā iusticie satisfactur⁹
in eādē sniaz pñtūit ip̄o iur. ut i dco c. eos q̄
in pñcipio. **E**stō q̄ aliq̄s excoicatus pñtō
iuramēto absoluit⁹. et ateq̄ aliq̄d ei mander⁹
l mādatur⁹ receptū exequat⁹ appellz. nūqd ap
pellatōi tali est deferendū. **E**t q̄ n̄ l3 statū est
in eādē sniaz reducēd⁹ firmit⁹ obñuādā. dō
nec mādatur⁹ suscepit et suscepit p posse exeq̄
tur ex d̄ appel. q̄stioni. **E**t d̄tra q̄ eod̄ ti. c.
ad h̄ pñtō iuramēto de stādo eccie iudicō ap
pellauit et ei⁹ appellatōi d̄ferē⁹. **E**t ibi iusta
d̄ cā appellauit. l3 vñ. f. in c. q̄stioni cā subter
fugij. ut l3a d̄ic. l3 ibi iurauit stare iudicō ec
clesie quia ppter cōmuniāz fūat excoicatus.
et l3 ex causā p̄babili appeller. iudicō tñ ec
clesie stare itelligit⁹ q̄ facit q̄d ius sibi pñt
tit. ut e. t. c. ut debet⁹. ff. rē. ra. l3a. l. iij. §. ali
q̄a. l3 vñ erat excoicat⁹ p aliq̄o d̄ictō i q̄o iā
cebat. q̄ forsan vxorem alterius d̄iebat. et
sup h̄ iurauit stare mandatis eccie. sed statim
ante mādatur⁹ vel mādatur⁹ facto q̄ eā mōx d̄i
mitteret appellauit. **S**i tali appellatōi ē nllā
ten⁹ d̄ferēdū. quia suo pñdicat iuramēto. **E**t
h̄ satis colligi p̄t ex l3a ip̄a. ubi d̄icit appella
tōi q̄ ei⁹ iuramēto derogare d̄eat n̄ ē aliq̄ten⁹
deferendū p quā remaneat i sua iniq̄tate. ut
e. ti. c. p̄terea. et. c. consulu. l3 bern. in c. q̄
stioni. **S**ed nunquid iterum recipietur iura
mentum ab eo standi mandato ecclesie si ite
rum petat absolui cum iam semel denegave
rit. **E**t h̄m tancre. p̄fer iuramentum debet
recipi ab eo cautō fideiussoria vel pignozati
cia. ar. ex de p̄sump. literas. et. ij. q. vñ. non
potest. sed l3 c. intelligitur anteq̄ peniteat. il
lud vero c. literas. intelligitur cum est susper
ctus de heresi. vñde ecclesia recipit fideiussō
riam cautionem ad damnum illius. et alanus
h̄ idem sentit. **S**ed laur. et bñ. dixerunt q̄ iter
um isti iurabunt in confusionem ipsorū. ar.
optimum de ma. et obe. cum in ecclesia. **E**t q̄

forma talis est scilicet q̄ cū iuramento absol
uatur. ex e. ex tenore. l3 in glo. illi⁹ c. q̄stioni.

De interdicto et suspensione ti. xvi.
Onsequenter dicto d̄ excoicacōe d̄ice
dū est de interdicto et suspēsiōe. l3 eniz
tria noie cēsure ecclēstie d̄inent⁹ ut
dictū est i pñcipio hui⁹ septimi libri. ubi etiā
visuz est quō differāt. **L**oc⁹ at̄ interdict⁹. h̄o su
spēsus d̄ici d̄igit. cū sepe p eodē accipiant⁹.
ut habec⁹ sup e. cū medicinalis i glo. l3 bñ. vñ
et q̄n3 loc⁹ d̄icit⁹ suspēsus et h̄o interdict⁹. **C**ō
suevit tñ frequē⁹ cōmuni⁹ sumi nomē inter
dictū q̄ nomen suspēsiōis. ita q̄ iterdcm cōi
ter sub se cōprehēdit suspēsiōnē. **D**e inter
dicto igit⁹ sic cōi⁹ dicto d̄icēdū ē p̄mo q̄d sit
interdictū. et quot et que sūt spēs ei⁹ siue d̄rie.
scdō p̄p̄ quā cāz snia interdicti ferat⁹. 3° q̄d in
terdco p̄hibeat⁹ et q̄d d̄cedat⁹. q̄rto q̄d d̄anū
et icōmodū ex interdco icurra⁹. q̄nto q̄n q̄s ge
nerale interdictū seruare teneat⁹. vñ. q̄ p̄a vio
latib⁹ interdictū inferat⁹. vñ. a q̄o et d̄tra quē
p̄t interdicti snia ferri. vñ. q̄litz d̄z fern et q̄n
tenet et q̄n nō tenet snia interdicti. ix. a quo
et q̄litz p̄t et d̄z relaxari. **C**irca p̄mū dicen
dū est quid sit interdictū h̄m q̄ l3 itēdit⁹. et q̄t
et que sūt spēs siue d̄rie ei⁹. **E**st aut̄ interdictū
h̄m q̄ ad p̄ns itēdit⁹ de eo puatio quo ad ali
qua ecclēstia p sniam iuris l iudicis fca. sub
ecclēstias puto d̄phēdi posse oia quecūq̄
sūt illa quib⁹ aliq̄ p iterdcm puant⁹. et hui⁹
d̄sc̄ptōis itellec⁹ p̄teb⁹ ex seq̄ntib⁹. **S**pe
cies at̄ siue d̄rie interdicti sūt p̄les. q̄ est iter
dictū loci. et ē iterdcm p̄sone vñ⁹ l3 p̄liū. et
iterdcm loci aut ē generale aut spēale siue p
tictare. et sili mō diuidit⁹ interdictū p̄sōe siue
hois. d̄ quolibz istoz ē p̄ordinē d̄icēdū. **I**nt̄
dictū loci gnale d̄z nō tñ q̄n regnū l3 p̄uitia
interdicti. l3 ē si ciuitas l3 villa l3 castrū vñ⁹
et solū interdicat⁹. ex d̄ vñ. sig. cū m p̄tib⁹. quia
d̄icit⁹ gnale q̄ntū ad locū illū cū nll⁹ excipia
tur. ut ibi d̄ic glo. **E**t itelligendū ē q̄ si iudex
dicat interdicto regnū francie interdictum ex
tendit⁹ ad totā terram q̄ adhēt ei t̄p̄e late snie
siue rōe d̄nij. siue rōne fendi. ar. ex de postu.
p̄. c. j. in tex. et glo. viij. **S**i vñ dicat interdicto
terraz regis talis cū pene sint restīgēde. nō
extēdit⁹ ad feuda h̄m ro. h̄m vñ alios extēdi
tur et l3 vñ⁹ bñ. d̄icē ibid̄. et ino. et h̄of. quia
licet nō sint p̄pria regis sūt tñ d̄ iuri d̄icōe ei⁹
Sciendū est q̄ q̄n ciuitas castrū vñ villa i
terdicti⁹. ecipio ei⁹ suburbia et d̄inētia edifi
cia dicunt⁹ esse interdicta. li. vñ. de sen. ex. si ci
uitas. que at̄ sint d̄inētia edificia h̄m jo. an.
vñ arbitratōi iudicis reliquēdū. jo. vñ d̄ deo
i sili i casu ferē⁹ respōdissē q̄ suburbia itelligū
tur illa que sunt infra vltimā portā ciuitatis
et faciūt cū ciuitate publicas fūctōnes et vo
cāt⁹ ad d̄ditōes et silia. **Q**uid si interdicat⁹ l
ra milis alic⁹ i qua nllā ē ecclia que n̄ habe
at idulgentiam celebrādi diuina nūqd illō i
terdcm d̄icet⁹ gnale. **E**t d̄icūt q̄dā q̄ sic. siue
miles ille h̄eat terrā i diuersz prochijs sūt tñ
in vna l3 tota terra illi⁹ prochie non sit sua.

Et idē si nō habeat villam vel cast. dūmō
habeat mltitudinē hoīm. h. rod. **¶** Quid si i
dicat terra alic? et ille post latā sniam emat
terrā aliā nō interdīctā l. vēdat terrā interdīcāz
h. si terrā emat illa nō erit interdīcta n. latoz
snie itendē voluerit tā de habita q. de hnda.
h. si vendat terrā interdīctā l. trāseat dominiū
iberet tñ on? snie loco vel loci pplō donec r
laxet ar. ex de postu. p. ad hoc. **¶** Nūqd ciui
tate interdīcā sūt ciues ei? interdīci. h. qñ ppter
delictū dñi vl rectoris ē ciuitas interdīcta. ci
ues ei? q. culpabiles n. existūt n. sūt interdīci
dūmō et ipi ppter dñm l. rectorē i eis puiendū
n. fuerit interdīci. vñ poterit i alijs locis n. inter
dictis interesse diuis. l. i. vj. de sen. ex. si snia.
¶ Et idē videt qñ ē interdīcta ppter dñm clero
rū l. etiā alioz. q. n. sūt dñi ei? nec sūt d. pplō
ei? vl ppter violatōez eccie. Qñ autē ē interdīcā
ppter delictū ciuiū tūc ciues sūt interdīci. vñ n.
poterit audire diuina ibi nec alibi n. i casib? ex
pssis a iure l. i. vj. de sen. ex. alma. ar. i. c. si snia.
q. vñ. Qui em ē interdīct? i vna eccia est in
terdict? i alia. vt p. iij. q. v. q. s. q. n. spēaliter
eximat a iure. vt di. xviij. placuit. **¶** Quid d
hoib? n. interdīcis venientib? aliūde ad terrā in
terdictā. nūquid ibi pnt audire diuina. h. q.
n. ex de pui. q. d. nōnullis. d. q. tales apud p
uilegiatos q. celebrēt i locis interdīcis pnt di
uina audire nō tñ celebrare nec aliqd i suo of
ficio agere. l. cū alijs possint canē vl legē. et
idē dic rod. l. ho. vero sup idē. c. dicit q. veri?
et tuti? ē q. nec pnt audire diuina. cui affecto q.
loco interdīco itelligit oibus interdīctū ibi au
dire diuina. n. si h. sint puilegiati. puta si acci
pietes signū crucis p subsidio terre scē i h. ef
fēt puilegiati. l. quis alij. et h. ē nūc expssū li.
vj. de pui. l. i. c. rñso. i. **¶** Interdictum at loci
spēale siue pūclare d. qñ vna certa eccia vel
etiā ples certe eccie nō oēs alicui? ciuitatis
su pponitur ecciastico interdīcto. vt p. l. vi. d.
sen. ex. si ciuitas. q. rōne. Et itellige q. nec in
capella nec i cimiterio eccie interdīcte p. ce
lebrari n. put a iure pmitit l. sepeliri. **¶** Sec? ē
si n. sint ei dīgua. vñ ibid. dīgua sunt quozū
ultima se dīgūt. **¶** Sciendū etiā q. interdīcā ec
clesia n. ppter h. itelligit clero illi? eccie iter
dictus. vñ licite clerici illi? eccie celebrare
possēt i alia eccia ar. l. i. vj. d. pui. p. exēptōz
i fi. Et si r. interdīco clero alic? eccie n. ppter h.
itelligitur ecclesia esse interdīcta ar. ibidēz
vnde alij clerici licite celebrarent in ea. h. jo.
super c. si sententia. **¶** Interdictum autem per
sone siue hominis aliud ē generale aliud spe
ciale siue particulare. generale est quādo in
terdicuntur homines regni vel prouincie vel
ciuitatis vel ville vel castri etiam vnius tan
tus ar. ex de ver. signi. cum in partibus. Alio
est enim interdīcere locum tantum. aliud lo
cum et homines loci. Si enim locus est tantū
interdictus. homines loci qui non dederunt
causam interdīcto. alibi possunt audire diuina
et ecciastica recipe sacra. Si vñ loc? et hoies
loci sūt interdīcti n. pnt alibi n. i casib? expss
a iure. vt colligit li. vj. d. sen. ex. si snia. q. si

vo i ter. et glo. jo. an. **¶** Nūqd interdīco poplo
alic? loci itelligit clero illi? loci ee interdī
ct? h. q. n. n. aliud i snia expmat. nec econu
lo. vñ vno eoz. interdīcto alio recipit ad dina
vt p. i. c. si snia. **¶** Esto q. hoies alic? loci sint
interdicti. nūquid si quis ex eis trāfferat ad
aliū locū domiciliū rmaebit interdīct? h. q.
sic donec snia saltē circa eū relaxet. et facile
fieri d. maxie si fec h. i dēstatōez cñis dñi l.
ciuiū. vl ppter interdīcti piculū et nichil eiuf
sub dñō remaneat ppter qd pteat ad ei? dīstri
ctū. Si at iudex n. itedebat ligare subditos il
li? dñi n. qñdiu eēnt sub dñio eiuf. tūc qñcito
desinūt esse sub dñio ei? dīstāt etiā ee interdī
cti. nec egent alia relaxatōe spēali s. m. quof.
dā ar. ex de spō. nō ē nobis. **¶** Nūquid ciuita
te interdīcta si aliq. satisfaccē veller i eis iter
dictū relaxatū eēt. h. tācre. dic q. sic. h. ho.
dixit q. n. quia sic rigor eccie dissolueret. ar.
ex d. pui. vt puilegia. qñz em aliq. sine culpa
sua interdīcant. h. idē tenet bñ. jo. et ino. ex.
de pe. et re. qd i te. p. eo qd ibid. in fi. h. dce.
dic spēaliter sumētib? signū crucis et pēgnis
ergo h. itelligit puihe alijs sic qd d. vno ne
gat d. alio dcedit. di. xxv. q. lia. **¶** Quid d. ma
lieribus illis que viris dtradīcūt in qñtū pnt
h. nichilomi? sūt interdīcē nec relaxabūt i eis
interdictū ppter rōes tactas in pcedenti qñstōe
licet ferat jo. d. deo dixisse dtrariū. **¶** Quid d.
ipuberib? Ad h. fert jo. d. deo respōdisse q. si
sint doli capaces idem dicendū ē de eis qd d.
alijs. quia etas illa plena ē malicijs et meda
ctis. ex d. dlic. pue. puiis. Si vñ n. sūt doli ca
paces audire pnt dina i locis alijs n. interdīcis
i terra vñ interdīcta nō. qz nō ē eis a iure dce
fū. **¶** Quid d. ciuib? ciuitatis interdīcte ppter
delictū ciuiū. exētib? in remotis qñ snia fuit
lata. nūquid qñ venerit recipi poterit ad diu
ina. Ad h. fert jo. d. deo respōdisse q. si statim
postq. scinerit venerit et dtradīxerūt et coram
rectore ptestati fuerit n. sūt interdīcti. pl? ei
valet expsse dtradīcere q. n. d. sētre. ex d. ho
per? et d. simo. itellexi? Alijs at videt dtra
riū ppter rōnes positas s. in questione illa. s.
quid si in ciuitate. **¶** Quid de crucifigis con
tra hereticos qui hñt ex puilegio q. tpe iter
dicti in terra interdīcta pnt admitti ad diuina.
Nūquid si n. dtradīcūt ptiā et d. siliarijs sup
facto statutoz. hēbūt illi? puilegij bñficiū.
h. ad h. fert jo. de deo dixisse q. tales q. dtra
dicere possunt et non contradicunt consenti
re videntur. quia error cui non resistitur app
batur di. lxxxiij. error. et ideo nec ad diuina
nec ad sepulturam ecclesiasticam debent ad
mitti. quia puilegiū meret amittere q. per
missa sibi abuit ptece. xj. q. iij. puilegiū si tñ
d. taciturnitate postea doleāt et dtradīcāt rui
uisit eoz. puilegiū p decretalē. ex d. sen. ex.
duob? a sano ei? itellcū. **¶** Ad h. nota q. qñ cō
cedit alicui singlari p. s. oē vt coiti. epō. et h?
mōi. vt tpe interdīci possit celebrare vl audire
dina. failiares vñ d. oēfici ad audiēd cū eo et
celebrādū sibi dñiū officiū licite admittūt.
dūmō nō sint ob istam cām i fraudem assūpti

et p3 li. vi. de v. sig. c. vlti. **S**ec^o aut^{em} est d^{icitur} fami-
liarib^{us} alic^{ui} d^{icitur} siue collegij illi^{us}. ex li. vi.
de p^{ri}uilegiis. l3. illi em^o n^{on} debet admitti n^{isi} sine p^{ri}uilegiati.
Rat^{io} hui^{us} diuersitatis est. q^{uia} in p^{ri}mo
casu p^{ri}uilegiu^m aliq^{uid} esse iutile posset. q^{uod} esse n^{on}
d^{icitur}. ex de p^{ri}uilegiis. in his. In sc^{do} aut^{em} cau^{sa} diuenien-
ti^{us} p^{er} se sine familiarib^{us} celebrare diuina. et i^o
p^{ri}uilegiu^m est restringendu^m. ex e. t^{er}cio de p^{ri}uilegiis
ad fi. **S**ed quid si in co^muentu sunt t^{er}ci. et
duo infirmi. nu^mq^{uam} t^{er}ci^{us} celebrare poss^{unt} cu^m
familiarib^{us}. **H**ol. notat e. ti. c. q^{uod} n^{on} null^{us}. q^{uod} sic
ne p^{ri}uilegiu^m iutile est ad instar ei^{us} q^{uod} d^{icitur} p^{ro}sa
dicit^{ur} singulari i. c. l3. h3. jo. an. **I**ntellige t^{amen} q^{uod}
h^{ic} n^{on} d^{icitur} illis familiarib^{us} q^{uod} d^{icitur} aliq^{uod}
m^{od}o c^{on}tra interd^{ictu}m ut in c. licet. q^{uod} vlti. **I**nt^{er}
dictu^m aut^{em} p^{ro}se sp^{eci}ale siue p^{ro}clare q^{uod} p^{ro}p^{ri}e d^{icitur}
suspensio est q^{uod} interd^{ictu}m siue susp^{ensio} aliq^{uod} d^{icitur}
terminata p^{ro}sona vna v^{el} p^{ro}les. **Q**uid si interdi-
cat^{ur} familia alic^{ui} magni. nu^mquid clerici d^{icitur} fai-
lia ei^{us} er^{unt} interd^{icti}. **R**ndet rod. q^{uod} sic n^{on} spe-
cialit^{er} excipiat^{ur}. **S**ciendu^m at^{em} q^{uod} sic d^{icitur} ex d^{icitur} cle-
ex. si celebrat i glo. c. duplex est suspensio. vna
qua^m homo incurrit a canone ex participat^{ione} cu^m
exco^municato. et h^{ic} excludit a sacram^{entis} ecclesie
et d^{icitur} exco^municat^{io} minor de qua habit^{us} est supra
ti. i. ar. ij. et ti. ix. ar. ij. q^{uod} vi. **A**lia est qua^m incur-
rit homo aliter q^{uam} p^{ro} participat^{ione}. et h^{ic} q^{uod}q^{ue} est a
canone q^{uod}q^{ue} a iudice ut dicit^{ur} infra. **S**cdm au-
te istu^m scdm modu^m suspensioⁿis est aliq^{uod} qua^mdo
q^{uod} suspensus quo ad se t^{amen} et n^{on} quo ad alios
ut q^{uod}libz i mortali d^{icitur}sticu^m. talis em^o tenet^{ur} ab-
stinere a celebrat^{ione} miss^e n^{on} p^{ro} sniaz canonis
vel iudicis sed p^{ro} simplic^{iter} p^{ro}hibic^{ione} iuris sine
snia. **S**i t^{amen} celebraret n^{on} teneret^{ur} eum vitare
subdit^{ur} ei^{us} vel quis alius. eti^{am} si peccatu^m ei^{us}
us sciret ex quo occultu^m ess^{et} ut p3 di. vj. testis
nu^m. et ex de cohi. cle. q^{uod}stic^{us}. q^{uod}q^{ue} est suspensus
quo ad se et quo ad alios ut q^{uod} est suspensus ab
offic^{io} p^{ro} sniaz canonis l^{iter} hois. tal^{is} em^o tene^{re} ab
offic^{io} abstinere. et q^{uod} scit h^{ic} test eu^m quo ad exe-
cuc^{io}z officij sibi interd^{icti} vitare. **S**i t^{amen} occul-
te sit suspensus p^{ro} sniaz canonis si n^{on} possit sine
scadalo vitare n^{on} test. ut di. xxxij. null^{us}. et ex d^{icitur}
cohi. cle. n^{on} fa. et c. q^{uod}stic^{us} i fi. **Q**u^{od} est suspensus q^{uod}
ad alios et n^{on} q^{uod} ad se ut p^{ro}sb^{iter} p^{ro}grin^{us} cui p^{ro}
mittit^{ur} celebrare secrete n^{on} cora^m p^{ro}lo maifeste
q^{uod} n^{on} est certu^m de ei^{us} ordiat^{ione}. ut ex d^{icitur} cleri. pe.
c. vlti. et h^{ic} distict^{io} h^{ic} est i. c. q^{uod}stic^{us} in glo. **I**tez
p^{ro} sniaz canoⁿis l^{iter} hois susp^{ensio} d^{icitur} q^{uod} q^{uod} ab offi-
c^{io} q^{uod}q^{ue} a b^{en}efic^{io}. q^{uod}q^{ue} ab utroq^{ue}. ex de pur. ca.
iter. et d^{icitur} offi. or. q^{uod}nto i fi. q^{uod}q^{ue} ab execut^{ione} or-
dinis. q^{uod}q^{ue} a collat^{ione} ord^{is}. q^{uod}q^{ue} ab ingressu
ecclesie. ut patebit infra ubi dicetur quis su-
spendere potest. quando autem interd^{ictu}tur
aliqua specialia nichilomin^{us} exercere potest
alia non interd^{icta}. ex de cor. vici. significa-
uit. **I**tem quicunq^{ue} est suspensus ab ordine
subd^{ia}coni^{us} intelligitur esse suspensus a d^{ia}-
conio et a p^{ro}sb^{itero}. sed non econuerso. ar.
in. c. significauit. et de cleri. debili. p^{ro}sentiu^m
et suspensus a sacerdotibus est suspensus ab
episcopalibus. et non econuerso. ergo et su-
spensus a collat^{ione} simpl^{iter} intelligit^{ur} susp^{ensio} a
collat^{ione} cui^{us}libz ord^{is} susp^{ensio} t^{amen} a collat^{ione}

ord^{is} d^{ia}coni^{us} l^{iter} p^{ro}sb^{iteri} n^{on} videt^{ur} suspensus
a collat^{ione} alior^{um} ordⁱⁿu^m inferior^{um}. ut inuic^{em}
ex d^{icitur} t^{er}p. or. dilect^{us} fili^{us} i fi. v^{er}o et susp^{ensio} ab
offic^{io} susp^{ensio} est ab ep^{iscop}alib^{us}. v^{er}o n^{on} potest ce-
dinare nec co^msecrare q^{uod} si fac^{it} est irreg^{ular}is s^{ec}un-
do. quia ut dictu^m est qui est susp^{ensio} ab offic^{io} i-
feriori suspensus videt^{ur} a sup^{erior}i. **I**tem cui iter-
dict^{us} igressus ecc^{lesie} interd^{ictu}m officiu^m itra ec-
clesia. et n^{on} econuerso. g^o suspensus ab offic^{io} p^{ro} in-
trare ecclesia sua et iteresse diu^{inis} d^{icitur} n^{on} of-
ficiet. sec^{us} est si sic simpl^{iter} suspensus a diuinis.
quia t^{unc} n^{on} poss^{unt} officiare nec cu^m alijs audire.
ar. i. capit^{ulis} sup^{er}dictis. h^{ic} hol. et diueniunt cum
eo g^o f. rap. et rod. **I**tem cui interd^{ictu}m ecc^{lesie}. in-
terdicta intelligunt^{ur} ei ecclesiastica sac^{ra}menta.
xxxij. q. ij. lato^{res}. s^{ec}un^{do} jo. **S**z nu^mquid susp^{ensio}
ab offic^{io} susp^{ensio} est eoip^{so} a b^{en}efic^{io}. **R**ndz b^{en}.
ex d^{icitur} cleri. ex. lato^{res}. i glo. et dic^{it} q^{uod} sic. q^{uod} b^{en}
ficiu^m d^{icitur}fer^{re} p^{ro}pter officiu^m. et ubi vnu^m p^{ro}pter alce-
ru^m utrobiz t^{amen} vnu^m. di. lxxi. eos. **P**los. at sic
distinguit^{ur}. f. p^{ro} susp^{ensio} ab offic^{io} aut est suspen-
sus ex graui causa et t^{unc} nichil recipit de p^{ro}-
u^{er}itib^{us}. ex d^{icitur} pur. ca. iter. et ij. q. v. sup^{er} causa.
Ant ex leui causa. et t^{unc} aut d^{icitur} p^{ro}st^{itu}it d^{icitur}uax
et t^{unc} eti^{am} est p^{ro}u^{er}it^{as} b^{en}eficij. ex de eta. bone.
aut n^{on} diu. et t^{unc} n^{on} videt^{ur} q^{uod} ei b^{en}eficia sint sub-
trahenda. q^{uod} h^{ic} fieri n^{on} debz nisi ex magna causa
xviij. q. vij. inu^{er}tu. fit aut^{em} hec suspensio aliq^{uod} ex
leui causa ut p^{ro}pter scadal^{um} pape v^{el} infamiaz
sol^{us}. ij. q. v. p^{ro}sb^{iter}. et h^{ic} itellige d^{icitur} b^{en}eficij q^{uod} q^{uod}
sepata et certa p^{ro}cipit. quotidiana em^o n^{on} p^{ro}-
cipit n^{isi} qui h^{ic}uitu^m facit. sic itellige ill^{ud} ex d^{icitur} p^{ro}
be. l3. et. c. cu^m s^{ec}un^{do} apl^{um}. et ex d^{icitur} cleri. diu^{inis}. q^{uod}
a te. et. c. diu^{inis}. l^{iter} ill^{ud} itelligit^{ur} q^{uod} b^{en}eficiat^{ur}
p^{ro}petuu^m habz impedim^{en}tu^m. alias snia interd^{icti}
v^{el} suspensioⁿis lata quo ad officiu^m ext^{er}edi n^{on} d^{icitur}
ad b^{en}ficiu^m. nec econuerso. d^{icitur} pe. di. j. pene. n^{on} a
liud in snia exp^{re}mar^{ur}. ex d^{icitur} solu. c. ij. i fi. h^{ic} hol.
inno. vero ex d^{icitur} eta. cum bone. distinguit sic.
f. p^{ro} q^{uod} quis simpl^{iter} susp^{ensio} d^{icitur}. aut h^{ic} sit cu^m cau-
se cognit^{io}ne. aut sine. si cu^m cause cognit^{io}ne sen-
tentia^m d^{icitur} diffinitue q^{uod} est actu^m d^{icitur} crimie t^{unc} sta-
tim ei^{us} b^{en}eficia co^mferri p^{ro}nt aliq^{uod} p^{ro} sententiaz
est damnat^{us}. **S**i at sine cause cognit^{io}ne. q^{uod} for-
te n^{on} est adhuc actu^m. vel eti^{am} p^{ro} sniaz iterlocu-
toriaz est suspensus. f. p^{ro} p^{ro}sumacia. tunc n^{on} in-
telligit^{ur} suspensus esse p^{ro}petuo nec p^{ro}dic b^{en}eficia
n^{isi} sit neglig^{ens} absolut^{us} p^{ro}te q^{uod} ex h^{ic} p^{ro}sumit^{ur}
q^{uod} diu^{inis} st^{at} in suspensioⁿe. **U**tz susp^{ensio} a b^{en}-
fic^{io} suo p^{ro} ep^{iscop}m suu^m poss^{unt} acq^uerere b^{en}ficiu^m. **R**n.
det b^{en}. ex de cleri. ex. lato^{res} in glo. dicens
q^{uod} sic. quia non intelligit illum suspendisse ni-
si quo ad se. nisi feratur sententia specialiter
ut remoueat^{ur} ab offic^{io}. tunc enim bene-
ficiu^m est sequela. et tunc remouetur ab illo.
ar. di. lxxj. eos. et ex de cleri. ex. clerici aut^{em}.
nisi specialiter ei co^mseruaret^{ur}. di. l. studeat.
c. accedens. **Q**uid si dicat suspendo te ab of-
fic^{io} et b^{en}efic^{io}. **H**ol. b^{en}. extra de cleri. ex.
illud credit q^{uod} debet abstinere ab utroq^{ue} sal-
tem p^{ro}pter dubium. **N**unquid suspensus
ab vno ep^{iscop}o suspensus h^{ic}et q^{uod}ntu^m ad alios ep^{iscop}o-
scopos. **H**ol. q^{uod} sic si suspensus sit ab offic^{io} q^{uod} il-
la snia ius fac^{it} q^{uod}ntu^m ad o^{mn}es. xiiij. q. ij. due s^{un}t.

Sequitur videtur de 3º articulo. scilicet. quod negatur et quod dicitur in generali interdicto. Sciendum igitur quod dicitur eucaristia preterea deditur ubi peccatibus. et unctio extrema. ex de pe. et re. quod in te. et de sen. ex. p. mitti. et p. mo. laicoz. ad ordines ut dicit ino. ex de spon. non est nobis et sepultura ecclesiastica. preterea clericis qui seruauerunt interdictum quibus conceditur ut possint in cimiterio ecclesie sine pulsatione campanarum cessante omni solennitate cum silentio sepeliri. ut in. c. quod in te. Habent etiam aliqui religiosi priuilegium ut confratribus suis non excommunicatis vel interdictis nominatim prebeatur ecclesiastica sepultura. quod intelligi debet de illis confratribus qui licet in seculo remanentes eorum ordini sunt oblato mutato habitu seculari. vel etiam qui inter viuos bona sua dederunt eis retento tamen usufructu in vita sua. qui tamen non debent sepeliri in ecclesia inter

dictis l3 i alijs libere possint eligē sepeliri. et
de pūil. vt pūilegia. §. j. alias aut licz dent ā
nuati denarios duos vel tres vl' pl'es nō ma
ius pūilegiū in h' q' ceteri hoies cōsequēt'.
vt dē ibide. et c. cū et plantare. §. d' ofratrib9
Nota sup h' qd dcm ē. s. mutato habitu se
clari. dicūt hos. ino. et bñ. q' sufficit q' hmoi
habitus distiguat illos ab hīcu seculari. nec
optet q' assumāt habitū illoz religiosoz. vl'
h'm ino. et hos. pñt hīcū assumere sine profes
sione. **E**ch' d'rabāt mīmoniu tenet ar. ex. e. d'
clerici. d'suluit. et. c. veniēs. **E**t tñ qui mutane
habitū cēsēt' p'sone eccl'astice large. et itel
ligunt' pūilegiatē. et h' etiā d' bñ. **S**up h' qd
dē vel etiā qui bona sua zc. dicūt ino. q' optet
q' omnia bona sua dent. **A**lij dicūt q' sufficit si
dent maiore p'tē. hos. recitat vtrāq3 opi. Itēz
dicūt ino. et hos. ex de excels. pla. tanta. q' q'
dā dicūt q' licet i terra iterdicta cl'ici possint
sepeliri. tñ in eccl'ia iterdictā nulli pñt sepeliri
nec cl'ici nec pūilegiati. **I**tē hoies i iterdicti qñ
diu sūt interdicti n' debēt sepeliri nec i loco i
terdicto nec i n' iterdicto cimiterio ex d' pe. et re.
qd in te. tñ p' iterdicti solutōz ērt i cimiterio
sepeliendi. ex d' sē. ex. cū illoz. **I**tē h'm guil.
dur. si q's iterdicti solēniter et i cimiterio sepe
lierit irreglaris erit. **S**z nūqd cl'ici dare pñt
crucē et aquā bñdictā et icēlū laicis q' d' fco
sepeliūt mortuos i cimiterijs. **R**ndz jo. d' deo
vt dē q' nō. imo peccāt n' tñ in h' d'sentiendo.
sz etiā laicos i errore fouēdo. quia latum pan
dit aditū iniquitatis q' d'scūt pūis. di. xvj. c.
ij. et ij. **N**ūqd clerici pñt cāpanas p' mor
tuis l' p' hōis pulsare. et pulsari facere vel p'
mittere. **R**ndz jo. de deo vt dē q' nō. si tñ laici
h' faciāt nō tenent' dūmō eis n' d'sentiāt. **N**ū
quid tpe iterdicti aliq's i piculo mortis p'maz
accipies. et iurās stare madatis eccl'ie d3 ad
mitū ad eccl'asticā sep'l'turā. **E**x q' n' qz h' ē ex
p'sse d'ra ius. ex d' pe. et re. qd i te. §. licet. **A**b
hmoi tñ iterdictis p' p'maz l3 mortuaria scipe
qz et p' eis ē ozādū. xi. q. iij. q'cūq3. **S**z si p'maz
n' accepint n' d3 p' eis ozari. nec debēt mortua
ria recipi. di. lxxviii. c. fi. h' ino. i. c. vt pūile
gia. **E**t itellige qñ nec sig' d'ritōis i eis appue
rit alias sec' est. **V**n et idē ino. dicūt ibide q'
cū loc' ē iterdict' si i moriētib9 sig' d'ritōis
appuerit. p' iterdicti solutū ērt i cimiterio se
peliēdi. ex d' sē. ex. cū illoz. **D**enegat' ēc tpe
interdicti diuinum officium vt in c. quod in
te. **S**ed quid de benedictione pere et bac'l'i
peregrinorum. h' videtur concessa cum non i
ueniatur prohibita h'm rodo. conceditur ta
men episcopis et plerisq3 religiosis dum ipsi
non sint specialiter interdicti. nec causam de
derint interdicto vt excōmunicatis et inter
dictis exclusis nō pulsatis campanis possint
quandoq3 diuina celebrare et h' voce ita de
missa q' videantur potius legere q' cantare.
id est. legere et non cantare h'm host. et voce
ita demissa q' non possint exterius audiri. ex.
de pūil. q' nonnullis. per quod patet secun
dum glosam bernhardi et hostiensis. ibidem
q' non licet interdictis et multo magis nec

excoicatis audire ex ecciam diuina officia q
dicunt in ecclesia. q vo dicunt i domo vl in via
no phibent audire szm quosda vt dicit rod.
Dicit ec idē scz rod. q talibz no ē par portā:
da vl hostiū apiendū vel fenestra ad videndū
eucharistiā qn eleuat vel ad offerendū post
euāgelium. **¶** Nota ec szm eundē q interdicti
pnt in eccia oīoe puata ozare. etiā si eccia sit
interdicta qz h n inuenit alicui phibitū i ius
re n sit excoicat? maiori excoicatione. vl iterdi
ctus ab ingressu eccie. **¶** Nota ec szm bñ. i. c.
nonnullis. q canonici poterūt iteresse misse cū
epo nō vt celebrēt pncipaliter cū eo more so
lito ne rigor vilescat sz vt audiāt missaz. ex d
pūil. vt puilegia. **¶** Cōsimili mō dcedit? clericis
in eccijs ouēualibz tā secularibz q regula
ribz q possint bini et bini et tres sū dice ca
nonicas horas. vt in. c. qd in te. **¶** Et eccie mi
nistri sē in ebdomada pnt dice missaz cā ofi
ciēdi corp? xpi qd vere penitētibz decedētis
bus nō negat. ex de sen. ex. pmittim. **¶** No
ta ec szm innoc. et host. ex d pūil. qd nōnull.
q noiatim iterdicti ppe loquēdo scz q nomie
ppo vl circūlocutōe sufficiētē exprimūt et q
cāz iterdicto dederūt vl circa h dolū aliquez
omiserūt sp sūt a diuinis excludendi. nec ad
eos extēdunt cōia puilegia d diuis audien
dis vl celebrādis. vñ szm host. ibidē si aliqui
ponūt vl poni pcurāt iterdictū vt postea ipi
soli celebrēt et oblatōes recipiant et alie ec
clesie defraudent. tales occasiōe puilegij
sui nō poterūt celebrare. **¶** Nota etiā q illd qd
dictū ē sup scz q epi pnt qnz zc. exponit szm
bñ. et hosti. ibidem qnz. i. qncūqz scz semel
in die. **¶** Et dicit ibidē host. q tūc epi nō possūt
tm celebrare. sz ec celebrari facē. qz eps n sp
ē parus. et indecēs ē valde q eps diē trāseat
sine missa. ar. ex de cele. mis. dolētes et h nūc
sūt expssa li. vj. de puil. qm. et addit ibidē
q h eis pmittit? vbiqz sine trāsgressiōe in
terdicti. et h dicit szm io. an. q licz celebrare
possint in loco iterdicto nō tm alta voce et in
terdictis admissis. **¶** Cōcedit? ec hospitalarijs
et tēplarijs iure antiquo q eccie iterdictē in
aduetu eoz et alioz siliū puilegiū habē
tiuz apiant sē in āno. vt exclusis excoicatis
ibi celebrēt diuina. ex d pūil. cū et plātare. q.
q si tēpla. qd scdm host. sic intelligi d3 scz q
si ples eccie sūt in eadez terza apiat tm vna.
vt. e. ti. vt puilegia. q. illd. et pnt ibi die illa
dici ples misse p clericos illi? eccie vl p alios
Deb3 ec sic itelligi q tm vni hospitalario vl
tēplario sē in āno apiat et nō plib? venien
tibz szm gof. qd intellige scdm hosti. quo ad
puilegiū cōe. **¶** Porro si aliq dom? ipoz eēt
puilegiata spēalit? in aliq puicia vl dyocesi
idē esset scz q vno veniēte admissio puilegiū
āno illo locū ampli? n habet **¶** Et si ples do
m? in eadē puicia indulgētiā spēalē habēt
licz eiusdē ordinis essent. videt? qlibz admit
tēda quo ad vnā psonaz. **¶** Et sic itelligi pnt illd
ex de sepul. in nra. q. in pñ. **¶** Admitter? aut de
domo puilegiata q primo venerit. q si duo d
eadē domo sūt dcurāt. et idē pcuratoriū ha

beāt ābo sū admittent. alias vn? sine altero
nō d3 admittu. ex de offi. le. cām. nisi aliud in
pcuratorio diceret. vt p3 ibidē. c. j. **¶** Si vo ha
beāt diuersa pcuratoria videt? polterioz ad
mittēd. ex de pcur. c. penl. q. q si fi. h host.
¶ Sz qd si p centū ānos null? hospitalarius
ad istā ecclesiā venisset q sepe fuit interdicta
nūqd oīra eos pscriptuz ent. **¶** Rndet bñ. ex de
pūil. vt puilegia. in glo. v. i. fi. q nō qz non
nocet alijs. **¶** Sz nūqd eps posset dare puile
legiū celebrādi in eccia ab eo interdicta. **¶** Rñ
det bñ. ex de appel. ad h. qm in fi. pime glo.
q nō qz h pntet tm ad papā. inno. vo dicit q
licz loc? sit interdict? pnt tm celebrari. et d li
cētia iuris. ex de puil. vt puilegia. et de li
cētia hois. ex de appel. dilectis. qz nihil a
liud ē interdicē ecciaz q iterdicere celebra
tes in ea a q snia pnt eps quos vult excipe. sz
si psona sit interdicta vl suspēsa non pnt cele
brare de alicui? licētia nec pnt iterdictū su
spēdi in psona suspēsa. n p delicto alteri? sit
suspēsa. **¶** Nūc aut in nouo iure pcpit? li. vj. de
sen. ex. alma. q misse et alia diuina officia sub
pena quotidianaz distributionū celebrēt si
cut prius in ecclesijs et monasterijs plane ia
nuis clausis. nō pulsatis cāpanis. exclusis ex
coicatis et interdictis. **¶** Tame in natali dñi in
pascate pēbecostes et assūptōne vginis glo
riose. pulsatis cāpanis. ianuuis aptis. alta vo
ce diuina officia celebrēt. exclusis excoica
tis. admissis q voluerint interdictis. Ita q hi
ppter quoz excessuz ē latū iterdictū altari n
appropinquēt. **¶** Et szm io. an. celebrari pnt i vi
gilis festi ad vespas. qz tūc quo ad officiū in
cipit diē. ex d ferijs. c. ij. **¶** Et pnt dūuari vsqz
ad scdas vespas festi iclusine et nō vltra szm
formā istā **¶** Cetera vo q circa iterdictū qd ad
officiū antea statuta fuerūt remanēt in robo
re suo reuocatis oib? puilegijs otrarijs. vt
dr ibidē. vñ szm io. an. puilegia dcessa aliqb?
religiosis vt celebrare possint i festis aliqb?
ceris et siliis. et ec puilegijs tēplarioz et
hospitalioz. de quo ex de puil. vt puile
gia sūt reuocata et respicit dicta dstitutiō pu
uilegia pterita nō futura. **¶** Quid si aliq sūt
puilegiati q tpe iterdicti celebrare possint i
suis festis. nūqd alij celebrare pnt i eoz ec
clesijs. **¶** Rndet innoc. et host. ex de puil. vt pu
uilegia. q non si sit eis puilegiū psonaliter
datū puta dcedim? vobis q possitis celebra
re. pnt aut si n sit psonaliter datū puta dcedi
mus vt in vris ecclesijs celebret? **¶** Cōcedit?
ec tpe iterdicti gñalis iure ātquo baptisim?
puuloz. pma morientū et pegrinoz q cāz n
dederūt iterdicto. crismatio in frōte. et pdi
catio ec in eccia. ex de spon. nō est nobis. et
de pe. et re. qd in te. et de sen. ex. rñso. dfectō
crismatis li. vj. de sen. ex. qm. **¶** Et szm rod. dce
dit? crismatio tm puuloz. **¶** Sed host. videt? di
cere supra in. c. rñso q etiam adultoz. **¶** Tenet
etiā matrimoniū tēpore iterdicti dtractum
cum teneat matrimoniū etiā ab excoicato cō
tractuz excoicatione maiori. ex de eo q duxit
significasti. **¶** Credit autem host. extra d spon.

nō ē nobis. q̄ solēnitas suspēdat. ex de ferijs
capellanus. et in sū. ti. de clandest. despon.
§. j. dicit q̄ nō debz fieri bñdictio nuptialis
Iure aut nouo dedit exp̄sse ec̄ baptism⁹ ad:
ultor. ut i. c. qm̄. p̄ma sanor. exceptis excōi
catis q̄b⁹ nō dabit p̄ma n̄ in articulo mortis
et exceptis ill̄ q̄ dederūt cāz interdicto n̄ satis
faciāt vl̄ put p̄nt caueāt. li. vj. d. sen. ex. alma.
§. qz vō. et §. j. illis ec̄. **I**n interdicto at sp̄a:
li qm̄ interdictū p̄les certe p̄sone vl̄ familia
alic⁹. ip̄is interdictis eadē negāt et dcedunt
q̄ negāt et dcedūt in interdicto gnali cōib⁹
p̄sonis n̄ aliud i snia exprimat. **Q**u vō iterdi
cit vna certa eccia durate illo interdicto n̄ de
bēt in ea celebrari diuina officia n̄ put p̄mit
tūt a iure vl̄ nisi h̄ fiat ex p̄uilegio sp̄ali pa
pe. qm̄ vō alicui aliqd sp̄aliter interdictū qd
p̄prie est suspēdi. p̄hibitus ab alijs nō intel
ligit ut dictū est sup̄.

Equit vide de q̄to articulo scz de incō
modis alijs a p̄dictis q̄ pueniūt ex inter
dicto et suspēsiōne. **S**ciendū aut q̄ ciuitas in
terdicta honore p̄uāt ut scz ibi papa nō eli
gat. ex de elec. ubi piculū. §. p̄oro. Itē suspē
sus ab officio simplr n̄ p̄t celebrare diuina nec
mistrare ecclesiastica sacmēta. ex d. cleri. ex.
c. ij. et c. postulastis. di. xxviii. p̄bim. **A**lia
tñ officia p̄ter missaz p̄t n̄ officiādo s̄ q̄si pua
ta p̄sona secrete dicē. xj. q. iij. si q̄s eps. et ex.
d. pe. et re. qd̄ inte. et de cleri. ex. illd. dñs in
glo. e. **I**tē suspēsus vl̄ interdict⁹ n̄ p̄t eligē vl̄
eligi. ex de olue. cū dilect⁹. nec postulari. ex
d. postul. c. j. i. tex. et glo. p. et hoc ē v̄ez s̄m
host. de suspēso ab hoie vl̄ canone ab officio
et bñficio. vl̄ ab officio tñ. **I**dez ē de suspēso
a p̄cipatōe tñ. vñ ligat⁹ excōicatōe minori
p̄t eligē licz n̄ debeat eligi. ex d. cleri. ex. si ce
lebrat. **N**ō etiā p̄t suspēsus excōicare nec iter
dicere nec suspēdere. ex d. excels. pla. tanta in
glo. b. **N**ec diḡtates aut bñficia d̄ferre ut p̄
ibidē. et ex d. excels. pla. qz diuerfitatē. quidā
tñ dicūt q̄ eps suspēsus cōferre p̄t bñficia. **E**t
dicūt q̄ in. c. qz. suspēsus erat ab officio et iu
risdictōe. et tal̄ nō p̄t d̄ferre. **S**ed otra ē illd.
xxiiij. q. j. audiui⁹. idō dicūt alij q̄ suspen
sus bñficia d̄ferre n̄ p̄t. qz sic simplr excōica
tus intelligit a p̄cipatōe sacmētor. et cōio
ne fidelit̄ semotus. ex de sen. ex. si quē. sic et
simplr suspēsus intelligit ab officio et a iu
risdictōe remot⁹. ar. in. c. tāta. bñficiū ec̄ d̄fer
re et recipe posse d̄petit rōe ordinis. et ē eius
accessoriū. j. q. iij. si qd̄ obiecerit. et cui iterdi
cit vñuz et reliquū. di. lxxij. eos q̄ hui⁹ snie
fuit innoc. ex de olue. cū dilectus. et host. et
bñ. ibidē. **E**t intellige h̄ s̄m eos de suspēso ab
hoie. **S**ec⁹ ē si est suspēsus a canone p̄p̄ p̄ci
patōz cū excōicato. qz tal̄ p̄t eligere et alia
q̄ sūt iurisdicōis facē. licz n̄ possit eligi. ut ex
d. cleri. ex. si celebrat. **S**i vō suspēsus sit a ca
none alit⁹ q̄ p̄pter p̄cipatōez s̄m glo. ibidē
c. eadez pena punit q̄ suspēsus ab hoie. qz in
v̄troqz casu ē p̄uāt⁹ sacmētis et diuinis offi
cijs. ex d. sen. et re iudi. cū eterni. et d. sen. ex.
cū medicinal. **I**tez suspēsus nō p̄t bñficia nec

lras p̄ bñficijs impetrare. ex d. eta. cū bone. i
glo. b. et interim sūt ei eccie bñficia denegā:
da. ex d. appel. pastoral. vñ etiā postq̄ fuerit
absolut⁹ nō licz ei retinere bñficiū qd̄ interiz
acq̄siuit. ut in. c. cū bone. in glo. c. **E**st iter p̄
anū et vltra suspēsus suo bñficio ē p̄uāt⁹
dr̄ in glo. d. p̄la alia possent h̄ poni q̄ posita
sūt sup̄ ubi agit⁹ d̄ iterdicto p̄sone sp̄aliter.

Equit⁹ videre de q̄to articulo scz qm̄ ali
q̄s tenet⁹ iterdictū gnale seruare. **C**irca
qd̄ sciendū q̄ tūc tene⁹ qm̄ nouit sniaz iterdictū
solēniter edicā aut publice pmulgatā aut pu
bly obseruatā. ex de postul. ad h̄ in beato. §.
q̄ nec sufficit. et §. s̄ inde. qm̄mo s̄m glo. ibi
dē. d. sufficē vide⁹ q̄ p̄ solā famā puenit ad
eū. ex de sen. ex. cū desideres. §. scōde q̄sioni.
Et si dubitet de eo qd̄ tñ p̄ famā intellexit d̄
pot⁹ iterdictū seruare q̄ postea ecclesiastica
sacmēta tractare. ex de cleri. ex. illd. **Q**uid
si sciam aliquē iterdictū esse p̄ iudicē. s̄ sniaz
nōdū esse publicatā. nūqd̄ ego p̄sbr̄ in diuinis
officijs eū vitare tenebor. **C**redit rod. q̄ sic si
aut tñ p̄babiliter credo qz audiui a fide di
gnis q̄ dicūt se audiuisse sniaz p̄ferē s̄ nō pu
blicari si teneor ecclesiā officiāre nō dimittā
eā officiāre postq̄ eū monuero. q̄ si sit inter
dictus exeat. dū tñ nolit d̄fiteri veritatē req̄
situs. qz non teneor sniaz scire latas a iudice
nisi illas q̄ ita sūt solēniter publicate q̄ n̄ licz
eas ignorare. **Q**uid si p̄sbr̄ publice iter
dictū sciētē recipiat ad diuina. nūqd̄ ceteri
tenebūt exire d̄ eccia ne cū h̄moi interdicto
cōicent in diuinis. credit rod. q̄ nō tenet⁹ exi
re nec peccāt audiēdo secum diuina nisi p̄sbr̄
sol⁹ q̄ recipit eū nisi i h̄ p̄sbr̄ bitero d̄sentiat aut
eis placeat factū ei⁹. **Q**uid si in eccia alic⁹
p̄ochie in q̄ sūt aliq̄ interdictū. aliq̄ nō. p̄sbr̄
ter aliq̄s veller celebrare. nūqd̄ tenet⁹ dicere
q̄ exeāt iterdicti aut si nulli exeāt moniti ab
eo cū tñ sint ibi aliq̄ licz nō d̄gnoscat eos. nū
qd̄ poterit ibi celebrare. **E**t s̄m rod. si talis
p̄sbr̄ n̄ tene⁹ illā ecciaz officiāre q̄diu scit
vel p̄babiliter credit esse ibi aliquos interdi
ctos. siue d̄gnoscat eos siue nō. nō d̄z ibi ce
lebrare. ne v̄iat otra iterdictū et sit eis occa
sio peccādi dū se diuinis officijs ingerūt. **E**t
si p̄babiliter credat q̄ laborēt ex ignorātia.
et q̄ moniti exeant. d̄z eos monere in gnali q̄
exeāt. et tūc ibi p̄t celebrare alias nō. **S**i aut
tenet⁹ officiāre ecciaz illā et sciat iter iterdi
ctos et n̄ interdictos discernere. idēz faciat i
h̄ casu quātū ad vitandū iterdictos in diuinis
officijs. qd̄ dictū ē sup̄ de vitandis excōicatis.
Si autē nesciat discernere meli⁹ ē cōicare eis
quib⁹ nō debet cōio q̄ eis nō cōicare quib⁹
debet cōio scz in officio. ar. ex d. sepul. sacris
Quid si interdictū sit latū occasione p̄uile
giator. ip̄is nō seruātib⁹ interdictū. nūquid
licz alijs idē sumere exemplū. **E**t q̄ nō q̄diu
tamen interdictū sic latū violauerint ne fletu
rideāt alior. concedit alijs celebrare. ex de
p̄uile. petisti. **N**ota s̄m host. ibidē q̄ si ciuitas
sit interdicta p̄pter hospitalarios. i. p̄pter eo
rum excessum. tunc si ip̄i violent interdictum

nichilomin⁹ alij celebrare nō pnt. Si autē sit interdicta p hospitalarijs id est p eoz que rela. tunc si ipi nō seruent interdictum nō tenent alij seruare.

Equit⁹ vidē de sexto articulo scz de pena violantiū interdictū. Circa qd sciend⁹ q sūm innoc. ex d. excels. pla. tāta. interdictū violat qd cū suū officiū exequit⁹ in missa scz offerendo calicem. vrceos et hmoi. vl celebrādo aliud officiū vl vespas vl matutinas et bu inuolūdi. xj. q. iij. si qd ep̄s. in fi. nō aut qd sit irregularis vel suspensus ex h q interest officio et canit cū alijs nō tñ celebrat vl aliqd facit tanq in officio suo agēs cū h nūq exp̄ssuz inueniat⁹ et h satis inuit. c. pallegatū. Dicit⁹ at aliq̄s agere in suo officio. i. ordie. siue sit i oz dme maiori siue miori si agat h qd ei op̄et. h innoc. Scdm at host. ibidē nō sit irregularis qd ex h q officio tñ interest. h ē ver⁹ de eo q audit officiū diuinū ex quadā simplici denotōe. secus ē si ex contemptu. vt qz facit diuina celebrari. et auctoritatē p̄tat. et tūc sit irregularis. vt in. c. tāta. et ex d. cleri. ex. illd. q. si. Et idē dicit guil. durā. in spe. ti. de disp̄. **I**te sciend⁹ q ep̄s violās interdictū hois ip̄o iure suspensus vidē intm q nō p̄t excōicare nec bñficia offerre et q ei obediēt oib⁹ bñficijs ecclesiasticis ē p̄uadus et ab officio et bñficio suspēdend⁹. et ad sedē aplicā mittēd⁹ p meritis receptur⁹. Ad hō si necesse fuerit inuocabit⁹ brachiū seculare. vt ex d. excels. pla. c. fi. **S**ec⁹ videt⁹ si qd violat interdictū canonis vt ex de cleri. ex. si celebrat. **I**te q sciēt celebrat in loco interdicto nō put a iure p̄mitti vl nō alias sibi ex p̄uilegio cedat⁹ sit ex h irregularis. nec cū eo nō p papā disp̄sat⁹. Eit etiā ex h ineligibil ita q nō p̄t eligē nec eligi li. vj. de sen. ex. is q. Eit ec̄ imp̄stulabil. qz violās interdictū nō p̄t etiā postulari. ex d. postu. c. j. **S**ecus ē si ignorāter. nō esset tal ignorātia q nō deberet excusare vt dr ibidē in glo. c. d. p. Itē tal ē etiā bñficijs ecclesiasticis spoliand⁹. et si monach⁹ sit vl monial est in artiori monasterio ad agendā p̄maz retrudēd⁹. ex de cleri. ex. postulastis. Celebrās tñ i loco nō interdicto psonis interdictis nō p̄pter h eēt irregularis. qz h nō inuenit⁹ cautū i iure. et pene nō sūt ampliāde. Celebrās vō in eccia sanguinis vel semis effusione polluta q ē a iure interdicta. vt ex de ose. ec. c. vlt. nō ē p̄pter h⁹ suspensus vl irregularis. licz alias gūiter peccet. vt patz li. vj. de sen. ex. is q. et ex d. p̄uile. tuaz. in glo. in p̄n. **S**ec⁹ ē si tal eccia ab ep̄o interdiceret⁹ ne ibi celebraret⁹ vt patz ibidē. **I**te sepeliēs publice et solēniter in cimiterio p hoiem interdicto sit irregularis sūm guil. durā. ar. ex de postul. p. c. j. **I**te oēs q in locis interdictis queq diuina celebrare quolibet cogūt seu ad eadē audiēda excōicatos vel interdictos euocāt. oēs ec̄ excōicati publice et interdicti qui in ip̄is ecclesijs noiatim a celebrantib⁹ moniti vt exeāt remanē p̄sumūt. incidūt excōicatōez a qua nō nisi p sedē aplicam pnt absolui li. vj. e. gūis. **I**tem fr̄es minores

in suis ecclesijs tpe interdicti recipientes ad diuina fr̄es de p̄ma eoipo sūt excōicati nō ob: stāte aliquo p̄uilegio. nec nisi a papa vl lo: cor. ep̄is pnt absolui. vt ibidē cū eo. **I**te reli giosi quicūqz interdictuz gnale qd ab eccia cathedrali vl matrice loci seruati sciūt. serua re tenent⁹ cū moderamie tñ illius. c. alma. et idē ē in cessatōe a diuinis nō seruātes vō ip̄o facto sūt excōicati. nō obstantib⁹ aliqb⁹ p̄uilegijs eis ocessis quētionib⁹ statutis et o sue tudinib⁹ qbuscūqz li. vj. e. ex frequētib⁹. **I**te q defūctor. corpa in cimiterio tpe interdicti aut noiatim interdictos sepelierint ip̄o facto sūt excōicati. nec pnt absolui n̄ prius ad arbitriū dyocelani ep̄i his quib⁹ p p̄missa iniuria fuit irrogata satisfecerint op̄eteter nullo eis otra p̄missa ocesso p̄uilegio suffragāte li. vj. d. sepul. eos. **I**te si qd cleric⁹ degradat⁹ vl ab officio suspensus p certo crimie. attēptauerit aliqd de officio sibi interdicto et ab ep̄o correct⁹ n̄ destiterit oib⁹ modis excōicet⁹. et si nec sic destiterit ad req̄sitōez eccie. p p̄tātē secularē exilio damnet⁹. ex d. cleri. ex. si qd p̄biter. **I**te quicūqz excōicat⁹ vel ab hoie suspensus celebrat. de iure d̄z officio et bñficio p̄uari et etiā deponi. ex d. cleri. ex. clenci at in tex. et glo. et. c. latores. et sol⁹ papa cū eo disp̄sat li. vj. de sen. et re iudi. cūz eterni. et de sen. ex. cū medicinalis. **N**ūqd idē ē d̄ depo sito scz q sol⁹ papa restituat eū. **H**u. dicit q sic qd p̄bat. vj. q. j. si qd p̄biter. bñ. vō in c. clenci at in glo. c. distinguit q si ep̄s cum alijs ep̄is deponit eū tñ a sacerdotio p̄t eū in ordinib⁹ inferiorib⁹ recipe. et sic i alijs ordi nib⁹. ar. xv. q. viij. q admiserit. et. c. si qd p̄biter. **S**i at deponit eū ab oib⁹ tūc sol⁹ papa restituit eū. nisi postea inueniret⁹ q iuste depos itus fuisset. sic intelligit⁹ illud. xj. q. iij. ep̄i. **I**te cleric⁹ q nō seruat interdictū loci ē suspē sus ab officio et bñficio. ex de excels. platon. tāta in tex. et glo. **I**te suspēsi a ofessorib⁹ suis ab officio ad tpus certū si celebrāt ex h irregu lares n̄ sūt. cū h nō sit exp̄ssuz in iure. ar. li. vj. d. sen. ex. is q. **H**u. p̄m io. an. **I**te suspē sus ab ingressu eccie si se ingerat in ea diuinis in suo agēs officio sicut pri⁹ sit irregularis. et si h interdicto durātē decedat nō p̄t in ec clesia vel cimiterio nisi penituerit sepeliri li. vj. e. ti. is cui. **Q**uid si se diuinis ex ecciam ingerat. **R**ndet ibi io. an. q ex h n̄ erit irregla ris. vt si sub aere vel tentorio vel p̄uata do mo vel altari viatico celebrat. vel forte cele brantib⁹ ocelebrat. **I**te ep̄s a p̄tificialibus suspensus sūm host. n̄ sit irregularis si celebrat in p̄tificialib⁹ qz nō sūt de substātia nec hoc inuenit⁹ exp̄ssuz in iure. ar. di. l. pene. et idem dicit innoc. ex de sen. ex. cūz medicinalis. **E**it aut irregularis si osecret vel ordinet. **I**tez sus p̄sus a sacramentoz p̄cipatōne sūm hosti. et innoc. sup. c. cū medicinalis. nō sit irregu laris si celebrat. quia talia nō sūt ordinis. nā et layci p̄cipāt sacramētis. **E**t idēz dicūt de suspensio a collatōne sacramentoz. quia etiā layci quādoqz cōferūt sacramētuz. vt patet

de baptismo. **Sec⁹** at est de suspensio a diuinis
v^l officio v^l executio officij vel celebratio
misse v^l quolibet alio h^umo qd sit p^{ro}ptie act⁹
ordinis. q² tuc e irregularis. si h^u faciat o^{mn}ia
interdicta. ar. in. c. cu medicinal. et ex d^o sen.
et re iudi. cu eterni. host. ec sup. c. cu medici
nal. dicit q² suspensus a diuinis de quo fit ibi
metio qlitercuq³ officiet ecc^liaz v^l o^{mn}erat sa
c^{er}meta vt p^{ro}us officia⁹do e irregularis. **Quid**
si dyacon⁹ v^l accolit⁹ dicat epl^{az} sine appa
ratu sic e alicubi o^{mn}uetu. **Et** s^um inno. sup. c.
tanta. si o^{mn}uetudo sit in aliq² ecc^lia q² sine di
stinctio⁹ ordinis q² legat epl^{az}. v^l portet ce
reos v^l aliqd aliud p^{ro}uens ad officiu aliqd
faciat. no erit irregularis q² illd officiu facit
vbi vero tm p^{ro} subdyaconu epl^a solet legi ibi
fit irregularis. q². xj. q. iij. si q² e^{pi}a dam. g^{ra}
liter dr si qd de sacro misterio o^{mn}igent. s^u h^u vi
det⁹ intelligend de his q² fut certo ordini de
putata. **Sec⁹** e de alijs vt e resp^osozia. atipho
nas. lectones et h^umo canere et ouenit ho.
ibide et g^{ra}l. dura.

Sequit⁹ vide d^o septio articulo f. a quo p^{ro}
interdicti et suspensionis snia ferat. **Circa**
qd sciend q² sic supdictu e de snia exc^ocatiois
ita dicend e de snia interdicti et suspensionis
qd q²q³ ferat a iure. q²q³ a iudice. et quide q²
snia dicat esse snia iuris et q² iudicis habitu e
sup^{er} ti. viij. ar. iij. et. v. **Primo** at dicend e de
illa q² ferat a iure. **Circa** qd p^{ro}mo sciend q² fut
p^{ro}les can. in q² b⁹ ferat interdicti snia g^{ra}lis
et p^{ro}les fut positi sup^{er} ti. ij. p^{ro}nt em p^{ro}m⁹ i cau
vi. scds i cau. vij. terci⁹ i cau. xij. q²re⁹ i cau.
xlij. q²re⁹ i cau. xlij. sext⁹ i cau. lv. septi⁹ e q²
ciuitas in q² celebrat electio pape si ea q² p^{ro}
p^{ro}nt seruari i ipa electioe n^{on} seruent⁹ diligenter
et sine fraude erit interdicta ex d^o elec. vbi p^{ro}
culu. s^u. de his at. et epatu puata vt p^{ro} ibidez.
octau⁹ no e cano late snie s^u ferde scz q² ter
re eoz. q² nolut ecc^liaz iuuare o^{mn}ia h^uicos bo
na fide s^um posse suu debet interdicti ex d^o h^ued.
ad abolenda. s^u. statum⁹ insup. **Sunt** ec p^{ro}les
can. i q² b⁹ ferat snia suspensionis. p^{ro}m⁹ e d^o quo
sup^{er} ti. ij. cau. liij. scds e q² suspensus e ab igres
su ecc^lie p^{ro} m^osem p^{ro}feres sniaz exc^ocatiois n^{on}
p^{ro}missa monito⁹ canonica cora testib⁹ idoneis
ex de sen. ex. sacro. terci⁹ e q² suspensus e p^{ro} m^o
sem ab ingressu ecc^lie et a diuinis officijs fe
res sniaz exc^ocatiois v^l interdicti v^l suspens
sionis n^{on} in scriptis. Id^e est si no o^{mn}scribat cam
snie. Id^e e etia si requisitus no tradat ifra men
sem exempli scripture. et d^o his trib⁹ li. vj. e.
cu medicinal i tex. et glo. q²rtus e q² suspensus
e ab ingressu ecc^lie is de q² sup^{er} ti. xj. ar. j. q. s^u
nuqd cele. q²re⁹ q² e^{pi}s vt sup^{er} suspensus e ab i
gressu ecc^lie. et iferiores ab officio et b^unficio
q² ob p^{ro}curatoez roe visitatois sibi debita exi
gut pecunia v^l munera ab iuito v^l etia reci
piut a volente. v^l etia recipiut p^{ro}curatoz in vi
ctualib⁹ occasione visitatois cu n^{on} visitauerit
tales inqua suspensi fut si ifra mesez duplu ei⁹
qd recepant ecc^lie a q² habuerat n^{on} restituerint
suspensi fut inqua donec restituerit vt sup^{er}. nec
p^{ro} eis a d^oatib⁹ remitu li. vj. d^o c^oli. exigit **P^{ro}nt**

en dieb⁹ q² b⁹ p^{ro}sonaliter visitat pecunia reci
pere p^{ro} sup^{er}tib⁹ moderatis. e. ti. felic. **Nota**
q² in p^{ro}curatoib⁹ alijs q² ob visitatoem debi
tis n^{on} h^u locu h^u pena. qd innuit⁹ ibi roe visita
tois. **Et** s^um inno. host. g^{ra}l. et gar. p^{ro}uectus
ris et ferzaturis equoz si indigeant visitato
res pecunia exige p^{ro}nt. **Sec⁹** m ec gar. si ta mo
dicu esculctu et poculentu recipiat qd no est
verisile q² aliqu² moueat v^l donatoz ex hoc
paupioz fiat n^{on} h^u locuz h^u pena. **Nota** ec q²
familia visitatois tenet⁹ d^o eo qd recipit visi
tatoz ec tenet⁹ de facto eoz. ar. li. vj. d^o elec.
s^u. fi. **Nota** ec q² suspensi p^{ro}dicti si interdicto
durate moriant⁹ in cimiterio no sepeliut⁹. et si
interi in ecc^lia celebrat in suo officio vt p^{ro}nt
irregulares fut. vt li. vj. d^o sen. ex. is cui **Nec**
p^{ro}nt ab alio q² a papa absolui vt dr ibidez. et
c. cu medicinal. **Facta** etia restitutio statim
absoluti fut a suspensioe. ar. ex d^o sp^osa. no est
nobis. et h^u innuit⁹ i l^{ra} p^{ro}dicti. c. exigit ibi quo
usq³. h^u de io. an. **Nota** insup q² cu dr in d.
c. exigit in victualibus zc. noie victualiu s^um
gar. d^ontet⁹ elus. p^{ro}nt. v^lstis strameta et alia
q² fut n^{on}cia ad viuendu. ff. d^o v. sig. vbo vict⁹
et hospitiu. ff. de ali. le. l. legat. sext⁹ e q² su
spensi fut ab ingressu ecc^lie si fut e^{pi} et sup^{er}. ce
teri vo ab officio et b^unficio q²cuq³ plati. aut
ecc^lastice q²cuq³ p^{ro}one secularis v^l regularis
vacantib⁹ sibi subiectis aliq² mo dignitatib⁹
p^{ro}sonatib⁹ p^{ro}ioratib⁹ v^l ecc^lestis moriantib⁹
eoz. rectorib⁹ v^l mistris bona in ipis inueta
v^l in tpe eoz. vacatois obuenieta q² in vali
tate eoz. debet exp^{ro}di. v^l futunis succes
sorib⁹ fideliter reseruati scz p^{ro} p^{ro}conomu si est
in ecc^lia. v^l p^{ro} eu q² custodia h^u s^um io. an. quo
quomo occupates. et manet suspensi scz a q²bus
cuq³ b^unficijs s^um io. an. et officio donec resti
tuerit p^{ro}dicta nisi sibi o^{mn}peteret sp^oali priuile
gio v^l o^{mn}uetudine iam legitime p^{ro}scripta v^l
alia ronabili ca. li. vj. d^o offi. ordi. p^{ro}nt. unde
no sufficit cautio s^um io. an. **Nota** ec q² fa
cta restitutio no erit necessaria alia absolutio
qd innuit⁹ p^{ro} h^u qd ibi dr donec restitutio fece
rint de p^{ro}dictis. et h^u notat b^un. ex d^o mat. o^{mn}ia
iter. ec. o^{mn}ia d^o muliere. et in. c. p^{ro}nt. notat ec
io. an. h^u id^e. **Nota** etia q² si sic suspensi in ec
clesia celebrat irregulares essent li. vj. d^o sen.
ex. is cui. **Sec⁹** e si ex ecc^lestia. **Sciend** ec q²
cu dr in. c. p^{ro}nt. si aut alicui de iure sp^oali co
petat bona sup^{er}dicta. h^u intelligit⁹ tm de illis
bonis q² ex ipis repta fuerit sup^{er}esse solutis de
bitis si q² fut. et reseruatis is q² fuerit n^{on}cia p^{ro}
seruitorib⁹ et mistris ac onerib⁹ incubentib⁹
usq³ ad reddit⁹ nouos o^{mn}grue supportadis vt
in d. c. p^{ro}nt. **Onerib⁹** dic⁹ scz fabrice hospita
litas. receptiois legatoz et n^{on}cioz sedis
aplice et reliq³. sile ex d^o p^{ro}ben. d^o monachis.
h^u io. an. **Septi⁹** e q² suspensus e ab officio et q²
buscuq³ b^unficijs q²cuq³ decedete plato alic⁹
ecc^lie cathedrales v^l regularis ac collegiate
bona ab eo dimissa v^l vacatois tpe obueni
tia occupat q² i utilitate eiusde ecc^lie debet ex
p^{ro}di v^l ei⁹ successori fidelit⁹ reseruati. suspens
sus e inq² donec plene restituerit qd qd habuit

de p̄dictis. n̄ obstatib⁹ p̄milijs. c̄suetudi
nib⁹. statutis. q̄cūq; firmitate vallatis li. vj.
de elec. q̄ sepe. et videbit⁹ q̄ de fructib⁹ ei⁹
eccie officiet⁹ li. vj. d̄ elec. cū ex eo. q̄. porro.
restitūte at̄ ip̄o erit ip̄o iure sine alia sn̄a re
stitut⁹. vt dicit iō. di. lxxxj. siqui. qd̄ eē inuit⁹
cū dr̄ in c. q̄ sepe. donec rē. et s̄m iō. an. h̄ n̄
h̄z locū in his q̄ obuēniūt rōe iurisdicōis i q̄
capl̄m succedit puta ex cōdenatōe v̄l sigillo
et h̄mōi. Nūc aut̄ ē exp̄ssuz in. vij. d̄ elec. statu
tū h̄ h̄re locū in oī emolumēto qd̄ puenit ex
iurisdicōe et sigillo curie ecclesiastice v̄l secula
ris aut alias v̄ncūq; qd̄ ad p̄latos eccl̄is n̄
vacatib⁹ p̄tineret. c̄suetudie q̄libet c̄traria n̄
obstat. ita tñ q̄ in his et s̄lib⁹ rōnabiles de
ducant⁹ exp̄se. h̄ tñ nō extēdit⁹ ad singulares
p̄sonas ad q̄s rōe diḡtatū q̄s obtinēt iurisdicō
cū ei⁹ emolumēto deuoluit⁹ sede vacante
de c̄suetudine p̄uilegio v̄l iure alio sp̄iali. vt
patet ibidē. Nota eē s̄m iō. an. q̄ illd̄. c. q̄ se
pe. intelligit⁹ de vacatōe eccie q̄ntū ad p̄nci
palē p̄latū p̄ cui⁹ mortē eccl̄ie viduate dicū⁹
eē de elec. ne p̄ defectu. et h̄z locū iste casus
vij. tñ de eccl̄is collegiatis. p̄cedēs v̄o d̄ ec
clesiis alijs. nec extēdit⁹ ad extraneos et q̄ nō
sūt de collegio vt patz in. c. q̄ sepe. **O**cta
uus ē q̄ suspēsus ē ab officio p̄ v̄nū annū c̄fer
uator q̄ se sciēter intrōmiserit de alijs q̄ d̄ ma
nifestis iniurijs et violētijs seu ad alia q̄ ius
dicialē indagīnē exigūt suā extēdit p̄tēz li.
vj. de offi. dele. hac cōstitutōe. q̄. vt at̄. **N**o
uus ē q̄ sūt suspēsi ab officio p̄lati. d̄ q̄b⁹ sup
ti. ij. casu. lxxvij. **D**ecim⁹ ē q̄ suspēsi sūt a p̄
ticipatōe b̄nficiorū clerici de q̄b⁹ ibidē. **X**j.
ē q̄ suspēsus ē p̄ annū ab officio iudex eccie or
dinari⁹ v̄l delegat⁹ c̄tra iusticiā et c̄sciaz in
gravamē p̄tis alteri⁹ in iudicio quicq; facies
p̄ gr̄az v̄l p̄ s̄ordes. Et si sic suspēsus se diuīs
ingerit irregularitatē incurrit. a q̄ papa tñ ab
soluit. li. vj. de sen. et re iudi. cū eterni. q̄. si q̄
aūt. Et dicit bñ. q̄ h̄ pena nō h̄z locū in arbi
tro. qd̄ est v̄x s̄m iō. an. si sit arbiter c̄pro
missari⁹. sec⁹ ē si succedat in locū ordinarij p̄
delegati. eē d̄ offi. dele. de arbitris. et eadēz
rōe nec in auditoze. e. ti. q̄stionū. q̄. j. et. q̄. nal
luz. **S**z nūqd̄ tal̄ erit suspēsus ec̄ a b̄nficio.
dicit host. q̄ nō q̄ ē pena. s̄ iō. dicit c̄trariū
di. xxxij. p̄ter h̄. Et nota q̄ iudiciuz dr̄ fieri p̄
sordes qñ iudex corruptus ē p̄ce v̄l p̄cio amo
re v̄l odio. **X**ij. ē q̄ suspēsus ab officio cleri
cus c̄cubinari⁹ notori⁹ d̄ quo sup li. vj. ti. x.
q̄. h̄ quā penā. **X**ij. ē q̄ suspēsus ē ab admi
stratōe sp̄ialiū q̄ grauat eccl̄iā sibi c̄missaz
p̄ debitis alienis aut l̄ras siue sigillū c̄cedit
q̄b⁹ possint eccl̄ie obligari. Insup eccl̄iā red
dere d̄z indemne si in aliquo ē guata nec etiā
v̄nq̄ restituet⁹. s̄ nec eccl̄ia talis debita solue
re tenet⁹. eē de reb⁹ ec. nō alie. si q̄s p̄bitero
rū. et de solu. si quozūdaz. in tex. et glo. c. **L**i
gat at̄ hec pena suspēisionis s̄m iō. in glo. ibi
dē tñ inferiores epis. vt li. vj. d̄ sen. ex. q̄ pe
riculosū. p̄t tñ h̄ sn̄a p̄ ep̄m p̄ziū relaxari. q̄
papa h̄ nō retinet sibi. eē d̄ sen. ex. nup. **S**z nō
d̄z h̄ facē nisi pus indēnitati c̄sulat⁹ eccl̄ie. eē

de v̄. sig. cū olim. Et si tal̄ suspēsus ingerat se
diuinis erit irregularis. vt dicit host. ibidē in
glo. Et cū eo p̄ solū papā poterit dispēdari. eē
de sen. ex. cū medicinal. **X**ij. ē q̄ suspēsus ē
triēnio a b̄nficijs q̄ defecerit in p̄batōe eius
qd̄ obiecerit c̄tra p̄sonā electi ad aliquā diḡ
tatē v̄l p̄sonatū. ad que si infra tps illd̄ se in
gesserit eis ip̄o iure p̄petuo p̄uat⁹ erit nisi ma
nifestissime c̄stiterit q̄ calūniose nō egerit li.
vj. de elec. statuim⁹. Et intelligit⁹ h̄ de b̄nfi
cijs illi⁹ eccl̄ie de cui⁹ electōe agit⁹ vt p̄z ibi
dē. c. si c̄promissari⁹. **X**v. est q̄ est idē de eli
gētib⁹ si electōez infra debitū tps electo nō
p̄ntent. illis d̄ntaxat q̄ in h̄ culpabiles fuerit
li. vj. d̄ elec. cupiētes. q̄. ceterz. **X**vj. ē q̄ idē
ē de c̄promissario q̄ sciēter eligit indignū nisi
c̄promittētes illd̄ habuerit ratū li. vj. d̄ elec.
si c̄promissari⁹. **X**vij. ē q̄ suspēsi sūt a colla
tōe ordinū. sūt ec̄ p̄uati p̄tate c̄ferendi ordi
nes isti sc̄z excōicati. suspēsi. h̄uici. de ḡdati.
depositi. scismatici. symoniaci. fornicarij no
torij. et illi q̄ renūciauerūt loco et diḡtati. et
ordinati ab oib⁹ p̄dictis ab executōe ordinū
sūt suspēsi. de his oib⁹ habitū ē sup li. vj. ti.
ij. Et sic sub isto. q̄. c̄tinēt. x. casus q̄ cū alijs
p̄missis faciūt. xxvij. **X**ix. casus ē q̄ suspē
sus ē p̄ annū a p̄tate c̄ferēdi ordines q̄ ordiat
eos q̄ nō sūt sui subditi. de q̄ sup li. vj. ti. ij.
ar. vij. **X**ix. est q̄ c̄ferēs consurā illiterato
suspēsus ē p̄ annū a collatōe eiusdē de q̄ supra
ibidē ti. ij. ar. ij. q̄. sed etiā pena c̄ferentis.
Xxj. q̄ suspēsi sūt ab executōe ordinū ordi
nati ex tpa statuta. d̄ q̄ ibidē. ar. j. d̄. **X**xij.
q̄ suspēsi sūt ab executōe ordinū enozm̄ cri
miosi. d̄ q̄ ibidē ti. vj. **X**xij. idē est d̄ biga
mis sciētib⁹ se bigamos eē ti. vij. **X**xij. su
spēsus ē p̄lat⁹ a iurisdicōe cā cepta inter ip̄m
et subditos ei⁹ ac si fuisset appellatū ab eo eē
d̄ accu. cū dilect⁹. Credit tñ bñ. q̄ si iusta cā
subesset eos punire posset. p̄ argumētū a c̄tra
rio. e. ti. olim. ibi c̄tra iusticiāz spoliavit. h̄ in
glo. dicti. c. olim **X**xv. cleric⁹ q̄ eligit indi
gnū q̄ntū ad etatē sciaz et mores electōe acti
ua p̄ illa vice ē p̄uati⁹ et a b̄nficijs eccl̄ie p̄
triēniū ē suspēsus. ep̄s v̄o q̄ h̄ facit v̄l p̄mittit
fieri illa vice p̄uati⁹ ē p̄tate c̄ferēdi b̄nficiū
illd̄ si ad eū p̄tinet ip̄i⁹ collatio. et insup a p̄
ticipatōe p̄prij b̄nficij d̄z suspēdi. eē de elec.
nihil. e. et. c. cū in cūctis. in fi. in tex. et glo.
Xxvj. suspēsus est ab omī actu legitimo li
gat⁹ maiori excōicatōe. eē de sen. ex. solet. q̄.
fi. **X**xvij. q̄cūq; mior v̄l p̄dicatoz aliquē re
cepit ad p̄fessionē ordinis sui. an̄ annū p̄batō
nis elapsū. suspēsus ē a receptōe quozūlibet
ad p̄fessionē eiusdē li. vj. de regularib⁹ n̄ so
lū in fi. et s̄m host. et iō. an. supior q̄ n̄ pecca
uit euz absolueret poterit. eē d̄ sen. ex. nup. et
extēdit⁹ h̄ c̄stitutio ad om̄s medicātes li. vj.
de regularib⁹ c̄stōez. **X**xvij. eccl̄ie et cimi
teria supposite sūt eccl̄iastico iterdicto i casu
posito supra ti. d̄ sepul⁹ li. vj. q̄. qd̄ si q̄s in fi.
Xxix. qñ c̄siliū p̄uiale celebra⁹ q̄libz ep̄s
duocare d̄z oēs abbates et clericos et p̄sbrof
ifra sex mēses d̄z eis acta c̄silia r̄ferre qd̄ si n̄

fecerit ē suspēd⁹ ab officio duob⁹ mēlib⁹. di.
xviii. c. ult. **¶** Quadragēsim⁹ ep⁹s ordinās su
enter penitētē solēniter ē suspēsus p⁹ anū a ce
lebratōe misse. di. lv. null⁹. **¶** Quadragēsim⁹
pm⁹ ep⁹s ordinās aliquē inuitū ē p⁹ anū suspē
sus a celebratōe misse. di. lxxiii. c. i. et. ij. de
q^o dic⁹ ut sup⁹ li. vj. ti. l. j. ar. iij. q. nūq^o plac⁹
cogē rē. **¶** Quadragēsim⁹ scd⁹s q⁹ sepelit v⁹su
rariū maifestū i amiterio v⁹ ei⁹ oblatōz reci
pit cogi d⁹ ad reddendū q^o accipit. In sup⁹ d⁹
manē suspēsus ab officio donec ad arbitriū
ep⁹i satisfecerit. ex d⁹ v⁹suris q⁹. Sūt ec⁹ multi ca
nonēs n⁹ late snie s⁹ ferēde snie suspēsiōis. d⁹
em suspēdi ab oī officio cleric⁹ infamat⁹ d⁹ ad
ulterio si indicta sibi purgatōe canonica defe
cerit i ea. ex d⁹ adul. significasti. Venator ep⁹s
trib⁹ mēlib⁹. p⁹sbiter duob⁹ cōione pue⁹. dia
con⁹ ab officio suspēdat⁹. ex d⁹ cleri. ve. ep⁹s.
Presb⁹ q⁹ in offictu erat ex pte patientiū vio
lētā et lapides p⁹iecit neminē tñ p⁹ussit. a ce
lebratōe misse p⁹ biēniū suspēdat⁹. ex d⁹ cleri. p
cul. c. iij. p⁹sbiter q⁹ p⁹hibē clādestina diugia
dēmit. aut ec⁹ q⁹libet regularis q⁹ ip⁹s itererit
p⁹ triēniū ab officio d⁹ suspēdi. ex d⁹ clādes.
despō. cū inhibitiō. g. sane. Cleric⁹ q⁹ iuravit
scisma tenē suspēdit⁹ a sacris ordib⁹ et dig⁹ta
tib⁹ ex d⁹ scisma. q^o a p⁹decessorib⁹. Infamat⁹
d⁹ aliquo enormi crimie deficiēte accusatōne
p⁹missa monitōe si se n⁹ correxerit deb⁹ suspēdi
vsq⁹ ad odignā satisfactōz siue ad canonicāz
purgatōz in q⁹ si defecerit suspēsus ab officio
et bñficio retrudi d⁹ i mōasterio arto. ij. q. v
p⁹sbiter. v. et ex d⁹ pur. ca. c. ij. et. c. iter. p⁹ etiā
q⁹ statū suspēdi ab officio et bñficio p⁹ enor
mitatē delicti et scādalu et infamiā ide oztā
ut in. c. iter. in tex. et glo. Presb⁹ q⁹ bñdixerit
scd⁹s nup. ab officio et bñficio suspēsus cū
lris p⁹erij ep⁹i ad sedē aplicāz ē mittēd⁹. ex d⁹
scd⁹s nup. capellanū. g. q⁹ p⁹us. Clericus lras
pape recipies de manu alteri⁹ q⁹ de manu pa
pe v⁹ bullatoris ab officio et bñficio d⁹ suspē
di. ex d⁹ falsa. dura. Cleric⁹ q⁹ p⁹cipit ecciāz p
laycos sine auctoritate p⁹erij ep⁹i d⁹ a cōione
suspēdi. ex d⁹ inrepa. p⁹teaq⁹. Si electōe facta
i discordia eligētes n⁹ miserit ad curiā psonas
instruētas ut optz n⁹ cā iusta eos excuset a pce
ptōe bñficioz illi⁹ eccie d⁹ c⁹ electōe agi⁹ p
triēniū sūt puādi ut. li. vj. d⁹ elec. cupiētes. g.
ceterz. Si religiosi o⁹tra canonicas ep⁹on. snias
et tenores p⁹uilegiōz a papa sibi d⁹cessorū ve
nire p⁹supserint supple s⁹m inno. recipiēdo ex
cōicator v⁹ interdīctos ad officiū et celebrā
do in eccl⁹is aliter q⁹ eis ex p⁹uilegio licet.
eccie i q⁹b⁹ h⁹ p⁹supserint subiaceāt interdīcto
Et s⁹m inno. ibidē nō ē canō late snie. Et cōs
sentit ec⁹ ibidē host. dicēs q⁹ snia est p⁹ ep⁹m fe
rēda. et ouenit bñ. ibidē. h⁹ ex d⁹ p⁹uile. cū et
plātare i fi. et ar. e. ti. tuaz. Si religiosi post
latā ab ep⁹o sniaz interdīcti o⁹tra ecciāz. cele
brauerit ibidē p⁹nt ab eodē suspendi. ut in. c.
tuaz. Clerici ad electōez admittētes spō
te laycos ab officio et bñficio debēt suspēdi
ex d⁹ elec. q⁹sq⁹. Clerici q⁹ se ad eq⁹les pot⁹
inuitāt. et q⁹ a crapula et ebrietate nisi a supe

riori moniti nō destiterint. suspēdi debēt ab
officio et bñficio. ex d⁹ vi. et ho. cle. a crapu
la. Cleric⁹ q⁹q⁹ suspēdit⁹ ab officio et bñfi
cio p⁹pter scandalū q^o ozit⁹ ex v⁹bis ei⁹. ex d⁹
excl. pla. q⁹ sit g⁹ue. Ep⁹s q⁹ facit crudeliter
subditū suū cedi d⁹ ad tps suspēdi in casu de
quo sup⁹ li. vj. ti. xiiij. ar. viij. ad fi. in notabi
li q^o incipit Itē nota q⁹ nō tñ. Cōfirmans
indignū quo ad etatē sciaz et mores suspendi
d⁹ ab officio et bñficio. et carē d⁹ p⁹ate d⁹fir
mādi primū successorē. ex d⁹ elec. nichil est.
Ep⁹s q⁹ post primā et scdāz correctōz sibi fa
ctā. in d⁹cilio fuerit inuētus culpabil⁹ in d⁹fe
rēdo bñficia idignis p⁹ ip⁹m d⁹ciliū suspēdi d⁹
a bñficijs d⁹ferēdis. et idē seruet⁹ in capitulis
q⁹ snia p⁹ solū papā relaxari p⁹t. ex d⁹ p⁹ben. gra
ue. Ep⁹s d⁹ferēs sciēter bñficiū excōicato su
spēdi d⁹ a collatōe bñficioz. ex d⁹ cleri. ex.
postulastis. et a p⁹ceptōe p⁹riorū bñficioz.
ex d⁹ elec. nichil ē. Cōferēs ordines sacros
sciēter bigamo suspēdi d⁹ a collatōe s⁹liū oz
dinū. dispēsari tñ p⁹t cū eo. ex d⁹ bigamis sup
eo. Cōferēs ex tpa statuta ordines suspēdi
d⁹ a p⁹ate ordinandi. de quo sup⁹ li. vj. ti. iij.
ar. j. Et idē est de ordinatē solēniter penitētē
ut patz ibidē ti. xvij. in fi. Ordinaci p⁹ saltū
v⁹l furtiue mistrantes etiā in officio ordinis
quē nō habēt illi i quoz ordinatōe aliqd de
substantialib⁹ v⁹l solēnib⁹ ē omīssū. suspēdi de
bēt ab executōe ordinū ut sup⁹ ibidē ti. iij. ar
ij. et ar. v. Archiep⁹i q⁹ singul⁹ ānis cū suis
suffraganeis puiciale d⁹ciliū nō celebrāt de
bēt suspēdi. ex d⁹ accu. sicut olim. Qui vio
lat fidē et iuramentū d⁹ suspēdi ab officio et
bñficio. ex d⁹ fideius. c. ij. Ad hec nota q⁹
snia interdīcti et suspēsiōis lata a iure nō ex
tēdit⁹ ad ep⁹os et sup⁹ n⁹ de ip⁹s exp⁹se fiat mē
tio. ut patz li. vj. de sen. ex. q⁹ p⁹iculosū. Se
quit⁹ vidē de snia interdīcti suspēsiōis q⁹ ferē
a iudice. scz q⁹s iudex et o⁹tra quē p⁹t eā ferre.
Circa q⁹ sciend⁹ q⁹ quicūq⁹ p⁹t excōicare p⁹t in
terdicere et suspēdere et ecōuerlo. et s⁹l⁹r qui
cūq⁹ p⁹t excōicari p⁹t interdīcti et suspēdi et ecōs
uerlo. hec em tria sub cēsurā ecclesiastica d⁹i
nent⁹. vñ q⁹ p⁹t p⁹ censurā ecclesiasticā cogē p⁹t
hec tria facere. ex d⁹ v. sig. querēt. vñ cū ha
bitū sit sup⁹ q⁹s p⁹t excōicare et q⁹s excōicari. p
d⁹sequēs patz q⁹s p⁹t interdīcere et q⁹s suspēdes
re. et q⁹s interdīcti et q⁹s suspēdi. et s⁹m inno.
et host. ex d⁹ his q⁹ fi. a ma. p. c. q⁹siuit. habe
etiā ex. c. c. q⁹ ep⁹s ex officio suo tenet⁹ cogere
subditos suos ut nō seruent interdīctū a nō
suo iudice latū. Potest tñ hic dubitari de
aliquib⁹ scz v⁹z ordinari⁹ interdīcere possit
ecclesias exemptoz. Et inno. dicit q⁹ n⁹ cui
d⁹sentit bñ. ex d⁹ p⁹uile. tuaz. in glo. h. in me
dio. q⁹ tamen de iure cōi seruare tenent⁹ inter
dictū generale q⁹ ip⁹e g⁹naliter interdīcti to
taz terzā tenent⁹ ill⁹ seruare. ad h⁹ ex d⁹ d⁹sue
tudine cū inter vos. et de v. sig. cū in p⁹ib⁹.
n⁹ d⁹ h⁹ sint spēaliter p⁹uilegiati. sup⁹ d⁹ p⁹uile.
auctoritatē. alias posset eos punire cūz delin
quūt publice. ex d⁹ p⁹uile. patētib⁹. et. c. cūz
et plātare i fi. et de h⁹ in articulo p⁹cedēti v. li

et de spon. ad audiencia. qd ad pma dandam
mibi teneris iur posse qd nec ad aliud te obli
gat iuramentu nisi p ea mibi dare labores.
Sed nunc qd teneris ad scdm. **S**ed hinc eundem
aut pma consensit expse vel tacite. puta qd ea
pnce scierte et no contradicte spsalia fuerit co
tracta. vel ignorate postea cu ratificacoe cu es
set et al legitime. et sic tenuerit spsalia in
ter me et pmi. et de sps. et lris. et. c. siluam
vbi scdm hie n possaz. et de sps. ad audiencia
Nat nallaten? i me consensit et sic teneris ad
scdm et similiter de alijs est dicendum. ut p
et de dspo. impu. et lris.

De ipo matrimonio ti. vij.

Ornequeter consideradu est de mionio
Et pmo de ipo mionio. scdo de ei? ca
efficiete. s. de consa. tercio de bonis
qto d differetis. qnto qd contrahere possit mion
nu et qd n de q ub? manifestabit? agendo de
impedimentis mionij. sexto de nupcijs scdis.
septimo de mionialib? causis in qbz agi? ad
mioniu diuigendu vel diuigendu. octauo d
filijs quoz ca mioniu contrahit. nono de do
tib? et donacoib? factis ppter nupcias. Cir
ca pma videndu e de mionij essencia sigfica
coe et noiacoe. 2o de institucioe. 3o de obliga
coe. **C**irca pma qrun? pla. s. qd sit mioniu
diuiniue. **S**ed ut habet a mro sniaz. li. iij.
di. xviij. habet etia. xviij. q. ij. s. j. et ex de
plump. illd. mioniu e diuinctio marital? viri
et mulieris inter legitimas psonas iduadu
vite osuetudine retines. Ad cui? euidenciam
sciendu e q ibi tangit? genit. s. diuictio id est
coadunacio diuioz qd e relaco. **H**ec at rela
cio est multiplex ex pte subiecti et sic signat?
his noib? scz vroz et marit. et est vna ex pte
cae scz final? qd ad eandem numero gnacoem oz
dinat? et sic sigficat? h? noie mioniu. diuictio
aut illa q e i actu carnali n pntz ad essenciaz
mionij s. ad vsuz. Tangit? etia ibi dca trahet?
in spem scz marital? qd cu mioniu sit diuictio
in ordie ad aliqd vnu. talis diuinctio i spem
contrahit? p id ad qd ordinat? et h e illd qd ad
maritu pntet. q. d. mioniu est diuictio ad ea
q officia mariti requit? qd ei ut dic apls. vir n
est ppter muliere. s. mulier ppter viru. id hec
dia potius sumi? a viro q a muliere Quia vo
diuictio mionial? implicat in se duo. s. legiti
mitate psonaz et indiuisione psonaz. id ad
maiore euidencia addit? inter psonas legiti
mas indiuidua vite osuetudine retines. vñ n
e de essencia diffinicois s. explicaco pmi me
bri. **E**t notanda q ibi describit? mioniu s. m
statu pfectu. Ad oplementu aut mionij tria
occurrat. oportet em q sit iniciatu p consensu aio
ru vbi expssaz et p sit osumat? p omixione
seruu et q sit ratu p fide contrahentiu. i. p fidi
sacrm. vñ sub illa diffinicoe n opbendit? ma
trimoniu iactatu nec mioniu ifideliu qd neu
tru eoz indiuidu i osuetudine vite retinz. s.
i caa separi pte ut habet infra. Si tñ indiuidu
tas intelligat? s. m aptitudine n s. m actu. sic
nibile positu i diffinicoe hois. illa diffini
cio opletit? vtruzq eoz. **V**tr. mioniu sit

sacrm noue legis. **S**ed p sic. qd patz p hoc qd
apls ad eplb. qnto de mionio dicit sacrm h?
magnu e. dico aut i xpo et i eccia. qd n possit
dici de aliq? sacro qd esset in noua lege insti
tutu **E**t sic mioniu pte accipi? dupli. vno qn
tum ad ipi? institucioem et sic n est sacrm noue
legis. qd fuit an noua lege institutu **A**lio mo
quo ad eius effe tu et sic l3 fuerit an nouam
lege institutu. no tñ habuit tuc vim oferedi
gram sicut h3 m3. **I**n noua g? lege mioniu n
est euacuatu s. confirmatu et factu gre ca tm.
et sic mioniu est noue legis sacrm. hec rich.
Quid est i sacro mionij materia. et qd for?
ma. **S**ed essencia huius sacri o i sit in sensibili
actoe suscipiendi ipm. vñ verbu pmo vlatu
ab altero eoz h3 r3ez materie. et verbu scdo
platu ab alio h3 qli r3ez forme eo mo q? uba
sunt forma in sacro. sicut em cu vbu accedit
ad elementu et sic sacrm ut sapius est habitu
sic cu ad verbu illi? qui pmo dicit accipio ta
i vroz accedit verbu alteri? dicentis. et ego
accipio te i vnz. vel ecouso. sit sacrm. et ita p3
q n est idē materia et forma. nec de necessitate
sacri q vrbu viri pcedat verbu mulieris. qd
qdūq? istoz pcedat nihil obest sacro. **N**ec
dicendu est p bndictio sacerdotis sit forma
huius sacri. **I**lla em est qd sacramentale et n est
qd pntes ad essencia sacri. s. rich. **A**lij dicūt
q verba qbus consensu mionial? expm? sunt
forma h? sacri. materia autē est consensu. et h
dicit bñ. et de sps. tua nos. **O**biect? autē co
tra pdicta qd s. m ha. de scō vic. sacrm est ex
bndictioe sanctificas. g? ome sacrm h3 bndi
ctioz sibi essenciale. **S**ed b vnz. e de sacris in
noua lege institutis. tñ at n e mioniu s. m pe.
Quid e i mionio sacrm. et qd res. **S**ed s. m
ric. ibi e sacrm. tñ. expssio consensu. et obligaco
mutua. q p mutuu consensu p verba de pnti ex
p. tam e causata. **H**ec em est res respectu sig
ficacois exterioris q est p sensibilia signa. **E**t
est sacrm siue signu duplicis rei scz caritatis
qua signat et dispo ite causat. et vniōis xpi
et eccie qñ signat s. n causat. **I**pa at caritas
est res tm. **S**cdm alios aut e duplex sacrm su
signu. vñu pncipale qd e verbu vel nutus exp
mes consensu. alteru anexu scz copula carnal?
diuinctio etia xpi et eccie est duplex scz p ca
ritate et p nature ofecmitate. pma sigfica? p
consensu aioz. scda p diuinctioz seruū et hui?
sue sunt host. tho. et pe. **V**tr. in suscepcoe
mionij gra ofera? **S**ed q contrahentib? mioniu
digne ofert? gra gtu faci s. sicut em natura
nulli ofert potencia qñ etia oferat disposico
nem necessariā ad pdoneā execucioem actus il
lius potencie. sic ipe de? oferedo alicui pntē
aliquā p sacri suscepcoe s. ofere disposicoz
necessariā ad pdoneā execucioem actus pntis
illius. p sacrm aut mionij dat? ex dina insti
tucioe contrahentibus mioniu pntis ut vñ? vca?
alio ad pcreacoem plis et ad remediū ocupi
scēcie. cui? pntis actū exeq n pnt pdonee et
digne sñ gra gtu faciēte. g? ec b rich. **V**tr.
copula carnis sit de integritate mionij. **S**ed
duplex est rei integritas siue pfectio. pma in

esse simpli. scda in esse cōpleto consistit. pmo. puer est cōpletus n̄ scdo mō. qz nō pōt plicere qz sūt hoīs. pmo. copula carnalis nō est de integritate m̄ionij s; scdo. qz l; sine ip̄a habeat esse m̄ionij. tñ nō h; pfectā significacōez et sic dicit aug. n̄ ē dubitandū illā mulierē ad cōiugiū nō p̄tinere cū q̄ doceat d̄m̄itio seruū nō fuisse. **Quib; modis noiat m̄ionij.** s; sic elicit ex v̄bis p̄sidozi. ix. et bi. tripli. noia. scz diugiū. nupcie. et m̄ionij. In m̄ionio em̄ est cōsiderare tria. pmo. essenciā ei; q̄ ē diūctō et sic dē cōiugiū. 2o. ei; causam q̄ ē solēnis de sponsacio. et sic dē nupcie a nube. qz i solēni b̄ndictōe velant capita nubenciū. tercio. effectū siue fructū qui est ples. et sic dē matris monij. ut aug. dicit dētra faustū. qz n̄ d; mulier ad aliū nubē n̄ ut sic mat. **Vel s; p̄sidoz rā m̄ionij dē q̄si m̄is muniū. id est officij. qz maxime feminis incūbit educāde p̄lis officiū. vñ sic possessio dē p̄ionij qz p̄na solici tudie acq̄rit. sic p̄lis acq̄sio m̄ionij. et hoc est potissima inter omnes et h̄mologas licet etiam alie inueniant.**

Quia s; articulū qui est de institucione m̄ionij q̄runt p̄la scz v̄tz m̄ionij sit d̄ iure nature. s; qz sic aliq̄ mō. vñ. ff. de iusticia et iure. l. j. dē ius naturale ē qd̄ oia aialia natura docuit et p̄az post. h̄ic descēdit maris et femine cōiunctio quā nos m̄ionij ap̄pellam. **Ad cui; euidentia sciendū qz aliqd̄ esse de iure nature dē dupli. vno. illd̄ quod causat ex naturali nēccitate n̄ coopante volū tate n̄ illi; q̄ naturā instituit. et sic dicim; qz de iure nature ignis ē ascēdē fursus. et sic matrimoniū n̄ ē de iure nature. Alio. dē esse de iure nature illud ad qd̄ natura inclinat q̄uis p̄ libez arbitriū p̄ficiat s; quē modū act; v̄tutū dicunt esse de iure nature. et sic m̄io niū est de iure nature. qz ad ip̄m inclinat natura ḡnis et speciei. et p̄ cōpacōez ad p̄ncipalē ei; finē q̄ ē bonū p̄lis et p̄ opacōez ad scdāri um q̄ ē mutuū obsequiū i reb; domesticis. **Qz ac natura ḡnis ad b̄ aliquo. inclinet declaro sic. p̄creacō filioz. cōis ē oib; aialib; q̄uis ad b̄ n̄ inclinz natura vno. i oib; qz qdā sūt aialia quoz. filij nati statim p̄nt sibi victū sufficiēter acquirē. vñ ad quoz sustētacōz sufficit vir p̄ se. Et iō q̄uis i istis natura inclinet ad coitū n̄ tñ ē in istis d̄terminacō masculī ad feiam. In ill; ac i q̄b; filij idigēt sustētacōe v̄tutū p̄lis v̄sq; ad paucū tps ē d̄terminata p̄ naturā cō iunctio masculī ad feiam ut p̄z i q̄busdā auib; filij aut hoim idigēt cura v̄tutū p̄lis v̄sq; qz ad magnū tps. et iō i hoib; natura incliat ad d̄terminatā diūctōez maris et feie v̄sq; ad magnū tps. qz ex h̄ nō pōt cōcludi qz natura ḡnis inclinz ad isepabile v̄nionē p̄ totā vitā. iō natura ḡnis n̄ incliat ita p̄fē ad m̄ionij sicut natura sp̄ei q̄ ē cōuenit hoī s; qd̄ est hō. **Qz aut ad b̄ inclinz natura sp̄ei p̄fectus qz natura ḡnis declaro sic. Ius nature dē a natura hūane sp̄ei. ē qd̄ natural rō hoīs dicitat Natural ac rō hoīs n̄ tñ dicitat filioz. p̄creacōez s; etia educacōez et istructiōe. Vñ s; m̄******

p̄lm. viij. et bi. c. xj. filij h̄nt a p̄tib; esse nut̄imentū et disciplinā. **Disciplina aut pentuz indigēt filij ut in p̄libus p̄ totā vitā vitam non p̄nt aut omode filij sic instrui nisi h̄nt certōs p̄tes. Et n̄ ess; indissolubil obligacio viri ad mulierē. si em̄ essent p̄tes certū n̄ tñ obligati n̄ ess; eoz. tā p̄fecta et diligēs sol; citudo ēca p̄lis educacōez. Vñ videm; qz nati de fornicacōe l; certōs habeāt p̄tes ab his tñ ut p̄lmū negligunt. et iō natural rō dicitat debē esse obligacōz d̄terminati viri ad d̄terminatā mulierē indissolubili p̄ totā vitā q̄ obligacio est m̄ionij. **Qz etia ad m̄ionij inclinet natura p̄ cōpacōez ad eius finē scdāriū q̄ ē mutuū obsequiū sic pōt ostēdi. hoies in defectib; et p̄fectib; h̄nt se inter se sic ex cedētes et excessi. iō dicitat naturale iudiciū rōis hoies debē s; cohabitare ut mutuo sibi inaicē suppleāt defect; p̄pter qd̄ dicit p̄la. j. po. c. ij. qz hō natura ciuile aial ē. qd̄ cōcor dat dicto apli dicētis gal. vj. alter alterius onera por. **Sil i mō dici p̄t qz cū i reb; domesticis qdā magis cōueniant viro qz mulieri et ecōuerso. natural rō dicitat n̄ tñ cohabitacōez viri et mulieris i vna domo ut suos defectus mutuo suppleāt s; etia cohabitacōz p̄ totā vitā indissolubilē ut libēci et fideli; sibiūicē subueniāt. vñ p̄la. viij. et bi. c. xj. viro et vxo ri amicitia videt s; naturā inexistē. **Ad em̄ naturā cōiugale aial. **IV** v̄tz m̄ionij institutū fuerit an p̄tm. **Qz duplex ē vsus m̄ionij. et s; h̄ duplex est istructio vna i officiū nature m̄ultiplicade. altera i r̄mediū culpe vitade qz ad p̄mā p̄t dici sacz lāge i rōe signi n̄ cāe. qz ad scdāz vō p̄pē i rōe signi et cāe inq̄ntū erat medicamentū cōcupis. p̄ma istructio fuit facta i paradiso an p̄tm. scda vō ē paradisu post p̄tm. vñ istructio ip̄i inq̄ntū ē sacrm p̄pē p̄tm fuit n̄ ante. **IV** v̄tz fuerit istructio a dō immediate. **Qz de m̄ionij istructiō p̄dixit. cū ut h̄et. gen. ij. dixit. n̄ ē bonū hoim esse solū faciam; et adiutoriū sile sibi. m̄ionij at scō instituit implicite cū d̄ costa ade dormientiis forma mulierē et adduxit eā ad adā ut habeat e. c. **Et ip̄z m̄ionij vbo p̄dixit. cū dicit gen. j. crescite et m̄ultiplicami et replete terrā et sub icite eā. vñ aug. xij. de ci. c. xxi. nos nullo mō dubitam; s; m̄ b̄ndictōez dei. cre. et mul. et re. ter. donū ēē nupciaz. qz de; an p̄tm hoīs abinico d̄stituit creādo masculm et feiaz. **Adā vō deo ispirate istructōez m̄ionij specifi canit cū dixit gen. ij. h̄ n̄ os ex ossibus m. et caro de car. m. et p̄az p̄z. q̄obzē dereliquit hō p̄rem et m̄fēz et adherz vxo. sue. et ēē duo in carne vna. In q̄b; v̄bis tria bona m̄ionij exp̄plicauit. s. bonū isepabilitatis cū d̄ p̄pter h̄ reli. hō pa. et ma. i. cohabitacōz p̄ris et m̄is. **Et bonū fidei cū d̄ adheret vxo. sue n̄ alie ne. **Et bonū p̄lis cū d̄ et ēē duo i carne vna s. p̄lis vni; p̄creade. **Fuit ac cōueniēs m̄io niū institui p̄ deū et hoiez dimit; ispiratū ut cā effectui r̄nderz. In m̄ionio em̄ est v̄c; sp̄ual in signādo et efficiēdo. et ad aliqd̄ carnale. **Et hūanā. s. obligacō ad carnalē actū. **Et hec**************************

dicta sunt de mōnii institucōe. in q̄ntū fuit
in officiū. In q̄ntū etiā fuit i remediū fuit in-
stitutū a dō p̄ p̄t̄m ip̄licite cū dixit mulieri
in dolore p̄as filios et sub viri eris p̄tate et
ip̄e dñabit̄ tui. et ade dixit. q̄ audisti vocem
v̄rois tue rē. Ex quib⁹ et sequētib⁹ s̄l i vñū
collectis videri p̄t deū ifinuasse copulā eorū
iam nō esse i officiū s̄z etiā i remediū. **Exp̄ss⁹**
autē instituit h̄ de⁹ cū post diluviū dixit noe
et filiis eius. creſcite et multiplicamini rē. mul-
tiplicacō em̄ hoim diuincōe maris et f̄cie p̄-
ficiat̄. Cū at̄ x̄ps dixit. **Mat. xix.** qd̄ de⁹ dixit
hō nō ſepet p̄ illa v̄ba mōnii n̄ instituit s̄z
mōniū dudū institutū ſepari n̄ poſſe oſtēdit
**Et hoc dixit ad inſtruendū eos q̄ de ſepabili-
tate mōnii n̄ bñ ſenciebāt. ut p̄z p̄ l̄raz ibidē
hec rich⁹. Sēdm̄ at̄ ſcotū cū mōniū ſit ſac̄m
noue legis ſm̄ qd̄ tenet ecc̄ia imēdiate fuit a
x̄po iſtitutū ſicut et alia noue legis ſac̄ra. vbi
autē i⁹ iſtituerit n̄ habet̄ plenius q̄ **M. xix.**
ibi em̄ d̄tractū mōnii iſtitutū p̄z gen. ij. ap̄-
probauit n̄ iſtituit. et vlt̄er⁹ d̄tractū mōnii
ſac̄m ap̄e dictūz anēxuit. qd̄ accipi p̄t ex h̄ q̄
addit qd̄ deus diuincit hō n̄ ſepet. ut n̄ intel-
ligat̄ de⁹ p̄ciſe intelligēdo d̄tractū mōnii
cōiungere. s̄z diuincit ext̄uc ḡroſe p̄ iſtituci-
onē ſac̄i cū eo ſtātis mōnii d̄tractū. **Obi-
ciat̄ at̄ q̄ ēca ea q̄ de⁹ imēdiate iſtituit nulla
p̄t fieri imutacō p̄ hoim s̄z p̄ ecc̄iam muta-
tacio ſit ēca mōniū tota die. ergo rē. **¶** q̄
mutacō p̄ hoies n̄ p̄t fieri circa mōniū q̄ntū
ad ea q̄ dīna iſtitucōe d̄terminauit. s̄z qd̄ ad
ea que in d̄terminata p̄ ecc̄iam d̄terminanda
reliquit. hec bon⁹.****

Quarta t̄ciū qd̄ ē de obligacōe mōnii q̄
ran⁹ p̄la. s̄. v̄t. fuerit i p̄cepto an̄ p̄t̄m
i⁹ q̄ ſic. ut vult m̄gr̄ ſē. li. iij. di. xvj. Nā cā
iſtitucōis mōnii i officiū duplex eſt vna p̄
ſtatu inocēcie. s̄. multiplicacō ſp̄ei hūane ap̄-
ter oplendū num̄z electōz. altera p̄ ſtatu
culpe. s̄. d̄ſuacō ſp̄ei hūane p̄ ſuccēſſiōez id̄i
uiduoz. p̄pter h̄ datū ē bis p̄ceptū i⁹. s̄. creſ-
et m̄l. ſel̄ an̄ p̄t̄m i padiso gen. i. et ſel̄ poſt
p̄t̄m t̄rmiato diluuiō gen. ix. Dico g⁹ q̄ an̄
p̄t̄m mōniū et v̄ſ⁹ ei⁹ fuit i p̄cepto. q̄ tñ fu-
it p̄ceptū affirmatū n̄ obligabat n̄ p̄ loco et
tpe. **Et iō p̄m̄ p̄t̄es n̄ fuerit t̄rſgreſſores iſt̄-
us p̄cepti. l̄z nunq̄ fuerint in padiso carnal̄
copulati. Rō cui⁹ p̄t ſic assignari. p̄mo q̄a ſa-
tis cito poſt formacōez eue facta ē illa t̄rſ-
greſſio p̄pter quā ſūt eiecti d̄ padiso. Sēdo q̄
d̄terminacōez t̄pis qd̄ icipient coire expectabāt
dimina autoritate. et has duas t̄ḡit au⁹. ix.
ſup̄ gen. Tercia ē q̄ ſup̄fluitas cū t̄rcia di-
geſtione digeſti. q̄ ē materia ſemis n̄dū erat
i eis. **¶** Si obiciat̄ q̄ dām. li. ij. c. vlt. et ſilr li.
iij. c. xvj. ſentire v̄t q̄ ſi hō ſtēſſ⁹ deus gen⁹
hūanū ali⁹ q̄ p̄ coitū m̄l̄tiplicafſet. dicēdū q̄
i⁹ dīc̄ opinādo. vñ addit fortāſſis n̄ aſſerēdo
nec ei⁹ opio eſſ⁹ i h̄ tenenda. vñ et aug. xij.
de ci. c. xxiij. reprobat eā. **¶** V̄t. copula cō-
iugal̄ fuerit ſub p̄cepto p̄ p̄t̄m. **¶** s̄z mōniū
p̄ p̄t̄m fuit et i officiū et i remediū. qd̄ ad p̄-
mū fuit ſub p̄cepto p̄ p̄t̄m donec facta fuit**

multiplicacō ſufficiēs hoim ad cultū diuinū
**Et tot vacātes erāt illi op̄i q̄ melius erat ma-
nere aliquos i v̄ginitate v̄l viduitate q̄ om̄s
cop̄le diugali itēdē. Quo ad ſm̄ at̄ nūq̄ fuit
in p̄cepto q̄z mōbū carnal̄ d̄cupie hoies ef-
ficaci⁹ p̄t̄ t̄pare p̄ exerciciū meditationum
et affectionū ſp̄ualiū et d̄gustacōez celeſtiū
et maceracōez corpum q̄ p̄ mōniale d̄cubitū
ſic em̄ dīc̄ bñ. i epl̄a ad ap̄rios p̄ntes ḡuſta-
to ſp̄ū n̄cē eſt d̄ſipe carnē affectū celeſtia
terrena n̄ ſapiūt. eternis ibiant̄ ſalūdio ſunt
t̄rſitoria. Nō igit̄ obſtat de beata v̄gine. q̄
tpe ei⁹ iā facta erat ſufficiēs multiplicacō
hoim ad cultū diuinū. et iō copula diugalis
iam n̄ erat ſub p̄cepto. vñ nec iō. ba. m̄r̄ eniū
d̄traxit. v̄l p̄t̄ dici q̄ p̄ſone p̄uilegiatē ſicut
beata v̄go. et iō. ba. erat ab illo p̄cepto p̄ di-
uinā d̄ſp̄ſacōez ſecrete exēpte. **¶** V̄t. mō ob-
ligent̄ hoies ad i⁹ p̄ceptū. **¶** s̄z q̄ n̄ qd̄ p̄z p̄ h̄
q̄ ap̄ls. i. cor. vij. v̄ginitatē d̄ſulit q̄ d̄traria-
tur cop̄le diugali. Nā p̄ceptū i⁹ fuit affirma-
tiū iō n̄ obligat ad ſp̄ ſz p̄ loco et tpe d̄uciē
tib⁹. et iō q̄ndū fuit modic⁹ numerus hoim
deuz colectū i⁹ p̄ceptū obligauit q̄ cauſa mō-
ceſſat. q̄ magna eſt m̄l̄tiplicacō hoim deum
colentiū. et tot vacāt copule diugali q̄ expe-
dit ut multi maneāt i d̄uincia v̄ginali et vi-
duali. **¶** Euit etiā i⁹ p̄ceptū ſatis reuocatū p̄ h̄
q̄ ap̄ls d̄uincia v̄ginalē p̄fert cop̄le diuga-
li. ut p̄z. i. cor. vij. et p̄ h̄ q̄ caſ⁹ i qd̄ obligat
n̄ manet. ſi tñ redigeret̄ mund⁹ ad tā p̄uū nu-
merū hoim q̄ q̄baſdā caſtitatē ſuantib⁹ alij
n̄ ſufficerēt ad ſufficiētē m̄l̄tiplicacōez hoim
ad cultū dīnū. tñc mōnial̄ cop̄la oib⁹ illi
actui vacare potētib⁹ eſſet p̄ceptū. tñ iam tot
credūt̄ ſaluat̄ et tñ ſūt hoies p̄ mūdū m̄l̄ti-
plicat̄. q̄ ſic dīc̄ aug. d̄ bono diug. ſi oēs vel-
lēt d̄uincē ab oī d̄cubitu d̄ corde puro et d̄ſcia
bōa n̄ ficta m̄l̄tociet⁹ dī citat̄ d̄plet̄. h̄ rich⁹.**

De cauſa efficiētē mōnii.
ſc̄z de conſenſu ti. viij.

Postea d̄ſiderādū ē de cā efficiētē mō-
nii. s̄. de d̄ſenſu p̄ quē h̄z mōniū d̄tra-
hi. et p̄mo de cōſenſu ſimpli⁹. ſēdo de
d̄ſenſu d̄firmato iuramēto. 3⁹ de d̄ſenſu cui ſu-
puenit copula carnal̄. q̄rto d̄ d̄ſenſu coactō.
q̄nto d̄ d̄ſenſu d̄dicionato. ſexto de d̄ſenſu ad
t̄ps. ſeptio de d̄ſenſu p̄ p̄curatores iter abſc̄-
tes exp̄ſſo. octauo de d̄ſenſus mōnial̄ obie-
cto. i. i qd̄ ſit ille. **¶** Circa p̄mū q̄runt̄ p̄la. s̄.
v̄t. d̄ſenſus ſit cā efficiēs mōnii. **¶** s̄z q̄ ſic
vñ enſo⁹. mōniū n̄ facit coire s̄z volūtas. ex
de ſp̄o. d̄no. tuas dudū. cū em̄ om̄e ſac̄m ha-
beat aliqd̄ ſenſibile et aliqd̄ ſp̄uale. ē em̄ iui-
ſibil̄ ḡra viſibil̄ forma. op̄ter q̄ h̄eat aliquid
hūanū et aliqd̄ dīnū. In mōnio ergo ē aliqd̄
hūanū et h̄ eſt d̄ſenſus hois. et aliqd̄ dīnū. et
h̄ eſt iſtitucō dei. q̄ntū g⁹ ē ex p̄te hois. ſol⁹
d̄ſenſus exp̄ſſus fac̄ mōniū v̄t. d̄currētē tñ
iſtitucōe dīna. cū em̄ tam vir q̄ mulier ime-
diate ſubſint eidē d̄ño. ſola volūtas eorū nō
p̄t̄ t̄rſ ferre p̄t̄atē eorū ab vno i alterū. n̄ vo-
lūtate et autoritate d̄nis d̄ni d̄currētē. h̄ pe.
¶ V̄t. d̄ſenſus tacit⁹ ſufficiat ad eē mōnii

¶ Ad contrahendū mōnīū requirit̃ cōsensu
mutu⁹ p verba de pñci vel p alia signa in nō
valentib⁹ loq̃ exp̃ssus. p verba in quā de pñci
ut cū dicit vir. accipio te i meā vxorē. et m̃r
dic. accipio te i meū. ex d̃ spō. si inter. vbi po
nit̃ dēa forma verborū. vel etiā cū dicit alia
vba filia cōsensū exp̃mencia de pñci. et addit̃
vel p alia signa. qz multi pñt cōtrahē mōnīū
p nut⁹. ex de spō. tue fñitaci. Inter etiā abnē
tes et q̃ nun. p se viderūt p̃t cōtrahi mōnīū p
pcuratores et lras cōsensu mutuos exp̃men
tes. ut ec̃ habet̃ ifra articulo. vij. h⁹ a. dum
tñ fama vel auditu ṽl aliq̃ alio⁹ se nouerint
xxx. q. v. nec i⁹ in glo. et. xxij. q. ij. n̄ ois. q.
cū d̃ i glo. Rō aut̃ q̃re requirit̃ exp̃ssio mutui
cōsensu p aliq̃d sensibile signū ē. qz sic ē insti
tutū. cui⁹ institucōis rō cōgrua fuit. qz mō
nū est sac̃m et de rōne sac̃i est ut s̃ dictū est
q̃ i eo sit aliq̃d sensibile signū. hui⁹ sentēcie
sunt rich. et cōter oīs theologi. Et ec̃ bñ. ex
d̃ spō. tue fñitaci i glo. v. et. c. tua. i glo. v.
vbi dicit q̃ adesse mōnīi duo sūt necēaria. s.
substācia siue materia et forma. p substācia
est ibi cōsensu. Et p forma vba ad exp̃mendū
cōsensu deputata. h̄ idē sentit etiā inno. ibid̃
¶ S̄ obicit̃ cōtra h⁹. qz ex de spō. tue fñita
ti d̃ sic. mōnīū cōtrahi i veritate p legitimū
viri et mulieris cōsensum. s̄ necēia sūt q̃ntum
ad ecciam verba cōsensu exp̃mencia de pñci.
s⁹ vba n̄ requirunt̃ ad h̄ ut i foro dei mōnīo
nū cōtrahat̃ s̄ tñ ad h̄ ut ab eccia mōnīū cō
tractū iudicet̃. **¶** I valētib⁹ loq̃ s̄m rich. liz
verba sint necēia q̃ntū ad ecciam. nihilomin⁹
etiā sūt necēia ad h̄ ut i iudicō dei mōnīū cō
trahat̃. vñ vba illi⁹ decre. intelligi debēt p
appropacōez. qz i iudicō dei pñcipalior ē cō
sensu interior q̃ exp̃ssio ei⁹ exterior. In iudi
cio aut̃ eccie ē ecōuerso. s̄m vñ gos. vba req̃
runt̃ tñ quo ad ecciam n̄ q⁹ ad deū nec quo
ad mōnīi essenciā. ut vñ dicē dicta decreta.
requirit̃ em̄ eccia vba ut cōsensu pbat̃. Nec
s̄m eundē sufficit si loquat̃ tñ alter s̄ optet
vtrūqz cōsensum exp̃mere vbi s̄ loqui possit
vtrūqz. s̄m vñ ho. n̄ requirunt̃ vba nec ad ma
trimonij essenciā. nec quo ad ecciam s̄ suffi
cit cōsensu. Vñ sufficit q̃ dicat cōsentim⁹. ff.
de re. iur. nupcias. et ex de clādes. despon. q̃
nobis. Sufficiūt ec̃ s̄n aliq̃b⁹ vbi signa i lo
quēte. Nā si is q̃ loq̃ nō pōt cōtrahit p nutum
m̃l tomagis q̃ loqui pōt. ff. de le. ij. nutu. Itē
vide⁹ q̃ sufficerz volūtate suā scribē sine ver
bis. ar. c. de tes. iubem⁹. plus est etiā cōs. nē
re facto q̃ vbo. ex de ap. dilecti. vñ n̄ refert
vtrū facto ṽl verbo q̃s cōsenciat. ex de diu.
ser. c. fi. Vñ si p⁹ nutū ṽl signū spōsa sequat̃
virz et ip̃o facto sine vbi cōsenciat i eum erit
mōnīū. S̄l r si dicat volo te h̄ē i vxorem si
vis me h̄ē i virz. et si i h⁹ cōsensu q̃ sit vñ
mōnīū osculeris me et statiz mulier osculet̃
eū erit mōnīū sine aliq̃bus vbi ex de mōo
cōtra. cōtra iter. ec. c. j. Nec obstat i⁹. s. q̃ ver
ba sūt necēia q̃ntū ad ecciam qz ibi d̃z subaudi
ri ṽl signa. qd̃ p⁹ p h⁹ q̃ sequit̃. nā et muti c̃
Vel loquit̃ i⁹. c. tue. de mōo vñ et exp̃ssio. h̄

host. i. sū. et ex de spō. dudū. c. j. **¶** Obicit̃ ite
rū. qz i illo. c. nō ois. q. cū d̃ i ter. et glo. et
in illo. c. tue fñitaci. in glo. habet̃ q̃ si cōtra
hāt p̃ctes filijs pñab⁹ et sciētib⁹ sufficit eo
rū taciturnitas. **¶** I dicūt aliq̃. ut ho. et tho.
q̃ in cāu p̃dicto sufficit cōsensu sine vbi eo
rum q̃ cōtrahūt. qz vba pñci et taciturnitas
filiorz pñciuz et vba intelligenciū ēqualent
sensibili signo exp̃mēti interiorē cōsensū max
ime qñ aliq̃ gestu annūt et ex verecūdia. loq̃
omittūt. si at̃ vba dicerent̃ p alios quā p pa
rentes n̄ sufficerz p̃dicta taciturnitas p⁹ em̄
i h⁹ valēt vba pñci eo q̃ filij sūt aliq̃d sub
stancie eoz. Alij at̃ p̃dictas glo. negant. nec
em̄ in ter. ex q̃ accipiunt̃ s̄m rei veritatē pñt
h̄ēi. hec rich. Aliq̃ vñ distinguūt. ec̃ q̃ refert
an aga⁹ de cōiunctōe eoz. q̃ sunt sui iuris an
alieni. In pmo cāu requirit̃ cōsensu exp̃ssus
cōtrahentiū mōnīū. In 2⁹ sufficit taciturni
tas cōsensu ip̃oz cū exp̃ssione eoz i quoz
p̃ctate sūt cōstitutū. et sic distiguit pe. c̃. argu
mentū ad h̄. xxij. q. ij. q. cū d̃. Nō ē inq̃ vir
ginal⁹ pudoris eligē sibi virz. exp̃ctica mas
d̃z videri qm̄ virz exp̃ctisse. verecūdiā p̃mit
tat an̄ p̃ nubat qz cōiugū verecūdiā plus cō
mēdat. de h⁹ vide. ff. e. u. l. h⁹ legis. q̃ cōtra
hunt̃ quoz. **¶** Vñ i mōo sit op⁹ scriptura
I ex p̃ sic. ff. de spō. sufficit. lex tñ scripturam
de mōo desiderat qñ liberta cū senatore cō
trahit. ṽl vbi illustres cōtrahūt mōo ppter
barbaros i aut. ut liceat m̃i et auie. q. qz. q.
dudū coll. viij. ṽl siq̃s cōtrahat. cū cōcubia
insti. de nup. q. vlt. h̄ at̃ vltimū intelligas qñ
tū ad legitimacōez filiorz. qz s̄m leges n̄ in
telligunt̃ ali⁹ legitim. h̄ host. et azo. n̄. de
nup. is. **¶** Quid si dicat viro vis talē ṽl pla
cet tibi tal. et ille r̃ndet placz. et postea simi
liter mulieri. et illa r̃ndet placz. **¶** I mōnīū
cōtrahi qz tal iterrogacō et mōo sit qñ q̃s ē i
eōm cōsenciat vbi cōtrahit̃ mōnīū spūale.
h̄ host. ex de spō. sponsa. **¶** Quid si vir dicat
pmitto tibi q̃ p̃uidebo tibi tāq̃ vxori et illa
idē r̃ndet. **¶** I s̄m host. in sū. et ex. e. ex pte.
e. p mōo ē iudicādū nisi de itencōe cōtrahā
p̃stent̃ dūmō ad h̄ venerit et ad h̄ cōtrahē
dum apti sint. ar. ex. e. ex lras. **¶** Quid si dicat
pmitto tibi q̃ n̄ dimittā te p meliori ṽl p̃io
ri. **¶** I s̄m ho. sup. c. ex pte. e. idē est dicēdū
qd̃ d̃ cāu p̃missio. In talib⁹ em̄ et silib⁹ dubijs
sp̄ ē p mōo iudicādū. ar. ex de sen. et re iu
di. c. fi. **¶** Quid si dicat a viro pmitto tibi q̃
habebo te p legitima vxore. et mulier filr̃ ocō
uerso dicat. **¶** I p h̄mōi vba cōtrahit̃ mōnīū
ex de spō. ex pte in ter. et glo. et xxx. q. v. nec
i⁹. q. s̄ obicit̃. qz h̄ vbi h̄bo ad pñs tps re
ferri pōt. ex de mōo cōtrac. cōtra iter. ec. ex
lras. s̄m host. et gos. subaudiendū ē decetero
vel ab h⁹ tpe. qd̃ tñ si fuerit exp̃ssus n̄ erit du
biū. ut p⁹ ex de iureiurā. queadmodū **¶** Sec⁹ ē
si dicat̃. ducā te i vxorē. et idē dicit jo. i illo
c. nec i⁹. de h⁹ vide s̄ i casu fili. ti. ij. hui⁹ li.
¶ Quid siq̃s iurauit q̃ velit aliq̃ retinē ppe
tuo secū. **¶** I mōnīū n̄ ē nisi dicat q̃ velit cā
retinere i vxorē legitimā. i autēti. q̃b⁹ modis

naturales eff. le. 5. pñl. sec² ē sñm cañ. xxij. q. ij. solet. hec jo. xxx. q. v. c. j. intellige q in pñcto casu erit mñoniū sñm cañ. si agatur ut mñoniū detrahatur. ut etiā dñ i glo. illi. c. solz.

¶ Vñ dñsensus expñsus pñba de futuro faci at mñoniū. **¶** qñ nō. qñ nō est dñsensus de detra hēdo tñc mñoniū. sñ facit spñsalia qñ ē pñm. sñ sño de cōsenciēdo. **¶** Vñ cōsensus expñsus pñba de pñci si desit dñsensus iterioz faciat ma trioniū. **¶** qñ duplex est forz. scz pñmale et iudi ciale. In pñmo iudicat sñm veritatez. In 2º sñm allegata. ex. de spñ. tua nos. i. fi. Dicendū g. qñ i foro pñiali nec est mñoniū nec mñoniū iudicandū. cui² rō est qñ i oib² sacñs requiri tar intēcio volūtaria faciēdi illud qñ ecclia facit. qñ gº tal nō intēdebat cōtrahē mñoniūz iō nō est mñoniū. In foro vñ iudiciali aut do las pñari pñt evidenti² signis. et sic ecclia nō iudicabit mñoniā aut nō. et sic iudicabit. sta bit em vñba. sñ bon. et tho. et cōueniūt cū eis cōiter theologi. et rap. et host. **¶** Sñ obicit² qñ si cōsensus iterioz requiri² i vtroqz cōiugū tunc neuter de altero scire poterit an sit ver² cōiug. et sic qñlibz mñoniū cōtrahēs piculo se exponit. **¶** qñ de quolibz ē pñsumēdum bo num nisi maifeste appareat cōtrariū. et iō de omī pñsumendū est qñ corde dñsenciat si ore ex pñat nisi pñ signa evidēcia fictio appareat. vñ ille ex pñte cº nō ē dolus excusat² pñ ignorā ciam a pñctō. **¶** Obicit² iterz qñ si qñs pñbet² con sensisse i aliquā pñba de pñci cogit² pñ excōi z caciōis sñiam ut eā hēat vxorē liz dicat defu isse dñsensus iterioz etiā si postea cū alia cō traxerit iterioz dñsensu vñbis expñso. et hº nō esset si requireret² dñsensus mētal² ad mñoniū ergo nō requirit². **¶** qñ in tali casu ecclia cogit euz ad standū cū pñma vxore qñ iudicat eū sñm ea qñ foris apparēt. Nec i iusticia decipit² liz i fa cto decipiat². ille tñ pocius dñ excōi acōz su stinē qñ ad pñmā vxorē redire vel dñ ad aliam regionē remotā fugē. sñ tho. **¶** Obicit² ad hº qñ in foro iudiciali credit² cuilibz detra se re stificāti. gº si qñs neget se corde dñsensisse debz credi sibi. **¶** qñ ecclia hñ testimoniū i detrariū Et qñ etiā tale testimoniū turpitudis est i pñu diciū cause mñonial qñ ē fauorabil. iō tal vi ri testimoniū nō audit². In foro tñ dñcie credit² sibi in quo hñ suā turpitudinē dñfite². sñ bon. **¶** Obicit² etiā pñ dolus et fraus nemī debent pñocinari. gº dñ. **¶** qñ ibi sūt duo. sñ defect² dñsensus qñ sibi pñocinat² i foro dñcie ut nō asti gat² vinculo mñoni. licz nō i foro ecclie i quo iudicat² sñm allegata. Et dol² vñboz. et hic i neutro foro sibi pñocinat² qñ i vtroqz pñ eo pu nitur. **¶** Quid si qñs dicat ita petre accipis ag netē in vxorē et ipse rñdeat dñe. petr² accipit a znetē i vxorē. postea interrogat mulierem. Agnes accipis petr² i vñz. et rñdet sic. nūqd pñ hec vñba inter tales ē mñoniū iudicandū licz petr² dicat qñ nun pñ dñsenserit. **¶** nō absurde dici pñt qñ pñbitero interrogāte publice āte fores ecclie sic fuerit cōtractū et postea se cuta solēnicas dñsueta erit pñ mñonio iudican dum ut etiā pñ ex supñdictis. Si aut alio inter

rogante et post talia vñba secuta fuerit copla carnalis adhuc pñ mñonio stabit ecclia. Nā carnalis copla etiā vñba de futuro trahit ad pñs tps pñsumptiue. ex de spñ. is qui. et. c. fi. et. c. veniēs. Idē vide² si in domo spñsi fuerit traducta dñ tñ inueni² corrupta. argumētū i his qñ dicent² infra de frigidis. alñ mñoniūz nō facerz traductio sola. ff. de spñ. qñsito. Et sñ si volūtaria fuerit traducta. Secus est si tra ducatur i vita et fugiat pñcito habuit libera tē. ex de spñ. nemēs ad nos. et dñ. spñ. ipu. et lñs. vñ vñs. Effuge cū poteris ne dñsensis se puteris. Et sic carnal copula i vñgine et tra ductio in corrupta eqñpan². ut ex. de spñ. ve niēs. et de dñm. l. c. fi. Et sñ mēbz dñstinctōis apte pñbat lñs ex dñ spñ. tua. ibi et iter eoz zc. et ibi qñ qñliter zc. qñ dñ. tu dicis qñ nun pñ cōsen seris i mulierē nos tñ nō videm² qñliter sñ tibi dñtare possit et ex qñ eaz cognouit. tñ ex vñbis pñcedēbz liz indirectis. tñ ex carnali copula subsecuta pñculdabio ē mñoniū pñsumēdū ar. expñso de dñ. ap. pñ tuas. Si aut eā nō cognouit nec traduxit nō iudicat² mñoniū. et hñ ē qñ dñc iō. c. tua in si. ibi cū i eo nec substācia zc. nec forma verborz zc. sabaudi. nec alia indicia. pñ qñ habetur detract². sñ host. **¶** Quid si dicat alter se aio ludēdi vñba pñtulisse. **¶** sñm host. papa sup hñ est cōsulend² qñ est casus nouus de maiorib² casib². ar. ex de trāsla. epī. c. j. Et hº i casu sñli pñbare vñ aug² de dñse. di. iij. solz qñ. Scdm iura tñ qñ mō currūt dici pñt qñ si vterqz iuret qñ ludēdi aio vñba pñtulerūt nō intēdentes detrahē. et testes qñ pñtes fuerunt pñdñet iurent qñ credūt vñz iurass² marie qñ erāt potati nec erat hora sobria detra mñoniū iudicabit². Nā ebri² dñ ignorās. xv. q. j. sane dicim². et sic nō dñsent. ar. c. de donac. nec inuit². **¶** Quid ē si qñs pñ ludo repñcandō. cū aliqñ famula. vestib² alienis induta cōtraxit. **¶** sñ si ambo dñtēnt² qñ cōtrahē intēdebat mñ trioniū. standū est dñfessionī eoz. ex. de clā. des. despñ. c. j. et. ij. Si aut alter dñfiteat² et al ter neget papa bene facerz si ius statueret qñ mñoniū tenerz in penā eius qñ clā detraxit et qñ mō penit². Vñ ad instācia ei² nō vñ mñoniū sepandū. ar. ex de eo qñ duxit i mñoniū. c. j. et j. q. j. si qñs pñ ignorāciaz. et sic i dubio iudicat hec host. **¶** Quid si dicat² de aliqñ qñ nō fuit vñ nō est vxor. **¶** sñ sufficit pñbare qñ eā in ecclesia publice despñsauerit et subarrauerit. vñ qñ cā mñoniū hñdicti fuerint. et postea eā in domū suā duxerit et vxorē habuit et tenuerit. licet nō pñbent² vñba qñ sepe pñ nimio tumultu vñba nō pñt audiri. Et frequēter puella verecūdia ducta suam nō expñmit volūtate. pñbant² hñ ex de spñ. ex lñs. i. qñ ē vñz nisi violencia alle getur de qñ dice² infra. Videtur etiā sufficere qñ post detractū mñoniū eā in vxorē tenuit ac traduxit. vñ qñ dixit qñ nun pñ eā dñmitterz sñ ei spñ adhererz. tal em vxor dici pñt. di. xxij. xpiano. Itē liz instrūta nupcialia sola ad pñ bacōez mñoniū nō sufficiāt. c. de nup. neqñ sñ nupcijs ut etiā dicetur infra. pñbat² tñ mñoni um pñ instrumētū i quo se cōiuges vocāt. et

donacōez ppter nupcias mulieri factā tanq̃
vxozi cū fama et alijs indicijs. ex de p̃sump-
illud. et sic pōt intelligi i^o. ff. de ritu nup. in
libe. et. ff. de decubitis. i. decubitu. alias aut
m̃ioniu n̄ p̃sumit^r s̄ stupr. nisi volūtas p̃pria
suffragauerit et alia vota succurrerint subau-
di tacita vel exp̃ssa ut p̃z ex p̃missis. si n̄ oīa
dicat. s̄z oīa dicit i^o. xxx. q. v. aliter. et accedit
optime i^o. ff. de spō. q̃litu hec hō. Et breuiter
eciā in sum. **¶** Vt q̃ba requirant^r vel nō et
vix sufficiēter p̃batū sit vel n̄. relinquendū
est s̄m hōst. arbitrio iudicis. q̃ in p̃ecta q̃lita-
te p̃sonaz. et antiq̃tate t̃pis et cop̃la carnis
et alijs circūstancijs hec determinat. l. in ma-
gna p̃ce p̃cedēcia et sequēcia quō arbitrari
debeat instruat. **¶** Quid si mulier veiat bñ
dicēda an̄ fores ecc̃ie et postea neget se oīen-
sisse. **¶** Viro oīrariū legitime p̃bātē n̄ auditur
tal̄ m̃lier sine teste. nec testis recipitur si car-
nali^r oīgnita fuerit. ex q̃ m̃ionium accu. pos.
insup. q̃. sicut. ibi si post p̃ legitimo t̃pe acce-
dente s̄z copule carnali oīensis r̄. Et intelli-
go nisi cognita fuerit inuita et an̄ et post co-
pula carnis reclamass̄. tūc em̄ n̄ credere ei au-
diēcia denegandā. ex de spō. et mat. oīulta
cōi an̄ si. et ex de eo q̃ cog. oīsan. discrecōi. re
spōso. j. ubi vō n̄ apparz de reclamacōe in fa-
uorē p̃sumit^r i vix oīensis si carnali^r cogita
fuerit. sic itellige i^o. c. isup p̃sumit^r eciā oīen-
sis si cū viro lōgā morā oīraverit. ex de spō.
et mat. ad i^o qd. **¶** Si si statiz fugit et vult p̃ba-
re coactōez nō est sibi audiēcia denegāda ut
dictū ē s̄. h̄ hōst. **¶** Done q̃ aliq̃s p̃stet^r co-
ra p̃lib⁹. et dicat q̃ oīa q̃ dicet et faciet. n̄ fa-
ciat animo oīrahēdi m̃ioniu. et postea dicat
publice oīensio i te et mulier s̄l iter dicat nū
quid erit m̃ioniu **¶** Rñd³ bñ. q̃ ecc̃ia d̄z p̃ m̃i-
monio iudicare. q̃z recurrendū ē ad eōem in-
telligēcia verbor. ex de spō. ex l̃ris. j. h̄mōi
em̄ oīa n̄ possūt sue intēcioni deferre. **¶** Dre.
et si p̃bet p̃stacōez quā fecit. postea potuit
ab illa volūate recedē et i eā oīensire. et vi^o
p̃ i^o qd postea fecit publice. **¶** Et si dicat q̃ ad-
huc t̃pe oīract⁹ i eadē volūate erat n̄ credi^r
ei q̃z oīra eū it̃p̃taco fieri d̄z q̃ dolā adhibz
ut d̄z i dicta decre. h̄ bñ. ex d̄ spō. tua nos. et
hōst. s̄z p̃dicta forte sūt vera i iudicō ecc̃ie. se-
cus at̄ ē i foro oīcie. ut p̃z ex p̃dictis. **¶** Quid
si dicat tenebo te i vxoze donec moriar. cā de
cipiēdi eā. **¶** H̄ dicūt qdā q̃ est m̃ioniu indistū-
cte et sic ponūt casū. ex de spō. ex l̃ris. **¶** S̄z cer-
te si appa³ de dissensu et dolo n̄ est m̃ioniu
eciā i iudicio ecc̃ie. nisi forte carnalis cop̃la
se quāt. ut p̃z ibidē tua nos. h̄ hō. **¶** In iudi-
cio vō oīcie nunq̃ ē m̃ioniu nisi oīciat i corde.
¶ Nota tñ q̃ si q̃s dicat se dixisse h̄mōi verba cā
decipiēdi n̄ audit^r. s̄. i iudicio ecc̃ie. si vō di-
cat se dixisse cā iusti timoris bñ audit^r. ex de
spō. veniēs. ij. h̄ hō. **¶** Quid si q̃s ut possit co-
gnoscē mulierē figat se cum ea spōsalia con-
trahē dicēs. ego jo. oīensio in te cū tñ vocet^r
petr⁹. **¶** H̄ si tal̄ n̄ oīensiat n̄ ē m̃ioniu. ex de
spō. tua nos. **¶** Quid oīulendū est alteri cō-
iugū cū alter affirmat q̃ nūq̃ in eū oīensierit

nec oīensit. **¶** H̄ oīulendū ē ei q̃ b̄ n̄ credat.
q̃z nec alteri cōiugū i h̄ credē tene^r. ex de p̃-
bacōib⁹ p̃ tuas. **¶** Si at̄ temerarie credat q̃ al-
ter cōiugū vix. dicat durāte illa credulitate
nō l̄ ei cum illo carnali^r oīmisceri nec ad pe-
ticōez p̃pam q̃z credit q̃ n̄ sit ei⁹ diuix nec ad
peticōez alteri⁹ q̃z i h̄ sibi p̃iudicat q̃ diu se n̄
eē cōiugē affirmat si aut̄ postea se esse menti-
tuz affirmat et debitū petat si alter diuix i pri-
stina credulitate imaneat p̃plex⁹ ē q̃ diu illa
credulitas durat. q̃z illa credulitate p̃manēte
nō credit alterz suū diugē esse. vñ si debitum
redderz oīra oīciam faceret q̃z nec credit esse
debitū imo indebitū. **¶** Si aut̄ n̄ reddat eē pec-
cat. q̃z l̄ alter diuix i dicēdo se n̄ esse cōiugem
p̃iudicatz sibi q̃ ad p̃tātē perēdi oībitū q̃ diu
h̄ non reuocabat. tñ post p̃ reuocat. credo q̃
p̃iudiciū i^o expirat q̃z reuocacō oīcordat v̄bis
quib⁹ i oīractu exp̃ssit suū cōsensuz de p̃nti. h̄
riēb⁹. **¶** Vt cōsensus clādestinus faciat m̃io-
niu. **¶** H̄ ad eē m̃ionij sufficiūt h̄ duo. s̄. legi-
timitas p̃sonaz. et vnitās cōsensuū. **¶** Ad solē-
nitatē vō et decorē siue honestatē requiritur
p̃ncū tractatio et p̃biteri bñdictō. et nihī-
lomin⁹ h̄ duo sūt i p̃cepto ppter p̃ictm vitādū
q̃z sepe q̃ cōtrahūt occulte p̃ictet et cū alijs
cōtrahūt d̄ facto. et cū nō possit oīract⁹ p̃ba-
ri ecc̃ia nēcio decipit^r et sniat cōtra veritatē
et iō op̃ruit talia p̃hiberi. h̄ic ē q̃ si q̃s cōtra-
hit cū aliq̃ occulte l̄ sit m̃ioniu peccat tñ s̄c
fornicari⁹. n̄ tñ tñ q̃z fac cōtra p̃hibicōez ex.
de clāde. despō. c. ij. i glo. **¶** Ad maiore aut̄
euidēcia nota. q̃ s̄c m̃ioniu clādestinu d̄z
triplic^r ita eciā p̃t dici clādestinu cōsensus tri-
pliciter. vñc^o d̄z m̃ioniu clādestinu q̃ cōtra-
hit^r sine p̃ncia testiu. ex de clāde. spō. qd no-
bis. 2° mō qd oīrah^r n̄ h̄itis solēnitatib⁹ cō-
suetis. l̄z cōtractū fuerit i p̃ncia testiu. xxx. q.
v. ali^r. terci^o qñ sit sine p̃missa denūciacōe.
ex de clāde. despō. cū ihibicō. ubi eē i glo.
p̃dca ponit^r p̃dca distinctio. et quodlibz p̃di-
ctoz modoz si affuit cōsensus mutu⁹ p̃ vba
de p̃nti exp̃ss⁹. verū ē m̃ioniu s̄m dei et oīcie
iudiciū. ex d̄ clāde. despō. c. j. et. iij. q. v. no-
strates. **¶** Illd tñ qd ita ē clādestinu qd n̄ sit in
p̃ncia testiu n̄ iudicat^r vix m̃ioniu ab ecc̃ia
q̃ iudicat s̄m allegata. vñ si aliq̃s istoz i fa-
cie ecc̃ie cū alia p̃sona oīrahēz p̃cipet^r ei p̃
ecc̃iaz q̃ cū ea statz et ad p̃mā n̄ accedēz cui
tñ p̃cepto obedire n̄ oīberz q̃ntū ad reddicōz
carnal̄ debitu. q̃z magis ē obediēdū iudicō di-
et oīcie. i iudicō ecc̃iastico q̃ s̄m p̃sumpcōes
iudicat. **¶** In q̃bz tñ s̄m p̃ctō p̃bz obedire ecc̃ie
te^r obedire s̄c i subueiēdo illi m̃lieri in ne-
cessarijs si iōgeret et ipe illi et alteri sufficē
posset. h̄ riēb⁹. **¶** S̄z obicit^r q̃. xxx. q. v. al^r. de
de clādestinis m̃ionijs q̃ n̄ sūt cōiugia. s̄z ad-
ulteria l̄ cōtubernia. vñ stup̄ aut fornicacōes.
¶ H̄ i^o n̄ ē ita itelligēdū. q̃ n̄ sint legitia cōiu-
gia s̄z q̃z n̄ h̄nt decorē et debitā hōestatē et si
unt cōtra p̃hibicōez. et sic h̄nt culpā. **¶** Vel p̃t
dici q̃ i^o intelligendū ē de clādestio oīensu
n̄ exp̃ssio i p̃ncia testiu q̃ cōsensus n̄ effiē m̃io-
niu s̄z p̃sumpcōez. et iō tal̄ cōcubit⁹ ab ecc̃lesia

iudicat illicitus. licet enim concubitus in matrimonio sit licitus regulariter. per accidens tamen aliquo loco et tunc potest illicitus esse. ut propter scandalum populi vel propter prohibitionem ecclesie quod prohibet alicui coniugium carnale copulari antequam adhibeat matrio sollemnitas consuetas quam tamen prohibitionem quodammodo esse non dicunt respectu actus debiti reddendi sed respectu actus perendi. Unde peccat exiges sed non peccaret reddens. hec rich.

Equitur videtur de secundo articulo. scilicet de consensu iuramento firmato. Et circa hoc quod dicitur in iuramento tunc adiunctum consensui expresso per verba de futuro faciat matrimonium. Et quod non. quia per verba de futuro non contrahitur matrimonium sed promittitur futurum et per iuramentum tamen confirmatur quod in verbis significatur.

Equitur videtur de tertio. scilicet de consensu cui supponitur copula carnis. Et circa hoc quod dicitur per verba de futuro copula sequenti accedente consensui de presenti per verba tamen de presenti non expresso matrimonium efficiat. Et quod sic sit enim ex institutione sufficit ad contrahendum matrimonium consensus de presenti per verba de presenti vel alia signa expressa per carnis copulationem. Ita in relatione consensui sufficit ad contrahendum matrimonium iter legitimas personas consensus in matrimonio per expressum per carnis copulationem in relatione ad verba quod consensus de futuro per expressum licet neutrum predictorum sufficeret per se ad expressionem predicti consensus eo modo quod requiritur ad causandum matrimonium. sed rich. **U**t sufficiat ad matrimonium solus consensus de futuro cum carnali copula sequente. Et quod in canonibus esset matrimonium presumptum secundum ecclesiam iudicium. eo quod ecclesia per verba quod precesserunt de futuro et per copulationem carnis sequentem presumit consensum de presenti assumptum. et ipsos se mutuo matrimoniali cognovisse. tamen non esset ibi matrimonium verum nec secundum dei iudicium. quia matrimonium secundum rei veritatem sine consensu reali de presenti non potest contrahi. ex de sponsu. tua nos. sed rich. Alii distinguunt et bene ut mihi videtur quod tunc sibi copulantur aut affectu coniugali. ita quod vir credit copulari cum sua. et econverso. et tunc copula sequens facit matrimonium verum. non tamen propter consensum precedentem de futuro. sed etiam propter consensum tacitum precedentem. quod si nunc soluit quod promiserat. scilicet se eam ducaturum aut affectu fornicario. et tunc fit matrimonium presumptum non verum. Et hoc in iudicio foret quod iudicat de manifestis tamen. non autem in penali iudicabitur esse matrimonium. In hoc enim iudicat secundum rei veram confessionem. In illo vero secundum signorum exteriorum presumptionem. Et est talis hec presumptio contra quam non admittitur probationem quod est presumptio iuris et de iure. ex de sponsu. is qui fidei. et c. veniens. hoc finis est per. et vir etiam esse bonum. **Q**uid si quis ante carnalem copulationem presterit quod non cognoscet uxorem suam de futuro alio ostendit. et postea cognoscat. Et secundum hoc. per matrio est iudicandum. ar. ex de appel. sollicitudine. et de offi. dele. gtu. sed hoc forte est verum in iudicio ecclesie secus autem in foro consuetudinis. **Q**uid si in presentia plurium filiarum tunc dicat pater. promitto quod una de vobis omnibus ducam in uxorem. et respondeant omnes placet vel quilibet per se dicat. et ego promitto tibi quod si elegeris contrahi mecum. et ego ducam te in uxorem. et ipse postea cognoscit unam earum. nunquid est matrimonium. Et secundum hoc. quod sic. quod consensum ipso facto. ar. ff.

de legibus. de quibus. et ex. de appel. dilecti et c. ut nrm. Sed iste casus filius est casui posito in vi. hoc tractatus quod si quis iuraverit. et idem dicitur ibidem. **U**t per copulationem carnis solus consensus de futuro sequere alium matrimonium contrahi possit. Et alii dixerunt quod quavis prima matrimonium non fuerit verum sed presumptum tamen ex constitutione ecclesie in hoc contrahitur gratia impedimentum ne cum alijs contrahi possint. et si vir contraxerit cum alia prima vivente et mulier cum alio viro primo vivente talia matrimonia tamen nulla sunt dirimenda. unde ex de sponsu. is qui fidei. de de matrio. contracto post matrimonium presumptum quod neque verum nec aliquid censetur matrimonium. et huic opinioni viri consentire ibi de glo. in fi. Sed quia hoc opinio sit probabilis tamen non est vera. nec contra tenet a doctoribus. quia prima matrimonium cum non fuerit verum sed presumptum non gratia in hoc contrahitur verum impedimentum contrahendi cum alijs personis sed presumptum. Et quia ecclesia iudicat de interioribus per exteriores presumptiones. secundum matrimonium quavis esset verum secundum dei iudicium. dirimeretur tamen secundum iudicium ecclesie. et ad portum copulationem oppelleretur reverteri per ecclesiasticam censuram. et sic intelligitur de 3. c. is qui fidei et filia. Tamen quia secundum rei veritatem iuges non fuerunt. et ita sunt matrimonia quod cum alijs contraherent personis de 3. promittit potest quilibet se excoicari et quacunque penam aliam subire quod commitaliter copuletur potest. Si vero dico de mulieri respectu viri. Nec propter hoc talis populus est quod in hoc casu non obediendo ecclesie non peccat sed sustinetur excoicatio hac de causa est sibi meritoria. **U**nius scilicet opinionis sunt contra theologos secundum hoc. in su. et ex. e. is qui fidei. Quidam vero quod sunt scilicet opinionis ut petrus sic distinguunt. et bene ut mihi videtur quod si illa copula aut iterum affectu coniugali. et tunc fuit verum matrimonium primum et secundum nullum. aut affectu fornicario. et tunc primum matrimonium fuit presumptum. et secundum fuit verum. et sic secundum communem opinionem non ex primo matrio non impeditur vere. sed tamen presumptie secundum matrimonium. Unde in iudicio ecclesie quod iudicat secundum presumptiones. secundum matrimonium iudicabitur nullum. In iudicio vero prime verum. Unde de 3. promittit se potest excoicari quod ad matrimonium primum reverteri. **S**ed quod si talis ad terram ignotam fugiat et de omisso peniteat. Et si in iudicio trahatur non excoicatur videtur tunc. Si autem excoicatur vel sine licentia. potest excoicari et quocumque vadat de finem suare. ei enim est periculosum si se coniugium ingerat. coicantes autem sibi probabilis ignorantia excusat ex. de clerici. ex. id. c. illud. et c. aplice. hoc host. **S**ed obicitur contra hanc secundam opinionem. quia ecclesia potest facere aliquas personas illegitimas ad contrahendum iter se ut per in machinatione mortis viri vel uxoris. ex de eo qui duxit in matrimonium. c. i. et. iii. cum igitur ecclesia personas quod per consensum de futuro sunt carnali copulatione iudicet secundum matrimonium non posse contrahi. ex de sponsu. is qui fidei. viri quod secundum matrimonium nullum sit. **E**t ecclesia aliquando prohibet aliquid fieri decernendo implicite vel explicitate irritum et iane factum contra hanc prohibitionem. et sic prohibet contrahi matrimonium presumptum quod secundum veritatem nullum est. Alio prohibet aliquid fieri non decernendo explicitate nec implicite irritum si fiat contrarium. Et hoc faciens contra tale prohibitionem peccet. factum tamen tenet nisi

aliud obstat et sic ecclesia prohibet contrahi ma-
trimonium durante alio matrimonio presumpto quod si rei
veritate nullum est. **V**el potest dici quod ecclesia non prohibet
hunc matrimonium nisi supponendo ex presumptione quod
primum sit verum. et ideo si hunc matrimonium realiter sit ve-
rum hunc iudicium dicitur. tunc hunc iudicium ecclesie est nullum
et ita in eo modo est nullum quo ab ecclesia fuit prohibi-
bitum. **R**ichardus. **V**n in tali causa antequam sponsus du-
cat aliam tenet eam ducere in uxorem si sint equalis
condicionis. si si aliam duxerit factus est ipse ad
soluendum id. ad quod tenebatur. et ideo sufficit si de
nuptijs ei provideat. vel aliter sibi satisfaciat. **E**t
hanc etiam non tenet ut quidam dicunt si sponsus sit
multo melioris condicionis aut aliquid signum cui
deus studij fuerit quod probabili potest presumi quod spon-
sa decepta non fuerit sed decipi sinxit. **H** Thomas. **E**t
venit cum eo homo. in suum. et in glo. ex. e. ex pre. e.
Albertus autem videtur velle quod etiam si vir sit melioris
condicionis eam ducere tenetur. **V**trius illi qui post verba
expressa consensum de futuro carnali copulat
mortali peccat. **R**ichardus. **H**omini copula autem sit affe-
ctu fornicario et tunc est peccatum mortale nec fa-
cit matrimonium verum sed presumptum. autem sit affectu
matrimoniali. et tunc persone aut sunt ignare iuris
et ecclesiastice consuetudinis. et tunc non est mortale.
autem non sunt ignare et tunc puto quod sit clandestina
copula contra prohibitionem ecclesie sit peccatum mortale
marie ubi ecclesie prohibicio contra observatur. **H** Thomas.
Vn si sponsa sponsum admittens credat eum vel-
le matrimonium consummare excusat a peccato nisi aliquid
signa expressa fraudis appareat. sic si sunt mul-
ta distans condicio vel quod ad nobilitatem vel quod
ad fortunam vel aliud evidens signum appareat.
sed tamen sponsus peccat in fornicando et quod plus
est fraudem faciendo. **H**ec Thomas.

Sequitur videtur de quatuor. scilicet de consensu coactio. et
circa hoc quatuor prela. scilicet. vtrius consensu coactio
faciat matrimonium. **R**ichardus. **Q**uod non quod matrimonium solo con-
sensu contrahitur. ex de spon. cu locu. coactio vero ex-
cludit consensum ut de ibidem. **S**ciendum tamen quod est
duplex coactio quodam absoluta. scilicet. per vim. **E**st autem
vis rei maioris impetus qui repellit non potest. ff. quod
me. ca. l. i. §. ult. puta. cum quis capitur. dicitur. tra-
hitur iure vel ligatur ipso reclamante et renitente
Et hanc coactio non cadit in consensu animi. sed cadere potest
in copulam carnis. vnde in quod causa copula sequens
facit matrimonium si sic sit copula coacta non facit
matrimonium ar. di. l. p. biteros. et ex de spon. veni-
ens. ij. et. xxxj. q. ii. c. j. et. ij. **Q**uedam vero est co-
actio aditionata. scilicet. coactio per metum. **E**st autem me-
tus instans vel futuri periculi causa trepidatio. ut
de i. supradicta lege. **E**t homini coactio est duplex.
quodam insufficiens ut ea que est per metum leue. puta cum
quis puum malum minatur. ut cum dicit. noli habere
te non diligam. vel non habebis gratiam meam. **V**el cum
taliter minatur de quod presumit quod implere non possit. et hanc
coactio non cadit in vim. distans sed leue. **C**onstant
autem vir iudicatur utuosus que est mensura in omnibus
humanis operibus. ut dicit philosophus. iij. ethi. **Q**uedam
est sufficiens ut illa que est per metum iustum. utpote que
cadere possit in distans vim. ut cum quis potest et
volens inferre minatur vel intencat mortem aut gra-
ue corporis cruciatum. ex de his que vi. cu dilecti.
Nec servitutem vel stuprum. ff. e. ti. nec timore.

insti. e. §. j. ij. et. iij. **E**t intellige predicta quatuor
sive in persona propria. sive in persona libero. vel ux-
oris aliquem eum affectus prius magis in filiis quam
in sapio terret. **H**ec autem secunda coactio excludit
et excusat consensum matrimonium. ex de his que. vi.
platu. et. c. ad audiam. et de spon. veniens. ij. **E**t
hoc propter defectum perfecti et liberi consensu quod
esse in matrimonio. et in tali coactione restitucio potest
in integritate. et ideo repugnat indivisibilitati ma-
trimonium. **A**lia vero coactio. scilicet. insufficiens non facit
consensum adeo defectum quod impediatur matrimonium co-
trahendum vel quod dirimat iam contractum. **N**on impe-
trat et restitucio in integritate. vnde non opponitur in-
divisibilitati matrimonium. **H** Thomas. **Q**uidam tamen di-
cunt quod si assit consensum licet coactio iterum est mat-
rimonium quod ad deum sed non quo ad ecclesiam que presumit ibi
non fuisse consensum interiore propter metum. **P**lures
sunt vero et rationes. et huius. que videtur habere velle. xxxj. q. j. i.
p. n. **S**ed contra hoc est quod ecclesia non dicit presumere de aliquo
peccato quousque probetur. peccavit autem si dixit hoc se
consensisse sed iudicabat illum consensum extortum in-
sufficiente esse ad faciendum matrimonium. **H** Thomas. **D**icit
etiam dici hunc aliquos quod ecclesia aliquo implicite
constituit ut persona predicta modo coacta sit ille-
gitima ad contrahendum matrimonium durante coactione
predicta cum illa ad quam ducenda cogitur. sic ei ecclesia
reddere potest personas aliquas illegitimas ad contra-
hendum matrimonium inter se per quousque tempore. ita potest
reddere aliquam personam illegitimam ad contrahendum
matrimonium cum aliquo persona determinata per aliquo
tempore et sub aliquo condicione. quam per alio tempore et sub
alia condicione cessante illa condicione reputat legi-
timam ad contrahendum etiam cum illa eadem persona.
H de richardus. **Q**uid ergo est dicendum si precessit co-
actio et metus que caderet in distans vim. sed tamen sic
compulsus factus est volens. numquid tunc erit matrimonium
sane et ratio. quod sit. ex quo tamen distans de coactione presu-
me non consensisse nisi probetur contrarium. **N**unquid
tamen postea habet exceptiones quod me. ca. fecit. **R**ichardus.
dicit ratio. cum huius. quod non quod habet exceptio locum non habet in
matrimonio nec etiam in alijs contractibus quo ad deum
sed tamen in his duabus quonibus contrarium est tenendum
ut per ex dictis in solucio questionis predictis.
Ad hoc nota quod metus aliquis cadit in unum que non di-
ceret cadere in alium. quod non est verisimile hominem clare
digitatis in verbe timuisse vel quod rex metu sui mi-
litis timeat. ff. quod me. ca. non est verisimile. et. xxxj.
q. ij. locarius. **S**i tamen apertissimas probationes habeat
repellit presumptio que est contra tale vim vel regem
ut de ibidem. **E**t sic iudex hunc diversitate perso-
narum et locorum iudicabit qualis est metus. et iudi-
cabit matrimonium aliquod vel nullum esse. **H**ec Ray.
Quid si quis preter alicuius puelle velit occidere
et illa metu prius sui contrahat cum eo matrimonium
Richardus. **H**omini host. ex de spon. cu locu. non est matrimonium
ff. quod me. ca. illi quidem. et ex de spon. veniens. ij.
Alij dicunt contrarium. **N**unquid potest aliquis ex his
capere contrahi matrimonium. **R**ichardus. **H**omini homo. ex de spon.
cum locu. si sit captus per pecuniam extorquenda
tenet matrimonium in vinculo contractum quod etiam tunc per
curatorem constituit potest nisi sit captus ab hostibus
et sit factus suus. vel nisi sit captus ad tale mat-
rimonium contrahendum. **V**trius coactio consensu per
metum impediatur sponsalia iuramento firmata. **R**ichardus.

dicunt quidam quod sponsalia per metum cadentem in constantem viam contracta et iuramento firmata tenent et obligant contrahentes in foro consue. in foro tamen ecclesie non reputantur obligati. quod presumitur quod non fuisset ibi iterior consensus. Si huius rationis reprobatio per ex predictis in solucione illius quidam opinionis. Ideo dicunt alii quod sponsalia predicta modo contracta non tenent ipso iure. nec in foro ecclesie. nec in foro consue. quod nec deus nec ecclesia iuramentum tale voluit esse obligatorium respectu eorum in quibus maxime requiritur libertas. de quorum numero est contractus sponsalium et professio in religione quod quidem facta propter metum mortis non obligat profutentem. ex de his quod vi. c. j. et. xv. q. j. non est. de quod voluntarium militem eligere sibi christus. **¶** Item persona consensientis in aliam sibi non consensientem contrahere possit matrimonium illa viuente. **¶** Item persona non consensientem in corde aut exterioriter signat se consentire aut non si non. non est matrimonium. quod non videtur posse contrahi matrimoniale vinculum nisi cum mutua obligacione causata per mutuum consensum. non matrimonium non potest claudicare. ex de spon. tua non. et sic licebit cuiuslibet illorum cum alio contrahere. si autem non consensientem in corde significet per verba de presenti se consentire matrimonium est presumptum. **¶** Vnde persona quod consensit de reputare verum matrimonium esse contractum etiam si illa persona post tempus interuallum notabile iuret se non per consensisse in corde. quod si hoc ex de probacionibus. per tuas. nimis indignum est iuxta legittimas sanctiones. ut quod quisque propria voce dilucide per testatus est in eum casum prodeat testimonio infirmare. **¶** Vnde non credo quod in hoc casu sit licitum persone que consensit cum alia contrahere illa viuente quod si contraheret se probabili periculo adulterij exponeret. Si tamen non consensientem quod verbis significat consentire incogniti reuocet presumi potest quod ex errore primum dictum perculit. et tunc persona quod consensit stare poterit verbis secundo placita. ar. ex. de testibus cogendis preterea. **¶** Et in hoc casu credo quod persone quod consensit licet cum alia contrahere potest viuente. Si autem persona quod in corde non consensit et consensus ubi significauit postea in corde consensiat durante consensu alterius efficitur verum matrimonium. quod tunc ex utraque parte assunt omnia quod requiruntur ad verum matrimonium. **¶** Item talis matrimonium contractum per consensum metu coactum ratificatur per sequentem consensum tacitum. **¶** Item matrimonium contractum per consensum coactum metu cadente in constantem viam aut est contractum per coactionem consensus viri vel mulieris tamen aut utriusque si. si primo ille quod libere consensit ligatur est alter non. si tamen postea tacite consensiat et libere. persona ligata in consensu pristino persistere verum efficitur matrimonium. et tunc uterque est ligatus. quod licet tacite consensus per se non sufficiat. sufficit tamen cum expressione exteriori quod precessit. Si autem persona ligata reuertitur a consensu ante sequentem consensum alterius. tunc distinguo. quod aut contraxit matrimonium aliud. et tunc id se cundum matrimonium tenet licet peccauerit contrahendo si a gruo tempore non expectauit consensum alterius tacitum vel expressum. aut non contraxit aliud matrimonium. et tunc secundum iudicium ecclesie presumitur in eodem consensu manere. quod quod in alio se consentit

amplius non poterit dissentire ubi alius non negauerit suum consensum prestare. ex de desponsacione impu. de illis. secundum tamen dei iudicium non est verum matrimonium. quod tale non potest esse sine dearsu mutui consensus interioris. Si autem utraque persona fuit coacta. tunc ad hoc quod sit verum requiritur novus consensus ex utraque parte sed non exterior expressio noua. hec nichil. **¶** Item talis matrimonium ratificatur per copulam sequentem. **¶** Item per consensum aut habitam prate reclamandi permittit se cognoscere et tunc presumitur tacite in matrimonium consentire aut cogit ad carnalem copulam aut ergo per vim absolutam sic non est matrimonium. aut per metum. aut ergo per sufficientem. et nec sic est matrimonium. aut insufficientem. et tunc presumitur in iudicio fori. si tamen vere non consensiat non est matrimonium in iudicio poli. **¶** Item de hoc infra titulo de differenciis matrimonij in fi. **¶** Item matrimonium contractum per consensum metu coactum ratificatur si iuramento firme. **¶** Item dicunt quidam quod sic saltem in foro consue. quod quod est contractum quod non tenet si firmetur per iuramentum vel interposicionem fidei validum efficitur si per alterum illorum firmetur. ex de his quod vi. ad aures. ubi dicitur quod renunciatio electoris facta ad terrorem lapso non tenet nisi iuramento vel fide interposita firmetur. **¶** Alii dicunt et probabili quod matrimonium contractum coactione per metum cadente in constantem viam per iuramentum firmatum non tenet nec in foro ecclesie. nec consue. quod aut illo iuramento iurauit aliquis preteritum aut aliquis presentis. aut aliquis futurum. si primo non potest ratificare matrimonium quod alias esset nullum. quod si coactus iurat quod vere consensit tale iuramentum non potest facere consensum iam preteritum esse validum si a tunc non valuit. Si ergo modo ratificare non potest quod si contrahendo iuratur quod rei veritate consensit iterum in corde et non consensiat est per iurum. Periculum autem matrimonium ratificare non potest. Si autem de consensu licet verum iuret id tamen iuramentum non ratificat matrimonium. quod tale iuramentum est assercionum. non per id non fit nisi testificacio de presentia consensus interioris. non si interior consensus de se est inualidus ad contrahendum matrimonium. testificacio presentie talis consensus nihil facit ad matrimonium. Si autem iuret aliquis de futuro sic. iuro tibi quod consensiat in te. tale iuramentum non potest ratificare matrimonium contractum per verba de presenti quod precessit. quod tali iuramento non firmatur nisi promissio de contractu habendo. **¶** Item talis promissio iuramento firmata tenet. dictum est super. Tenentes autem hoc secundum opinionem ad id. c. ad aures. dicunt quod non est si. quod maior libertas requiritur in contrahendo matrimonium quod in renunciando electori. ex. e. ti. abbas. in glo. **¶** Item nichil. **¶** Ad hoc non. quod quilibet sit metus vel violentia in contrahendo matrimonium si mulier quod allegat metum steterit per annum et dimidium cum marito vel eodem modo tempore si tamen iuxta arbitrium boni viri sit tamen tempus quod primum debeat per consensum. vel etiam si consenserit se in carnalem copulam. non debet postea audiri si metum vel violentiam allegat. ex de spon. ad illud et ex qui matrimonium accipit. in sup. adiectioni. et ex de eo qui duxit in matrimonium quam pol. per ad ulte. significauit. **¶** Item rap. **¶** Item aliquis precepto prius copelli possit ad matrimonium. **¶** Item cum in matrimonio sit quodam seruitus perpetua per non potest cogere filium cum sit in libere odicio ad matrimonium contrahendum

vel gñaliter cū qñqz muliere vel specialiter
cū aliq determinata. ex de despo. ipu. c. j. s. pē
eū inducere ex rōnabili causa et tūc sic se hz
filius ad causas illā ita se habet fili⁹ ad pze
ceptū pñs. ut si causa illa cogat de necessita-
te vñ de honestate et pceptū sñr cogat. **S**z
obici⁹ cōtra pñdicta qz ad col. i. ij. dñ filij cbe
dite pñb⁹ vñs p oia. **S**z qñ itelligi⁹ simpl⁹
et vñr. s. de oib⁹ pñnentib⁹ ad ptatem pñā
Obiicit⁹ itez qz si pñtes n pñt cogere fili
os ad mñoniū cōtrahendū vñ q temē iurent
mñonia liberos. **S**z qñ iurāt temē qz subin-
telligi⁹ ex natura cōtract⁹ si placuerit liberis
Et ipi obligant⁹ ad inducendū eos bona fide
Obiicit⁹ ec qz pñ spūalis. s. papa pñ cogere
aliquē ad mñoniū spūale. s. ad accipiendum
epatū. gº sñr pñ carnal filiu carnale ad mñio-
niū carnale. **S**z qñ est sñle qz dñs papa ma-
iorē hz pñtez sup mēbra eccie q pñes carna-
les sup filios suos. Et ec cōtrahēs mñoniū spi-
rituale melioris cōdicōis efficit⁹ q cōtrahēs
mñoniū carnale. Nec est dicendū q papa nō
pñt cogē pñsonā pñdoneā ad recipiendū epā-
tū. s. qñ h possit pñci⁹ ē asserendū. s. m rich-
tho. et pe. Quidā tñ ut bon. dicūt q si subdi-
tus sciz se insufficientē et idignū et sibi vidē-
tur iminē piculū n teneret⁹ obedire. h ei obe-
diēcia modicū aut nihil dñ hñe de suo pñcipue
moderno tpe. **Q**uid si fili⁹ coact⁹ pñs in-
ducit⁹ cōsentit⁹ i aliquā. quā alis n ducit⁹ nun-
qñ mñoniū eff. **S**z qñ sic. ff. dñ ritu nup. si pñe
qz ea voluisse vñ. cogi tñ n pñt a pñe. ut dñ ibi-
dē. l. nō ē. vñ ipatet sibi si cōsentit⁹ qz cōtradice-
potuit. **S**ec⁹ tñ ē dñ filia sñm leges. Nā illa cō-
tradice n pñt nisi pñ dederit ei turpem vñ mori-
bus suis indignū. ff. de spō. s. q pñs. s. m ca-
nonēs tñ idē dicendū ē de filia qd dictū ē dñ
filio. ex de despo. ipu. c. j. et i glo. a. **S**z obi-
cit⁹ qz. xxij. q. ij. honozant⁹. dñ q pñ dñ filie
spōsuz qñere et ibidē. c. h sane. dñ p filia n dñ
ex pñs volūtate nubē et idē i auº. xxij. q. ij.
pñez. **S**z hec iura loquunt⁹ de honestate n de
nccitate. Lex at. s. illa q pñ. q dicit q pñ dñti
sibi vñ filia cōtradice n pñt. itelligi⁹ sub-
audiēdo sine vicio in gñitudinis incurrit em in-
gratitudinē. et poterit exhēdari i au. ut cū dñ
ap. cognosca⁹. s. alicui. col. viij. **S**z nec mñio-
nia nec spōsalia tenebūt n cōsensu filij et fi-
lie. accedat. ex de despo. ipu. c. j. s. h gñ. in sñ.
Sz cō si de coact⁹ facti sñ dicta iura n lo-
quunt⁹. s. dñ coact⁹ iuris. nā ita hñ vñ mel⁹
et failiarius pñt pñtes cōminari et vñberare
sic exñei. gº mñoniū sic cōtractū n ē. ex dñ de-
spō. ipu. ex lñs. nā et mine exhēditacōis pñt
timere de quib⁹ forte loquit⁹. d. c. vbi aut cō-
sensu liber alic⁹ requirit⁹. dñ ois violēcia
et coact⁹ materia remoueri ex de spō. cū lo-
cū. mior tñ met⁹ cōsensu mulieris ipedit⁹ q
vñ. ar. xxij. q. vj. indignant⁹. qz ē fragilior.
et cici⁹ terret⁹. ut ibidē dñ. s. iº. **S**z n ē veri-
sñle q pñ filiā interficerz etiā si nūq cōsentit⁹
breuiter gº bon⁹ iudex exaiabit et determinā-
bit inspecta qñitate pñsonaz vim inferenciū et
paciēciū et violēcie siue coact⁹is loci et tpi

affiduitas mñaz ratificacōis tacite vñ expñse
vñ cōinuacōis dissens⁹ vñ dñat iudicari l. n
h hº. dñ vide ec sñ. de effcū spōsaliū. q. qd
si qz coact⁹ zc. **S**z h nō. q ad iustū metū n
sufficē regis l. pñtū iperitū. ar. ex q cle. isinu-
acōe i. ex. et i glo. **U**nsup vñoz n dñ a pñcipe
peti. s. pñcept⁹ cōtrariū faciēs meret⁹ deponi.
ut dñ ibidē i glo. qz mñonia debēt eē libera.
Equit⁹ vidē dñ qñto. s. de cōsensu cōdicōatōe
Et cca h qñunt⁹ pñā. pñmo vñz p talē cōse-
sū fiat mñoniū. **S**z cōdicō appositā i mñonij
cōtractu aut ē cōtra substāciā mñonij. et tñ ma-
trioniū nullū ē. sic ec sñ de spōsaliū dñm ē ex
de cōdi. ap. c. vl. **A**ut n ē cōtra substāciā mñio-
nij. et tñc aut ē turpis aut impossibil. et tñ tñ
mñoniū qz veraqz pñ adiecta hñt. ut pñ i. c.
pñcō. **A**ut ē hñelta et possibil. et tñc aut ē dñ p-
terito. ut si dica⁹. cōtraho tecū si vir tu⁹ mor-
tu⁹. ā dñ pñti. ut si dica⁹. cōtraho tecū si es vgo
et tñc ē mñoniū exñab⁹ reb⁹ i cōdicōe appo-
sitis. ali⁹ n. et sic itelligi⁹. ex dñ cōdi. sup eo. l. ij.
videat⁹ de spōsaliū loq. **A**ut ē dñ futuro ut si
dica⁹. cōtraho tecū si placuerit pñ tuo. et tñc
iudicādū ē sic de spōsaliū sub cōdicōne cōtra-
ctis qz ut dñ i dñcō. c. sup eo. hñmōi cōsens⁹ n ē dñ
pñti hñd⁹ l. ij. pñba dñ pñti expñma⁹. eñt. eciz qz
i aliēo arbitrio nñdū hito sñ hñdo cōsistit. **C**ū ei
substāciā cōtract⁹ i arbitrio alic⁹ pñt cōtract⁹
ille nñl⁹ reddi⁹ nñ ille arbitre⁹. **C**. dñ cōtra. ep. l.
vl. hñ. sup iº. c. sup eo. **V**n si pñ mñoniū
sub tñ cōdicōe cōtractū cōtrahat⁹ añ cōdicōis
euētū ali⁹ mñoniū pure. s. sñ cōdicōe. iº mñio-
niū sñm tenebit. nec postea exñte cōdicōe re-
uocabit⁹. ex dñ cōdi. pñ tuas. i. glo. ij. dñ hac ma-
teria vidē sñ vñ agi⁹ de mñ cōtrahēdi spōsalia
sub cōdicōe. **Q**uid si aliq mñr de⁹ i vñcē ali-
cui hñ pacto sñ cōdicōe l. mō q sñ dñant sñl mo-
rari. et i cñro loco forte in domo aicōz ipñus
mñieris nūq vir tē sñuare pactū. **R**ñdet hñc.
qñ sic in tradicōe ei rei sue qlibz pñt pactū qd
vñt apponē. ff. de pac. i tradicōib⁹. **E**t cōtra-
ct⁹ ex cōdicōe legē accipiūt. et. ff. dñ re. iu. cō-
tract⁹. **E**t hñ ē cōtra sñ pñci⁹ sñm legē qz sñl
morari debēt. gº ē sñuādū. ut dñ. ff. dñ pac. iur-
gen. s. pñtoz ait. **E**t hñ vñ expñsū. xxij. q. ij. sñc
nccitate. **D**ico at pactū sñuādū n aliq nccital
supueiat qñ ipediēte vir n possit ibi cōmode sta-
re. puta pñpter inimiciās capitales infirmitas
tē aeris l. aº sñle qd iudicē arbitrio cōmitto. tñ
ei vñoz sequē⁹ vñz ne cōmittat⁹ adl tēniū et tñc
pactū cōtra legē icipet eē ar. xij. q. ij. vñaz qz
Equit⁹ vidē dñ sexto. s. de cōsensu ad tps. vñz
faciat mñoniū. ut cñ dñ accipio te i meā vñ-
ozē vsqz ad. r. ānos. **S**z qñ. ex de cōdi. ap. c.
vl. **N**ā cōsens⁹ n facit mñoniū n eat⁹ qñc⁹ pñsup
pñt dñmā istitutōz. dñmā at istitutō respicē cō-
gñuā signacōez. qz gº mñoniū sñm dñmā istitu-
cōez signat idissolubile cōiunctōez. iº de vñ m-
stituit ipz eē idissolubile. **E**t hñ ec dñat ius na-
turale. et iº ut cōsens⁹ cōsonz istitutōi nccē ē q
sit ad oē tps alicui cā pñclariis n cōcordarz
vñl. iº nihil fit nec cōsentit i talē vñ i vñozē. s. ij.
poci⁹ i cōcubinā. **S**z obici⁹ qz. **C**. de cōubi-
nis. l. j. dñ nemini lñia cōcedat⁹ cōstāte mñio.

penes se concubinam habere in quo videtur inui quod non ostendit mionio talis lina potest dedit. 8. v. quod concubinam sic mionio si ostendit quod non est in ad tempus. Et quod lex dicta concubinam non dedit sed hoc non vxo rato promittit tunc humana lege non puniendum. Nec ex hoc sequitur quod pueri non deant lege divina. quod ut dicit augustinus. de libero arbitrio. lex humana multa relinquit impunita que ratione per dei providentiam iudicantur.

Ergo videtur de. vii. f. de desu exposto per verba de pueri per procuratores. v. faciat mionio iter absentes. Et sic. xxxij. q. ij. honorat. f. cu ergo. et ex de du. diu. ex pre. ij. i. tex. et glo. b. Ad hoc autem quod quis sit procurator perdone per alio contrahere mionio dicitur super hoc speciale mandatum habere. Et licet alias ibi que ostendit procurator. ad negocia possit procuratore alium dare. In hoc tamen causa propter magnam quod imiet pielem. nec potest dare alium nisi ei specialiter sit commissum. li. vj. d. procurator. per curatores. fm. jo. an. ibi dicitur quod speciale mandatum de persona certa et expressa per legem. ff. de nup. gnali. ad hoc est de arbi. incruit. Quid si aliquis consensit in absentem per verba de pueri deinde mittit procuratorem ad eam et ante illa filia consensit ipse dissentit et postea illa consensit credens eam in primo durare desu. Et si ille qui suocavit mandatum et suocato pueri ad procuratorem ante illa consensit nichil actum est. ar. ex de procurator. in nostra. Si vero puenit postquam illa iam consenserat et de hoc potest fieri ecclesie fides non tenet filia mionio quod nec vere nec interpretarie decurrunt desu. Si tamen ostendit ecclesie de primo desu viri et de mandato procuratoris et de desu mulieris subsecuto et non ostendit de dissensu puato cogit vir propter pbatonis defectum desuare mionio. quod ecclesia non iudicat de occultis ex de simo. sic tuis. Et sic fm. b. diuersimode diuersa iura loquuntur de hoc. et aliquid loquuntur in primo causa. aliquid in 2. si autem postquam misit procuratorem non desu nec dissensit tradens forte factum huiusmodi obliuioni propter occupatores et aliam causam videtur simpliciter stando per mionio. cum propter eius fauorem. re. tu. quod non habet contrarie voluntatis obice. ex de se. et re iudi. duobus. et ex de bap. maiores i. fi. b. rap. Quid si eam qui contraxit peniteat ante ab sensu desuare reuocato tamen ad procuratorem l. absente non valet cum quo contraxit. nuquid tenebit fecim procuratoris. Et quod non. quod ibi dicitur desu in idem tempore decurrere si non quod mionio non t. xxxij. q. ij. sufficiat. Ar. autem in contrarium est de procurator. i. pnaa. si hoc esse credimus in mionio speciale. f. per mionio non tenet etiam si reuocato non pueniat ad procuratorem dummodo de dissensu contrahentis constet. hec ino. ex de spon. iuueis. et li. vj. d. per. vbi dicitur quod si procurator ante contraxerit mionio a deo fuit reuocato. mionio postea contractum ab illo f. procuratore non t. licet reuocato huiusmodi causa pro curatore quod illa cum qua contraxit per sua ignorat.

Sed cum non sufficiat desuare non desu expomat et notificat iter contrahentes quod potest esse mionio iter absentes per epistolam l. nunciu dicitur ille ad quem mittitur epistola l. nunciu renouificauerit consensum suum absenti. Et quod ille cui mittitur nunciu procuratoris renouificat ipse nuncio suum consensum id est ac si renouificaret mittenti. quod autem litera mittitur per nunciu qui nichil scit de facto sed nactus misterum

portandi litteras est ei commissum. et si ille vel illa cui mittitur huiusmodi littera nulli notificat consensum suum. Creditur ro. quod quicumque consentiat non est mionio contractum sed tunc demum cum nuncio notificat: uic consensum vel absenti qui litteram misit vel eum alij. ar. xxxij. q. ij. honorant. et ex qui clerici. l. vo. venies. et de couer. cou. ex publico. Eodem modo autem verborum qua nunciu debet vti. habetur in ti. ij. huius libri. quasi statim post peritum. f. vbi vero per nunciu.

Ergo videtur de. vii. f. de obiecto consensum mionio. f. in quod sit desu quod facit mionio. Circa hoc sciendum. quod circa hoc fuerunt plures modi dicendi quibus omnia gratia breuitatis. dicendum est fm. bon. per os. f. quod facit mionio est desus in matrem corpori potest. et hoc sonant verba cum de accipio te in mea vel in mea. et sic consensit beata virgo et ioseph. Sed nota quod aliter datur potestas corporis in contractum mionio. aliter in desuacione. In contractum ei illa datur vni ut non possit illo viuere dari alij et ut ius habeat petendi et necesse sit reddere petenti non moriatur ipse modo per solene votum castitatis et ingressu religionis. Quia igitur beata virgo nouit divina inspiratio vel angelica reuelatio. l. fortassis ipse ioseph reuelatio edocuit. quod nunquam vellet vti corporis eius potestatem sed eius uoluntatem custodire id potuit et debuit et omittit tere siue dare. Sciebat ei quod si vellet exigere quod possit publicando votum contra ire. si ergo vellet istam mutua corpori potestatem vocare copulaz coniugalem. sic beata virgo consensit in copulam ut oes nuberes.

In mionio autem consummatione transferat oino potestas. ita quod nec voto puato nec soleni possit petenti obicium aduersari. Vnde beata virgo consensit contrahere. tamen etiam facit quod nunquam mionio consummaret. et hoc sciuit l. dei reuelatio l. ioseph reuelatio quod desuabat de voti publicatio quod in lege preceptum erat suare fm. nullus fuit ausus hoc vouere. Et hoc tangit in libello que transtulit beatus hieronymus de natiuitate beate marie. quod licet sit apocryphus continet tamen multa verisimilia. Hic igitur est modus dicendi boni. cui si milis esse videtur modus secuti. et fm. hunc modum beata virgo nunquam consensit in copulam carnalem nec explicite nec implicite ut aliquid voluerit. sic enim dicitur ans. decebat ut mater filij dei ea paritate niteret qua maior sub deo nequit intelligi. p. ipsa angelo loquenti sibi de ple ex ea nascitura dixit quod fieri istud quod vix non agnosco re. si autem aliquid modus. f. explicite l. implicite in copulaz carnalem consensisset quod tunc illa nulla fuisset. Vnde autem non quod si concubitura nupsisset. Sed obicitur contra quod autem dicitur. et habet. in. sen. di. xxvij. quod committens uirginitatem suam deo consensit in copulaz carnalem non illam appetendo sed dine inspirationi in ueroque consentiendo. Ad quod dicitur. quod illud verbum non est augustinus. fm. magistri positum minus caute. non enim consensit in copulam carnalem aliquid modus. quod de contrario erat etiam et ad ipsum instructa. Et e uouisset uirginitatem in ista spualiter nullatenus suspicari debebat quod spualiter contrarium inspiraret et id non lo modus debebat in suo proposito vacillare et hoc est opinio jo. fratris minoris quondam archiepiscopi cantuari. in postilla super mattheum.

De bonis mionij in comuni ti. ix.

Deinde considerandum est de bonis matrimonij. et primo de ipis bonis matrimonij in communi. 2º in speciali de bono fidei. 3º in speciali de bono sacramenti. Circa primum primum videndum est de bonis matrimonij in se. 2º in quantum habent excusare actum conjugalem a peccato. Circa primum quantum primum a se. 2º deant esse aliquid bona matrimonij excusantia. Et circa hoc dicitur non esse faciendum aliquid ab homine in quo iactura sustineat non per recuperationem boni equalis et minoris. sed in contrahendo matrimonij obligat se bono saltem implicito ad copulam carnis sub conditione. si alter diu exegerit. et non diu exactus religionis infra debitum tempus itrauit. In carnali autem copula rationem patet iactura quantum ad sui usum quod in illo actu impeditur usus rationis. unde philosophus. vij. ethicorum. c. viij. dicit de venere quod furat intellectum spissie sapientis. Et. xij. q. ij. de nubia. dicit quod in illo tempore in quo conjugalis actus geritur potentia spiritus sancti non datur esse si philosophia bonum esse videtur deat quod generatio officio obsequit. 8º bonum in contra habendo matrimonij obligat se saltem implicito et sub conditionibus predictis ad patientiam iacturam quantum ad ipsam rationem. Et tunc est in matrimonio iactura patientia per sollicitudinem et carnis tribulationem. unde apostolus. i. cor. vii. dicit per tribulationem carnis habent homines. Et ideo obauerunt esse aliquid bona predictas iacturas et recuperantia. et sunt illa quod coniugalem conjugalem excusant. Quod et quod sunt bona matrimonij. Et secundum Augustinum. li. de bono coniugali tria sunt. scilicet fides. ples. et sacramento. et. xxv. q. ij. omne itaque quod sufficiens tria sumi potest ex parte cause institutis siue efficietis et sic sumitur a triplici beneficio. scilicet a dictamine nature. vir coeat cum muliere ad obseruationem humane speciei et sic est bonum ples. A. o. i. dictamine rationis recte ut coeat cum sua et non cum alia et sic est bonum fidei. A. de amicitia gratie ut significet unitio humane nature et humanitatis. et sic est bonum sacramenti. Notandum autem quod in ples intelligitur non tantum per creatum ples. sed et educatum ad quam sit ad fine ordinat tota dictio operum inter virum et uxor. re in quantum sunt matrimonio diuincti. per preterea naturaliter thesaurisunt filijs. ut pater. i. cor. vii. et sic in ples quasi a principali fine alij finis quasi se cunctarius includitur. Potest autem queri per tres triplici intentione. primo ut educet ad cultum dei. 2º ut succedat in hereditate. 3º ut quis appareat gloriosus in ples magnitudine. et pulcritudine. primum est bonum sub ratione boni. secundum sub ratione iustitiae. tertium est bonum deforme siue ad malum contrarium. Bonum igitur matrimonij quod est bonum simpliciter est ples cum tali intentione et tali ordinatione. si autem alius dicitur modus habet. habet quod est aliquid bonum sed non sic est institutum. scilicet ad procurandum ples ad cultum dei. Eides autem ut iam per ex deis non sumitur hic prout est virtus theologica. sed prout est pars iusticie secundum quod fides de ex hoc quod sunt dea in obseruatione promissionis quia in matrimonio cum sit quidam contractus est promissio quodammodo per quam talis vir tali mulieri determinatur. Ad fidem est prout ut neuter ad alterum thorum accedat et quod sibi iuncte debitum reddat. In sacramento intelligitur indiuisibilitas. Et est oia illa quod consequitur matrimonij ex hoc quod est diuinctio christi et ecclesie secundum. Ut ad contrahendum matrimonij necessarium sit illa tria bona esse in contrahentium intentione. Et predicta bona esse in contrahentium intentione potest duobus

modis intelligi. scilicet aut in actu et implicito. aut in actu et explicito. dico 8º quod non potest contrahi matrimonij nisi bonum saltem sit in intentione contrahentium altero deorum modo dicitur quod oportet per contrahentes consensum in inseparabilitate vicalem. ratione est in matrimonio bonum saltem. Qui 8º de illo quod contrahit matrimonij cum una intentione deus et matrimonij contrahit cum alia. Et tunc iterum potest esse. aut dimissa ista. sic non est matrimonij. aut ista retenta cum alia sic est matrimonij. sicut fuit de patribus antiquis. unde talis intentio primo modo siue exprimat verbo siue non. matrimonij tollit. licet probari non possit quoniam a contrahentibus non est expressum. ut non. hu. xxij. q. ij. solet quod. sic etiam non est matrimonij ubi non est consensus aiorum. aut non. ex de regula. ut clerici. per si quis copulet mulieri eo ipso dicitur ut nolit cum ea stare et hoc sit patet probare non est audiendum quod in sponsalibus et matrimonijs recurritur ad eandem intelligentiam. bonum. ex de spon. ex literis. ij. Necessarium est etiam bonum fidei esse in intentione contrahentium aliquid modo. et aliquid modo non. In bono ei fidei duo dicitur contrahi. unum continentiale quod non est negare usum corporis sui si alter coniur petat. Alterum accitiale seu accessorium. scilicet non exhibere alteri quod suo coniugi usum corporis sui. ratione primi necessarium est bonum fidei esse in intentione contrahentium administraliter et implicito. unde intentio contraria excluderet matrimonio. ratione autem alterius non est necesse ad contrahendum matrimonij. Bonum est per triplicem summi potest. scilicet a per ples susceptio et educatio absolute. a sub conditione si deus ea dederit. a per procurandum impedimentum aliquid ples. primo modo non est necessarium bonum in ples esse in intentione contrahentium nec actu. aliter nec hitualiter. nec implicito nec explicito. sed 2º et 3º modo est necesse ad ministraliter et implicito. Unde si contrahentes intendat non suscipere ples nec educare si deus ea daret. scilicet sterilitate percreare matrimonij sic contractum nullum esset. Loquendo autem de esse in contrahentium intentione actualiter et explicito sic ad contrahendum matrimonij non est necesse aliquid predictorum bonorum. esse in intentione contrahentium. sufficit enim quod in contrahentibus intendat quod intendit contrahentes requiritur ad matrimonij. hoc nichil. Ut ad esse matrimonij necesse sit bona illa esse in obligatione. Et quod sic. in oia ei matrimonio est obligatio ad inseparabilitatem. ita quod ab illa coniuges se mutuo absolute non possunt vitare corporaliter durante si tamen matrimonij sit consummatus licet hoc possint ante matrimonij consummationem per religionis ingressum. Est etiam in oia matrimonio necesse obligatio ad ples susceptionem et religionis educationem si ples affuit. et obligatio ad fidem obseruationem quantum ad id quod est bonum fidei continentiale et quantum ad id quod est accitiale quod duo considerantur in bono fidei ut predictum est in solutione quoniam predictis. Quod est contractus obligat contrahentes ad aliquid ad quod actualiter differtur duobus contrahi. scilicet hoc per contractum sit irritum. et ideo hoc sine per successionem et fidem obseruationem possit remanere matrimonio. tamen obligatio ad ples susceptionem si venerit et obligatio ad fidem obseruationem ita sunt euentualia matrimonio quod ab illis separari non possunt nisi ab obligatione reddendi debitum mutuo se absoluat per contrarium votum ex utriusque consensu. non iterum et se patet quantum ad thorum ob causam fornicationis. hoc nichil. Ut ad obseruationem matrimonij necesse sit illa esse in

mūonij executōe. **¶** Et qd n̄. Insepabilitas ei p
se et p̄ n̄ respicit mūoniales act̄. s̄ mūonij
eēntia. bonū aut̄ plis et fidei īspiciūt mūoia
les act̄ in quib̄ existit mūonij executō. non
est aut̄ necessariū qd p̄ act̄ mūoiales pueiat
bonū p̄. qz in mūo cū muliere sterili puei
re nō potest. et tñ cū illa p̄t manē mūonium.
¶ Nec eē ē necessariū ad dīuatōz vinculi mūo
nij alterz diugū dcedē alteri diugi b̄ exigēti
vū c̄. r̄p̄is sui l̄ negari alteri q̄ suo diugi. vñ
mgr̄ sen. li. iij. di. xxxj. c. j. manz viciū cōiu
gale iter diuges eē si alijs a se discedētes ad
heserit. b̄ nich. **¶** Vñ itēō libidinis excludat
mūoniū. puta cū q̄s d̄fēit i aliq̄ p̄pter diui
tias l̄ p̄pter pulcritudiez. **¶** Libido p̄t itelligi
dup̄. aut p̄ modū finis et obiecti ut cū q̄s ni
chil q̄rit n̄ coplāz carnalē extorq̄re n̄ vxorem
ducē. aut solū p̄ modū finis. ut cū q̄s d̄fēit i
aliq̄ ut eā ducat i vxorē. b̄ tñ n̄ fac ad s̄uād
castitatē s̄ p̄pter explēdā voluptatē. **¶** Intēō li
bidinis p̄mo mō est d̄tra faciū veritatē. 2o mō
d̄tra vilitatē nō d̄tra veritatē. ideo p̄mo mo
do excludit mūoniū n̄ scdo mō. b̄ bon. **¶** De
pulcritudine aut̄ viri et mulieris nota qd du
pliciter mouē p̄t ad mūoniū d̄trahēd. aut sic
cā iducens. et sic eē potest sine p̄ctō admin
grau. qz pulcritudo naturalit̄ d̄trahit aīm ad
amorē. et si amor d̄lis sit d̄placētie n̄ multū i
tēf̄ n̄ ē culpabil. **¶** Aut sic cā p̄ncipal. et tūc ē
cā mī honesta qz b̄ n̄ d̄z itendi in mūo. sed
filiōz p̄creatō l̄ aliq̄d sile et b̄ eē p̄ur ad di
uinū obsequiū ordiat. b̄ bon. **¶** Nota eē qd mltre
cāe p̄nt eē iductiue que sine peccato iducūt.
dum tñ nō s̄stāt in eis. s̄. gr̄a. pulcritudo. di
uitie. mores. sapientia et virtus. sed viri et
sapientia et mores super omnes debent atten
di. b̄ bon.

¶ Et qd vide de 2o articulo. s̄. de boīs mūo
nij inq̄ntū h̄nt excusare diugalē coplām
a p̄ctō. Circa qd dīstinguēdū ē qd ad cōiugalē
actū aut iducit v̄t. et b̄ l̄ iusticie. s̄. ut d̄bitū
reddat. l̄ religiois. s̄. ut p̄les ad dei cultū p̄
creet. et sic n̄ est peccatū s̄ pot̄ ē meritoriu i
eo qui gr̄az b̄z. licet eīm mot̄ in carne p̄cedat
actū diugalē ille tñ mot̄ s̄m bon. n̄ ē sp̄ pec
catū. ut qñ surgit ex d̄gtōe ordiata. puta cum
q̄s cogitat accedē ad vxorē ut ex ea h̄eat plē
¶ Aut ad ip̄m mouet libido s̄stēs ifra bona ma
trimonij siue fines. s̄. n̄llo mō ad aliā velle ac
cedere et sic ē peccatū veniale s̄m opioz cōio
rē licz qdā dicāt qd ibi nullū sit peccatū. **¶** Aut
libido efferēs ex bona mūmonij siue fines. s̄.
ut eē cū alia m̄liere idē vellz facē et sic ē pec
catū mortale. **¶** Natura ei ad b̄ mouē n̄ p̄t qñ l̄
ordiet̄ rōe et sic ē mot̄ v̄rutis l̄ n̄ ordiet̄ et
sic ē mot̄ libidinis. **¶** Et sic sūt q̄tuor mōi d̄gno
scēdi vxorē quos ponūt cōiter doc. quoz du
o p̄mi sūt liciti et meritorij i h̄ntē gr̄az. 3o est
venial. et q̄rē mōl. **¶** Aliq̄ vō p̄ter duos p̄mos
modos licitos ponūt terciū modū licitū s̄. qñ
pietas mouz ad d̄gnosced̄ puta cū aliq̄s scit
vxorē suā verecūdā eē et nūqz d̄bitū petiti
rā et timēs de cāu ei d̄bitū petīt s̄z aliq̄ d̄pre
hēdūt hūc modū sub mō qd vxor d̄gnoscit̄ ut

d̄bitū reddat. p̄ eo qd d̄gnosces vxorē ut caue
at ei p̄t dici reddē d̄bitū vxori tacite petēti ut
dicē i ti. se. **¶** Alij at̄ dicūt qd differt d̄gnosce
vxorē cā fornicacōis vitāde i seip̄o et cā d̄tū
cie. qz p̄mo mō d̄gnoscit vir vxorē nō ut q̄rat
voluptatē i ea. s̄ ne cadat cū alia. et tē forte
s̄m eos nullū ē p̄ctm. **¶** Et b̄ op̄i. vi. fuisse ale
x̄a. an. i li. iij. sū. **¶** Scdo mō d̄gnoscit eā qz non
potest d̄tine p̄pter nimīū feruorē fomitis. et tē
ē peccatū veniale. **¶** Magistri tñ cōiter duo p̄di
cta sumūt p̄o eodem. **¶** Quidā etiam dicunt qd
differt cognoscere vxorē causa incontinentie
et causa libidinis satiande. quia in p̄mo casu
p̄uenitur b̄ agens a voluptate. in 2o vero p̄e
uenit voluptatem et puocat eam. **¶** In p̄mo
peccat venialit̄. in 2o ut dic̄ hu. peccat mor
talit̄. et b̄ no. hu. xxxv. q. v. s̄. his ita. **¶** S̄ ego
credo qd eē possit eē sine mortali. dūm s̄stāt
ifra finē mūonij. In oib̄ tñ his est s̄m op̄i
monē d̄nem p̄ctm veniale licet in vltimo gra
ui qz i omnib̄ vidē iacturā rō pati s̄n recō
p̄fātōe aliq̄ boni. **¶** Et p̄nt oēs isti modi redu
ci ad. iij. et. iij. mōz quos ponūt d̄iter mgr̄
¶ Si dicat̄ qd licet homi bibere ne sitiat. 8o
et s̄l̄r coire ne fornicari appetat. **¶** R̄nde qd n̄
ē s̄ile. qz ibi ē mot̄ nature et n̄ccitatis. i coī
tu vō non nisi motus nature. **¶** S̄z qd de viro
qui d̄gnoscit vxorē mō m̄cōsuetō tñ i vase de
bito. **¶** R̄nde qd si p̄pter voluptatē āpli q̄ren
dā b̄ faciat. mortalit̄ peccat ut dic̄ rōdo. et
d̄nit̄ s̄tūt doc. si at̄ faciat b̄ p̄pter aliq̄ cām.
puta ut qz nō p̄t vel qz nō audet anteri accē
dere p̄pter imp̄gnatōz timēs d̄ aboēsū. l̄ p̄pter
nimia pinguedinē l̄ aliquā ifirmitatē et ideo
accedat ex p̄te altera. tē ē duplex mod̄ dicē
di. vn̄ ē qd aut vult d̄gnosce vxorē cā plē ge
nerādī l̄ d̄bitū reddēdi et tē n̄ peccat. aut cā
d̄lectādī s̄stēdo tñ ifra terminos mūonij et tē
venialit̄ peccat. **¶** Permittit̄ ei min̄ malū ut
vitet̄ maī. s̄. adulteriū. **¶** Et b̄ sn̄e fuit rōdo.
et tho. i. iij. suo. di. xxxj. cca l̄f̄az. **¶** Alij ē mō
dicēdi qd n̄llo mō et nulla d̄ cā p̄t b̄ fieri sine
peccato mortali nec aliq̄ cā excusat a toto s̄
a tāto solū. qz tal̄ coit̄ ē d̄tra naturam. quia
nō fit modo humano s̄ brutalī. **¶** Vnde licz nō
sit d̄tra naturā gnālē. est tñ d̄tra naturā ratio
nalē. vñ sup̄ illd̄ ad ro. j. in eū qd est d̄tra natu
rā dic̄ glo. d̄tra naturā ē coit̄ qñ vir ē vxore
dormit aliter qd decet. **¶** Sed sic est i illo coitu
8o ē d̄tra naturā s̄ coit̄ d̄tra naturā ē maius
p̄ctm adulterio. ergo non p̄mittitur ut adul
teriū vitet̄. p̄. coit̄ d̄tra naturā sit excēbilis
i meretrice. xxxv. q. vij. ad l̄terij. **¶** S̄z mī malū
ē d̄gnosce meretricē v̄su naturalī qd v̄su d̄tra
naturā. 8o mī p̄ctm ē fornicatō qd coitus ta
lis. **¶** Nō 8o d̄z p̄mitti cā vitāde fornicatōnis.
b̄ sn̄e fuit alex. an. ut p̄z in 2o sū. sue. et etiā
rap. ut videtur in 3o. li. sum. ti. xxxij. s̄. xxv.
vbi dic̄ qd quocunqz modo tale factū exer
ceatur p̄terq̄ inter hoīem et feminam ordia
te in vase debito vicium contra naturā et so
domiticū iudicat̄. **¶** Tenētes h̄ac op̄ioz ad id
qd tāgit̄ p̄ p̄ma op̄ioe. s̄. qd mī malū p̄mitti
s̄. tal̄ coit̄ ut maī vitetur. s̄. fornicatio vel

adulteriū. Rādēt qd l3 ibi sit mai9 pccm qo ad
h qd ē agnoscē n suā. tñ i tali coitu est mai9
pccm qo ad modū. vñ vitatō fornicatōnis ve l
adulteriū non est causa sufficiens sic coeundi
et sic volunt qd manēte impedimento vterq3
tenet9 dñe. Tenētes autem primā opinionē
ad ea q tangunt9. p opione scda rñdent qd so
l9 ille coit9 ē oīra naturā q n est i debito va
se qz ibi totalit9 frustrat9 iterō nature. et h vi
det9 hñ p glo. sup illd ad ro. j. rñcto vsu na
turali q dic. qd ē iquit vsu naturalē mutare i
eū q ē oīra naturā. n sublato vsu oīcessu aliter
vñ q ē oīcessu cū ps illa corpis n hēat hñoi
vsu a natura sibi datū. Opio tñ scda tutior eē
vñ. et intelligo eā d modo brutalī. totū tñ sa
nioi iudicō relinquit9. i coitu at pdcō ē mi
nor rō eēndi oīra naturā q sñm alios modos.
¶ Quid si mlier supgressa abucat9 viro. **¶** **¶**
mortalit9 peccat. qz mod9 ille ē oīra naturā
cū n dueiat semis ifusioni qo ad vñ. nec rē
ptōi qo ad feiaz. et ita frustra9 totalit9 iterō
nature vñ et pccm illud modū iter cās di
lunij numerat vt habet9 etiam in historiis scō
lasticis dicens. mulieres in vesaniā verse sup
gresse viris abutebant9 de alijs pertinentib9
ad peccatum contra naturam dictum est in se
cundo libro huius summe.

De bono fidei ti. x2.

¶ Eūde cōsiderand est d bono fidei i spe
ciali. Ad h at pñet duo vt dictū est
sup. vñ ē q diuges tenent9 non acce
dē ad aliū thoz. sñm ē q tenent9 sibi reddē d
bitū. Cōtra pmū poss9 fieri dup9. s. vñ plures
vxořes hñdo l ocubinā tenēdo. d qb9 duob9
qz nllā ē iā ino xpi fideles difficultas omit
to. Vñ restat cōsiderare d 2o. s. de mutua obli
gatōe diugū ad reddēdū dbitū. et pmo d hac
obligatōe absolute. 2o p opatōz ad votūz du
nētie. 3o p opatōz ad accēs sñueiēis. qreō p i
spectū ad locū et tñ q dbitū peti p. **¶** Cir
ca pmū qrun9 pla. s. vñ reddē dbitū sic neci
tatis. **¶** q sic. vñ. j. cor. vij. pcepit apl9 q
vxoři vir dbitū reddat. sñr at et vxoř viro. In
cāu tñ i qo vir n poss9 vxoři dbitū reddere sal
ua icolumitate corpis pñij non tē reddē qz
noluit de9 vñ obligari mlieri i his q sūt cō
tra rectā iclinatōz nature. Recta at iclinatio
nature h9 hoīs p pñs ē ad actū nutritiue qo
oīzuat9 pñiū idiuiduū q ad actū gñatiue q
ordiat9 ad oīzuatōz spēi. vñ natura pus puidz
d nutritio qd ē ncēm idiuiduo et supflū re
seruat actui gñatiue. Et iō hō n tē ad actum
gñatiue i notabile piudiciū icolumitatis cor
pis pñij. Obicit9 at qz sñm hñero. et habet9
xxxij. q. iij. sciat. q vxoři dbitū reddē n pōt
agni carnes comedē. s. ab h null9 excludit9 p
pñi pletōz pcepti. 8o 2c. **¶** hñero. loq9 tñ d
mistris eccie n d alijs q sūt suo iudicō relin
quēdi q pñt ex reuerētia dimitte et sumē cor
pus xpi sine peccato. Vñ pñt dici q a dione cō
uenit excludi nō tñ ppter peccatū pñiū sed
etiā ppter reuerētiā sacramēti. sicut et iustus
iudex irregularis excluditur ab ordine sacro
nō ppter pccm sed ppter reuerētiā sacri. h th o.

¶ Vñ vir et mlier i actu mñionij sint eqles.
¶ q duplex ē equalitas. s. quātitatē q attē
dit9 it9 duas quātitates eiūs mēsure sic bicu
biti ad bicubitū. et eqalitas pportōis q attēdi
t9 iter duas qūitates pportōatas sñm pportōz
eiūs spēi l3 vna sit maior altera. sic dupli ad
subduplū et edo sic qtuor ad duo. et duorum
ad qtuor. Loqñdo ergo de pma eqūitate vir
et vxoř nō sūt eqles i mñionio nec qo ad actū
cōiugalē in quo illud quod notabili9 est vi
ro debet9. nec quo ad dispensatōem dom9 in
q vxoř regit9 et vir rēgit. Nec ec qo ad mox in
formatōz. qz vt dē. ff. d adul. si vxoř. vir d3
eē mlieri actor colēdi bonos mores. et vt dē
xxxij. q. vij. n mehaberis. si vir ē cap9 mlieris
mli9 q mlier d3 viue. et i oib9 hoīs fcis eā
pcedē. at vbi mlier mli9 viuit q vir. caput
dō9 deosū pēd3. 83 qo ad scdaz eqūitatē sanc
e qles i vxořqz. qz sic tē vxoř viro i actu diu
gali et dispensatōe dō9 ad i qd ē vxořis. itā
v vxoři ad i qd ē viri. vñ n ad iparia iudicā
xxxij. q. j. si qz vxoř i si **¶** Vñ diux peccz si se
rōdat ipotentē ad dbitū redditōz. **¶** si qz rō
dit9 ipotēs reddē dbitū ex cā ex mñio9 secu
ta. qz pus rōdidit dbitū et ex h ē ipotēs vltē
rō solue ipm. n h3 mlier ius petēdi et i petē
do vltē9 mag9 exhibet se meretricē q diugē
Si at reddat9 ipotēs ex alia cā si illa ē licita
sic itēz n tē nec pñt mlier exigē. si nō ē licita
tē peccat. et pccm vxořis si pñt h fornicē ali
qo mō sibi iputat9. et iō d3 quātū pñt opam da
re q vxoř dñeat. h th o. **¶** Vñ vir teneatur
vxoři dbitū reddē solū si petat. **¶** q n. n pe
tat vñ expñse vñs. l interpretatiue vt expñs si
gnis. tē em licz p verecūdia taceat. tñ vir tē
sibi reddere dbitū. exigē vñ n opz n petat9 al
tero istoz mōz. h th o. et pe. **¶** Quid si n pe
tat vxoř. s. nec vñs nec signis tñ vir vidz pi
culū iminē. **¶** q d3 ei ec tē nō petēti vir dbi
tū reddē. qz tacite exact9 itelligit9 l3 n expñse
erigat9. h pe. **¶** Vñ vxoř n teneat9 reddē dbi
tū viro n petat9. **¶** q n ē m h d viro et d mlie
re sñe. qz vir n erubescit naturalit9 dbitū pe
tē sic vxoř. qz h3 i actu diugali nobilitatē pñe
¶ Vñ vir possit vxořē petere auertē pñibus
ne petat9. **¶** q n d3 n pñt rōnabilē cāz. et tē
ec nō d3 cū mag9 istantia eā auertē pñt pñla
iminētia. h th o. **¶** Vñ dbitū exige sit aliqñ
nccitatis. **¶** licet sit nccitatis reddē dbitū n
tñ petēti expñse sed ec petēti p aliqñ sig. tñ ex
gē pñe loqñdo nūq est nccitatis. null9 ei tē
vñ iure tñ p se introducto. et de regula. ad
aplicā. Nec aliqñ d suo dbitōze dbitū suū co
git9 repetē nec dbitū offerre si ē tē dbitū qd
nō debetur si non petatur expñse vel tacite cu
iustmodi est dbitūz carnale.

¶ Eūde videre de 2o. s. de obligatōe mutua
diugū ad redditōz dbitū p rñspectū ad vo
tū dñnētie. Et eca h qrun9 pla. s. vñ diuges
p9 copulā carnis sine mutuo oīfesu possint vo
tū emitte q n reddāt dbitū. **¶** q n. nouē em
volūtatis ē vt ec ipm nomē oñdit. vñ potest
tñ esse d bonis illis q nre subiactē volūtati.
cuiusmōi n sūt ea in quib9 vñ9 alteri tenetur

Et in talibus non potest aliquis votum emittere sine consensu eius cui tenetur. unde Augustinus in epistola ad armatus. et est xxiiij. q. v. vna. non exigit deus si quis ex alieno voluit aliquid. sed potest alienum usurpare verat. unde cum diuges teneatur iurisdictioni reddere non potest sine consensu alterius voluere per debitum non reddat alteri. Et si voluit peccat nec deus votum teneat sed de voto maleficio penam agere. xxxi. q. v. vna. **V**erum per carnis copulationem possit unus diuigi sine consensu alterius voluere per debitum non petat. **H**ic secundum aliquos quod sic non potest ante voluere. quod non reddat quia in primo uterque est sui iuris. sed non in secundo. Alij vero dicunt per neutrum potest sine consensu alterius voluere. quod si alter debitor non potest petere ex hoc matrimonio onerosum alteri reddere. dum oportet eam per confusionem debitum petendi subire et hoc est opus rationis. prima vero est boni. pe. et rap. et secundum rich. est securior et dior. non enim ex hoc per alter voluerit non petere reddere matrimonio alteri magis onerosum sed magis leue. quod reddere debitum sepe est peccale. et quod ad reddendum debitum quod vult manz iustitiam alterius et alij efficitur liber. **V**erum voluere continentiam sine consensu diugis sit peccatum mortale. **H**ic a ferre iterum determinate ad non reddendum debitum nec exigitur et tunc scientia iura matrimonij est peccatum mortale si fiat ex deliberatione. aut in consensu et tunc non est peccatum quod saluari potest in eo quod licitum est. i. in non exigendo. **V**erum per copulationem carnis licet viro uxore prohibere accipere crucem in subsidium terre sancte. **H**ic satis est probabile quod vxor debeat ad tempus velle parere. per subueniendo necessitati ecclesie generalis. Et ideo in fauore negotij per quod si bi crux datur instituta est per virum sine consensu uxoris possit accipere crucem. ex de vo. ex mlt. a. q. ij. si. sic et possit deo suo terreno sine consensu uxoris militare. Nec tamen subtrahitur ius suum uxori quia vxor potest eum sequi. ex de vo. per sup. his. q. si. Nec est simile de uxore ad virum. quod cum vir deat regem uxorem magis tenetur vxor sequi virum quam e converso. xxxij. q. ij. vna. **E**t preterea vxor cum maiori periculo castitatis discurret per terras per virum et cum minori utilitate ecclesie. et ideo vxor non potest huiusmodi votum facere sine consensu viri sui. **H**ic. tamen vult per vxor si sit nobilis huiusmodi potest deo per potest prestare subsidium terre sancte. potest et iurisdictioni marito votum ideo emittere. **V**erum autem possit votum illud personaliter exequi distinguitur. quod aut est suspecta et infamata per nimis iuueclia et tunc non exequitur personaliter. absit enim ut ab ecclesia talis recompensatio admittatur. ex de v. sup. eo. sed redimet votum cum sit inhabilis ad eundem ex de vo. per sup. his. q. curs. **A**utem est antiqua et matrona bone fame et tunc ibi si multos bellatores secum ducere possit. quia tunc eadem ratio est de uxore que est de viro. ergo ideo ius. **C**. ad. l. falci. l. fi. in fi. ar. ad hanc distinctionem. ex de d. diu. cum sis predictus. et. c. vxoratus. **E**t secundum has duas vias varie sunt accipienda diuersa iura predicta. **T**ho. autem dicit in quadam. q. de quolibet. quod si vxor sit talis que sequi non possit virum propter aliquod impedimentum legitimum. et de eius incontinentia timeatur non est viro consulendum quod crucem accipiat et uxorem dimittat. **S**ecus est si voluntarie continere proponat et

velit et possit sequi virum suum. **A**lbertus etiam dicit sup. in. sen. di. xxxviij. per qui timet probabiliter periculum futurum uxoris melius facit non pergrando et per pergrationem terre sancte. **N**on hoc est secundum thomam. ibidem. quia necessaria non debent pertermitti. propter ea que sunt prope voluntatis. nec ideo autem imiet viro gere curam uxoris quia vir est caput mulieris. i. cor. xij. sed crucem accipere est voluntatis. **S**. **V**erum diuges per carnis copulationem debeatur sibi morari et sennice sequi. **H**ic cum diuges sint vna caro non debet alter sine altero diuigi morari. ex de diu. lepro. c. ij. sed quatenus extendatur li diuigi ibi non determinat et ideo in arbitrio boni viri consistit. **E**t est sic de i. glo. de c. e. vir te uxore sequi. sic et de c. non ad iparia iudicet. xxxij. q. i. si quis vxor i. fi. **E**t hoc si ex iusta causa recedit alioquin eam potest retineat maritali. xxxiii. q. v. cum cap. **E**t vxor si per te vxor sequi. xij. q. ij. vna. quod non ea trahe vellit ad infidelitatem. ex de diu. q. siuit. vel non fiat vagabunda. unde ex quod m. accu. pos. ruela tu huiusmodi i. glo. vij. per vxor tenet bar. vxor sequi quod diuinitate fugit metu mortis non forte vagabunda discurret quod tunc eum sequi non possit. **E**orte ideo dicit quod opus est distione secundum aliquos. aut enim est vagabunda de necessitate inuitabili. et sic tenetur eum sequi aut per necessitatem. et tunc aut tpe detracti sciuit eum esse tale et tunc et tunc eum sequi aut nesciuit. et sic non tenetur. xxxiii. q. ij. si quis inuitabilis. et c. vna. quod i. glo. **H**ic tamen dicit per sp. te eum sequi. et per i. c. si quis abrogatu. **G**lo. vo. sup. c. si quis dicit. per secundum aliquos ideo c. vna. quod ubi dicit per vna. quod mulier sequi vxor suam suam i. vita suam i. morte est consiliu. unde si vir vult vagari vxor non tenetur eum sequi. aliter vxor non possit aliam eligere sepulturam quod tamen secundum eum est de sepul. de vxore. **V**erum diuigi datur alteri coniugii licentiam vxorandi possit illam postea ruocare. **H**ic autem dat eam i. facie ecclesie et coram suo ordinario. et sic data ruocare non potest. aut i. puato et tunc autem quod vxor ruocare potest. **I**us et hoc deedit quod ecclesie licentie clauis sancte sunt periclose. et quod licentia ante votum non est nouo vielo obligat. ideo melius est per reuertat ad diuge quod diuigi i. fornicationis periculo remaneat. **S**ed ut mlti dicunt per votum emissio non potest impletio voti impedire per prohibere. **N**ec i. hoc tenetur mulier sibi obedire quod i. alio vielo ligata est et de licentia viri quod hoc potest decede. et huiusmodi consensu boni. et pe. et mgr. se. li. in. di. xxx. q. ij. et decretum. xxxij. q. v. manifestu. q. ex p. missi. ubi dicit de diugibus. cum quilibet eorum alterius a suo iure absoluit ad preterita sicut ipse renouare non poterit. et ead. q. c. quod vxor. de per quod vxor suam velare permittit aliam non accipiat. sed si per couitat. **A**lij dicunt quod non licentia ab altero diuge auctoritate dyoc. epi. et non licentia monasterii i. trauit per votum castitatis emittat i. seculo remanens et talis etatus per de ipso non possit probabiliter ozi suspicio. iura decernunt tale licentiam ad petito eius diugis si dedit eam quatenus i. se fuit irritanda. **E**t hoc peccet hoc petendo tamen ad eius petito ille qui itrauat religio potest et de reuocari. **E**t pro hac opione expresse videtur esse i. ex de d. diu. c. ij. ubi dicit per si laicus de licentia et promissione uxoris professionem fecerit i. religio. non vxor ad religio transferit a perpetua castitate obsuare permittit

vir potest et debet de monasterio reuocari. h^o
opinionis vi^o esse ray. q^o dicit q^o diuix qui in se
culo relinqtur p^omittat in ma^u vel p^ontia ef^o
o^otinētiā. **V**t em addit rod. talia maiora n^o de
bet expediri n^o p^o ep^om l^o aliū de mādato ei^o. **E**c
sic ibi tria sūt necia. s. antecitas ep^oi. exp^ossa li
cētia diugis sue. et votū ppetue o^otinētie. cu^o
trāsitu ad religiōz si sit suspecta. al^o p^ot i se^olo r^o
manē. **E**t h^o ec videt^o sententia b^on. ex d^o ouer. cō
iu. c. j. et ino. ibid in glo. q^o dās licētiā vouē
di n^o ipedit^o ppter hoc debitū exigere n^o et ipe
voueat. et id dic^o ho. ibid i glo. **S**i tñ p^o aliā p^o
sonā fieret inferiorē si alias rite fcm esset p^o
pter h^o ep^os reuocare n^o deberet et peccar^oz si de
fco reuocar^oz maxie si loci o^osuetudo eet fieri
taliam p^o miorē ep^oo. h^o rod. **I**de videt^o dicēd in
cāu ouerso. s. q^o vxoz itrare p^ot religionē rma
nēte i se^olo viro sene et n^o suspecto de incōtinē
tia. q^o i h^omoi n^o ad imparia iudicant^o. ex d^o cō
uer. diu. ad apl^oicā. **S**i quis vult tenē op^oi. p^o
mā p^ot dicē q^o dcm. c. loquit^o de illo q^o de licē
tia vxozis ignorāte ep^oo i religione p^ofitet^o. et
talis reuocari p^ot s^om fozz iudiciale. q^o t^ois li
cētia n^o fuit o^obito mō data nec accepta. v^ol q^o
dcā licētia sufficēt^o p^obari n^o potuit. q^o vt vo
lūt aliq^o si potuiss^o p^obari m^olier o^obuiss^o rligiōz
itrare o^opell^o si iunēis erat. ar. xxiiij. q. v. qui
vxozē. **V**l tñ castitatē vouē si senex erat. **Q**ui
vō volūt tenē sedāz opionē p^ont dicē ad dcre
tum allegatū contra eam q^o illud verbum s^ol^o
conuertatur intelligendum est sic. s. nisi ma
lit suū diugē reuocare. **E**t sic soluit q^odam. et
glo. soluit ibid. **V**l p^ot dici et meli^o q^o id dic^o
s^ol^o ouertat^o q^o reuocādo peccat. l^oz ad petitō
nē e^o ali^o dēat p^o iudicē reuocari. q^o iura ex cā
rōnabili decnūt t^oez licētiā p^o petitōz alteri^o
diugis irritādā q^o n^o h^o fier^oz m^ota picla. imine
posset diugi i se^olo rmanēti. h^o d^o rich. **V**erum
diuges in se^olo remanētes possint se licite ab
iurare et ppetuā o^otinētiā p^omittē. **E**t quidāz
dicūt q^o n^o. ar. ex d^o ouer. diu. ex pte tua. in fi.
Io. vō dic^o q^o imo ec sine aliq^o iuramēto se pos
set ad o^otinētiā ppetuā obligare. ar. xxiiij. q.
v. q^o dēo. et b^on. ex d^o reg^ola. veniēs in glo. b.
t^oo. ec vult q^o possent vouē o^otinētiā ad tem
pus et i^opetuū pari o^olesu. **E**t tūc s^om ray. etiā
si vir alias penitēt et votū frāgeret. tūc vxoz
i voto p^oseuerare dberz o^ostāt^o v^oz in illo. c. q^o
dēo. et c. vna sola. **N**ec obstat illd ex d^o iur^o
rā. tua. ij. q^o ibi n^o fuit fcm votū o^otinētie. **C**on
sentiūt ec p^odcis ino. et ho. ex d^o ouer. diu. in
glo. c. j. tñ vt dic^o ibi ino. ppter h^omoi votum
vriusq^o non potest vnus sine licētia alteri^o
religionem intrare. **V**trum ante copulā car
nalem possit vnus coniugum altero nolente
continere. **E**t talis aut proponit deliberare
de religionis ingressu aut non. si sic statuen
dum est sibi tempus duozz mensiū. s^om gof.
e^o de ouer. diu. ex publico. vel s^om hosti. et
b^on. ibidem. tempus statui debet arbitrio iudi
cis. ita q^o intret vel vxoz adhereat. et si trans
seat quilibet recupat quantum de suo penes
alterum residebat. ex d^o conuer. cōiu. ex pub
lico. et c. ex parte quod intelligitur facta p^o

fessione. h^o hosti. **S**i vero illo termino elapso
non transierit cogatur per executionem satis
facere coniugi. **S**i tamen elapso termino illo i
traret dāmō an copulā carnis. ingressas tenet
ex d^o ouer. diu. ex publico. h^o ray. et b^on. **S**i ac
n^o p^ooit o^oliberare. puto q^o exact^o ab altero sta
ti p^o o^otractū o^obito mō solēnitatū m^oionū. o^o
bitū sibi rōddē tē. cū n^o hēat exceptōz leg^o tiaz
ad repellēdū. de hoc tñ vide infra ti. d^o differe
tiaz m^oionij. q. nūq^o peccat mortaliter q^o zē.
Et lo q^o infra t^opus indulcū a iure inuita co
gnoscat^o a viro. nūquid i^ogredi p^ot monasteriū
h^o cū p^o o^olesū mutuū sit iā trās lata p^otas cor
pōz licz n^o oino efficaciter. copula sequēs n^o
est oino violēta siue iuriosa s^oz i pte tñ. vnde
q^odāmō ē vsus iure suo. ar. ex d^o elec. cū ecclia
vulterana. et iō o^osumat^o m^oionū. et iō non l^o
postea altero inuito monasteriū itrare. **S**i vō
eā o^ognoscat^o p^o t^o p^o p^oessiois cū vinculū iam
sit solutū pateret^o penā. xxviij. q. j. siq^os rapue
rit. h^o ho. **B**ar. vō i q^ostioib^o rōddz q^o t^ois m^olier
sic violēter o^opp^ossa p^ot i^ogredi monasteriū vi
ro inuito. quia vir delinquēs nō debet esse me
lioris o^oditōis q^o nō delinquēs. ff. d^o re. iur. n^o
fraudar^o. s. nemo. **S**z quare dant^o ei iducie
h^o p^o t^oia. p^omo vt possit interim o^oliberare
de religionis i^ogressa. 2° vt p^oparent^o necia ad
solēnitatē nuptiaz. 3° ne vilē hēat vir dataz
hāc quā diu suspirauit dilata. **Q**uid siq^os cō
trahat cū corrupta et o^omū alt^o vult i^ogredi r
ligiōz et abo iurare volūt q^o se mime o^ognose
rūt. nūq^o credend^o ē eis. **I**o. dic^o q^o sic an tra
ductōz. vt ex d^o ouer. diu. ex pte tua. ij. p^o tra
ductōz at n^o credet^o eis i p^oudiciū m^oionij. ex
de eo q^o o^og. o^osan. sup eo. et ex d^o diuoz. q^onto.
Ad h^o no. q^o quidquid dictū est de vxoze quā
tum ad votum o^otinētie itelligēdū ē d^o viro.
quia in talibus secūdū omnes vir et vxoz ad
paria iudicant^o. xxviij. q. j. si quis vxozem. et
q. v. p^ocepit.

Sequit^o videre d^o 3°. s. de obligatōe ad red
ditōz o^obitū p^o respectū ad accēs frueiēti
puta lep^ozā l^o furia. et circa h^o q^orun^o plura. s.
v^oz diu^o san^o teneat^o rōddere o^obitū diu. i le
p^oo. **E**t nō est id q^o rere v^oz teneat^o o^obitū rō
dē. et v^oz teneat^o ei cohabitare. cohabitare em
ē magis o^osiliū q^o p^oceptū ppter picl^om i^ofectōis
Vn q^o dē ex d^o diu. le. p. c. j. s. et vxozes virca
et viri vxozes seq^ont^o qui lep^ore morbū incur
rūt et eis diugali affectōe m^ostrēt. ex l^oozta^o ē
n^o p^oceptū. vt p^oz p^o l^oiaz imediate sequētē. nihil
ei ē hūani^o q^o spōsū et spōsā i fortunatis caib^o
esse p^oicipes. ff. soluto ma. si cum dotem. s. si
mantus. **S**ed reddere debitū est p^oceptū. vnd
dē. e. ti. q^om. p^o si v^oz siue vxozē lep^ozū fieri
o^ogerit. et ifirm^o a s^oo carnale o^obitū exigat
g^onali p^ocepto apl^oi q^o d^o exigatur est soluendū.
cui p^ocepto n^oll a i h^o cāu exceptō inuenit^o. et iō
vt dic^o glo. ibid. nos ex fēsu n^oo excipe n^o dbe
m^o. **V**n s^om ho. diuges quoz v^oz ē san^o alt^o
lep^oz^o sūt mōnēdi q^o o^obitū sibi rōddant. et si
nolit mōiū acq^olescē n^o cogant^o si o^otinētiā vo
lūt suare. ex d^o diu. lep^oz. si at nolūt v^ol n^o p^ont
o^otinētiā suare cogant^o sibi o^obitū iōddē. ex e.

¶ **ij.** §. vlti. vñ dñz ista ppe locum ei⁹ stare vt ei possit mīstrare et dñicu diuigale reddē. vt dic ibid ho. ex e. c. j. p sufficiat le. pso q suo dñi to n fraudet. nec optz q i eod loco l lco mo: rent. **Ite** reddēdo dñicu nō est sic piculū d mfectōe sic d omanēdo assidue. qz act⁹ ille ei: to trāsit. et qñis ex tali dñubitu ples genita vt i plib⁹ infectōz lepra nō euadat marie vi: ro erūte le pso tpe coit⁹. magis tñ pōderāo ē diuina picl m fornicatōis q ifect⁹ plis. maxime cū sit mal⁹ le psā eē q si nū. p exim⁹ in eē. **Vñ** mag eēz oca bonū plis si le psi nūq gnaret q si ples nasceret ex eis. h⁹ inie sunt bon. pe. nich. tbo. bñ. et alan⁹. **Gof.** vñ dic q diugi le pso separati manēt te⁹ diūx san⁹ coha bitare s manēt cū alijs le psis n te⁹. **Et** dicit q decretal. ex d diu. le. c. j. loq⁹ moitorie n pceptorie. s. vt le psi iducant ad otinēd et n fāt im pbi ad debitum exigendum vel decre talis illa corrigi p sequentē. pma opio tole rabilior vī. **¶** **Quid** d filijs le psoz. **¶** s. s. m gof. et ho. cū sano remanē debent ne ificiāt cū ille morib⁹ sit otagios⁹. ppter qd eē d osue tadie gnali appbata iur canoico et iure vere ris testa. le psi sepan⁹ a cōione hoim. ex d cō in. le. c. j. i. tex. et glo. **¶** **Vt** dñz teneat red dere dñicu diugi furioso. **¶** s. hñti lucidū iter uallū reddēdū ē dñicu i illo iteruallō. qz tūc redoi pē sine ppe pstone piculo. **Furioso** autez actu exñti i furia n te⁹ alt⁹ diūx dñicu reddē qz nec dñicu est p illo tpe diugi. **Tñ** idiote se hñti q⁹ ad discretōz ad mot⁹ pueni reddēd ē d bitū. qz tali eē sine piclo pstone ppe pē red: di. **¶** **Vt** dñz error lepra ipediat mñoniū. **¶** s. q nō. qz licz lepra obuiet cohabitātōi tñ obliga tōi. **Vñ** nota q licet lepra supueniens soluat spōsalia pcedentia vt sup dictū est. **Et** b itelli git ho. n forte spōs⁹ iā traduxisset spōsam in domū suā. ex d diu. le. p. lras. et de iurciurā. quādmōd. **Nō** tñ mñoniū soluit. e. c. j. et. ij. **Vide** tñ illō. c. lras dicē q añq i⁹ mñoniuz sit osuatū solui possit. s. q dic q osuatū expo ne. i. otactū. **¶** **Vl** iō dic b. qz si eēt osuatū. i. iudicaret p supēt mñoniū. vñ dic osuatū. i. subaudi. nec otactū. et sic spōsalia tñ soluit ex d iurciur. quādmōd g⁹ s. m ho. si traducta erat n⁹ si p verba d pñi otaxerāt. n potuerit separi n añ copulā carnis alter diuigū voluerit ad religionē transire. et tūc is q remanet potest in domino nubere. extra de spon. com missam. **Et** b intellige qñ spōsa est virgo. si ei corrupta esset post translationem separari nō posset nisi per mortem. vt patet per supradcā de modo contrahendi matrimoniū. b hosti. **¶** **Alij** vero volunt q etiam si sponsa esset tradu cta nichilominus lepra superueniens soluet sponsalia nisi post translationem fuisset corru pta.

a carnalib⁹ ad spūalia. In usu vō coniugali mē
depmit⁹ a spūalib⁹ ad carnalia. et iō dgrue ē
istinctū q⁹ coniuges tē abstineat ab illo actu. **S**
eccia n̄ p̄t iuri dīno et naturali p̄iudicare. nec
itēdit fili⁹ laqueū ponē. vñ cū redditō debi
ti sit d̄ iure naturali et ec̄ dīno. debiti vō peti
tō sit licita. j. cor. vij. nolite fraudare invicē
n̄ ex d̄esu ad tp⁹ vt vacetis orōni. eccia n̄ in
tēdit rōditōz aut phibē aut dissuadē. petiōz
vō itēdit tūc dissuadē n̄ phibere. vñ dīc au⁹.
et hē. xxxij. q. iij. xp̄iano. q⁹ a licit⁹ ē ab
stinēdū vt licita facili⁹ ipetret⁹. **Q**uāt dīc ibi
dē q⁹ n̄ l̄z tūc xp̄iano cū coniuge dūeire. h̄ dīc n̄
q⁹ sit phibitū h̄ dissuasū. q⁹ g⁹ d̄bitū rōdit nō
peccat. q⁹ at̄ petat aliq⁹ ifirmitate duct⁹ in d̄tē
p̄u v̄l irreuerentia t̄p̄is l̄ ecclesiastice exhor
tationis nec peccat mortalit⁹. h̄ pe. **B**on. vō
dīc q⁹ tūc p̄t reddi debitū sine cū culpa dū tū
reddat cū displicētia et dolore. peti at̄ n̄ pōt
sine culpa. **E**t si aspect⁹ sit ad delectatōē est
cl̄ pa gūis et mortalis. s̄m alex. an. i. 2o li. **S**i
at̄ lubricū carnis et suā ifirmitatē c⁹ ē d̄scul
l̄ d̄scia vehēmē. timeat. et iō petat p̄t esse cul
pa veialis. vir tū coniungit q⁹ i dieb⁹ p̄cipuis n̄
sit culpa gūis. **S**i obicit⁹ illō grego. primo
d̄pa. q⁹ m̄lier q̄ fuerat a viro d̄gnita nocte ve
niēs ad p̄cessionē arrepta est a dyabolo. hoc
at̄ n̄ fuisse n̄ mortaliter peccass⁹ ergo 2c. **H**ic
n̄ fuit ex eo q⁹ d̄bitū reddidit h̄ q⁹ se temē p⁹
mod⁹ ad dīna d̄tra d̄sciam ingessit. h̄ d̄co. **S**
ed esto q⁹ sit pasca i q⁹ vterq⁹ tē dicare. nū
qd̄ tē rōdē d̄bitū. vñ q⁹ n̄ q⁹ eccia statuit q⁹ n̄
accedat q̄s ad cōiōnē qñ d̄gnoscat v̄rore. **H**ic
q̄si rōdat iuite et cū dolore n̄ arce⁹ ab igressu
eccie. nec a dīone. poss⁹ tñ dīo differri d̄ cōsi
lio sacerdotis. h̄ bon. **N**otā d̄ at̄ q⁹ cū d̄z. xxx.
iij. q. iij. apl⁹. q⁹ vir nec ad tp⁹ v̄rore iuita
p̄t orare itelligit⁹ s̄m q⁹ dīc aliq⁹ d̄ sp̄ali et p̄
uata orōe vt si tota die l̄ nocte l̄ mag⁹ diei p̄
te vellz i eccia eē. tñ i orōe gñali p̄t interesse
v̄rore ec̄ iuita. vt i vespis et missis s̄m hug⁹.
Nec app⁹ orōz gñalē l̄ sp̄alē d̄z q̄s petēt d̄bi
tū d̄negare ec̄ i pasca. s̄m p̄mo rōdat et postea
ad eccia vadat. et ea q̄ sūt faciēda s̄m exigē
tiā diei faciat. h̄ rod. et glo. sup. c. apl⁹ et cō
ueit cū his alex. an. i. 2o li. **V**terq⁹ i loco sacro
liceat d̄bitū reddere l̄ exigere. **H**ic q⁹ n̄ ē
simile d̄ loco et t̄p̄e. q⁹ facili⁹ mutari p̄t loc⁹
q̄ t̄p⁹. **E**t p̄terea loc⁹ ita pollui p̄t q⁹ indiget
recōciliatōe. vñ in loco sacro n̄ licet carnale
d̄bitū reddere nec exigere. si tñ p̄ lōgū t̄p⁹ ef
fent violētē reclusi i loco sacro vidēt q⁹ tunc
licitū eēt eis in loco sacro exigē et reddē. **I**n
t̄i cū cāu n̄ vi⁹ illa phibitō d̄bere itelligi q⁹
n̄ ē ponēd⁹ laque⁹ aiab⁹ p̄p̄t mūdiciā loci. h̄
rich. **V**terq⁹ liceat d̄bitū petē l̄ exigē t̄p̄e im
p̄gnatōis. **H**ic si sine piclo abor⁹ vir p̄t car
naliter coplari sue v̄rozi p̄gnātū tē sibi d̄bitū
reddere et ab ea potest exigere sine peccato
mortali. quia concubitus matrimonialis nō
tantum est in officium sed etiam in remediū.
et mulier p̄gnans frequenter plus appetit
d̄cubitū q⁹ qñ nō est p̄gnans. **S**i at̄ n̄ p̄t cum
ea carnaliter coplari sine piclo abor⁹. tūc n̄

debit sibi reddi debitū nec exigi ab ea. q. mī
monū pūcipali⁹ ē ordiatū ad plē pcreād a3
q. in remediū. Vñ s. m. alex. an. i. 2. si psumat
vehementer de piculo p. petēs mortalit. pec
cat et al. reddere n. te. Si vō m. l. ier p. babil
ter n. psumat d. piclo p. reddē te. l. 3. sciat. cū
peccare. cū dolore tñ. Nec d. ei d. fētre q. ad
peccatū. l. 3. q. ad l. q. petit qd ē suū et ne fiat
pei. l. 3. alex. an. Nec obstat qd d. abzo. et ha
bet. xxxij. q. iij. si cā. Ipa m. q. rō d. cept. et
ptus iux legē cessare debē temp. ibus his v. s. u.
carnis demonstrat. q. intelligit d. debito hone
statis nō nccitatis et d. exigēdo n. d. reddēdo.
l. 3. pe. Quod at d. aui. ix. de aialib. c. d. for.
marōe embriōis i spēali. q. m. l. ier p. gnās aliū
fētū d. cipe poss. raro accidit. et q. n. accidit.
vt i p. lib. 9. abozit vt d. ibid. **¶** Vñ tpe mē
struoz. liceat d. bitū petē l. reddere. **¶** l. q. daz
dicūt q. tpe mēstruoz. nō ē licitū debitū exi
gere l. 3. licitū est reddē. primū em qd est in vō
luntate diu. l. 3. lex p. lib. 3. n. s. m. qd est de lege
nature. vñ ec d. n. s. n. p. cipit mulieri n. reddē l. 3.
hoi n. accedē. leui. xvij. ad mulierem q. pati
mēstrua n. accedat. et ezech. xvij. vir q. iusta.
c. a. fecerit. et ifra. ad mēstruatā n. accessit. c. e.
ac p. l. 3. n. exat mulierē a tētoe. l. 3. vir obligat
vt sciens petē n. possit sine t. rāf. gressione. **¶** Et l. 3.
vt dicē m. g. sen. li. iij. di. xxxij. l. 3. iquit d. bitū
sit petē solūdū oī tpe n. tñ l. 3. oī tpe petere.
¶ Et s. m. l. 3. itelligi d. n. t. auctoritates d. l. 3. loq. res.
tñ aliq. mō d. 3. se difficilē reddē aliq. occasio
nē p. dēdo l. 3. ifirmitatē allegādo si petat ig.
rāt. l. 3. p. lib. 9. et moitōis autēdo si petat sciens
finalit. tñ si vir n. d. s. t. at d. 3. debitū reddē tñ
dolore si credat al. scādālū viro p. stare l. 3. ei p.
culū alie. corruptōis dānabilis iminē. **¶** Nō ē
autē tū q. suā passiōz viro sp. idicet ne forte
ex l. 3. ea abhorreat n. de ei. 9. discretōe p. samat.
¶ Alij dicūt q. si illa passio accidat naturalit. s.
i s. t. itate s. l. i mēse determinato tpe. tūc n. licet
nec exigi nec reddē. et l. 3. expm. vt leui. xx. q.
coierit cū muliere i fluxu mēstruo et t. n. clauē
t. i. t. p. iudicēz ipa quoq. aperuerit fōtē s. gnis
sui it. r. f. ient. abo. **¶** l. 3. rō ē q. tūc mulier pōt
d. cipe et p. p. maxiaz corruptōez q. ē in corpe
mulier. vt oīdit feto. eaz. illo tpe. vt ifectō
specl. i p. aspectū eaz. vt dic. p. lib. 3. d. sōno et vi
gilis. s. mē viri qd tūc i ea recipit. aliq. incur
rit ifectōz et illd. qd m. struat mulier ē imōdū.
et ideo ex tali concubitu gemit vt in plurib.
efficiuntur leprosi. vel alijs grauib. corrup
tōib. inficiuntur. vnde glo. biero. super
illud p. sa. l. xv. omnes iusticie vestre quasi pā
nus menstruate. dicūt q. tempore mēstruoz.
viri debent ab vxoribus abstinerē. tunc enī
conciuntur mēbris damnati. ceci. claudi.
leprosi. et h. m. oī. vt quia non erubuerunt sic i
conclau. omisceri eorum peccata pateant cū
etis et aperte redarguantur in paruulis. hec
glo. **¶** Talis enim concubitus est in p. iudiciū
p. solis. non licet autem vti concubitu coniu
gali ad remediū quando est in p. solis nota
bile p. iudiciū et probabile. quia p. iudiciū
l. 3. ordinarat ad plē p. creandā q. ad t. mediū

p. terea tal. flux. 9. par. durat. et ideo si scienter
petat n. excusat. si vō ignorans petat v. l. v. io.
l. 3. reddat excusat. **¶** Si at mulier inaturalit.
patiat. vt s. m. aliq. q. quasi ex ifirmitate patiūt
sanguis fluxū tūc l. 3. erigere et reddē. tū q. al.
cū tal. flux. 9. sit p. petu. l. 3. diu. n. optet q. vir
p. petuo abstiner. tū q. mulier tūc d. cipe n. pōt
vt dicūt q. d. a. q. vt dic. aui. ix. d. aialib. c. de
formatōe embriōis i spēali. s. gnis mēstruus
diuidit se imp. gnata s. m. tres p. tes. s. i. cibū pu
eri. et alia p. s. ascendit ad mamillas. et tertia
p. s. ē supfluitas q. d. f. e. i. t. v. l. q. ad t. p. s. p. t.
et tūc eicit. vñ auctoritates d. l. 3. loquētes sunt
itelligēdo d. fluxu naturali. **¶** **¶** S. esto q. vir
nesciat q. sit t. p. mēstruoz. et m. l. ier timeat d.
lapsu e. 9. qd faciet m. l. ier. **¶** l. 3. si credat eū d. si.
l. 3. d. 3. ei ifirmitatē dicē l. 3. saltē ifirmitatē s. l. a.
re. **¶** Et si nec sic d. s. t. at q. n. t. p. ei resiste d. 3. q. si
eā violēt. d. gnoscāt ipa ē immunis a culpa. al.
at p. p. vitādā viri culpā n. d. 3. ipa facē culpā.
¶ **¶** Quid si sit m. l. ier steril. vñ em q. tūc d. bitū
peti poss. et reddi q. tūc n. timeat d. formitas p.
t. 9. **¶** l. 3. q. q. nescit q. diu m. l. ier l. 3. m. l. ier b. s. i.
ue mēstrua v. t. d. cipt. et iō m. l. ier tal. obli.
gat. d. i. n. o. p. cepto sic alie m. l. ieres q. d. cipe cō.
sueuerūt. **¶** Ecce h. s. duos modos dicēdi. quoz.
e. 9. nich. mag. adberz. p. 9. vō mag. adberz. bon.
pe. et tho. vñ bon. dic. q. l. 3. scō. 9. mod. 9. videat.
eē p. babilior. p. 9. tñ est securior et sanior q. ē
stādū p. m. i. o. m. o. **¶** Et vt valde d. i. q. viro in
stāter petē m. l. ier n. reddat d. bitū q. n. apparz
ifirmitas gnis. et timeat viro fornicatōis vel
odij piculū. **¶** l. 3. ac ec p. m. u. mod. vñ sentire m. g.
sen. vt bitū ē s. et hu. di. v. ad e. 9. **¶** **¶** Ad h. n. c.
ta q. leui. xv. xvij. et. xx. agit d. eo q. d. 3. o. s. c. i. e.
vāstruatā. diu. s. m. o. d. e. tñ s. m. alex. an. i. 2. q. i.
xv. agit d. eo q. d. 3. o. s. c. i. e. i. g. n. o. r. a. t. e. poterat ei
talis expiari p. sacrificiū vel p. lotōz vestiu. **¶** In
xvij. agit d. accedēte sciet. vbi p. lib. 9. p. p.
piculū p. t. **¶** In. xx. vbi loq. t. d. pena mortis lo
q. t. d. 3. o. g. n. o. s. c. i. e. t. et p. c. m. suū publicāt. **¶** Vñ d. 3.
ibi et ruelauerit ibi turpitudiez ei. **¶** Et s. l. i. r. d. 3.
d. m. l. i. e. r. e. i. b. i. ipa quoq. aperuerit fōtē s. gnis
sui. **¶** **¶** S. qd d. m. l. i. e. r. e. q. p. e. p. i. t. **¶** l. 3. si ē purgata
ab illis corruptōib. et d. m. o. r. t. o. i. b. 9. q. s. u. t. i. m. u.
l. i. e. r. i. b. 9. aliq. p. 9. p. t. u. reddendū ē d. bitū si p. e.
tat. l. 3. nōdū aduenient purificatōis sue ab ec.
clesia t. p. 9. d. t. e. r. m. i. a. t. u. s. l. 3. a. n. i. d. t. p. 9. abstinē debz
ab exigēdo saltē d. bito d. g. r. u. i. t. a. n. s. **¶** Qd autē d. 3.
di. v. ad e. 9. q. vir n. accedat ad m. l. i. e. r. e. anteq.
puer ablactet. abrogatū ē l. 3. mag. est mōitō q.
p. ceptū. **¶** Nō at d. c. e. mōitōis ē vt subdit. ibid. 3.
q. m. i. e. s. p. u. e. r. o. s. nutrire d. n. t. qd facē n. possēt si
a viris d. g. n. o. s. c. e. r. e. n. t. et imp. gnarēt. q. tūc la.
c. t. e. carerēt. **¶** Si at p. n. a. d. s. u. e. t. u. d. i. n. e. filios suos
ad nutriendū tradiderit alijs. admisceri n. d. n. e.
v. x. o. r. i. b. 9. suis nisi post t. p. 9. purificatōis. d. m. a.
t. e. r. i. a. h. u. i. 9. articuli plenius tractat alex. an.
in secundo libro.

¶ De bono sacri. ti. xi. 2.

Postea d. sideradū ē d. bono sacri i spēa
li. Et ad h. p. t. i. e. r. i. s. o. l. u. b. i. l. i. t. a. t. e. m. i. t. o. n. i. j. q.
ē signū p. p. e. t. u. e. d. i. u. i. c. t. o. n. i. s. x. p. i. et eccie
Vñ d. siderandum est de i. s. o. l. a. b. i. l. i. t. a. t. e. m. i. t. o. n. i. j.

Et primo de ipsa i se. 2° p respectu ad ingressum religionis. 3° p respectu ad peccm fornicationis. Circa pmu qnt^o v^o m^oniu sit indissolubile. **¶** Et q sic. ex d^o d^oner. diu. v^oer. sic em dcm e su p m^oniu diucto e maris et feie. indiuiduam vice retines dsuetudiez. n pt ergo solui n per morte. **¶** Sciend tñ q duplex est diuctio ma: trimonij. et duplex mors coherdens illi. Est ei diuctio spūalis p consensu animoruz que initiat m^oniū. Et e diuctio carnal p diuctioz sexuu q consumat m^oniū. ql at e diuctio p tley morte: soluit. vñ qdiu diuctio e spūal soluit p morte spūale q morit^o hō mado p ingressu religiois. Et b phat^o ex d^o dā. diu. ex pre tua. et c. v^oer. post p vō scā e diuctio carnal soluit^o p morte carnale de q^o plen^o ifra dicet^o. **¶** Bō at effectiua h^o indissolubilitatis e pncipaliter instituto diuina. ordinauit em deus vt post mutuum cōsē sū maneat illō viculū indissolubile p totā vitam ipoz sibi mutuo cōsentientiu. vñ **¶** rix. qñ de^o diu^oit hō n sepet. **¶** Scōria vō rō e dīctamē legis nature m^oniū ei ex icetōe legis nature ordiat^o ad educatoz pl. nō tñ p aliqd t^o s^o p totā vitā plis. **¶** Vñ d lege nature e q pntes filijs thesaurisēt et filij sūt pntū hēdes. Et iō cū ples sit cōe bonū viri et vxoris opta eoz societate indiuisā ppetuo pmanē sūm dīcā mē leg nature. **¶** Ratō vō dispositiua e sigtō e^o quia signat vñonē indissolubilem xpī et ecclie sūm cōformitatē nature. **¶** **¶** S^o obicit^o quia n videt^o solui m^oniū cōsumatū p carnalē morte: q^o dicit^o ad hebr. xj. acceperūt mulieres d rīfur rectōe mortuos suos. **¶** **¶** i. filios sūm glo. **¶** **¶** Vñ si d viris icelligat^o tūc eos receperūt d nouo cōsensu. licet em hō resuscitat^o sit idē hō non tñ p naturam sed p miraculum.

annū. vñ si iudex min⁹ tpus decedat supplet⁹
a lege. ff. d. re. iu. l. iij. **E**xpectet ergo mulier
ñ obstatē qd de lapsu carnis timeat. vt ex. vt
lice ñ dēstet. qm frequē. §. si at d carnali. **S**i
enim tenetur expectare viram cruce signatū
qñqz āms. ex d spon. i pñtia. et ex d voto. ex
multa. mltosfor⁹ te⁹ expectare p annū igre
dientem religionez cū h votū vincat pñm vt
p3 ex d voto scripture. b ho. i sū. ti. d ouer. cō
iu. **E**x pñctis p3 qd si remanēs in seculo āte p
fessioz alteri⁹ dtrahat cū alio ñ t3 mñioniū. et
altero añ pfectionē redeūte te⁹ ad eū redire ñ
ipā velit silr religioz itrare. b pe. **S**ciendū
ēē qd qñ vterqz dñet ā pari voto vouet tunc
neut⁹ renūciat vclō coniugali. et iō adhuc ma
net. **S**i qñ alr tñ vouet tūc qñtū ē i se renun
ciat. iō sliq⁹ soluit⁹ a vclō illo. b tho. et iō
potest cū alia dtrahē siue alr itrauit eo dñen
tiēte siue eo dtradicēte. hu. tñ dñc pñi dñsēz
b ipō vñ dñnentiā vouisse. p tñ ñ credo. **S**i
obici⁹ cōtra pñcā illd m. xix. qd de⁹ cōiūxit
hō ñ seper. **E**t dñs loq⁹ de mñio cōsumato
vñ pñmittit et ēē duo i carne vna. **V**el dicend
qd illd mñioniū ē insolubile suo mō cū sit sacm
nec sepat⁹ ab hoie s3 a deo pñmittit solēne dñ
nēte votū. c⁹ sepatōis exemplū debet iohēz
vocādo d nuptijs. vt dñc hiero. d qbz legi⁹
jo. ij. b hōñ. et pe. **Q**uid si trāseat ad hemū
l reclusioz. hu. no. xxvij. q. ij. d spōsatā. qd ēē
b pñ iuito viro dū tñ votū emittat cōtinētie.
qz ibi ē vt ipē dñc artocē religio qd i eccia rgu
lari. s3 rod. ñ credit p b possit ñ solēnit⁹ renū
ciat seclō ita p teneat⁹ ad dñnentiā obiam et
p pñ renūciatōz. **B**i. vñ notat ex d ouer. cō
iu. ex pte tua. in glo. vlti. qd vica heremitica
s3m aliq⁹ soluit mñioniū. ar. xxvij. q. ij. §. ecce
Scōz vero alios ñ soluit qd heremita pñ habe
re pñiū. xix. q. ij. §. dtra. **Q**uid si ñ vult re
ligioz itrare s3 qñ s3uatura ppositū castitatis i
seclō. remanē vult i pñā domo suscepto aliq⁹
religionis velo. **E**t ñ sufficē s3 nichilomi⁹ est
mñioniū dtractū dñmād añ hmoi ppositū ñ
voto se alixerit ad obsuatiā reglarē. **I**n q⁹
cāñ cogi pñ vt releclō seclō religiois ppositū ex
eqt⁹. ex d ouer. diu. ex pte tua. i fi. zc. **S**i tamē
votū castitatis deuoueret alicui religioni i p
pñā domo remanēdo bene solēniserat⁹ votū
xx. q. j. vidua. et ex qui cñ. l. vñ. iñsinuātē. et in
d. c. ex pte. et glo. vlti. **Q**uid si añq cogat⁹
l exeqt⁹ hmoi ppositū siue votū volūtate co
gnoscat⁹ a viro. nūqd mñioniū erit dñmātū.
Et credit rod. qd sic ñ pus alixerit se ita ad
regularē obsuatiā p fecerit pfectionem taci
tam vel expñsā s3m alic⁹ religiois formā. **N**ō
em votū qdcūqz castitatis quocūqz mō solē
niserat⁹ dirimit mñioniū iā dtractū ñ sit solēni
satū p ordis susceptōz l regularē pfectionem
tacitā vel expñsā. b rod. **V**t pñ pñiati⁹
mñioniū statim teneat⁹ dñx exact⁹ rōdē dñitū
siue vtrum vnus coniugum ante copulaz car
nis altero nolente continere possit. et vtrum
si inuita cognoscatur a viro infra tempus in
dultum a iure. scilicet duorum mensium nñ
chilominus intrare possit monasteriū. habes

sup̄ ti. de bono fidei. ar. ij. ¶ **V**tz m̄mōniū
 iūatū soluat̄ eē p̄ ordiis sacri r̄ceptōz esto q̄
 r̄cipiat̄ ep̄o ignoz̄ate et v̄roze nesciēte. Et v̄i
 q̄ sic. qz idē ē ac si intrasset religionē qz h̄ duo
 eq̄pant̄. eē d̄ vi. et ho. clī. cleric⁹ si tōsura⁹.
 et. xxx. q. ij. c. ij. Nec v̄i m̄mōnij violator q̄
 omutat illd̄ i meli⁹. eē d̄ voto s̄c̄pture. S; cō
 tra n̄ iuenit̄ exp̄ssū i iure q̄ i h̄ cāu m̄mōniū
 soluat̄. ergo n̄ d; dici. ar. eē de d̄uer. diu. ex
 te. ij. ¶ **B**ertrād⁹ dic̄ q̄ nullo mō solui⁹ ibi
 viculū. imo si h̄ fieret nec al̄ religionē intrar̄
 te⁹ m̄mōniū d̄sumare. Et id̄ videt̄ s̄ct̄re hu.
 xxvij. q. ij. d̄sponsatā. Nec videt̄ cogend⁹ in
 trare cū ad h̄ nūq̄ intēderit se obligare. cū h̄
 eē sit forti⁹ et artū⁹ q̄ vocū d̄tinētie. et ad h̄
 pla adducit. S; opioz istā tenēdo difficile es
 set iurib⁹ d̄crariis m̄ndē. Ideo ho. dic̄ q̄ talem
 cogēt religionē intrare qz ip̄e te⁹ eligē viā illā
 p̄ quā possit licite vocū d̄tinētie s̄uare qd̄ ē ā
 nexū ordi sacro. q̄libz em̄ vōnēs te⁹ facē illd̄
 qd̄ p̄t ad h̄ q̄ s̄uēt vocū. p̄. intrare religionē
 cogit̄ aliq̄s apter suū delictū. di. xxxiij. f̄ni
 tate. S; eēto q̄ iurauit n̄ intrare. tale iuramētū n̄
 tenz. vt legit̄. xxi. q. iij. §. fi. Et adhuc cred̄
 iōm cogēdū eē. qz v̄i auctoritas sup̄ioris esse
 excepta maxie ne clī p̄textu penā euiter et h̄
 mō viciū ē solutū s̄m oēs. Aliq̄ tñ dicūt vin
 culū m̄mōnij solui id̄istictē et sine dubio p̄
 his sūt potiora iura. Nec obstat id̄ qd̄ obicit̄
 i d̄crariū. s. q̄ n̄ iuenit̄ r̄c. qz d̄ silib⁹ ad silia
 p̄cedē dēm⁹. eē d̄ rescrip. iter ceteras. m̄to
 forti⁹ d̄ his d̄ q̄b⁹ min⁹ v̄i ad ea d̄ q̄b⁹ mag
 videt̄. d̄sulas at̄ papā si te d̄t̄gerit dubitare.
 s̄m ho. ¶ **S** esto q̄ diugat⁹ v̄roze d̄sentiēte
 et d̄tinētiā p̄petuā p̄fiteute p̄moueāt ad or
 diēs sacros. nūq̄d h̄ sufficiet̄ l̄ req̄ret̄ q̄ v̄roz
 eē religionē itret. Et v̄i q̄ h̄ sufficiet̄. ar. eē d̄
 d̄uer. diu. diugat⁹. et d̄ clī. diu. sane. qd̄ v̄ez
 ē s̄m glo. ibid̄ qñ ē s̄enex et sterilis. ita q̄ nul
 la suspitio habet̄ de incontinentia eius. eē de
 diu. diu. cū sis. al̄ sec⁹ ē. Vel s̄m glo. ibidem
 dic̄ cū alano q̄ i cāu p̄posito sufficiet̄ q̄ d̄m̄i d̄
 s̄elsa v̄terqz d̄tinētiā p̄mittat vt dic̄t p̄ma iura
 qz eē h̄ possēt facē sine r̄ceptōe ordinū i secl̄o
 remanēdo. xxxiii. q. v. q̄ d̄o. qñ v̄o diugat⁹ i
 trat religionē locū h; c. illd̄ cū sis. et illd̄. c.
 ad aplicā. eē d̄ d̄uer. diu. h̄ glo. p̄mū dēm̄ ma
 gis placz michi. ¶ **V**tz m̄mōniū d̄sumatuz
 solui possit p̄ religiōis igr̄essū. ¶ **D**uplex est
 diuisio diuētōis m̄mōnial̄. s. q̄ ad vincūm et
 quo ad thozum. Similiter duplex est indiuisi
 bilitas. p̄ma dependet ex signatione q̄diu
 enim signat coniunctionem diuisibilem ch̄ris
 ti ad fidelem animā. scilicet dum est tantum
 in coniunctione animozum tādiu est diuisibi
 le etiam quo ad vinculum per religionis in
 gressam tanq̄ per mortem spiritualem. postq̄
 v̄ro signat coniunctionem indiuisibilem xpi
 ad naturam humanam siue etiam ecclesiā iaz
 inter fideles non est diuisibile quo ad vincu
 lum per religionis ingressum tanq̄ per mor
 tem spiritualem. Est tamen diuisibile qno ad
 thozum dupliciter. aut culpa alterius coniu
 gis. scilicet propter fornicationē. aut ex mu

inuito cōiuge et postea reddit⁹ sit illi. nun⁹ d⁹ post ei⁹ mortē ad mōasteriū rēdire tene⁹. **¶** Et cū vir vult ingredi religiōz aut vxor dēfuit aut nō. **¶** Si nō. nō debz. **¶** Nec ingressus tenet. **¶** Et tūc ab ea reuocat⁹ ipā mortua nō tenet⁹ ad monasteriū redire. s³ p⁹ trahere qz nō potuit votū solēnizare. **¶** Nā si solēnizacō teneret tūc ius rēdēdi et exigēdi debitū colleret⁹ ex de sta. mo. cū ad mōasteriū i. si. vñ ex de duer. diu. placz. d⁹ p⁹ tal⁹ nō ē cogend⁹ ad mōasteriū. s³ potius ē monend⁹ h⁹ ho. **¶** Inno. vñ ibid⁹ d⁹ in glo. p⁹ ad sacros ordies p⁹mo⁹ sine vxoris cōsensu et ei restitue⁹. si post mortē vxoris d⁹traxerit mīmoniu nō tenebit. **¶** Si at cōsentit aut nō ē suspecta de incōtinēcia et tūc p⁹ in secl⁹o remanere euz voto dūnēcie p⁹petue. et postea vir su⁹ p⁹ vo. tū solēnizare religiōis ex de duer. cōiu. cū sis q⁹ fctō nō p⁹ ad secl⁹m redire. **¶** Nec ex vxor ei⁹ i secl⁹o remanēs eo mortuo p⁹ mīmoniu d⁹trahē et si d⁹traxerit nō tenebit ar. xxij. di. seriatim. et di. xxvij. qz sūt culpe h⁹ host. **¶** Rod. vñ dicit⁹ tū de voto. p⁹ vxor i tali casu nō p⁹ d⁹trahē. et si d⁹traxerit mīmoniu nō tenet si votū solēnizet. s³ emittēdo i⁹ votū in manu epi l⁹ alteri⁹ d⁹ mā dato ei⁹ al⁹ sec⁹ ē. **¶** Votū em simplex emissus solēnizet i p⁹fessioe vñ ordin⁹ cōe absoluti. qz a iuges sibi iuuicē cōicāt actōes xxx. q. iij. si q⁹ vñ s³ d⁹z gof. **¶** Et h⁹ ē vñ s³ m jo. qñ mulier certificata fuit q⁹ sibi p⁹petuo p⁹iudicabat. alias s³ simplex et ignara iuris nō intēdebat sic se p⁹petuo obligare. mīmoniu ab ea d⁹tractū tene⁹ ret viro mortuo ar. ex de cōuer. diu. veniens sic intellige illud c. xxvij. q. ij. sūt q. et si l⁹ia. **¶** Si vñ inuita licēciat nō nocet xxxij. q. v. nō tificasti. nisi tract⁹ epis ratificz ex q⁹ cl⁹i. rurs⁹ **¶** Nō tñ sufficit q⁹libz ius. ex q⁹ cl⁹i. insinuante h⁹ host. **¶** At ē suspecta qz iuuēcula. et tūc etiā d⁹ cōsensu ei⁹ vir nō debz intrare nisi et ipā intrat ut ex de cōuer. diu. cū sis. **¶** Et si intrauerit nō solēnizat efficacit⁹ oīno votū. vñ adhuc cogi p⁹ ad vxorē redire. l⁹ ipā cogat⁹ ingredi vñ p⁹fiteri ex de cōuer. diu. significauit. q⁹ tñ mortua qz de cōsensu ei⁹ itrauerat sublato oī ipē dimēto tenet⁹ redire ad mōasteriū nec p⁹ mīmoniu cōtrahē. **¶** Et in tali casu s³ qñ q⁹ itrauit de cōsensu cōiugis d⁹ ex de cōuer. diu. ex p⁹te q⁹ tal⁹ debz cogi p⁹ excoīcacōz ut scda vxorē dimissa ad mōasteriū reuertat⁹. h⁹ gof. p⁹e. et ho. **¶** Inno. at ex de cōuer. cōiu. sup c. j. dicit⁹ q⁹ licz mulier iuuēis et suspecta cogat⁹ mōasteriū intrare. nō tñ cogit⁹ monaca fieri s³ ibi custodie⁹ ne possit vagari et luxuriari. **¶** Et e. ti. sup. c. ex p⁹te tua. dicit⁹ q⁹ talis m⁹lier debz cogi facē p⁹fessionē alicui d⁹ regul⁹ approbatus. ut ex e. ti. cū sis. **¶** Itē dicit⁹ inno. sup c. qdam. q⁹ qdā dicit⁹ et bñ. q⁹ votū qd sit vxore inuita vñ ex qd pl⁹ ē volēte s³ nō vouēte nec ordinē intrāte ē votū simplex. et ideo ipedit mīmoniu d⁹trahend⁹ s³ nō dirimit cōtractū ut in c. placz. **¶** Si tñ post ingressū ratū habuerit votū ad peticōez riri tenet ingressus. et ipā cogit⁹ intrare. **¶** Idē ē cū ipē vir post mortē vxoris p⁹orez igressus q⁹ n⁹ te nuit ratificat tacite vñ exp⁹se. ex de his q⁹ vi. c. pmo. **¶** Ratificat ē si p⁹ momentū i religione

steterit post mortē vxoris. qz votū ei⁹ fit solē ne etiā si ignorauit mortē vxoris. **¶** Idē d⁹ sup c. cōsuluit. **¶** Et intelligit⁹ h⁹ ratificacō qñ ē pmissa p⁹fessio tacita vñ exp⁹sa licet illa p⁹fessio viuē te vxore nō teneret ut dic⁹ ibidē inno. sup idē c. **¶** Quidā tñ dicūt q⁹ ex qñ qñ intrat sine cōsensu diugis illa mortua nō p⁹ cōtrahere cū alia qz quantū ē in se potuit cōtinere nō tñ tenet⁹ intrare qz potuit nō exigere s³ tenebat⁹ reddē **¶** Et h⁹ opi. sūt boni. et rich. bñ. etiā de conuer. diu. quidā in glo. iij. dicit⁹ q⁹ h⁹ opi. vericōz vñ qz tñ ad continēciā seruandā votū p⁹ p⁹fessio nez solēnizauit. vñ si d⁹traxit debz separi. ar. ex de duer. diu. ex p⁹te et c. cōsuluit. **¶** Scd⁹ vñ hu. talis ē tenet⁹ ad mōasteriū redire qz qñ p⁹o fessioz fecit q⁹tū in eo fuit ad viuendū p⁹petuo in religiōe se obligauit. cū g⁹ sublatū sit ill⁹ qd ipēdiebat votū exequi debet ipm. **¶** Et qñ d⁹ in c. placz. p⁹ nō ē cogend⁹ redire. h⁹ ē vñ s³ cund⁹ eū ad peticōez eoz ad quos intrauit qb⁹ se subicere nō potuit. ep⁹s tñ de officō suo euz ad h⁹ cogere poterit. **¶** Quid si vir cui mulier dedit licēciā fornicet⁹ in mōasterio. nunq⁹ eū repetere p⁹ **¶** Rñdet bñ. et inno. ex de cōuer. diu. veniens. q⁹ nō. qz p⁹didit oīe ius in eo. **¶** Et p⁹ sequēs delictū seruit⁹ amissa nō recupa⁹ de dse. di. iij. qñs. s³ sec⁹ est si essent abo in seculo et p⁹pter fornicacōez essent diuisi. ex. de diuoz. ex l⁹is. **¶** Et h⁹ ideo qz ius qd mōasteriū h⁹ in eo p⁹pter delictū ei⁹ p⁹dere nō p⁹t. **¶** Quid si q⁹s de licēcia vxoris solēniter p⁹fiteat⁹ in religione. vxor at nec ad religionē trāseat nec d⁹tinēciā p⁹mittat. nunq⁹ tenet monacat⁹ euz forma posita sup nō sit seruata. q⁹ habet⁹ ex de cōuer. cōiu. ex p⁹te puta vxorat⁹ cū sis. ad apostolicā. **¶** Rñdet bñ. sup c. vxorat⁹. et sup c. ex p⁹te. q⁹ cred⁹ q⁹ talis sit mōachus et votū oimode solēnizauit quo ad se ita q⁹ nō posset monasteriū exire nec vxor eū repetere qz licēciāz sibi dedit. **¶** Ep⁹s tñ ex officō suo p⁹t eū d⁹ mōasterio reuocare et vxorē reddere ne ipsa fornicet⁹ et sit suspecta. et ea mortua tenet⁹ ad mōasteriū redire. **¶** Et licet in p⁹dictis c. dicat⁹ q⁹ alter diugū nō recipiat nisi alter ad religiōz trāseat vel continēciā p⁹mittat. **¶** Nō tñ d⁹z ibi q⁹ mōachus nō teneat si nō seruet⁹ mod⁹ ibi p⁹fixus qz m⁹ta fieri nō debēt q⁹ tñ fctā tenet. **¶** Quid si vxor q⁹ relinq⁹tur continēciā p⁹mittat tñ ad ep⁹s vite viri. **¶** Et si post h⁹mōj votū fctū vñ e ius fuerit recept⁹ de fctō. qz de iure nō debz. mortuo viro potuit mīmoniu d⁹trahere si sic stetit vsqz ad mortē viri. qd ideo dico qz sic notat hu. xxij. q. v. vxorez. viuēte viro d⁹z cogi mōasteriū intrare vñ saltē d⁹tinēciā p⁹petuaz vouē qd satis credit rod. si ipā fuit iuris ignara aliter nō esset cogēda s³ postea vir reuocari debz si ipā nō possit induci ad intrādū qñ ē suspecta. l⁹ ad p⁹petuā d⁹tinēciāz qñ nō ē suspecta. **¶** Vñ inuito eo q⁹ itrauit dimissus intrare pot⁹ ter⁹. **¶** Et a reuocat⁹ ille a iuge rēdit iā ad seculū et tūc nō p⁹t ar. xxij. q. v. q⁹ deo. a n⁹ et tunc p⁹t xxvi. q. ij. agathosa. et xxij. q. v. q⁹ vxorez h⁹ inno. et rap. bñ. p⁹e. et ho. **¶** S³ vid⁹ q⁹ nō obstat q⁹ recōciliatus ē ipā religiōz possit intrare

eo inuito. qz ipa ia nō p̄t ab eo debitū exigere
Et sicut ille ea inuita renuciavit exactor. ubi
ti diugal. ita et ipa eo inuito renuciare p̄t ser
uituti quā habet i ipm. et h̄ ē v̄r̄. quantu ad
ei⁹ seruitutē qz ipē debet ad monastriū redire
re ubi fuit p̄fessus. ex de duer. diu. placz. **T**n
quo ad alia q̄ debet vir vxori et ec̄uerso. nō
videt⁹ qz eo inuito ad religiōz trāsire possit post
q̄ eū de monasterio eduxit et ē ei recōciliatus
qz diuges nō t̄m ad reddendū sibi debitū car
nale tenent⁹. s̄z ec̄ ad mutuū auxiliū et obsequiū
qz i q̄busdā m̄rimoniū ē legū auxiliū. xxvij. q.
j. nupciar. h̄ notat⁹ ex de cōuer. diu. qdaz itra
uit i glo. e. Sc̄d̄z at̄ h̄o. si ipa educat eū d̄ mo
nasterio et statū peniteat et velit itrare videt⁹
qz h̄ facē possit an̄ copulā carnalē. ar. ex d̄ cō
ia. ser. p̄posuit. **I**nno. at̄ d̄ sup c. itrauit. qz ali
q̄ dicūt et v̄r̄ videt⁹ meli⁹ qz mulier q̄ nō vou
t qn̄ vir ē monasteriū ingressus nō p̄t ingredi vi
ro inuito religiōz et ingredi s̄z p̄t educe ar. xxvij.
q. v. qz deo. qz nō tenuit i⁹ ressus ei⁹ v̄r̄ h̄ sec⁹
at̄ essz si m̄ ingressu viri vouit⁹ qz tūc ei⁹ ingress⁹
teneret. et sic loq̄tur c. agathosa. **D**e resuturo
aut̄ dicit idē cū p̄dictis. **Q**uid si vterqz nō pe
tita licēcia ab altero monasteriū itret. nūq̄d
possūt se repetere. B̄ndet rōd. qz nō. qz neuter p̄t
dicere se ab alio spoliatū et vterqz renuciāt
iuri qd̄ habebat in altero. **V**n̄ v̄r̄ v̄r̄usqz te
nuit qd̄ ad debiti redditiōz et petitiōz. **Q**uid
si vterqz credēs alterz esse mortuū intret mōa
steriū nūquid op̄ta veritate possit ab eo l̄ alter
exigere et seinuicē repetere. **H**u. nō. xxvij.
q. ij. agathosa. p̄ sic qz neut⁹ itradō voluit mo
nasteriū nisi alter mortu⁹ essz sic mulier credēs
suū v̄r̄z eē mortuū nub̄t alij et op̄ta veritate
licite redit ad p̄mū. **S**z inno. ex de duer. diu.
sup c. qdaz. dicit qz ābo diuges siue ignozātes
siue sciētēs alterz viuere mōasteriū sat ingressi
v̄r̄z ambōz videt⁹ ratificatū et solēnsatū p̄
p̄fessioz volūtariē ingrediētis. **V**terz resutur⁹
diugi debituz petere possit. **H**u. qz nō. reddē t̄n
p̄t et tenet⁹ qz p̄t renuciare iuri suo ea t̄n mor
tua d̄tinere c. **N**ō t̄n cogit⁹ ab eccl̄ia ad mo
nasteriū redire. Ipē t̄n peccat si nō p̄ficiat qd̄
vouit ex qd̄ ipedimentuz cessauit ex de cō. et. d̄
iu. qdaz itrauit. i glo. a. b. **S**i ec̄ ea mortua cū
alia m̄rimoniū d̄traxerit tenebit v̄r̄ dictū est
sup nō t̄n poterit s̄m hu. debitū petere sic nec
poterat a p̄ma. et h̄ op̄io ē sanice. v̄r̄ d̄ rap. li
c. 30. et p̄les alij d̄trariū dixerint v̄r̄ patuit s̄
in fi. solucōis illi⁹ q̄stōis. **E**st qz aliq̄s rē. **V**terz
ia t̄nsurat⁹ vxori reddidit t̄nea⁹ insignia
religiōis v̄l ordis deferre. **H**u. r̄sura v̄l habi
tū religiōis deferre nō debet p̄pter vitandū i
gionis d̄ceptū et vxoris scandalū. **T**ensuram
nō et habitū ordis cl̄icalis suscepti aut p̄t de
ferre sine ludibrio et scādalo vxoris. et tūc d̄z
aut nō. et tūc debet dimittere. hec p̄.

Sequit⁹ vidē de t̄rcō s. de idissolubilitate
m̄rimoniij p̄ respectū ad p̄ctm̄ fornicacōis
seu adulterij. et c̄ca h̄ d̄tingit duo cōsiderare.
p̄mū ē. **V**terz licitū sit l̄ debitū dimittere diugē
p̄p̄t adulteriū. sc̄d̄z ē q̄lit⁹ d̄z separi m̄rimoniū
siue fieri m̄rimoniij diuorciū p̄p̄t i⁹ p̄ctm̄. p̄mūz

respicit diuisiōis substāciaz. sc̄d̄z q̄litatem sine
moū. de p̄o at̄ cōsiderabit⁹ h̄. de sc̄o inferius
ubi tractabit⁹ quō sit p̄cedendū in causis m̄ri
monialib⁹. **C**irca p̄mū igit⁹ q̄runt⁹ p̄l̄a. p̄mo
v̄r̄z liceat viro dimitte vxorē causa fornicacō
nis. **H**u. qz sic. h̄ac ei⁹ causaz excipit⁹ x̄ps. **M̄. x̄x.**
n̄ licz inq̄t viro dimitte vxorē n̄ ex cā fornicac
ionis. h̄ at̄ d̄cessit in penā fidē frangēti⁹ et i
fauorē fidē seruātis. et iō i casib⁹ i q̄bus l̄ nō
ē culpa adulterātis l̄ adiūgi⁹ culpa alteri⁹ cō
iugis n̄ licz dimitte. **P̄t̄ at̄ cā⁹ sūt septē d̄ q̄bus
habe⁹ ifra ubi agi⁹ quō h̄z fieri diuorciū p̄p̄t
fornicacōz. **V**terz vxor possit dimitte v̄r̄z for
nicacōz. **H**u. qz sic. qz in cā diuorciij. ad eq̄lia iu
dicāt⁹ vir et vxor. xxvij. q. j. si q̄s vxorē i cōiū
gio et q. v. p̄cepit d̄ns. n̄ t̄n iudicāt⁹ ex eq̄li cā
qz p̄l⁹ peccat vxor d̄tra iura m̄rimoniij. vno mō
s. qd̄ ad bonū p̄lis. altero mō eq̄lit⁹ s. qd̄ ad bo
nū fidē. et qz h̄ ē cā p̄ se sufficiens cōiūsiōis iō
iuste licz vterqz dimitte. **Q**uif⁹ gū⁹ peccat ad
ulterādō s. vir l̄ m̄lier. **H**u. i adulterādō iuei.
de rōe p̄cti i⁹ qd̄ i fornicacōe simplici et v̄lce
ri⁹ qd̄ mag⁹ ḡuat lesio m̄rimoniij. si gō cōsideretur
i⁹ qd̄ ē cōe vterqz p̄ctm̄ viri et m̄lieris. h̄nt se
sic excedēcia et excessa qz i m̄liere p̄l⁹ ē d̄ h̄ūo
re et iō m̄lieres sūt mag⁹ ductiles a d̄cupiscen
cijs. **V**n̄ c̄lo⁹. d̄ qz p̄p̄a passio m̄liere ē luxuria
et p̄h̄. vij. ethico. d̄ qz m̄lieres dicūt⁹ icōtinē
tes p̄p̄e loq̄ndo p̄p̄t facile inclinat⁹ i d̄cupias
qz nec bruta aialia p̄nt d̄tinē qz n̄ h̄nt aliquid
qd̄ possint d̄cupiscēciaz ebiuare. s̄z in viro est
p̄l⁹ de calore qd̄ d̄cupiscēciaz excitat. **V**terz sex⁹
muliebri⁹ ē m̄i⁹ stabl̄ p̄ naturā. viril̄ v̄o m̄io
rez h̄z p̄ naturā verēcūdiā et maiore h̄z d̄cupi
scenciā. **S**impl̄r t̄n loq̄ndo i simplici fornicac
iōe vir peccat p̄l⁹ ceteris p̄ib⁹. qz p̄l⁹ h̄z de
rōis bono qd̄ p̄ualet q̄buslibz mōtib⁹ corpa
liū passionū. **S**z qd̄ ad s̄m s. lesiōz m̄rimoniij quā
addit adulteriū fornicacōi ex q̄ diuorciū cau
sat⁹ m̄lier p̄l⁹ peccat q̄ vir. et ec̄ qz maiore d̄t
ex p̄ctō m̄lieris ifaia tā viro q̄ m̄lieri. **V**terz
vir teneat vxorēz dimitte p̄p̄t adulteriū. **H**u.
vxorē dimitte p̄p̄t adulteriū ordiat⁹ ad corze
ctōz aduicē a gō m̄lier q̄ ē adultera ē corzēctā
et tūc n̄ tē eā dimitte. qz n̄ ē nēcia pena corzi
gēs ubi corzēctō iā p̄cessit. **S**ilr si pata ē corzi
gere i s̄ v̄t iustū ē. n̄ tē eā dimitte qz n̄ ē nēcm
penā apponē gūiorē ad corzīgēdū delictū qd̄
miciōz p̄t expiari mō. **A**ut p̄babilic⁹ p̄sumit⁹ i
corzīgibil̄. et tūc credo p̄ teneat⁹ eā dimittere
ne suo c̄mi videat⁹ d̄sentire dū corzēctōz debi
tū apponit. **T**ūc at̄ p̄sumit⁹ icorzīgibil̄ qn̄ p̄
tinaci aio se corzīgē r̄cusat a qn̄ corzēctōz pro
mittēs ex d̄suetudie relabit⁹ v̄n d̄ mgr̄ sen. li.
iij. di. xxxv. c. v. vir d̄z peccatrice r̄cipē qz pe
nitēcia eḡt s̄z n̄ sepe. i. n̄ nimis frequēt s̄. v̄lra
i⁹ qd̄ sapiēs determinaret eā eē recipiendā. **I**n h̄
eē cāu qn̄ vxor p̄babilic⁹ p̄sumit⁹ icorzīgibil̄
d̄t crisō. sup m̄. et habe⁹ xxvij. q. j. sic iq̄t cru
delia et iniqu⁹ ē q̄ castā dimitte. ita stult⁹ et i
iust⁹ q̄ retinet meretricē. **S**ed obicit⁹ qz. j. cor.
vij. dicit glo. p̄ d̄ns p̄misit causa fornicacōis
vxorē dimitte. gō nō p̄cepit. **H**u. p̄missio illa i
telligi⁹ p̄ p̄uacōz p̄hibicōis et sic nō diuidit⁹**

contra pceptū. qz etiā qd cadit sub pcepto nō
e phibitū. **O**biectū itē q n debz reddi malū
p malo. 8° vir nō debz dimittere vxorē forni-
cātē. **S**i h liuore vindicte faciat peccat. Si
aut ad cauēdā ppaz infamiā ne videat pcept
crimis. vel ad corrigend viciū vxoris vel ad
vitādaz incertitudine plis nō peccat. **V**trū
ppt pūpcōz fornicacōis liceat vxorē dimitte
re. **T**riplex ē pūpcō nō suspicō. qdam leuis vt
cū qz videt mlierē loquentē cū viro suspecto
qdaz pphabilis vt cū videt loco l tpe suspectis
loquentē cū viro suspecto. qdā violenta vt qn
inuenit nudū cū nuda. solū cū sola in eodē le-
cto iacentē loco et hora secretis et ad h cōmo-
dis q suspicō tal ē q ea pbara fornicacō pba-
ta videt qz semp solet adherere fornicacōni
p hac sola suspicōe licet coniugē dimittere licz
nō p alijs duabz xxxij. q. i. c. j. scōz host. **N**ā
ec vt habet ex de spō. inter opa. In vxorē du-
cere meretricē publicā vt a meretricō desistat
ad remissōz pficit. **V**trū vxor possit dimitte
re et ecōuerso ppt peccatū dtra naturaz. **S**i
q sic xxi. q. vij. oēs accusacōes. et c. adulterij
mōnii. h nō tñ ita fit mencō de ipō tū quia ē
passio innoiabil. tū qz rari9 accidit. tū qz non
ita causat incertitudiez plis. **Q**uid si vir cū
ppria vxore faciat tale opus. **S**i hu. no. xxiij.
q. ij. meretrices q ppter quālibz pollucōez eē
ordinariā pt vir vxorē dimittere et ecōuerso si
alter agat cū altero in mēbro innaturali vlt
posteriori ar. xxi. q. vij. oēs accusacōes. et c.
adulterij. **Q**uid si polluat aliam q vxorē ex
claustrū pudoris. l si aliq vlt aliq polluat se
manibz ppijs. nunqd ppter h poterit vir ois
mītē vxorē l ecōuerso. **A**rgui q sic. xxxij. q.
iij. meretrices. vbi dē noie mechie ois illicet
de cubic9 atqz illoz mēbroz illegitūz vlt i
telligi debz. **T**ñ d^r hu. p nō cred^r q ppt hoc
dimittere possit. Io. ec notat sup c. oēs accu-
sacōes. Et id dicit jnno. q ppter sodomia n p
vxorē vix dimitte siue polluat eā ex vasa siue
polluat se maibz ppijs ar. xxx. q. iij. c. cordia-
riā. **V**trū ppt voluntatē fornicadi sñ actu pos-
sit diu9 dimitti cū hmoi voluntas fornicacō di-
cat^r xxxij. q. v. nō solū. **S**i cū dē q ppter forni-
cacōz vxorē l vir pt dimitti. vbum fornicacōis
dz accipi cū effectu. ar. d. pe. di. iij. q. h at ver-
ba. **V**trū ppter fornicacōz spūalē s. ppter inf-
idelitatē diu9 possit dimitti. **S**i q sic. xxviij.
q. j. pdolatia. et ex de diuoz. qsiuit. Et h iō qe
ē dtra mōnii bonū eo q ples n poss; bñ eda-
cari ad dei cultū. **S**i tñ aliter q ppter fornica-
cōnez carnalē. qz ppter vnū actū fornicacōis
carnaliter pcedi dz ad diuorciū. n at ppt vnū
actū ifidelitatis. h ppter dsuetudiez q pūaci-
am oñdit in q ifidelitas pficit. de h require
ifra ti. xxi. de disparitate cul. ar. ij. **V**trū ec
ppt alia pctā mortalitā saltē q fornicacōe sūt
guioza diu9 dimitti possit. **S**i fornicacō ē dire-
cte dtra bona mōnii. qz p eā certitudo plis
tollit. fides frangit. et signacō nō saluat dū
alter diuidit carnē suā plibz. et iō alia crimia
licz sint fornicacōne maiora nō tñ causant di-
uorciū ex de diuoz. qsi. d. l infra ti. xxi. ar. ij.

Vtrū vxor adulterās d viri licēcia nō tñ ab
eo coacta dimitti possit qtu ad thoz. et coha-
bitacōz. **S**i a viro n opellit. nec p metū nec
alio mō ppter tale adulteriū pt ab eo dimitti
qtu ad thoz. et cohābitacōz p ecclie iudiciū
ar. ex d eo q d san. vbi dē q vir vxori nō pt ad-
ulteriū obicere qz eā adulterandā tradidit p-
fertū inuitā. **P**er h em q dic^r pferū inuitā vlt
dare intelligi qsi ad h nō fuissz tradita inuita
vir illud adulteriū sibi posset obicere qz vt dē
ibidē in glo. mandatū nō obligat i his q sine
peccato mortali n pnt dimitti. vñ d^r eadē glo.
q p h q d^r pferū inuitaz videt^r rñdere tacite
qstōni. et sñ eandē sumit^r ibi pferū p tm. hec
rich. **V**trū vir vxorē suā quā nondū agnouit
tradēs adulterādaz inuitā d sangneo ppo possit
postea dtra illi9 voluntatē ingredi religionē
is. tal^r sñ aliquos religiōz poss; dtra vxoris
voluntatē ingredi qz nondū vna caro sūt effe-
cti. **A**lij at magis aspiciētes ad iuris naturalē
equitā. ē et ad viri iniquitatē et ad vxoris d-
fusiōnē quā ē passa inuita. et dñderatē q corru-
pōis vxoris vir ē cā pncipal^r q coegit ad pa-
ciend illā corrupcōz. dicūt q p illā corrupcō-
nez acqsiuit vxor i corp9 viri tantā pātē vt cō-
tra voluntatē ei9 ingredi nō possit religiōz vñ
ex de eo q cog. d san. discrecōi. dē de qdaz mu-
liere q nondū a viro cognita ab eo d sangneo
viri fuit inuita tradita q cōcubuit cū ea inuita
et q cito fuit tradita libertati ab eo fugit et se-
pōi viro restitui postulauit. q i moita vt con-
tinenciā seruet ad h induci nō potuerit vir p-
oz cogat^r ad ipaz redire et eā affectōe marita-
li ptractare. h rich. **V**trū vir possit a tali vx-
ore debitū petere. **S**i q nō ppter dtractā af-
finitatē inter ipm vix et vxorē suā de volūta-
te sua et pcepto et ipō ad id eā cogēte. vñ nō
minus sibi pndicare videt^r affinitas illa q si
iacuisset cū vxoris sue d sangnea qz nec h faci-
endo tm pndiciū fecisset vxori qtu fecit sibi
ipam inuitā adulterandā tradēdo ppo d sang-
neo. h rich. **V**trū possit vxor a viro dbitū pe-
tere si fuit ab eo tradita adulterāda d sangui-
neo viri sui. **S**i illa mlier aut fuit a d sangneo
agnita p coactōz absolutā a p coactōez q ē p
metū cadentē in constantē vix. aut p illam q
est p leuē metū q nec coactō debet dici. **S**i p-
mo mō nullū pndiciū fctm est mlieri. ec si sic
fuissz oppressa nō de volūtatē viri qz vt dē ex-
de eo q cog. d san. discrecōi. affinitas q post d-
tractū mōnii iniq dtrahit^r ei nō debz obesse
q hmoi iniquitatis pncips n existit. **S**i scdo mō
mlier mortaliter peccauit pmittēdo se a d san-
guineo viri sui agnosci. et incestū dñsit. cre-
do tñ q in detestacōz iniquitatis viri q eā ad ta-
le crimē sic coegit nō sit interdctm mlieri des-
bitū a viro petere et vir petēti tene^r reddere.
Si tercō mō credo q sibi nō licet debitū petē-
et si petat vir nō tener^r reddere qz pt ei adulte-
riū illud obicere ar. i glo. sup pdictū c. discre-
cioni vbi dē qsi vir occasiōz adulteradi dedit
set vxori nihilō9 iputaret^r ei scilicet vxor i. h
rich. **V**trū d cubic9 solui cū coniugata a viro
nondū cognita sit adulteriū. **S**i q sic. qz licet

q̄ adulterari impetū nec p̄sumo p̄ deieret.
ar. i. q. vii. sancim⁹. vñ tñ drahenciū nō cre-
dit in p̄iudiciū scdōz sp̄saliūz dūmō essent
iurata s̄m quosdā. vt ex de sp̄s. p̄terea. ij. Ma-
trimonia at scdō drahēta publice i facie eccle-
sie p̄iudicāt in foro iudiciali m̄ioni s̄ p̄cedē-
tibus clādestinis. s̄ q̄ p̄ testes legatōs p̄bati
nō p̄nt. qz ecclesia diuine nō p̄t ex vt b̄nficia.
vt veltz. sec⁹ at e in foro p̄niali. Nec ec vn. p̄
ē credendū sponis si ec ābo d̄fiter⁹ p̄ p̄mo clā-
destino ex quo anq̄ scdōz drahēre nō fuit sc̄tā
fides ecclesie p̄ testes l̄ d̄fessōz. et h̄ apt̄ p̄ictz
collusiōis. ex detestib⁹. sup eo. ij. h̄ bo. **S**z
nunq̄ d̄ filiū l̄ p̄ceptū p̄ s̄. h̄mōi solēnificō
fiat in drahēdo m̄ioniū. R̄ndet rod. q̄ bāna
et solēnitates p̄dictē d̄suete. dimittā nō debēt
sine cā. et q̄ h̄ facit peccat mortaliter. h̄ scdōm
pe. ē veltz qñ illi nō sunt ignari iur̄ maxie vbi
ecclesie p̄hibicō cōiter seruatur. sec⁹ at e si sunt
ignari iur̄. h̄ pe. seq̄tur ec rod. Ex cā at possunt
dimitti sic notat. hu. xxx. q. v. in p̄nō. puta qz
forte vir ē senex et erubescit drahē cū tāta so-
lēnitate aut accipit ignobilē cū ipe sit nobil̄.
ā nobilē cū ipe sit ignobil̄. et timet ei⁹ pentes
l̄ forte diu manserit sic vir et vxor et erubescit
mō adhibē solēnitates bānoz et b̄ndictōis nu-
pcialis. credit⁹ at q̄ i t̄lib⁹ possit ex cā p̄ ep̄m
dispensari nec sufficit dispensacō mioris p̄lati. **S**
sz nunq̄d sufficit sola dissilacō ep̄i. R̄nz rod.
q̄ sic si fiat aio dispensandi alit̄ n̄. **N**unquid
mortaliter peccat q̄ an b̄ndictōz nupcialē p̄
d̄sensū de p̄nti d̄gnoscat vxorē. R̄nz rod. q̄ sic
si sine dispensacōe ecclesie et sine cā iusta faciat
h̄. vbi d̄sueu⁹ h̄mōi b̄ndictō adhiberi. **D**ic⁹ ec
ho. p̄ vterqz peccat qz vult drahē ḡnālē d̄suetu-
dinē ecclesie et d̄reptor ecclesiastice cōsuetudis
punit⁹ sic p̄uicator legis diuine. vt d̄z di. xj.
his. ij. licz em vxor m̄ionio cōtracto de p̄nti
statū teneat⁹ reddē debitū viro et ecōuerso. nō
tñ tē reddere statū ita q̄ l̄ statū determinat infi-
nitū. vñ xxx. q. v. n̄races in fi. d̄z q̄ drahētes
pus debēt i ecclesia b̄ndicti q̄ carnalit̄ diungi.
In h̄ tñ s̄m glo. ibid seruatur d̄suetudo regiōis.
et de h̄ sup ti. d̄ d̄sensu. ar. i. in fi. et ar. ij. i. fi.
Idē d̄ si omittant b̄nificōes et alie d̄suefo so-
lēnitates. tñ hu. norauit. xxvij. q. ij. cū inicit⁹
q̄ siq̄s sp̄saliūz d̄gnoscat anq̄ eā traducat vni⁹
anni ē ei penitēcia indicēda s̄m quosdā cano-
nes p̄niales q̄ tñ in canonis corpe n̄ habētur
habēt tñ in brocardo. l. xj. c. d̄gines. **N**un-
q̄d peccāt reges p̄ncipes et milites q̄ drahūt
hodie sine bānis. **E** credit rod. q̄ n̄ peccent
mortalit̄ vbi n̄ ē d̄suetū eoz m̄ionia banniri.
Et q̄d d̄z ex de clāde. cū inibicō. nō extēdit⁹
ad m̄ionia nobiliū q̄ i ecclesia n̄ d̄sueuerit bāni-
ri. **S**cdz ec h̄. n̄ ē necesse bāna p̄poni qñ qz v
xorē vocat a remotis et publice mittit nūcios
sic em in facie ecclesie drahē poterit m̄ionū
inter eos. nec erit drahē mētē ipi⁹ cōstōis. tu-
ci⁹ tñ ē vt in ecclesia p̄ponat⁹ publice hodie in
h̄ casu. et assignet⁹ termi⁹ vsqz in diē crastinū
in qua desponsat⁹. vt sic mēs et verba ei suēt.
Et iō ec ibi d̄z d̄petēti termio. de quo vide in-
fra ti. de interdicto ec. **Q**uid de eo q̄ poltq̄

cōtrahit cū vna p̄ vba de p̄nti occulte postea
cōtrahit cū alia in facie ecclesie. **N**unq̄d ad pe-
tionez p̄me tenet⁹ ipaz cognosce salte occul-
te. **R̄ndet rod.** q̄ nō tenet⁹ si sit in loco vbi cō-
sueuit an carnis copulā et traductōz adhibe-
ri b̄ndictō nupcialis. **Q**uid faciet iste talis si
non possit ab ecclesia b̄ndictōz obtinē cū p̄ma
h̄ s̄m rod. cū eoipo q̄ drahit cū p̄ma. teneat⁹
ei cohabitare et nēcia exhibere et debitū red-
dē l̄ religionē intrare. n̄ potuit se obligare se-
cūde. vñ tenet⁹ scdaz dimittere et cū p̄ma esse
seu ad p̄mā redire. **I**udicō tñ ecclesie et habita-
b̄ndictōe si fieri possit. **S**i at nō possit qz forte
veritas p̄bati nō p̄t. dicendū ē sine p̄iudicō q̄
h̄ auctē p̄pā facere posset et ec tenet⁹. ec si ec-
clesia p̄hibeat p̄ferti si p̄ma nō fuit in culpa.
vel si ignorauit ius q̄d p̄hibet clādestina m̄i-
monia. ar. ex d̄ sen. ex. in q̄licōi. **N**ō. ec hu. xxx.
q. v. aliter. q̄ qñ aliq̄s clādestine drahit cum
p̄ma. et postea manifeste cū scdā si excōicetur
ab ecclesia p̄ eo q̄ vult ad p̄mā redire dimissa
scdā. poti⁹ debz obedire d̄scie q̄ excōicacōni
ecclesie. et hoc ec ē p̄habitū. q. vñ consensus
clādestin⁹ zc. **N**ec obuiat p̄dictis illud q̄d so-
let notari. xxxij. q. ij. in p̄n. et c. seculares. cū
suis d̄cordacijs. q̄ vir nō d̄z vxorē dimittē s̄m
iudicō ecclesie. h̄ em intelligit⁹ qñ ē inter eos
aliud impedimentū q̄ sit p̄cedēs m̄ionū vel
solēne votū p̄pter q̄d vterqz d̄miseri nō p̄t s̄m
p̄ctō mortali cū scdā. Itē pena clādestine. i. n̄
p̄missis bānis l̄ drahē interdictū ecclesie cōtra-
henciū ē q̄si drahērent m̄ionū q̄d de iure sta-
re nō p̄t qz voluerūt forte seruare formā statu-
tā. ex de clādes. cū inibicō. vident⁹ ignoran-
ciā affectasse. et iō eos ignorancia nō excusat
sz filij q̄ nascunt⁹ ipedim̄o detecto quo ad ec-
clesiā illegitimi censent⁹ de ignorācia pentuz
subsidiū nullū habituri vt in p̄dicta decretali
cū inibicō. q. si q̄s. vbi d̄ h̄ in glo. clādestinū
Cōcepti tñ de clādestino m̄ionio post tñ d̄ce-
pcōz approbato p̄ ecclesiā. sz demū apt̄ ipedi-
mentū canonicū sepato. licet post sepacōz na-
ti. debet legitimi reputari. s̄m ho. ex q̄ si. sine
le. p̄ nobis. **A**liqui vñ intelligūt dictā decre-
talē sic l̄ra iacet et male. vt vult ho. ibidē. di-
cētes q̄ nō debet legitimi r̄putari n̄ ḡnati p̄
approbacōz. Itē de hac materia vide infra. ti.
xxij. ar. ij. q. vñ filij succedāt zc. **V**terius
sciendū q̄ s̄m host. m̄ionū inicit⁹ p̄ verba d̄
futuro vel p̄ sp̄salia. ff. de sp̄s. l. j. et. xxx. q.
v. n̄races. **C**ōtrahit⁹ p̄ vba de p̄nti. ex de spon.
cū locū. **R**atificat⁹ in fide. i. in fidei sacramto
s̄. baptismo q̄ ē fundamētuz oim sacramtoz. vt
p̄bat⁹ ex de p̄sbro nō bap. veniens. r̄nso. j. et d̄
diuoz. q̄to. q. si vñ alter fidē. **C**ōsumat⁹ p̄ car-
nis copulā. ex de d̄uer. diu. ex publico ad fi.
et c. ex p̄te ij. ad fi. **S**z et d̄sumatū sumit⁹ qñqz
p̄ drahēto tñ ex de diu. le. l̄ras. **S**cdz tñ rap-
m̄ionū inicit⁹ p̄ sp̄salia de futuro. ratificat⁹
p̄ d̄sensū d̄ p̄nti. d̄sumat⁹ p̄ carnis copulam. et
scdaz h̄ ratū et drahēto ē idē. **S**z h̄ distinctō nō
placet host. qz m̄ionū p̄ cōsensuz de p̄nti con-
trahit⁹ et nō ratificat⁹ p̄pē qz pus habet cōtra-
ctus fieri p̄ ratificari. **S**ciendū tamen q̄ tria

ultima eorum q̄ ponit host. in dēta distinctione
sua de curat ad opletu esse m̄ionij q̄m et in
m̄ionio deficit aliqd̄ illorū triū e solubile eē
sine morte q̄ i p̄fctm̄. Nā si et tractū et ratū
nō tñ cōsumatū soluit̄ p̄ religionis ingressū. si
ē tractū et cōsumatū nō tñ ratū ē solubile p̄
querlioz ad fidē. m̄ionij rō hīs b̄ oia nō sūt
solubile n̄ p̄ mortē q̄ p̄fctm̄. **U**te m̄ionij ali
ē legitimū et nō ratū s. qd̄ legali int̄ducōe v̄l
p̄uincie moribz nō tra p̄ceptū dñi tractabit̄.
Et b̄ ē eē inter infideles inter quos nō ē m̄io
nū ratū q̄ sit sine fide. s. articuloz. et sic itel
ligit̄ qd̄ d̄ aug⁹. xvij. q. i. s. nō ē ratū cōiuz
g. qd̄ sine d. o. ē. **I**ud ē m̄ionij ratū et non
legitū s. qd̄ inter fideles et legitimas p̄sonas
s. sine legitima solēnitare tractabit̄. de quo di
cta ē in p̄m̄ b̄ q. i. p̄m̄dī em̄ m̄ionij ē ratū et
indissolubile. **I**ud ē legitimū et ratū. qd̄ s. i
ter p̄sonas legitimas et fideles cū debita so
lēnitare ē tractū. b̄ distinctō p̄ba. xvij. q. i.
s. itē ali⁹. et ex de duoz. q̄to. et c. gaudem⁹.
Ute m̄ionij aliud v̄x ali⁹ p̄sū. tūz v̄x ē
qñ inter p̄sonas legitimas ad tractandū m̄io
nū. interuenit cōsens⁹ legitim⁹ de p̄m̄. p̄sump
tu rō aliud ē p̄ carnis copulā verbis condi
cionalibus vel inirectis v̄l coactis p̄cedens
tibz. **A**liud p̄ tractatōz volūtanā. **A**li⁹ p̄ sub
aracōz v̄l alias p̄supcōes. **A**liud b̄m̄ quosq̄
v̄l b̄m̄ rap. v̄l diuturnitate seu cursu t̄pis v̄l
eo q̄ nō reclamāt qñ p̄uenit ad legitimā etatē
v̄l ex de dēspō. ipa. de ill. **Q**uōd quidē indistincte
dētm̄ non placet ali s. v̄l b̄o. v̄l dētm̄ ē sup̄ ti.
iij. ar. ij. s. de etate apta sp̄salibz. et ti. d. ef
fectu sp̄salij. q. qd̄ si pubes. **C**ū at dētm̄ ē p̄
carnis copulā causari m̄ionij s. sup̄tū. **I**ntelli
git̄ qñ cōsensit in copulā carnis. sec⁹ ē si puel
la inuita et renitēs defloraret̄. t̄x. si de re
clamacōe nō appareat m̄ionij. p̄sumit̄ cōsensit
se. ex de dēpō. ap. de ill. et ff. de cubitis. i. d
cubitu. de b̄ cō habitū ē sup̄ ti. viij. ar. iij. s. d
cōsensu coacto. q. v̄x tale ē. **S**cdz at gōf. qñ
interuenit tractat⁹ d̄ m̄ionio tractandū et fidei
dei dacō vel subaracō vel iuramentū l̄ p̄mis
sio si postea copula sēntur m̄ionij ē p̄sup̄tū.
Predictis aut d̄r̄is explan. nōd̄ nō insisto. q̄
parent ex sup̄ dictis de modis tractandū m̄io
nium et sponsalia.

**Quis p̄t tractare m̄ionij et d̄
ipediunt ei⁹ i cōi. ti. xij.**

Consequēt cōsiderandū ē qñ p̄t tractare
m̄ionij et qñ nō. **C**irca qd̄ sciendū q̄
tr. b̄ m̄ionij p̄t quilibz q̄ nō p̄hibet̄.
Edictū em̄ de m̄ionio ē p̄hibitorij ex d̄ spō.
et ma. cū apud. **Q**ui aut p̄hibeant̄ vid. b̄itur
agēdo de impedim̄tis m̄ionij. **E**t iō agēdo ē
de ip̄is. et p̄mo i cōi. scdō i sp̄ali. **C**irca p̄m̄
sciendū p̄ m̄ionij habet p̄la ipediunt. s. qd̄
ipediunt ex cōgruitate. et b̄ dicunt̄ impedire
m̄ionij tractandū s. nō dirimūt tractatū. **E**t
ista sūt duo s. eccl̄ie interdictū et t̄ps feriaz.
q̄ talia respiciūt solēnitates m̄ionij. quedam
v̄o ipediunt de necessitate q̄ nō d̄stat cum eis
m̄ionij. v̄n ipediunt tractandū et dirimūt iā
tractū. q̄ licet esset de fctō cōtractū nō tamē

erat in veritate m̄ionij. et b̄ sunt xij. que hīs
v̄sibz cōtinent̄. **E**rroz. condicō. votū. cōgnacō.
crimē. **C**ul⁹ disparitas. ius. ordo. ligamē. bo
nestas. **S**i sis affis si forte coire neq̄bis. **N**ec
faciēda vetāt. cōnubia iūcta retractāt. **N**o. tñ
addit v̄nū ipedimentū s. defectū sens⁹. v̄l i fu
rioso. v̄n v̄bi d̄ in t̄rcō v̄su. si sis ip̄e dicit sen
sus et affinis. et exponit sens⁹ s. deficiēs.

De ipediunt erroz. ti. xij.

Prolea cōsiderandū ē d̄ ipediunt m̄ionij
in sp̄ali. **E**t p̄mo de ill q̄ ipediunt m̄io
nū tractandū et dirimūt iā tractatū et
b̄ in eo ordie q̄ in sup̄dictis b̄sibz ordinantur
Vn p̄mo cōsiderandū ē de ipediunt erroz. **E**t
cū b̄ de furia q̄ sub ip̄o cōtinet̄ q̄ dēst v̄trobz
q̄ v̄sus rōnis ad cōsciendū. **D**efect⁹ ē etat⁹
ad ip̄m̄ reducīt q̄ tūc plen⁹ v̄s⁹ rōis n̄ habet̄
s. de b̄ hitū ē sup̄ v̄bi determinat̄ de etate apta
ad tractandū sp̄salia. **C**irca at b̄ ipedimentū
p̄mo de ip̄o erroze. scdō de furia. **C**irca erro
rē v̄o q̄runt̄ p̄la. s. v̄x. erroz ipediat m̄ionij
Et q̄ sic. **E**t b̄ triplici iure. p̄mo iure naturali
q̄ d̄quid ipedit cāz de sui natura ipedit effe
ctū. d̄fct⁹ at ē cā m̄ionij v̄l sup̄ dētm̄ ē. **E**t iō
qd̄ euacuat cōsensū euacuat m̄ionij. **C**ōsens⁹ at ē
act⁹ volūtat̄ q̄ p̄sup̄ponit actū int̄lectus.
ois em̄ cōsens⁹ et ois volūtas sequit̄ aliquā d̄
gnicōz. **I**nuisa em̄ v̄l d̄ aug⁹. diligē possum⁹.
incognita at neq̄quaz. deficiēt at p̄mo neces
se ē defectū cōtingē i scdō. q̄ g⁹ erroz cōgnicōz
ipedit. sequit̄ ē in ip̄o cōsensu defect⁹. et per
cōsequēs in m̄ionio. et sic erroz d̄ iure natura
li b̄z p̄ euacuet. **S**cdō ipedit erroz de iure ci
uili. scd̄ qd̄ ius qui errat nō cōsentit. ff. d̄ iur.
oim̄ iudi. l. si p̄ erroze. **E**t errat⁹ nulla volūtas
ē. **C**ū iur. et fac. igno. cū p̄ t̄stimoiuz. et l. n̄
iōccō. **E**t q̄ sequit̄ q̄ q̄ errat in m̄ionio cōtra
b̄. do m̄ionij nō tractabit̄. **T**ercō iure canonico
b̄m̄ qd̄ ius erroz p̄sone l̄ cōdicōis nō admittit
cōsensū et p̄ cōsequēs nec m̄ionij. **E**t i. b̄is
ita. **E**t nōne m̄i. l̄ et iacob. fuit n̄ m̄ionij
v̄x cū tñ erroz fuerit ibi. **E**t m̄ionij aliud n̄
fuit p̄fctm̄ ex cōitu q̄ d̄ngit̄ ex erroze s. ex cōfē
su q̄ postea accessit v̄terq̄ tñ excusatur a p̄ctō
v̄l p̄t. iij. sen. di. xxx. **V**ter om̄is erroz ipē
diat m̄ionij. **E**t i tractibz et sacram̄tis qd̄
sūt substantiaalia. qd̄ v̄o accidētalia. **D**efect⁹
at i substantiaalibz facit defectū tractū et sac̄m̄
defect⁹ v̄o i accidētaliibz nō. v̄n op̄t q̄ erroz
q̄ ipedit m̄ionij sit ali⁹ eoz q̄ sūt d̄ esse m̄io
nij. **D**uo at icludūt m̄ionij s. duas p̄sonas
q̄ cōiugant̄. et mutuā corp̄is p̄tātē i inuicē i q̄
m̄ionij cōsistit. **P**rimū tollit̄ p̄ errozez p̄sone.
scd̄z p̄ erroze cōdicōis q̄ seru⁹ n̄ p̄t libere p̄tātē
sui corp̄is tradē alteri sine cōfēsu dñi sui. et
iō b̄i duo errozes m̄ionij ipediunt. et nō alij
errozes scz qñ q̄s credit̄ esse diues et ē paup̄.
et erroz q̄litanis s. qñ q̄s credit̄ nobilis virgo
et s̄l̄ia. et nō ē. cū sint circa accidētalia m̄io
nij nō ipediunt ip̄m̄ tr̄ix. q. ij. b̄is itaq̄. **E**rroz
nōq̄ nobilitatis dup̄ cōtingē p̄t. a q̄ errat̄ cir
ca subiectū nobilitatis et b̄ est erroz p̄sone et
ipedit m̄ionij v̄l si cui p̄mittat̄ filia reḡ q̄
nō cōgnoscit et supponat̄ filia rustici. **A**ut ecā

nobilitate subiecti et h̄ ē error q̄litas nec im-
pedit m̄ioniu ut si q̄s d̄sciat in p̄sona notā si
bi quā cred̄ esse nobilē cū sit ignobil̄ h̄ pe.
Ad h̄oīz at̄ maiorē evidenciā notand̄ q̄ ad h̄
q̄ aliq̄s v̄l aliq̄ erret d̄sciendo in v̄nū quē pu-
tat esse aliū. necesse ē q̄ p̄ v̄sū v̄l auditū v̄l fa-
mā habeat noticiā aliquā illi⁹ absentis quem
credit istū esse p̄ntēz. q̄ in p̄ntē⁹ ignotū nec af-
fectū nec d̄sensū dirige possunt. ut d̄ctm̄ ē s̄.
ar. ff. de d̄trahē. emp. l. cū ab eo. s̄. m̄aīz s̄m
aliā l̄rāz. v̄n cū d̄sciat in p̄sonā absentē aliq̄
liter ut d̄ctm̄ ē sibi notā quā putat esse p̄ntem
d̄scat q̄ nō d̄sentit in p̄ntem. s̄ in eā quā p̄ntēz
esse credit et sic n̄ ē m̄ioniu q̄ i p̄sona errat.
Si v̄o nullā noticiā habeat mulier d̄ p̄sona ab-
sente nō errat i ea s̄ decipit i p̄ntē. verbigrā
scōz rap. si aliq̄s rustic⁹ veniat d̄ āglia ad ali-
quā nobilē mulierē dicēs se esse filiū regis. c⁹
regis v̄l c⁹ filij vel ip̄i⁹ loquētis noticiā n̄ h̄z
illa mulier et illa d̄trahat cū eo credēs eū esse
filiū regis n̄ ipedit m̄ioniu. q̄ nō fuit error
p̄sonē. s̄ p̄cū q̄litas scōz rap. Sciend̄ at̄ se-
cundū rap. q̄ cū d̄t aliq̄s in h̄ casu. ego sū fili-
us regis. distinguend̄ ē. q̄ si fili⁹ teneat sub-
stātiue sub h̄ sensu ego sū tal̄ et talis fili⁹ reḡ
v̄l sū ille q̄ ē fili⁹ regis distinguend̄ ē ut sup̄.
s̄. v̄rā. sic not⁹ aliq̄ mō mulieri v̄l nō. si at̄ te-
neat adiectiue sub h̄ sensu. ego sū gñat⁹ a re-
ge. i. rex genuit me. et p̄t h̄ illa cū eo d̄trahit
nō ē error p̄sonē. s̄ filiācōis t̄m. v̄nō nō ipedit
m̄ioniu siue rex filiū habeat siue n̄. D̄red̄ctm̄
tū exemplū de rustico anglico q̄ dicit se esse fi-
liū regis āglie. h̄o. reprobat. q̄ cū v̄biq̄z ter-
raz habeat noticiā regis āglie saltē p̄ famā
videt q̄ ille sit error p̄sonē. nō em̄ in p̄ntēz p̄-
sonā s̄ in p̄sonā filij regis āglie videt d̄sensū
re. nec em̄ refert v̄rā petat serū p̄p̄o noīe ex-
p̄sso. l. q̄ nat⁹ ē de illa ancilla. ff. de rei ven. si
in rē. ar. ex de d̄sang. tua. Ibi noībz p̄p̄iis vel
cōpollentib⁹ idiciis ē. Dicend̄ ḡo q̄ h̄ q̄d d̄t
rap. scōz h̄o. locū h̄z q̄n nō exp̄mit aliquā cir-
cūlocūcōz p̄ quā habeat noticiā p̄ris et p̄ d̄se
quēs filij. puta q̄ dicit se filiū regis l̄ comit̄
in q̄ne nō at̄ d̄t c⁹. v̄l si specificat et nulla ha-
bet noticiā p̄ris l̄ filij. Quid si iohēs dicat
se esse petrū q̄ petr⁹ est mortu⁹ et illa d̄trahit
cū illo. s̄ nō ē m̄ioniu q̄ error ē in p̄sona. h̄
rōd̄. Quid si aliqua mulier sciat aliquē mul-
tos filios habere quoz t̄n null⁹ ē not⁹ sibi et
v̄n⁹ eoz menciāt se p̄mogenitū esse et illa cō-
senciat in eū p̄t sp̄e succēssōis p̄mōz bonoz
rum. s̄ n̄ ē error p̄sonē s̄ fortune siue religio-
nis. s̄ p̄mogeniture et iō m̄ioniu nō ipeditur.
sicut notat hu. xxix. q. j. in p̄n̄. h̄ rōd̄. Quid
si frater viri in quē se d̄sentire credit offerat
mulieri et cū eo carnaliter d̄miscea. nunquid
poterit redire ad illū in quē d̄sentire se credit
vel cū ei⁹ fratre stare debebit. s̄ si añ nō d̄se-
ferat in fratrē ei⁹ p̄t eū quē p̄ errorē accepit re-
tinere p̄cipue si d̄gnita sit carnalit̄ ab eo quē
accepit. si aut̄ d̄senferat in p̄mū p̄ v̄ba de p̄nti
nō p̄t habere scōz. s̄ p̄t v̄l scōz relinq̄re v̄l ad
p̄mūz redire. Et ignorācia facti p̄ctm̄ excusat
sicut excusaret si post d̄sumatuz m̄ioniu a cō-

sanḡneo viri sui fraudulent⁹ d̄gnosceret quia
fraus alten⁹ sibi p̄iudicare nō debz. h̄ tho. Quid
si q̄s desp̄sat p̄ v̄ba de futuro corruptā
quā credit esse v̄ginē. nunq̄d postea cōpto añ
carnalē copulā q̄ sit corrupta d̄pellend⁹ ē cū
ea m̄ioniu d̄sumare. s̄ q̄ non. sicut ne. hu.
xxvij. q. ij. raptor. q̄ p̄ h̄ ipediret ei⁹ p̄mocio
ad ordies sacros. Quare error ponit magis
ipeditentuz m̄ionij q̄ ignorācia. s̄ q̄ igno-
rācia de sui rōne nō p̄t habere aliquē d̄gnicio-
nis actuz. s̄ error p̄t h̄re iudiciū rōis p̄uersum
de aliquo t̄n quantū ad ipeditentuz volunta-
riuz nō d̄rnt. q̄ nulla ignorācia p̄t m̄ioniu i-
pedire. nisi q̄ h̄z errorē adiunctuz. eo q̄ actus
volūtat̄is p̄suppoit estiacōz siue iudiciuz d̄ ali-
quo in q̄d fert. v̄n si ē ibi ignorācia optz esse
errorē. et iō error ponit ipeditentū q̄si causa
p̄ria nō autē ignorācia. h̄ thomas.

Equit vide de scōp s̄. de furia. et ēca h̄ q̄-
runt pla. p̄mo v̄rā furia m̄ioniu ipedi-
at. s̄ aut furia seq̄tur m̄ioniu siue ratuz siue
d̄sumatuz et sic nō dirimit ip̄m. xxij. q. vij. il-
li q̄ m̄ioniu. aut p̄cedit et tūc aut furiosus h̄z
lucida interualla et tūc licz dū ē in illo inter-
uallo nō sit ratuz q̄ d̄trahat m̄ioniu q̄ p̄lez
nescit educare t̄n si d̄trahit ē m̄ioniu. p̄t em̄
tūc oīa facē q̄ illi possunt. vij. q. j. p̄uis triste.
et. C. de codicillis. nec codicillos. At nō h̄z
lucida interualla. et tūc si d̄trahat l̄ ec̄ q̄n nō
habet nō erit v̄rā m̄ioniu. q̄ nō p̄t esse d̄sen-
sus v̄bi deest rōis vsus. xxij. q. vij. nec furio-
sus. et xxij. q. ix. iudicab. Quid si mulier cū
furioso scienter d̄trahat. s̄ in nullo sibi p̄iu-
dicat. nisi in amissōe arāz. nisi forte habuit
set lucida interualla. C. de sp̄o. l. vl. Quid
si furiosus d̄trahat tpe furie et postea in luci-
do interuallo ratificat. nunq̄d ē m̄ioniu. s̄
q̄ nō q̄ tpe d̄tract⁹ n̄ fuit m̄ioniu et q̄ nihil
ē ratificari n̄ p̄t scōz jo. q̄d v̄rā ē nisi mulier i
p̄mo d̄sensu p̄seueret. s̄m h̄o. ex de sp̄o. intelle-
ct⁹. Quid de ebri⁹. s̄ ebri⁹ q̄ rōis vsū p̄-
didit q̄ nō p̄t d̄sentire nō p̄t cōtrahē. q̄si cum
aliq̄ cōtraxerit. et eā carnalit̄ cognouerit nō
ē m̄ioniu nisi postea ratuz habuerit. si v̄o rō-
is vsū nō p̄didit tūc m̄ionium tenet.

De ipeditō cōdicōis ti. xv.

Deinde cōsiderand̄ ē de ipeditō cōdi-
cionis. i. seruitutis. et p̄mo r̄spectu ip̄o-
rū diuiz adiuicē. scōo r̄spectu d̄noz.
tercō v̄rā seruit⁹ possit supuenire m̄ionio.
quarto de ple seruo. Circa p̄mūz q̄runtur
pla s̄. v̄rā error cōdicōis ipediat m̄ioniu. s̄
error cōdicōis ē triplex. ā melioris. ut cū quis
cōtrahit cū libera quā credit ancillā. ā parit̄.
ut cū serū cōtrahit cū ancilla quā credit li-
berā. At d̄eterioris. ut cū liber cōtrahit cū
ancilla quā credit liberā. Prim⁹ error nō ipē-
dit m̄ioniu q̄ nō ledit i aliquo sic cōtrahēs
Sic nec scōus q̄ eā ledit v̄terq̄z v̄n i neutro
errorē decipitur. Nec h̄z q̄d obiciat alteri. ar.
xxix. q. ij. p̄ totum. et ex de diuoz. significasti
Preterea edictuz d̄ m̄ionio ē p̄hibitoriu. v̄n
ad ip̄m cōtrahend̄ admittit q̄cunq̄z nō p̄hibe-
tur. ex de spon. cum apud. Tercius vero error

impedit mōniū. **xxix. q. ij. si q̄s igenu?** **R**acō
hō ē q̄ alter tñ ledit sine sua culpa. et hō gui
ter. q̄ ledit in bono plis quā nō habebit in
ptate. **E**t in bono fidei q̄ nō poterit ei debitū
reddē libere et i bono sacri s. i. colubitatōis i
sepabilitate. et iō ex eq̄tate naturali p̄uisū ē
ut error dīcōis deterioris ipediat mōniū
dtrahēd et dirimat iā dtrahū. et hō ē opio cōis
ē scdōz hō. s. p̄ p̄mus nec scdō error ipedit ma
trimoniū quā tenet bon. dho. pe. hu. gof. et in
no. ex e. p̄posuit licet quidā aliter dixerint ut
referūt i sua sūma. gof. et hō. **S**i tñ postq̄ ei
dīcōz agnouit in eā tacite vel exp̄sse vbo v̄l
fctō s. p̄ copulā carnis d̄senserit nō poterit se
pari ex de diu. ser. p̄posuit et c. ad n̄az. i glo.
b. ubi notat. bñ. p̄ mōniū dtrahit aliqñ ip̄o
fctō sine v̄bis s. tūc qñ aliq̄ vba p̄cesserūt ad cō
trahēd mōniū v̄l sp̄salia licz tūc nō habet
rēt effectū **S**i tñ a p̄nō dīcōz ei sciuit extūc
vex mōniū fuit. **xxix. q. ij. si q̄s liber.** **S**cdm
tñ aliquos ē error dīcōis deterioris nō ipe
dit mōniū ex sui natura sed ex cōstōne eccle
sie q̄ nisi hō d̄stituit mōniū nō ipeditet sicut
non ipedit error q̄litas aut fortune. **E**t hō est
opio rōd. videt etia esse bon. **S**z nunq̄d pos
set ecclesia hō idē d̄stītuere de errore q̄litas et
fortune. **E**t q̄ sic. sic nōt hu. **xxix. q. ij. in p̄nō.**
Eror at p̄sōe d̄ sui natura sine d̄stītuōe eccle
sie ipedit mōniū adeo q̄ ecclesia nō posset sta
tuere q̄ tal error mōniū nō ipeditet. **S**ciēd at
q̄si p̄pter dīcōez seruitutis mōniū ipeditet
vir vxori reddet quidq̄d accipit noie dotis ex
de diu. ser. p̄posuit. **V**ex error libertine dī
cōis l. asēptie l. originarie ipediat mōniū
Et q̄ nō sic nōt hu. **xxix. q. ij. in p̄nō.** q̄z em̄s
tales sūt liberi licet ad quāsdā opas pl̄ ceter
is teneant. h. host. **S**ciēd et q̄ si q̄s dtrah
bat cū filia libera nō soluit mōniū p̄pter p̄
teritā seruitutē m̄is. si possit ostendē q̄ aū ma
trimoniū mater fuerit manumissa. ar. ex de na
tis et libero v̄tre. indecēs. **N**otand et q̄ rōe
seruitutis mōniū solui nō debet ad p̄tīcōnē
mulieris. si vir possit ostendē q̄ pater suus cō
dīcōz sequebat scdōz legē p̄uincie seu dīcō
nez patrie. licet olim fuerit seru. tpe tam sue
mortis p̄ libero se gerebat et tanq̄ liber dī
dit testam̄tum. et fili. ipe postea p̄ decē ānos
nec noie suo nec noie p̄ris ē passus d̄trouersā
stat. vñ rōe t̄pis et in fauorē libertatis v̄r ē
liber et mōniū stabit ex de diu. ser. licet vbi
de hō in glo. decennio. **S**ufficeret tñ qñquēni
um ut d̄r ibidē. vñ scdōz host. cū dicit. x. annos
subaudi. maxie. **V**el dic scdōz hō. ex q̄ sufficit
qñquēniū q̄ ad hō s. ne noie p̄ris sui q̄stīcōne pa
ciat. s. decenniu requirit si suo noie q̄stīcōnez
motā voluerit vitare. ar. c. de p̄s̄p. lon. tē. q̄
p̄ libertate. l. j. dum mō bonā fidez habuerit.
et hō inter p̄ntes. **N**ā inter absentes. x. anni d̄
siderat ut d̄r ibidē. l. fi. **I**nsup nota q̄ puel
la habēs liberū aū et p̄rez seruū debz sequi i
nupcijs dtrahēdis poti⁹ volūtate aui q̄ p̄ris.
xxij. q. ij. c. j. et hō intelligit de honestate.
Quid de illo q̄ dtraxit ignorat cū acilla quā
dñs manumisit. nunq̄d ibi ē mōniū cum iam

ambo sūt liberi. **E**t a manumissioz ignorat cre
des tñ eā esse liberā sicut tpe cōtracti mōniij
credebat. aut scit eā manumissaz post dtrahū
mōniū. et eā fuisse seruā tpe dtrahū mōniij
Si p̄mo mō copula carnalis sequēs manumis
sioz p̄dctm mōniū nō ratificat scdōz aliquos
q̄ adhuc liber d̄misce ei ex p̄mo d̄sensu q̄ n̄
lus fuit et sibi nō p̄iudicat. **E**t hō sūie sūt t̄c.
gof. hō. in sūma sua. j̄nno. et bñ. ex d̄ diu. ser.
ad n̄az. **A**lij dicūt q̄ ip̄a manumissa statū ē ma
trimoniū vex. q̄ sublatū ē impedimentū. **E**t
hāc sūiaz credit esse veriorē ipe rōd. **S**i scdō
aut d̄misce affectu mōniāli aut fornicario
si p̄mo mō efficit mōniū ratū nō p̄pter d̄sen
sū q̄ p̄cessit q̄ null⁹ fuit. s. p̄pter nouū d̄sensū
tacitū q̄ cū v̄bis de p̄nti q̄ p̄cesserāt mōniū
fac. **S**i scdō mō tūc licet nō sit mōniū in cō
spectu dei esset tñ s̄m iudiciū eccleie eo q̄ p̄re
sumeret interiorē d̄sensū affuisse. **Q**uid si q̄s
liber dtrahat ignorat cū filia serui et libe.
vbi scdōz d̄suetudinē terre p̄les seq̄tur p̄rez ex
de diu. ser. licz. nunq̄d mōniūz dirimet. **E**t
videt q̄ sic. si d̄suetudo terre sit p̄s̄pta. ar. ex
de d̄gno. sp̄uali. sup eo. s̄m hō. **Q**uid si li
ber cū ancilla dtrahat ignorat et illa durā
te ignorācia ei⁹ dtrahat cū alio sciēte dīcōez
ei⁹. nunq̄d valet ill⁹ mōniū scdōz. **E**t q̄ sic
cū mōniū p̄mū nullū fuerit. **V**ex liber vo
lēs cū ancilla manere quā credebat esse liberā
tpe dtrahū. possit ab ancilla dimitti. **E**t iter
liber et ancillā quā tpe dtrahū credebat eē
liberā nullū fuit mōniū i rei veritate q̄ licz
valuerit d̄sensus ex p̄te acille nō valuit tñ ex
p̄te liberi. **A**d hō ut valeat mōniij dtrahū
requirit d̄sensus mutus et iō d̄gnita dīcōe
seruitutis in eā. ip̄a nō cogit stare cum libero
q̄tū ē ex vi mōniij. **xxix. q. ij. si q̄s ingenu?** in
glo. **V**ñ si dtraheret mōniū cum alio teneret
mōniū. rōne tñ fidei p̄misit bñ teneret ei q̄ q̄
libet tenet seruare qd p̄mittit liber. maxie si
fidē firmet iuram̄to. et si seruari p̄t sine saluaf
detrimēto. **V**ñ apellēda ē talis de nouo in eū
d̄sentire et cū eo remanere ar. ex de eo q̄ duxit
in mōniū c. j. et d̄ diu. ser. ad n̄az in glo. **S**i
tñ pendēte apulsiōne cū alio dtraheret mō
niū scdōz teneret. ut eē dicit hō. i sū. et gof. **E**t
Vex mōniū liberi cū acilla quā credebat li
berā ratificet p̄ sequentē copulā carnalē. **E**t a
copula carnis seq̄t certā d̄gnicōz seruilit dī
cōis alteri⁹ d̄ugis. aut p̄babilē p̄supcōz. a
leuē suspicōz. aut aūcedit. **S**i oia illa antecē
dit nō ratificat mōniū p̄dctm. q̄ adhuc liber
d̄misce ei ex p̄ori d̄sensu q̄ fuit null⁹. **S**i aut
seq̄tur leuē suspicōz tñ eē nō ratificat mōniū
p̄dictū. t̄tubāl em̄ p̄ ignoratē habend⁹ ē ex d̄
diu. ser. p̄posuit in glo. **S**i at seq̄tur p̄babilem
p̄supcōz et discretaz tūc d̄stīguo. q̄ a illa car
nalis d̄mixtio fctā ē ad p̄ceptū eccleie aut nō.
si nō. tūc aut fctā ē affectu mōniāli. a forni
cario. si p̄mo mō. tūc dico q̄ ratificat mōniū
p̄pter p̄ntez d̄sensū de nouo. q̄ eē sine carnali co
pula cū v̄bis de p̄nti q̄ p̄cesserūt mōniū rati
ficasset n̄ alt⁹ d̄iux q̄ ē seruīl cōdīcōis p̄ a suo
consensu p̄stino recessisset **S**i at fctā ē affectu

fornicatio mōnii nō ratificatur in cōspectu
dei q̄uis ratū p̄sumaret iudicō eccl̄ie eo q̄ p̄
sumeret interiorē cōsensū d̄ nouo affuisse. Si at
liber cū ancilla carnalit̄ copulat̄ ē p̄ opulsiō
nem eccl̄ie dicūt aliq̄ q̄ illa copula sibi nō p̄
iudicaret. S3 nō videt̄ q̄ v̄erz dīcāt q̄ si car
naliter cōmiseret cū ea affectu mōniali rati
ficaret̄ p̄pter nouū cōsensum. ex de diu. ser. p̄
posuit. si at affectu fornicario mortaliter pec
caret. Si aut copula illa seqtur certā cōgnicōz
in libero de seruitute alteri. tūc scd̄z oēs siue
cōmiseret cū ea p̄ cōpulsioēz eccl̄ie siue n̄ sep
mōnii ratificat in cōspectu dei. si illa cōm
itio fiat affectu mōniali. si at affectu forni
cario q̄uis nō ratificaret in cōspectu dei. rati
ficaret tū scd̄z iudiciū eccl̄ie p̄pter causam su
pius dictā. h̄ rich. **¶** V̄erz liber q̄ d̄traxit cū
ancilla quā credebatur liberā possit ab ea separ
ri licite aliter q̄ p̄ iudiciū eccl̄ie. h̄ aut cōtra
xerūt in facie eccl̄ie. aut nō. tū cōtraxerūt co
rā testibus p̄ quos cōtract̄ p̄t p̄bari. aut ita
secrete q̄ n̄lo mō p̄t p̄bari. Si p̄mo mō d̄traxe
rūt p̄ iudiciū eccl̄ie sepandi sunt q̄z q̄uis i rei
veritate mōnii fuerit nullū tū eccl̄ie debet
cōstare de impedim̄to quo in forma iudicij cō
gnito sn̄abit mōnii nullum fuisse. V̄n nemo
p̄ quacūq̄ causa publica pōt ab vxore sua se
pari sine iudicō eccl̄ie. ex de diuoz. porro h̄m
rich. S3 scd̄z h̄o. h̄ nō ē v̄erz. de quo vide sup̄
ei. xj. ar. iij. q. v̄erz. vir p̄p̄o iudicō zc. et ifra ti.
xxxij. ar. ij. in p̄n̄. Si aut contraxerūt scd̄o mō
ē p̄ iudiciū eccl̄ie sepandi sūt. q̄z cause contra
ctū mōnialiū q̄ p̄bari possūt i iudicō eccl̄ie
siue ad iudiciū eccl̄ie debet referri. alias m̄lti
possent fraudes cōmittere in dimittendo vxores
suas falso eis obiciendo notā seruili cōdicō
nis. Si aut contraxerūt t̄cō mō. tūc distingo
q̄z aut fama ē eos d̄traxisse aut nō. si fama est
adhuc videt̄ p̄babile posse dici q̄ nō nisi p̄
iudiciū eccl̄ie debet separi ad vitandū scandal
um. Si at de h̄ nulla ē penit̄ fama nō videt̄
q̄re nō possit eā p̄pria auctate dimittē si certus
est de ei⁹ seruili cōdicōe. h̄ rich. **¶** Quid si q̄
occasione diuozij se faciat seruū vt p̄ h̄ diri
mat̄ mōnii. h̄ scd̄z legē secularē q̄ dicit q̄
seruū sup̄ueniēs mōnii dirimit ip̄m mōnii
um dirimeret. S3 scd̄z canones talis vxorem
dimittē nō p̄t nec vxor fit seruā. si sine cōsensu
suo seruū se fecit xxi. q. ij. relatum. **¶** Quid
de eo qui mouet cōdicōis q̄stōz d̄tra vxorē. et
illa pendente lite petit sibi debitū ab eo reddi
h̄ nō debz cōmiseri spōte ei ne p̄iudicet sibi
scd̄z aliquos tū tenet̄ reddere debitū exactus
ab vxore. et ad h̄ ē p̄ eccl̄iam opellend⁹. nec
ideo p̄iudicat̄ sibi. exigē aut nō debet. Tan̄c.
v̄o notauit ex de diu. ser. p̄posuit et ec̄ gōf. in
fū. sua. q̄ nec exigere debet nec reddere etiam
ad mandatū eccl̄ie. licet p̄pter h̄ excōicet̄. q̄z
si eā affectu mōniali cōnosceret iā vxor essz
et ei p̄iudiciū fieret. si at affectu fornicario
tūc mortaliter peccaret. et iō obedire nō debz
Scd̄z v̄o aliquos vt jo. xx. q. ij. c⁹. ad mandatū
eccl̄ie reddere p̄t sine p̄iudicō suo q̄n nō ē cer
tus de seruili cōdicōe ei⁹. licet habeat inde

aliquas p̄supcōes. Et cōnoscat eā in h̄ cau ex
p̄mo cōsensu quo cōsensit in eā ab initio non
ex nouo. scd̄ ē si d̄stet de seruitute vxoris. q̄a
tūc reddere nō debet. h̄ sn̄ ē bñ. ex de diu.
ser. p̄posuit. in glo. audiuit. eiusdē ec̄ sentēcie
videt̄ esse tho. **¶** Ho. v̄o dicit in fū. q̄ liber red
dere et exigē p̄t q̄tūcūq̄ sit certus de seruili
cōdicōe alteri⁹ diugis p̄pter dubiū euentū iu
dicij. ar. ff. de adul. denūciasse. q̄z nunquā in
uenit̄ q̄ debeat poci⁹ excōicacōz sustinere q̄
debitū reddē nisi vbi si redderet mortalit̄ pec
caret. Si querat̄ quo affectu cōnosceret eaz.
dicend⁹ q̄ cōiugali nō tanq̄ liberā nec tanq̄ s
uaz s3 tanq̄ illa cui seruū obicit̄. Et sic euen
tus iudicij declarabit. v̄erz cogat̄ eā retinere
v̄l nō. ar. C. de iudi. rē nō nouā. an̄ em̄ n̄ debz
eā relinquere p̄pria temeritate. h̄ opio ē m̄ltū
p̄babil̄. S3 ec̄ p̄lmū p̄babilis ad casū p̄posi
tū habe⁹ ex dictis rich. in illa. q. v̄erz. liber zc.
q̄ penit̄ aliquantulū sup̄ vt patet intueri. Idē
tū h̄o. sup̄ c. p̄posuit. dic̄ cauci⁹ s. q̄si d̄scia si
bi dicit̄ q̄ nō sit ei⁹ vxor nullo mō eaz cōno
scere debz. et sic videt̄ corrigē p̄us d̄ctm̄.

Sequit̄ vidē de scd̄o s. de impedim̄to mōi
nij seruoz respectu dñoz. Et cca h̄ q̄zun
tur pla. s. v̄erz. serui et ancille possint mōnii
d̄trahere sine cōsensu dñoz suoz. h̄ scd̄m le
ges. seru⁹ nō p̄t d̄trahere mōnii v̄nd lex co
pulas seruoz d̄cubinat̄ l̄ cōtubernia vocat
nō nupcias. C. de inces. et inuti. nup. cū ancill
Scd̄z nō canones vt p̄t ex de diu. ser. c. j. ser
uus cōtrahere p̄t mōnii ec̄ inuito et cōtradi
cēte dñc dando scd̄z scōrū cōiugi tantā p̄tācē
in corpe suo quantāz p̄t scz saluo iure dñi sui.
v̄n nō min⁹ debet debita et consueta seruicia
dño p̄stare. **¶** Quid si q̄s ducat ancillā suā in
vxorē h̄ ancilla fit libera. C. de latina liber
tate tollēda. autēti. ad h̄. Nota tū q̄ q̄ contra
bit cū ancilla fit irreglaris. scd̄z jo. xxi. q. ij.
et c. ij. di. xxiij. si q̄s viduaz. et h̄ iō q̄z talis p̄
sumit̄ esse vilis. vt d̄z in glo. **¶** Quid si eadem
epe dñs seruiciū aliq̄ imponit. et vxor debitū
petit cui poci⁹ satisfaciēt. h̄ si seru⁹ dño scis
ente et volēte. vel saltē p̄mittēte mōnii con
traxit. debet poci⁹ vxori satisfacē. q̄z q̄ d̄ced⁹
p̄ncipale cōcedē intelligit̄ et accessorium. ar.
di. viij. quo iure. et xvj. q. j. si monac⁹. Si aut
dño ignorante v̄l cōtradicēte dicūt quidāz. p̄
debet dño magis obedire nisi p̄babiliter vxor
i fornicacōis piculū imineat vel magnū p̄i
diciū fiat. q̄z vir cum onere suo ad vxorē trans
iuit. **¶** Decretalis ec̄ sup̄d̄ctā dicit q̄ debita et
cōsueta seruicia nō min⁹ debet p̄p̄is dñis p̄
stare. **¶** ij. v̄o dicit q̄ vxori p̄us debitū reddē
debet cū p̄ h̄ nullū p̄iudiciū vel saltē modi
cū dño fiat p̄t̄ hora modicā nisi forte dñs i
p̄sone auxiliū seruū petat vel pateret̄ ḡue p̄e
iudiciū et in mora esset piculū. h̄ opionis est
h̄n. in glo. p̄d̄ctē decretal̄ et ec̄ ho. **¶** Alii dicit
p̄t q̄ in his m̄lta picula cōsiderari debet sic et
in omib⁹ actib⁹ humanis. s. picl̄m castitatis
imminens vxori. **¶** Impedim̄tum qd̄ ex debitu red
dicōz ḡnaret̄ seruicō dñi. Et alia h̄mōi quib⁹
rite et discrete pensatis iudicari poterit. cui

magis debeat obedire s. dño vl vxori. hñ sñie
sūt bon. et tho. michi ec videt rōnabilis. **C**
Nota ec qñ dñs ancillā tan p liberam tradat
alicui libero i vxore ei dedisse intelligitur li
bertatē. vñ stabit mñmoniu inter eos ec si vir
ignorasset eā fuisse ancillā. in autenti. d nup.
qñ si vñ ab inico. coll. iij. et scdm bñ. et gof.
ex de diu. ser. ad nñaz. Idē ec ē scdñz ho. si dñs
ancillā tradat viro in vxore dñscribēdo dotem
qd i libe. is fñs tñ fieri solet. **S**ciend etiaz qñ
si dñs videat seruū cū libera vl ancillā suam
cū libero dñtrahentē et dissil et seruū eripit in
libertatē sñl r et ancillā. vt patz l. pñdicta scdm
gof. et ho. i sñ. **Q**uid si vir sit seruū dñi vñ
us et vxor sua alteri dñi. **N**ihilōñ debet
dñi illi debitis ipñz. sñuicis defraudari. ex.
de diu. ser. c. j. et xxix. q. ij. dñtm. **N**ec tñ tales
diuges sūt ita dñstrahēdi qñ sepentur. **C**. cōia
vñtusqz iudicij l. possessionū hñ gof. **Q**uid si
sint dñi diuersorū regionum ita qñ diuges illi
mutuo agnosce carnaliter se nō possint. **N**ec
euitet materia fornicacōis cogat alter dñs
rū p eccliaz vendē alteri volēti emere. **C**. d d
iu. ser. l. j. q. et gñaliter. hñ gof. **Q**uid si neu
ter dñorū emere velit. **N**ec cogat alicui vendē
i pñcia cōserui vl venalem exponat. et si nñ
lñ emptor appareat ecclia emat. di. liij. fñni
tatē. diuges enim nō sūt sepandi. xxxij. q. ij.
quos de. et xxix. q. ij. c. vl. hñ gof. **Q**uid si
dñs vendē velit seruū suū alicui dñcturo in p
tes extraneas et remotas. **N**ec notat alan. **E**x
de diu. ser. pñsunt. qñ hñ facē posset. et vxor eū
sequi tenet ec si libera sit. et scdñz ho. hñ glo.
ibidē. hñ opio ē vera. qñ seruū dñtrahit cū libe
ra sciēte. Alij dicūt qñ vendicō talis ē pñhibē
da. ar. **C**. cōia vñtusqz iudi. possessionū. et ar.
di. liij. fñnitatē. et ex de iudeis. c. vl. **I**nterest
eū sine expedit reipublice ne quis re sua mar
le vtat. insti. de hñs qñ alieni l. sui iuris sūt. qñ
pñl. hñ sñie ē bñ. ex de diu. ser. c. j. et tho. et
pe. et inno. ibidē. et ho. ec in sñ. **V**ñ iudex ec
clēstic⁹ ad denūciacōz seruū dñm ex officio
suo cogere pñt. ar. ex dñ offi. pñfec. vñ. l. j. qñ at
scdñz at ho. in glo. hñ locū habet qñ ambo sūt
serui. Aliqui vñ distinguūt qñ seruū et ancillā
dñtrahāt dñis dñtrahentibz sibi pñiudicant nō
dñis. et iō si dñs indigeat pñt eos vendē et si nñ
pñt eos vendē i terza sua siue si nō iuentat iustū
emptorē in terza sua. pñt vendē in aliena. Si tñ
pñt eos vendere in terza sua tenet. alioqñ ma
nifeste iniuriat diugi ei⁹. et abutit re sua i pñ
iudiciū alienū. Si vñ dñtrahāt dñis dñscienti⁹
bus nō pñt vñdi aliquos eorū a dñs in pñiudici
um diugis. et si alter vñdat alter debet dñpelli
qñ redimat. l. nō eū emere vl ancille licenciaz
dare qñ vñz sequat. **E**x hñ sñie ē bon. et etiam
scdñz. nñ qñ scdñz dñt qñ dñis iniuriat dñtraherūt
licet eos mittē vel vendē vñbi volūt sic pñius
eis licebat. qñ illi sic dñtrahendo nō potuerūt
in aliquo diminuere seruitutē. **S**z nñqd vxor
debz seq vñz si gentilibz venundet. **N**ec dñs
su⁹ nō debet eū vendē gentilibz qñ ē ibi picu
lū fidei. si tñ de scdñz vñdat. si vxor nō timeat
piclū pñti qñ sit in dñumeliā dei l. alicui⁹ alte

rius fornicacōis pñt et debet sequi vñz. hñ non
video quō possit eū sequi sine fidei piclō. aut
aliq⁹ alio mō sine pñtō hñ bon. **Q**uid si non
sequatur eum nunqd diuidit mñmonium. **N**ec
licet cohabitacō de scdñz diuidatur nō tamen
diuidit mñmoniu quo ad vinculū. sibi at ipñz
qñ cū tali sciēte dñtrahit. pñt tñ dñs cogi vt ven
dat emptori bonas dñdicōes afferēt nō gñes
et onerosas mñmonio hñ pe.

Sequit⁹ vidē dñtercō s. vñz. sñit mñmonio
supuenire possit. et cca hñ qñruntur pla. s.
vñz vir in seruū se vendē possit alij. vxore no
lēte. **N**ec vir in vxoris ē pñtē in hñs qñ pñnent
ad reddicōez debiti carnalis. In oñbus alijs ē
sui iuris. **N**ec ē qñ saluo iure vxoris ec si dñs
fñnciat dare se pñt in seruitutē alteri⁹. **N**ec pñ
pter hñ mñmoniu debet solui nec quantū ad vin
culū qñ erat legit. me dñtractū. nec qñ ad tho. qñ
seruū sequet⁹ ē acqñsita saluo iure mñmonij.

Vñ dñs aliquid pñcipiēte et vxore debitu⁹ pe
tente eadē hora magis debet obedire vxori qñ
dñs. si vñ vxor dñsciat tñc pleno iure transit
in dominiū alteri⁹ et sibi pñiudicat. hñ bon.
Sz nñqd qñ vñdicōi vñi vxor dñsciat sit ecipō
ancilla. **N**ec qñ nō hñ ius ei dñmittitur i vñz vt
iā dñs ei⁹ possit eum occupare qñ vxor vellet
debitū sibi reddi nñ fornicacōis pñabile picu
lū immineret. **N**ec ec in terza aliena possit ven
dere. hñ pe. **V**ñ vxor possit se vñdē viro no
lēte. **N**ec qñ nñ qñ licet vir et vxor quo ad carna
le debitū ad paria iudicent. tñ quo ad regim
dom⁹ et familie. et alia hñmōi supaddita. vir ē
caput vxoris non econuerso. et ideo eam cor
rigere debet non econuerso hñ tho.

Sequitur videre de quarto s. de pñle seruo
tum. et circa hñ querunt⁹ pla. s. cui⁹ pñtis
cōdicōnem debet pñtus sequi. **N**ec qñ debet seq
cōdicōnem mñs de iure cōi qñtum ad libertatē
et seruitutem. **E**t hñc concordat lex diuina.
vt pñt exo. xxi. et ex de natia de libero ventre
c. vl. **H**ñ hñ est vt dñcit pñs. ix. ethi. c. viij. qñ
mñres sūt magis amatrices filiorū et pñs labor
rauerūt in generacōe eorū et cerciores sūt qñ
sunt filij eorū qñ pñres. **E**t vt habet. xv. de ania
libus in generacōe amministrāt toci⁹ substan
cie corpis materiā. **S**eruit⁹ at et libertas sūt
dñdicōes que maxie respiciūt corp⁹. **M**agis ec
innitend est certo qñ incerto. **C**onuenienti⁹
ec ē vt iura attribuat pñli dñdicōes pñtis ipñz
magis diligentis et qñ in ei⁹ generacōe pñs la
borauit. **D**e dñuetudie tñ spāli aliqñ terzaz
pñtus sequit⁹ pñtē dñterioris dñdicōis siue sit
pater siue mñ. **N**ō tñ si post pactū mñmoniu pñ
se vendidit in seruū vxore nolēte. xxxij. q. iij.
liberi. **I**bi dñt qñ pñs sep sequit⁹ dñteriorē dñdicōz
hñ hñ intelligit⁹ scdñz dñuetudiez lombardā hñ lex
romana aliud tenet. **C**. dñ rei ven. pñtus l. glo.
dñteriorē s. feminā ex de ser. nō ordi. dilectul
in glo. **E**t hñ adeo vñz ē qñ si fuerit aliq⁹ mo
mento in ventre libero liber nascet. ff. dñ sta
ho. l. seruorū. **S**i at vñterqz parēs ē seruilis cō
dicōis et sūt diuersorū dñorū sit diuisio libero
rū sñm numez si pñles sūt. **E**t si vñs ē tñ dñs il
le penes quē pñles remāeb⁹ recōpensab⁹ alteri

dñs pñu iustū. h. rich. et dñeniunt cū eo alij.
In honorib⁹ ac munerib⁹ et nuicijs pñ⁹ seq
 t⁹ pñem. **C.** de decurio. l. eos. Et h. intm est vñ
 q⁹ de decurione ocept⁹ licz n̄ nat⁹ dñicōz seq
 t⁹ pñis ibid. l. ij. **V**ñ pñ vñdere possit plem
 vxore inita. **S.** filij nō pñt nec debēt vendi si
 ne culpa nisi sit paupertatis vñ famis necessitas
 in quo cau vxor debz dñentire. **Q.** si i alio casu
 vendere velit nō potest qñ vxor dñsentit. sicut
 em vir nō pñ vñdere nec alienare dotē vxoris
 qñis sit dñs dom⁹. sic et i pñito. **Q.** aut tpe
 necessitatis et famis vñdi possint pbat⁹ p illd
 qd scribit⁹ nee. v. h. bon. **D.** aut pater vñdere
 filiū in necessitate vt cū pñcio a filio vñdito vñ
 quocūqz filio empori reddito sit ingenu⁹. **C.**
 de pñib⁹ q. fi. di. l. ij. et multo forcius pñnozi
 obligare. ff. de re. iu. nō debz qd pl⁹ est rē.
S. ed nūquid sit hū⁹. **S.** q. sic hū. azo. **A.** lii con
 tra tñ seruire debz ar. **C.** cōia de maū. l. i. **N.**ec
 in alio cau pater filiū vñdere pñt qz lex pñibz
 h. generaliter nisi in cau pñdicto. mater aut h.
 nō pñt qz nec lex ei dñedit nec hz filiū i pñte si
 cut pater. h. bo. **V.**ñ aliqz possit scipm ven
 dere. **S.** q. ē empcō l. vñdicō ad obsequiū hūa
 nū. Et ad hūiciū dñm. dñno aut officio n̄ repu
 gnat obsequiū hōis siue seruit⁹ corpālis. h. hz
 unt⁹ spūālis q. ē seruit⁹ peccati. dñcēdum g⁹ q.
 qz fideles redēpti sunt et tēplū dei facti sunt
 nō pñt se vñdere vt faciāt mala. pñt tñ se vñde
 re ad obsequia hec bon.

De impedimēto voti dñicēcie ti. xvij.

D. Eūde cōsiderādū ē de impedimēto voti
 dñicēcie Et circa h. qñt⁹ plura. scz vñz
 mñmoniū impediāt⁹ p cōtinēcie votum
S. duplex ē votū scz simplex et solēne. Et per
 vñqz impedit⁹ mñmoniū dñrahēdū. n̄ autem
 dirimit⁹ iā cōtractū p votū simplex h. p solēne
 vt ex. q. cle. vñ vo. dñsult. et c. rursus. et c. inñ
 nuāte. et disputat⁹ h. questio. xxvij. q. i. vbi pñ
 mo ostēdit⁹ q. mñmoniū dñtractū post votū nō
 tenet vsqz ad. s. h. is autēitātib⁹ vbi vñ allega
 t⁹ cōtrariū vsqz ad. s. vñ. et dimittit⁹ questio i
 soluta. tñ soluit⁹ di. xxvij. s. vñ. **I**ta scz q. pma
 c. intelligit⁹ de voto solēni alia dñ simplici. et ē
 opio pñdicta qñ cōis theologoz et canonista
 rū. vñ i ea fuerūt jo. et grān⁹. di. xxvij. s. vñ.
 et c. vñ. **T**enuerūt etiā ea bon. rich. tho. et pe.
H.u. vñ cōtrariū sensit. vñ hū. eū in nullo casu
 est mñmoniū post ppetue cōtinēcie votū quo
 ad deū vt recitat bern. ex. q. cle. rursus. et hū.
 bern. dñctū hū. tuci⁹ videt⁹. cui tñ bern. nō est
 assēciēdū in hac pñe. rō aut qñe votū solēne n̄
 simplex dirimit mñmoniū dñtractū ē hū. scotuz
 qñqz dicāt alij. qz ecclesia illegitī aut vñuen
 te solēnter nō aut vñuentē simpliciter. et h.
 rōnabiliter. hū. sco. qz ille se posuit in pñtez
 ecclesie quātū ad dñnendū. ille vñ nō. qz ergo
 se posuit in maū di ecclesie dñsult sibi q. nō cō
 trahat ne dñra votū veiat. qñi dñra veniat re
 linqz eū iudicō dei. nō em ecclesia omia mala
 punit nec etiā pñhibēdo semp penas iñiungit
 eo q. forte mai⁹ malū sequerēt⁹ ex illegitīmati
 one taliū q. seqt⁹ ex cōtrario. **D.**ze. hū. bo. vi
 det⁹ excepta autoritas pape in voto sicut i iur

ramēto ex dñ iureiur. veniēs. s. fi. **V.**ñ papa red
 dit aliqz pñonas inhābiles p dñstucōz ad vo
 uendū. puta pupill⁹ maior infāte nō pñt vouere
 pñhibēte dñstucōe ecclesie q. tñ pñ mortaliter
 peccare. ex de delic. pu. ergo multo forcius pñt
 inter vouētes dñstinguere et dñffinire qñi so
 lēnter vouēs dñtrahat mñmōiū n̄ teneat. et q.
 si simpliciter vouēs dñtrahat teneat. **N.**ā statu
 ta circa hāc materiā in multis sunt vere poiti
 ua et depēdēt ex voluntate sola. **S.** em veraz et
 naturalē rōz ecclesia dñsiderare vellet pocius
 statueret q. votū simplex dirimeret mñmoniū
 q. dñgnacō legalis vñ spūālis. h. et plura alia
 de hac materia poit host. ti. q. cle. vñ vo. **S.**z
 obicit⁹ qz dñct clemēs papa ex. q. cle. rursus. a
 pud deū nō min⁹ obligat votū simplex q. solē
 ne. si ergo illd nō dirimit mñmoniū iā contra
 ctū nec solēne dirimet. **S.**z vñ illd vñ ē i his
 que spectāt ad deū vt ē sepacō a deo p pecca
 tū mortale. qz mortaliter peccat frāgēs votū
 simplex sicut solēne. licet iste gñi⁹ vt sic fiat
 cōpacō in genere nō in determinata reat⁹ qñi
 tate. h. quo ad mñmoniū quo hō hōi obligat⁹
 nō oportet q. sit eqñlis obligacōis etiā in gene
 re qz ad quedā obligat votū solēne ad que nō
 obligat voto simplex. h. tho. **V.**ñ intelligas q.
 nō min⁹ obligat rē. qz ab inico eqñliter sunt h.
 uāda **V.**ñ glo. exponit illd nec min⁹. i. minor
 tpe. qz vñqz iperpetuū obligat. **Q.**uid si sim
 plex votū vouit et postea de cōtrahendo iura
 uit. **S.**z votū seruabit pñia imposita de temera
 rio iuramēto ex. q. cle. pel. vo. rursus. h. gof. et
 host. **Q.**uid si qñs iurauit aliquā dñcere i vxor
 rez et postea vouit dñtinere. **S.**z hū. gof. et ho.
 pñalet iuramentū quod pñcessit votum. **A.**cced⁹
 ad h. illd ex de spon. commissuz. sicut contungit
 de duob⁹ iuramentis contrarijs valet em pñ
 mum quādo vñqz est licitū. vñ si post fidem
 datā de cōtrahendo. votū emittat⁹ a muliere.
 qz votū ei⁹ nō est omnimode obligatoriu⁹. vi
 ro cui fidē dederat mñmonium dñtrahente da
 t⁹ mulieri licēcia cōtrahendi ex. q. cleri. vñ vo.
 veniēs. potest tamē et aliter hoc. c. veniēs i
 telligi scz de cōpatua pñmissione. q. scz si cōti
 nere nō potest mulier illa ne deterius inde cō
 tingat dat⁹ ei licēcia nubendi in domio ab ec
 clesia. i. ostendit⁹ nō negata. et qñi contraxer
 it mñmoniū tenebit et imponit⁹ ei peniten
 cia de fide mentita. **V.**ñ potest dici q. ibi dispē
 sat papa ex certa sciencia. tum ppter animi tur
 bacōz. qz quodāmo pñterita mulier illa votū
 emisit tñ quā h. nō fecit ex inspiratōe h. i frau
 dem spōsi vt scz ab eo diuertere possz. tñ ppter
 mai⁹ piculū vitādū qz forsan apte dicebat q.
 poci⁹ se interimeret ar. ad h. ex de spō. iuuēis
P.otest etiā intelligi q. mulier illa iā dñtraxer
 rat cum innuit⁹ ibi de fide mēta. et expone il
 lud mñmoniū dñtrahat. i. mñmoniū dñtractū
 teneat. cui vult. i. voluit. licēcia. subaudi. in
 ecclesia solēnisandi et publice dñspōsandi. ex
 de clā. dñspō. c. ij. et sic plana est decretalis.
 qz cū votū simplex fuerit mñmoniū dñtractū
 tenuit. licz dñtrahere nō debuerit. et itellec⁹
 iste mag placet ho. h. oia ho. de h. vide sup. ti.

qualiter sponsalia possint dissolui in primo cau
Vtrahēs post simplex cōtinēcie votum
peccet mortaliter semp quando reddit debitū
hē non obligat quis efficaciter p mīmoniu
ad reddēdū carnalē debitū pma vice an matri
moniu cōsummatū. qz pē eligere mōasteriū. et
iō pma vice mortaliter peccat reddēdo q con
trahit p simplex cōtinēcie votū. s alijs vici
b9 qz ē mīmoniu iā cōsummatū tenet reddere
nec peccat qz qd erat i volūtatē fctm ē sub iu
ris necessitate. h tñ d3 facere cuz dolore qz p
culpā suā venit i nēcitatē istā. d3 aut reddere
siue vxor expse petat siue interpretatē siue taci
te et pēcipue si timet ei de piclo castitatis. hec
pe. **V**trahēs debitū petere possit sine
peccato. hē q nō qz ex viculo mīmonij n ob
ligat ad debitū petēdū h m rich. et cho. **Q**ui
dā tñ dicūt q pē petere ne nimis onerosuz red
dat mīmoniu vxori sp petēti s3 si recte ispici
at h ē reddere vxori dbitū petēti interpretatiue.
h de ho. **V**trahēs vxore mortua cō
trahere poterit cū alia. hē q ad ea i qb9 n est
fact9 ipotēs suare cōtinēcie votuz. ordinatur
adhuc p mīmoniu cōtractū ad suādū. ppter
qd mortua vxore tē totaliter cōtinere. h cho.
Quid si duo q pmo vouerūt simpliciter cōti
nēciā postea sil cōtrahāt mīmoniu. h jo. xxvij
q. i. d viduis dīc q mīmoniu n t3 qz neuter d
bitū petere pē Aliq vō dicūt q tenet ita qsi v
n9 eoz. altero viuere scdo cōtraher3. mīmonis
uz scdm n teneret maebūt igit diuges tñ cum
cubiculo seqstrato. Itē si vir cōtinēciā voneat
et mulier h nesciat nubit ei sine culpa. xvij. q.
ij. nos nouim9. Et ex h arguit a cōtrario sensu
qsi mulier votū ei9 sciret cōtrahēdo secū mor
taliter peccaret **Q**uid si is q simplex votū e
misit me cōsiliū vtrahere possit hñdebo
secure q n **Q**uid si dicat si cōtrahero nunqd
tenebit hñdebo. qz si rñdeā n. mēciar. si rñ
debo sic. occasionem do ei cōtrahēdi et p dñs
mortaliter peccādi. gō ē tacēdū. xxij. q. ij. ne
qis arbitret h m quosdā s3 certe h m h videtur
q papa statuēdo qsi talis cōtrahat mīmoniu
teneat mortaliter peccauerit qñ n tñ asserit h
autoritatē et firmitatē pbuit s3 dicūt q papa
i talib9 pē dispēfare. n tñ itēdit i h cau ab im
cō dispēfare et iō ē tacēdū **V**trahēs si videā q n
pē cōtinere ppter mai9 piculū vitādū possit sic
rñdere tenebit. hē q nō. s3 sic de cōsilio meo
cōtinēbis qz si cōtraheris mortaliter peccabis.
ex q cleri. venies. p9 tñ dētū ē tuci9. h ho. **Q**
uid si igressus cui de iure licz ingredi assūptā
religione sed habet necesse ingredi laxiorem
p9 egressū pme et an igressuz scde cōtrahat mī
moniu. nūqd tenebit. hē gōf. dīc q nō. qz et si
habitu sol9 nō solēnisat votū qntū ad religio
nē assūptā. solēnisat votū qntuz ad religionē
in quā cōsensit intēdēs absolute mutare vitam
et iō habitū assūpsit **S**i qras c9 monasterij
sit monac9. hē nulli9. Nā et i appia domo pōt
qis esse pfeusus et erit religiosus. xxvij. q. i. de
viduis. sic ille q renūciat epatui nulli9 eccle
sie ē ep9. est tñ ep9 s3 m h pē itelligi illd ex d
regularib9. n solū vt scz quis pfeusio facta in

fra anū n astringat pfeusus religiōi alicui spā
li cōstitucōe phibēte i penā recipiēciū cōtra p
ceptū pape. astringit tñ religiōi i genere. dū
qis expse seculo et bñficō renūciat ipi9 c. ex d
regularib9. statuim9. et c. nō solū. et habitum
induit religionis. hec host.

De cōsanguinitate ti. xvij.

Prolea cōsiderādū ē de cōgnacōe Est autē
triplex cōgnacō scz carnal. spūalis. et
legalis. Est at pmo cōsiderādū d cōgna
cōne carnali q reliq9 duas naturaliter pcedit
Nec aut d3 cōsanguinitas. et cca hāc plura sunt
narādā et querēda **S**ciēdū igit q cōsanguini
tas ē viculū psonarū ab eod stipite descēdēci
uz carnali ppagacōe cōtractū. stipēs at voca
psona a q plures descēdūt **D**istinguit aut cō
sanguinitas p lineas. linea at ē ordinata colle
ctio psonarū cōsanguinitate diuētā ab eodem
stipite dñtiū diuersos gō9 hñs Est aut qdaz li
nea ascēdēciū. quedā descēdēciū. qdā trāsu
faliū. xxv. q. v. pmo gdu **Q**uelib9 vō hāz li
neaz distinguit p gō9 **I**n qlib9 em eaz sunt
plures et diuersē psonē a seinnicē distātes di
uersimode. qñ vni9 ab altera distācia deter
minat9 gō9 d3. q sic describi solet. **G**rad9 ē ha
bitudo distāciū psonarū q cōgnoscit quora ge
neracōnis distācia due partes distānt inter
se. et colligit h diffiniciō ex d cōsanguinitate. ex
lris. et c. q dilecto. s3 m pma lineā ita cōputā
t9 gō9 scz p et mī. au9 et auia. pau9 et pauia
attau9 et attauia. s3 m scdaz sic. fili9 et filia
nepos et neptis. pnepos et proneptis. abne
pos et abneptis s3 m terciā sic. duo fies. filij
duoz. frat9 q dicūt patrueles. aut filij dua
z. sczoz. q dicūt cōsobrini qsi cōsobrini. nepotē
duoz. frat9. Et sic due lineae dñdēciū vnā faci
ūt trāsuersaliū. et filij duoz. fr3 attinēt sibi li
nea trāsuersali et qlib9 eoz dñdit ab auo cōi
et filiter itelligēd ē d alijs **E**t nota q triplex
ē differēcia frim scz germani q ex eodē patre et
eadē mīre sunt nati. cōsanguinei q tñ ex eodē pīe
et vterini. q tñ de eadē matre. hec bern. ex de
cōsan. tua nos. s. q aut Ita sunt gdu cōputan
di et distinguēdi colligit in dētō. c. tua nos.
Recte at collectō psonarū ordinata h m eāde3
differēciā habitudinis linea dicit. qz a patre
fili9 et ab illo ali9 filij et sic deinceps **S**ciē
dū at q pdicta diffiniciō gō9 est h m ius cano
nicū n ciuile. sic em h m canones frater et so
roz faciūt vnū gdu. sic h m leges faciunt duos
qz illa habitudo q ē fratris ad sorozē nō est il
la eadē q est sororis ad fratrem **V**n h m auic. iij.
meth. c. x. frinitas q est in vno fratre respectu
alteri9 n est fraternitas q est in alio respectu
hui9 **C**anones aut istas duas hitudines acci
piūt sub vno gdu. et iō n est realis cōtradictio
inter canones et leges **S**ūt etiā hic quedaz
regule notāde viles ad sciēdū quoto gdu qis
attinēt alicui **P**rima est q persona addita per
sone p carnis ppagacōz addit gdu **S**eda est q
quot sunt psonē de quibus queritur computa
tus iter medijs vna minus tot sunt grad9 **V**n
si sunt quinqz persone quatuor sunt gradus
vt persona vna subducatur. et ille due regule

locū hñt i linea descēdēti. **Tercia** regula ē. q̄
toto gdu p̄sone dñdētes a stipite distāt inter
se. quoto distāt a stipite. vñde nepos ex vno
filio et p̄nepos ex altero filio distāt a se in se
cūdo gdu ex vna p̄te. et i tēcō ex altera. gdu
tñ idē vñdētiō ē i linea descēdēte q̄ i trāsuēr-
sali vt fili⁹ a p̄te distāt i p̄mo gdu. duo fratres
iter se attinēt sibi in p̄mo gdu et tñ pl⁹ attinēt
fili⁹ p̄ri q̄ f̄i f̄i. **Sic** fili⁹ filij attinēt auo in
gdu scdo. filij at̄ duorū f̄m attinēt sibi etiā in
gdu scdo. tñ fili⁹ filij magis attinēt auo q̄ fi-
lij duorū f̄m iter se. **Vide** g⁹ q̄ id gdu cōsang-
nitatis i linea descēdēte ē forci⁹ viculū q̄ in
trāsuēruali. **Quarta** regula ē q̄ qñ p̄sone distāt
ieqliter a stipite. vñgrā vna i q̄to gdu et al-
tera i scdo gdu cōsangnitatis. d̄z op̄tari s̄m g-
dū magis remotū a stipite ex de cōsang. c. vlt.
¶ At rō ē. q̄ rō cōsangnitatis iter aliquos i li-
nea trāsuēruali. ortū h̄z ab illa q̄ ē ad stipitem.
Vñ pl⁹. viij. ethi. c. xij. dic. oīno agnata ami-
cicia depēdere videt̄ ex p̄na et iō i linea tran-
suēruali vñ n̄ p̄t esse p̄p̄quior alij q̄ stipiti. **Et**
h̄ regula et p̄cedēs locū hñt i linea collatera-
li. d̄z tñ ex de cōsang. q̄ dilectō. q̄ licz gdu con-
sangnitatis op̄tari debeat a remotōi tñ si cō-
suetudo ē alicui op̄tari a p̄p̄quiori stādū est
cōsuetudini p̄pter scādālū emādū. **Quinta** regu-
la ē q̄ quoto gdu distāt aliq̄ p̄sōa a cōi stipite
toto gdu distāt a quolibz descēdēte ab eo. et
h̄ ē vñ solū vsqz ad eq̄lē gdu. **Vñ** p̄nepos ali-
c⁹ sic tēcō gdu distāt ab eo ita ab oibz descē-
dētibz ab eod̄ vsqz ad terciū gdu. s̄z pl⁹ distāt
ab illis q̄ trāscēdūt terciū gdu. ex de cōsang. c.
vlt. **Et** has regulas pōit gōf. in sum. **Nota** ē
ciā q̄ dñeientius dicūt q̄ p̄ez et m̄ez assignāt
trūcū q̄ p̄sid⁹ q̄ f̄ez et sororē pōt trūcū vt h̄et̄
li. ix. ethi. viij. c. vñ q̄ s̄m assignacōz p̄sidi sūt i
gdu tēcō s̄m aliā sūt i quarto. **¶** Vñ cōsang-
nitas p̄stet ipedimētū m̄imoio. **¶** Cōsangnitas
m̄imoniū ipedit. In aliq⁹ gdu p̄pter dictām le-
gis nature. In aliq⁹ gdu ex dictamine legis di-
ne. In aliq⁹ vñ p̄pter statutū eccl̄ie. p̄pter dictā
m̄e legis nature ipedit̄ m̄imoniū filie cū p̄e
et filij cū m̄e. **Vñ** et i lege nature d̄ctm̄ ē gen-
ij. reliquit h̄ō p̄ez et m̄ez et adherēbit v̄rozi
sue. **Vñ** apud oēs et oī tpe obsuātū ē vt filius
m̄i l̄ filia p̄i n̄ iūgat̄. **Ius** ei naturale dictat
maiorē reuerēciā deberi p̄tibz q̄ cōiugibus.
Et dictat n̄ sic debere tractari turpiter p̄tes
sic se cōtractāt cōiuges. maḡ tñ ē cōtra ius natu-
rale m̄imoniū filij cum m̄e q̄ filie cū p̄e q̄
v̄roz d̄z eē viro subiecta. cōtra at̄ ius naturale
ē vt fili⁹ m̄ez teneat subiectā. **Vñ** et q̄dā aima-
lia beata abhorēt coitū cū m̄e sua q̄diu co-
gnoscut̄ eā eē m̄ez suā. q̄ p̄z p̄ illd̄ q̄d narzat
pl⁹. viij. d̄ aialibz d̄ camelo q̄ cū saltassz sup
m̄ez suā coop̄tā postq̄ recognouit eē m̄ez suā
ā interfecit seipm̄. **Narzat** eē d̄ quodā eq⁹ q̄ cum
saltassz sup m̄ez suā et eā recognouissz postq̄
discoopiebat̄ fugit et p̄iecit se de alto et mor-
tu⁹ ē. **Ex** dictamine legis dīne p̄hibet̄ m̄imo-
nialiter copulari cōsangnei i p̄mo gdu et scdo
vt p̄z leui. xvij. **¶** Rō ē q̄ si possent m̄imonia-
liter copulari daret̄ icētū luxurie. eo q̄ ta-

les p̄sone solēt frequēter i eadē domo h̄itare
¶ Der statutū eccl̄ie p̄hibet̄ m̄imoialiter co-
pulari eē i. iij. et. iij. gdu cōsangnei. q̄ vsqz tē
cōsuevit iter h̄oies satis durare amicicia p̄pter
cōsangnitatis naturale viculū. s̄z p̄ illū gdu
cōcedit eos posse copulari ad aīciciā q̄si fugi-
ētē reuocāda vt sic caritas iter h̄oies dilatat̄.
eo q̄ cōiug ad cōsangneos sui cōiugis multū af-
ficiat̄. **¶** Si q̄ vñ sine disp̄sacōe cōtraxerit i gdu
p̄hibito nulla lōgic̄ate defēdūt̄ anoz. q̄ di-
uturnitas t̄pis n̄ minuit p̄ctm̄ s̄z augz. ex de cō-
sang. n̄ d̄z. **¶** Vñ aliq̄s tñ distare possz a stipi-
te q̄ licite possz cū eo cōtrahere. **¶** q̄ nō q̄ rō
naturalis dictat q̄ ordo naturalis generacōis
d̄z p̄cedere n̄ retrocedere q̄ aliquo mō fierz si
aliq̄s l̄ aliq̄ cōiugere suo stipiti i carnali ope
generacōis. Naturaliter eē maiorē reuerēciā
d̄z h̄ō illi a q⁹ essendi cōiugi sumpsit incitū ge-
neracōe naturali licz mediate q̄ debeat cōiugi
ar. isti. d̄ nup. q̄ iter eas. et. xxx. q̄. iij. p̄geniē
Et h̄ ē op̄io nich. pe. hu. ho. et. azo. s̄m legē q̄
habet̄. **¶** C. d̄ nupcijs. nemi. **¶** Gōf. tñ dic q̄ neqz i
linea descēdēti ipedit̄ m̄imoniū cōsangnitas n̄
vsqz ad illū gdu vsqz ad quotū ipedit̄ i linea trā-
suēruali. **¶** Sciēdū etiā q̄ licz cōsangnitas q⁹ ad
ius ipediēdi m̄imoniū n̄ p̄cedat̄ nūc vltra q̄r
tū gdu nec oliz p̄cedebat̄ vltra septimū. q̄ntū
tñ ad ius succedēdi i hereditate p̄redit̄ vsqz
ad. x. gdu legalē. xxx. q̄. v. ad sedē. h̄. **¶** Gōf. **¶**
Quid si cōtrahāt duo quorū vñ distāt a stipi-
te i. v. gdu alter i. iij. **¶** m̄imoniū t̄z eo q̄
tales attinēt sibi i q̄nto gdu. vt p̄z p̄ terciā re-
gulā sup̄positā. **Et** idē dicēdū ē i q̄nto et tēcō
vñ scdo. **¶** S̄z nūqd̄ id̄ erit de q̄nto et p̄mo. **¶** h̄
ho. dicit q̄ n̄. et sic ille q̄ distāt a stipite i q̄nto
gdu cōtrahere n̄ p̄t cū filia stipitis. sic nec pos-
set cū stipite. vt dictū ē sup̄. **¶** Id̄ d̄. v. et viij
gdu. et sic de alijs i infinitū. **Et** sic cū q̄bz n̄ p̄t
cōtrahere stip̄es nec fili⁹ ei⁹. et ē rō s̄m eū q̄a
filia et stip̄es vna caro esse p̄bat̄ adeo q̄ s̄m
aliquos iter eos null⁹ ē gdu. **¶** Ego at̄ credē cō-
trariū. q̄ null⁹ ali⁹ doctor iuenit̄ excipe p̄z
mū gdu nec h̄ p̄ tex. h̄z p̄t. **¶** Ad h̄ nota q̄ bñ.
dicit ex d̄ cognacōe sp̄uali. sup̄ eo. q̄ forte di-
ci possz q̄si i aliquo loco p̄pter consuetudinez
eccl̄ie illi⁹ estz magnū scādālū et horroz q̄ ali-
q̄ cōtraherēt i q̄nto gdu. **¶** Illd̄ n̄ toleraret̄ non
obstāte cōtōe illa. ex d̄ cōsang. n̄ d̄z q̄ p̄pter scā-
dalū multa cōtra ius admittūt̄. g⁹ multo forci-
us vbi aliq̄ alia rō subeē videt̄ ar. i d̄ctō c. su-
p̄ eo. **¶** Host. vñ dicit sup̄ id̄ c. sup̄ eo. q̄ cōsuetu-
do n̄ p̄iudicat m̄imono nisi sic approbata per
papā et i corp⁹ iuris redacta. **¶** Itē dicit in sum-
ma q̄ cōsuetudo p̄ papā approbata p̄t ipedi-
m̄ tū iducere et remouē i his q̄ papa possz vt i g-
dibz istitucōe canonica p̄hibet̄ et filibz ar. ex
de cōsang. q̄ cca. sec⁹ ē de p̄hibitis lege diuina
i q̄bz loquūt̄ iura cōtraria cōsuetudo vñ exq⁹ p̄
papā p̄p̄obat̄ nō excusat ex d̄ cōsang. p̄ sup̄ h̄is
d̄ h̄ eē vide i se. u. i. fi. illi⁹ q̄onis. s̄. iter q̄s p̄-
sonas zc. et dic vt ibi. **¶** Vñ papa dispensare
possit in gradibz p̄hibitis. **¶** q̄ non potest
i gdu p̄hibitis lege diuina. **¶** In gdu vñ p̄hi-
bitis lege hūana p̄t. ex d̄ resti. spo. l̄ras. i glo.

i. et sol⁹ papa b⁹ p⁹ e⁹ de ofang. q⁹ circa. **C** S⁹ nūq⁹ poss⁹ ecclia dispēlare i scdo gdu et videt⁹ q⁹ n⁹ q⁹ leuitic. xviij. d⁹ turpitudiez sororis tue et filie ei⁹ n⁹ reuelabis. filiā filij ei⁹ et filiā filie n⁹ fumes. et sic scd⁹ g⁹ i ofangnitate et afinitate phibit⁹ esse videt⁹. **C** S⁹ tra e⁹ de duoz. gaudem⁹. d⁹ q⁹ si pagai d⁹traxerit i scdo gdu p⁹ fidē receptā debet isiml remanere. **C** S⁹ i leuitico phibet⁹ scd⁹ g⁹ i descēdētib⁹ et n⁹ i collateralib⁹. vñ i scdo gdu collateralib⁹ poss⁹ ecclia dispēlare. vt habet⁹ i glo. p⁹ d⁹ctā. **C** Nota q⁹ sic d⁹ i glo. sup d⁹ctm c. gaudem⁹. i lege p⁹ phibit⁹ erat sc⁹ g⁹ n⁹ m⁹ ois. Erāt ei phibite iste p⁹one vt leuiti. xviij. s. m⁹ nouerca. soror. neptis. amita. i. matertera. vxor patris. vxor fr̄is. nur⁹. soror vxoris. filia p⁹ugna. et filia p⁹uigni. et filia p⁹uigne. **C** Vñ d⁹mittat⁹ icest⁹ in q⁹nto gdu. **C** S⁹ q⁹ n⁹ q⁹ icest⁹ d⁹mittat⁹ b⁹ n⁹ p⁹cedit ex natura coit⁹ s⁹ ex oflōne ecclie q⁹ statu it icestuosuz fore coitū eoz. q⁹ attunēt sibi vsq⁹ ad q⁹tū gdu. b⁹ g⁹of. **C** Vñ ifideles q⁹ d⁹trahūt i gdu phibito s⁹nt sepandi postq⁹ sunt ad fidē couerli. **C** S⁹ si cōtraxerūt i gdu phibito a iure nature l⁹ d⁹mo m⁹moniu nullū ē nec fuit inter eos. oēs em̄ sub⁹sunt d⁹ine legi et legi nature et iō postq⁹ cōuertūt⁹ ad fidē sunt sepandi. Si āt d⁹traxerūt i gdu phibito ab ecclia tñ cū statuta ecclie n⁹ extēdāt se ad ifideles q⁹ nūq⁹ baptisati fuerūt legitimū fuit m⁹moniu iter eos contra ctū. et iō p⁹ conuersionē eoz. ad fidē non sunt sepandi. e⁹ de cōsang. de infidelib⁹.

De cognacōe spūali. ti. xviij.

C S⁹ inde considerādū ē de cognacōe spūali. et ēca hāc q⁹rit⁹ p⁹ a scz vñ cognacō spūalis sit et q⁹d sit. **C** S⁹ sic p⁹ carnalez cognacōz accipit hō esse nature. vñ contrahit q⁹dā viculū ad dātes illd eē. Ita i rēgeneracōe sacramtū accipit eē grē. vñ contrahit q⁹dā viculū ad ipos dātes. Sic āt q⁹ ad eē nature dātes sunt p⁹ et m⁹ sic quo ad eē grē d⁹ cui⁹ p⁹sonā gerit o⁹ sacmētū rēgeneracōis tribuit et ecclesia c⁹ p⁹sonā gerit q⁹ puerz tenet ad recipiend⁹ sacm. Vñ sic i generacōe carnali cōtrahit⁹ cognacō carnalis ex p⁹te p⁹ris et m⁹ris. Ita i rēgeneracōe spūali cognacō spūalis ex p⁹te dātis sacm et tenentis puerz. xxx. q. i. oēs. et e⁹ e. c. vlt. Vñ spūalis cognacō est q⁹dā p⁹ritas p⁹sonaz. pueniēs ex sacri dacōe vñ ad illd tēcōne. **C** Vñ cognacō spūalis ipediat m⁹moniu. **C** S⁹ aut p⁹cedit m⁹moniu et tūc iped⁹ ipz q⁹ ad eēnciā. vñ iped⁹ m⁹moniu d⁹trahēd⁹ et dirim⁹ d⁹tractū. xxx. q. i. c. i. i. si. et e⁹ e. vniēs. Aut sc⁹ q⁹t⁹ et sic nō iped⁹ quo ad essenciā. ipedit tñ q⁹n⁹ q⁹ quo ad exactōz d⁹biti carnal. Aut em̄ cōtrahit⁹ ex necessitate vt q⁹n⁹ vir suscipit vñ baptisat i articlo necessitatis filiū p⁹pū l⁹ filiū n⁹ suū sed sui cōiugis. et tūc nō ipedit⁹ exigere et reddere d⁹bitū. xxx. q. i. ad legitimam. Aut s⁹nt necite. aut g⁹ p⁹ errozē siue p⁹ ignoraciā et tūc eē nō impedit⁹ si adhibuit diligēciā e⁹ e. si vir. Aut per fraudē siue maliciā q⁹ scz m⁹monio insidiat⁹ et tūc q⁹ fraus nemi p⁹ocinari d⁹z. vt ptz i d⁹ctō c. si vir fraudulēt⁹ ipedit⁹ exigere nō reddere. b⁹ bon⁹. pe. tho. rich. et jo. xxx. q. i. nōsse bern.

vñ e⁹ e. si vir. et rod. dicūt q⁹ cū nō inueniāt⁹ p⁹hibitū q⁹ tal⁹ fraudulēt⁹ nō exigat d⁹bitū nō ē p⁹hibēd⁹ petere debitū ab vxore si nō p⁹t induci q⁹ cōtineat a debiti peticōe. **C** S⁹ āt d⁹ic e⁹ d⁹ eo q⁹ cogno. ofan. trāsmisse. p⁹si nō p⁹t cōtinere d⁹ l⁹icēcia ecclie p⁹t petere euz eē poss⁹ d⁹trahere. **C** S⁹ d⁹ic eē idē hō. e⁹ e. si vir. q⁹si vterq⁹ fraudulēt⁹ fuit et malā fidē hūit s⁹m eū neuter d⁹z d⁹bitū exigere l⁹ neuter subtrahere licz vterq⁹ meli⁹ facerz si cōtinēciā voueret et s⁹uarz. et b⁹ l⁹ra d⁹cti c. sonare videt⁹. **C** S⁹ Alex. eē an. i scdo d⁹ic. q⁹si vterq⁹ sciēter suscepit cōez filiū d⁹ sacro fōre vterq⁹ iure suo puat⁹. vñ neuter petere p⁹t. et si petat alter. alter reddere nō tenet⁹. **C** S⁹ Ex q⁹b⁹ cāis cōtrahit⁹ cognacō spūalis. **C** S⁹ q⁹ cōtrahit⁹ ex trib⁹ tñ vt vult m⁹gr sen. li. iij. di. xliij. scz baptismo. cōfirmacōe et cathecismo. vt habet⁹ li. vj. e. q⁹uis. Nā i carnali generacōe p⁹ quā d⁹trahit⁹ cognacō carnal sunt tria scz ad genera cōz dispoicō. q⁹ ē i seminū d⁹mixitōe. et ipa generacō q⁹ ē i fer⁹ aiacōe. Et h⁹ generacōis mai festacō q⁹ ē p⁹ natitātē ex vtero. Sic i rēgeneracōe spūali tria sunt cōsiderāda scz dispoicō ad rēgeneracōz q⁹ ē p⁹ cathecismū. et ipa rēgeneracō spūalis q⁹ ē p⁹ baptisū. et e⁹ manifestacō q⁹ ē p⁹ cōfirmacōis sacm p⁹ q⁹d hō fidel⁹ ad publicā fidei cōfessōz exponit⁹. In baptismo āt et cōfirmacōe d⁹trahit⁹ ita forte viculū cognacōis spūalis q⁹ ipedit m⁹moniu d⁹trahēd⁹ et dirimē iā d⁹tractū s⁹ q⁹ i cathecismo nō ē nisi q⁹dā dispoicō ad rēgeneracōz. et videt⁹ ad eaz se hāc sic spūalia ad m⁹moniu iō cōtrahit⁹ cognacō spūalis ita debilis q⁹ vix ipedit m⁹moniu d⁹trahēdū. et si post cōtrahat⁹ nullo⁹ ē p⁹pter b⁹ d⁹inmēdū e⁹ e. cōtracto. et. xx. q. i. si q⁹s filias. et c. de his q⁹. et. q. e. si q⁹s. **C** S⁹ p⁹dictē s⁹nt laur. tacre. g⁹of. rap. et doctores theologi. **C** S⁹ autē forte principalis h⁹ ē q⁹ cognacō spūalis non cōtrahit⁹ vere i cathecismo sed ei⁹ aliq⁹ debil⁹ similitudo. sicut em̄ an baptisū nulluz aliud sacm suscipi p⁹t ita nec vā cognacō spūal. **C** S⁹ flu. aut et bñ. i d⁹ctō c. d⁹tracto. dicūt q⁹ cathecism⁹ impedit et dirimit matrimonium siquis teneat i toto cathecismo. **C** S⁹ Ho. vñ d⁹icit q⁹ p⁹ma opio videt⁹ sibi rōnabilior. **C** S⁹ d⁹ictā āt dissensionē postea papa boifaci⁹ remouit dū p⁹mam opioz approbavit e⁹ x. li. vj. e. p⁹ cathecismū. **C** S⁹ Inter q⁹s p⁹sonas cognacō spūalis d⁹trahit⁹. **C** S⁹ cognicōis spūalis tres sunt spēs scz p⁹nitās. cōp⁹nitās. et f⁹mitās. p⁹nitās contrahit⁹ inter regnātū et rēgenerātē. rēgenerātē d⁹ico siue i m⁹strādo sacm siue i tenēdo sacm. si tñ m⁹nistrās l⁹ tenēs sunt baptisati aliter nō. q⁹ oim sacmētōz. et cognacōz spūaliū q⁹ p⁹ sacm cōtrahit⁹. baptisū ē fūdamētū e⁹ de p⁹bitero non bap. c. i. **C** S⁹ cōp⁹nitās āt cōtrahat⁹ inter rēgenerātē et generātē. tā em̄ sacm m⁹strās q⁹ tenēs illū q⁹ rēgenerat⁹. e⁹ ficiūt cōp⁹res l⁹ om̄es p⁹ctū carnaliū illi⁹ q⁹ rēgenerat⁹. Et q⁹n⁹z trāsit spēs cognacōis ad vñ cōiugū mediante alio aliq⁹n⁹ si ei alter cōiugū iter quos ē ofumatuz m⁹moniu suscipit filiū d⁹ sacro fōre. l⁹ tenet i cōfirmacōe. alter diu⁹ efficit⁹ cōp⁹ p⁹ctū carnaliū illius qui rēgenerat⁹. e⁹ e. martinus.

et li. vj. e. ne dum. et. xxx. q. iij. si quis vnus
¶ rō est qz vt ibi dicit. vir et mulier effecti
sunt vna caro p mñmoniū dsummatū. Si tñ al
ter diuix n̄ esset baptisat⁹ n̄ trāfret ad eū dñas
cō spiritualis. qz n̄ esset capax ei⁹. vt patz ex su
pradictis. Si aut aliq efficiūt vna caro p for
nicariā copulā nō ppter h̄ trāfret cōpñitās ab
vno in aliū. qz p re pure carnalē n̄ dtrahit spi
ritualis dñacō s̄m rich. et rod. Quidā tō di
cūt vt dñs. qz dñacō spūalis trāfret etiā a viro
i vxore p mod cū iudā affinitatis et ecōuerso
Vñ etiā pari rōe videt⁹ trāfret ad mulierē car
naliter dñacō. licz n̄ sit vxor. Inno. vñ vtrāqz
opioez ifert h̄ neutri p̄fert sup c. martin⁹. p̄i
ma opio mag placz mibi. Si tñ aliqz suscipit d
sacro fōte filiū alteri⁹ diuigū inter quos dñu
matū est mñmoniū siue fuerit nat⁹ an dñu. i
cōz mñmoniū siue post de alia psona q̄ de diu
ge n̄ efficit⁹ opz n̄ illi⁹ diuig c⁹ ē fili⁹. xxx.
q. iij. q̄ spūalē i glo. ¶ rō ē qz et si qñtū ad d
trahēdū opñitātē diuiges iter quos dsumma
tū ē mñmoniū cōicēt sibi suas actōnes. nō tñ
suas passiōes. qz h̄ induceret nimīū on⁹ et pe
riculosū mñmonio. Et dic vt dicit glo. ibidez
qz ille diuix q̄ n̄ est p̄ pueri carnalis nec spūal
p̄ se nec p actū vxoris p̄t p regeneracōz illius
fieri cōp̄ regenerat⁹. Si aut vir vñ vxor an d
tractū mñmoniū vñ an dñu. i. mñmoniū d
tractū leuauit filiū alic⁹ de sacro fōte vñ tenu
it in cōfirmacōe n̄ ppter h̄ ad alteri⁹ diuigē trā
fic opñitātē vñ in h̄ cau possz vñ vir duas cō
mñes habere i vxores. vñā post mortē alteri
us. xxx. q. iij. post vxoris. et h̄ siue inter p̄i
ctos cōiuges seq̄t carnalis copula siue n̄. q̄a
p vñionē carnis ad vñionē spirit⁹ p̄cedētē nō
trāfret. vt habet⁹ e. ti. Et h̄ his vñib⁹ continet⁹
q̄ michi l. c⁹ mea natū fōte leuauit. h̄ mea cō
mater fieri mea n̄ valet vxor. Si q̄ mee natū n̄
ex me fōte leuauit. Et sic p̄t distōz gēiani quā
poit e. c. i. notādū ē. quā etiā poit m̄gr sen.
li. iij. c. xli. nullā esse. vt etiā glo. dicit ibidē
dicit em sic scz qz ille phibet⁹ om̄i vxoris co
pulari q̄ reddidit debitū sue vxori postq̄ eius
vxor extitit. Ille vñ pmitit⁹ mñmonio copula
ri scz om̄i vxoris sue. ¶ vxor alic⁹ cōmater
efficit⁹ et post h̄ a viro suo nō cognoscat⁹. qd
est falsū. Nō em refert an post cōpñitātē co
gnouerit vxorē vñ nō cognouerit dñmō ātea n̄
cognouerit. ¶ Er̄itas vñ dtrahit iter regenera
tū et filios carnales regenerat⁹. xxx. q. iij. p̄i
taciū. et c. se. et ex l. s. et h̄ siue carnales
filij nati sint an cōtractā cōpñitātē iter suos
pentes carnales regenerātes et pentes carna
les regenerati siue p̄ ex e. c. tua nos. Eilij ac
p quos neuter ad cōpñitātē est p̄uētū p̄nt in
ter se libere copulari mñmonialiter. Bern. tam
dicit ex e. vñ. p cognacō spūalis imped⁹ mñ
moniū cōtractēdū ē iter duoz cōp̄m filios il
los p quos n̄ ē spūal dñacō dtrahita si h̄ ha
beat illi⁹ ecclesie dñuetudo. et h̄ si sit talis cō
fuetudo q̄ si fiat contrariū ei⁹ generet⁹ ex hoc
scādālū. n̄ tñ dñmet⁹ ppter h̄ mñmoniū iā cō
tractū. Vñ n̄ dicit dñm c. sepanē cōiūcti. sed
qz n̄ debet ppter scādālū diuigi. mulu em n̄ fie

ri phibet⁹ que tñ facta sustinet⁹. ex de iuriur.
queadmod. et hunc snie cōsentit hu. et gos. in
sum. Idē tñ bern. e. ti. c. sup eo. dicit q̄ si sit scā
dalū magnū alicubi qz tales diuigāt vñ rema
neāt cōiūcti. n̄ solū ipediet⁹ iter eos contrahi
mñmoniū. s̄ etiā dirimet⁹ iā cōtractū s̄m ius
āti quū qd̄ h̄et⁹. xxx. q. iij. p̄i susceptū. n̄ obsta
te dñuetudōe q̄ postea manauit i contrariū q̄ ibidē
habet⁹. Et sic bñ. ibidē apte cōtradicit sibi iij. i
vt p̄t iūcti duas p̄dictās glo. tñ magis cōsen
ciēdū ē p̄me glo. Nā s̄m ho. tolerabilius est a
liquos cōtra statuta hoim copulatos dimitte
re simul. q̄ sic diuictos cōtra statuta dei separe
ex d̄ testib⁹. licz. vñ vñicūqz m̄gr p suas glo.
mñmoniū soluūt. Nec ius exp̄ssam adducit. Si
inueneris aliquē doctozē scribētē dtrariū seq̄
ris eū. ar. ex d̄ reglarib⁹. licz ex qdā. h̄ ho. ex
e. si vir. Dicit ex ibidē e. ti. c. i. qz sola dñuetudo
approbata p papā iducit ipedimētū ne mñmo
niū dtrahat⁹ et vt mñmoniū cōtractū sepetur
et h̄ i q̄buscūqz casib⁹ h̄ canonica dñuetudō fa
cere possz vt patz c. sup eo. approbacō cñ p̄
pe vim dñuetudōis h̄z. cōcordat ex inno. ibidez
¶ Pater etiā spūalis licite p̄t ducere i vxorem
carnalē sorore filij sui spūalis. et etiā filiā ei⁹
et etiā filiā spūalē filij sui carnalis. qz licet d
gnacō spūalis a p̄e i fil. ū trāseat n̄ tñ ecōuer
so. nō em egredit⁹ psonas cū q̄b⁹ est dtrahita.
vñ nō h̄z ramos cū h̄ n̄ inueniat⁹ cantū. et edi
ctū de mñmonio sit phibitoriu. ex de sp̄d. cū
apud. et. xxx. q. iij. p̄i susceptū. s̄. si q̄s. et c. se.
Ex p̄dictis p̄z abrogatū esse illd qd̄ dicit⁹ i di
cto c. p̄i susceptū vsqz ibi. qz leges dicit⁹ em i
bi qz q̄ ex op̄e et p̄m̄e fuerint nati mñmonio
nō p̄nt diuigi. qd̄ p̄t ex dñctis ē falsū. canō
em ille corrigi⁹ p alios canones postēd⁹ edi
tos. ¶ Vñ vxor et vir simul leuare possint pu
erz de sacro fōte. ¶ Iter p̄ez et m̄rem spūalez
nulla cognacō spūalis cōtrahit⁹. sec⁹ ē de car
nali generacōe qz ad eā vterqz vñt⁹ qz vñus
qz cōmixtio necessario req̄rit⁹. ad generacōez
vñ spūalē alter sufficeret vñ n̄ vñiūt⁹. Ino ē qz
vterqz diuix puerz s̄l tenere n̄ ipedit⁹ d̄ n̄cica
te h̄ ex qdā honestate vt dicit m̄gr sen. li. iij.
di. xli. c. solet ex. Qñ vñ vterqz diuix s̄l tenet
duplex cognacō spūalis cōtrahit⁹ i vterqz. vñ
na directā p fctm suū. altera idirectā p fctm a
lienū. Nec ē h̄ dñentēs sic nec qz vna mulier a
licm dñngnea s̄l et affinis iueiat⁹. ¶ Vñ ius
de⁹ licite possit cōtrahere cū sua om̄e l. filia
spūali. ¶ h̄. notant. xxx. q. i. puenit. qz iude
us cū iudea om̄e sua licite dtrahit et ex cū fi
lia spūali quā i cathecismo suscep⁹ si nō ē ba
ptisata qz n̄ astrigit⁹ cōstitucōi ecclie. Dic ex qz
h̄mōi dñnacō spūal dtrahit⁹ iter iudeos qñ vñ
n̄ tenz l. suscipit⁹ filiū alteri⁹ i baptismo l. dñr
macōe. S̄z ipe exauit i h̄ qd̄ dix⁹ qz dñnacō spi
ritual dtrahit⁹ iter iudeos. qz n̄ baptisat⁹ n̄ p̄t
dtrahere aliquā dñnacōz spūalē. n̄ ei ē capax
ei⁹ dū caret baptismo q̄ sic dñm ē sup ē fūda
mētū oim sacroz et dñnacōnū spūaliū que per
sacramēta contrahuntur. ¶ Quid si quis pueliā
baptisauit in tēpore necessitatis scilicet laic⁹ ē
i p̄miorib⁹ ordib⁹ constitut⁹. nunquid postea

poterit contrahere cum ea. **S**ed si erant similes homines. et rap. se. q. 18. ea dices ipse. et in monum. contrahere cum ea. si si q. 18. ut in monum. contra. et iter eos sit dimidum. consulas papa cum sit nou. ca. 2. dicendum. g. sine dubio. q. dimidi. d. 3. q. 2. si suscipiens sine dubio separet. m. l. c. magis. baptisans. q. e. principal. h. sans. p. bat. et. xxx. q. 1. om. **Q**uid si filius p. b. n. q. puell. 3. baptisante cum illa contrahat. nu. q. tenebit monum. **S**ed tace. dicit q. sic. si ipe i hac q. one sim. ho. sic i pcedenti erant. v. n. contrariu. e. ver. **U**tr. fili. carnalis epi possit i vroz. ducere ea qua epus confirmant. **S**ed cu edictu d. monum. sit. p. bibi. toriu. et ille ca. 2. sit nou. si contraheret. m. monum. inter tales esset. papa. d. 3. h. m. rod. **M**u. hi aut. nider. dicendu. idubitate. q. ea. h. ze. non poss. si. ut nec illa. qua. ep. baptisat. q. ead. e. ro. est de baptismo. et confirmacoe. **Q**uid. si q. n. tagat. h. tagere. se. fil. et baptisatu. r. n. des. fil. cu alijs p. mis. ad interz. gacoe. et cu alijs. no. ias. eu. h. n. det. rod. no. efficit. p. m. nisi tagat. eu. vel tenedo. du. baptisat. v. leuado. de sacro. fo. re. v. tenedo. ad confirmacoe. licet oia. r. n. at. ut dictu. e. **Q**uid si teneat. et n. n. r. n. deat. cu alijs p. mis. int. des. p. h. facere. ne. cop. efficit. et sic possit. cu. miori. p. to. postea. cognoscere. pue. ri. matre. v. ea. ducere. i. vroz. **R**ndet. rod. q. si. ne. p. iudico. cred. p. efficit. op. ex. q. ipe. t. 3. pue. ru. v. tagit. et eu. tenere. v. tagere. int. dit. h. em. est. agere. qd. agunt. veri. patris. **N**ec. credit. q. res. p. sio. patris. sit. de. substacia. quo. ad. con. paternitatem. contrahendam.

De cognacoe legali ti. xix.

Postea consideradu. e. de cognacoe. legali. Et q. legal. cognatio. est. ap. n. q. tas. p. so. nam. ex. adoptoe. pueniens. **I**o. dicendu. est. p. m. de. adoptoe. 2. de. legali. gnatoe. **C**irca. adoptione. q. n. p. a. f. qd. est. adoptio. **S**ed. h. m. placen. o. b. et. ho. adoptio. e. legal. actio. ad. so. latiu. eoz. f. c. ta. i. inueta. sub. udi. p. n. cipaliter. q. liberos. n. h. n. i. h. re. n. poterat. pene. natura. imi. tans. **I**o. ei. natu. mior. n. potest. adoptare. maio. re. quia. m. o. i. truofu. e. et. q. pater. esset. filio. mior. **Q**uot. sut. s. es. adopto. s. **S**ed. due. s. adoptio. et. arrogatio. v. n. q. 3. ei. bon. est. sp. es. adoptio. g. nalis. sicut. ap. m. et. p. acc. n. sunt. sp. es. acc. n. tis. g. nalis. dicti. **D**int. aut. in. q. tuor. p. mo. q. 2. arro. gat. q. est. sui. iur. i. q. n. h. 3. patre. nec. m. rez. v. l. si. h. 3. est. em. a. p. a. t. adoptat. at. q. i. s. t. alieni. iur. i. q. est. i. p. tate. p. zis. **S**ed. q. 2. arrogat. et. ei. 2. fili. et. nepos. si. quos. h. 3. i. p. tate. r. r. a. s. ut. cu. b. o. is. su. is. i. p. tate. arrogans. **E**t. dicit. h. n. p. es. ap. p. ie. fi. li. 2. scz. filij. v. l. fili. 2. t. n. s. v. n. d. adoptato. p. re. ad. optat. ecia. illi. alij. p. d. i. c. t. i. **A** d. optat. v. o. n. o. t. r. a. sit. i. p. tate. adoptatis. v. n. adopta. filius. filias. et. manet. i. p. tate. p. zis. nisi. ab. auo. p. n. o. l. m. i. n. o. adoptet. **E**t. id. e. it. ellige. h. m. ho. de. p. a. uo. v. l. a. lio. sup. ior. a. quo. recte. d. n. d. i. t. t. u. c. em. h. m. ius. ci. uile. et. canonicu. t. r. a. s. i. t. i. p. tate. adoptatis. ff. e. l. i. et. ij. v. n. u. e. r. s. u. s. **A** r. z. o. g. o. q. su. 2. e. et. h. 3. m. 2. e. e. necesse. p. zis. ad. c. p. ro. suu. nec. p. zis. desinit. esse. **T**ercio. q. 2. arrogacoe. t. m. sit. p. r. i. c. i. p. i. s. a. u. t. o. r. i. t. a. t. e. in. cui. 2. p. tate. sunt. ecia. q. sunt. sui. iuris. **A** d. opto. v. o. sit. a. u. t. o. r. i. t. a. t. e. cuiuslibz. m. g. r. a. t. c. o. p. e. t. e. t. i. s.

dum. actio. sit. apud. eu. scz. q. h. 3. meru. imperiu. et. mixtu. et. iuridico. ff. e. l. ij. et. io. ap. d. o. l. e. g. a. tu. n. v. r. posse. fieri. **Q**uarto. arrogat. h. 3. necessa. rio. legitima. p. re. i. bonis. arrogatis. v. n. siue. eu. em. a. p. i. p. e. t. siue. d. c. e. d. a. t. d. 3. ei. q. r. a. p. r. e. b. o. r. u. suo. ru. reliquere. i. legitima. sua. **A** d. optat. v. o. n. h. 3. in. b. o. is. adoptatis. legitima. v. n. aliqd. ei. relinq. re. n. o. tenet. si. t. m. ab. i. t. e. s. t. a. t. o. d. e. c. e. d. a. t. adoptat. ei. succedit. h. p. b. a. t. ff. e. l. ij. et. l. si. p. z. et. c. e. ti. l. i. et. pen. l. **E**x. p. d. i. c. t. i. s. p. t. 3. p. sicut. genera. co. naturalis. q. d. a. est. imp. f. e. c. t. a. q. n. o. n. d. a. t. filio. ius. i. p. z. n. a. hereditate. nec. p. z. i. ius. p. z. i. e. p. r. a. t. i. s. in. fili. u. t. genera. co. illegitima. q. d. a. est. p. f. e. c. t. a. q. d. a. t. v. r. u. q. 3. v. t. genera. co. legitima. ex. m. m. o. n. i. o. **I**ta. duplex. e. genera. co. legalis. q. d. a. 3. imp. f. e. c. t. a. ex. q. n. o. t. r. a. s. f. e. r. t. adoptat. in. p. tate. optatis. nec. acq. r. e. necessario. ius. i. hereditate. adoptatis. et. h. generali. noie. d. z. adoptacoe. q. d. a. p. f. e. c. t. a. q. p. r. d. i. c. t. a. d. e. c. e. d. i. t. et. h. speciali. noie. d. i. c. i. t. arrogat. q. n. q. 3. t. m. arrogacoe. d. z. adopteo. v. t. i. n. s. t. i. de. ado. p. e. o. i. b. v. b. i. d. i. c. i. t. in. p. r. i. c. i. p. i. o. q. n. o. t. m. natura. les. liberi. h. m. ea. q. d. i. x. i. m. i. 2. p. tate. n. r. a. sunt. sed. ecia. h. i. quos. adoptam. **D** i. c. i. t. aut. arrogacoe. q. z. adoptas. rogat. i. interz. gacoe. an. velit. eu. que. z. est. adoptatur. suu. esse. fili. u. et. is. q. adoptatur. interz. gacoe. an. id. fieri. paciat. ff. e. l. i. v. n. i. f. a. s. n. o. p. t. arrogari. h. t. m. adoptari. q. re. r. i. t. i. b. i. v. r. b. u. exp. s. u. z. ff. e. l. ij. **Q** uis. est. effect. 2. adop. cois. **S**ed. q. multiplex. p. m. o. v. t. acq. r. a. t. filiacio. et. patria. p. t. a. s. i. n. t. m. p. p. z. necessitate. famis. i. s. t. a. te. fili. u. vendere. possit. **C** de. p. z. i. b. 2. q. filios. d. i. s. t. r. a. l. v. l. licet. videat. c. o. t. r. a. d. i. c. e. r. e. v. b. u. i. b. i. p. o. s. i. t. u. scz. sang. n. o. l. e. t. o. s. h. 3. exponit. i. sang. ne. p. u. n. i. endos. scdo. v. t. i. p. e. d. i. a. t. m. m. o. n. i. u. v. t. d. i. c. i. t. i. n. f. r. a. t. e. r. c. o. v. t. talis. fili. 2. p. z. i. succedat. h. 3. o. m. i. a. i. n. t. e. l. l. i. g. i. d. e. b. e. t. s. a. n. e. i. n. t. e. l. l. i. g. e. d. o. h. m. ea. q. d. e. c. t. a. sunt. et. d. i. c. e. t. i. n. f. r. a. **Q** uis. p. t. adoptare. **S**ed. n. o. quilibz. p. t. adoptare. h. t. m. ille. cui. p. m. i. t. t. i. t. a. l. e. g. e. sicut. n. q. libz. p. t. generare. **V** n. o. n. o. t. a. q. v. i. r. p. t. adoptare. n. o. mulier. nisi. ei. m. s. o. l. a. c. i. u. lib. e. r. o. r. u. z. i. a. c. i. e. a. m. i. s. s. o. r. u. a. p. r. i. c. i. e. d. e. c. e. d. a. t. ff. e. n. a. m. et. femie. m. f. i. e. t. c. e. m. u. l. i. e. r. e. **M** t. e. p. z. f. a. m. i. l. i. a. s. q. sui. iuris. est. n. o. fili. u. s. f. a. i. l. i. a. s. **I** t. e. q. p. r. genera. re. naturaliter. n. o. q. n. o. p. t. generare. p. p. t. e. r. d. e. f. e. ct. u. nature. sec. 2. ess. si. n. o. poss. generare. p. p. t. e. r. aliqd. acc. n. s. sup. uenies. **V** n. c. a. s. i. r. a. t. 2. i. c. a. s. t. e. n. a. t. 2. i. naturaliter. frigido. n. o. p. t. ad. c. p. t. a. r. e. h. 3. s. p. a. do. q. cu. gladio. v. l. s. p. a. r. a. t. e. s. t. i. c. u. l. o. s. a. m. i. s. i. t. p. o. t. v. t. d. i. c. i. t. h. o. e. l. ij. q. i. l. l. d. **U** t. e. arrogare. p. t. ma. ior. l. x. a. n. i. s. n. o. m. i. n. o. r. n. i. s. i. ex. aliq. ca. necessaria. v. t. est. morbo. aut. valitudo. aut. alia. i. u. s. t. a. c. a. v. t. si. p. s. o. n. a. s. i. b. i. d. i. u. c. t. a. v. e. l. i. t. arrogare. q. z. a. n. t. p. i. s. i. l. l. d. d. 3. i. t. e. d. e. r. e. genera. co. i. natural. i. m. i. c. e. t. t. m. l. x. a. n. i. s. p. t. adoptare. v. t. d. i. c. i. t. h. o. s. t. o. p. t. e. t. a. t. v. t. ad. optas. adoptatu. plena. pubertate. p. c. e. d. a. t. i. a. n. i. s. x. v. i. i. j. i. t. a. q. poss. eu. naturaliter. genuisse. ff. e. l. i. p. a. t. e. r. q. v. l. e. t. c. e. a. r. z. o. g. a. t. o. **Q** uis. p. o. t. adoptari. **S**ed. q. libz. ca. mascul. 2. q. femia. siue. sic. sui. iuris. siue. alieni. dum. m. o. sit. et. a. r. i. s. m. i. n. o. r. i. s. adoptante. patre. ita. q. poss. naturalis. fili. 2. ei. 2. esse. ff. e. l. i. adoptatus. ij. nec. aliquis. potest. ado. p. t. a. r. i. n. i. s. i. p. r. e. s. e. n. s. et. v. o. l. u. n. t. a. r. i. u. s. ff. e. n. e. c. a. b. s. e. n. s. **S** u. n. t. ecia. m. q. u. e. d. a. m. alia. p. a. e. t. e. r. p. r. e. d. i. c. t. a. s. p. e. c. i. a. l. i. t. e. r. c. o. n. s. i. d. e. r. a. n. d. a. i. n. arrogacoe.

scz an arrogas velit arrogare ples q n pmitit
c. An libertu alienu vl maiore se vl diuitie cu
ipe arrogans sit pauper vel in honestate vite
vl eu c9 tutelā vl curā gessit si sit mior. xxv. a
nis Ne forte iō arroget vt rōz n reddat. ff. e.
l. ij. et ex de cognat. le. c. i. In his em omnibus
denegat

Seqt de scdo articulo scz de cognacōe le
gali. Circa quā qrit p la scz qd est agna
cō legalis s; b dictū ē sup in pncipio articuli
pcedentis. Quot et q sunt species ei9. **S** tres
vna est qsi descēdēciū que est inter adoptatēz
et adoptatū. scda qsi collateralū q est inter li
beros adoptiuos naturales. b eciā extēditur
ad nepotes adoptatis. i. ad filios filiorū. ter
cia q affinitas legal q ē inter adoptatē et vx
orē filij adoptiu vl ecōuerso iter adoptiuum
et vxorē adoptatis. **S** qre nō ē eciā vna spēs
ascēdēciū. **S** qz humos venit ad ramos a radi
ce et n ecōuerso. qz igit filij sunt rami pīs iō
cognacō legal cōicat a pē filijs et n ecōuer
so. **S** Notadu at q ille q adoptat efficit cog
t9 illis solis q sunt i pte pīs adoptatis. ff.
de adop. q i adopcōe. **V**tz cognacō legalis
dicat hū veritatē aliqd viculū. **S** q sic vnde
nicola9 papa dicit inter eos nō dtrahit diugi
um quos adoptacō iūgit. b aut viciū ē trāsu
ptū et bz originē a cognacōe carnali. sic et co
gnacō spūalis. pīs em carnalis est filiū edu
care possessorem dimittere. hinc est q est ibi
pīs affect9 et officiū ac p b aliqd viculū. b9
aut a legib9 statutū est in solaciū filiorū qd ē
inter cetera ipis diugatis maximū. et sic patz
quō cognacō legalis ē viculū. **V**tz adopcō
siue legal cognacō ipediat mrimoniū. **S** sic
cōsanguinei et affines ita et adoptiuū siml in ea
dē familia solēt cohabitare. lex at pcpue pso
nas illas excludit a cōiugio rōe honestatis qā
necesse est cohabitare et ita sicut cōsanguineos
et affines ita et adoptiuos excludit a diugio
pari. **S** vt iā dicit quosdā sp. quosdā ad tp9
scz durate adopcōe. **L**icet aut mrimoniū n sub
iaceat legi adopcōis inqntū est lex seculi. sub
iacz tñ et inqntū ē ab ecclesia suscepta et app
bata ex e. c. vno. **Q**uā et gliter impedit. **S** q
cū sit triplex spēs cognacōis legalis vt dictū
est sup pma et tertia mrimoniū impedit. scda
vō ad tp9. s. qdū durat adopcō. i. qdū sūt i
eiusō pīs pte Ea quoqz soluta morte l emā
cipacōe filij adoptiu vel naturalis l alio mō
quo adopcō bz solui postea n impedit. qz b p
hibicō tñ introducta ē rōe cohabitacōis. **S**z pbi
bicō respectu adoptatis et vxoris ei9 introdu
cta est rōe reuerēcie quā eis sp debet. b cōfir
mat insti. de nup. §. i. scdo et tēcō. et ex. e. si q
in tex. et glo. et. xxx. q. iij. ita diligere. et c. p9
susceptū. **V**tz agnacō legal trāseat ad nepo
tē. i. filij filij adoptiu. **S** q sic scz ppter co
habitacōz. nec tñ ppter b hmoi cognacō habz
q9 qz i eodē gdu atinet p filio et nepoti
Vtz adoptiu q n trāsit i pte adoptatis cō
trahere possit cū filia naturali legitima pīs
adoptiu. **S**nderi p hū. q notat b. xxx. q.
iij. in pncipio p adopcō q nō est arrogacō nō

impedit mrimoniū iter filios. b eciā vult ho.
In b eciā jmo. magis videt dēnare Arrogas
cō vō ipedit dū durat b ea soluta nō impedit
Scdm alios vō non pē adopcōe durate. qz et
si nō trāseat talis i pte adoptatis acqrit tñ
ei iura qdā ex adopcō. q dissoluūt p emācipa
cōz. **C**. de adopcōe. l. penl. §. sup at. Iura eciā
canonica indistincte loquūt de adopcōe nō di
stinguēdo scz iter arrogatū et adoptatū. vnde
idē ius innuit quo ad b esse i vtroqz cau ex. e.
c. vnico. i. glo. et. xxx. q. iij. c. i. b eciā veri9 re
putat ho. **V**tz filij alic9 naturalis et legi
tim9 dtrahere possit cū filia mulieris arrogat
te a suo pē. **S** q sic. cū ei mulier nemiez ha
beat i pte sua. filia filie arrogate trāfire nō
pē i pte arrogatis. et iō nulla agnacō orta ē
inter ipm et illā ex arrogacōe mris sue. ff. de
adopcōe. si pē. **N**ō possz tñ talis cōtrahere cū
filia viri arrogati a suo tpe si habebat eam in
pate sua qn fuit arrogat9. b ho. **V**tz filij
adoptiu possint cōtrahere iter se. **S** q sic. sic
notat hu. xxx. q. iij. ita sic. **E**t spūales filij ali
c9 iter se dtrahere pnt et ec spūales cū adopti
uis. ex. e. c. si q i glo. qz b n iueni9 phibitū. **S**z
cū vō ho. distiguēd ē iter arrogatos et ado
ptatos ppe dēctōs nā iter oēs illos q sūt i pte
adoptatis phibet nupcie celebrari vsqz ad g
dū p legē phibitū. et iō iter duos arrogatos
ab eodē nō pē dtrahi mrimoniū. b iter duos
adoptiuos filios eiusdē pīs adoptatis pē cō
trahi. **Q**uid si adoptiu9 durate adopcōe con
trahat mrimoniū cū filia legitima adoptatis.
nūqd mrimoniū soluet. **S** qdā dixerūt q nō
eo q ipeditū ē tpale. vt refert glo. e. c. vni
co. et si q. **S**z b n ē vū qz licz illd impedimētum
sit tpale hū se. **I**nducit tñ ppetuū effectū. **E**t
ponit exēplū i glo. illa scz q iste nō pē mrimo
niū dtrahere cū hac diugata c9 viro mortuo
poterit dtrahē cū ea. et b9 snie fu9 hu. rich. et
rod. **V**tz filij adoptiu9 dtrahere possit cū
filia illegitima pīs adoptiu. **S** credo sme p
iudicō q sic. qz sicut notat hu. iij. q. iij. in pnc
ipio cū dicit q filij adoptiu9 dtrahere n pē
cū filia naturali. **N**aturalis filij et filia q9 ad
b legitim9 filij vl legitia filia scz de legitio
mrimonio nati. **E**t cū eo dueniūt ho. jmo. bñ.
e. c. vno. **N**ā filij illegitim9 n est i pte pīs
vt pēz insti. d nup. c. vl. et iō pē copulari filie
adoptiue pīs. n tamē copulari possz filie spi
rituali. xxx. q. iij. c. i. in glo. **A**.

De impedimēto cōmuni ti. xx.

Postea dōsiderādū ē de impedimēto cōm
unis. vbi vidēdū est pmo ppter q crimia
impedit mrimoniū dtrahēdū. scdo p
ter q crimia dirimit mrimoniū iā dtractū. tēcō
de ipeditmēto incest9 i spāli. qrtō de impedimē
to vxoricidij. **C**irca pīmū notādū q qdā cri
mina ipediūt mrimoniū dtrahēdū ppter ipor
enozmitatē b nō dirimūt iā dtractū quorū pī
mū est incest9. vt cū qz scitēter agnoscat suā cō
sanguineā vl affine vsqz ad qrtū gdu inclusi
ue. xxxij. q. vij. siquis viduam. et c. qui dormie
rit et ex de eo qui cognō. consang. c. i. et. ij.
Scdū ē interfectō pzie vxoris. xxxij. q. ij

admonere. et c. interfectores. terciū est rā-
ptor sponse alteri. xxvij. q. ij. statutū. q̄rtum
ē leuacō pprii filij d̄ fore sacro maliciose. s. ut
possit vxorē suā d̄bito carnali puare. xxx. q. i.
d̄ eo at. q̄ntū ē iterfctō p̄sb̄i ex de pe. et re. q̄
p̄sb̄iterū. sextū mōial sciēter i vxore accepco.
xxvij. q. i. hu. igit̄ q̄. Et isti sex cā⁹ ponūt i il-
la glo. illi⁹ c. q̄ p̄sb̄iterū. septimū ē solēnis pe-
nitēcia h̄m aliquos. et ē rō h̄m eos. q̄a solēni-
ter penitētes intelligūt vouere. vñ sub hac r̄-
gula ecclesie debēt viuere. d̄. pe. di. v. otrariū
Et cēsen⁹ p̄sone ecclesiastice. xj. q. i. aliud hu.
vñ dicit q̄ q̄libz peitēs potest m̄imoniū ottra-
here nisi sit alicui iniunctū noie p̄nie ne ottra-
bat. h̄ tñ fallit ut dicit i tribz casibz. s. i vxori
cidio. i raptu spōse alteri. Et in incestu. In q̄b⁹
ottrahere p̄hibet̄. et rō ē q̄z i his m̄imoniū o-
tamina⁹. Ab his tñ casibz iuuenes excipit Am-
bas has ep̄cnes pōit ho. Et isti. vij. casus p̄-
dicti his vñb⁹ d̄nēt. D̄es b̄m vxorē necans
natiqz patrū. Incest⁹ raptor solēnis nō sociā-
t̄. Addūt etiā q̄dā de illo q̄ occidit p̄p̄z filiu⁹
ex de his q̄ p̄p̄z filios c. i. Cof. etiā addit d̄
eo q̄ violat iusticiā publice honestatis. xxvij.
q. ij. si q̄s spōsaz. Licz at̄ c̄mia p̄dicta et forte q̄
dā alia m̄imoniū ipediāt ottrahēdū. Adolesee
tibz tñ de q̄b⁹ t̄met̄ de icōtinēcia p̄t ep̄s licē-
ciā dare ottrahēdi. xxxij. q. ij. antiq̄ et c. in a.
dolescēcia. et ex d̄ eo q̄ d̄gno. d̄san. ex l̄ns. Vñ
forte sufficit disp̄sacō q̄ a h̄ p̄sb̄iteri p̄p̄z.
p̄mo de d̄suetudie hodie n̄ seruatur rigor iste.
scz ut petat̄ disp̄sacō in h̄ cau. h̄ rap. et rōd.
Sic̄ videre de sc̄do Circa q̄d sciēdū q̄ cri-
mia q̄ ē m̄imoniū dirimūt iā ottractū sūt
tria. p̄mū ē cū q̄s adultera⁹ cū aliq̄ diugata. et
ip̄a l̄ ip̄e machinat⁹ fuit i mortē vxoris adul-
ter l̄ vir adultere cū effectū ita scz q̄ mors sub
secuta fuerit. machinat⁹ inquā eo aio ut ottra-
hāt postea simul. tūc em̄ tales iō p̄nt ottrahere
re simul et si ottraxerint sunt sepandi. xxxj. q. i.
si q̄s. et ex. de eo q̄ dux. i m̄imoniū quā pol. p̄
adul. sup eo Sec⁹ ē si alia decā iterfecissz. tūc
em̄ nō essent sepandi. ut notat. hu. in d̄cto c. si.
q̄s. et bern. et ho. i d̄cto c. sup eo. Et idē dicē-
dū ē si mādant vñ p̄cepit vñ cōsuluic iterfici.
et factū ē ita. Idē em̄ ē ac si iterfecissz. sic etiā
notat id hu. i d̄cto c. si q̄s. Si aut̄ i ei⁹ mortē
nō opat⁹ sit h̄ tñ cū interficeret⁹ ratū habuit
ñ p̄pter h̄ m̄imoniū dirimet⁹. q̄z d̄ictū de m̄i-
monio est p̄hibitoriu. Et ille cā⁹ nō iuenit⁹ p̄-
hibet⁹. et sic notat laur. et bern. ex de d̄uer. ifi.
de. laudabilē. i glo. vl. Qñ vñ q̄s interficit vi-
rū alic⁹ mulieris ut cū ea postea ottrahat n̄ tñ
eā polln⁹ viro viuēte t̄ si tales p̄ea ottrahāt
fil h̄m aliquos. s. hu. ho. et jnno. ex e. sup eo.
m̄imoniū dirime⁹. ar. ex d̄ d̄uer. ifi. laudabilē
vbi nulla mēcō fit de adulterio. et tñ dicit̄ i.
bi q̄ nec etiā p̄pter fidei fauorē sustineat⁹ m̄i-
moniu ottractū inter saracenu d̄uersuz et xp̄ia.
nā q̄ virū suū fecit iterfici p̄ illū adhuc i capti-
uitate viri d̄stitutū Cū p̄dictis etiā d̄uenire vi-
dēt̄ bern. i p̄ma glo. sup d̄ctm̄ c. q̄z n̄ d̄z ibi nec
etiā alibi q̄ requir̄t cū machinatōe adulteriu
Szm vñ alios scz gof. m̄imoniū nō dirimetur

xxxj. q. i. relatū. et c. se. vbi fit exp̄sse mēcō de
adulterio. ex d̄ eo q̄ dux. c. vl. Vnde szm gof.
tria sunt necessaria ad h̄ q̄ m̄imoniū dirimat⁹
p̄textu machinatōis. s. adulteriu occisio actus
alis. et q̄ eo aio fiat ut ottrahāt siml. Sz dicen-
dū q̄ iura q̄ gof. adducit nō p̄bat intētū eius
q̄z nullū ius iuenit⁹ dicēs ad h̄ requi machina-
cōnē et adulteriu. Intelligēdū ē q̄si añ bapti-
smū machinat⁹ essz i mortē cū effectu nichilo-
min⁹ p̄ baptismū eā ducere n̄ possz. ar. ex de
d̄uer. ifi. c. i. §. ad fi. Ad h̄ nota. p̄ siq̄ mulier
in mortē viri sui cū aliis fuerit machinata. et
ip̄e aliq̄e eoz se defēdēdo occiderit p̄ mortē
vxoris aliā ducere possit si voluerit. Ip̄a vñ
insidiatrix p̄nie sine spe diugij d̄z esse subiecta
si tñ ip̄a ottraxerit m̄imoniū teneb⁹ ex d̄ d̄uor.
siq̄ in tex. et glo. Sz em̄ est cū q̄s p̄stat fi-
de adultere p̄ eā ducet p̄ mortē viri ei⁹ legi-
timū. vl post mortē vxor̄ ip̄i⁹ adulteri. xxxj. q.
i. relatū et ex d̄ eo q̄ dux. sup h̄. et c. si significasti
et c. venies. Et idē itellige si p̄missio firmata
fuerit iuramēto siue fidei dacōe. q̄z quo ad h̄ ē
qualēt̄ interpōitio fidei et p̄stacō iuramēti. ex
de his q̄ vi. ad aures. Si q̄rat̄ q̄re l̄mōi fides
data adultere dirimit m̄imoniū. dicēdū q̄ de
re nō vacātē p̄missio fidei fieri n̄ d̄z. ut de p̄bē-
da l̄ hereditatē viuētis ne q̄s desiderz p̄ximū
mortē et h̄ ē rō statuti ecclesie i h̄ cau. Sz po-
ne q̄ adulter p̄missioz nudā faciat adultere d̄
cōtrahēdo p̄ mortē viri ei⁹. nūq̄ mortuo co-
si ottrahāt tenebit m̄imoniū iter eos ottractuz
q̄dā dicūt q̄ sic. q̄z ut dicit̄ ex de spō. cum
apud. cū p̄hibitoriu sit edictū de m̄imonio
ottrahēdo q̄cūqz n̄ p̄hibet̄ admitt⁹. non inue-
nit̄ aut̄ in iure p̄hibitu nūq̄ ottrahere cū adul-
tera p̄ mortē viri ei⁹ nisi viuēte viro ei⁹ fidē
dederit vl iurauerit vl nisi alter eoz i mariti
mortē p̄pter h̄ fuerit machinat⁹. Alij dicūt cō-
trariū. q̄z spōsalia nuda p̄missione ottrahi p̄nt
nec soluit⁹ p̄ spōsalia fide vl iuramēto firma-
ta Vñ cū adultero nuda p̄missio de ottrahēdo
cāre videt̄ illd̄ idē periculū de quo fuit facta
p̄hibicō Vñ volūt q̄ in p̄dicto casu sc̄do nōie
fidei intelligat̄ quelibz p̄missio nuda l̄ n̄ nu-
da q̄ p̄missio est q̄si q̄dā disp̄sacō de futuro.
et hui⁹ snie fuit hu. sicut apparet. xxxj. q. i. re-
latū. d̄senciūt etiā ei rap. et rōd. **E**sto q̄ pe-
tr⁹ sollicitet berthā at illa d̄senciat sibi tali pa-
cto q̄ ip̄e p̄ fidē p̄mittat martine ip̄i⁹ berthe
cōsangneē. p̄ p̄ mortē viri ei⁹ accip. et i vro-
rem illā de q̄ d̄salit ei i martina Intēdēs et p̄ba-
biliter credēs q̄ martina ei cōsulat de ip̄amet.
scz bertha. cui petr⁹ d̄sencit. et postea p̄ficiens
i⁹ q̄d p̄misit berthā d̄ cōsilio martie p̄ mortē
viri berthe i vxorē accip⁹. mō q̄rit̄. vñ i⁹ m̄i-
moniu teneat. Sz q̄ n̄ q̄z bertha sciēs q̄ ille si
dāe sibi fidē postea n̄ possz eā h̄re i vxorē frau-
dulēter fecit illā p̄suasione et fraus nemi d̄bz
p̄ocinari Si tñ bertha p̄dictā p̄missione p̄cu-
rassz n̄ itendēs sup̄dictā fraudē sz poci⁹ q̄ pe-
tiliorē et honorabiliorē vxorē h̄ret. si de cō-
silio martine vxorem accipet et q̄ accipiēdo
vxorem de cōsilio martine post mortē viri sui
sibi solaciofior esset. m̄imoniū iter eā et petr⁹.

cōtractū tenerē. **T**erciuū cōmē ē cū q̄s adulterā
p̄ncialiter ducit et cū ea cōtrahit. q̄d ē p̄l^o q̄ r̄i
dē dūcedō dare eē d̄ eo q̄ duxit. cū h̄et. et c.
erulare. facit ei p̄mū m̄moniu p̄ n̄ valz scōz
q̄n p̄mū m̄moniu fuit legitimū et v̄m. nā si n̄
fuit v̄m s̄ t̄m putatiū n̄ ipedit scōm m̄moniu
uz. eē de sp̄o. veniēs. et de m̄monio cōtra iter
dictū ex l̄is i fi. **S**i t̄m p̄mū m̄moniu fuit i fa
cie ecclie cōtractū et alter aū diuorciū p̄ ecclie
fiā celebratū et cōtra ecclie iterdictūz cū a
lia cōtrahat peccat et p̄niaz agere d̄z. **S**i n̄ h̄l
omin⁹ m̄moniu tenet vt d̄z i decretali p̄rio
allegata. **Q**uid si q̄s cōtrahat cū aliq̄ de p̄nū
et eā n̄ cognoscat q̄ p̄uenit^r morte v̄l religiōe
sed anteq̄ illa moriatur vel religionem intret
cū alia cōtrahat v̄l aliq̄ fidem det eāq̄z cōgno
scat. nūq̄ illā poterit ducere in vxore. **S**i h̄m
p̄mo. p̄ sic. h̄m ac h̄o. p̄ n̄. eē d̄ eo q̄ duxit i ma
trimoniū si q̄s. **S**i v̄o null⁹ sup̄dictōz. t̄m
caūz iteruenerit et adulter mortua vxore sua
vel viro adultere cōtraxerit cū ea quā p̄ adul
teriū polluit tenet m̄moniu eē de eo q̄ duxit.
sup̄ h̄ significasti. veniēs. **Q**d āt dictū ē sup̄ q̄
q̄n adulter fidē dederit adultere l̄ cōtrahit cūz
ea viuētē viro adultere l̄ vxore adulteri d̄z se
pari. **I**ntelligēdū ē v̄roq̄z sciētē ipediūcūz q̄n
hic cōtraxerit. **S**i ei alter ignoraret credēs eum
cū quo cōtrahit esse solutū possz cū eo esse legiti
mū si v̄llz et h̄ i odiū. aliter⁹ et fauorem isci
q̄ adulteriū n̄ d̄mittit p̄pter bonā fidē quā ha
buit eē de eo q̄ duxit. p̄p̄itū. et c. veniēs. et d̄
sp̄o. cū i ap̄lica. **N**ūq̄ mortua vxore legiti
mā cōfirmat^r eōip̄o m̄moniu iter isciā et adulter
rū. **S**i q̄ n̄ s̄z p̄m⁹ cōsensas h̄m iura fuit adulter
rū. et iō nou⁹ cōsensas r̄q̄rit^r ad h̄ vt m̄mo
niū cōfirmet^r. **E**t valebit nō a tpe p̄m⁹ s̄z noui
cōsensas. **E**st igit^r in p̄tate mulieris isciā a viro
putatiuo separi. l̄ ip̄ozare op̄elli ip̄m publice
cōsentire si v̄oat. sp̄ote vt i d̄ctō c. veniēs. et eē
de diu. ser. p̄posuit. **S**i t̄m illa q̄ p̄ isciā fuit p̄
mortē vxoris certificata de morte ei⁹ semel co
pale carnali cōsentit postea reclamare n̄ pote
rit h̄m ho. ar. i. dictis c. **Q**uid si q̄s vxore p̄i
ma viuētē cū plurib⁹ cōtrahat eis iscijs. **S**i
h̄m ho. loc⁹ erit ḡificatō. q̄z quacūq̄ certifi
catā de morte p̄me vxoris cōgnouerit p̄. vxore
ei⁹ erit. ar. i. dictis c. **D**e h̄ ec infra vide ti. de
ipediūto ligamis i q̄stioib⁹ v̄l iō. **Q**uid si q̄s
h̄m adulter nouū cōsensas cū scdā p̄ueniēs cō
trahit cū alia de p̄nū. **S**i ill⁹ scōm m̄moniu
tenet. ar. i. illo c. veniēs h̄m gof. **Q**uid si q̄s
mulieri diugate cū q̄ nōdū adulteriū cōmisit d̄
dit fidē dūcedō eā p̄ mortē viri sui legitimi
et vxoris sue si ip̄a ē diugate l̄ cōtrahit cū ea d̄
facto. nūq̄ si cōtraxerit p̄ mortē vxoris sue l̄
viri adultere sūt sepandi. **S**i determinatū est in
nouo iure. p̄ siue aū siue p̄ fidē datā l̄ m̄mo
niū d̄ factō cōtractū sup̄stite t̄m legitiā cōgnoue
r^t eā oīno separi d̄bet. **S**i v̄o nec aū nec p̄ iter
uenerit carnalē copula. licz v̄riq̄z eoz q̄z ḡuit
ter d̄liq̄rūt sic p̄nia iniūgēda. m̄moniu t̄m q̄d
cū ea cōtrahit p̄ vxoris obitū n̄ ē dirimēdum
Cū t̄m cōtrariū hu. notauit. xxxj. q. i. relatū. **S**i
ius ē exp̄ite cōtra eū. eē d̄ eo q̄ duxit si q̄s vxore

et h̄mōi snie sunt rap. host. et gof. q̄ dicunt q̄
forte opinio hu. saluari p̄t de m̄monio inter
tales cōtrahēdo n̄ āt d̄ m̄monio dirimēdo.
Si q̄t^r videre de terco scz d̄ cōmie icest⁹ quo
q̄s cognouit cōsangneā vxoris v̄rū ipedi
at m̄moniu. **S**i talē icestū dup^r itelligi p̄t q̄s
cōmittere scz aut aū m̄monij cōtractōz. et eē
p̄ sp̄salia d̄ futuro. et tūc nullū ē m̄moniu
cōtractū p̄pter affinitatē. v̄n sunt iudicō ecclie
sepandi et m̄lir nubere p̄t. vir āt q̄nū ē d̄ iur
rigore n̄ p̄t nubere. **A**ut p̄ cōtractōz m̄. monij
et h̄ ecia d̄ p̄t itelligi scz aut d̄ m̄mo⁹ iā cō
tracto. aut d̄ cōtrahēdo p̄ mortē vxoris. p̄mo
mō n̄ solu^t viculū m̄monij. t̄m icestuos⁹ amic
tit ius petēdi debitū ab vxore attinētē illi cūz
q̄ cōmisit icestū. eē d̄ eo q̄ cōg. cōsan. c. i. **E**t es
cia ab vxore n̄ attinētē ei cū q̄ cōmisit icestūz
e. n. trāsmisse. tenet^r t̄m reddere debitū vxori
petēti. vt habet^r. e. c. quia p̄t̄m eius p̄iudici
care vxori nō potuit nisi sceleris cōscia fuerit
Si t̄m ignorat^r sorore vxoris cōgnouerit nō puz
tās eā esse vxore suā iurabit q̄ h̄ insci⁹ fecerit
et reddet et exiget. **I**lla āt sine cōiugio manere
d̄z. xxxij. q. i. in lectū. **S**i scdō⁹ sic n̄ licz sibi
p̄ mortē vxoris m̄moniu cōtrahē. vt habet^r
eē d̄ eo q̄ cōg. cōsan. c. i. et c. trāsmisse. q̄d ē in
telligēdū nisi cūz eo fuerit disp̄iatū. disp̄saret^r
ei cū iuvene. e. ti. c. i. i. glo. et ar. ad h̄. xxxij.
q. ij. i. adolefcēcia q̄z talī t̄me⁹ d̄ icōtinēcia. **S**i
t̄m sine disp̄sacōe cōtraxerit m̄moniu tenebit
q̄z n̄ est phibicō cū statuto irzitate si cōtrariū
factū fuerit. t̄m ab illa vxore sibi debitū petere
n̄ licebit tenebit^r t̄m reddere. vt i c. trāsmisse.
Si t̄m ho. secū disp̄sari p̄t si sit iuuenis d̄ de
bitū peticōe. cū ecia d̄ licēcia ecclie possit cō
trahere. et sic h̄m eū si n̄ possit cōtinere petere
p̄t obitū d̄ licēcia ecclie. **V**olūt eē q̄dā q̄ ta
les ad tpe separi d̄beāt ad p̄niaz faciēdā. pec
cāt ei sine licēcia ecclie cōtrahēdo. jo. t̄m no
tat. xxxij. q. ij. i. adolefcēcia q̄ iuuenis sine di
sp̄sacōe p̄t cōtrahere s̄z senex idigz disp̄sacōe
Si q̄t^r videre d̄ q̄rco. l. d̄ crimie vxoricidij
et circa h̄ q̄rūt plura. l. v̄rū in aliq̄ cāsa
liceat vxore occidere. **S**i v̄rū interficere vxore
cōtingit dup^r. vno⁹ p̄ iudiciū ciuile et sic nō ē
dubiu q̄ sine p̄tō p̄t vir zelo iusticie n̄ luore
vidicte v̄l odi. mor⁹ vxore adulterā i iudicō
seculari de adulterio cōmialiter accusare et pe
nā mortis a lege statutā petere. n̄ āt in iudicō
ecclesiastico. q̄z ecclia n̄ h̄z gladiū materia
lē scz q̄ntū ad execucōz. xxxij. q. ij. inter h̄. **S**i
h̄o⁹ p̄t ip̄az p̄ seip̄m i iudicō cōuictam et sic eē
actū adulterij q̄ntūcumq̄z sciat eā adulteraz.
nec h̄m legē ciuile. nec h̄m legē cōscie licz. s̄z
lex ciuilis q̄ si licitū reputat q̄ i ip̄o actu iue
niēs eā interficiat. xxxij. q. ij. inter h̄ i glo. ar. es
cia ad h̄. **C**. ad. l. nuliā d̄ adulterio. l. gē. **S**ed
illa lex loq̄t^r q̄ntū ad pene interficiētis mitiga
cōnem. nō quasi nō phibens sed quasi h̄mōi
homicidij penā nō infligēs p̄pter maximū in
citamentū. sed ecclia ad h̄ nō est astricta le
gib⁹ humanis vt iudicet eum sine reatu pene
eterne vel pene ecclesiastico iudicō infligēde
et iō i nullo cāu licz vxore occidere viro p̄a

autoritate. **S**3 dicitur h. ebici. qd. vij. q. i. sicut
dicitur qd. vxor a viro iudicari d. eo vi. ete. **S**3 h.
szm jo. e. om. ca. in domo corrigedo. xxij. q. iij.
duo ista. sz n. vberado qz illa sunt ab ingenit
aliena. **C**. de repudio. d. sensu. vn. p. cam. tpare
castigare cu sit de familia ei. sicut d. n. s. s. vum
sz n. p. t. ea. i. foro iudicare qz null. p. t. sibi l. suis
ius dicere. ff. de iurisd. o. iudi. q. iurisdic. ne
qnimo si vir flagell. l. fullib. vberauerit vxor
re nisi p. causis i. iure exp. s. s. dabit ei. tertia p.
te donacois qua dederat ei ppter nupcias in
aut. vt li. m. n. vl. auie. q. s. s. s. aut. **S**3 aut n. dei
dit donatu ppter nupcias punit. i. q. rta. pte. to
ci. substacie sue. si substacia ei. n. exced. cccc
aureos. si aut excedat c. aureos dabit ei. **C**. d.
repud. l. ij. Clerici tn. pnt vxores suas si pecca
uerint custodire et ligare in domo sua ppter ne
ce et eas cog. pnt ad ieiunia salutaria tra. tn.
q. cu eis n. comedat donec peiteat. xxij. q. ij.
placuit. h. aut szm jo. laici no. pnt facere vxor. i.
b. suis. **S**3 h. nota q. szm leges p. dat. ius
occidendi quolibz adulterate cu filia qua h. i.
ptate et nulli alij p. t. i. ius dat. **N**o. tn. vbi cu.
qz dephederit p. ei p. mittit occidere. sz solu. h.
i. domo sua l. sui generi d. pheda. **I**ta. tn. q. vtru.
qz simul occidat. et h. icotineti faciat. ff. de a.
et oib. l. p. i. **M**arit. aut. tn. p. t. occidere humi
la. psona cui n. d. reuerencia. sz si iuenerit in do
mo sua n. i. domo soceri. ff. e. marito. l. bo. **C**.
Vtr. vxorici diu. ipediat mrimoni. **S**3 triplici
ter. d. i. g. vxore occide. s. aut psequedo. cl. p. a.
vt qn. ppter adulteriu. occidit. aut psequendo
naturam qn. s. ppter odiu. p. loe. aut psequendo ma
trimoni. qn. s. vir occidit vxore vt d. rhabat. cu
adultera. pmo. mo. e. p. t. m. magnuz. sedm. mar.
terciu. macimuz. pmo. et sedo. iped. mrimoni.
d. rhabed. sz n. dirimit ia. d. rhabed. xxij. q. ij. iter
fectores. t. rco. mo. respectu. alia. psona. sz
militer ipedit mrimoni. d. rhabed. sz n. dirimit
d. rhabed. respectu. vo. adultere. ip. dit. et dirimit
ex. de. eo. qui. dux. sup. eo. et c. significasti.

De disparitate cultu. tit. l. xij.

Deinde consideradu. e. d. disparitate cultus
et pmo. d. ifideliu. diugio. sedo. d. ipor.
diuorco. t. rco. d. eoz. ple. **C**irca. p. i.
mu. qru. plura. s. vtr. fidel. possit d. rhabere cu
ifidali. **S**3 eca. ista. materia. dic. qd. aliud. va.
fuit. an. leg. moysi. a. tpe. leg. a. tpe. eu. gelij.
No. leg. ei. poterat d. rhabere fidelis. cu. ifidali.
qz. nulla. lege. phibebat. sic. fecit. jofe. b. cu. egi
ptiaca. gen. xij. et moyses. cu. madianide. exo.
xij. **T**pe. at. legis. fuit. eis. phibitu. d. rhabere. cu.
chananeis. spaliter. ppter. eaz. puerit. et. ob
stinaco. i. ifidelitate. ppter. qua. ec. d. n. s. manda
uerat. eas. occidi. unde. deut. vij. n. imbis. cuz
eis. fed. nec. sociabis. cu. eis. diugia. **N**o. fuit. ac
phibitu. cu. oib. ifidelib. generaliter. vn. n. li
cebat. d. rhabere. cu. chananeis. n. relicto. cl. tu. p.
dolatrie. d. uerteret. ad. fide. sic. d. rhab. naalon.
cu. raab. d. q. genuit. boez. **M**. i. cu. alijs. vo. li
cebat. maxie. qn. n. timebat. x. i. l. subuersiois. fi
deliu. **T**pe. vo. eu. gelij. n. lic. d. rhabere. cu. vlllo
ifideli. mrimoni. nec. simpliciter. nec. sub. codi
coe. d. uertedi. ad. fide. spofalia. tn. lic. d. rhabere

no. qd. e. simpliciter. sz. sub. d. d. i. coe. sz. si. d. uerteret.
ad. fide. xxvij. q. i. s. ex. h. is. et. c. caue. et. c. no.
optet. In. quo. eca. c. no. hu. q. mrimoni. d. rha.
ctu. cu. ifideli. ec. sub. codicoe. d. uertedi. ad. fide.
n. valz. **S**3 spofalia. vo. sine. d. d. i. coe. d. uertedi. n. te.
net. **C**ontracta. vo. sub. tali. d. d. i. coe. valet. **S**3 p. d.
uerfione. e. op. nouo. d. sensu. ad. mrimoni. qz. p.
m. fuit. ad. spofalia. tm. **S**3 attededu. q. ifidel.
p. t. q. s. dupliciter. dici. vno. qz. carz. fide. et. talis.
disparitas. vbi. e. b. n. ipedit. mrimoni. d. rhabed.
sz. n. dirimit. ia. d. rhabed. vt. si. catholic. d. rhabat.
cu. heretica. baptisata. **E**t. h. notat. hu. xxvij. q.
i. caue. in. q. t. amb. xpiane. ne. iudea. aut. gentilez.
aut. alienigena. i. heretica. l. a. fide. tua. alienaz.
accersias. tibi. vxore. **S**3 h. dic. abzo. n. qz. mrimo
ni. d. rhabed. cu. eis. n. sit. om. sz. qz. p. culosum. **A**
lio. d. qz. ifidelis. qz. caret. fidei. sacro. s. bap.
simo. q. sacro. e. ianua. et. fudamtu. et. cu. tali. li.
cz. eca. fide. heat. n. p. t. fidelis. d. rhabere. szm. sac.
meta. eccie. et. si. d. rhabat. nihil. fa. vn. dirimitur.
mrimoni. ia. d. rhabed. et. h. notat. hu. di. xxij.
q. i. om. **S**3 h. ec. fa. illd. c. caue. v. si. xpiana. sis.
n. e. satis. n. sitis. abo. iniciati. sacro. baptisatis.
S3 at. qre. n. tenz. mrimoni. d. rhabed. iter. fidel.
et. ifideli. q. baptisnu. n. susceperit. q. qd. dicant.
alij. e. qz. iura. reddut. fidel. **I**l. g. i. m. a. p. sonaz.
ad. d. rhabed. cu. tali. ifideli. vn. xxvij. q. i. sic.
d. i. c. n. nisi. eufoe. religiois. et. fidei. maneant. co
pulata. diugia. **E**t. h. e. d. i. c. t. v. p. d. i. c. t. s. xpiana.
fimo. at. illicu. cois. fuit. ro. d. rhab. qz. n. decz. cri
stianu. d. rhabere. mrimoni. i. q. n. est. ro. sacri. sz.
i. mrimoni. tali. n. e. ro. sacri. qz. n. poss. h. e. r. o. z.
fieri. ex. pte. diugis. vni. et. n. h. e. ex. pte. alteri.
Ille. at. q. n. e. baptisat. nullu. a. sac. suscipere.
p. t. vt. a. visu. e. **E**t. io. n. tenz. mrimoni. d. rhabed.
inter. baptisatu. et. n. baptisatu. ec. si. credat. om.
fidei. articulos. vt. ond. d. i. c. t. v. si. xpiana. qd. ex
ponedu. e. szm. glo. i. cathelizata. **V**tr. mrimo
ni. possit. esse. iter. infideles. **S**3 q. sic. e. de. di
uor. gaude. **C**onsideradu. at. e. q. mrimoni. e. in
sticutu. i. officiu. i. remedi. i. sac. et. i. fed. hu
manu. vt. ec. d. i. c. t. m. e. sup. et. ista. h. z. ap. fideles.
plene. apud. vo. ifideles. semiplene. **E**t. em. i. of
ficiu. p. creadi. ple. sz. apud. fideles. ad. cultu. di
apud. ifideles. **E**t. ec. i. remedi. qd. excusat. a.
ctu. diugale. a. culpa. sz. apud. fideles. cu. h. ena.
dat. gra. remittes. d. cupiaz. roe. bndctois. adiu.
cte. **A**pu. ifideles. at. n. dat. gra. **E**t. etia. i. sacra
mtu. qz. sigt. vnione. dei. et. aie. siue. dine. nature.
et. huane. **S**3 apud. fideles. sigt. actu. apud. ifi
deles. at. tm. ap. tudie. **P**ria. ro. sacri. mrimoni.
d. s. i. t. maxime. i. ratificaco. v. i. c. l. **A**pu. ifide
les. aut. n. h. z. ratificaco. p. fecta. et. h. ppter. de
fectu. sacri. fidei. et. ppter. statu. qz. in. tali. statu.
iuct. est. vxori. in. quo. p. t. vniri. vinculo. forco.
ri. sz. suscipiedo. sacm. baptis. et. xpo. alliga.
ri. a. quo. statu. n. p. t. phiberi. **E**t. io. i. casu. p. t. illd.
infirmari. ppter. qd. d. i. c. t. augustin. n. est. ratu.
diugiu. qd. sine. deo. est. et. habet. xxvij. q. i. h. z.
tm. ratificaco. vt. solui. n. poss. vtrqz. in. illo. sta
tu. manere. **E**t. etia. in. qd. d. a. fed. humane. socie
tatis. sed. apud. fideles. est. qd. d. a. fed. societatis.
indissolubilis. **A**pu. vo. ifideles. e. fed. socie
tatis. dissolubilis. scilic. in. casu. vt. d. i. c. t. m. est.

Verū mōniū esse possit int' infideles diuersos ritū. puta iudei cū pagana. **H**u. nōt. xxvij. q. i. §. v. **E**t q. disparitas cultus nō ipedit mōniū nisi int' fidelē et infidelem. **E**t q. phibicō iuris gē. de q. dē di. i. ius gēciū nō ē adeo efficax qn̄ otrahi possit mōniū inter tales. **A**lij dicūt q. licet mōniū sit de iure naturali pfectū. recipit tñ determinacōz a iure sc̄pto l' diuio l' hūano vñ licz tal' n̄ ipediā otrahere p ius naturale nec p ius diuinū nec p ius canonicū. qz ecclia nō iudicat de his q. foris sūt. i. cor. vi. possūt tñ ipedi p p̄ria et spālia statuta ipōz. qz et si nihil statue possūt cca mōniū inq̄tū ē sacramētum possūt tñ inq̄tū ē ibi fed' hūanū. et h̄ ē posicō p̄. **C**ello p m mōniū infidelīū iterueniret pactū h̄. s. q. qn̄ vellēt dato libello repudiij abinuicē separerent. nunq̄d mōniū esset int' eos. **H**u. q. n̄ qz talis odictō ē otra substāciāz mōniij. si vō iteruenit. licet h̄ postea otingat de fctō. est gō mōniū inter eos. ex de diuoz. q̄to. h̄ i glo. ex de oīan. de infidelib'. **V**erū mōniū infidelīū excuset actū diugalē a p̄tō. **H**u. tria bona matrimonij scd' q. sūt in mōniū excusant actum diugalē a p̄tō. qz igit' i diugio fidelīū sūt cōplete. excusant oplete. qz vō in diugio infidelīū sūt incōplete excusant incōplete. **I**n mōiō em̄ fidelīū ē bonū plis in gnacōe et educacōne ad cultū dei. bonūz fidei nō tñ hūane s̄ ec̄ diuine qz diuges seruāt adinuicē sibi fidem et ad deū. bonū sac̄mentū q̄ ad signacōz verā. et n̄ tñ verā s̄ ec̄ pfectā qz ppetuā. qz illud matrimonij ē idissolubile. **E**st ec̄ ibi signacō actū nō aptitudie tñ. **I**n infidelib' aut' dest' educacō prolis ad cultum dei et fides diuina. si sit ec̄ ibi fides ad hoīez nō refert' ordiate ad deū. **D**est' ec̄ ibi ppetuitas actualitas signacōis. **I**deo tñ mōniū ē ipfectū et ipfctē excusat diugalē actū. **V**n̄ nota q. fideles in illo actu vitare possūt penā et acquirē gl'am. quia ipis tñ p̄t' meritū fidei. tñ p̄pter bñdictōz ecclie nō tñ dat' remediū qd̄ p̄seruat a cl'pa s̄ ec̄ dat' grā q̄ remittit oīcupiaz. **I**n fideles vō q. dem qz diūgun' scd'z instōez diuinā vitāt culpā et p oīs penā n̄ affectō libidinosa iteueniat q. ec̄ apud xpianos actū diugalē fedat. non tñ acq̄rit culpā. qz nulla dat' eis grā p̄t' de fctm̄ fidei sine q̄ ipossibile ē placē dō. h̄ bon'. **E**q̄tur vide de scdō s. de diuozio mōniij infidelīū. **E**t cca h̄ q̄zunt' p̄la s. v. fideis liis ouers' teneat' discedē ab infideli. **H**u. d. discessu fidelis diugis ab infideli alit' ē iudicād p tpe p̄mitiue ecclie aliter p tpe oīlatini impatoris et epib' illi p̄pinq̄s. alit' p moderno tpe **O**rio em̄ tpe passim ouertebant' ad fidem iudei et gētiles. et iō diūx fidelis poterat h̄re spē p̄babile d̄ ouersioe diugis infidel' ec̄ si cōuersioez n̄ pmitteret. **E**t iō tūc erat cōsiliuz n̄ p̄ceptū cōmanē infideli cohabitare volēte siue iudeo siue gētili. p q̄ tpe d' apl's. i. cor. vij. sanctificat' ē vir infidel' p mulierē fidelez. et sanctificata ē mulier infidel' p virū fidele. **S**e cūdo vō tpe erat obliati iudei. gētiles vō satis defacili ouertebant' ad fidē. et iō tūc non

erat tutū fideli cū infideli iudeo cohabitare nec spes erat de ouersioe ei' sic de ouersione gētil'. et iō tūc ec̄ cōsiliū erat cōmanē infideli gētili n̄ tñ iudeo n̄ pmitteret ouerti. **V**n̄ p his duob' debz itelligi cōsule apl's. i. cor. vij. si qz fr̄ h̄z vrozē infidelē et h̄ oīent' habitare cum illo n̄ dimittat eā. **N**ūc vō vterqz p maiori pte obliati vident'. **E**t iō vbi infidel' diligēter et sufficient' mōit' oīti noluerit n̄ pmitteret fideli cohabitare ei siue sit gētilis siue iude' ppter corrupcōis picl'm euitandū. qz semp p̄sumit' vbi nolūt cōueri q. nolint cohabitare s̄ otumelia creatoris. **E**t p illo tpe intelligit' iō xxvij. q. i. iudei. n̄ p̄t' inq̄t' infidel' i ei' diuctōe manere q̄ iā in xpianā trāslata ē fidē. **S**i āc vō luerit ouerti. ā h̄ vult et pmittit l' offert anq̄ p' ouersioz sui diug' exercuerit aliquē actū fidei otrariū. ā p'. p' oīūx ouers' n̄ te' ab eod' discedē. s̄ te' suū diugē maritali affectōe tractare. **N**ō em̄ sibi p̄t' obicē spūalē fornicacōez quā ābo piter exercuerit. **S**c̄do mō ē i p̄tate fidelis ab infideli discedere q̄tū ad cohabitacionē et thoz. n̄ tñ q̄tū ad vincl' mōnial' solucōz h̄ rich'. **Q**uid si infidelis ouers' habeat p̄les vrozēs. **H**u. cū h̄re p̄les vrozēs sit contra legē nature cui ec̄ infideles sūt astricti nō ē v̄x mōniū infidelis n̄ cū illa cū q. p̄mo otraxit. **V**n̄ si ip̄e cū oībus vrozib' suis ouertatur. d̄z manē cū p̄ma et abicere alias. **S**i āc p̄ma ouerti noluerit. et aliq. eoz ouertat'. idēz ius h̄z otrahēdi de nouo cū illa qd̄ h̄ret cum alia. d̄ q̄ post dice'. h̄ tho. **I**d̄ d' h̄o. d̄ diuoz. gaudem'. i. casu q̄ p̄ma ē mortua. **Q**uid si eo dē mōmto infidel' otraxit cū duab' dicēs. accipio vos ābas i vrozēs. q̄ erit vroz ex istis. **R**h̄z rod'. q. neutra. n̄ forte altera illaz sit talis q. cū illa otrahere nō posset in q̄ casu mōniūz cū reliq. teneret. sic hu. notauit. **V**erū mōniū infidelīū in ḡdu phibito otractū qn̄ conuertunt' sit sepand'. **H**u. vt sup̄ e. ti. d̄ oīangnitate. **V**erū ouers' ad fidē possit otrahere cūz alia psona infideli viuētē. **H**u. diūx infidel'. ā vult habitae cū conuerso ad fidē sine otuelia creatoris et scādalo ipi' ouersi. ā n̄. p̄mo nō licet ouerso otrahē cū alia psona viuētē cōiuge infideli licz n̄ sit cogend' cohabitare sibi xxvij. q. ij. si infidel'. §. h̄ distinguend'. c' rō ē qz in h̄ casu n̄ ē solutū inter eos vincl'm mōniale. qz q̄ ad h̄ infidel' diūx nō iniuriat' matrimonio nec mōniij oīdicōni nec marito. **S**i vō n̄ vult cohabitare soluit' vincl'm mōniale inter eos. qz iniuriat' mōiō. et tūc ouersus aliā ducē p̄t. **E**t sic p̄t' intelligi iō. i. cor. vij. si infidelis discedit. discedat. n̄ ei seruituti subiect' ē fr̄ ā soroz in h̄mōi. **D**icit' ec̄ i d̄ctō. §. q. discedentē nō optet seq̄ et ea viuētē aliā ducē licet. v̄x h̄ nō ē intelligend' n̄ de his q. i infidelitate sibi copulati sūt. **S**i āc vult cohabitare n̄ tñ sine blasfemia xpiane fidei adhuc i h̄ casu soluit' vincl'm mōniale inter eos. qz di recte iniuriat' mōniij oīdicōi. **I**n quo casu intelligit' ill' qd̄ d̄z in c. sup̄d̄ctō s. q. otumelia creatoris soluit ius mōniij. et tūc fidelis pōt aliud mōniū otrahere. **S**i āc vult cohabitae

sine blasfemia xpiane fidei nō tñ sine scādalo
diugis fidelis. qz conat ipm puerē adhuc in
h casu ouerf? pē aliud mñoniū cōtrahē qz so-
lutū ē vinclm mñonij pmi p h q infidelis iu-
riat? enozmter fideli diugi. Et sic p3 q vicu-
lū mñonij fidelis cū infideli soluit? in tribus
casib? vñ v. Desere spernētē l' blasfemae vo-
lentē. Vel decredentē scel? ad mortale trahē-
tē. Nā sūt absq3 mora tūc vincla rupta pōra.
Propter tñ causas pdictas nō soluet? mñonia
le vinclm q essz ratū. s3 int? infideles nō ē ma-
trimoniū ratū vt dētū est sup. et habet? xviij.
q. j. cca pncipiū h rich. Ex pdictis p3 q eoipo
q alter infideliū diugū cōuertit? ad fidē altēc
i infidelitate remanētē. nō soluit? iter eos vi-
clm diugale s3 qz nō ē ratū ē dissolubile et p p
dictā ouerfacōz disponit? ad dissoluendū. S3 in
fidelē nolle cohabitare cū fideli. ā nō sū blas-
femia fidei xpiane. ā nō sine scādalo diugis fi-
delis. vinclm pdictū dissolut. h rich. Nec op3
illā solucōz fieri p iudiciū ecclie. cū ecclia nō
iudicet d infideli. xxviij. q. ij. si infidel i glo.
Alij at dicūt q debz fieri p iudiciū ecclie. qsi
ifidel nō vult opare ecclia pē et d3 sniae. Alij
aut dicūt q nō soluit? vinclm mñonij iter eos
donec cōuersus otrahat aliud mñoniū. qz si i
fidelis post illas blasfemias ouerteret? ad fi-
dē anq? ouersus ali? mñoniū otraxissz. pmo o-
uers? aliud mñoniū otrahē nō possz. Et hui?
snie videt? esse ray. et ho. et scd3 rich. difficile
ē vidē si pmi mñonij vinclū nō ē pmo solutū
quō sequēs mñoniū sit legitimū. vñ scdm ipm
anq? otrahat? mñoniū sm. soluit? p mū vt d3 i
glo. illi? c. si infidel. Et tñ si an otractuz scd3
mñonij ali? diūx ouerteret? nō liceret pmo cō-
uerso sm mñoniū otrahē viuētē alio nō qz p
cōuersiōz alteri? restitueret? vinclm pmi mñio-
nij qsi iure p3liminij vt qdā dicūt. qz ad cau-
sandū vinclm mñonij requirit? consens? mutu?
s3 qz impedimentū causeret? quo ali? alio viuē-
te cū alia p3oa mñoniū otrahē phibet? xxviij.
q. ij. si infidelis in glo. Ibi tñ d3 q restituit?
vinclm mñonij. s3 exponend ē vt dētū ē. hec
rich. Rod. at notat qsi aliq3 supdctōz trium
casuū sit notori? poterit fidel? otrahē cū alia
nō expectato iudicō ecclie nō ad habendū solē-
nitates institutas ab ecclia. si at dubitet? d il-
lo casu. dicend ē sic hu. notat. xxviij. q. ij. si i-
fidelis. s. p ep3 siue ecclia debet ad eā mit-
tere aliquos q volūtātē ei? requirant sup illo
casu l' recipe pbacōez sup h si possit haberi et
illa voluerit r3pōdere Aut si forte nō iueniat?
ali? aliā ducere nō debet. si tñ ducat mñoniūz
erit vez. dū tñ ibi sit aliq3 illoz triū casuum
Laudat at gof. q fidelis testes adhibeat cūz
infidelis requisit? cohabitare recusat vel co-
h bitat blasfemat. l' cū eū trahē nit? ad mor-
tale peccatū. alias si dubitaret? de scdō mñio-
nio nō ius s3 pbacō deficeret et ecclia sm al-
legata iudicaret. Quid si fidelis p3s s. dum
essz infidel scd3 ritū suū repudiavit legitimam
vxoze. h cū tale repudiū otra legē nature sit
et dñs reprobauerit. At. xviij. nunq? ea viuen-
te accipe aliā poterit nō i trib? casib? supdctis

et de diuoz. gaudet. s. q. ar. h ray. S3 nūqđ
vir iā ouers? ad fidē vxozi r3stitui debz iuste
p hmoi repudiū spoliare si h petat. h q nō si
adhuc remaneat infidel. qz scd3 aplm. j. cor.
vij. ff a soroz nō ē in hmoi seruitute subiect? s3
si vix cōuersū et ipa cōuersa seqtur anq? p3t?
aliquē triū casuū suppositoz ille aliā legitiā
ducat vxoze eā recipe opellet? vt p3 i dētō. s.
et ibidē. s. qsi cōuers? **¶** Donat? q p? credat
vn? et alter discredat et nolit cohabitare et
fornicet? et postea ouertat? nūqđ postea r3-
dend? ē ei vir su? an ille pē excipe iniuriā di-
missiōis vl fornicacōis. h si diuges veniant
successiue ad fidem si neut? alterz dimisit nec
fornicacōz cōmisit cogēdi sūt i fil cohabitare
et se affectōe mñionali adinuicē tractare. Si
at alter ab altero discesserit. aut fidelis disces-
sit ab infideli. et h libere potuit et sine culpa
vñ in nullo sibi p3iudicat. Aut ifidelis discessit
a fideli. et tūc pē fidel? ec postq? venit ad fidē
excipe etsi vult post eā accipe tñ cogi nō debet
qz statū ē ab ea absolut. s. q? ad cohabitacōz
nō pē tñ ea viuētē cū alia cōtrahē. S3 de for-
nicacōe intelligend ē. qz pmo ouersus aut d3-
dit ei occasiōz fornicadi vt qz repudiavit eaz
vel noluit cohabitare ei volēt cohabitare sū
cōtumelia creatoris. ā nō si dedit nō pē ppter
fornicacōez excipe. si nō dedit pē excipe. hec
rich. **¶** Vt2 vir p3s cōuers? ad fidē vxozi a
se r3pudiate postea ad fidē cōuersē fornicacōz
obicere poterit p eo q ali? p3 repudiū nupse-
rit. h q nō. ex. de diuoz. gaudet. in fi. qz ibi
d3 in glo. Intelligit? otraxisse legitie qz legis
sue contraxit auctate. et xviij. q. iij. q peccat.
ar. ex de sta. frnitatis. **¶** Nunqđ ei fornicacōez
obicere poterit quā alias an baptismū cōmisit
h baptism? omē crimē ātea cōmissū tollit q?
ad deū. nō tñ tollit fornicacōz illā qūq? r3spi-
cit vi2 qz crimē i? cōmaculat nō tā vxoze q
maritū. xxij. q. j. i cōiugio. Et sic ius quod ex
illo pētō opetit viro remanet ei saluū et sic pē
excipe otra illā. h nota? ex de diuoz. gaudet.
in glo. vl. Hu. vō d? q pē. xxviij. q. ij. s3 male
zē. **¶** Quid si talis talē recipiat et eā cognoscat
nunqđ postea pē ad sacros ordines pmoueri
Rñd3 rod. q sic scd3 hu. xxviij. q. ij. s3 certe di-
cend ē q nō. qz vt habitū ē sup baptism? irze-
gularitate nō tollit vide de h sup li. iij. ar. j.
q. iij. **¶** Vt2 cōuersus ad fidē possit ingredi
religiōz vel subdiacon? fieri inuita vxoze rez
manētē in infidelitate volētē tñ cohabitare.
h opi. hu. e. xxviij. q. ij. si infidel. q infidel
moneri debet vt conuertat? etsi dicat se velle
cōuerti tūc ē expectāda. si vō dicat se nolle o-
uerti nō expectabi? si cōtradicat Alij at dicūt
q ea inuita pē monach? vel subdiacon? fieri
et iputet sibi q nō cōuertit? h? opionis esse vi-
det? ho. ar. ex p ea. de ouer. cōiu. c. vl. Tho.
vō notat in quarto qsi p? cōuersiōez viri sit
aliq? spes pbabilis de vxozi cōuersiōe nō d3
vir emittere votū cōtinēcie vel ad aliud mñio-
niū trāsire qz difficili? vxoze cōuertēt? sciēs se
viro suo priuatam esse. si autem non sit spes
potest ad sacros ordines vel ad religionem

accedere prius requisita uxore q̄ duertat. Et si postq̄ aliqd̄ p̄dictō fecerit. cōuertat̄ vxor nō ē vir ei⁹ sibi reddēd⁹. s; iputare sibi debet i penā tarde dūerfiois q̄ viro suo p̄ua. **¶** Vt dūx infidel̄ dimissus possit illo viuēte cū alia p̄sona d̄trahē. **¶** s; si fuerūt opiones diuerse ut accipi p̄t ex d̄ctis. xxviii. q. ii. si infidel̄ i glo. q̄daz em̄ opinati sūt infidelē posse d̄trahē ali⁹ m̄ioniu nō tñ añ p̄ fidelis aliud m̄ioniu. contrahat l̄ solēne votū d̄tinēcie faciat. s; p̄. qz post p̄ fidelē cōtraxit l̄ solēniter vōuit sibi non remanet aliqd̄ ius i diuge infideli. Vñ vir ifi d̄el nullo iure obligat̄ ad nō d̄trahēdū. qz ex q̄ m̄ioniale vincūm ē inter ip̄m et fidelē solu tū ius nature nō p̄hibet infidelē cōtrahē nec ius diuinū. qd̄ ego sciā. nec statutū eccl̄ie qz statuta eccl̄ie nō ligāt infideles nō baptisatos. Alij dicūt q̄ infidelis manēs infidel̄ i uita al teri⁹ nō p̄t d̄trahē n̄ p̄ vitā. qz licet int̄ ip̄m et fidelē sit solutū diugale vinculū p̄tū ad ef fenciā. remanet tñ p̄tū ad obligaciōis effica cia i infideli p̄pter culpā suā. Nec ex h̄ sequit̄ q̄ obliget̄ ad p̄petuā d̄tinēciā. qz si cōuerta tur ad fidē d̄trahere p̄t post p̄ alter cōtraxit vñ solēniter vōuit. Et h̄ videt̄ esse opio tho. et pe. h̄ rich. d. **¶** Gof. vō cca h̄ notat q̄ m̄ioniu solui d̄ cca fidelem. qz ip̄e i trib⁹ casib⁹ sup̄dictis sine p̄ctō d̄traxit. Infidel̄ vō q̄ in m̄ionalib⁹ peccat odio nois xp̄iani sine p̄ctō n̄ cōtraxit. l̄ eccl̄esia nō curauit dicere de infidelib⁹. qd̄ ei ad nos de his q̄ foris sūt. et iō dicit tñ de fi deli. **¶** Vt soluat̄ m̄ioniu si fiat infidelis al ter diugū sp̄aliter q̄ ad fidelē. **¶** s; q̄ n̄. ex de diuoz. q̄liu. Et h̄ duplici rōe. vna ē ut p̄cluda tur malis via s̄lacōis et depepeōis. q̄ q̄qz he resim fingerēt. et ab ea postq̄ relict⁹ nup̄sset resiliēt. et nuberēt cui vellēt. Scda rō est qz m̄ioniu fidelis oīno ē indissolubile. tū qz p̄fectā h̄z signacōez et signat vniōnē diuine na ture et hūane ut indissolubile. tū qz ē fūdatūz sup̄ baptisū q̄ ip̄mit caracterē indelibile Vñ j̄nno. ex de diuoz. p̄to. dic̄ q̄ sac̄m̄ fidelis. i. ba ptisū qd̄ semel admissū nunq̄ amittit̄ ratū ef ficat diugū sacram̄tum. **¶** Vt cōiunx fidelis teneat̄ discedē ab alio diuge i heresim lapsō. **¶** s; q̄ sic. si obliate p̄seueret i h̄esi. et h̄ p̄pter subuersiōis p̄iclm̄ ne p̄ron⁹ turpitudis ei⁹ eē videat̄. Si at̄ redeat ad fidēz tūc distingue ut cōtinet r̄nsio sequētis q̄stōis. de h̄ eē vide sup̄ e. li. ti. xj. ar. iij. q. v. p̄pter fornicaciōz sp̄uas lē r̄. **¶** Cito q̄ diugū fidelis alē labat̄ i infidelitatē et p̄pter h̄ fidelis sepet̄ ab infideli. nunq̄ infideli ad fidē reuertētī d̄z alter diugū fidelis restitui. et nunq̄ religiōez intrare po terit inuito infideli ad fidē redeūtī. **¶** s; a sepa ti sūt iudicō eccl̄ie a n̄. si sic tūc fidelis reli gione intrare poterit altero inuito. licz red̄eat ad fidē. si nō s; fidelis ab infideli p̄p̄a aucte r̄ cessit. sine cōsensu alteri⁹ religiōz intrare n̄ po terit. ex d̄ diuoz. de illa. In vtroqz tñ casu s̄m bñ. et ho. in sū. ti. de diuoz. siue fuerint sepati iudicō eccl̄ie siue sine iudicō eccl̄ie si no. lic fidelis religiōz intrare. cogi debz ad alterz redire. ex de diuoz. p̄to. nō obliate sp̄uali for

nicaōe ei⁹. cū iā sit emendat⁹ et incipiat esse qd̄ nō fuit. di. l. ferzū. laur. tñ dixit q̄ qñ sepa ti fuerit iudicō eccl̄ie fidelis nō ē cogend⁹ r̄ cipe infidelē. **¶** Sec⁹ at̄ ē de fornicaciōe carna li p̄pter quā siue sepati fuerint iudicō eccl̄ie siue sine iudicō eccl̄ie. dūmō illa fornicaciō sit publica nō tenet̄ innocēs nocentē recipe nisi velit. licet se cor̄p̄erit ex de d̄uer. diug. gaudē. Et h̄ sepacō sit tñ q̄ ad mutuā seruī tūte qz vincūm m̄ionij nō dissoluit̄ cū alē fi deliū infidelē efficit̄. ut patz in d̄ctō c. p̄to. h̄ bñ. ex de d̄uer. diu. m̄lier. et in c. p̄to. **¶** Sed quare tenet̄ siue cogit̄ vxorē recipe emenda tā de fornicaciōe sp̄uali nō tñ d̄ carnali. **¶** s; qz si vir vxorē post ei⁹ fornicaciōz carnalē cōgno scret ea mortua p̄pter defectū sac̄ri p̄moueri nō posset. et sic ei p̄iudiciū fieret. xxiiij. di. si laici. qd̄ nō d̄igit in fornicaciōe sp̄uali qz per p̄nias ē purgata. Itē i fornicaciōe carnali pol luit̄ cor̄p̄ et aia s; i sp̄uali solū aia. Et i carna li fornicaciōe nō tñ fit i aia qd̄ displiceat viro s; eē in cor̄p̄e. qd̄ n̄ fit in sp̄uali. Et vir maḡ scā dalizat̄ et offendit̄ ex eo qd̄ fit in cor̄p̄e q̄ ex eo qd̄ fit in aia. et ita ē ei maioris scandali cā h̄ bñ. in d̄ctō c. mulier. **¶** Quid si q̄s n̄ excōica tus d̄trahat cū excōicato. **¶** s; qd̄am dicunt q̄ nō tenet̄ m̄ioniu. p̄ q̄bus facit q̄ talis ē a sa cramentis eccl̄ie sepaata. ex de c̄li. ex. m̄. si ce lebraz. t̄lib⁹ eē sūt oīs act⁹ legitimi interdi cti ut hitū ē s. de effectu excōicaciōis. **¶** Hu. tñ sc̄psit q̄ licet n̄ debeat d̄trahi cū t̄li m̄ioniu tñ d̄tractū tenet̄. ar. xviii. q. j. caue. et ex d̄ di uoz. p̄to. qd̄ ē veri⁹ scd̄z iura q̄ nūc curzūt. ut d̄t̄ eē h̄os. **¶** Vt p̄pter qd̄cunqz p̄ctm̄ possit vxor dimitti. **¶** s; dñs vxorēz dimitte p̄hibuit p̄ter cām fornicaciōis. s; triplex ē fornicaciō et p̄ dñs triplex dimissio. Est em̄ fornicaciō p̄p̄e di cta s; p̄ctm̄ carnis. Et d̄ctā cōiter s; p̄ctm̄ in fidelitatē p̄ quē modū p̄p̄be ydolatras merce tricib⁹ fornicatib⁹ d̄parat. h̄iere. ij. Et dicta cōssime. s. qd̄cunqz p̄ctm̄ q̄ de⁹ relinquit̄. Di missio vō ē triplex. s. vel q̄ ad vincūm m̄imo nij. vel q̄ ad cohabitaciōz p̄petuā. vel q̄ ad co habitaciōz t̄palez. p̄pter fornicaciōz p̄p̄e dictā p̄ vxorē dimitti. nō q̄ ad vincūm. s; quo ad coha bitaciōz p̄petuā. p̄pter infidelitatē vō si infida litas p̄cedat dimitte p̄t quo ad vincūm. si seq̄ tur dimitti p̄t quo ad cohabitaciōz t̄pale s. q̄ usqz corrigat̄. Vñ ip̄o reuerso ad fidē d̄pellit̄ cohabitare is q̄ in fide remāsit n̄ añ d̄uersionē fuisset p̄ s̄nias eccl̄ie sepati ex d̄ diuoz. gau dem⁹. in fi. **¶** s; p̄pter aliud p̄ctm̄ si ē p̄ctm̄ tñ vxoris. dimitti nō p̄t ex de diuoz. q̄liu. Si vō ē scandalū viri. ut qz n̄ vult cū eo quiete viuē n̄ cōsenciat malefacere. et sic ē sibi magis occa sio ruine. et vehementer timet̄ de lapsu ut si p̄trahē ad mōle nitat̄ l̄ in mortē viri cū effe ctu machineat̄ ut e. c. j. et i glo. p̄t dimitte quo ad cohabitaciōz t̄pale s. quousqz corrigat̄ ut ha bet̄. xxviii. q. j. ydolatria. et **¶** v. si ocul⁹ tu us scandal⁹. te r̄. p̄ oclm̄ dextrū. s̄m glo. itel ligunt̄ sp̄uales amici et p̄pinq̄. p̄ et mat̄ fili⁹ et soroz et h̄mōi. et tūc dimittit̄ ut scandaluz n̄ ut scortū et cessante scādalo d̄z recōiliari.

Equur videtur de tercio s. de ple infidelium et
etia h querit que pntē debeat seq ples i
fidelium. **H** ples a puenit ad etate adultā. aut
n. si sic cū i ei volutate ppa dpedear sua sal
ei e requirendū dñs et que vult libere seq
e pmittendū pntē s. fidelē l infidelē. **S**i at est
minor cū sal ei dpedeat a pntib pcurāda
seq debet fidelē i fauore fidei et salutis puuli
et boni mñonij. n obstat q idigeat ad educa
cōnem obsequio mñs. et h totū pbat. ex de
ccuer. infideli. ex lris.

De impedimto ordīs. ti. xxij.

Postea considerandū ē d impedimto violēcie
sue mei. s. d h vide s. ti. viij. h. libi
ar. iij. de dñs coactō. **E**t iō restat d
siderare de impedimto ordīs. **E**t etia h pmo dñ
derād ē. vñz ordo ipediat mñoniū. scdo vñz
mñoniū ipediat ordīez. **C**irca pñū sciendū q
ptas sacri ordīs pñcipaliter ordinat ad mini
steriū altarīs. **A**d iō duo pñcipales actū re
grantur s. dñficere sacm et dispōne poplū ad
cōicād. **E**t pmo deseruiūt tres ordīs supiores
Vn in ipō sacro deseruiūt imediate. qz subdia
con ptenā et calicē qñ a poplō acceptaz of
fert diacono. diacon pñbro. pñbr dco. **E**t hi
tāgūt sacra. iō sacri dicunt. pñt h ē ec eis spe
cialiter dñnēcia annexa. qz maria mñdicia rñ
ritur ad tractādū digne sac. **E**t iō ipediūt ma
trimoniū dñabēd. et dirimūt iā dñtractūz. di.
xxij. si qñs eoz. et c. lētozes et c. placuit. et ex
q cleri. l. vo. dñabē pñt c. j. et. ij. **I**n scdo vñ
actu deseruiūt qñuoz minores ordīs vt dñtm
ē sup iō nō dicunt sacri. **H**inc ē ec q n ē eis i
sepabiliter ānexa dñnēcia. vñ nō ipediūt mñ
moniū dñabē. di. xxij. si qñs. et c. seriat. et
di. xxvij. de his. et ex de clī. diu. c. j. et. ij. **I**n
h tñ ē dñia inter clīcos oriētales et occide
tales. qz clīci oriētales in minorib ordib d
stutū dñabūt et i officiis suor ordmū mini
strāt. vñ et bñficia ecclīastica obsequūt. **O**ccī
dētales vñ dñabūt qñez. s. in officiis ordmū
suor nō ministrāt. **V**n bñficia ecclīastica q pñt
officiā sunt data retinet nec assequūt. h pe. q
vterqz dñabē possint di. xxij. si qñs eoz. lēto
res. placuit. **Q**uid si clīc in sacris dñstitut
dñabat de scō mñoniū. **H** a dñabūt cum vi
dua vel corrupta. et tñc cū eo tanq cū vidue
marito nō licet dispēsare n pñter sacm dñfctm
s. pñter intēcōis affectū cū ope subsecuto. ex
de big. a nobis. **A**ut dñabit cū vñgine et tñc
illa dimissa et opleta iniūcta pñia si vita lau
dabil apparcat et correcta poterit cū eo epō
dispēsare iure suo vt in susceptis ordib mini
stret ex de clī. diu. sane. et ec vt ad ordīs su
piores ascēdat ex q clī. c. j. **E**t h vñd velle te
xxij. ibidē expñsse. **H**o. vñ d q ad h vt ad supie
res ordīs ascēdat nēcia ē auctas pape si i se
culo remaneat. si vñ religioz itret epō suo iur
re dispēsare possz ex q clī. l. vo. c. j. et. ij. **S**i tñ
apparcat incorrigibil epō cū eo nō dispēsab
n in minorib ordib si in seculo rmaneb. si vñ
ad religioz trāseat pñ laudabile dñersacōz ec
in maiorib poterit dispēsare ex q clī. c. ij. et
ex de apōsta. c. ij. **E**t fm aliquos ex q clī. c. ij.

papa loqur dñlēdo si iure suo dispēsare pos
set cū ipō. vt videt e. ti. c. j. h d occidētalib
clīcis. **O**riētales at clīci ec in sacris vñt ma
trimonio dñtracto i minorib ordib vt ex d vi.
et ho. clī. mores. in fi. et de clī. diu. cū olim.
Oriētal em ecclīa votū dñnēcie n admisit qz
p oib pñanuci dñfessor dñtradixit cui merito
credend fuit cū nūq copulā nupciāz. exptus
fuerit vt pñz di. xxxj. aliter. et c. nicena. h ho.
Pot at h queri vñz clīc dñugat gaudeat
pñlegio clīcali. **H** ois clīc viuēs i statu ec
mō clīcali dñz gaudē pñlegio clīcali aliter n.
vñ dñ li. vñ. de clī. diu. clērici. q clēric q cūz
vñica dñrax vñgine si tonsurā et vestes dñerat
clīcales pñlegiū retinet illius c. si qñs. xvij. q.
iij. qd ē dñtra pñssores clēricor dñ ec ibid q
hmōi clēric dñugat p dñmissis ab eo excessi
bus vel delictis nō pñt er. mialiter a ciuilit ad
seculare iudiciū trahi nec vñlatē pñsonalit a
pecunialit a seclārib iudicib dñdēnari. et
sic ec retinet pñlegiū illi c. null. ex d fo. d
pe. **I**n ceteris at n gaudet pñlegio clēricali.
Sz nec ec i pñmissis gaudet pñlegio clēricali.
n vt pñdētē ē tonsurā et vestes dñferat clērica
les. **I**n ceteris inq n gaudz. vt pñz in pñlegio
qd bñt clērici ne vñxer exactōib et collectis
ex de vi. et ho. c. vlt. **N**ec obstat illd c. iohes
ex de clī. diu. qd videt ee dñtrariū dñctō c. clē
rici. qz vt dñ jo. an. ex delacōe tōsure siue hie
nō retinet clēric pñlegiū illud vt pñz ibidēz
Vel loqur de alio pñlegio s. d pñlegio emu
nitatis ab exactōib et collectis. **V**ñ vñ bi
gam gaudeat aliq pñlegio clēricali qñstuz
e s. e. vñ. li. ti. vij. **S**z vñ hz sacer ordo q ma
trimoniū ipediat. **H** ordo sacer n ipedit mñ
moniū inqñtū ordo s. inqñtū sacer. **P**ñmōi at rō
nē aliq dicūt ee pñpter statutū ecclīe. s. auctas
gg. di. xxvij. c. nullū. dñ expñsse i ordinis susce
pcōe pñmissōz fieri debē. **A**lij dicūt h ee pñpter
votū s. p h n differret impedimto ordīs ab ipes
dimto votū. **I**ō dicend q ordo sacer impedit et
dirimit mñoniū apñ nos et apñ grecos. s. apñ
grecos pñt statutū in dñlto niceno editū. d q
habet di. xxxj. c. nicena. **A**pñ nos vñ pñt sta
tutū et pñpter votū tacitū ānexū. ar. ex de clī.
diu. cū olim et h ec vult i glo. **I**ō greci i sacris
dñstitutū n dñabūt de nouo mñoniū qz obuiat
statutū tñ pus cōtracto mñō vñt. ex de vi.
et ho. clī. vt vñ clīcor. qz votū dñnēcie n re
pugnat. n em dñfēre in obligacōz dñnēcie
mistroz sacroz vt dñz i dñctō c. oli. et di. xxxj.
aliter. **L**atini vñ nō dñabūt qz statutū obuiat
nec vñt mñō dñtracto. qz votū obstat. **S**edz
at scotū dñstitutū i sacris dñabē n pñt. qz ecclē
sia fecit talē pñsonā simplr illegitimā apñ rōez
ē assignatā. **S**z nunqd clēric ad sacros ordi
nes pñmot et postea deposit mñoniū cōtra
here pñt. **R**ñdet ho. q n qz tal retinet caracte
rez cui ē ānexū dñnēcie votū. di. lxxv. cū i pñ
tento. caracter em p depositōez tolli n pñt. qz
anime idelibilis impñit. talis em clēricalit
viue debet di. lxxxj. dñctū. **Q**uid si qñs clīcus
fuit p simoniā ordinat cū caracterez habeat
violatū. j. q. j. quib nanzatibus. **R**ñdet host.

q̄ delictū omissū nō dabit ei dtrahēdi p̄uilegiū. ff. ad. l. fal. p̄cida. et. xvj. q. i. legi.

Sequit̄ vidē de sc̄do s. vtr̄ m̄ionū ipedi at ordinē siue vtr̄ sacer ordo m̄io^o d̄sū mato supuenire possit. **I**n ordinis suscepō ne sūt duo sc̄z p̄t̄s ordinis et executō p̄t̄is. ā g^o ordiat̄ diugat̄ d̄sentiēte vxore et tūc reci pit vtrūq̄. et vxor cū eo intelligat̄ d̄nenciāz p̄fiteri dī. lxxvij. ep̄s. ā vxore nesciēte l̄ nō cō senciēte et tūc recipit p̄t̄ē ordi. i. carat̄erā s̄ nō executōz vt p̄t̄ in c. p̄dētō. **E**t h̄ dico de eccl̄ia occidētali. sc̄z ē d̄ oziētali in q̄ p̄ ordi nē nō p̄iudicat̄ diugio dī. xxvij. diaconus. et dī. xxxj. nicena. **N**ō tñ q̄ sic p̄babil̄ vidē licz q̄daz dtrariū dixerit vt hu. **G**reci ec̄ nō debēt ad sacros ordies accedē sine d̄sensu vxor̄. qz admiñ^o tpe sui m̄sterij fraudarent̄ reddicōz debiti. dī. xxxj. qm̄. q^o fraudari nō possēt sc̄dm ordiez iuris si iuri suscipēt ordinē dtradicēti: bus ā ignorantib⁹ ip̄is. h̄ s̄nt sūt hos. laur. jo. et rap. **S**ciēd̄ ec̄ p̄ ec̄ip̄o s̄m p̄dētōl q̄ mu lier d̄senti ap̄ grecos q̄ vir su⁹ ordiez r̄cipiat ad h̄ se obligat q̄ ip̄petuū alteri n̄ nubat. vt i dētō c. qm̄. **A**lias sigcō m̄ionij n̄ seruaret̄ qd̄ maxie i m̄ionio p̄sbi requiritur. **S**i vō sine d̄se su ec̄ ordinet̄ ad h̄ teneri n̄ videt̄. **N**ō ē ec̄ p̄ termittend̄ q̄ ap̄ latinōs ordo sacer m̄ionio supueniēs soluit vincūm eius ex p̄te viri quo ad peticōz debiti. qz n̄ p̄t debiti petē nec vxor tenet̄ ei reddere. s̄ n̄ soluit ex p̄te alteri⁹ si n̄ d̄senti vel nesciuit qz tūc tene^r vxor̄ reddē de bitū si n̄ possit eā inducē ad d̄tinēd̄. dī. xxvij. diaconi. et xxvij. q. ij. m̄ltoz. **E**tā si sit factus ep̄s vel papa. vt nōt. hu. xxxvij. q. ij. agatho. **E**t repetet̄ eū vxor corā d̄silio vel cardina lib⁹ l̄ ec̄ corā ip̄o papa. qz ius debet facere d̄ seip̄o. h̄ rod. **S**z esto q̄ aliq̄s i inferioribus ordib⁹ d̄sicutus vxore tacēte et sciente p̄mo: uea^r ad sacros ordies. nūq̄d qñ reclamab^r de bitū sibi reddet. **E**x q^o habuit tps et locū r̄ clamādū p̄sumit̄ d̄sēssē et ampli⁹ nō p̄t recla mare et ex d̄sensu suo indicit̄ sibi lex d̄nencie nec p̄t vix̄ requē h̄ bon. In h̄ casu taciturnitas habet̄ p̄ d̄sensu. et h̄ p̄pter dignatē ordis sacri sc̄z āt ē de m̄dachatu vbi n̄ ē dignas tāta. **S**e cund̄ tñ. hu. idē ē ius i vtroq̄ casu. h̄ rod. **S**z nunq̄d tal̄ mulier mortuo viro tenet̄ p̄pe tuo d̄tinere vel p̄t dtrahē. **I**n sic d̄z dī. xxxj. c. feriat̄ q̄ post viri mortē tenet̄ p̄petuo d̄tinere **S**z quō h̄ sit intelligend̄ diuersi diuersimode senciūt. **Q**uidā em̄ dicūt q̄ si vxor viro d̄sēciat q̄ ordinē sac̄z suscipiat l̄ q̄ religiōz intret in d̄spectu p̄sone p̄ quā sc̄z eccl̄ie formā diuoz: ciū fieri possit ip̄a obligat̄ ad p̄petuā d̄tinenciā cū viro q̄ ē ead̄ caro cū ip̄a. nec excusat̄ p̄ ignoranciā iuris s̄m bon. nō tñ religiōz intra re tenet̄ n̄ timeat de piclō castitatis. sc̄z aut̄ ess̄ si vir simplex votū emisissit s̄m tho. et ho. **N**ec ē diuersimode iudicand̄ de clericis et reli giosis p̄tū ad h̄ eo q̄ vtrobiq̄ corp⁹ viri p̄petuo d̄no dedit̄. et h̄ exp̄sse dicit in c. seria tim. **E**t iō p̄babil̄ d̄z p̄ viro vouēte et votū solēnsante ip̄a intelligit̄ vouisse. ar. ij. q. iiii. c. j. et vl. et ex de agna. sp̄uali. marūnus. et h̄

opi. ē sanior s̄m bon. et tho. **A**lij dicūt q̄ n̄ p̄t dtrahē voto simplici ipediēte. et si dtraxerit n̄ valet vi d̄stōis d̄tinēte. **E**t inter hos est rap. dī. xxvij. qz sūt culpe. vtrāq̄ istaz opionum ponit ho. **S**z nunq̄d cogit̄ itrare religiōnē **R**ap. d̄t q̄ nō nisi sit vxor i ep̄m p̄mouēdi. ex d̄ ouer. diu. diugat̄. sane. **E**t inno. idem dicit e. ti. sup c. ex p̄te tua. **S**z dicend̄ vt ē ti. de bono sac̄i. ar. de idissolubilitate m̄ionij p̄ respectū ad ingressū religiōis. q. esto q̄ aliq̄s. 2c. qz iō est melius dētū vt dicit hostie.

De ipedimto ligaminis. ti. xxij.

Deinde d̄siderand̄ ē d̄ ipedimto ligami nis s. cū q̄s alteri diugi ē obligat̄. qd̄ ipedimtus sep̄ valid̄ fuit ec̄ anq̄ aliq̄d sup h̄ ab eccl̄ia statueret̄. nunq̄ em̄ obligat̄ **E**x vxori aliā ducē p̄t vel potuit. nec vnq̄ licu it. et q̄ h̄ fecit adulteriū d̄misit. n̄ cū eo a deo dispensatū fuerit vt cū p̄iarchis. ex d̄ diuoz. gaude^r. s. j. **C**irca h̄ aut̄ ipedimtū q̄runtur p̄la s. vtr̄ alligat̄ alicui p̄ sp̄salia d̄ futuro dtrahere possit m̄ionū cū alia p̄sone. **I**n vt ē ti. quō habeat sp̄salia solui casu. viij. **V**tr̄ alligat̄ m̄ionialit̄ alicui dtrahē possit m̄io: mū cū alia p̄sone. **E**t tales si nō sūt p̄ carnis copulā vna caro effecti p̄t alter altero inuito ad religiōz trāsire. **E**t q̄ remanet p̄t cū alio cō trahere. ex de ouer. diu. nllū. et c. ex publico et de sp̄o. du. licet p̄ solutū. **S**i aut̄ secuta sit copula carnalis iter eos. nunq̄ n̄ p̄pter forni cacōz p̄t alter alterz dimitte. et si p̄pter forni: cacōz dimiserit nō p̄t cū alio dtrahere et si cō trahat mechat̄. **V**n ā reconciliat̄ diugi aut re maneat s̄n diuge xxxij. q. vij. c. j. ij. et iij. **Q**ui aut̄ noie suo nō iussu ei⁹ in c̄ est p̄tate. l̄ eius noie quē vel quā habet in p̄tate bina sp̄salia l̄ binas nupcias dtraxerit sit infamis ip̄o iu: re. ff. de his q̄ no. infā. l. j. in fi. **E**xcusant̄ aut̄ ab hac infamia filij si iussu p̄ris in c̄ sūt p̄tate dtrahāt et p̄res infamia denotant̄ vt p̄t̄ ibid̄ l. bib. **S**z hodie forte ē dtrariū cū filij n̄ teneā tur seq̄ voluntatē pentū i m̄ionijs dtrahēdis vt dētū est s̄. **I**ncurrit ec̄ talis aliqñ bigamiā de qua dētū ē sup̄ tractatu de ordie. et p̄ d̄ns irregularitatē. **I**tē q̄ sciēter ducit alteri despō satā agere debet septē annoz p̄niaz. ieiunan do carenā sic dictā quia caret cibis s. p̄ q̄dra gesimā quolibet anno i pane et aq̄. ex de sp̄o. du. accepisti h̄ ho. **V**tr̄ mulier credēs vix̄ mortuū licite dtrahere possit. **I**n vt habet̄ ex vt lite nō d̄tes. qm̄ frequēt̄. s. si aut̄ de carna li. qñ alter diugū ē absēs tādū a relicto expe ctet̄ donec de ei⁹ obitu rensilr̄ p̄suarur. glo. p̄suarur sc̄z p̄ famā. l̄ qz senex erat vl̄ qz i acie fuit nec redijt. qz p̄suarur ex his casibus q̄ sit mortu⁹. **E**t si dtrahat credēs ita esse ec̄ si viuat p̄p̄t̄ ignoranciā ab adulterio excusat̄. xxxij. q. ij. cū p̄ bellicā. qz adulteriū sine dolo non omittitur. ff. de adult. l. p̄nl. vel si l̄ras eoz. recepit cū quib⁹ militauit. **C** de repudijs. au tēti. hodie. h̄ bñ. **Q**uidā aut̄ vt ec̄ dicit eadem glo. dicūt q̄ nō debet dtrahere m̄ionium do nec certa sit de morte viri quātūcūq̄ de icō: tinēcia timeat et ec̄ q̄tūcūq̄ manserit sine eo

Nā cli scd3 legē. **C.** d. d. i. c. r. r. p. c. d. i. c. i. n. i. u. scd3 vō legē. h. v. e. t. e. r. i. s. e. t. i. v. r. o. z. e. s. p. q. n. i. q. u. e. m. i. u. s. h. m. o. d. o. s. m. l. e. g. e. z. p. o. i. c. t. a. m. h. o. d. i. e. t. e. n. e. t. u. r. v. r. o. z. e. x. p. e. c. t. a. r. e. v. i. z. q. u. i. s. c. u. q. z. a. n. n. i. s. m. a. l. e. r. i. t. s. i. n. e. o. **V.** n. nō sūfficit credulitas s3 requirit certitudo ex de spō. in pñcia. et de scdis nup. dñs. Et hñmōi sñie sūt rap. ho. et pe. bñ. vō mñd3 ad dēta c. q. satis certū ē ei si p9 hñmōi violētaf p supcōis postq aliquāto tpe duxerit expectād **S.**3 esto q p9 certificari de morte viri debe at anq cum alio dtrahat. qūo certificabit de morte viri sui q iur i exercitu dtra seracēs l in regiōz longinq. **H.** p iuramētuz sociōz ei9 q morē ei9 sciuerit vl p iuramentū ei9 sub qo militauit. et p9 hñmōi iuramētū statī scd3 cano: nes eē infra tps e9 luctus sine nota infamie pñ nubere. ex de scdis nup. sup illa. h. rap. **C.** Quid si nō sit n vn9 testis. **H.** hu. notat xxiij. q. i. i. pñ. q. sūfficit si coadiuuat publica fama quā eē solā sūfficit dicit sine teste si ex pñpicio mñb9 mortuū esse verisile sit. vt si multum diu stetit. l si senex sit vel egrot9 recessit et silib9 scd3 vō ho. requiritur et sūfficit vn9 testis. **D.** i. c. t. em in singlari in c. in pñcia. p talis cōtra here nō poterit donec de morte viri nuncium certū recepit. **D.** i. c. t. ar cert9 nunci9 is sub qo militauit. vel soci9 ei9 bon9 et honest9 q mor tē ei9 bene nouit. si em talis vñ esse mortuuz corā epō iurauerit statī nubere poterit. **Q.** u. i. si deierauerit ei quē mortuū esse mēut i. x. libr. a iure teneb9 obnox9. **C.** de diu. et repu. r. x. et i autēti. hodie. **N.**ō g9 requit pba cō s3 veris silis pñpicio. qz vn9 testis n fac9 pba cō s3 pñpicio s3 sic intellig9 ho. i. d. c. qm frequēt. ibi p suat. **S.**3 esto q aliqñ n sit reuer9 nec cñfica ti possit p mñm malitū nec p al. u. **H.** tūc mē tat ad locū illū si pñ vel ad loca vicina et req rat si pñ ali9 expectet donec certificet9 d mor te. ex de spō. in pñcia in glo. **C.** Quid si nō sit certa s3 tñ cū mortuū credat et tñ cū alio con trahat. **H.** vt dētm ē sup q. vñ. vñ. r. c. qd iu ita pb. biliter credit nec ille redit excusa9 ab adulterio pp9 ignoranciaz fēti. et filij ex scdo viro suscepti cēsent9 legitim. scd3 rap. **Q.** u. i. dā tñ vt pe. i. c. i. c. ut q debitū pñ et debz reddē tñ n pñ petere ex de scdis nup. dñs. **I.**n dubio enim stat9 p mñc9 sic eē vouēti simplr cōnencia n licet mñoniū dtrahē. tñ si dtraxerit tenet9 des bitū reddere n tñ pñ petere. et qñ idē dicit ho. ex de spō. in pñcia **Q.** u. i. dā facere debet qñ res dit vir pñm9. **H.** statī relicto scdo redire debz ad pñm qd si n facit adultera iudica9 xxxij. q. ij. cū p bellicā **S.**3 c9 aucte relinquet scd3 et redibit ad pñm. **H.** hu. notat sup t. c. tñ c. cū p bellicā. p aucte ecclie **Q.** u. i. dā si pñm9 res deat de nocte nec ē tps adeūdi ad iudiciū ec clie. **R.**ñd3 hu. ibid q illa nocte sine pñtō d bitū negare pñ vtterqz. **S.**cd3 tñ rod. aucte pñ redire pñ ad pñm. **E.** tñ ecclia eā separe nollet a scdo dberet poci9 pati excōicacōz q cū scdo manere saltē quo ad omixiōz **Q.** u. i. dā si pñm reuer9o pmittat se sciēt a scdo cognosci nūqd pñm eā recipere coget9. **H.** hu. dicit q n siue h faciat ex iuris ignorācia credēs b9 sibi licē

siue sciēter et in dēptū pñi viri. h em ē igno rancia iuris naturalis et iō nō excusat eā. **C.** Quid si nō reuerit9 credit tñ eū vinere. qd fa ciet. **H.** si h pñabiliter credit a scdo viro de: bitū non exigat s3 ei petēti reddat. ex de scdis nup. dñs. h. rap. **S.**cd3 at ē si credat ex leui et temeraria pñpicio. **S.**i at postq intellexit de vita pñi viri p certo stet cū scdo statī ē adul: tera et n an. xxxij. q. ij. cū p bellicā. hec bñ. sup dētm c. dñs. **H.** tñ eē distinctōz ponit dcre talis. ex d sen. ex. in qñcōi. et ponit9 eē i q. se. **Q.** u. i. dā de eo qui vñz suā relinqt et abiens in regiōz longinquā vñz aliā accipit. num: qd talis mortua vñz pñma pñt dtrahē cū scda **H.** si aliter l vtroqz ipedimentuz ignorāte sit dtractū scd3 mñoniū cedit i fauore ignorātis q nō debet puniri qz nō peccauit **V.**ñ si soluat9 pñi mñoniū vinclm poterit stare. secūd. **S.**i vō vtroqz sciēte sit dtractū. mortuo legitio cōiu: ge nō pñt inuice dtrahē. **S.**i vō q pñs ignora: uit postea certificet9 statī debet discedere nec pñ postea d. bitū petere nec reddē eē si h ec: clefia p excōicacōz cogat9. licet mñ sen. li. iij. di. xxi. dtrahū dicat. s3 ei9 opio in h ho: die nō tenet9 qz excōicacō ecclastica ad forni candū nō obligat nec excusat. vñ talis n debz in h9 ecclie obedire. **S.**i vō nō sit cert9 sed tñ credat. a credit leui credulitate et temeraria q expalsa sibi debitū reddē et petē pñ. a pba: bili et discreta et tūc d3 reddē s3 n petē. sic di stinguit decretalis. ex de sen. ex. in qñcōi. **Q.** u. i. dā si qñs hñs vñz et ea vinete et lite eē pē dente de diuoz. dtrahat cū alia. **H.** soluto p9 mñio tenet scd3. et habet locū cū nulluz fuit pñm mñoniū eē si scda sciebat de pñma. **S.**i vō pñm fuit vñz. aut scda vñz ignorabat d pñma aut nō. **S.**i ignorabat tūc pñma mortua pñ cum scda remanē. si ipa voluerit et vir coget9 recipere eā pñt dola suū et si post mortē pñme dñsciat sciēter in eū tūc pñmo inducit9 mñc nū. **S.**i vō scda sciebat de pñma. tūc nullū ē mñc nū. sed nec esse pñt etiā post mortē pñme. ex de spō. cūz in applica. i glo. vl. **Q.** u. i. dā si petā fieri diuiz ciū inter me et vñz meā hac rōe qz d. co me aliā habere vñz viuā nō tñ pbo. nūqd illa mortua dtra quā ago dtrahē potero **Q.** u. i. dā eē si iurē de aliq quā peto q est vñz mea. i. p. a vō pñt defectū pba cōis nihilō9 absolui9 nūqd ea viuente possū cū alia dtrahere. **H.** scd3 host. in tñb9 sū mee dñcie relinquēd9. eē d iurur. mñien **S.**3 pone q veniā ad epm di ces. dñe ego volo scde dtrahē cū tñ ex quo p mā absoluitus nō tñ deb9 cōtrahere cū tñ n pñmissis bannis. ex de clādes. des. c. cū ibi bñ. iō peto q mandetis pñbñ meo q h publicet i ecclia sic debet. qd tñ dñsules in h casu **H.** scd3 ho. epa ei dicit. carissime tu iurasti q cūz tali quā iā absolui9 dtraxeras pñba d pñti licēcia publicandi negare tñbi nō possūmus cū te tue dñcie ilinqre teneamur. ar. di. xxviii. t. e. bis. placet ergo nobis et suslinem9 q pñt h banna pñonat. **N.**ō tñ intendim9 tñbi dare li cēcia dtrahendi imo cñtēstamur te pñt dñs lūguinis iūa cñristi pñt scis te verum iurasse

nullatenus scdō dtrahat nec dtra iuramentuz
tū venias qd si feceris mādū sum a sanguine
tuo di. xliij. emphiteosif. **Q**uid si aliq mlier
putas vix suū viuere q tū mortuū ē de dtraxit
cū alio nunqō ē vix mīoniū illud. **¶** **H**ug.
sup i. c. cū p bellicā. distix. p si illa credebac
sibi licere viuere pmo cū alio dtrahē mīoniū
ē. si nō mīoniū nō ē. qz nō maritali affectu s
adulterino cū scdō dtraxit. Idē ec nota d eo q
dtraxit cū aliq quā putabat esse dsanguinea sua
et nō erat. **¶** ij. credūt q in h casu sine pīudi:
cio ē mīoniū. nō distincto vix dtrahentes
h sibi licere credāt. vel nō. h rod.

**De iusticia publice
honestatis. tit. xliij.**

Potea considerand ē de publice honesta:
tis iusticia. Et ēca hāc qruē pla scz qd
sit et vñ causet et qre sic noiet. **¶** **H**ic
spōsalia nō hnt pfectā rōez mīoniū. s. sūt qdā
pparacō ad mīoniū. ita ex spōsalibz nō causā
affinitas sic ex mīo. s. qd affinitati sile qd
de publice honestatis iusticia. Que sic descri:
bit. publice honestatis iusticia ē ppinquitas
ex spōsalibz puenies. roboz ex instōne ecclie
trahēs ppter ei. s. ecclie honestatē. Et sic pte
rō nois et cā. qz s. talis affinitas ē instituta p
pter ecclie honestatē. **¶** **V**ix publice honesta:
tis iusticia mīoniū ipediat. et scdō quos gō
ipediat. **¶** **H**ic p ipa ipedit et ec dirimit tā mīo
nia p ec spōsalia sequēcia nō aut pcedēcia im
pedit. Impedit inq ex statuto ecclie. li. vj. de
spō. ex spōsalibz. Et ecclia statuit h ppter ho:
nestatē vt pdictū ē. Et cū sit quedā sile affini:
tati ipedit scdō illos gōus scdō quos ipedit af
finitas s. vsqz ad quartū gradum inclusiue. **¶**
Sciend tñ q antiquitus fuerunt ei spēs due.
vna que dtrahēbat ex scdōis nup. vbi gā. pe:
trō vrozē habebat quo mortuo ei relicta euz
alio dtraxit ples nata de scdō viro oli nulli
psanguineo pmi viri poterat diūgi. Et h spēs ē
hodie sublata de medio. ex de dsang. et affi:
nō debet. **¶** **A**lia ē q dtrahit ex spōsalibz de fu
turo. vt si qis aliquā despōsavit licz eā nō gno
uerit. nullū tñ ei dsanguineū vrozē illā et nē
la ei dsanguinea vix eū habere poterit. ex de
spō. iuuenis. et c. ad audiēciā. Et h si tpe dsō
facōis septē l ples annos habebat. ex d spō.
spōsam. in tex. et in glo. a. **¶** **Q**uid si nō tene
rūt spōsalia. puta qz nō de iure s. de fctō con:
tracta fuerūt. puta aliqz despōsat dsanguinea
suā vel aliqz monachū vel clie in sacris or:
dinibz vel frigidū vl pperuo maleficiat. vl
sectū scz vtroqz testicō despōsat aliquā de fa
cto. nunqō ex hmoi spōsalibz ipedit mīoniū
dtrahendū et dirimit iā dtractū inter spōsam
et dsanguineū spōs. **¶** **H**ic d. hū. et ples alij euz
eo sciūt q sic. de pmo casu habet ex d spō.
ad audiēciā. Et videt expsum de oibz. xxxij.
q. ii. si qis vrozē. et c. qdaz despōsavit Et nunc
habet expsum li. vj. de spō. ex spōsalibz. **¶** **E**xi
pit tñ casus in quo spōsalia nō tenēt ppter eti:
tis defectū. qz deficit ibi dsens. li. vj. d spō.
si infātes. qz si añ septenniū spōsalia sūt dtra:
cta nō ipediūt n post septenniū q añ dtraxerūt

approbaverit ex de spō. ipu. lras. et c. accessit
¶ **V**el n post septenniū eos in eadē voluntate p
durare manifeste appareat p matuā cobabita
ciōez vel alias vbo vel facto eoz. puta qz vo
cāt se spōsos. l sil iacēt. se inuicē osculāt tā:
q spōsus et spōsa et silia. li. vj. de spō. si in fā
tes. qz forte ē spēale in illo casu. qz in pueris
añ septenniū tā corpis q animi ē defectū qz n
dū dsueuerūt discrecōz habē. Idē vide si ille
q dtraxit sit ppxi septennio et capax doli. ex
de spō. iuuenis. qz tūc malicia supplet etatem

¶ **Q**uid si spōsalia fuerūt dtracta sub cōdicōne
vt si dicat accipia te i vrozē si dederis michi
centū libras. vel si possū de iure te hē i vrozē
nunqō hmoi spōsalia publice honestatis iusti
ciā introducūt. **¶** **H**ic q nō añ ddicōis euentum
¶ **V**nd q dtrahit cū aliq spōsalia sub ddicōne et
postea cū alia ei dsanguinea dtrahit añ ddi
cionis euentū p vba de pñci euz scdā remanē
debet. scdō esset si dtraheret post ddicōis eue
tū. qz tūc nō deesset dsensus. **¶** **V**n idē esset acli
a pñ dtraxisset pure li. vj. de spō. ex spōsalibz
¶ **E**t idē est iudicand de spōsalibus in ceteris vt
ptz ibi oē. vt qn pmissit ducere vñā de filiabz
petri. **¶** **Q**uid si qis dtrahat sic spōsalia cū aliq
pmitto t. bi q te ducā in vrozē si placuerit dō
et postea inueniat dsanguinitas inter eos. nun
qō pte postea dtrahere euz sorore sue spōse na:
ta ex matre nihil sibi actinēte. **¶** **H**ic p sic. qz s. d
salia fuerūt ddicōnalia. **¶** **S**z nōne dētā cōdis
cio intelligit ec si nō apponat. **¶** **H**ic q sic tam
qn ddicō nō ex mīo manet pur dsensus. Idō
ex hmoi spōsalibz honestatis publice iusticia
gnat. h ho. ex de spō. ad audiēciā. Idē etiā
d. jo. an. li. vj. de spō. ex spōsalibz. **¶** **A**z h tñ
nota qsi apponeret ddicō clis q habet p nō
adiecta idē esset acli essent pure dtracta
¶ **E**t ex eis surgeret honestas publica. vt ptz ex
d ddi. ap. c. vl. **¶** **Q**uid si spōsalia nēla fuerūt
dsesu deficiēte. **¶** **H**ic n generāt h ipediētuz. li.
vj. de spō. ex spōsalibz. Et sm h dsanguineū fu:
ricli dūe spōsaz ei ducē pte cū dsens dsecerit
ex d spō. dilect. et xxxij. q. vij. neqz furiosus.

De affinitate. titulus xxv.

Deinde considerand ē de affinitate d qua
pla qrunctur. qd sit affinitas. **¶** **H**ic vt di
cūt iurispiti. **¶** **A**ffinitas ē pproximitas per
sonaz ex copula carnali puenies omni carēs
pentela. **¶** **A**z c. evidenciā sciend ē q natural
amicicia sup naturali cōicacōe fundat. h aut
cōicacō duplr fit sm plm. viij. et h. vno mō
p carnis pparacōz siue pcreacōz. Et h dē con
sanguinitas. **¶** **A**lio p diuinctōz ordiatā ad car
nis pparacōz. Et hec dē affinitas. vñ affinitas
mediatē dsanguinitate et carnali dmixtiōe p:
pagat. **¶** **I**ō dsanguinitatē imitat. **¶** **S**z in hō dte
qz psona diuicta siue addita alicui pscne p p
pagacōz fit pnceps eiusdē nature licz i dnti
gradu vñ nō mutat genū actinēcie s. tñ gdu.
s. psona addita siue diuicta alicui psonē p co:
pulā carnalē nō fit pnceps eiusdē nature. sed
qsi diuigit ab extrinseco. **¶** **V**n diuigit alio gne
coniunctionis. sed in eodē gradu mutat cū
genus actinēcie sed non gradum. vñ d. v.

Postea considerand est de impotencia coeū
 di q̄ obtinet maximū locū inter impedi-
 mēta m̄ionij. q̄ m̄ionij ipedit potē-
 ex natura sua q̄ ex constitucōe eccl̄ie. cū ei cō-
 m̄ionij fiat cā plis suscipiēde vel incōtinen-
 cie. ipotēcia coeūdi utrūq̄ tollit. et iō merito
 m̄ionij ipedit. Est at impotēcia coeūdi viciū
 animi v̄l corpis vel utrūq̄ quo q̄s ipeditur
 alij carnaliter omisceri. s̄m rap. Spēs aut ei⁹
 sūt due. vna impotēcia naturalis vt frigiditas
 in viro. artacō in m̄liere. et defect⁹ etatis in
 utroq̄. De h̄ at terco dictū ē s̄. s̄. d̄ etate apta
 ad otrahend m̄ionij et sp̄salia. Altera tñ ē i-
 potēcia accidētalis que puenit ex causa extri-
 seca et accidētali. vt castracō et maleficiū. Di-
 ceud igit p̄mo de frigidityte. sc̄do de artacōe.
 terco de castracōe. quarto d̄ maleficiū. Circa
 at frigiditatem querunt p̄la s̄. v̄t. frigiditas ex
 p̄te viri impedit m̄ionij. s̄. frigiditas viri
 a supuenit m̄ionio iā legitime otracto siue o-
 sumato. et sic nō ipedit m̄ionij sc̄d̄ omanez
 opionem. licet aliqui dicant q̄si sit ppetua et
 aūcedat m̄ionij osumacōez poterit ppter eam si
 poterit pbari m̄ionij dirimi. Aut pcedit m̄i-
 monij otractōez. et tūc si ē tp̄alis cui p̄t adhi-
 beri remediū p naturā l̄ p artē nō dirimit m̄i-
 monij si otrahat. tñ male facit homo otrahē-
 do dū ē i statu illo n̄ maḡ necessitas l̄ vtilitas
 h̄ requirit. Si at sit ppetua sc̄z cui nō p̄t subue-
 niri p medicine b̄nificiū nec p etatis pcessū. q̄
 ē a pma oplexione naturali vt ē in his qui sūt
 infesibiles p naturam. tunc ipedit et dirimit.
 xxxij. q. j. c. j. et ij. et ex de frigidis. c. j. et ij.
 et c. laudabile. c. 9 rō ē. q̄ i otractu m̄ionij
 otrahētes obligāt se implicite ad reddendū
 debitū sibi mutuo si petat. null⁹ at se p̄t ad i-
 possibile obligare. Et intellige q̄ n̄ p̄t esse per-
 petuū impedimētum naturale frigiditatis r̄spe-
 ctu vni⁹ p sone et nō respectu alteri⁹. S̄z si n̄
 possit actū carnis exercere cuz v̄gine et possit
 cū corrupta tūc medicinalit̄ possit aliq̄ instru-
 mento frangere claustrū pudoris et ei diungi
 h̄ rich. et tho. **S̄z** obicit q̄ si frigiditas im-
 pedit m̄ionij tūc videt q̄ senes n̄ possint cō-
 trahere cū sint naturaliter frigidi. s̄. q̄ p̄t o-
 trahere. xvij. q. j. nupcial. et ex de frigidis. q̄
 sedem. in glo. q̄ senes habēt caliditatē suffi-
 cientē ad copulā carnis. Preterea frigiditas
 senū iuuari p̄t aliquo b̄nificō s̄z nō quelibz fri-
 giditas natural. p̄t ēē in eis defectus iuuari.
 vñ otrahēs cū eis non decipit sic cū alijs. Di-
 cūt tñ aliqui q̄si esset frigiditas tal̄ rōne senes
 ctutis q̄ nullo iuuari possit. dicendū esset sic
 de naturali frigiditate q̄ talis cōtrahendo se
 obligaret ad impossibile. h̄ rich. **V̄t** cali-
 ditas impedit sic frigiditas. s̄. caliditas su-
 p̄flua vix p̄t esse impedimētū ppetuū si tñ in-
 ueniret q̄ p triennij copulā impediret carnis
 iudicare ppetuū. q̄ tñ frigiditas maḡ et sepi-
 us impedit. tollit ei nō em̄ omixionē seminū
 s̄z ē rigore mēbzorū quo fit omixio corporū.
 ideo frigiditas magis ponit impedimētū q̄
 caliditas. ois tñ defectus reducit ad frigidi-
 tatem. h̄ tho. **Quid** si m̄lier dicat q̄ vir eaz

agnoscere nō p̄t sup h̄ allegās mēbzī defectū
 Rndet host. v̄t. esse inspiciend p viros exper-
 tos et honestos. sic ēē dicitur de muliere arta
 q̄ eadē est racō ibi et idē ius. ex de oīan. tua
 nos. **Quid** si mulier alleget magnitudinē mē-
 bzī viri dicēs q̄ nō p̄t eū sustinere. Dicūt aliq̄
 eā audiendā dicit ec̄ auic. q̄ mulier q̄nq̄ nō ē
 arta s̄z vir ei⁹ nō ouenit ei. vñ vterq̄ indiget
 pmutacōe. Dicit aut ho. se audiuisse a femina
 expta q̄ h̄ vix aut nunq̄ accidere p̄t. quidaz
 aut dicūt talia esse relinquēda iudicō exptorū.
 Ho. v̄o dicit q̄ ipe ofuleret papā in h̄ casu.
Quid si vir habeat mēbzī multū carnosū. Re-
 spōdet hosti. se audiuisse ab exptis q̄ hec p̄t
 esse iusta causa dirimendi m̄ionij. Nam infir-
 mitas elephācie occasio posset esse que reddit
 ec̄ nasum grossū. Et h̄ ipe host. de fctō fuit
 exptus vt ipe dicit ad hanc questōz pcedētes
 facit illud ex de frigidis. fraternitati. ibi cui⁹
 fili i zc. et c. q̄ sedem

De artacōe. ti. xxvij

Deinde considerand est de artacōe. Et de
 hac querunt p̄la s̄. v̄t. artacō ex p̄te
 mulieris impedit m̄ionij. s̄. artacio
 aut nō est tanta q̄n ei subueiri possit sine piclo
 p naturā siue p artē chirurgie vel p oīozū vi-
 ri oueniētis nature et statui ipi⁹ mulieris. Et
 sic nō impedit licet male faciat mulier cōtra-
 hendo dū ē in tali statu. Aut est tanta q̄ nō p̄t
 ei aliquo mō subueniri sine piculo corpis. et
 tūc aut talis artacō supuenit m̄io legitime
 otracto siue osumato vel non osumato. et sic
 m̄ionij nō dirimit sc̄d̄ opi. omanem licz aliq̄
 dicāt q̄si sit ppetua et aūcedat m̄ionij osuma-
 cionē poterit ppter illam m̄ionij dirimi si po-
 tuerit legitime pbari. Aut aūcedit m̄ionij cō-
 tractōz. et sic impedit m̄ionij otrahendū. Et
 si de facto otrahat poterit impedimento legi-
 time p̄bato dirimi p eccl̄ie iudiciū. vñ illud
 q̄d habetur ex. de frigidis. ofulacō. vbi d̄z q̄
 ecclesia romana oīueit in oīlibz iudicare
 vt que tanq̄ vxoies haberi nō possunt. vt foro-
 res habeant oīliū est nō pceptū sc̄d̄ glo. ibi
 dem. matrimonij tñ nō est inter tales. Sepa-
 cōe aut facta dab̄ licenciā otrahēdi. cū alia
 Mulier v̄o debet sine diungio remanere. ex. e.
 ti. ex l̄ris. et c. f̄nitatis. h̄ rich. **Ad** h̄ nota
 sc̄d̄ host. q̄ sicut impeditur m̄ionij p hoc q̄
 mulier est ita arta q̄ nō potest a viro agnosci
 ita etiā impeditur si sit ita lata q̄ nō posset cō-
 gnosci sicut accidit de facto in puincia apud
 grassam. Et breuiter qualitercūq̄ sit impotens
 reddere debitū impeditur m̄ionij. q̄ non di-
 stinguatur. ex de frigidis. q̄ sedem. Secus est si
 sit agnoscibilis quoquomō licet oīcipere non
 possit vel in lecto migat vel mortuū pariat l̄
 alias viciosa existat. q̄ h̄ edictū est p̄hibito-
 rium. ex de spon. cum apud. nisi forte papa cō-
 trarium responderet. **Quid** si mulier ppter
 aritudinem sepetur et postea ab alio cogno-
 scatur. s̄. aut cognoscitur fornicarie. et tunc
 p̄mo viro nō reddet si otra eā excepit de for-
 nicacōe. Aut legitime q̄ cuz eo contraxit. Et
 tūc secundum gos. et plures alios distingue.

quia aut secundus vir est in statura filius primo viro et tunc redditur primo viro. quod apparet ecclesiam fuisse deceptam in iudicando impedimentum perpetuum. quod si fuit cognoscibilis a secundo ita et a primo. Aut est dissilis. et tunc aut per usum secundi non est facta apta primo quod accidere potest propter inequalitatem membrorum vel propter aliquid aliud. et sic stabit cum secundo. aut facta est apta et sic secundus quodammodo est reddenda primo. Sed bene. rap. gof. tan. inno. hu. et io. distinguunt. Aut enim a primo nullo modo cognosci potuisset siue periculo. debet enim violenter amittere modicam. sed quem cum periculo mortis non tenet. Et tunc non redibit ad primum licet sibi facta sit apta quod non fuit matrimonium inter ipsos et primum. Aut potuisset sine periculo cognosci. et tunc reddet primo. Et si inuitur ex de frig. firmitatis. i. f. secundus bene. et gof. ibidem. Hic. vero dicit in summa. papam esse consulendum. sed in apparatu super dictum c. firmitatis. notat cum inno. quod quando cognoscitur a secundo viro debet reddi primo. quod quod est cognoscibilis uni est cognoscibilis alii. procedens opinio. f. bene. magis placet michi. Sed cum dictum sit quod per unum usum secundi viri facta sit idonea primo. debet ei reddi saltem in aliquo casu. quod stabit quod sit idonea. i. cognoscibilis primo. Et forte ostendit per iuramentum matronarum a quibus inspicitur tam vir quam mulier vel administratio ipsa habet reddere. **Q**uid si primo reddita fuerit et ea apta non inuenerit. Et restituetur secundo. si tamen ea primum reperiuerit restituetur ei et secundo et tertio et sic usque ad infinitum. secundus io. Tan. aut dicit quod restituenda est primo viro bis non tertio. quod nec licet tertio appellare ex de appell. sua. Sed vero host. si secundus cognoscitur eam est restituenda primo. cum quo per triennium remanebit quasi presumpta maleficiat fuisse. Et si interim ea cognoscere potuerit cum eo remanebit aliam elapso triennio restituatur. secundo sine spe restitutionis faciendo primo. Et si est casus in quo prout quis iure suo sine culpa sua sed non sine causa. et hoc opinio magis placet michi. **U**trum matrimonium contrahi possit ante incisionem cum arta. quando per incisionem potest fieri apta. Et hu. dicit quod non credit sed post incisionem credit quod possit. Ego autem credo sine iudicio quod cum tali possit esse ante incisionem contrahi si sine periculo potest apta fieri. **Q**uid si ante incisionem de facto ea duxerit. nunquid facta incisione ab ea recedere poterit. Et hu. dixit quod est opinio nouo consensu ad hoc ut sit matrimonium quod tamen consensum intelligit interuenire si postea carnaliter copuletur. Vnde inuitur quod nisi interueniat nouus consensus post incisionem potest ab ea recedere et aliam ducere. Alij dicunt ut red. si ne iudicio quod si daret adhuc primum consensum facta incisione non est opus nouo consensu. sed sublato impedimento propter quod consensus primum inefficax erat ad efficiendum matrimonium iam efficax est ad illud efficiendum. **D**onec per sit arta uni et apta alteri. nunquid est persona legitima ad contrahendum matrimonium. Et hu. dicit quod sic respectu eius cui potest sine periculo committere reddere. **Q**uid si quis de facto contrahat cum arta quod per incisionem potest fieri apta. nunquid cogi potest ad sustinendam incisionem. Respondet hu. quod non cum tamen metur de periculo mortis. et hec omnia notat hu. xxij. q. vii. per propositum.

De castracoe. ti. xxviij.

Distat considerandum est de castracoe. Et circa hanc queruntur plura. scilicet. vii. castracio impediatur matrimonium. Et castratio secundum aliquos dicitur qui habet virilia secta ita quod uterque testiculorum est abscisus. Secundum vero gof. et ho. castratio dicitur quasi caste natus. i. naturaliter frigidus. unde de tali castrato idem est dicendum quod super dictum est de naturaliter frigido. Spado vero dicitur is qui spata vel aliquo gladio virilia amisit. Eunuchus autem se habet contra utrumque. Et accipitur ex utroque nomine. dicitur quod frequenter. sed si vero aliter. videtur tamen ut dicit idem host. predictis tribus nominibus promiscue. sed vera significatio eorum se habet predicto modo. Si ergo loquimur de eo qui amisit virilia apprehendendo testiculos et virgam talis cum non possit reddere debitum non potest contrahere matrimonium sic nec puer. ex de frig. quod sedem. et ff. de iure do. si serua. sed si spadoni. Et si contraxerit est sepandus cum nullum sit matrimonium. si tamen matrimonium precesserit sectio non separatur. licet vir sit factus impotens ad reddendum debitum. xxij. q. vii. illi qui habet intelligunt gratia. et io. de matrimonio consummato. Et per eis est ar. xxij. q. i. coniugium inquit confirmatur officio. carnalis secundum glo. sed ut dicit ibidem par. post anque confirmatur impossibilitas officij soluit vinculum coniugij. Gof. vero et ho. habet intelligere videtur de matrimonio contracto non tamen de matrimonio consummato sed de non consummato. Vnde dicunt in summis suis quod ex quo matrimonium semel tenuit nullo impedimento superveniente tollitur. sic intelligitur id. c. quod sedem. et illud qui nulli. et filia. non religio preueniente copula carnalis ex de iur. diu. ex publico. Et hoc opinio est tucior secundum rich. i. quarto suo di. xxvij. q. vii. Si tamen saltem unum testiculum haberet contrahere posset. sic potest intelligi id. ff. de lib. et post. sed est questio. Si vero loquimur de eo qui testiculos ambos amisit. vnde ga. tamen ei remanet talis secundus aliquos contrahere potest dummodo virginem erigere possit. unde. xxij. q. vii. habet quod matrimonium dicitur in glo. de spacio one quod virginem habet erectam siue sperma resoluat siue non sit ibi matrimonium quod talis satisfacit mulieri sic mulier viro siue sperma resoluat siue non. Nec requiritur semper i. matrimonio per sit spes filiorum. sed sufficit quod plures non euitent. Vnde et secundus legistas spado potest contrahere et adoptare. licet non possit generare sic notat hug. Sed cum spadonia erigatur virga. et semel emittat ut vult. auic. licet sit invalidus ad gerendum quod hu. vix per tale contrahit affinitas contrahatur. Et rursus quod tucior est dicit quod sic. licet forte ibi non sit omnino si minus sine qua contrahitur affinitas aliquando videtur licet videatur notasse contrarium. xxv. q. iij. et hoc dimaria ut dictum est de affinitate. **A**d hoc nota quod omnia super dicta de impedimento impotentie coeundi debent intelligi quando matrimonium inter potestem et impotentem est ignoranter contractum. si enim ambo impotentia sciunt et sic contrahere vel post contractum sic remanere voluit possunt. non tamen inter eos est matrimonium. ex de frig. laudabile. **Q**uid si scilicet potest sciuit. Et idem est quod in promisso casu. ar. ex de iur. lepro. propositum. Tho. vero dixit i. quarto suo quod si per se cum qui contrahitur impotentia reddendi debitum cum factum sciatur esse in altero et contrahat matrimonium erit nec separari poterit. Sed si non possit reddere de iure ut

si solēnizassz votū dīnēcie. tūc em̄ siue h̄ sciret siue nō. nullū essz mīmoniu3. **Q**uid si vterq3 ignorat. **H** locū h3 diuorciū. **Q**uid si solus potēs ignorat. **H** i p̄tate ei3 est vt diuorcium celebret. ar. ex de eo q̄ dux. c. i. potens tamen semp̄ p̄sumit̄ ignorās. ff. de p̄bac. veni3. **N**ec est em̄ credibile q̄ potēs sciēter d̄trahat cū i3 potētē ex de frig. d̄sultacōi. si tñ sciēcia p̄bet̄ coget̄ eam vt sororē retinere. vt dicit̄ in d. c. laudabilē. qz ecclesia romana sic d̄sueuit iudi care. sic illa d̄cretal. d̄sultacōi. p̄t̄ itelligi p̄ci p̄ies q̄ h̄m alios cōiter ē d̄sules ar. ex d̄ sen. et re iu. in causis. **N**ec obstat illd. xxxij. q. i. inter ḡritas. vbi dicit̄ q̄ castitas nec suaderi nec i3 pari p̄t. qz illd̄ ē v̄x ab initio. h̄ sec3 ē exp̄ct̄ factō. ex q̄ cle. v. l. vo. c. vl. **P**ōt̄ ec̄ dici q̄ ista d̄cretalis debz intelligi qñ tale mīmoniu3 d̄trahit̄ publice in facie ecclesie. **N**ec illd̄ p̄sbi ter d̄z omittēre nisi potēs voueat publice q̄ a li3 nō adhibere ea viuēte. **E**t iō postea coget̄ p̄cise ar. ex de frig. frigiditas. **P**ōt̄ etiā dici q̄ licz mīmoniu3 n̄ rescindat̄ ad p̄tēd̄z sciētis q̄ l̄ votū emisit exp̄ssuz v̄l saltē p̄sumit̄ emisisse ta cū. tñ si talis cū secūda muliere d̄trahit̄ mīo niū tenebit. qz licz votū simplex impediat mī moniu3 d̄trahēdum tamē non dirimit iam d̄tra ctum vt dictum est supra. **N**ullum tamen ius dicit̄ q̄ aliq3 cogat̄ talē retinere. sed q̄si con senciūt simul morari. h̄ p̄nt̄ facere. mulier tñ nō p̄t v̄x esse. h̄ p̄t retineri tāq̄ soror. sic ei ex p̄sse loq̄t̄ ex de frig. d̄sultacōi. et c. laudabilē. **R**ūso. i. ad fi. q. d. siml̄ morātes caste p̄nt̄ viue re h̄ nō cogēt̄ votū emittere. xxxij. q. i. integri tas. **I**ntellige igit̄ q̄ q̄diu eis placebit sic mo rabūt̄. **E**t ecclesia virū licz peccātē cū alia cor rigere poterit de occultis. xxxij. q. v. c̄stiana. sed nec vir nisi p̄mo ex cā puorē ad diuorciū cū effectū ipetrabit ab ecclesia licēciā cū alia d̄trahēdi. **E**t h̄ ē h̄m host. tenēdū et tota h̄ solu cō accepta ē ab host. **N**ota ec̄ h̄m bern. q̄ ad h̄ q̄ possint sil̄ esse ōpter ābos d̄sentire. vj. q. iij. scriptū ē qz cū nullū sit mīmoniu3 alter alteri nō tenet̄. ex de frig. laudabilē.

De maleficio ti. xxix.

Deinde d̄siderādū est de maleficio. **E**t cir ca h̄ q̄rit̄ v̄x maleficiū ipediat mīo niū. **H** qdā dixerūt q̄ maleficiū nichil erat in mūdo nisi in op̄ione hoim qz naturales effect3 quorū cause sunt occulte maleficijs i3 putabāt. **S**3 h̄ ē d̄tra sctōs q̄ dicūt q̄ d̄moēs h̄nt̄ p̄tātē sup̄ corpa et sup̄ imaginacōes hoim qñ d̄s p̄mittit. vñ p̄ eos malefici aliq̄ signa fa cere p̄nt̄. tñ illi q̄ ipos iducūt ad talia facien da malefici dicūt̄. **E**t iō ali3 dicūt q̄ p̄ malefi cia copule carnali p̄ran p̄t̄ impedimētū h̄ nul lū tale est p̄petuū. vñ n̄ dirimūt mīmoniu3 iam d̄tractū. **S**3 h̄ ē d̄tra exp̄imētū et d̄tra iura an tiq̄ et noua. **E**t ideo h̄m cōem op̄ionē doctoz. distinguēdū est q̄ impotēcia coeūdi ex malefi cio aut est t̄p̄alis aut p̄petua. si t̄p̄alis nō ip̄e dit. tūc aut̄ p̄sumit̄ esse t̄p̄alis. qñ infra spaciū triū ānoz cohabitātes. et qñtū p̄nt̄ opam dā tes siue p̄ ecclesiastica sacra siue p̄ alia r̄media sanari possunt. **S**i vero nō sanētur aliquo reme

dio extūc p̄sumitur esse p̄petua. **A**ut precedit matrimonij cōtractōnē et cōsummacōnē et sic impedit matrimoniu3 cōtrahēdū et dirimit iaz cōtractū. aut sequit̄ matrimonij cōtractionē sed nō cōsummacōnem. et sic etiā vt dicūt ali qui dirimit matrimoniu3 iam cōtractū. **D**icitur em̄. xxxij. q. i. c. i. p̄ cōiugiū confirmatur offi cio salic3 carnis vt dicit̄ glo. **E**t parum post dicit̄ q̄ anteq̄ cōfirmet̄ impossibilitas officij soluit vinculū cōiugij. **A**ut sequit̄ matrimoni um cōsummatū et tūc vinculū matrimoniale non dirimit. **C**ōmunis etiā opinio tenet q̄si c̄ tum esset q̄ esset secutū matrimoniu3 cōtractum nō tamē cōsummatū non p̄pter h̄ dirimeretur vinculum matrimonij. **E**t hui3 sentencie vidē esse bern. ex de frig. d̄. fraternitati. in glo. **S**3 quomō potest sciri q̄ p̄cedat v̄l sequatur. **H** li cet vir possit sciri v̄x p̄cedat cōsummacōnē matrimonij vel sequat̄. facile tamē potest sciri v̄x p̄cedat cōs. m̄macōz matrimonij. **E**t h̄ susi ficit̄ h̄m aliquos. quia tūc dirimit ip̄m secūdū eos. **V**el potest dici q̄ in fauorem alterius ma trimonij v̄l ioris p̄sumitur. **E**t si p̄cedit matris monij d̄summacōnem p̄cessit et d̄tractōz. **H** de rich. **S**ecūdū etiā gcf. et hostiē. si dubitat̄ utrū impedimētū p̄cessit matrimoniu3 l̄ ecō uerfo p̄sumet̄ q̄ impedimētū p̄cessit ar. **C.** de edili. edic. l. iij. **A**d h̄ nota q̄ maleficiū p̄petuum vel est respectu omnis mulieris. et sic reddit inhabilē ad omēs. vel respectu v̄xo nis et sic reddit inhabilē ad illam sed nō ad al ias. vñ tales sepaī secūdū iura possunt alijs copulari. hec bon. **S**ciendū etiā q̄si mala ficū fuerit generaliter respectu omniū tunc si nup̄erit alteri ostendit̄ maleficiū nō fuisse perpetuū vñ redire debz ad p̄mum matrimo niū. **S**i vero fuerit respectu specialis p̄sone cū detur vterq3 licēcia nubendi alteri. non pōt reddita potencia coeūdi redire ad p̄mū ma trimoniū qz scdm̄ matrimoniu3 n̄ lū fuit. **I**nsup nota q̄ h̄m ho. qñ v̄ga n̄ laren3 mouet̄. h̄ ē si gnū frigiditatis. h̄ qñ mouet̄ et erigit̄ p̄ficere ac n̄ p̄t̄ ē signū malefici. **D**icūt ac̄ aliq̄ q̄ nō so lū fit maleficiū ne q̄s cor̄re valeat h̄ ec̄ aliqñ fit ne m̄lir̄ d̄cipiat l̄ vt abozsū faciat. **Q**uicūq3 ac̄ p̄p̄ vidit̄ libidīez explēdā l̄ p̄p̄ odiū ali qd̄ fecerit viro l̄ m̄lir̄ p̄p̄ qd̄ n̄ possz generare l̄ d̄cipe r̄puta3 hoicida ex d̄ hoicidio si aliq3 itē sup̄ iō. c. si p̄ forciarias. xxxij. q. i. d̄t̄ glo. q̄si m̄lir̄ p̄curauit maleficiū n̄ p̄t̄ p̄tē diuorciū qz ad h̄ sua culpa dueit vt p̄t̄ d̄. l. si euāgelica. **S**ed videtur contra p̄dicta q̄ nullum ma leficiū sit p̄petuum quia omne maleficiū videtur posse remoueri. vel per aliud malefici um vel per exorcismos ecclesie qui sunt ordi nati ad rep̄mēd̄ v̄i d̄monū v̄l p̄ verā p̄nīaz cuz dyabol3 n̄ h̄eat p̄tātē n̄ sup̄ p̄tōres. **H** malef iciū ē ita p̄petuū q̄ n̄ p̄t̄ h̄zē h̄uānū remediū qz si h̄z remediū n̄ ē h̄oi notū l̄ licitū. licz d̄us p̄stare possit r̄mediū d̄monē cogēdo et d̄mō de sistendo non enīz semper op̄tet vt id quod est per maleficiū factum destrui possit p̄ aliud maleficiū vt ip̄i malefici cōfiter̄. **E**t tñ si possz p̄ maleficiū adhiberi remediū nichilominus

reputaretur perpetuum. quia nullo modo potest homo per malefici-
cium inuocare demonis auxilium. Similiter exorci-
smi ecclesie non valent ad reprimendum demonem
sed quo ad omnes molestias corporales. hoc dei iudi-
cio exigente. Semper tamen valent contra illas demonum
infestaciones contra quas sunt principaliter instituti. Si-
militer non oportet propter peccatum dyabolo sic
peccata in aliquo data cessante peccato cesset peccata. quia
interdum transiente culpa remanet pena. hoc bene. et
clero. De maleficio secundum glossam. non potest solui sed per il-
lum qui fecit. et quia est mortuum. et quia nescit delere ipsum
vel quia maleficio est peccatum. Si ei sciret dicit scotus.
quia liceret illud destruere. primo etiam est mentio-
rum opera dyaboli delere. Nec in hoc est infidelitas as-
sumpti quia destrues non assensit operibus dyaboli. sed cre-
dit cum posse et velle fatigare dum durat tale si-
gnum. quia ex pacto non assensit ad hoc nisi dum illud du-
rat. Et sic destructio illius signi imponet finem tali
veracitati. hoc scio. Verumtamen summum remedium contra
maleficiu est penitus facere. unde ex de frigido. dicitur. diu-
ges qui non penitus diuigi propter impedimentum maleficii
de commissis penitentiam agant. Et sic forte deo place-
bit qui matrimonium instituit ut opus matrimonii perfici-
antur quia ut ibi dicitur in glossa. infirmitas corporalis
aliquando puenit ex peccato. Et sic cum cessante forte
cessabit effectus. et de peccato cum infirmitas. Sed qua-
re magis hoc dyabolus possit super actum generationis quam
alterius virtutis. hoc quod sic dyabolo magis est permis-
sa peccata super spirituales. quam super omnia animalia in peccatis fa-
cta memoria. Unde serpentes magis quam aues per incan-
taciones capiuntur. Sic etiam quod actus ille est viciosus
et quodammodo fetidus. et homines in actu illo libidino-
se iunguntur ut in pluribus. Ideo actus ille magis impedi-
re permittit dyabolus. Et hoc probatur exemplo quod be-
atus de theobaldia scilicet quod demonis nomine asmodeus dixit iter
fecisse viros in lecto non in conuiuio. hoc bene. Sed
quare actus ille aliquando impeditur respectu unius mu-
lieris non respectu alterius. hoc secundum bonum. hoc est vel quia
fortilegius ad hoc respectu persone determinate dyabo-
lum inuitant. vel quia de respectu persone cuius
liber impeditur non permittit. Occultum enim iudicium dei
hoc latet ut in rebus theobaldie. Sed quomodo dyabolus hoc
facit. dicitur quod impedit generationem. non impedi-
mento intrinseco ledendo organum sed extrinseco impe-
diendo vultum. Et est impedimentum artificiale non na-
turale. Ideo potest impedire ad unam rem quam non ad alias.
Vel tollendo excitationes occupat ad illam vel alias.
Et hoc potest per se probari vel per herbarum vel per lapideum vel per
aliquam naturam occultam. Et dicitur cum predictis per.
¶ **¶** Vnde separati propter maleficiu si postquam alia ma-
rimonio contraxerint carnaliter se cognoscant sunt
ad matrimonium primum reuocandi. hoc quod sic. ar. ex de
frigiditate in re. et glossa. f. et. xxxij. q. i. per ac-
tum ubi dicitur de separatis propter frigiditatem quod si frigi-
do reddat potestatem coeundi cogit reueri ad pri-
mum coniugium. quare similiter dicitur de separatis pro-
pter maleficiu. Nam sententia diuorij lata fuit in-
ter eos per errorem quia impedimentum quod fuit iudica-
tum perpetuum non dirimit matrimonium nisi secundum rei veri-
tatem sit perpetuum. Unde tales antequam sciatur maleficiu
cessasse cognoscendo secundum. excusantur a peccato
propter inuincibilem ignorantiam. sed postquam sciunt illud
cessasse si cognoscant secundum mortaliter peccant.
Nec obstat quod dicitur de talibus. xxxij. q. i. si per

ciarias scilicet quod si possibilitas coeundi fuerit et red-
dita reconciliari nequebunt. quia illud decretum fuit
gnari remensis archiepiscopi. quod non tenetur in causa predicta
dicto. unde dicit ibi glossa. hoc potest dicitur est ignorans
quod gnarus. Et sic quod post predictam separationem vir recipi-
at aliquem sacrum ordinem et postea mulierem a qua
fuerat separatus carnaliter cognoscat. nunquid est re-
stituendum mulieri ad petitionem eius. hoc quod sic quia
separatio facta fuit per errorem. In quantum fuit estitutus
maleficiu perpetuum. quod non erat perpetuum. Unde per
tractum matrimonium si manserint coniuges veri secundum
dei iudicium. Unde vir suscipiendo sacrum ordinem uxori
non preiudicare non potuit suscipiendo tamen non pecca-
uit. quia per ignorantiam inuincibilem siue probabilem ex-
cusatur fuit. Sed nunquid sibi preiudicauit recipien-
do ordinem sacrum quantum ad hoc quod sibi non liceat pe-
tere debitum ab uxore. hoc videtur aliquibus quod sic
quia notum quod est annexum sacro ordini tenuit quantum
ad illud quod erat in parte viri quod est debitum exige-
re. licet non quo ad illud quod erat in parte mulieris
quod est debitum reddere. Alij dicunt quod ille suscipien-
do sacrum ordinem non preiudicauit mulieri nec sibi
quantum ad hoc quantum liceat sibi debitum reddere et pete-
re quia ignorantia inuincibilis seu probabilis eum ab
utroque excusauit preiudicio. nisi ei solutum esse mat-
rimonij vinculum existimasset sacrum ordinem non recepisset.
nec se ad votum omnino obligare intendebat
nisi cum hac conditione implicita scilicet si esset totaliter.
et secundum veritatem ab ipso coniugio liberatus. hoc recte.
¶ **¶** Si vero queratur de abhominacione uxoris impediatur mat-
rimonium. Respondetur theobaldia. quod idem est iudicium de ea quod de ma-
leficio. cum sit causa accidentaliter extrinseca sicut et ma-
leficiu. hoc theobaldia. Bonum autem esset in tali causa quod vxor
in quantum possit viro moris tamen licitis et congruis se
consam et amabilem exhiberet.

De feriis et. xxx.

Postea considerandum est de his que impediunt
matrimonium contrahendum. sed non dirimunt iam
contractum. que sunt tempus feriarum et interdictum
ecclesie. Et primo de primo de quo queruntur plura
scilicet utrum liceat celebrare nuptias tempore feriarum scilicet a. lxx.
vltima ad octauam pasche. et tempore hebdomadis ante
festum beati iohannis baptiste. quod quidem secundum glossam. ibidem inci-
piunt tertio die ante ascensionem et durat vltima ad oc-
tauam pentecostes. exclusiue ut videtur aliqui. quia illud fe-
stum habet octauam. Unde secundum hoc in dominica post pentecostem
possent nuptie celebrari. Flo. at super. capellam
et de feriis exponit inclusiue. Ita quod non in illa do-
mica quando agitur festum trinitatis sed in crastino liceat
at nuptias celebrare. Item ab aduentu vltima post
epiphaniam. quod intelligitur. i. post octauam epiphanie. Res-
pondetur enim tempus quod est epiphania et octaua eius totum
ad epiphaniam festum pertinere. quia illud festum habet octauam.
Secundum autem romane ecclesie consuetudinem a. lxx. vltima
ad septimum diem pentecostes nuptie non celebrantur. ex
de feriis capellanorum. Racio autem dicte prohibitionis
est quia in tempore tempore predictis debet fideles
pliusquam alio tempore spiritualibus occupari. maxime quia in
tempore festis maximis que tempore illis occurrunt
consueuerunt fideles concitare in solenni ante nuptias
ante celebrationem propter maiora gaudia carnalia
que sunt ibi propter nouitatem rei multum retrahuntur
a spiritualibus animi. Intelligendum autem quod tempore predictis
prohibentur tria scilicet sollemnitas nuptiarum ex de feriis

capellan⁹. et. xxxij. q. iij. n. optet. **Traductio** solēnis ut. e. q. nec exoz. **Et** copula carnalis. s^m rap. et juno. et bern. sup illd c. capellan⁹. ubi dicit q solēnitates nuptiar⁹ illis dieb⁹ p⁹hibentur ne carnaliter copulentur **Gof.** vero d. carnali copula non omnino admittit. **Illis** tñ t⁹ib⁹ ut quidam dicūt licz. nisi cōtradicat cōsuetudo p⁹rie. mīmoniu maifeste d⁹trahere p⁹ simplice aior⁹ cōsensu sine solēni bñdictōne et traductōne ad cōbitādū ut i c. capellan⁹. sed exp⁹si i glo. **Cui** d⁹cordat **Gof.** rap. et pe. quia sic mīmoniu d⁹trahere n̄ ita p⁹hibz aim spūa: lib⁹ itēdere sicut celebracō nuptiar⁹ q solēne bñdictōz cōphēdit et traductōz ad cōbitādū **Ho.** at dicit i summa q ipe credit q hodie cōsensus et solēnitās iterdicat⁹. **Nā** ill dieb⁹ n̄ i terpōit ecclia auctoritatē suā sic i q⁹ d fctō sua n̄ vidē⁹ nec sine auctoritate ecclie mīmoniu est d⁹trahēdū **Alias** penā hz et clādestinuz iur⁹ dica⁹. ex d clā. d⁹pō. cū ihibicō **Et** sic p⁹ d⁹seqn⁹ oia sequēcia p⁹hibet⁹. licz mīmoniu teneat si d⁹trahat⁹. **h** tñ i glo. sup c. capellan⁹. nō asser⁹ sed tāq opioz recitat aliquoz. **U**tr mīmoū d⁹tractū t⁹pe p⁹hibito ab ecclia sit separā dū. **h** q mīmoniu sic d⁹tractū p⁹pter h⁹ separi nō d⁹ quo ad vīculū nec quo ad d⁹choz simpli⁹ **h** ad t⁹p⁹ i penā sic d⁹trahēciū eo q d⁹cepserunt ecclie p⁹cepta. ex de mīmoio d⁹tracto d⁹tra in terdic. c. i. et de tali sepacōne intelligit⁹ illd xxxij. q. iij. nō oportet. ij.

De interdicto ti. xxxj.

Deinde cōsiderādū ē d⁹ interdicto ecclie qd ē qñ qñ p ecclia p⁹hibet⁹ d⁹trahere cū aliq qz forte dicit⁹ esse ei⁹ cōsanguinea v⁹l affinis v⁹l alteri⁹ spōsa l p⁹pter aliqd aliud **Et** circa h⁹ qñt⁹ **U**tr mīmoniu d⁹tractū d⁹tra ecclie interdictū sit oīno dirimēdū. **h** cum matrimoniu iterdicat⁹ ab ecclia aut cā p⁹hibicōis ē p⁹petua aut t⁹pal. si sit p⁹petua d⁹z statū scz pēdere lite separi a cōbitacōe **Et** h⁹ ē verū s^m ho. n̄ cōsuetudo q generat scādālū et m⁹lti tudo d⁹trahēciū l d⁹fect⁹ p⁹bacōis l idulgēcia pape i impedimētis p⁹petuis canonica iustitucō ne iudicis dispēlacōz cedat ar. de d⁹g. spūali c. i. in fi. **h** ho. **Et** si vellēt abiūicem recedere sunt excōicādū donec legitime agnitū sit d⁹ impedimēto quo p⁹bato separant⁹ ex toto lata snia d⁹uocai inter eos **h** vō nō p⁹bato s^m remane⁹ bāt ex de ma. d⁹rac. d⁹tra iter. de muliere. ubi dicit⁹ i glo. q p⁹dētā sentēcia excōicacōis est ad t⁹p⁹. vñ ex t⁹pe tollit⁹ sine alia absolucōe **h** tuc⁹ ē ut absoluat⁹ eē p⁹ sepacōz ad cautelaz licz videat⁹ excōicacōi dū s^m manēt **Si** at sit tē pal puta t⁹p⁹ i quo mīmoniu d⁹trahi p⁹hibet⁹ ob reuerenciā dierū cū cōsensu d⁹ futuro cū alir quo tūc nō debēt separi. p⁹nia tñ semp d⁹z impo ni siue cā sit p⁹petua siue t⁹palis. et si sit cā p⁹petua siue p⁹bet⁹ esse vera siue nō p⁹pter d⁹ceptum ecclie ex e. c. ij. **Et** s^m dictā distinctōz d⁹bēt intelligi diuersimode diuersa iura. **h** notatur ex de spōsa du. tua nos. i glo. b. **h** eciā p⁹ceptū ecclie delusozū videat⁹ p⁹nt ad t⁹p⁹ abiūicē separi et vtriqz p⁹t copula carnalis interdic⁹ si tñ vterqz malā habuit fidez. alias illi

soli cui iterdictū erat factū et sciēs d⁹traxit vi det⁹ iterdicēdū ne debitū exigat et p⁹ciēdū ut soluat **Et** sic intellige illud ex e. c. i. ij. et ij. et filia. **Quo** t⁹pe elapso p⁹nt s^m libere d⁹misseri **Et** ē t⁹p⁹ arbitariū l⁹z decretal⁹ ponat mē sem vñū ex e. c. i. i. fi. **h** at scz ad t⁹p⁹ separi p⁹t fieri qñcūqz d⁹trahit⁹ d⁹tra iterdictū ecclie ex cā factū siue sit p⁹petua siue t⁹palis. vā l⁹ falsa **Et** s^m h⁹ p⁹t expōi separēt⁹ scz ad t⁹p⁹. ex d⁹ spō. du. tua nos. i fi. et. xxxij. q. iij. n. optz. **Q**d at dictū ē pēdere lite diuges abiūicē sepandos et postea ad t⁹p⁹ intellige vñ eē qñ ab inicō d⁹tra iterdictū ecclie exp⁹se factū ne d⁹trahāt d⁹traxerūt sec⁹ essz si sine p⁹hibicōe aliq d⁹traxit sent iter se l⁹ i facie ecclie. qz ex q⁹ ius semel est acq⁹sitū n̄ ē turbāda ipa poss⁹ssio l⁹ qñ nisi p⁹hibicōe facta **Et** sic soluit⁹ illd ex ut lite pen. laudabilē. et ex q⁹ si. s^m le. cū iter veterē **U**el illa. laudabilē. locū hz qñ d⁹traxerūt ab inicō i facie ecclie. alias si clā et opponat⁹ ipedimē tū p⁹petuū eciā pēdere lite separi poterūt et d⁹z bebut qz tūc ab inicō d⁹tra ecclie interdictū generale d⁹trahit⁹ qd p⁹hibet cōtrahi mīmoia clādestina. qd veri⁹ credit ho. ex d⁹ clā. d⁹pō. cū ihibicō mīso. i. et. q. si qz at. et. xxxij. q. iij. nō oportz et ex. e. c. vl. **Et** h⁹ locū hnt qñ mīso: niū d⁹trahūt d⁹tra iterdictū cōsuetudis ecclie scripte v⁹l cōtra iterdictū iudic pape i feriozis **h** ho. **Q**uid si d⁹tra iterdictū pape iterdicētis et p⁹nūciatis iratū si d⁹trahat⁹. **h** s^m ho. **In** h⁹ cau recurrēdū ē ad intecōz pape qui ex cā p⁹so nas reddit ihabiles ad d⁹trahēdū **Nā** sicut ge: neralē sup h⁹ cōdit cōstōne sic et spālē et localē et p⁹sonalē **Ad** h⁹ di. xxx. sciēdū **Si** ergo inten dat q tale mīmoniu nō valeat nullū erit. **h** vero dicit q illi q sic d⁹traxerit sepabūt⁹ ad tē p⁹ donec agnoscat⁹ de impedimento ar. ex. de mīmonio d⁹tra. ex l⁹ris. et c. de muliere. forci⁹ em vīculū ē mīmonij q pape iterdictū. **h** notat⁹ ex de despō. impu. ad dissoluedū. in glo. fi. **Sciēdū** aut q h⁹moi interdictum aliqñ sit ex canone pape et h⁹ inducit aliqñ t⁹pale impe dimētu. aliqñ p⁹petuū. p⁹mo mō ipedit mīmoni ū h⁹ nō dirimit. secūdo mō ipedit et dirimit. d⁹ quo loq⁹t⁹. xxxv. q. iij. d⁹tradicim⁹. et ex. d⁹ con sang. nō d⁹z **Aliqñ** aut a iudice illo scz tñ. qui de cā mīmoniali p⁹t agnoscere. et h⁹ s^m dam. **h** s^m ho. p⁹t eē fieri a p⁹sbitero p⁹ochiali. ex de clā. despō. cū ihibicō **Quis** tñ de cā mīmo mali agnoscere n̄ possit. qz vō d⁹ hac agnosce re possit. dicit⁹ ifra ti. xxxij. in p⁹n. **Sane** ut di uersa cca mīmoniu p⁹icula euitēt statuit d⁹cili ū generale ut cū fuerit mīmonia d⁹trahēda a: re. p⁹ d⁹trahāt p⁹ p⁹sbitera i ecclia publice p⁹ponat⁹ opetēti terminio p⁹finito. ut infra termin illū q voluerit et valuerit legitimū impedimē tū opponat et ipi p⁹sbiteri nichilomi⁹ p⁹qrant vtrū aliqd impedimētu obstat **Cū** appauerit p⁹ babilis d⁹iectura d⁹tra copulā d⁹trahēdaz iter dicat⁹ cōtract⁹ exp⁹se. donec qd fieri debeat fuerit maifestū scz p⁹ testes l⁹ p⁹ iusticiaz. ex de clāde. despō. cū ihibicō circa p⁹iciū. ubi a g⁹t⁹ de bānicōib⁹ faciēdis l⁹ p⁹mittēdis an mī moiz d⁹trahēd **Nota** ad euideciā d⁹cē cōstōis

q̄ dicitur subaudi scdm̄ mentem cōstitucōis
ip̄i licet nō s̄m vba. aliter n̄ p̄uideret̄ picul
animaz s̄m hostien. Et sic null⁹ debz contra
here ec̄ sp̄salia sine licēcia ecclesie. i. p̄biteri
prochial. Si tñ h̄ n̄ seruet̄ sic nec cōsuetudo s̄z
uat taliter otrahēs nullā penā ordiariā pacie
ar. ff. d. penis. si p̄ses in plurib⁹ tñ v̄l licencia
ep̄i requir̄ p̄ p̄biteros prochiales l̄ p̄ aliquos
d̄ mādato ip̄oz i ecclesia v̄l aliquo loco pro
chialib⁹ s̄l vocatis et coaduātis vt i p̄dicaci
onib⁹. **Q**uid si petētes publicari sint excoica
ti excoicacōe maiori. **H**ec p̄biter eos n̄ audiet
cū nō debeat cū eis p̄cipare. ex q̄ me. cā. sa
cris. **Q**uid si otrahāt tales et postea legiti
mū impedimētū appareat. nūq̄d p̄les cēlebr̄
legitima. **H**ec q̄ n̄ si excoicacō fuerit iusta. ar.
ex. de ocel. p̄ben. q̄ diuersitatē. Cōpetētī ter
mīo scz maiori l̄ minori vno l̄ bino l̄ trino ad
arbitriū p̄biteri prochialis nisi forsan inhibi
cō sup̄icis cōstet l̄ statutū aliq̄d sinodale. Cō
tract⁹ sp̄saliū scz n̄ firmatoz iureiur. v̄l fide
data m̄ltomagis nullomō otractoz. l̄ ho. **C**
Seq̄t̄ i p̄dicto c. scz cū inhibicō. si at̄ p̄biter p̄
rochial tales diuētōs scz q̄ fiūt n̄ p̄missa d̄nus
ciacōe v̄l otra q̄s apparet p̄babilis diectura
maxime i ḡdu p̄hibito otreperit p̄hibere aut
quomolibz ec̄ eis p̄sumpserit iteresse scz i b̄ndi
ctōe nupciali clādestine celebrata. p̄ trīenūz
ab officio suspēdat̄ si etiā culpe q̄litas erigat
ḡui⁹ puniēd⁹ ibidē. g. sane. Et ē ille canō non
late sine s̄z ferēde. **S**z nūq̄d penā mīorez ista
imponere p̄t. **H**ec q̄ n̄ videt̄ ab inicio. ar. ex. de
offi. dele. de causz. s̄z ea inflicta p̄t dispensare
et diminuere s̄m q̄d exigit q̄litas p̄sone ar. ex.
de iudi. acsi cleri. l̄ host. **N**otād̄ aut̄ q̄ p̄biter
prochial puniē. hac p̄ea n̄ tñ si interlit s̄z
etiā si otractū fieri debē sciat et n̄ p̄hibeat. **R**
lij v̄o p̄sb̄ n̄ tenet̄ h̄ p̄hibere. omēs tñ p̄sb̄
seculares et etiā regulares q̄ iterfunt puniūt̄
Et h̄ videt̄ notare cū dicit aut q̄libz etiā regu
laris. q. d. aut q̄libz scz p̄sbiter nō solū secula
ris s̄z etiā regularis. Et i h̄ etiā inuit q̄ etiā ex
empt⁹ p̄t ab ordinaris puniri si otra h̄ delin
quat. l̄ ho. **S**z nūquid eadē pena puniēdus
essz si cōtractui m̄rimoniali iterfuerit. **H**ec vo
lūt aliq̄ q̄ sic si sciat edicta siue bāna in eccles
sia nō fuisse p̄pōita. q̄ m̄rimoniu n̄ tñ otrahi
cū b̄ndictō nupcialis exhibet̄. s̄z etiā q̄n ofen
sus p̄ vba de p̄nti exp̄mit̄. l̄ red. **S**eq̄t̄ ibidē
his v̄o q̄ taliter copulari p̄sumpserint etiā i ḡ
du ocesso odiaḡ p̄nia imponat̄. Et etiā supple
oib⁹ suā p̄nciā exhibētib⁹ cū omnes peccet. **C**
Qui si p̄sbiter filiū l̄ filiā sic otrahere coegit
h̄ iter coactōz et coactōz arbitrat̄ bonus
index. ar. ex. de sp̄o. de muliere. vt etiā dictuz
est sup̄ de cōsensu coacto. l̄ ho. **Q**ui at̄ otrahit
nupcias cū ea cū q̄ de iure n̄ p̄t otrahere fit in
famis l̄ c̄z nupcie n̄ habeāt effectū. ff. de his
q̄ no. infra. l. q̄d g. g. ij. **A**d h̄ nota q̄ p̄dictā
p̄b̄bicō scz ne q̄s clādestinis interlit diuigijs
s̄m ho. i. sum. et i glo. sup̄ c. inhibicō. excedit̄
ec̄ ad laycos. **P**ena tñ ordiaria nō videt̄ ipoī
nisi p̄sbitero prochiali et regulari. **S**iq̄s at̄ ad
impediēdū legitimā copulā maliciōse ipediū

tū obiecerit p̄pter p̄niaz quā d̄z agere de p̄ctō
canonicā nō d̄z effugere vlcōz vt. i. d̄ctō c. cū
inhibicō. g. si q̄s aut̄. **N**ec aut̄ vlcō s̄m glo. ibidē
arbitrio iudic̄ omitter̄ ex quo c̄ra pena nō sta
tuit̄. ex. de offi. dele. de causis. cleric⁹ tñ qui
calūniōse denūciat ab officio et b̄nficō suspen
dit̄. ex. de calū. c. ij. hec glo.

De secundis nuptijs ti. xxxij.

Postea cōsiderādū ē de m̄rimonio siue d̄
secūdis nuptijs. Et circa h̄ querūt̄ plura
scz **V**tz. secūde nupcie sint licite. **H**ec q̄
sic. q̄ p̄ morte alteri⁹ diuig. tollit̄ alteri⁹ p̄mi
m̄rimonij impedimētū. vñ. i. cōz. vij. apl⁹ d̄ce
dit mortuo viro vxorē eius nubere cui vult in
d̄no. Et hieronim⁹ i epla ad p̄māciū. et h̄et̄
xxxj. q. i. apiāt. **D**ic̄ ego nūc libera voce p̄cla
mo nō d̄nari i ecclesia bigamiā. p̄mo nec tri
gamiā et ita licere v̄o. et. vij. et vltra quō ec
sc̄do marito nubere. **S**cti tñ vitupant eas du
plici rōe scz p̄pter sacri defectū q̄ p̄stāt ordi
sacro impedimētū. Et p̄pter incōtinēcie signum
q̄ pluriū m̄rimonioz exp̄iēcia ē signū inco
tinēcie vt dicit p̄bus. iij. et h̄. **N**ec obstat q̄d
dicit crisostom⁹. super **M**. et est. xxxj. q. i. hac
rōne. q̄ scdm̄ virū accipe s̄m aplm̄ licz s̄m at̄
veritatis rōne vere fornicacō ē. q̄ sic d̄z expoi
vere fornicacō est. i. signū incōtinēcie. v̄l d̄z in
telligi q̄n n̄ ostar̄ sufficiēter de morte cōiugis
p̄mi. **I**llō at̄ q̄d dicit mgr̄ sen. li. iij. di. xlij. p̄
bigam⁹ indigz p̄nia d̄z exp̄oni. i. vide. indige
re p̄pter signū incōtinēcie. **V**tz. sc̄de nupcie
sint honeste. **H**ec honestū p̄t aliq̄d dici duplici
ter. v̄l s̄m se et absolute. sic omē rōnabile fa
ctū q̄d n̄ est p̄ctū ē honestū. l̄ in op̄acōe ad a
liud et sic n̄ omē factū licitū est honestū. s̄z il
lud q̄d ē laudabile et honore dignū. p̄cio mō
sc̄de nupcie sunt honeste sc̄do mō nō sunt ita
hōeste sic p̄me ceteris pib⁹ p̄ter signū aliq̄d
p̄nitatis ad incōtinēciā. p̄pter q̄d dicit abro. q̄
carēt gloria i p̄nti. **N**ec obstat q̄ mgr̄ sen. iij.
li. di. xlij. dicit q̄ p̄sbiteruz in nuptijs bigami
p̄radere n̄ ouenit q̄ illd̄ intelligi p̄t d̄ bigamo
q̄ putat̄ ifidiat⁹ vxori p̄me desiderio sc̄de. **C**
Vtz. terciē nupcie rōez habeāt sacri. **H**ec p̄ sic
q̄ntū ad omia q̄ sunt d̄ essencia et d̄ necessitate
sacri. aliq̄ tñ accidēcia desunt scz p̄fectio sig
cōis. significacō nāqz diuētōis xpi cū ecclesia
est de necessitate sacri m̄rimonij. **S**z significacō
diuētōis vni⁹ cū vna est de ei⁹ p̄fectōe q̄ de
est sc̄dis nuptijs. **V**n̄ nō reddūt̄ iēptū ad rece
pcōz ordis q̄ nō sint sacri s̄z p̄pter p̄fecte sig
cōis defectū q̄ tñ nō p̄tinet ad essencia sacri s̄z
ad decorē et accētalē p̄fectōz. **V**tz. vno cō
iugū mortuo liceat alteri statiz nubere. **H**ec q̄
vir n̄ solū s̄m canones. s̄z etiā s̄m leges statiz
p̄ morte vxoris otrahere p̄t. **M**ulier v̄o q̄ post
obitū viri nubit infra ānū scz cōputādū a mez
te viri icurrit ifamiā s̄m leges. ex. e. cum s̄m
Nec em̄ testat̄ lex. tñ ne ofanguinei turbent̄
tū ne de ple dubitet̄ scz c̄ sit. cū c̄ ne malis
gne suspicōis cā viro sc̄do p̄stē. eo q̄ tā cito o
trahere festiauit. **C**. d̄ repudijs ofensu. g. si v̄o
Et h̄ intelligi s̄m ho. q̄n m̄rimoniu sine culpa
m̄lieris solui. si ei ei⁹ culpa solui p̄ q̄nq̄smū

abstinere iubet. **C.** d. diuoz. d. sensu. sic ergo v-
 xoz lugere cogit vix n econuerso qlitercuqz
 solua mrimoniū sine p diuoz. siuep obitu. In
 cau tamē spālī indulgēt leges vt mulier post
 tres mēses elapsos a morte viri nubere possit
Si ei mulier pgnās remāsit et pepit et vir tal
 fuerat q luged9 n erat vt hostis pduellionis
 statim nubere pōt. ff. d. his q no. infra. liberozū
Si vō sit pgnās vxoz talis viri tūc elapsis tri-
 b9 mēlib9 a morte ei9 nubere pōt. cū em neces-
 se sit vt decepto ptu ex pmo viro piat infra no
 uē mēses et dies. viij. si nubit p9 tres mēses.
 nūq ex scdo viro parere pōt ifra nouē mēses a
 morte pmi. cū ptu ex scdo viro deceptū opteat
 hēe in vtero mēlib9. viij. vt patz. ff. de sta. ho.
 vij. **S**z talē mulierē. s. q statim nubit p9 mortē
 viri liberat apl9. i. coz. vij. dicēs. mulier mor-
 tuo viro so. ē a le. viri sui cui vult nubat tātū i
 dno Et cāones. ex e. cū hū. et c. sup illa. liber-
 rāt iō n tū ab ifamia s3 ē a pēa i reb9 qz lex
 expmit. **C.** d. scdis nup. l. i. vbi dicit q tal mu-
 lier puat oib9 a viro sibi relictis. Et de rebus
 ppijs n pōt vltra terciā pte scdo viro i dotem
 dare nec i vltima volūtate relinqre Et ab alijs
 penis qz lex expm alibi. vt i autē. ibi d. pōit
 scz isde9 penia. Itē ea. et i autē. de resti. et ea
 q parit. s. vñ. Vñ nec dici d3 ifamis i foro ci-
 uili ex quo p ecclesiā et aplm licēcia ē remissa
Quidā tñ dicūt qd n euadz penā illā q puatur
 donacōe annupciali i. s. pime dētō q vix su-
 u3 ita cito dehonestauit. vt appareat ec eo vi-
 uēte n caste vixisse. vt dicit ibi. Et iō d3 p dēre
 qd ad eā ex libertate viri potuit puenire.
Nec ecclesiā i h illā pēaz potuit tollere. qz vñ
 quādā ingrudimē omisisse. h bern. ex. e. cū hū
 aliq tñ sunt ibi d sum. host. Prima opi. fuit dā
 mali quā ec seqt9 gof. et eā d veritate et rigor
 re iur idillincte credit esse verā. Host. aut dicit
 q nichil ad leges de mrimonijs vl seqntibus
 ex cis. Pre. qre mulir puiret si licēcia apli et
 ecclesie tñt. **A**d h nota q vxoz dignatē a vi-
 ro sortit9. vñ vxoz regis d3 appellari regina ē
 ciā p9 mortē regis donec nupserit viro digni-
 tatis infericōis. ff. de senatu femie. **V**trum
 scdm mrimoniū debeat bñdici. **S**cdm mrimo-
 niū licz i se dñderatū sit pfectū sacz. respectu
 tñ pmi mrimoni9 h3 aliqd d defectū sacz. qz d
 est sibi pfectio sigcōis vt dictū ē sup. et rōne
 h3 defect9 bñdictō subtrahit a scdis nupcijs
 xxx. q. i. d. his. et ex e. vir ā. vbi ec alia rō al-
 signat scz q cū alia vice bñdicti sunt scz scdo
 dtrahētes eoz bñdictō iterari n d3. **V**trū se-
 cūde nupcie tā ex pte viri q ex pte mulieris d
 beāt bñdici. puta si mulier aliq q nūq alias d
 traxit dtrahat cū eo q proxem aliā habuit. **S**z
 dicūt aliq q qñ scde nupcie sunt scde ex pte v-
 triusqz vl ex pte mulieris tñ. nullo mō dñent
 bñdici. **S**z qñ sunt scde ex pte viri tñ tunc pñt
 bñdici. qz aliquo mō suat ibi significacō ecū-
 az in ordine ad pmas nupcias qz xpūs et hā
 beat vnā ecclīaz. h3 tñ in vna ecclīa plures pso-
 nas desposatas. **S**z aia nō pōt esse alteri9 sponsa
 q xpi qz cū demone fornicat9 nec ibi ē mrimo-
 niū spūale. Et iō qñ nupcie sunt scde tñ ex pte

virī bñdicūt n aut qñ sunt scde ex pte mulier
 ppter defectū sacz. Et h ē opio tho. et credo q
 cōiter suat. cui opioni dñent bern. i. glo. su-
 pradioti c. vir aut dicens q tales scde nupcie
 bñdici pñt. si h habeat cōsuetudo loci. Et h si
 papa talē cōsuetudiez sciat et n dtrahat alias
 n licz. Cōsentit ecia gof. dicēs. q iterari pōt tal
 bñdictō sicut extrema vñctō. qz bñdictō q sit
 sup hōies nō phibet iterari. i. q. i. man9. Ho.
 aut in sum. sentit q scde nupcie i nullo cau de
 bēt bñdici dūmō alias dtrahētes vl ābo vel
 alter eoz fuerint bñdicti. qz nupcie nō dicūt
 r bñdici ppe s3 psonē. qz cū alia vice sūt bñdi-
 cti nō d3 eoz bñdictō iterari. vt i c. vir aut d
 munis ē em illa bñdictō vtriusqz nec vn9 sine
 altero eā pōt recipe. et iō si alter eoz dtrahat
 scdo nō dabit bñdictō. Et ad illd qd allegat
 gof. q bñdictō q sit sup hōies n phibet itera-
 ri. Rñdet h vñ eē nisi vir phibeat i iure. **A**d il-
 lud vō qd dicit bern. d cōsuetudine. dicit q i sa-
 cris et sacramentalib9 n excusat cōsuetudo. nī-
 si p papā l p ius approbe. **S**i vō duo dtrahāt
 mrimoniū et ābo bñdicāt. deinde añ copulaz
 carnis ppter impedimētū aliqd ppetuū sepe-
 r et ābo dtrahant scdo n bñdicent i nupcijs
 scdis. **S**i vō duo trāseāt ad bigamiā q tñ nūq
 fuerūt bñdicti poterūt bñdici in secundis nu-
 pcijs. et sic nō ē vis de bigamia s3 pōt in bñ-
 dictōe que iterari nō d3. vt dictū ē. h hū. ho.
Capellan9 igit q bñdictōz dtra pmissa dabit
 ab officio et bñficō suspēsus cum lris epī ppij
 ad sedē apostolicā est mittēd9 ex e. c. i. Et vñ-
 t hū. ho. ex h q ali9 q papa dispēfare nō pos-
 sit. **P**ro bñdictōe aut pdicta nichil erigi d3
 a clericis sic nec p alijs sacris. **L**audabil tñ ec
 pia cōsuetudo d3 suari ad quā suādā pñt lary-
 ci p epm cogi ex de symo. ad apostolicam. **D**e
 bēt aut spōsus et spōsa cū bñdicūt illa nocte
 dñere. xxxij. di. c. vlt. et. xxx. q. v. dicit q d
 bēt bñduo l triduo dñere. vtrūqz tñ ē dñit9
 secūdū jo.

Quō agit ad mrimoniū dtrahēdū. **xxxij.**
Onsequēter dñderadū ē d causis matri-
 monialib9 i qbz agit ad mrimoniū diu-
 gēdū. Est em mrimoniū magnū sacm in
 ecclesiā dei. et iō d eo et d causis ei9 dñosce-
 re n pōt de iure cōmuni nisi iudex ecclesiasticus
 vt eps l official ei9 q dicit missus l aliqs ab
 eo specialiter delegat9. vt ex de fri. g. c. i. **S**ed
 et capitulū. archidpcon9. archipbiter. ab-
 bas. vl ali9 mīster ecclesie ex spālī pūlegio l
 spālī mādato epī vl cōsuetudie pscripta h pōt a-
 liter nō sic intellige illd ex d testib9. alber-
 c9 et d testi. cogē. pterea. et q ille due decre-
 dicūt capitulū posse dñoscere pōt itelligi ge-
 neraliter sede vacāte. tñ qz succedit i iurisdici-
 one. tñ ppter piculū aie. **S**z ius alijs suat cō-
 suetudo l pūlegiū spāle. vt ex de fri. finitatis
 rñso. i. h. ho. et cū eo dñent bern. ex de resti.
 spo. i. glo. a. et de excels. p. accedētib9 in glo.
 xl. iij. **S**z qd de pfbitero prochiali. **S**z bñ
 pōt mrimoniū iterdice. vt p3 ex d clā. dñpō. cū
 ihibicō. n tñ pōt d eo dñosce vt p3 ex pdictis
 vñ male dixt dam. dicēs q n pōt iterdicm fieri

nisi ab eo q̄ p̄t agnoscere d̄ hac materia scdm
ho. **N**ota eē q̄ iudex m̄rimoialis d̄z h̄e iurisdicōz ordinarā et delegatā d̄z eē canonū habere sciaz. d̄ pe. di. vj. c. i. et eē de ofan. c. i. q̄. ceterz i ter. et glo. Ita q̄ s̄m host. p̄tatem h̄e d̄z d̄ necessitate aliter snia n̄ valeret. et sciēciaz de agnitate. sic intellige illd̄. eē de ofang. c. i. in fi. Est aut̄ h̄ p̄mo d̄siderādū q̄liter agatur ad diuēdū m̄rimoniū. **C**irca qd̄ vidēdū est p̄mo d̄ duplici mō agēdi et formacōe libelli. scdō d̄ casib⁹ in q̄b⁹ vir nō ē restitued⁹ m̄lieri petēti ip̄m sibi restitui. terciō d̄ casib⁹ i q̄b⁹ nō obstat excepco adulterij q̄n vir sit restitued⁹ m̄lieri. q̄rto de p̄stacōe iuramētū calūnie. q̄nto de p̄tū interrogacōe et snie lacōe. sexto d̄ cau. cōe p̄standa a viro q̄n m̄lier tūm sibi. **C**irca p̄mū sciēdū q̄si m̄lier petat aliquē i virū l̄ ecō uerso vidēdū ē utz ille q̄ agit intētare velit petitorū l̄ possessorū iudiciū. i. an m̄lier dicat aliquē esse suū virū q̄ cū ea d̄traxit et petat eū adiudicari sibi i virū qd̄ ē agere petitorio q̄i agat d̄ p̄petate. An petat eū sibi restitui tāp̄ ab eo iuste sit dimissa quē dicit secū d̄traxisse qd̄ ē agere possessorio q̄z petat sui viri possessorio ad iudicari sibi d̄ q̄ dicit se iuste expulsaz licz ac s̄m d̄suetudinē aliq̄z ecclesiāz nō porrigat libell⁹. tū meli⁹ ē et tuc⁹ s̄m ho. q̄ de ita q̄ is q̄ ipetit sciat a q̄ et sup̄ quo et q̄liter et sic deliberz. q̄z libell⁹ ē d̄ substācia iudicij ar. ad h̄ eē de libel. ob. c. i. et. ij. q. iij. libellon. **A**lter aut̄ d̄z formari libell⁹ si agat petitorio. et aliter si possessorio si em̄ agat petitorio d̄z sic formari agit berthā d̄tra petz dicēs. cum ip̄e eā p̄ ōba de p̄nā d̄spōsauerit. et i eā tanq̄ i vxore d̄senserit et ip̄a i eū. dict⁹ pet⁹ i vxore tenere renuit q̄re dicta berthā petit petruz i maritū sibi adiudicari et cogi q̄ cohibet sibi tāp̄ vxori et eā tractet i lecto et eē lectū affectōe maritali. Et h̄ forma p̄bat eē de spō. c. i. et c. ex pte. **S**z et i h̄ caū iudex aliq̄n p̄cedit ex officio suo. ut eē d̄ spō. ad illd̄. qd̄ p̄t etiam sic formari. Agit berthā d̄tra petz dicēs. p̄ cum spōsalib⁹ iter eos d̄tractis eā carnaliter agnouerit eā ut vxore tenere renuit. q̄re dicta berthā petit eē. ut pet⁹. Si vō agat possessorio sic d̄z formari. Agit berthā d̄tra petrum dicēs. q̄ cū dict⁹ pet⁹ cū ea legitime m̄rimoniū d̄traxit et eā i domū suā traduxerit id̄ pet⁹ ip̄am berthā p̄p̄a temeritate a se abiecit. et q̄i possessorio m̄rimoialis viculi siue sacri spoliavit. vñ pet⁹ ip̄m sibi restitui et se i eādē possessorio reduci in q̄ erat p̄usq̄ eā abieci⁹. ad h̄ eē de diuoz. p̄ero. et de resti. spo. ex d̄q̄stioe. h̄ host. **D**int aut̄ duo p̄dicti mōi agēdi q̄z si mulier agat petitorio. i. petat aliquē dicēs eū esse virū suū. et ille neget. et excipiat d̄tra eā dicēs nō p̄t esse vxor mea q̄z est d̄sangnea mea v̄l affinis v̄l aliud s̄l e impedimētū legitimū obiciat. p̄z tractabit excepco viri quā mulieris petico q̄z p̄bata excepco viri q̄stio p̄cipalis vxoris p̄mit̄ et absolued⁹ est vir ab ei⁹ peticoe. eē de or. d̄g. c. i. Si vō agat possessorio scz petens sibi restitui virū. licz vir dicat nō potes eē vxor mea q̄z es mea agnata l̄ aliud ipedimētū l̄ eē

aliqud̄ em̄ obiciat p̄z fieri d̄z restitucō mulieri q̄ agnosca⁹ d̄ excepco viri. eē d̄ diuoz. p̄ero. et ponit̄ h̄ distinctō eē de resti. spo. l̄ras. **C**irca scdō sciēdū q̄ h̄ scz q̄ vir d̄z restitui mulieri nō obstat aliq̄ excepco fallit i q̄buldaz casib⁹. p̄m⁹ est si mulieri obiciat adulteriū. ut eē d̄ diuoz. gaudem⁹. q̄. sane. qd̄ tācre. rap. et bern. eē de appel. tua. vbi in glo. plura de h̄ dicūt esse v̄z si sit notoriū l̄ si mulier d̄fitea⁹ ut eē d̄ diuoz. significasti. et c. ex l̄ris alias si fuerit occultū nō obstat talis excepco petēti restitucōz. ut eē de resti. spo. itē cūz q̄s. s̄m rap. et c. ex l̄ris. et eē de diuoz. p̄ero. r̄iso. i. licz obstat i petitorio. xxvij. q. ij. agathosa. s̄m ala. et bern. eē de diuoz. significasti i glo. bern. Alij dicūt q̄ in vtroq̄z obstat excepco adulterij etiā occultū dū tū p̄bati possit in breui ar. **C**. de op̄e. l. fi. **S**z aut̄ ho. excepco adulterij cui⁹ p̄bacōes offerūt p̄te petēti restitucōz quo ad thoz ar. eē de resti. spo. l̄ras. q̄. p̄terea. si em̄ infra octo dies p̄bati possit d̄z notoriū li. vj. de sen. ex. solēt. q̄. i. p̄ma. q̄b⁹ elaplus fiet restitucō plena si fides n̄ fuerit facta et sic intelligi p̄t illud. xxxij. q. ij. ecclesiastica historia. Et h̄ intellexit gof. et rod. etiā de adulterio d̄misso p̄z eiectōz. **C**omissus em̄ an non obstat petēti restitucōz cū q̄s autoritate p̄pria dimissus vxore ut dicit̄. eē de diuoz. significasti. et de adulterio intellexim⁹. Et sic s̄m eum viro n̄ licz vxore d̄mittere p̄pria autoritate eē ob eāz fornicacōis. **S**z d̄tradicit ei qd̄ dicitur. xxxij. q. i. dixit d̄ns et p̄ totū s̄m ho. vñ host. distinguunt sic scz q̄ quo ad debitū carnale vxori reddēdū n̄ recōciliat. h̄ ipenitēti iubet d̄ns vxore d̄mitti. sic intelligūt illa capla p̄ iterp̄tacōz scdōz q̄ fecerūt ip̄a. xxxij. q. i. dixit d̄ns. **A**d idē eē d̄ eo q̄ d̄g. ofan. d̄screcōz. q̄. nā et si alias si sciēt eā agnosceret puniri d̄beret ut dicit̄. xxxij. q. i. si q̄s vxorez. et c. se. **P**ermittit aut̄ d̄ns eē nō iubz quo ad aliā mutuā s̄uitatē sic intelligit. xxxij. q. vij. ap̄l⁹. Et quo ad hoc intellige q̄ licz viro et nulli aliq̄ subaudi eo i nito i vxore vidicari. ut. vij. q. i. sicut alterius. **N**ō iubz aut̄ nec p̄mittit q̄z nec de h̄ loq̄t̄ quo ad lucrādū d̄otē l̄ aliā penā q̄ n̄ est infligēda sine iudice. xxxij. q. ij. q̄. in h̄ caplo. s̄m j̄nno. **S**i tū d̄mittat̄ sine autoritate ecclesie obstat ip̄i agēti fornicacōis excepco tū. **N**ec tū pat̄ aliqd̄ p̄iudiciū sibi quo ad h̄ ut ecclesia n̄ audiat ip̄az imo sp̄ audiet eā donec d̄ crimie fides facta fuerit sibi. **Q**uid ergo si vir sit cert⁹ de adulterio vxoris. et eā d̄micere nō possit et iō ab ecclesia q̄ de occultis nō iudicat excōicet̄. **H**̄ sustineat excōicacōz si senciāt eā incorrigibile v̄l recōciliat corrigibile. ut eē de sen. ex. inq̄ficōi. et d̄ resti. spo. l̄ras. q̄. penult. si em̄ sciāt eā incorrigibile puta q̄z eā cū adultero d̄p̄hēdit et ei effrōs dixit q̄ p̄pter eū nō d̄mitteret q̄n cū illo et alijs suā volūtātē faceret. illa sentēcia nō ligabit eū quo ad deū. ad h̄ ar. eē de adulterio. si vir sciēs. et. xxxij. q. i. si quis vxore. **I**et̄ si d̄tra autoritatē eccle l̄z eā d̄mittit ut p̄z ex p̄dictis. m̄l̄ coforci⁹ l̄z h̄ sine autoritate ei⁹ q̄n. l̄. n̄ d̄tradit̄. licēcia ei a d̄no data

nō p̄t auferri di. xxviij. d. his ad fi. **D**ōt g° vir
ob cāz fornicacōis ab uxore omissa eā dimitte
re iudicō ecclesie et p̄p̄a auctoritate. **N**ec mirū
qz ip̄a adultera h̄ facit. ut ex de dona. iter. vi.
et ux. pluriū. **E**t i vtroqz cāu obstat mulieri
excepco. eē quo ad dotē nisi et viro obstat re
plicacō ut ibidē d̄z. et ex de adulterio. itellexi
m⁹ q̄ decretalis h̄ac satis determinat q̄stioz. hec
ho. i. sū. et d̄cordat ibidē. **P**ro. et jnno. ex d̄ sen.
ex. in q̄sticōi. d̄ hac q̄ōne vide etiā sup. e. li. ti.
xj. arti. iij. q. v. iure p̄p̄o rē. **S**z videt q̄ etiā
si adulteriū uxoris omissuz ab ea p̄ dimissioz
sit notoriū vir deat restitui sibi qz dedit ei ma
teriā adulteradi. q̄re ip̄tetur sibi ar. xxviij. q. ij.
si tu abstines. **S**z contrariū ē om qz mulier ad h̄
nulla addicōe d̄z adduci. xxviij. q. v. ita ne. **N**ec
ei d̄z ignoscī q̄ p̄textu paupertatis vitā turpissī
mā ducit. ff. d̄ ritu nup. palā. §. nō ē. h̄ bñ. ex
d̄ diuoz. significasti. i. glo. a. **S**cd⁹ cā⁹ est si v
xor recesserit p̄p̄ia volūrate. ex d̄ adul. itelle
xim⁹ qz tūc n̄ ip̄a s̄ vir d̄z poti⁹ spoliat⁹. xxviij.
q. i. d̄ bñd̄ctō. s̄m rap. et jnno. jnno. tñ et ec
bñ. notat ex d̄ diuoz. significasti. q̄ ec i h̄ cāu d̄z
vir restitui m̄liri. qz eo ip̄o p̄ rōiē n̄ admittit.
d̄ possessioe expelli. ff. d̄ acq. po. clā possidero.
§. vl. h̄ id vult jnno. et s̄l̄r s̄m bñ. ex de resti.
spo. lras. **E**t ec s̄m ho. si vir uxore a se ip̄uler
nichilomi⁹ eā repetere poterit qz eo ip̄o q̄ eaz
repetit et ip̄a n̄ vult ad eū redire eū itelligit
spoliaste. ex d̄ adulterio. itellexim⁹. **S**z nun
q̄d a viro petere p̄t expēsas q̄s facit postq̄ ab
eo recessit s̄m d̄z bern. ex d̄ diuoz. significasti. q̄
n̄ cū vir n̄ repulerit eā. s̄ si eā reuertente n̄ ad
mittat postea tenet. s̄z ad expēsas q̄s fecit ex
quo eā videntē n̄ admittit idē d̄c host. **T**erci
us cā⁹ ē qñ vir p̄leq̄t mulierē odio capitali et
tāta ē seueria. vñ q̄ mulieri n̄ p̄t securitas sus
ficēs p̄uideri. tūc em̄ n̄ d̄z mulier viro restitui
s̄z poti⁹ i domo alic⁹ honeste m̄rone vsqz ad fi
nē cāe seq̄strari. ut ex d̄ resti. spo. lras. §. vl. et
c. ex trāmissa. **Q**uare cā⁹ ē si mulier dicat se
v̄giez eē et r̄ligioz velle irare. tūc ei d̄z restitui
cō differri. ita tñ p̄ infra t̄p⁹ certū itret. petēs
em̄ restitucōz necessario h̄z duo p̄bare. s̄. q̄ cū
ea d̄traxerit. ut ex d̄ resti. spo. ex p̄te. **E**t q̄ eaz
agnouerit ut ibidē. c. ex trāmissa. et d̄ spō. cū
locū. **Q**uare cā⁹ est qñ obicit excepco rei iur
dicatē a q̄ n̄ est appellatū. tūc em̄ n̄ d̄z restitui
nisi p̄mo de illa snia agnoscat. ar. ex d̄ offi. d̄
le. cām m̄rimonij. **S**z q̄d si ecclesia decepta
diuorciū celebrauerit deinde h̄o sacros ordines
recepit et postea iuuenit q̄ ecclesia decepta fu
it nūq̄d restituet uxori eū repetēt. **S**z q̄ sic ni
si potuerit ad cōtinēciā iduci. qz ec monachus
restituet ei. ex de fri. fr̄nitatis. et de sen. et re
iudi. lator. **E**t tenebit iste uxori debitū petēt
reddere s̄z n̄ d̄z petere. qz q̄ntū i se ē solēmsau
votū de h̄ vide s̄ ti. x. arti. ij. et ti. xj. arti. ij. **Q**
uid si n̄ r̄petat illū. nūq̄d ille repetere pote
rit eā s̄m d̄z rod. q̄ n̄ qz p̄iudicauit sibi p̄ susce
pcōz ordis sacri. **Q**uid si et ip̄a sit igressa mo
nasteriū aliter n̄ igressura n̄ qz credebatur diuor
ciū iuste celebratū. nūq̄d op̄ta veritate poter
repetere vix factū subdyaconū l̄ monachū s̄m

det rod. p̄ n̄ qz cā flā n̄ ipedit monachat⁹ vo
tū ar. ex d̄ votis magne. et de d̄uer. diu. ex p̄te
flu. tñ notat. xxviij. q. ij. agathola. p̄li vterqz
diuigū p̄ eo q̄ credit altex eē mortuū intrat
monasteriū op̄ta postea veritate repetere p̄t
vterqz reliquū. q̄ neuter eo aio itrauit ut mo
nach⁹ fieret si alter viueret. **E**t p̄t exēplū de
uxore que credēs virū suū esse mortuū nup̄ie
alteri a q̄ tenet recedere agnita veritate po
stea d̄ vita p̄mi viri. **S**ext⁹ cā⁹ ē si obiciat cō
sanguinitatis ḡd⁹ i d̄ma lege phibit⁹ s̄z lenit.
xxviij. et pat⁹ sit icōtinētū p̄bare. **I**n h̄ em̄ casu
licet restituat q̄ ad cohabitacōz n̄ tñ q̄ ad co
pulā carnalē. recipi tñ d̄z ad tutelā iuramētuz
ab excipiente q̄ ip̄e h̄ n̄ obiciat maliciē. **S**i at
nō sit pat⁹ p̄bare incōtinētū tūc d̄z plene resti
tui. et ad h̄ d̄z p̄ excōicacōz cogi quam tñ uxoz
d̄z h̄uilit̄er tolerare negādo viro thoz. si scī
at eū esse agnatū suū donec p̄bacōes offerat
et tūc absolui d̄z p̄stīto iuramēto q̄ p̄bit man
datis. **S**z an̄ p̄ mādet illi aliq̄d sub debito iur
ramētū debet p̄bacōs recipi et snia ferri. **E**t id
est n̄ quocūqz ḡdu cōsanguinitatis s̄m bern. ar.
ex de resti. spo. lras. ad fi. de h̄ ec bern. ex de
diuoz. porro. i. glo. **S**ep̄im⁹ cā⁹ ē qñ excipi
t⁹ de alia spoliacōe. tūc em̄ p̄mo agnoscat de
excepcoe. **E**t si illa p̄bata fuerit nō fiet restitu
cō nisi p̄mo ille restituat. ex de ordi. d̄g. c. vl.
Pro die tñ cautū ē iure nouo p̄ jnno. q̄ si uxoz
excipiat d̄tra vix petēt restitucōz uxoris de
spoliacōe rex. oim ab eo fctā. nichilomi⁹ tñ ē
restituēda. sicut et petēt restōez rex ecclesia
sticarū ablatāz n̄ p̄t obici spoliacō rex p̄iua
tāz ex de resti. spo. frequēs. **V**n̄ optet q̄ spolia
cō p̄p̄oita i modū excepcois sit eiusdē generis
cū spoliacōe p̄p̄oita i modū actōis. **O**ctau⁹
cā⁹ ē qñ p̄ponit spoliacō i modū excepcois.
tūc em̄ n̄ fiet restitucō. qz i h̄ nō agit sed tñ a
ctoz ab agēdo repellit. ex d̄ ordi. d̄g. cū dile
ct⁹. **N**on⁹ cā⁹ ē qñ mulier cui⁹ restitucō pe
tīt ē mior. xij. an̄. ex d̄ resti. spo. ex p̄te. **D**
ecim⁹ cā⁹ ē si cohabitare nolit sine cōtume
lia creatoris l̄ si p̄trabat eā ad peccatū mortu
le. tūc em̄ negat ei restitucō. vl̄ si sit spoliat⁹
d̄tra ordinē iur̄ ex de diuoz. q̄nto. et c. gaude
m⁹. §. q̄ aut̄. **E**t idē ē s̄m host. si vehemēter de
heresi sit suspect⁹. **P**redictoz casuū aliquos
p̄t bern. ex de lite n̄ d̄testata. ad h̄ in glo. d̄.
p̄t em̄ ibi casuz p̄mū. terciū. q̄rtū. sextū. et de
cimū. **I**n oib⁹ alijs casib⁹ vir est restituendus
mulieri petēt ip̄m restitui sibi et ecōuerso sine
aliq̄ excepcoe. dūmō fuisse se p̄bet i possessioe
et a viro spoliatā sine iuris ordie. **E**t q̄ h̄ duo
p̄bare debeat p̄bat ex de offi. dele. d̄sultacō
nib⁹. et q̄ si sunt le. causam. sedo.

In circa terciū sciēdū q̄d h̄ q̄d dictū ē i p̄mo
cāu s̄z q̄ diuigi petēt sibi diuigē suū resti
tū obstat excepco adulterij fallit i plurib⁹ ca
sib⁹. **P**rim⁹ ē cū is q̄ agit obiciēs s̄z adulte
riū ip̄emet etiā d̄micit de fornicacōe. ex de
diuoz. significasti. **S**ecūd⁹ cum vir p̄stīuit
uxore ut ex d̄ eo q̄ d̄g. d̄fā. discrecōz. **T**erci⁹
ē cū m̄lir credēs vix mortuū alteri nub⁹ quā
vir rediēs t̄c̄pe tē sine fornicacōis excepcoe

nisi sciēter cū scōo viro stetit postq̄ de p̄mo sci
uit. vt. xxiiij. q. ij. cū p̄ bellicā. et c. si vgo. Et
in h̄ cau s̄m h̄st. credit sacro vxoris h̄to re
spectu ad honestatē et alias p̄bables dictu
ras vt eadē. q. in lectū. ar. xxv. q. iij. ex ordi
naria. ¶ Quare? cū q̄s flō simulās se vix. alie?
mulieris lectū ei? intrauit et eā agnouit. vt i
dicto c. in lectū. ¶ Quare? cū vi fuit oppressa
xxij. q. v. p̄ osito. qd̄ intelligi s̄m rap. et gcf.
de vi absoluta nō de cōdīcōnali. vt. xxij. q.
vij. oēs accusacōes. ¶ Sext? ē qn̄ vir vxorē p?
adulterū omissū sibi recōciliant v̄l eaz publi
ce adulterantē sciēter i dōrcio m̄moiali re
tinuit. vt. xxij. q. i. c. i. et. ij. Nemo ei mores
reprobabit quos sēl approbavit. vt. ff. de ad
ulterio si vxor i fi. In quo cau vir ē re? lenoci
nij scz qn̄ sine recōciliacōe sciēter retinet tale?
Et qn̄ recōciliat eā sibi ipa d̄z duob? v̄l trib?
ānis p̄nit. et q̄diu p̄nitet vir abstineat ab
ea. vt. xxij. q. i. si q̄s. et c. cū apud. Et si n̄ p̄se
uerat i adultero s̄z p̄nitet p̄t vir eā p? p̄niam
retinere. vt e. q. n̄ cric. Nec eo iuito p̄t mulier
religionē itrare qz p̄t eā iuitā cē si snia sit lata
recōciliare. et eā ifra duos annos a religione
quā itravit reuocare. vt ex d̄ ouer. diu. gaude
m? Nec tñ d̄z eā sepe recōciliare. vt ex d̄ adul.
si vir sciēs. s̄m h̄st. jo. etiā notat. xxij. q. vj.
c. i. q̄si vir sibi recōciliant vxorē adultera. et
ipe vir postea adulteret vxorē eū p̄t de adulte
ro accusare. et vir cōtra eā n̄ p̄t excipe qz licz
sit adulterata tñ p̄ recōciliacōe exceptō est re
missa. ff. d̄ edil. edic. q̄nt. §. v̄ditōr. ¶ Septi
m? ē. qn̄ aliq̄s infidelis diugē ifideli dimitte
q̄ recepto libello repudiij s̄m suū ritum alteri
nubit vtroqz em̄ postea ad fidē ouerso vir te
net eā recipe nō obstat q̄ ab alio cui nupse
rat cognita fuit. sec? ē si cū alio fornicata fue
rit. vt ex d̄ diuor. gaudem? §. penl. et vl. Oēs
aut̄ p̄dicti cā? p̄ter septimū. notat̄ ex d̄ adul
terio. intellexim? i glo. si.

Quare q̄ntū scz p̄stacōz iuramēti calūnie no
ta q̄ ois agēs h̄z p̄bare necessario suā in
tencōz ex vt bñ ecc. vt nr̄z. Et iō porrecto libel
lo dari obent iducie d̄liberatozie. vt. iij. q. iij.
offera? Die at̄ adueniēte aut ec̄ añq̄ dies affi
gnet iurabit q̄libz mādatiō ecclie stare et veri
tatē dicere sicut d̄suetudo general̄ obfuit vt
ex d̄ appel. q̄stīōz. licz sacm calūnie i his spi
ritualib? nō p̄stet. vt ex d̄ iuram. calū. l̄is.
Nā h̄ iuramētū scz d̄ veritate dicēda putat ho.
esse vex i oi cā. vt. i. q. ij. si vex ē. et ex d̄ iur
reiu. ex l̄is. et tñ q̄libz d̄z rñdere s̄m q̄ credit
esse vex. nec deierat si res aliter se h̄eat. De h̄
tñ scz vex i cā m̄monij sit deferēdū iuramētū
est d̄conuersia inter iurispitos. dicūt em̄ qdam
q̄ nō qz iute nupcie tristes exie? consueuerūt
h̄re ex d̄ spō. cū locū. Et optie facit ad h̄ ex d̄
testi. sup eo. cū ibi nō p̄sit testiōniū mulieris
in assercōe filie alter? exnee femie. ex d̄ iur.
iur. mulier. Flo. aut̄ dic q̄ nō ē deferēdū iura
mētū itatim d̄tra m̄monij qz nō ē credēdū ec̄
si abo d̄fiteat̄ d̄tra m̄monij. sec? est si flēt p̄
m̄monio. nisi pet? alij m̄monio p̄iudiciū v̄l
p̄bari possit legitimū ipediūtū. tūc em̄ est as

credēdū. ex d̄ eo q̄ d̄g. sup eo. et ex d̄ clā. def.
c. i. et. ij. et d̄ d̄lan. c. i. Vñ dic q̄ meli? ē et tur
ci? q̄ deferat iuramētū ei q̄ asserit m̄monium
eē d̄tractū. h̄nti testē vnū bonū. Nam et si vir
valde diues eēt et potēs et nobil̄. et m̄r pau
p̄ h̄ pulcra petēs eū h̄et vnū bonū testē et cū
exceptōe maiorē deferēdū eēt sacm s̄m h̄st.
m̄lieri h̄st. licz paupi. maxie alijs admicul
iterueientib? vt si sepi? eā de stupro sollicitas
h̄. vt ex d̄ sepul. ex p̄te p̄tū l̄ si testē vnū h̄et
testificatē q̄ iurassz eā ducere vxorē certo tpe
et ex d̄fessioe vtriusqz d̄staret q̄ p? illd̄ ex? co
pula carnalis secuta fuisset n̄ cū alia añ copu
lā illā d̄traxissz. ad h̄ ex d̄ spō. is q̄ fidē. et d̄ o
di. appo. p̄ tuas. P̄tāc op̄i. fulcit ho. iurib? ex
de spō. inuenis. et q̄ m̄monij ac. pos. vider?.
et de sen. et re iu. c. si. et d̄ re. iur. estote. Et rñ
d̄z ad d̄traria Ad id̄ ei scz q̄ m̄uite nupcie rē.
dicit q̄ poci? erūt volūtane qz cogē vir nolēs
caritatiue p̄ excōicacōz vt d̄ nolēte fiat volēs
vt ex d̄ spō. ex l̄is. ij. Et qd̄ d̄z i c. mulieri. p̄
bacōs alias nō h̄nti subaudit scz p̄ter p̄p̄iū la
c̄mētū. v̄l n̄lla p̄bacōe facta v̄l semplena q̄a
m̄i? honesta l̄ suspecta. p̄ h̄ac op̄i. i dubio p̄
m̄monio stat? tucior via eligit̄ et picl̄m aie
vitat̄. h̄ et plura alia adducit ho. p̄ ista op̄io
ne i sum. sua rubrica de iuramēto asserorio

Quare q̄ntū scz p̄ciū iterrogacōz et snie la
cōz nota q̄ p̄mo d̄z iterrogari agēs. scōo
re? vex. s̄m vā q̄ d̄tinēt in libello Et si vterqz
asserat planū ē q̄ eis iūge? p̄ sil reuertat̄ nisi
obfistat aliqd̄ ipediūtū legitimū. vt ex d̄ d̄sā.
c. i. Et iterrogabi? alteruter adultero p̄nte ar.
ex d̄ iudi. acti. Aliter d̄fessio n̄ p̄dēssz. S̄z qd̄az
singillati secrete siue seorsuz iterrogāt eos et
male si iterrogāt i forma iudiciij. nisi forte iur
dex cau? hoc faciat ad extorquēdū meli? ve
ritatē. Nec aduocat? rñdere d̄z ad fctm. vt ex
d̄ iudic. pastoral̄ Et si qd̄ p̄babiliter dubita
uerit iducias ipetrabit. h̄ h̄st. Si g? re? d̄fesi
sus i iudicō fuerit qd̄ actor p̄p̄it stādū ē eius
d̄fessio. nisi p̄ d̄fessionē illā fieret p̄iudiciū
m̄moio time? ei tūc colludiū. vt ex d̄ clā. de
q̄ nobis. et de eo q̄ d̄g. sup eo. Vñ si ibi agitur
ad dissolucōnez m̄monij tūc credit̄ d̄fessio
p̄ciū. xxv. q. vj. si duo. Si vō agat̄ ad sepacōz
thorij p̄tertu fornicacōis stat? d̄fessio ei? q̄ d̄
sua fornicacōe d̄fiteat̄. ex d̄ diuor. ex l̄is. S̄z
q̄re i h̄ cau stat? d̄fessio diugū et n̄ i p̄dicto.
Rñd̄z gōf. q̄ i h̄ cau n̄ timeat̄ de collusioe cum
diuges maeant sepati occasioe adulterij ita q̄
neuter altero viuente cōtrahere p̄t. xxij. q. i.
dixit. h̄ i p̄cedētū cau timeat̄ vt sup dictū est
S̄z nūqd̄ id̄ ē si fiat p̄iudiciū m̄monio spūali
vt si mulier facta mōial d̄fiteat̄ se eē vxorē a
lic? eā r̄petētis. h̄ p̄no. notat. ex d̄ rap. cū
cāz. et etiā bern. et gōf. q̄ i h̄ cau stādū ē d̄fōi
m̄liens. et d̄z restitui viro repetētū Per h̄ ei n̄
li sit p̄iudiciū nisi libimetipi nec credēdū ē eol
imemores eē sue salutis. xij. q. i. scim? Aliud
tamen debet esse de rebus quas h̄mōi mulier
monasterio dedit. Sed cōtra h̄ obicit ho. q̄si
credere? d̄fōi diugū i p̄iudiciū m̄monij spūa
lis et pro carnali m̄lā et m̄lte religiōz exrenē

Et iō dicit q̄ i c. cū cām. est alia rō sc̄z q̄z osta-
bat d̄ m̄rimoniō otracto añq̄ intrass̄ monaste-
riū. subaudi et d̄ traductōe in domū. subaudi
eē et fuit inspecta et iuēta corrupta. et p̄sumē
dū ē ab eo sic corrupta Ideo i h̄ dubio tucius
ē solue m̄rimoniū spūale q̄ carnale. breuiter
tñ illō putat bern. arbitrariū esse vt sc̄z bon⁹
iudex attēdat zc. vt in c. se. i. q. illa. esto q̄ cō-
iuges zc. et i. q. illo. ep̄us eē ex officio zc. Qui
dā rō exponit i p̄dictō c. cū cāz l̄ p̄cedētes q̄
sic nō credit⁹ diugib⁹ cōfiteb⁹ otracta m̄rimoi-
uz carnale sic nec religioso otracta m̄rimoniū spi-
rituale quo ligat⁹ ē religioni. ex de regulari-
b⁹ vidua et. xxvij. q. ij. q̄ ierogastū. Cui ei in-
ferior erit lex dīna. xij. q. ij. cū deuotissimā. Si
vō re⁹ interrogat⁹ i iure neget qd̄ p̄ponit⁹ p̄-
bare d̄z q̄ p̄ponit. et si n̄ p̄bet succubū. ex d̄ iu-
reiur. c. vl. et re⁹ oīno absoluit⁹. nō tñ otracte
re cū alio p̄hibet⁹ nec etiā licēciat⁹ s̄ sue con-
sciēcie relinq̄t⁹ sc̄z a iudice q̄ dubitat de facto
vtrū otractat l̄ n̄. vt ex de iureiur. mulieri. Et h̄
est v̄m i foro iudiciali. In foro vō p̄niali di-
cet⁹ ei. q̄ n̄ latē⁹ otractat otracta osciāz. h̄ dico
qn̄ ē q̄stio de otractu Si vō p̄bet otractū et a-
gat petitorio d̄z cogi copulari sibi re⁹. nisi ha-
beat aliquā legitimā excepcoz Si vō agat pos-
sessorio et n̄ excipiat⁹ otracta eū restitui d̄z ad oia
q̄b⁹ se spoliātū p̄bauerit et ita vt sc̄z gaudeat
pacifica possessione et plena securitate. vt. iij.
q. i. reintegrāda

Quoniam sextū sc̄z caucōz p̄stādā a viro qn̄ mu-
lier timet sibi nota q̄si mulier dicat se ha-
bere vix suspectū q̄ eā i p̄sona l̄ ib⁹ ledat dū
mō verilez cām ostēdat q̄re suspectū eū h̄eat
spectat ad iudicis officiu⁹ iubere cauere sibi
caucōe sufficiētī q̄ vir eā tractabit i lecto et i
mēsa et i alijs sicut vir tractare d̄z mulierē. et
q̄ nō ledat eā i p̄sona l̄ reb⁹ l̄ aliq̄ mō deho-
nestabit eā. salua tñ correctōe honesta et ma-
ritali Et h̄ac caucōz d̄z vir p̄stare p̄ iuramētum
xxij. q. i. de b̄ndictō. Forma aut iuramēti ē h̄
dicz em iudex viro. ab hac die i ātea istā cōiu-
gē tuā quā iniuste dimiseras ita tenebis sicut
vir d̄z vxorē suā tenere i dilectōe debita et di-
sciplina. nec eā a te p̄ aliq̄ malū i genū sepa-
bis. nec ea vinēte aliā accipies sic te deus ad-
iuuet et h̄ sancta dī euāgelia. xxxv. q. vj. ab i-
sta die Si vō mulier n̄ ofidat de iuramēto viri
q̄ forte pax timet iuramētū caucōz illā vir p̄-
stare d̄z quā magis timet sc̄z pignozatiā vl̄ si
deiussoriā sub p̄missa p̄ea. ar. ex vt lite n̄ otes.
qm̄ frequēter. q. vl. et. xxij. q. iij. ea vindicta
Et i his iudex ex p̄sonis d̄ctā et f̄ctā pensabit
vt. c. si q̄s impa. maledi. l. vna. **Q**uid si mu-
lier egit possessorio et succubuit i cā. nunquid
p̄t agere petitorio **N**ē q̄ sic. s̄ si egit petitorio
et succubuit n̄ p̄t postea agere possessorio. si ve-
ro incepit agere petitorio. nō tñ p̄git et non-
dū est renūciatū testib⁹ nec plene liquet d̄ cā
p̄t dimittere iudiciū petitoriu⁹ et icipe possesso-
riū. ex de cā pos. pastorat

**De accusacōe m̄rimoniij p̄pter
oſangnitatē vl̄ affinitatē ti. xxiiij.**

Deinde oſiderādū ē q̄liter agit⁹ ad diri-
mēdū m̄rimoniū Et q̄z accusacō p̄cede-
re d̄z diuociū Ideo p̄mo oſiderādū est
de accusacōe Et p̄mo de accusacōe q̄ fit ad di-
rimēdū totaliter m̄rimoniū p̄pter aliq̄d p̄petu-
uz ipedimētū. sc̄do de illa q̄ fit ad ſepandū tho-
rū p̄pter adulteriū Impedimētū aut m̄rimoniij
p̄petuū aut ē ſme peccato diugum. vt frigidi-
tas artacō. maleficiū et erroz Et i tali impedi-
mēto ſoli diuges admittūt⁹. ar. de erroze ex d̄
diu. ſer. p̄posuit ar. de alijs ex de frig. oſulta-
cōi Et de diuociō p̄pter tale ipedimētū vltio
aget⁹ ifra Aut ipedimētū illd̄ iducit peccatuz
vt oſangnitas et affinitas. et d̄ hoc p̄t dicetur
Circa h̄ aut p̄mo vidēdū ē q̄ m̄rimoniū accu-
ſare p̄nt p̄pter tale ipedimētū. sc̄do q̄ teſtificari
p̄nt otracta ipm. terco quō h̄moi accusacō fieri d̄
bet **C**irca p̄mū ſciēd̄ q̄ accuſare p̄t m̄rimo-
niū p̄pter ipedimētū p̄petuū qd̄ iducit p̄ctm̄
diugū ad plenū diuociū q̄ſquis nō p̄hibetur
p̄hibet⁹ aut generaliter omnes exnei quouſq̄z
ſunt aliq̄ de cōſangnitate diugū qui velint et
poſſunt accuſare ipm Deficiētib⁹ aut oſagneis
admittūt⁹ ātiq̄ozes et veneracōzes vicini q̄b⁹
eadē p̄pinq̄tas ſit nota Et eſt illd̄ ſpāle. p̄ ad
accuſacōz m̄rimoniij admittūt⁹ oſanguinei. vt
p̄t et m̄ ſozoz et fr̄. patru⁹ et auūculus. amica
et matertera Rō hui⁹ ē q̄z q̄libz genealogiam
ſuā teſtib⁹. iſtrumētis. et recitacōe maiorū ſci-
re laborat. ex q̄ m̄rimoniū ac. poſ. videt⁹ nobis
Sec⁹ ē in cauſz criminalib⁹ et in alijs contra-
ctib⁹ In his em p̄t n̄ recipi⁹ in teſtimoniū p̄co
filio nec ecōuerſo. p̄dictū tñ c. videt⁹. ſm̄ b̄n̄.
ibidē nō loq̄t⁹ d̄ teſtificacō p̄ ipo otractu. q̄
ſi exnei intereſſz ita b̄n̄ ſciēt ſicut p̄t et mater
an tūc adiucē otractiſſent. ſz loq̄t⁹ de teſtificā-
do vtrū aſſit oſangnitas. oſueuit tñ a plurib⁹
induci q̄ pater et mater admittūt⁹ ad p̄bandū
ipm otractū m̄rimoniij. h̄ bern. Hodie tñ vt di-
cit ray. exnei admittūt⁹ ad accuſacōnez m̄rimo-
niij i m̄lis loc et i p̄pinq̄s exnib⁹ q̄ h̄ p̄nt qd̄
tñ male ſit ſm̄ hoſ. dū tñ ſupſint p̄piq̄ hoſti et
ātiq̄ et bone fame. q̄z tūc exnei ſunt ſuſpecti. ſz
ſi tales deficerēt. tūc etiā vicini bone fame d̄-
berēt admitti. ſic intellige illd̄ ex de cog. ſpi-
tua nos qd̄ intelligit hoſt. niſi fama crebreſce-
ret tūc em eē exnei eſſent admittēdi Vir etiam
et vxor accuſare p̄nt m̄rimoniū ex de cōſang. n̄
debz. q̄. p̄hibicō **D**one q̄ aliq̄s tpe otract⁹
m̄rimoniij ſc̄z qn̄ bāna ſm̄ oſuetudiez in eccle-
ſijs debēt tacuit et poſtea vult accuſare nūq̄d
p̄t **N**ē ſup h̄ ex q̄ m̄rimoniū ac. poſ. cū in tua.
diſtinguit⁹ q̄ſi tpe denūciacōis p̄miſſe iſ q̄ iaz
diuictos ipedit ex dyoc. erat vl̄ alias denūcia-
cō ad ei⁹ noticiā puenire nō potuit q̄z ſana m̄-
te nō exiſtebat. vl̄ tā puer erat q̄ talia nō op̄-
hēdebat vl̄ alia cā legitimā eum impediēbat
Eius accuſacō d̄z audiri. alioqn̄ ſi rōnabiliter
p̄ſumat⁹ q̄ denūciacōz publice factā idē exn̄s
in ipſa dyoc. non ignorauerit. tanq̄ ſuſpectus
debet repelli. niſi iurauerit q̄ poſtea didice-
rit ea que obicit. et ad hoc ex malicia non p̄o-
cedat. q̄z tūc etiā ſi didiciſſet ab illis q̄ denū-
ciacōis tpe ſiluerūt nō debet ei claudi aditus

accusandi. qm̄ et si illos silēcij culpa repelle-
ret. ille tñ remoueri nō possz cū culpabilis nō
essz. sic tñ illi r̄pellerēt a testificādo sic et iste
ar. ex de testi. licz. ij. **R**acō hui⁹ diuersitatis ē
qz accusator nō pbat. s̄ test. et ita testis p̄iudi-
ciū m̄imonio pat. s̄ hō. et bern. sup dictuz c.
cū i tua. et glo. fi. **S**z nūqd̄ taciturnitas tal
impedirz statim elapso termino ab accusando l
denūciādo. **S**z jo. dic̄ qz h̄ taciturnitas cū q̄
daz t̄pamēto d̄z intelligi. ar. ad h̄ ex de loca. c.
vlt. et p̄nl. **B**n̄. vō credit qz q̄diu res ē integra
potest et d̄z admitti. **C**ōtracto vero m̄imonio d̄
p̄nti nō videt̄ audiēd̄ tamq̄ suspect⁹ si prius
potuit ipedimētū denūciare. ex q̄ ma. ac. pos.
cū in tua. in glo. h̄ idē vult hō. **T**aciturnitas
vō ip̄oiz d̄trahēciū n̄ p̄iudicat eis ex de testi.
spo. ex cōquestione **Q**uid si iō tacuit qz p̄bacō
nes patas n̄ hūit. v̄i qz n̄ sit repellēd̄. ar. ex
de d̄sang. c. i. **S**z cōtra qz nudo v̄bo potuit im-
pedire. v̄i ex de spo. p̄terea. ij. s̄m hō. et bern.
sup illd̄ c. cū i tua. **E**st qz ābo diuges cōfi-
teat̄ qz erāt inter se affines anq̄ d̄traherēt m̄i-
moniu et de h̄ ec̄ sit rumor siue clamor vicinie
nūqd̄ ex h̄ m̄imoniu dirime⁹. **S**z qz **A**n̄si affine
p̄bacōs fide digne. ex de eo q̄ cogno. d̄sang.
sup eo **E**t rō reddit̄ ibidē vt colludij piculuz
euitet̄ **E**t intelligit̄ h̄ s̄m hō. in foro iudiciali
nā in p̄niali stabit̄ d̄fessionem diugū v̄l diug. et
iniūget̄ eis ne inuicē misceat̄ vt ex de eo qui
d̄g. veniēs. **V**n̄ videt̄ s̄m hō. qz bon⁹ iudex
attēdere d̄z v̄t bona fide fiat d̄fessio cōtra ma-
trimoniū sc̄z ab eo qui stat p̄ m̄imonio **E**t tūc
ei stat̄ vt i c. veniēs. al̄ cōtra. vt in c. sup eo. et
de eo q̄ cog. veniēs. et de diuoz. ex l̄ris. **E**t in-
tellige s̄m qz inuit̄ i c. sup eo. i tex. et dicit̄ i
glo. a. et d̄ctm̄ ē s̄. li. iij. ti. xvj. q. v. l. **A**liud ē
rumor et aliud ē fama. v̄n si fama publice cō-
fessionem diugū d̄sentiret b̄n̄ dirimere⁹. vt dicit̄
in eadē glo. ar. xxxv. q. vj. si duo **Q**uid si in-
ter diuges sit pentela publica et notoria nun-
quid p̄nt abinuicē separi auctoritate p̄pria **S**z
qz nō ex de diuoz. porro. qz diuozciū est pena
et pena nō est nisi p̄ iudicē inferēda. xxxij. q.
ij. s̄. in h̄ **Q**uid si inter eos sit pentela maīse-
sta l̄ publica et nō sit q̄ accuset̄ **S**z ep̄s d̄ offi-
cō suo tale m̄imoniu dissoluere d̄z adhibita ḡ-
uitate. vt in c. porro. s̄. ij. **Q**uid si parēcela n̄
sit maīfesta l̄ publica et tñ fama **S**z s̄m glo.
ibidē. ep̄s ex officio suo inquirere et d̄pellere
possz vt q̄cūqz veritatē sciret testimoniū phibe-
ret. xxxv. q. vj. ep̄s i smodo et ex d̄ testib⁹. p̄ze-
terea. p̄mo q̄libz denūciare tenet̄. ex de cog.
sp̄i. tua. **S**z nūqd̄ is q̄ ab accusando repellit̄
ad denūciacōz admittet̄ **S**z s̄m hō. v̄bicūz
qz q̄s i matrimonio p̄pter suspicōz repellit̄ ab
accusando. repellit̄ et a denūciādo. ex de ac-
cusa. cū oporteat. et c. sequētib⁹. h̄ idem vult
gof. **Q**uid si m̄imoniu sit d̄tractū nulla p̄e-
missa denūciacōe aliqb⁹ p̄nib⁹ qñ d̄trahitur
et sciētib⁹ ipedimētū et nichil obiciētib⁹. nū-
quid isti postea debēt admitti ad accusandū et
testificandū cōtra ip̄m p̄ mortē v̄l ec̄iā iuita. **R**e-
spōd̄z bern. ex de clādest. d̄spō. cū inhibicō i
glo. e. qz nō. qz nō videt̄ suspicōe carere. d̄nū

ciacō ei nō fit nisi p̄pter ignorātes **E**p̄s ec̄iā ex
officio suo p̄t inq̄rere qñ aliq̄s accusat et n̄ l̄p̄
defēsor apparet ar. ex de offi. o. c. i. **I**udex at̄
qñ ex officio suo p̄cedit actore apparēte et de
fēsoze nullo d̄pente d̄z esse caut⁹ **D**ebz em̄ at-
tēdere v̄t diuges se diligāt adinuicē vere
et tūc cōfessio āboiz cū alijs admiculis p̄iudi-
ciū p̄stat. v̄l fictē et tūc ec̄iā nullā p̄sumpcōez
inducit s̄m hō. **A**ttēdere ec̄ d̄z. v̄t accusa-
tor l̄ testis sit notori⁹. excōicat⁹. sac̄leg⁹. for-
nicator. v̄surari⁹. et sic eū ex officio suo repel-
let. ar. ex d̄ testib⁹. testimoniū repellit ec̄iā eū
si accuset p̄pter turpē q̄stū. ex q̄ m̄imoniu ac-
pos. significat. **A**ttēdat ec̄iā si sit fama qz sint d̄-
sangnei. qz ad h̄ admiculū p̄bz ex de spo. cum
in tua. **E**t sp̄ i dubio p̄ m̄imonio iā d̄tracto iur-
dicz. ex de testib⁹. licz. ij. **T**estis at̄ repellit̄ si
iurare nolit. ex q̄ m̄imoniu accu. pos. a nobis
q̄ntecūqz sit religionis. ex de testi. nup. **N**ec h̄
p̄tes renūciare valēt ar. ex de eo. q̄ d̄gno. sup
eo. **D**z at̄ testis iurare qz veritatē d̄ v̄traqz p̄te
nec gr̄a l̄ pecūia l̄ amore l̄ odio mot⁹ dicz. vt
ex d̄ testi. quociēs **A**lia ec̄iā q̄ p̄nēt ad testiū
receptōz et exaiacōz diligēter ibi h̄uari d̄bēt.

Seq̄t̄ videre d̄ sc̄do. s̄. q̄ p̄nt testificari. et q̄
n̄ cōtra m̄imoniu p̄pter h̄moi ipedimētū
Circa qd̄ sciēd̄. qz om̄s q̄ admittūt̄ ad accusan-
dū admittūt̄ ec̄ ad testificandū. d̄mō sint al̄s
p̄sone legitime ad testificandū **E**t ec̄iā q̄ phibēt̄
ab accusando. s̄. q̄ erāt i d̄poc. qñ bāna fiebāt
s̄m formā illi⁹ c. cū in tua. phibēt̄ et a testifi-
cādo **N**otādū vō qz fiat accusacō sup fede-
re m̄imonij sc̄z p̄ diugēdo v̄l dirimēdo vt qñ
nullū m̄imoniu eē d̄z p̄pter d̄sangnitatē l̄ ad
p̄petuū ipedimētū p̄t cōtra d̄tumacē lite nō d̄re-
stata p̄cedi ad testiū receptōz et ec̄iā ad sniaz
diffinitiuā p̄pter piculū fornicacōis. sec⁹ aut̄
ē si fiat accusacō de adulterio ad thori sepacō
nē. qz tūc nō ad testiū receptōz nec ad diffini-
tiuā sentēciā p̄cedi p̄t an̄ litē d̄testatā. ex vt li-
te n̄ d̄test. c. i. et c. qm̄ frequēter. s̄. porro. **I**tez
licz p̄ et m̄i sint p̄donci testes p̄ filio et filia
vbi agit̄ de federe m̄imonij. i. v̄t sit tal̄ cō-
sangnitas inter eos d̄ q̄bz agit̄ q̄ m̄imonium
impediat l̄ dirimat l̄ n̄ vt ec̄iā d̄ctm̄ ē sup i p̄n-
cipio h̄z ti. tñ si de ip̄o d̄tractū. i. v̄t m̄imoi
v̄z sit iter eos d̄tractū q̄stio n̄tilet̄ tāq̄ suspe-
cti debēt repellī vbi alter est supior. diuicijs.
nobilitate. potēcia l̄ honore. **E**t h̄ iō qz p̄tes
videt̄ icremtū et honorem diligere filioz. a-
lias vbi ē eq̄litas l̄ ec̄iā modica excellēcia in
altero sunt admittēdi ex de testib⁹ sup eo. in
tex. et glo. **E**t licz ibi fiat mēcō de m̄ie tñ **I**dē
tñ credēdū est de d̄sangneis vt dic̄ hō. ar. **C**
de trāfac. de tutela. et ex q̄ m̄imoniu ac. pos.
videt̄ in glo. **I**te i cā m̄imonij iō p̄t esse accu-
sator et testis ar. ex de testi. co. p̄terea.

Seq̄t̄ videre d̄ tercō sc̄z q̄o d̄z fieri accu-
sacō m̄imonij p̄pter ipedimētū d̄sangnita-
tis l̄ affinitatis. **C**irca qd̄ sciēdū qz talis accu-
sacō m̄imonij imp̄e d̄z accusacō. qz h̄moi ac-
cusacō et si sit de crimine n̄ tñ ē c̄mialis. s̄z mi-
xta inter criminalē et ciuile. et ec̄iā qz ibi nō fit
inscripcō i quo accusator obligat se ad t̄lione

Sed dicitur canonica denunciatio secundum illud. **Matth.** xviii. si peccauerit in te frater tuus etc. quod quidem fit propter peccatum inquit homo permanet. **Eit** autem denunciatio quoniam in scriptis. quoniam sine scriptis. sed tunc fit in scriptis articulo de resti. spo. lras. et ex quo matrimonium ac. pos. a nobis secundum rap. **De** nunciatio autem libellorum sic fieri potest ego petro denunciatio vobis domine episcopo matrimonium quod tractatur inter ticiu et bertham contrahi non debet quia sunt consanguinei et affines in quarto gradu et hoc scit talis et talis. **Si** autem sit contractus dicitur matrimonium quod est contractus inter ticiu et bertham de facto non debet tolerari de iure propter tale causam quam scit talis et talis. **Nec** est hoc secundum hoc. nec tria monitiones quod requiritur quando alia crimina denunciantur. et ratio est quia quicunque dmoneret non possit eam propria auctoritate dimittere. ut ex de diuor. porro. et c. se. **Quidam** autem distinguunt gradum in libellis. **Sed** secundum hoc. hoc non est necessarium in libello sed tamen in testimonio. **Et** prout in his libellis indistincte poni plures cause. quia cum de piccolo aie queratur non refert ex quo causa picellus probetur. **Accusationis** autem libellus sic potest formari. **Ego** petro consanguineus ticij in tali gradu accuso matrimonium et puoco ad diuorcium quatenus de facto consistit inter ticiu et bertham. **Et** peto pronuciari matrimonium inter eos nullum et utrisque licenciam dari cum alio contrahendi. pro eo quod predicti ticius et bertham actinent sibi in quarto gradu consanguinitatis et hoc offero me legitime probatur et probatur hec forma ex quo matrimonium ac. pos. c. j. et c. insup. **Na** ubicunque agit de perpetuo impedimento siue a consanguineis siue ab extraneis petendum est ut pronucietur matrimonium nullum et ut diuicti ne pharie sepeant. hec habet. **Sciendum** autem quod per scripturam non potest absens absente accusare. ex quo matrimonium ac. pos. a nobis. **Nec** denunciare ex de accus. in quibusdam secundum gradum. **Alij** contradicunt ubi de fede matrimonij agit. quia tunc contumacia exigente recipiunt testes contra absente ex ut lite non desit. c. j. et c. qm. s. j. et ij. **U**t dicitur per tunc locum habet denunciatio articulo ex de despo. ipu. ad dissoluend. hoc habet. **Oblato** autem libello quilibet coniugum iurabit stare mandatis ecclesie. citari enim debet cum factum eos principaliter tangat ex de resti. spo. ex lras. aliter sententia non valeret si hoc ordo iudicari non seruetur. **Sic** intellige illud ex quo fit. sunt le. p. venerabile. s. j. **Sed** si contumaces appareant tunc non versus quod servatur iudicia ratio ordo. **Ad** hoc autem maiorem evidenciam distinguit sic hoc. quod quando vir est absens ex contumacia et agit de crimine adulterij testes non recipiuntur sed contumax ex coicatur. ut ex ut lite non desit. c. j. quando autem agit de fede matrimonij. s. vtr. de iure stare possit vel non testes recipiuntur ut ibidem c. qm. s. porro. **Quoniam** vero est absens non ex contumacia sed ex necessitate ut quia est captus et infirmus et alio iusto impedimento detentus. tunc subdistingue. quia a speratur de eius proprio reditu et tunc non procedit contra eum ut de ibidem. s. si vero. si autem in proprio. **Aut** desperatur ut quia venisse non audet propter homicidium quod commisit et ideo exulat. et tunc possunt recipi testes. et sic loquitur ex quo matrimonium ac. pos. c. j. **Si** autem sit absens ex sola voluntate. et voluntas sit maliciosa procedi potest contra eum articulo a contrario sensu predicti. v. si autem et. s. porro. **Si** vero non sit maliciosa et citari non potest officiali et in breui non procedit contra eum. ut in dicto v.

finaliter **Si** autem citari potest de facili et in breui legitime citari debet et requiri antequam procedat contra eum ex ut lite non desit. accedens. ij. in fi. et si legitime citatus et requisitus non venerit. nec aliquis eum defendat procedit contra eum. sic intellige illud ex quo fit. sunt le. platu. **Sed** esto quod appareat legitimum impedimentum iter viam et uxorem dirimens matrimonium contractum et assint legitime accusationes et testes nescit autem de viro ubi sit et quo iuerit et dies vel per plures annos expectatur non venit. **Nunquam** eo absente non aut citato et ita non absente per contumaciam possunt testes recipi et sententia ferri. **Et** quod sic ex quo matrimonium ac. pos. relatu. **In** hoc enim casu iuris ordo non est versus quod servandus. ut ex ut lite non desit. c. j. **Sed** contrarium videtur ibidem. c. qm. s. ij. cum ille ex contumacia non sit absens ut de ibidem. **Ad** quod potest dici quod cum iste per sua culpa absens fuerit et inueniri non potuerit. culpa illa loco contumacie habetur ut contra eum procedat. nec mulieri debet obesse quod in culpa non fuit. unde contra eum procedi poterit. **Nec** contradicit illud c. qm. quia ibi dicitur cum sine culpa sit absens etc. quia hoc est absens ex sua culpa et malicia. **Quidam** tamen dicunt quod illud c. relatu. corrigitur per illud qm. et standum est ei. hoc notatur in glo. v. illi capituli relatu. **Si** vero queratur de matrimonio contrahendo dicendum est sic dictum est super e. li. ti. j. s. quod sunt sponsalia. quod quare lex. v. cessat tamen hoc pena. et tunc quilibet habet dissolui sponsalia casu. ij. **Citaciones** autem debent scribi et taliter fieri quod possint probari. articulo ex de sen. ex. sacro. **Et** si hi quos tangit pronuciari. negocium defendere nolint accusacio est in ecclesia publicanda. **Et** si quis affinis et cognatus velit defendere matrimonium audietur. **Et** demum his deficientibus quilibet extraneus admittitur. articulo ff. de dam. ife. l. iij. quoniam coniugibus in iudicio defensor audiri debet. articulo ff. de ap. non tamen. **Et** hoc approbantur. ex quo fit. sunt le. platu. **Si** ergo appareat aliquis defensor audietur et poterit repellere accusatorem antequam lite contestata ex de despon. ipu. ad dissoluend. sed lite contestata minime. cum hoc exceptio sit dilatoria articulo ex de sen. et re iudi. inter monasterium. **Si** autem nullus defensor appareat iudex de plano inquit et si coram eo probetur impedimentum inter coniuges diuorcij sententia ferret. **Potest** enim hoc facere nullo accusatore apparente nimia infamia orta. semper tamen sunt citandi quos res tangit. et publicandum est si aliquis velit accusare vel defendere. **Sic** intellige illud ex de diuor. porro in fi. et de accus. quilibet. ij. s. dz. hec tho. **Donec** quod duo consanguinei vel duo fratres habeant duas consanguneas vel duas sorores in uxores et inter alterum eorum et eius uxorem feratur sententia diuorcij ab ecclesia propter consanguinitatem. **Modo** queritur vtrum alter propter hoc separari possit ab uxore sua vel quomodo se debet habere cum ea. **Et** quod propter hoc non potest separari ab ea. quia res inter alios acta non preiudicat alijs ex de fide instru. inter dilectos. prout autem ad copulam carnis distinguuntur. quia a scit certitudinaliter consanguinitatem vel aliud impedimentum perpetuum esse inter se et uxorem suam et tunc debitum non petat nec reddat sed humiliter excusacionem sustineat si propter hoc excusetur. **Aut** credit et tunc a creditur ex causa probabili et discreta licet non manifesta puta quia videtur vix.

suū loco et hora suspectis cū dāngnea aū ma
trimoniū. l. qz h publice dē a bonis psonis. et
tūc reddat h nō petat. ne in alterutro vlt dtra
legē diugij l. dtra iudiciū dscie offēlam dmit
tat. Aut cred^r ex causa leui et temeraria vt qz
audiuit impedimentum a leuib⁹ psonis forte a
pauis et tūc reddat. Et sic postea dsciaz erro
neā ad dshliū plati sui deponat qd facere debz
ar. xxij. q. j. qd culpat. Idē credo de consilio
alioz bonoz viroz et postea petat ex d sen.
in qscōi. vbi habet^r distinctō p dētā. **Nunqđ**
cū aliqz audit impedimentū esse ppetuū iter se
et vxorē suā tenet^r inquirere veritatē maxime
si credat q illud in iudicō pbari non possit.
Rñdet rod. q si audiuit ill^o a fidedignis et n
suspectis cū nō debeat salutē suā negligere te
net^r veritatē inquirere nec debz dissimulare q
si min⁹ peccet p h q nescit veritatez qz h esset
ignorācia affectata q nō excusat. Et si ad testi
moniū alicuius fidedigni iurati vel nō iurati
pbabilē opionē dapiat debitū petere n debz
licet reddere debeat. **Sz** nunqđ credē tenet^r
viro fidedigno maxie iurato dicēti se scire veri
tatē. nunqđ ec tenet^r credere d pfi suo h dicen
ti vel p sbro suo l. ec publice fame. **Rñdz** rod.
q nō tenet^r ita q mortali^r peccet si n credat
licet peccet venialiter ex huana tēptacōe si n
credat vbi pbabiliter credendū sit. et p pecca
re venialit^r credēdo nimis defacili vbi nō est
credendū. **Nunqđ** peccat p sbr l. alter diugū
vel ec quicūqz ali⁹ insinuādo hmoi impedim
tū alteri diugū vel vtriqz. **Rñdet** rod. q si cre
dat q pbare nō possit idiscrere agit n credat
q assentire pitoz dshio velit. **Quid** si pbare
possit impedimtum et h credat vel sciat p sbr
prochial vel ec alter diugū. **Rñdet** rod. q tūc
tenet^r tā iste q ille agere solēniter ad diuorci
um n possit ipetrari de cōi dshio diugū q ca
habitēt sū tanq^r fr et soroz. **Nunqđ** pp^r quā
cūqz pbabilē opionē ppetuo sine tñ certa sci
encia tene^r alter vel vterqz diugū alteri nega
re debitū. **Rñdz** rod. q nō nisi illa pbabil^r opi
nio surgat ex tali facto sup quo canō inducat
p sūp cōz. vt cū dstat vxori q vir ei⁹ aū mñoni
um cū ea dtractū iacuit nud⁹ cuz nuda sorore
vel dāngnea ipi⁹ vxoris. **Ad** h nota q ac
cusacō locū habet in mñonio iā dtracto non
āt in dtrahendo. cū nō sit qd accusare legitie
possit. sz denūciari pē impedimtum p quo phibe^r
mñoniū ex de despō. ipu. ad dissoluendū. Item
aūq^r dtrahat^r mñoniū vel spōsalia sufficit de
nūciacō sola sine pbacōe si nō interuenerit iu
ramentū et h si denūciās nō sit suspect⁹. si vō
sit suspect⁹ debet iurare de calūnia scz q dnu
ciat bona fide. alias. s. si interuenerit iuramētū
necesse ē pbari saltē famā expsse ex de spon. p
terea de mliere. et de dāng. sup eo qd h rap.
Gof. at dicit q ad ipediendū spōsalia de futu
ro dtrahendo sufficit denūciacō. stabi^r ei sim
plici assercōni denūciātis ipedimētū. **Ad** impe
diendū aut post spōsalia dtracta mñoniū dtra
hendū nō sufficit sola denūciacō nisi pber^r sal
tē p famā loci. vt ex de dāng. sup eo qd. h id
d^r bñ. ex de spō. cū i tua i glo. d. **Ad** h tñ bene

sufficit fama qñ dstat de ea ex d dāng. sup eo
qd i glo. e. et h siue interuenerit iuramētū siue
nō vt dē ibidē. qñ vō n dstat de fama n ipedit
n alia pbacō assit. ex de spō. cū in tua in glo.
b. **Vñ** ec testis sufficit. vt ex de testib⁹. super
eo. q. j. de dāng. sup eo qd i glo. c. et de spō. p
terea de mliere. in tex. et glo. **Quid** aut hosti.
sup h dicat. vide sup ti. de mō dissoluēdi spon
salia casu quinto.

**De accusacōe mñonij
appter fornicacōz ti. xxv.**

Quando dñderandū ē d accusacōe que fit
appter fornicacōz qñ agit^r de sepacōne
thoz et relaxacōe mutue seruitutis. Et
talis accusacō magis ppe dē accusacō q illa d
q dētū ē s. qz h fit ppter crimē adulterij. et fit
cū ispcōe. i. cū scptura. n tñ vir vlt mulier ac
cusans obligat se ad talionē vt infra dicitur.
Circa vō hmoi accusacōez dñderāda sunt tria
pmo q admittūt^r ad ipaz. scdo quo fieri debz.
tercō qñ vir pē vxorē accusare de adulterio et
qñ nō. l. ecouerso. sz alia pñecia ad accusacō
nē adulterij. reqre s in scdo li. ti. de adulterio
Circa pmo dñderandū q licet tā scdm can.
q scdz leges qlibz bone fame admittat^r ad ac
cusacōz adulterij cū agit^r ad penā legalē l. ca
noicā infligendā. tñ cū agit^r ad sepacōz thoz
null⁹ admittit^r n vir l. vxor i modū. s. accusan
tis. i. modū at denūciātis qlibz admittit^r. qz d
nūciacō criminū ad omēs spectat ar. ex de dē.
spi. tua nos in fi. vt dē ibidē i glo. de q accu
sacōe ad pñs intendim⁹. **Vxoz** aut vñz pē ac
cusare sic econuerso vt ex de diuoz. gaudi⁹. q.
sane. **Sz** dtra xxij. q. vij. qd in oib⁹ et c. se. **Sz**
ibi ē lra falsa vt d^r ho. **Vir** tñ facili⁹ auditur
habet em pñilegium q iure mariti sine inscri
pcōe metu calūnie infra. xl. dies vtiles s. cō
putādos a tpe diuorciij. vt. ff. d adulterijs hñ
cui⁹ accusare pē vxorē. qd tñ negat^r vxori. vt
xxij. q. j. q. h in mulierib⁹. et l. se. q aut vxor
accuset in hac cā q^o ad penā canonicā habet^r
ex vt lre nō dtes. q. j. **Sec⁹** aut ē q^o ad penam
legalē. **Sic** intellige scdz ho. dictum. q. h in
mulierib⁹. **Sciendū** at q ius mariti siue pñile
giū infra. xl. dies dñst in quatuor. pmo q ex
sola suspicōe adulterij reā facit vxorē ex d ad
ulterio. mariti. qd intelligit gof. de suspicōne
violēta ex de pñup. l. ius. scdo q pfer^r alijs vo
lētib⁹ accusare. vt. C. de adul. qñis. tercō q
non inscribit saluo eo qd dē ex de pcura. tue.
Nouo tñ iure cū vir agit ad penā legalē in fo
ro seclari dtra vxorē inscribere tenet^r. vt in au
tēti. vt li. mñi et auie. q. cās. **Scdz** tñ can. nō vi
det^r q pena talionis locū habeat siue agatur
criminalit^r vt. xxij. q. v. h imago. siue civilis
ter vt ex de pcur. tue. scdz gof. quarto q d ca
lūnia nō punit^r nisi sit euides. vt. C. de adul.
iur mariti. **Sz** esto q vir vxori iuret q eā sup
nullo crimie accusabit. **Ad** tale pactū ul etiaz
iuramentū ē temerariū. qz si vxor fieret infide
lis et nollet cohabitare viro sine contumelia
xpi l. nisi eū ptaberet ad infidelitatē eā apud
iudicē ipetere deberet vt nisi resipisceret eam
dimitteret. vt extra de iuriur. queadmodum.

Quid si ei iurasset qd ea sup adulterium no ipeteret. **H**ec ut habet i dco c. cle iuramentu seruand no est qd psona e turpitudis q crime celat vxoris. Et scdz euangelii si pmo et scdo correcta desistere nollit. eccleie dicend est vt tanq ethnica vitaret vt in c. queadmod. No em valet pactu qd aliqs paciscit cu aliquo qd eu no accusabit de crimie nodu omissio. ff. de pac. si vn. s. pacta. et. s. i. **E**t h ideo ne dol pster. ff. de re. iur. tract. p. t. t. qd pacisci d crimine iaz omissio vt in. s. pacta. et in dco c. queadmod. ad fi. v. n. t. m. sepiet. h. b. n. ibidem. **D**icit tñ in fine eiusd c. q. tuci? videt in casu de quo querit vt pp. sacri reuerencia n accusz vxore ad diuorciu licz eaz denuciare possit ad pniaz. **Q**uid si ipa corrigi nollit nec d excōi cacōe curet. **H**ec ad h dicit jo. q. sicite ea dese. ret. q. iā creatori otueliosa est xxvii. q. j. si ifi delis. **T**anc. vō d. q. nō debz ea ec tuc deserē et si insidiet et vice. xxii. q. v. quidqd mlier h ea dz in vinculis tenere et castigare cu pmit tatur a iure. xxii. q. ij. placuit. hec bñ. super illud c. quemadmodum.

Quia scdz s. quo accusacō debet fieri scien du q vir volēs accusare vxore d adulte. rio corā iudice seclari ad penā legalem debet iscribere. i. libellu accusacōis face et ad penā talionis se obligare. nec p pcuratore agere h debet ea p seipm pntē accusare. **S**i si corā iudice ecclesiastico velit eu ad thori sepacōz accusare tenet ei libellu accusacōis dare. tenet in qd de iure scpto licet aliter fiat alicubi d osue tudine. **E**t in h casu suslineri p q agat p pcuratore si sit necesse. qd et si de crimie sit accusa. cio nō tñ e criminalis s. q si media int crimias. le et ciuilē licet in pñcia psonaz pñcipalium securi? pcedat. **N**ō at debz obligare se ad pe nā taliois qd siue pbarer qd obiceret siue nō haberet qd veller. i. puaret vxoris amplexu. ex de pcur. tue frnitatis. h rap. et ho. **Libell** aut dñere dz nomē viri accusantis et vxoris accusate et ei? cu quo dz adulteriū ppetratuz et locū et annū et mēsez i qd e omissu et sub qd osule. s. nō e necesse ponē diē l hora. **S**i et no mē iudicis sub qd accusator dz apponi saltē ap pellatm licet n pñm. vñ v. **C**ōsule mēse die co rā ptoze ofessus. **T**e deferre reū crim loca pōe sodale. **E**t licz dies hora mēsis nō ptereat. q. d. n. tenet diē et hora omissi crimis ponē in li bello s. mēsem. diē tñ institute accusacōis ex pme dz. **F**orma igit libelli accusacōis dz esse tal. **A**nno dñi. **M**cccxiij. residēte dño papa g. g. ix. in aplica sede et dño b. epō astanie. idi. bus septēbris indecōe. v. **E**go petr? accuso vxo zē meā berthā de adulterio apd te dñe b. epē astanie. qd dico eā omississe adulteriū cū. c. in villa tali et in domo tali mēse tali pñsentis ani nup trāfacto qd parat? sū legitie pbarē. **V**nd peto ab ei? obligacōe et seruitute q sū ei ob ligat? absolui et dotē. cc. libr. quā ab ea ose. cut? sū cū centū libris q faciūt terciā pte quā titatis dotis cū ipa mlier liberos n habeat michi adiudicari et i his eā michi odēnari. **S**i autē mlier liberos habeat n petet nisi dotē quā re.

cepit sibi adiudicari. **E**t h forma pbat ex de pcura. tue frnitatis. et ij. q. vij. libelloz. et ex de don. int. vñ et vxo. plerūq. h host. **E**t nō pñ petat dotē dz se inscribere quo ad ipaz vt i autēti. vt li. mri et anie. s. qd vō pluri mas. coll. viij. als at ei? substācia applicabi? filio vel monasterio i quo retudetur vt ibid. s. adultera. coll. ix. hec hostie.

Quia terciū sciend q gñaliter vir p accu sare mlierē et dimitte ppter fornicacōne et ecōuerso sū i. **O**is q dimiserit vxore exce. pra cā fornicacōis fac ea mechari. **S**ūt tñ pñ casus in qb? vxor adultera n p accufari a vi ro de qb? bitū ē s. e. li. ti. xxiiij. ar. iij. **S**ed nūqd vxor adultera p pniaz vñ repellē pōt ab accusacōe l ecōuerso. **H**ec scdz oīs docto res dicit q n. qd pnia n tollit ius accusandi l excipiedi l replicadi in foro iudiciali di. xxi. pmū. et ex d testi. testim. **O**nia em tollit adul. teriū qd ad deū. n at qten? spicit vñ. ex d di uor. gaudē. i glo. vl. **Q**uid si vn? fornice? carnaliter et alter spūaliter et an sniaz nūqd recōpensacō fiet. **V**id? q sic qd ille fornicacō nes sūt siles et idē opant? qd ad diuorciu. vt xxvii. q. j. p dolatria. et c. iā nūc. **E**t mltomag idē opari debet qd ad recōciliand qd leges de bēt esse pñiores ad diugend qd ad sepand ar. ex vt lite n dtes. c. j. in fi. **S**i dtra qd ille forni cacōes sūt diuersaz spēz. et res diuersarum spēz n veniūt in recōpēlacōz. qd spēs cū quā titate n recōpēlat. vt. ff. de pig. ac. l. si vene rit. **H**ec sūm gof. recōpēlacō fiet. h sūm host. sic distingue. a accusat? qd de spūali et excipiat de carnali. et tuc nihil? pcedit in accusacō ne. et si quincat? accusat? et reuertit noluerit r cōpensacō nō admittit? s. post ouerhōz locuz hz. **S**i at accusat? qd de fornicacōe carnali et excipiat de spūali exceptō admittet? et super eā pmo pcedet. et si d ea p? appareat et laps? n peniteat vltē. 9 minime audiet. **E**t sūm h in tellige iura predicta p et cōtra. **A**d h fauor fidei et aiaz picl m inducūt q ec dprobāt ex de ouer. in fi. ex lris. **N**ūqd lite pēdente te net? vir vxori adultere debitū petēti reddere. **H**ec dicūt gof. et bñ. ex de adulterio. tua. q n. f. qñ crime ei? e notoriū. vt ex de diuor. sigfi. casti. n vir fuerit fornicat? vt pñ ibid. et bitū est s. **S**i vō n sit notoriū nō exiger s. exactus reddet. qd an sniaz suā vxore iure suo puare n debz vt ex de diuor. porro. et ex vt lite pē. lau dabile. **N**ūqd sibi piudicat si dñicū ei rddat. **H**ec si spōte reddat sibi piudicat vt eā accusat? n valeat di. xxi. c. j. iij. et iij. **S**i at ad mada. tū eccleie non piudicat sibi qñ accusare possit. irreglariis tamen fit. ar. ex de resti. spo. lras. et di. xxiiij. si cui? vxorem. hec gof. et bñ. ex de adulterio cum in tua.

Que diuorcō ppter fornicacōnem
dñangnitacōe et affinitatē ti. xxvi.

Postea considerand e de diuorcō. **E**t pmo qd sit et vñ dica. scdo qb? modis et ex qb? causis fiat. terco quo testes debēt examiari anq ferat? snia diuorci. quarto vñ attestacōib? publicatis pducī possit testes alij

quid o qualiter ferri debet finis diuorij **Effectus**
at finis patebit ex his q̄ dicet̄ ex cā diuorij p̄
pter fornicacōz **Sciendū** ē ḡo q̄tū ad p̄mū q̄ dī
uorij ē viri ab vxore l̄ ecōuerso legitia sepa
cio. legitia iō dico. qz quos de⁹ diuix^t hō n̄ se
pet s. violēt sine lege absqz rōne. vt xxxj. q. ij.
quos de⁹. dē aut diuorciū a diuersitate men
cium. l̄ qz hī q̄ m̄ionij distrabunt in diuersas
ptes eunt. ff. de diuor. l. j.

Quādo scīd q̄ diuiciū fit du^r. vno^o q̄
ad thoz et cohabitacōz t̄m vt q̄n alt^r cō
iugū fornicat^r xxxij. q. j. dix^t dñs. **Alio^o** q̄ ad
fed⁹ diugale vt q̄n adest aliqd̄ ipeditūm di
rimēs m̄ionij oīode s. q̄ ad fed⁹. **Sūt** autem
ples cāe p̄p^r quas fit diuorciū scdō^o dētm̄. s.
quo ad fed⁹ q̄ patet ex sup̄dictis de ipeditūis
m̄ionij **Sūt** ec̄ p̄les cāe alie diuorij s̄m leges
vt i autēti. d̄ nup. p̄ occasiōz. et i autēti. vt li
ceat m̄i et auie. s. qz vō. **Sz** ille leges et siles
n̄ tenet^r p̄ter cās canōicas. qz m̄ionia iure po
li n̄ fori regūt^r vt ij. q. iij. hic collr̄. **Sūt** autez
due cause diuorij canoice q̄ ad thoz et mu
tuā seruitutē s. religio et fornicacō. de p̄o dētm̄
ē s̄ e. li. ti. xj. ar. ij. **Scdā** vō s. fornicacō ē du
plex scz spūal̄ d̄ q̄ ec̄ dētm̄ ē s̄ ti. xj. et carnal̄
de q̄ ad p̄ns. **Sciendū** igit^r q̄ p̄p^r fornicacōz cor
palē licite dimittit^r vxor et vir vt xxxij. q. j. di
xit dñs. et q. vij. licite. b̄ t̄m fallit i septē caib⁹
sup̄dictis ti. xxxij. ar. iij. **Vñ** si vir p̄bet qd̄ i tē
dit licz vxor b̄ ofitea^r. c⁹ s. ofessioi d̄tra se cre
dit^r in b̄ casu n̄ ipa iplicz d̄tra vix. aliq̄e d̄ il
lis septē casib⁹ absoluit^r ab ei⁹ cohabitacōne
et seruitute q̄ sibi tenebat^r et ei dos adiudica^r
si b̄ i libello petat^r qz scd⁹ p̄dicōis formā finis
formari d³. vt ex de simo. licz heli. **Et** hīcū res
ligiōis ea iuita p̄t sumē vt xxvij. q. ij. agatho
sa. **Vel** i seclō sine ea p̄t viuē. **Tenet^r** t̄m p̄diu
illa viuit d̄nē als cogit^r eā recupare ec̄ si iu
rass⁹ n̄ recupare. vt ex d̄ iuriur. tua. **Est** at scīd
q̄ excepōes p̄dictōz casuū septē cū sint pem
ptorie. p̄nt obici q̄n̄ an finis vt. **C.** finis r̄sci.
n̄ pos. p̄ptorias. q̄nqz ec̄ p⁹ finis s̄m aliquos
puta si d̄ nouo emergāt. ar. ex d̄ offi. dele. iij.
nuāte. qd̄ hō. n̄ cred^t eē vey. salvo eo q̄ dē in
casu q̄ seq̄t^r. **Est** q̄ finis sit lata ad sepacōne
thoz p̄p^r adulteriū vxoris. postea vir adulterā
tur. q̄rit^r vey. vxor possit eū repetē finis nō ob
stātē. **Ex** jo. et rap. dixit^r q̄ n̄. b̄ idē ec̄ gof. sen
tire vi^r. qz finis p̄p^r d̄lictū supueniēs n̄ r̄tracta
tur. et actō sel̄ exticta n̄ r̄nascit^r d̄ ofe. di. iij.
q̄ris et vi. q. iij. qd̄ sel̄ b̄n̄ diffinitū ē r̄tractari
n̄ d³. **Si** at finis nō sit lata tūc renascit^r seruit⁹
illa. **Bñ.** vō cred^t q̄ ec̄ si finis sit lata r̄cupa^r b̄
uit⁹ illa. qz alt^r illi finis r̄nūciauit q̄n p⁹ finis
adulteriū omis^t ex d̄ diuor. ex l̄ris. et d̄ adulte
rio. tua. vbi b̄ b̄n̄. nōt. **Et** b̄p⁹ finis ē ec̄ hō. et sic
d̄lictū supueniēs rei iudicate p̄iudicat ei p̄
q̄ ē finis lata. qd̄ ē vey. ec̄ si iurassēt se vltē⁹
n̄ r̄cepturos. vt nōt b̄n̄. sup̄ dētm̄ c. ex l̄ris. ar.
d̄ iuriur. tua nos. **Rap.** t̄m d̄t^r p̄ iudex ex officio
suo cogē d³ talē ad vxorē redire ar. ex de iur.
iur. tua nos. ij. d̄ diuor. ex l̄ris. b̄ idē seq̄t^r host.
in sū. **Sz** gof. cred^t d̄trariū. ar. ex de diuor. de
illa. et d̄ d̄uer. diu. c. vl. **Nec** obstat s̄m eos i^o

c. ex l̄ris. qz ibi nō fuit sc̄tā sepacō p̄ finis s̄ p̄
p̄uidenciā ad t̄p̄. vt interi ep̄s inq̄reret an ex
colludio m̄l̄r adulteriū ofiteret^r. vñ postea de
recto colludio sepacō reuocat^r. **Done** q̄ vir
velit eā sibi r̄cōciliare p⁹ finis. illa vō n̄ velit
nunq̄d cogi d³. a illa peccat si non redeat. **Ex**
scd⁹ rap. hō. et b̄n̄. ex d̄ diuor. ex l̄ris. i glo. d.
si vir sit innocēs. qz nō fuit adulterat^r petē p̄t
eā inuitā sibi r̄cōciliari finis nō obstat qz qd̄
fauore meo introductū ē i damnu meū retorq̄
ri n̄ debz. **C.** d̄ legib⁹. qd̄ fauore. **Est** q̄ aliq̄
diuges iurauerit nunq̄ se mutuo petituos. et
postea alt^r alterz r̄petat qd̄ fieri d³. **Ex** vterqz
d³ ad d̄tinēciā iduci quā si seruare p̄miserit d̄
bent habitare diuisim **Si** at alt^r noluerit cōti
nere tūc alt^r d³ p̄ excōicacōz cogi cohabitare
sibi. qz iuramētū illicitū fuit. et vterqz p̄iuriūz
omisit. ex d̄ iureiurā. tua. ij. **Vñ** s̄m b̄n̄. ibid̄ n̄
obstat iuramēto d³ p̄p̄a aucte redire. nec optz
auctē supioris expectare. **Vt** alter intrare
possit religiōz inuito inocēte. **Ex** vt s̄ e. li. ti.
xj. ar. iij. i fine. **Quid** si illa sit iā igressa mōa
steriū ipo n̄ d̄tradicēte. nunq̄d eā poterit recu
pare. **Rñd³** rod. q̄ n̄. **Done** q̄ vir sit adultera
tus ocelte. vxor vō maifeste. nunq̄d vir s̄n̄ pec
cato p̄t eū accusae et p̄ finis dimittē **Rñz** rap.
et gof. q̄ n̄. qz nō deficit vxori ius excipiendi
s̄ p̄bacō ar. xxxij. q. vj. p̄ totū. si t̄m vir p̄niam
egiss⁹ et vxor m̄ cōta p̄niam agē nollet. sed i ad
ulterio p̄seuerat s̄n̄ p̄tō eā accusae et p̄ finis
dimittere poss⁹ xxxij. q. j. c. ij. iij. et quarto.

Postea dicendū ē d̄ t̄rcō. s. de examinacōe
testiū. et p̄o de cā diuorij p̄p^r fornicacōz
scdō p̄p^r ofangnitatē l̄ affinitatē. **Quātū** ad p̄
mū sciendū q̄si n̄lla sup̄dictayz excepōnū ha
bet^r nec vir p̄t repelli. lis d̄testabit^r et p̄bacō
nes fiet. **Et** si m̄l̄r ofiteat^r adhibebit^r ei fides
d̄tra se. vt ex eod̄ ex l̄ris. et d̄ adulterio c. p̄nl̄.
qz nec diugali vinclo pat^r p̄iudiciū. **Et** sic nō
obstat i^o ex de eo q̄ d̄g. ofan. vro. s. sup̄ eo. **C.**
Quid si d̄ ofilio alic⁹ ofessa ess⁹. nunq̄d ofessioz
b̄mōi reuocare poss⁹. videt^r q̄ sic. cū b̄ cā sit q̄
si criminal̄ l̄ mixta. ofessio em̄ c̄mis nō p̄iudicat
n̄ p̄seuerz. ff. d̄ questōib⁹ l. j. **Sz** lex illa loq̄t^r
de ofessioe q̄ p̄ tormentū extorq̄tur. **Laur̄.** dic^t
q̄ p̄t reuocari **Sz** scd⁹ b̄n̄. si fiat ex deliberacō
ne et n̄ ex calore iracūdie n̄ vi^r q̄ r̄uocari pos
sit qz n̄ poss⁹ erroze p̄bare ex e. ex l̄ris in glo.
b̄n̄. **Si** vō neget testes recipient^r quos iudex
diligent^r examiat^r q̄rens a quolibet eoz vbi
et q̄n vidit. si vidit nudū cū nuda eod̄ lecto
si se agitātes si vterqz erat apte etatis ad actū
illū. et si q̄ secreciōza putet inq̄reda si d̄ nocte
vidit eos intrare cameram et exire. si p̄lies b̄
d̄igit si fama loci b̄ h̄z si strepitū carnalez au
diuit distās tenui pietē cū eos vidit intrare.
Si sol⁹ erat et tūc n̄ p̄ba^r. l̄ si aliq̄s cū eo erat
et tūc p̄bat^r d̄mō et ille ali⁹ in hocipo iura
tus d̄cordz. si p̄ obscura loca et suspecta vidit
eos s̄l̄ sepe d̄uersari l̄ vagari solū cū sola si fa
ma loci b̄ h̄z **Nec** em̄ admicla sūt licz n̄ faciāt
plenā p̄bacōz. b̄ oia p̄bant^r ex de p̄sup. illud
et c. l̄ris. et c. iij. de testi. p̄terea. vbi notat^r in
glo. c. ad fi. q̄ fornicacō n̄ videt^r satis p̄bari

p testim de tali auditu s. qz audierunt eos omi
sceri distantes tenui pietate. s. si fama publica o
fenciat et alia admicla suffraget put dicitur i c.
pterea. tunc oia insil collecta sufficiter pbat
qz q nō psumt singla iuuat insil considerata. Ex
his at oibz iudex discretus firmabit motu ani
mi sui ut ptz in c. pdictis. et ex de pbacōibus
cū causam. ubi de h. **N**ota ē qd dicitur sup i d c.
lris in glo. p cū actus carnis nō plene pateat
visu. sufficit ferre testim d hoc q psumptōez vi
olētā inducit q in h casu sufficit ut ptz ibidez
in lra. **C**aveat at iudex ne lenonē vl sociū siue
pripice criminis eiusd putet idoneū testē qd qn
qz ex dēssioe eiusdēz testis ppendit pripices
em repellunt. ut ex de testibz veniens et qd dicitur
ex e. ti. c. pterea. **C**ōscios. **F**lo. exponit. i. cōs
qz distabat tenui pietate. bñ. vō dicitur q dicitur erāt
qz forte a fornicatore audierāt xxi. q. v. h. vō dicitur
Vl qz viderāt solū cū sola in lecto vel nudū cū
nuda. nō tñ viderāt eos carnaliter omisceri. ex
d psumpt. tēcō. **V**n in c. pterea. sequitur in lra. s.
de visu nō affirmāt. **S**i at accusans i pbacōe d
ficiat absoluet accusat. **E**t erit iudex cautus
qsi testis dicat d adulterio omisso alio mēse l
alio loco q cū eo de quo dicitur i libello nō
faciat scribi. qz nec d illo agit. s. pocius dicat
talis testis iurat sup tali scētō nihil scit de eo
sup quo pducit. si at clare pbat qz tales pro
bacōes requirunt. ut. **C**. de pbac. l. vl. sniam
diuorciū feret. h. ho. **D**einde dicendū ē de ex
amiacōe testiu in causa diuorciū p dāngni
tatē et affinitatē. **C**irca qd sciendū q iudex dicit
pmo facit testē in pñcia pñi iurare. et postea
eū interrogabit scēsum quō scit pñtelā. et si
testis incipiat a stipite l germanis considerabit
quō distiguet gōus. debz em icipe a stipite et
gmanis. singlos gōus ex vtroqz latere pñi
noibz l circulo cōiubus eqpollentibz suffi
cientibz expmēdo. Ideoqz scdōz ho. i. lra. et bñ.
si decē testes pbat vnū latūs. et decē alij ali
lat. nō videt sufficere licet qlibet de gmanis
faciat mencōz. qvis jo. dtradirerit. et ec hōf.
in apparatu. ex de testi. licz. **E**t debet ocludē
q ita acceperit a maioribz suis. et q ita credūte
esse. **H**odie tñ nō sufficit testimoniū d auditu n
ab hoibz bone fame seniores et antiqz h audi
erint post litē motā et ples a plibz. ita q qui
libet de plibz loquat. **N**ā si singli d singloz
auditu loquerent essent i suo testio singlres
et ideo nō admitterent. ut ex d testi. q. quor
numer. **S**i nec illud sufficit nō dicat se vidisse
gmanos l dāngnecōs scdōs l terciōs p dāng
guineis se hē. **V**n queret ab eo si vidit omēs
gōus. si dicat q sic queret si tenebāt se p con
sangneis. et sufficit q dicat q vidit psonas g
ōus pmi vel scdōi vl terciū p dāngneis se tene
aliter nō valz. **S**i dicat q vidit psonas eaz. s.
de alijs audiuit. queret a quo l a qbus et qn.
Et si ab accusatore vel testibz didicit nō valet.
Si decē testes didicerunt ab vno nō valet. **S**i
duo bone fame a duobz l decē male fame nō
valet qz nō debet illi recipi quoz repellēt
actōes. **S**i decē male fame et leuis opionis a
duobz male fame nō valz. **N**ecessē ē gō q sal

tē duc bone fame et gues psonē didicerit h a
duobz bone fame. **Q**ueret ec an an litē motaz
didicerit testificata l post. si dicat q p repell
litur. **S**i q an. queret an pñs fuerit tpe spōsa
liū. si sic an tacuerit. si sic. an si dtradicē potu
erit. si sic tūc repellēt alias admitteret. **I**tem si
sciuerit spōsalia dtrahi et nō dtradirerit qliter
h sciuerit. q tñ testis iprobe ex h q pñs fuit
et tacuit nō ē expsum hō. qz ex q mñoniū
ac. pos. cū i tua. loqur de teste suspecto ar. ex
de frig. c. j. **E**t suspectus repellit ex de testi. mē
ti. **Q**ueret ec si scit vel credit vā esse testificata
Si odio timore vel pñcio inducitur testificat. ut
h oia pbant in dēcō c. cū i tua. et ex d diuor.
tua. et de clā. dīpō. cū ihibicō. et de testi. quo
ciēs. et c. cū in tua. et c. licz. **S**i sit de pñtela
viri l mulieris vel exne ut xxxv. q. vj. dāng
neos de q plenū hitū est. **E**t sic restringit
facultas pbadi et tolerabili ē aliquos con
tra statuta hoim dimitte copulatos q diuga
tos legitie dtra statuta dñi separe. sic itellige
illud ex de testi. licz ex quadā h hōf.

Sequitur videre de quarto s. dtr. attestacōi
bus publicatis pducī possint alij testes i
causa mñoni. **C**irca qd sciendū q dicunt quidaz
q sic et ē spāle h in cā mñionali. ut dicunt et h
in fauorem mñoni ex d testi. series. et c. ex te
nore. et c. cū in tua. et c. sic. **E**t hōf. snie videt eē
bñ. ex de pbac. cām in glo. e. **S**cdōz hōf. h
nō ē fanere. s. viā falsitatis apire ar. ex de te
sti. q. qz vō mēti. **S**cdōz at hō. dicendū q i causa
mñoni nō pnt testes pducī sup eisde articlis
ex quo ptes testificata didicerit ex de testi. d
stutis. ij. **N**ec obstat i d c. series. qz ibi testes
pducūt ad aliū gradū approband. **N**ec istud
ex tēcre. qz ibi pbat negatiā. et p dñs ipro
bant testes indirecte. **N**ec i d cū in tua. qz ibi
pma pductō facta fuit cū pdiceret in ecclia
de mñio dtrahendo ex iudiciū scda in iudicio
Et iō caute subdit in fi. cū h exceptō locū nō
habeat i h casu. quidā tñ habet ibi i hac cau
sa s. lra pōz ē verior. **N**ec i d cū dāng. ex lris.
qz pma pductō fuit facta ibi ex iudiciū. scda
in iudicio. tēcia ad nouū articlū pband. **S**up
hac at questōz cū inter gōf. et alios doc. distē
sio est. dīulta curia romana sniaz scdōz gōf. ap
pbauit ut d hō. **A**d saluand vō opiones istal
et iura dcorand distinguunt hō. h mō s. q arti
culus ille de quo querit a tangit piclū ani
me. a ē de apicibz iuris. **S**i pmo. et ē tale qd
in quo ecclia dispēsare nō p. ut qz est in pmo
gōu dāngnitatis siue sit oclusus siue nō. siue
sniatum siue n. siue p mñio siue dtra. indistin
cte admittunt testes ut ex de re iudi. tenor. et
ar. ex de frig. fñitatis c. vl. et d diuor. porro
Si at sit tale qd in quo ecclia dispēsare nō solz
ut scdōz gōus in linea trāsuersali l dñacō spi
ritualis. pñtūqz an sniaz pbacō admittit ec
attestacōibus publicatis ex de testi. cū in tua
et de dī. spi. c. vl. idē ē si dtra mñoniū snia fe
rat. qz tūc nunq trāsit in re iudicatā ex d sen.
et re iudi. latoz. **S**ed solis verbis mñonis cre
ditur nō alit fiat ex d sen. et re iudi. dāngnei
Si at snia fera p mñio bñ trāsit i re iudicatā

Et sic decetero nullus audiet cum ecclesia videatur tacite dispensare. Et hoc totum potest dici in fauorem mariti monij et ut aliquod sit finis litis ar. ex de testi. licet ij. i. fi. et ex q. mioniu ac. pos. videtur et de se. ex. c. xl. Et sic ubique exceptio potest opponi pro finiaz ut ex de pbae. licet. q. j. Alias autem ubicumque impedimentum perpetuum oppo. videtur quod volens probare semper sit audiendus ar. ex de sang. no. dz in fi. Si autem illud de quo queritur sit de apicibus iuris. ut quod mlti dicunt finiaz contra mioniu lataz no. valere ex eo quod ordo iuris no. e. seruat. puta quod licet confiteatur se citata. di. tñ q. p. viz. fuit impedita quomodo cito potuerit venire. cum de apicibus iur. concedat merito et apices iur. contra se dz approbare. Ideoque obest renunciatio et publicatio e. in eadem instacia ex de testi. constitutis ij. Nec obstat id ex de pbae. iuravit. q. loquitur de contrahendo no. de tracto. l. dic. melius q. scz ibi ideo no. auditur q. directe astruebat probare negatiua dicens quod nullo modo sanguinitatis actinebat sibi. et no. distinguebat g. d. et id. n. auditur ex de spo. consultaco. rñso. j. Si em. distingueret. et sic consideret quod indirecte probare vellez bn. audiret ex de testi. series. et c. cum i. tua. e. in contrahendo ex de spo. cum i. tua. h. i. ead. istacia.

Postea dicendum est de quanto s. quo debz fieri finia diuorcij. Et quidem solz esse controuersia inter doctores viz. valeat si no. sit lata in scriptis. Dicunt em. aliqui quod sic. ut ex de testi. albericus. Sz contra q. finia retractatur propter ordinem iudiciariu no. seruatu ex q. fi. sunt le. p. venerabilis. q. videbat. v. p. terea. Nec obstat c. albericus. q. ibi no. dz. q. in scriptis no. fuerit recitata finia h. q. no. fuit in publica scripturam redacta. Et ideo videtur sic distinguend. scdz host. s. q. a. altera pars e. otumax. et tunc valet. aut e. pñs et tunc no. valet. ut ij. q. j. in pñis in fi. Vnde dicendum quod non refert dumodo de veritate constet q. nec ista finia transsit in re iudicata. Aliter potest dici quod aut precedit s. in ipsa figura iudicii s. ob lato libello. et tunc si ordo iudiciariu no. seruet finia cassatur no. cassa denunciatur ut in c. p. v. nerabile. et ar. ex de testi. constitutis. ij. Aut ex officio. et tunc valet. Et sic intelligi potest id c. albericus. et ar. ex de clades. desp. cu. inhibico. Et huic solucio e. stand. fm. ho. q. tuncq. tñ iudex ex officio pcedat semper seruare debz ordinem notatu sup. ut dicit host. Debz autem iudex prius tradere finiaz in publica scripturam redactaz ne filijs susceptis ex secundo matris deficiente probaco ne iudiciu generetur. et si h. no. fecerit. testes qui interfuerint finie poterunt publicari. Et ne aliqui dubitaco l. intricaco oriat. debet ibi iudex totu processum ponere s. quo libellus oblatus fuerit. Eos ad quos pertinebat citauerit. lit. ipis p. sentibus attestari fecerit. q. viderit iurare testes eis denunciauerit diligenter auditis hincinde p. positus et allegacoibus et deliberaco. habita atq. consilio cum patris et studio libror. finiam tulerit. vel quo libello oblato accusaco. i. ecclesia publicauerit. et his ad quos pertinebat otumacibus et nullo defensore appente ex officio suo processerit et testes recepit et diligenter examinauerit. sic consilio habito finiam tulerit.

De quibus omnibus erat a testibus qui interfuerint finie requirend. Et si no. probatur processum finia non valebit. probantur h. ex de testibus. significauit. et c. albericus. Si autem processus in nullo ipugnetur nec aliud fuerit cautu omnia presumuntur sollemniter acta. ut ex de testi. sic. Ad hec nota quod quando celebratur diuorcium propter sanguinitatem vel aliud perpetuum impedimentum tunc vir sub hac forma mulierem abiurare debet s. q. decetero non accedet ad eam nec cum ea ad vna mensam comedet nec bibet nec stabit sub vno tecto nisi in ecclesia l. in alio loco publico ubi nulla mali possit esse suspicio. nec e. ibi cum ea in coram testibus idoneis loquatur et nisi pro necessitate certa. xxx. q. vij. ab ista die.

De diuorcio propter impotentiam coeundi. a. xxxvij.

Deinde considerandum est quo et quando debz fieri diuorcium cum allegatur impotentia coeundi. Et primo quando allegatur frigiditytas l. maleficiu. secundo quando secto l. artaco. Circa primum sciendum quod quidam dixerunt quod cum allegatur frigiditytas vel secto vel artaco statim potest diuorcium celebrari q. hec sunt manifesta ut ex de frig. c. j. Cum autem maleficiu allegatur trienniu expectatur ut in autenti. de nup. q. p. occasio. Tan. vo. d. q. indistincte trienniu e. expectand. n. manifestis signis et probacoibus ostaret de frigiditytate et artaco. Sic intellexit id ex de frig. c. j. in glo. viij. Pro. vo. utrosq. probas sic distinguit s. q. si diuorcium propter impotentiam coeundi celebrari petatur et frigiditytas allegatur. a. vir h. petit aut mulier. Itē aut vir expleuit. xxviij. annu aut no. si vir maior xxviij. annis h. petat. et femina confiteatur h. idem quod vir asserit. tps debz esse arbitrarium scz vñ mensis vel triu mensu l. anni quo fil. debet morari. Et postabunt sacm de quo dicitur infra cum ager de diuorcio propter maleficiu. Quo tpe elapso si per rectu ecclesie iudiciu probari poterit quod vir sit ipotes statim diuorcium celebrabitur. et mulier nubet in dño. Sz viro interdicitur quod no. ducat aliquaz q. si duxerit subaudi et cognouerit habebit reus pñij et primum matrimonium repandum erit e. muliere contradicente si fuerit scia fraudis ar. ff. ad l. iul. de adulterio. si vxor. q. iudex et. q. vlti. si vo non fuit scia potest e. repellere obiectu adulterij ar. xxxij. q. j. de benedicto. et q. vij. nihil scdz da. et ala. Bñ. vo. ex de frig. c. j. in glo. c. dicit quod non credit quod hoc obstat qñ matrimonio primum debet restaurari. Est autem h. rectu iudiciu s. istud. vir iurabit se esse naturaliter frigidu. i. se non posse agnoscere aliquam mulierem nec moueri ad voluntatem coeundi. Si em. aliquociens moueretur sed perficere non posset naturaliter frigidus non esset. mulier vero iurabit quod nunq. vidit ipm moueri nec ei. vgam erigi licet omnem diligencia habuerit ut op. carnale sequeretur infra temp. elapsu a iudice statutum. Et quilibz habebit septem annos quos. vel si non sup. vicini bone fame qui iurabunt se credere veru. esse qd. iuges iurauerunt. et sic celebrabit diuorcium. Sic intelligitur id ex de frig. c. j. rñso. j. et c. laudabilis. q. si at.

Et isti opurgatores agnosce debet ouerfacōz
diugū ar. ex d purga. ca. quociē **S**3 et mēbz
viri debet inspicī sic dicūt expti. jo. at xxxij.
q. j. c. j. dicit q. i. qd dē q. debet iurare cum se
prima manu ppinquoz intelligit qn mē n ē
vgo si aut sit vgo debet pban p aspectū cor
poris. et p iuramentum vtriusqz diugis **S**3 gof.
et ho. dicūt otrariū. et h ideo qz sepe fallitur
ocul⁹ et manus vt ex de pbaē. causam **C** **S**3
nunqd necessario requirit q iurēt septē **S**ndz
ho. p nō putat i tā solēni cā piclōsa a statuto
iure recedend cū h sit ius expssū ar. ex q mōz
niū ac. pos. vi. et de sen. ex. c. fi. **I**de dicend ē
si mē petat fieri diuorciū et vir idē ofitea **S**i
tū vir cū alia otraxit iurātes nō opurgatores
si bona fide iurauerūt vt dicit bñ. sed diuges
rei piarij habebūt et pñiaz agēt et mēl reuer
tent. apparet em mō p cā odij et suggerente
dyabolo i. fuit fctm ex de frig. c. j. q. si at sta
tutū et c. laudabilē i fi. **N**ec h videt scd3 ho.
distinguenz vtrū feia sit vgo l corrupta exq
vterqz ipotenciā ofitet vt ec ptz ex de frig. c.
j. rñso. j. et c. laudabilē. q. si at **S**ec⁹ ē si alter
neget vt dicet statū infra **Q**uid si mē dicat
vtrū impotentē nō pponendo cām impotēcie
et h pbz et snia lata sit diuorci. et vir postea
cū alia otraxerit. nunqd restituet pmiū mōmo
niū **D**icit jo. xxxij. q. j. c. j. p nō. qz totum ius
suū deduxisse videt in iudiciū **V**n idē est ach
ppter frigiditatē l maleficiū separi essent ar.
ex de cā pos. cū sup electōe **S**ciend at q in ca
sibus pdictis l. qn vterqz diugū ofitet ipedi
mentū videt p c. i. ex de frig. l. re. q requirā
tur iuramenta diugū et mōnāz. et ec ppiquo
rum **E**t quare hoc qz vt dicit ibi glo. ibi ē cau
cius agend vbi ē aie piclū **S**i tū omittet al
terz istoz. l. vel iuramentū mōnāz. l. iuramē
tum ppinquoz. nihilō valeret fm glo. ibidā
vt ex de pbaē. pposuisti et c. cām mōmonij **S**i
aut viro petere diuorciū ex hac cā feia se asse
rat esse ogtam ab eo standum ē in casu isto ei⁹
vbo l. feie. tum qz sic crederet vbo viri mēci p
iuraret vt possent ab vxozibus separi. imo si ā
ho diuges ofiterent otra mōmonij nō essz ppter
h sepandum pp colludij piclū **E**t ideo e. l. so
lis nō credit sed septia man⁹ ppiquoz adici
tur. quare mēto minus credit soli viro otradi
cente vxoze. tum pp fauorem mōmonij ex d se.
et re iudi. c. vl. tum qz vir ē actor et si n pbat
vt dicit. mē cum sit rea d3 absolui ab ei⁹ iper
ticōe ec si nihil pbauerit ex de iuriur. c. vlti.
Tum ec qz vix aliqua inueniret q hoc asseret
nisi veyz essz cū sibi gnari p iudiciū scirz. vt ex
de eo q d3 ofang. iordane. **S**ic exponit ala. i. d
ex d clādel. despō. c. ij. h intelligo nisi vir eaz
quinceret p aspectū **N**ec obstat fm hof. ex de
despō. ipu. duo pueri. v. fi. vb dē q standum ē
vbo viri. qz ibi siue eam agnouisset siue n. nō
poterat mōmonij ofirmari ipediente publice
honestatis iusticia **S**i at vir se asserat agnouisse
se vxozem ea otradicante et diuorciū petente
standum ē verbo viri qz ē caput mulieris vt ex
de despō. ipu. dñnebat. nisi quicā eum mē
p aspectūz corporis puta si ipa h iuret et septez

mulieres que eā aspexerūt vt ex de pbaē. ppo
suisti. et c. pñl. h at intelligit scdm jnnoc. qn
vir simplr negat. h si vir cum septima manu
ppinquoz pbare possit q eam agnouerit au
diri debet. g. si mē sit corrupta caueat cui nu
bat qz statur verbo viri nec se vginem oñdere
p. scdm h intellige i. d ex de frig. c. j. q. illa at
Et cum dicit cur tadiu tacuit subaudi maxie
qz idem fuissz si ab inicō otractus matrimonij
reclamasset **S**ed et qz tadiu tacuit magis psu
mit otra eam **A**lij dicūt q ille. q. illa at. corri
gitur p sequētem qd nō approbat hof. **N**ā et
posset alit seruari vt scz mē corrupta otrabēf
audiatur si in nouitate l. infra duos menses p
clamauerit. etiam si vir asserat se eā cognouisse
vt ex de frig. c. j. q. si. **S**i aut p annum et dimi
dium taceat postea nō audit ar. ex de spō. ad
illud et sic expsse loqui videt ille. q. illa autē
Potest ec dici q ille. q. illa at intelligit d cor
rupta. sequens vō de vginē. licet in vtroqz vir
asserat se cognouisse vxozem. sed virgo eum p
aspectū quicā qd nō p corrupta facere. hec
ho. **S**cdm at bñ. et jnnoc. tacens de impotēcia
diugis rclamaē p vtrūqz ad triennij et n vltra.
vt in autēti. de nup. q. occasiōz. coll. iij. et ex
de frig. laudabile. **V**n nō tenet scdm eā illud
de frig. c. j. vbi dē q post annū et dimidiū re
clamare nō p **N**ec tenet ec i. d. **C**. de repudijs
in causis. q post duos annos reclamare n pōt
h bñ. ex de frig. c. j. in glo. viij. **A**bbas vō di
q mē q corrupta erat eo tpe quo otraxit mō
monij aut gerebat se p virgine aut p corru
pta. si p vginē tunc si dicat mō se pus ab alio
fuisse corruptā non audiet qz allegat turpitu
dinē suam ex de ocel. p. cū sup **S**i at p corru
pta qz erat vidua. vel aliter corrupta et de h
ostat. vir debet inspicī. qz forte poterit oftare
statum. vt qz non habet lāceam vel accessoria
lancee et tūc p statim mōmonium separi **S**i at
vir dicat se moueri ad coitum. vt qz mulieres
alias cognoscit ptz q maleficiū allegat. et iō
p triennij diuinū debet sil morari ad pceptū
iudicis **G**of. tñ d. q non est vis de pcepto iu
dicis. qz h nō inuenit cautū in iure **S**cdm vō
ho. quo ad mentem videt h satis cautū ex de
frig. laudabilem. in pñ. ibi. indulgendum sit
subaudi a iudice **N**ec obstat sed ocordat illō
ex de frig. l. re. quia licet post septimū annum
videat peticō facta. tñ intelligend ē q causa
fuerat antea diu ventilata. et q ad pceptum
iudicis pñiaz egerūt et simul cohabitauerunt
sicut maifeste innuit in pmo rñse. ad fi. ibi. q
post plures annos subaudi a iudicibus datof
Ad pceptum g. iudicis debet sil morari h mō
vterqz ofitebit pcta sua. qz aliqñ infirmitas
puenit ex pctō vt ex de pe. cum infirmitas **E**t
iniunge eis sacro recepto q sil habitet et bo
na fide dent opam cum omni diligencia ad d
bitum reddēdum **E**t si sic p diuinū triennium
simul cohabitauerint et in fine triennij iteruz
ad epm venerint dicētes et iurātes q sicut p
miserūt fecerūt nec diugi potuerūt. tūc rece
pto iuramēto eoz et ppiquoz mōmonij dirime
tur et vterqz licencia contrahendi dabitur.

ut ex de frig. c. vl. et xxxiii. q. i. si p sociarias
Verz pt dici qz et si fil cohabitauerit p septem
annos l circa et sine pcepto iudicis. et no re-
peria^r qz vir aliqua cognouerit tps arbitrariu
erit qz psumit^r vir esse frigid⁹ ut ex de frig. c.
vl. sic gof. intellex^r Sedz tñ ho. tuci⁹ e semp
qz a tpe pcepti iudicis trienniu oputer^r ut ptz
ex pdectis. **S**z quo intelligit^r qz dcm e de co
tinuo trienio fñz ho. i su. et sup c. lre. qz suffi
cit qz p maiore pte ani maxie p ver dñnuu q^o
solet hoies ad luxuria forci⁹ incitari fil coha
bitauerit. et bona fide opaz dderit ar. ex d aq
quoti. et est. l. j. q. duo at gñia. qsi infirmitate
l alio casu ipedian^r tps reslituend videt^r ar.
ff. de itinere actuz pua. l. j. q. ij. iij. et iij. ar.
otra. ff. de sta. libr. cu heres. q. stich⁹ **Q**uid
si vir l mlr nolit cohabitare fñdz host. qz dz
excōicari et idonea caucō erigi qz cohabitent
ar. ex vt lite nō tes. qm. q. vl. et addit idē hos. i
glo. sup c. lre. l. alringat^r p curia seclare ex d
diuoz. cu nō ab hoie **E**t idē fiat si cohabitent
et nō attrēptēt **Q**uid si vir nō sit maleficiatus
nec naturaliter frigid⁹. sed quasi naturalit^r fri
gidus. puta qz vgam mouet et erigit sz non p
ficit vel dual habet vgas et vna altera ipedit
l qcto vgam apponit semē spergit l imittit sz
nō pficit. mltā talia in iudicis et ofessioibus
repiunt^r fñdet ho. qsi pt medicinis aliquib⁹
iuuari non debet diuidi **S**i at nō pt in aliqb⁹
ex his quatuor ofulendus estz papa. tñ si feia
sit vgo vel vterqz ofiteat^r in oibus expectā
dum erit trienniu quo elapso qsi naturalit^r fri
gidus forte poterit diuidi scdz sup dcm de na
turaliter frigid⁹. tuci⁹ tñ e qz papa ofula^r sup
his q merito dubitabilia videbūt^r. **S**i at mas
sit maior xiiij. an. l. xv. sz minor xvij. licet sit
pubes nō tñ habet plenā pubertate ar. ex de
reglarib⁹. qz insul. plena em pubertas e xvij.
annoz in mare et xxiij. in feia. ar. ist. d. ad op.
q. minore **E**t ido tñ semp e trienniu expectā
dum. l. quousqz xvij. anni sint opleri vl vltra
Et debet dari tps ad arbitriu boni iudicis. sm
qz videbit qualitate psonaz. et tps q^o fil stete
rūt ut ex de frig. c. fi. quidqd allegat^r quidqd
ofiteat^r **E**t ideo correctā e lex q dicit tñ bien
nium expectand. **C.** de diuoz. l. in causis hec
ho. et ouenit cu eo jmo. **S**i tñ biennio elapso
iurauerit se nō posse carnalit^r diūgi et dixerit
qz vir nullatenus mouebat^r nec infra hoc tps
fuit motus apparet qz frigiditas allegat^r **I**do
si hac de causa mñ onium dirimitur et postea
vir otrahat sepabunt^r scdo otrahentes. sm h
intelligi pt qd dicit lra de frig. laudabilē. re
sponso pmo **V**n dz ibi si frigiditas pns pbari
nō possit subaudi. qz vir erat xiiij. l. xv. an. se
cund⁹ hos. **S**z tanē. aliter glosauit dicēs. puta
qz manifesta sig et pbacōes extāt parate **E**t se
cund⁹ ho. nō videt^r lram intellexisse sz errasse q
em alie pbacōes existere possent nisi q effica
cem opam darēt **O**cc. tñ sciūt cuz tanē. qz n
ignorauit ho. **S**z ho. exponit qd dz in lege il
la in causis inbecillitate nature f. qz tandem
pubescit ut ex de despō. ipu. puberes **E**t si ibe
cillitas nature. i. simplicitas siue mollicies q

puenit ex defectu etatis nō ē ipediētum ppe:
tñu. **S**z et si in h casu bñ vga mouebat et erige
bat sz pficere nō poterat tñc apparet qz ē male
ficiatus de quo dcm ē sup **A**d h nō qz scdm
jmo. ex de frig. c. j. ad pbacōnez frigiditatis
tria sūt inuēta l. aspect⁹ corpis. iuramta septe
ppinquoza. et trienniu cohabitacōis **S**z discre
tus iudex pvidebit utz vñ solū l duo l oia
tria faciāt pstanti et cu i snia diuozcij vtar^r pi
culū aie meli⁹ est ibi pbacōnes supabundare
qz deficere.

Equit^r vidē d scdo l. quo et qñ debz fieri
diuozcij qñ allegat^r sectō l. artacō **S**ciē
dum igit^r pñ sectō alлегat^r pt statū diuozcij
celebrari et mlr in dño nabe. qz pbabitur p
aspectū **S**i vō artacō alлегat^r tñc ec statim pt
diuozcium fieri h mō vocabunt^r matrone fide
digne et in nupciali ope expte ar. ff. de vetre
inspi. l. j. v. igit^r. et ptestabunt^r sub piclo ani
maz. suaz. et sub fide sua. qz ea scz artā manu
et oculo diligenter pquiret an sit corrupta et
an possit fieri mlr **E**t si dicāt eā corruptā oim
citur accusans mñoniu. et scdz qd dicit bñ.
ex de frig. fñnitatis. nō est eis remittēdum iur
ramtum ne quid in fraude mñonij dicāt ar.
ex de eo q dō. ofang. sup eo **S**z qz sepe fallit^r
man⁹ l ocl⁹ poterūt itez. et alie mag expte
vocari q diligencius hec ofiderēt ut ex de p
bac. c. pñl. **S**i at dicāt eā vginē et posse fieri
mlierē tñc ē impedimētū ex pte viri. et ido iudex
diligent^r pquiret an vir moueat^r p coitu l nō
et sic psumet frigiditātē l maleficiū. et pce
det mō sup dcm **S**i vō mulieres asserāt eā non
posse fieri naturaliter mulierem. tñc statim pt
diuozcij fieri et dabit^r viro lñia cu alia oira
bendi sed indicet^r oinencia mlieri. qz que est
arta vni psumit^r arta omibus donec pber^r cō
tratum. ut dicit ray. ut ex de frig. fñnitatis re
spōso j. **N**ec obstat qd dz in pñ. ibi. cu p mul
tos annos. narrat em fctm. naz nec anni pñt
scdz ho. nisi sint p iudicē assignati ut dcm ē
sup. et epf nullū tps assignauit sz statū sniaz tu
lit. et tñ papa dicit qz iuste pcessit liez dcept⁹
fuerit. ut ibidē. q. j. v. nos tñ **A**d h nōt hos.
in apparatu ex de frig. fñnitatis. qz anq ml
ier inspiciat^r faciat eā iudex p medicias mulierz
in aq calida diu balneari. ut si glutinū aliqd
apposuit liqfiat. et interī sit sub fida custodia
ne possit itez. apponere medicias ar. ff. d. vē
tre in spi. l. j. **N**ā quedā mlr vas suū adeo con
strinx^r qz et viro et oibus alijs inhabil^r facta
fuit nec postea p aliqz medicū iuuari potuit
Quid si mlr arta post diuozcij ognoscat^r ab
alio viro. nunqd pñus vir pt ei fornicacōnez
obicere et repellē. **H** qz nō si cognita fuerit
legit^r qz otraxit cu illo scdo viro legit^r scdz
suā credulitatē. ar. ex de diuoz. gaudem⁹. **S**i
at fornicare. qz. f. nō otraxit cu eo. pñus vir
si voluerit ptextu illi⁹ fornicacōis eā pt rpe
lere. ex de frig. fñnitatis. qz sic ibi dicit glo.
sup i^o fornicario. sic ex futuro enēu apparet
retro fuisse mñoniu. sic ec apparet fuisse factā
iniuriā p^o viro **A**lia ptinēcia ad qstōez et ma
teriā istā reqre sup li. e. ti. xxvij. f. de artacōne

Quid si mlti arca. post diuorciū et tractū mōniū cū viro scdō aūq̄ redeat ad p̄mū igre diat religionē. Rndz bñ. sup dētū c. fñitatis q̄ si sit ingressa et p̄fessa statū fuit mōniūz solutū si qd̄ fuit inter eos ex de duer. diu. ex publico. sec⁹ ē si sit ingressa cā p̄bacōis qz tunc si rediret ad seclm redire coget ad p̄mū virūz.

Ex his q̄ sup̄dētā sūt i diuersis locis d mō monio p̄t i vnū breuit̄ recolligi q̄ valde fauorabilis ē cā de mōniū federe. **P**rimo qz i dubio p̄ eo iudicabit ex de sen. et re iudi. c. fi.

Scdō q̄ lite n̄ testata recipiūtur testes ex ut lite n̄ test. c. j.

Tercō qz minor ē i iudicio p̄ pcuratorē ex de resu. spo. ex pte. iij. mlieris.

Quarto qz nō trāsīt in re iudicatā ex de sen. et re iudi. latoz.

Quinto qz p̄ et m̄r ibi testificat ex q̄ mōniū ac. pos. vi.

Sexto qz nō p̄t sup eo trāhgi nec opromitti ex de trāsac. c. fi. et de resu. i mte. cā. q. fi.

Septio qz nō apponit in eo pena ex de spō. gemma.

Octauo qz fili⁹ agit oītra p̄ez ex d spō. n̄ ē nobil.

Nono qz ofessio nō p̄iudicat ex d eo q̄ d̄g. ofan. sup eo. qd̄ ē v̄ez in p̄iudiciū mōniūz vt d̄z ibidez alias oītra ex de clādes. despō. c. ij.

Decimo qz sub oīdicōe ipossibili oītractū tenet vt bituz ē s̄.

Vndecio q̄ testes testificātes de auditu admittūt ex de ofan. tua.

Duodecio q̄ aliqui vn⁹ et idē ē accusator et testis ex de testi. co. p̄terea.

Tredecio qz in fauorē ei⁹ p̄fert opio veritati et aliqui ecōuerso ex q̄ fi. sūt le. ex te. nore. et c. p̄ tuas. pla ex his ponit bñ. ex vt lite nō test. c. j. in glo. v.

De filiis. ti. xxxviii.

Onsequent̄ cōsiderandū est de filiis quorum cā oītrahūt mōnia. Et p̄mo quot sunt gñā filioz. scdō d̄ successiōe eoz in hēditate p̄ntū. tēcō d̄ eoz educāōe. quarto d̄ illegitiōz. legitiācoe. quinto d̄ filiācōis p̄bacōe.

Circa p̄mū nō q̄ gñā filioz sūt septē. Nā aliqui sūt legitiimi et naturales. vt suscepti ex legitiō mōio siue vō siue putatiō. Alij legitiimi et ciuiles vt adoptiui. Alij legitiimi et spiriituales de q̄bus sup̄ ti. de cognacōne spūali.

Alij naturales et nō legitiimi vt nati ex ocubi na vnica in domo et in dubitato affectu retēta et tali q̄ possz vroz esse vt. ff. de ocubi. l. j. ij. et iij. et c. e. l. j.

Large tñ oēs filij p̄ter ado p̄tios et spūales appellāt naturales vt xxx. q. iij. c. j. et ex e. p̄ venerabilē i glo. c. Alij naturales et illegitiimi. s̄ ex post facti legitiimi et hi possunt dici legitiimati ex e. tāta.

Alij spiriituales tñ. Et sic oēs sum⁹ filij pape. l. q̄ si ex d̄ cri. flī. p̄ gñi.

Alij nec naturales nec legitiimi vt spuriij. manseres et nothi. quoz d̄raz req̄re sup̄ l. vj. ti. de filiis p̄sbroz.

Circa scdōm sciendū q̄ p̄ntibus legitiimi filij et naturales succedūt et oib⁹ p̄ferunt vt c. de m̄. et le. p̄ totū. Et dicūt legitiimi ex q̄ p̄tes publice oītraxerūt in facie ecclie. licz inc̄ eos nō possit mōniū esse. dū tñ alē diugū habeat bonā fidē ex e. cū int̄. io. c. ex tenore.

Secus ē si sciāt abo ipediūtum vt ex e. inferente sec⁹ ē ex si clā oītraxerūt ec̄ ipediūtū ignorātes qz tūc nō excusant filij nati ex t̄li mōio aūq̄

esset p̄ ecclia app̄obatu. Putat tñ ho. q̄ si nascant post app̄obacōz mōniū licz antea sint ocepti erūt legitiimi. Sic itelligit id̄ ex e. q̄ nobis. sic ecōuerso ocept⁹ ex mōio putatiō s̄ publice oītracto aū sniaz s̄ post sniaz diuorciū natus reputat legitiim⁹ vt ex e. cū int̄ alij tñ hō largi⁹ itelligūt. dicētes q̄ ec̄ nati aū app̄obacōez cēsēt legitiimi p̄ app̄obacōz s̄ si postea aliqd̄ oītra mōniū nō app̄obēt s̄ si nati sint p̄ app̄obacōz tūc legitiimi manebūt. ec̄ si ex iusta cā sepēt.

Et h⁹ opionis fuit bñ. vt p̄z ex q̄ fi. sūt le. q̄ nobis. et facit p̄ eis fauor p̄lis et ex e. tāta. et d̄ clādes. despō. c. ij.

Sz s̄m ho. oītra eos ē odiū p̄ntum et oīceptus statutorum ecclie ar. ex e. de filiis p̄sbi. l. ras. et mēs et v̄ba oīlij gñalis ex d̄ clādes. despō. cū ihibicō. q̄ si q̄s et sequēt.

Nec obstat c. tāta. qz loquit̄ de filiis natis ex ocubina.

Sz nūqd̄ filij nati ex mōio tali s̄. c⁹ ipediūtum abo p̄ntes scie bāt hēditatē restitue tenent hereditibus veris.

Rndz rod q̄ si p̄sēpserūt cū bona fide restitue nō tenent. si at̄ p̄scripcō legitiā nō sit oīpleta tenent totā hēditatē cū fructib⁹ oīuptis restitue p̄tūcūqz eos opteat indigere l̄ medicāe n̄ q̄tū hēdes veri remiserūt eis spōte.

Sciēd̄ at̄ q̄ si alter diugūz ipediūtum oīdicōis seruū sciat et alē nesciat l̄ clādes. oītrahāt et postea sepent mōniū p̄pter errozē oīdicōis seruūlis p̄les inde genita erūt legitiā scd̄m gōf. ar. ff. soluto mōio. sic d̄orē. q. fi.

Nec obstat id̄ ex e. de clādes. despō. cū ihibicō. qz loq̄tur de ipediūtū oīgnacōis vt p̄z ibi in ḡdu p̄hibito.

Sz ho. oītradicit ex e. q̄ fi. sūt le. ex tenore. Nota tñ q̄ filij seruoz nati ex legitiō mōio n̄ sūt legitiimi nec quo ad ordines. nec quo ad hēditatem.

Cōmissio ec̄ criminis lese maiestatis mōionium nō soluit et tñ filij nō succedūt vj. q. j. q. v̄ez. v̄. si q̄s.

Idē ē de crimine hēsis ex de hēsis. v̄gentes.

Legitiimi vō et ciuiles. qñ et quō succedāt dētū est sup̄ ti. de oīgnacōne legali.

Spūales at̄ et legitiimi q̄ ad successiōz sūt ex nei.

Naturales vō et illegitiimi ex testō nō succedūt ex necitate iur̄. sic legitiimi et naturales qz n̄ lū ius cogit aliqz suos filios h̄mōi hēdes instituire vel ex hēdare vel eis aliquid int̄ viuos dare vel in vltia volūtate relinq̄re vt. c. de naturalib⁹ liberis l. vl.

Sed succedere p̄nt ex volūtate p̄ris. et si q̄dem p̄r legitiimaz p̄lem habuerit. licet eis et eoz matri vnciā. i. duodecimā p̄tem hēditatis sue relinq̄re vel soli ocubine semi vnciā nō vltra.

Nam qd̄ vltra reliquit descendētib⁹ si sup̄sunt applicat.

Et si descendētes desunt et ascendētes sup̄sunt relicta legitiā p̄te s̄. tērcia bonoz suoz ascēdentib⁹ qd̄ r̄liquū fuerit licz distibue natura lib⁹.

Sz si vtriqz desunt s̄. ascendētes et descēdentes. licet eos insolidum instituire.

Abintestate at̄ nō sup̄siste p̄le legitiā nec diuge succedunt naturales vna cum sua m̄re in duabus vncijs.

Si vō p̄les legitiā vel diunx sup̄sit nō succedunt in aliquo. tñ debent saltem alia succedētib⁹ arbitrio boni viri.

Sicut at̄ et iquātum et quando succedūt filij naturales p̄ntibus ita et int̄m et tūc succedunt parentes eis

Et idem est de nepotibus naturalibus. ut. **C.**
de naturalibus liberis l. vltia. et autenti. ibi
posita l. 3. **Naturales** at et illegitimi s. exp. fa
cti legitimi q. p. a. i. oib. naturalib. et legitis
Spuri. at m. a. l. e. r. e. s. et nothi. n. succedunt p. nec
alicui d. linea p. r. n. a. s. z. et si q. d. talib. obuener.
r. l. t. u. i. d. z. p. l. i. legitis a. f. r. i. a. l. o. r. o. z. i. a. p. r. i. aut m. i.
Et si p. d. c. t. i. n. extat l. si extat v. l. dissilient v. l. ta.
ceat infra duos m. e. s. e. s. i. u. a. d. i. t. f. i. s. c. e. s. et
torquet am. a. s. i. a. ut veritate dicat de reb. sibi l.
alijs relictis ut. **C.** d. naturali. libr. l. j. **Bes** e. c.
insituit. si talib. legatu. r. l. i. c. t. u. tacituz. o. f. e. r. a. t.
sua quart. p. d. i. t. ff. d. v. s. u. r. cu. q. d. a. s. t. a. c. i. t. o. **S**e
cus at e. d. m. r. e. et asc. e. d. e. t. i. b. p. e. a. q. z. i. p. i. s. t. a. i. t. e.
statis q. testatis p. d. c. t. i. filij succedunt o. i. o. d. e. p. i. t.
cu. filijs legitis i. n. n. o. t. n. d. i. x. i. t. q. s. p. u. r. i. ex i. n. c. e.
s. t. u. n. a. t. n. succedit e. c. m. r. i. ut. **C.** ad o. r. f. i. s. i. q. i. l.
l. u. s. t. r. i. s. **S**ec. e. d. e. v. u. l. g. o. q. s. i. t. o. q. z. t. a. l. succedit
m. r. i. et m. l. t. o. f. o. r. z. i. natural. **I**de intellige d. p. r. i.
m. i. o. z. i. b. linee m. r. n. e. sic itelligebat i. d. i. s. t. i. d. s. e.
n. a. o. s. u. l. o. r. p. h. i. s. n. o. u. i. s. s. i. m. e. **A**l. i. j. d. i. c. u. n. t. q. i. l. l. a.
l. e. x. s. i. q. s. p. a. l. i. s. e. d. e. f. e. i. a. i. l. l. u. s. t. r. i. q. p. c. i. p. u. e. c. a. s. t. i.
tate seruare d. z. ut d. z. i. b. v. n. d. i. c. u. t. q. n. a. t. ex i. n.
c. e. s. t. u. succed. m. r. i. n. s. i. t. i. l. l. u. s. t. r. i. **E**t h. s. i. n. i. e. v. i. e. e.
h. o. a. r. r. e. p. v. e. n. e. r. a. b. i. l. e. s. v. l. i. n. f. i. v. b. i. d. i. c. i. t.
t. a. l. e. s. p. u. a. n. d. o. s. s. e. d. z. l. e. g. e. s. h. e. d. i. t. a. t. e. p. r. n. a. n. d. i.
m. r. n. a. **E**t s. i. l. i. c. i. t. i. n. t. e. l. l. i. g. e. n. d. e. q. m. r. i. et asc. e. d. e. t. e. l.
p. e. a. succedunt filijs illegitis et eoz. liberis te.
statis et i. n. t. e. s. t. a. t. i. s. s. i. c. succedunt legitis p. t. i. l. l. u.
s. t. r. e. ut i. s. t. i. d. e. s. e. n. a. o. s. u. l. t. e. r. c. u. l. i. a. n. o. s. v. l. **A**
Sz nu. q. d. p. r. s. p. u. r. i. succedat i. p. i. s. **E**t d. i. p. l. a. c. q. p.
s. i. c. **S**z a. z. o. d. i. t. r. a. r. i. u. q. z. n. e. c. t. a. l. p. r. n. e. c. f. i. l. i. e. s. t.
n. o. i. a. n. d. i. s. t. i. d. n. u. p. s. i. a. d. u. e. r. s. **E**x p. d. c. t. i. s. p. z.
q. p. l. e. s. c. e. s. e. t. i. l. l. e. g. i. t. i. a. s. i. p. n. t. e. s. c. l. a. d. e. s. t. i. n. e. l. o.
t. r. a. i. n. t. e. r. d. i. c. t. u. e. c. c. l. i. e. o. t. r. a. h. a. t. l. i. c. z. a. b. o. i. p. e. d. i. m.
t. u. i. g. n. o. r. e. t. et i. d. e. e. s. i. a. b. o. s. c. i. e. t. e. s. i. p. e. d. i. m. t. u. c. o.
t. r. a. b. a. t. e. c. i. f. a. c. i. e. e. c. c. l. i. e. **E**t h. e. v. e. z. s. m. h. o. s. t. s. i.
m. i. o. n. i. u. v. i. u. e. t. i. b. z. p. n. a. b. z. a. c. c. u. s. e. t. et d. i. r. i. m. a. t. **N**u. q. d. g. o. p. z. m. o. r. t. e. p. n. t. u. l. a. l. t. e. r. i. z. e. o. z. q. z. e. t.
d. e. h. m. r. i. o. v. i. q. s. i. c. e. x. q. f. i. s. u. t. l. e. l. a. t. o. z. et c. c. a. m. **S**z o. q. z. p. z. m. o. r. t. e. n. e. o. p. t. a. c. c. u. s. a. r. i. x. x. i. i. j.
q. i. j. a. d. m. o. e. et d. i. x. x. i. i. j. q. u. o. r. u. d. a. et. **C.** s. i. a. c. c. u. s. a. t. o. z. l. r. e. z. m. o. z. f. u. l. j. i. j. et i. i. j. **A**d h. d. i. s. t. i.
g. u. i. t. h. o. q. a. m. i. o. n. i. u. f. u. i. t. i. p. e. t. i. t. u. i. p. i. s. v. i. u. e. t. i. b. z.
et t. u. c. n. i. h. i. l. o. z. q. r. e. t. d. e. e. o. p. z. m. o. r. t. e. r. o. e. h. e. d. i. t. a. t. i. s. **E**t s. i. c. i. t. e. l. l. i. g. i. p. t. i. d. e. l. a. t. o. z. et s. i. l. i. a. a. r. **C.**
i. n. d. e. t. o. t. i. l. v. l. l. i. c. e. t. n. q. o. a. d. d. e. t. e. g. e. n. d. d. e. l. i. c. t. u. m.
p. n. t. u. l. p. u. n. i. e. d. e. o. s. q. z. m. o. r. t. u. i. n. o. p. o. s. s. u. t. p. u. n. i. r. i.
n. e. c. d. u. e. n. i. r. i. e. x. d. e. r. e. s. c. p. s. i. g. f. i. c. a. u. **A**ut f. u. i. t. i. p. e.
t. i. t. u. a. l. t. e. r. o. v. i. u. e. n. t. e. et t. u. c. e. c. p. t. q. r. i. d. e. e. o. i. n. f. r. a.
q. u. i. q. u. e. n. i. u. r. o. e. h. e. d. i. t. a. t. i. s. et s. i. c. e. c. p. t. i. t. e. l. l. i. g. i. i. d.
c. l. a. t. o. z. q. o. e. l. a. p. s. o. n. p. t. q. r. i. **C.** n. e. d. e. l. i. c. d. f. u. p. z.
q. u. i. q. u. e. n. i. u. et s. i. c. i. t. e. l. l. i. g. e. c. a. s. u. e. x. p. s. s. u. p. h. a. c. v. i. a.
e. x. e. p. u. e. n. i. t. q. d. a. t. d. e. d. e. c. e. a. n. n. i. s. e. x. d. e. d. i. u.
s. e. r. l. i. c. z. **I**n f. e. t. o. o. s. i. s. i. t. s. i. c. e. i. d. e. f. e. t. o. o. t. i. g. e. r. a. t. **S**z i. d. e. e. s. s. z. d. e. q. u. i. q. z. a. n. n. i. s. v. t. p. d. c. t. m. e. **S**ec. a. u. t.
p. u. r. a. t. e. e. h. o. d. e. h. i. s. q. c. l. a. l. o. t. r. a. i. n. t. e. r. d. i. c. t. m. e. c.
c. l. e. s. i. e. o. t. r. a. x. e. r. i. t. **I**bi e. i. i. p. p. e. t. u. u. q. r. i. p. t. l. i. c. z. p. e. t. e. s.
m. o. r. t. u. i. s. i. n. t. **I**n q. o. c. a. u. m. a. i. s. t. e. l. o. q. t. e. x. e. c. a. m. q. d. e. v. e. z. n. et i. p. m. m. i. o. n. i. u. c. l. a. d. e. s. t. i. n. u. z. f. u. i. s. s. e. t.
p. o. s. t. e. a. a. n. q. s. t. o. z. m. o. t. a. i. f. a. c. i. e. e. c. c. l. i. e. p. u. b. l. i. c. a. t. u. m. et s. o. l. e. m. n. i. z. a. t. u. m. q. z. t. u. c. s. e. c. z. e. s. s. e. t. v. t. h. i. t. u. e. s. **N**o. t. a.
e. c. h. q. s. i. e. p. s. d. i. u. o. r. c. i. j. s. n. i. a. z. l. i. c. e. t. e. r. z. o. n. e. a. i. n. t. e. r.
d. u. o. s. t. u. l. e. r. i. t. et a. l. t. e. o. z. s. e. d. o. o. t. r. a. x. e. r. i. t. a. u. t. e.

eiusdē epi ples ex h. scdo mrio^o suscepta iu di
cari d3 legitia ex e. p. latozē. s. fi. qd itelligas
ec si postea iueniat eccliam deceptā fuisse ar.
ex de frig. frmitatē. s. j. ad fi. **Q**d itelligas n
et diuges scdi pbent fraudis scij vt qz corz
rupit testel l iudicē vel alias sciūt sniam iniq
latā ex de clādes. despō. cū inhbicō. s. pari **E**t
sic itelligi pē illud ex e. p. venerabilē. s. j. **V**l
ibi n fuit ordo iudiciari^o seruat^o. sic obest pli
pntū scia mala. s. h. n. psumit^o n pbe^o ar. ex d
plū. c. fi. h. ho. **A**s. quis agnosceret de successio
ne. **E**t d. i. n. n. o. q. iudex secularis n iudex eccle
siallic^o ex q. fi. sūt le. tāta. **H**o. vō dicit otrariū
qz sic dos accedit mrio^o ita heditatis peticio.
q. qdem nō opetit alicui n sit de legicio mrio^o
d. q. agnosceret ecclia. qn tñ agit^o d. heditate et
nihil obicit^o de illegitiacōe tūc obtinet qd d.
i. n. n. o. h. ho. ex de donac. de prudencia.

Qirca terciū sciend q n sūt alēdi a pntibus
filij nati ex icestu de rigore iur ciuil qd i
ductū vī p. detestacōz crimis vt ex e. p. v. e. n. e.
r. a. b. i. l. e. s. v. l. s. e. c. z. e. s. c. o. z. c. a. n. o. n. e. s. v. t. e. x. d. e. e. o. q.
d. u. cū h. r. e. t. i. n. f. i. **E**t m. l. t. o. m. a. g. a. l. i. j. f. i. l. i. j. et h. c. o.
s. o. n. a. t. i. u. r. i. n. a. t. u. r. a. l. i. q. o. e. c. a. i. a. l. i. a. b. e. u. t. a. f. e. r. s. u.
o. s. p. a. s. c. u. t. d. i. j. i. u. s. n. a. t. u. r. a. l. e. **V**ñ i. u. s. c. a. n. o. n. i. c. u.
m. e. r. i. t. o. p. f. e. r. e. t. c. i. u. i. l. i. **A**s. ap. q. u. e. d. z. p. l. e. s. a. l. i.
f. e. t. o. d. i. u. o. r. c. i. o. **E**t s. i. s. i. t. i. n. f. r. a. t. r. e. s. a. n. n. o. s. r. e. g. l. a.
r. i. t. e. r. d. z. a. l. i. a. p. d. m. r. e. z. s. i. v. l. t. r. a. a. p. d. p. r. e. z. a. r. f. f. d. e.
l. i. b. e. r. i. s. a. g. o. s. i. q. s. a. l. i. b. e. r. i. s. s. n. t. m. **S**ed et iudex
d. e. t. e. r. m. i. a. e. d. z. a. p. d. q. u. e. o. m. o. d. i. z. m. o. z. e. t. i. t. a. t. n. q.
p. z. t. r. i. e. n. n. i. u. a. p. d. m. r. e. z. e. x. p. e. l. i. s. p. r. i. s. a. l. a. t. v. t. **C.**
s. o. l. u. m. a. l. j. **E**t i. d. e. o. m. i. o. z. t. r. i. e. n. i. o. a. p. d. o. u. e. r. s. u. z.
f. i. d. e. l. e. n. u. t. r. i. c. i. f. i. d. e. i. f. a. u. o. z. e. v. t. h. i. t. u. m. e. s. t. i. d. i.
d. i. u. o. z. i. n. f. i. d. e. **P**o. t. e. s. t. t. n. p. r. r. e. c. u. s. a. r. e. f. i. l. i. u. a. l. e. r. e.
i. u. s. t. a. d. e. c. a. u. s. a. p. u. t. a. s. i. e. u. a. c. c. u. s. a. n. t. v. t. p. z. i. n. d. i.
c. t. a. l. e. g. e. s. i. q. s. a. s. i. q. s. e. x. h. i. s. i. n. f. i. v. b. i. a. t. p. a. t.
et f. i. l. i. j. e. g. e. t. m. a. t. e. r. c. o. g. i. t. e. o. s. a. l. e. r. e. v. t. i. n. e. a. d. e.
l. e. g. e. s. v. t. z. s. z. et f. i. l. i. j. p. n. t. e. l. s. i. e. g. e. a. n. t. a. l. e. r. e. d. e.
b. e. t. v. t. i. n. e. a. d. e. l. e. g. e. i. n. p. n. o. **P**l. o. d. i. e. t. n. d. i. s. t. i. g. u. i.
q. a. n. t. p. r. p. l. i. t. i. c. c. a. m. d. i. u. o. r. c. i. o. a. u. t. m. r. a. v. t. e. r. q. z.
s. i. p. r. t. u. c. i. p. e. p. l. t. a. b. i. t. e. x. p. e. s. a. l. m. a. t. r. i. q. n. p. u. e. i. t. a. d.
s. e. c. u. n. d. a. s. n. u. p. a. p. u. d. q. u. a. m. f. i. l. i. j. a. l. i. t. u. r. **E**t s. i. p. r.
h. n. o. n. p. o. s. s. i. t. f. i. l. i. j. p. a. u. p. e. r. e. s. a. m. a. t. r. e. d. i. u. i. c. e. d. n. t.
a. l. i. **E**t q. u. o. d. d. i. c. t. a. m. e. s. t. d. e. f. i. l. i. j. s. et p. a. t. r. i. b. u. s. i.
t. e. l. l. i. g. e. d. e. a. s. c. e. n. d. e. n. t. i. b. u. s. et d. e. s. c. e. n. d. e. n. t. i. b. u. s.
i. n. i. n. f. i. n. i. t. u. m. **S**i a. u. t. e. m. m. a. t. e. r. c. a. u. s. a. m. d. e. d. i. t. a. p. d.
m. a. t. r. e. m. d. e. b. e. n. t. a. l. i. e. x. p. e. n. s. i. s. m. a. t. r. i. s. e. t. i. a. m. s. i.
s. i. n. t. t. r. i. e. n. n. i. o. m. a. i. o. z. e. s. h. e. c. o. m. n. i. a. p. r. o. b. a. n. t. i. n.
a. u. t. e. n. t. i. v. t. l. i. m. a. t. r. i. et a. u. n. e. s. i. l. l. u. d. q. u. o. q. z. c. o. l. l.
t. i. j. **S**i a. u. t. e. m. v. t. e. r. q. z. d. e. d. i. t. c. a. u. s. a. m. t. u. n. c. v. t.
q. z. s. i. b. i. s. e. c. u. n. d. u. m. q. f. a. c. u. l. t. a. s. s. u. p. p. e. t. i. t. n. e. c. e. s. s. a.
r. i. a. m. i. n. i. s. t. r. a. b. i. t. e. x. d. e. e. o. q. u. i. d. u. x. i. t. c. u. m. h. a. b. e. r. z.
Di. s. t. i. n. g. u. i. t. u. r. t. a. m. e. n. s. e. c. u. n. d. u. m. l. e. g. e. s. q. p. a. t. e. r.
et l. i. n. e. a. e. i. u. s. d. e. s. c. e. n. d. e. n. s. a. a. l. e. r. e. t. e. n. e. t. u. r. f. i. l. i. u. m.
v. t. s. i. c. l. e. g. i. t. i. m. u. s. m. a. t. e. r. a. u. t. e. m. et e. i. d. l. i. n. e. a. c. o. g. i.
t. u. r. e. t. i. a. m. s. i. v. u. l. g. o. c. o. n. c. e. p. i. t. **I**tem m. a. t. e. r. n. o. c. o.
g. i. t. u. r. a. l. e. r. e. f. i. l. i. u. m. l. e. g. i. t. i. m. u. m. n. i. s. i. p. a. t. r. e. e. i. u. s.
s. i. f. i. l. i. j. et s. u. p. i. o. z. i. b. u. s. d. e. f. i. c. i. e. n. t. i. b. u. s. v. t. f. f. d. e.
l. i. b. r. i. a. g. o. s. i. q. u. i. s. a. l. i. b. e. r. i. s. s. v. t. z. s. e. d. et m. a. t. e. r.
e. x. p. e. s. a. s. r. e. p. e. t. e. r. e. p. t. a. p. a. t. r. e. p. r. e. t. e. a. q. a. f. f. e. c. t. u.
e. r. o. g. a. s. s. z. m. i. n. o. e. c. s. i. a. p. u. d. p. r. e. z. n. u. r. r. i. e. t. v. t. j. d. i.
c. t. a. l. i. q. u. i. s. s. i. m. a. t. e. r. **S**ec. u. n. d. u. m. a. t. c. a. n. o. n. e. s.
p. r. t. e. n. e. t. u. r. o. m. n. e. s. f. i. l. i. o. s. s. i. u. e. s. u. n. t. l. e. g. i. t. i. m. i. s. i. u. e.
i. l. l. e. g. i. t. i. m. i. e. d. u. c. a. r. e. v. t. e. t. i. a. m. d. i. c. t. u. m. e. s. t. s. u. p. z. a.

Quid iuris ē d ill q nolūt alere s; exponūt an ecclīas filios suos ut aliq mia moti colligāt eos. **S**cca h sic distinguit gōf. scz q si aliquis exponit. i. ex ponit aut a pze l dño vl pōno aut ab exneo. si a pze l dño l pōno. aut spōte et tūc n pē apli eū recolligere vt. **C. de ifaci. b. l. i. et. ij.** Aut necessitate et tūc qncūq; res petit eū dabit sibi vt ibidē. et tūc hz locū dte itacō d q di. lxxvij. si expoit. **E**t hz locū h se cūdū mēbz d filio n de hūo. quē vt vi dēret poti vde q exponē si eptore iueniret. et qn exponēs eū mittere n pē i aliqd hospitale. Qn aut infās exponit ab exneo. aut exponit dño pze l pōno sciēte l poltea ratū hūte aut igno rāte. In pmo cau in tribz caibz liberat filio a pzia pte. libertz eripit i igenuitate et hū in libertatē. imo ecclā i h cau pē hū leges dca pita. **C. e. ti. l. vl.** **D**rimz cāz ē cū infās expoit scdō cū exponit lāguidz cuiuscūq; etatis. ter ciō est cū alicui illoz infāi l maiori alimēta negāt. hos tres cāz numerat. et eqpat decre talis ex d infan. hū gōf. **V**n gōf. repēdit in no. q secut azonē dixit q vbi infās vl maior expoit s; ei alimēta negāt i libertatē n eripit s; p derelicto hēi vi. et iō occupati dcedit. ff p derelicto. l. vl. h em ne dicit gōf. ē dtra pze dictā decretalē. **A**lanz aut dicit q si alimenta negāt sano occupati dcedit vt in legibz anti qz si vō langdo i libertatē eripit sic et qn ex poit. et sic maifeste loqt i autē. d nup. g. si vō ab inicō. et opio h magis placz ho. In scdō at cau scz qn exponit ignorāte pze dño l pōno nō pūdicat ei i iure suo s; repetit infantē red ditis expēsis nisi repetat a fure vt. **C. e. ti. l. i. vl** nisi expēse cā pietatis sint facte vt. ff. d re lig. et sum. fu. l. si qz. g. interdū **I**li at q expo sitos colligūt nichil iuris scz pzie l dñice pta us i eos acqrit ex e. c. vno i fi. Siqd aut expē dit is q colligit in puro erudiēdo i aliq pte re petit a recolligēte. **C. e. ti. l. i. nō tū** repetit a limēta nisi fuerit ptestat q scz expensas hēe velit vt. ff. de ne. ge. ne segus vl nisi collectz nolit filiā colligētis ducere i vxorē. hū gōf. vl si pē recollēti tali mrimonio dtradicat **S**i qz em n reqrēs expēsas filiā expositā aluerit. et eā filio suo copulare velit. pē autē defacto dtradicat qz nō pē de iure. tenez pē expēsas rō dere et nichilomi mrimoniū fiet si filia dñense rit. **C. de nup. pzez.** **S**ciēdū aut q vbi qz expo nit ignorāte hūte ius i eo is q recolligit eum dtestacōis eplaz ponet i loco publico q pat est reddere purū cui libz q pbauerit esse suum et si ifra. x. dies a tpe sciē n fuerit qsit postea repeti nō pē hū hu. et jo. di. lxxvij. c. vl. **E**t nota ad euidēciā pdectōz q hū decretales ex poni dicit filij a pze. serui a dño et liberti a pōno **E**t dicit libertz q ex hūo factz ē liber p maūmissōz. **M**aūmissōz at ei pōnō dicitur **D**icit aut i cau supdicto libertz eripi i igenu itatē. qz iā extūc n tenet in aliquo obligatus suo pōno. igenuus ei dē q nat ex libero ven ire nullas alicui operas ex condicōne sua te netur prestare.

Qirca qrtū sciēdū q filij illūmi lūmāt mltipliciter pmo si pē inter viuos offerat fi liū hūicō curie ciuitatis ex q est oriūd. Idē ē si sit oriūd de veteri vl de noua roma. i. dñā tinopoli et offerat eos curie ciuitatis cuiuscū qz metropol. vt isti. d nup. g. vl. **S**cdō si pē fili am suā naturalē copulauerit officiali curie ci uitis de q ē oriūd. vl ecclā officiali ciuita tis metropolis si sit oriūd d altera pdictaz ciuitatū vt. **C. de naturali. liberis. l. ij.** **E**t in tellige q pē filios et filias pdicto mō lūma tas pē instituere heredes isolidū vl p pte si n supsint alij filij naturales et lūmi. tūc ei scz qn supsint instituet eqliter legitimos et lūmatos vt in autē. quibz mōis natura. ef. sui. g. et qm **P**loc at ē vōz qn naturales ex libera sunt su scepi. si em ex acilla licz maūmittat nō tū of ferūt si lūmi supsint vt patet ibid. g. si qz igi ē fuerit et. g. et iste modz **T**ercō si ipe natura lis seipm offerat curie qn n supest lūma ples alias ei n liceret et quis liceret pzi. vt i autē. qbz mōis natura. ef. sui. g. et iste mōz coll. vij **E**t itellige q filij p oblacōz legitimati succe dūt pzi ab intestato nō tū alijs cognatis ex pte pzis nec ipi eis vt i dñā autē. g. filiū vō **Q**uar to si deficiēte ple lūma pē offerat pncipi pcel p filijs naturalibz vt sint sibi lūmi successo res ecclā sine mrimonio. et mulier dūbia sit dñū etā l occultet vl aliter venire phibeat l mri moniū quoquomō ipediat vt ordine sacro dū tū pnceps pces admittat vt i dñā autē. g. iō tū. **Q**uinto si pē i testō dixit se velle eū sibi suc cedere. si tū filio post mortē ei pncipi suppli cauerit et testamētū oñderit. tūc em dono pzi cipis et legis heres erit. dūmō volūtate pzis seqtur vt ibidē. g. si vō is qui **S**exto si pē in in strumēto publico. i. p manū publicā dfecto l ecclā maū ppa tūc triū testū successiōe dscripto dixerit eū esse filiū suū nec adiecit naturalem et si sint plures filij ex ead mre nati et testimo niū dederit tū vni eoz sufficit alijs ad legiti macōz **E**t h intellige qn ples legitima n sup est. et m est talis que pē vxor esse et que in p pria domo tenetur. vt in autē. vt li. matri et auie. g. ad h coll. viij. et. g. si vero non habes **S**eptimo per sequens matrimonium. quia si qz habet filios naturales de muliere aliq et po stea cōtrabat cum ea filij iam nati legitimatur scz quo ad omia scz ordines honores et alia. et si spurios habet ex ea nō legitimantur vt ex e. dquestus. et c. gaudem. et c. tanta est ius **O**ctauo p indulgenciā domini pape ex e. per venerabilē. et iste mōz et pcedens habent se cūdū canones. alij vō hū leges. pdictos mō dos legitimandi. et pdicto modo ponit ho. in sum. **E**t bern. ex qui si sunt legi. per tuas po nit quatuor ex eis scz terciū qrtum et quintum et sextum **S**ed nūquid papa potest legitima re quo ad hereditariam successionem. **S**cca ad h dixerunt quidam scz lauren. tancre. jnnoc. et bern. q non nisi in patrimonio sancti petri vt ex e. per venerabilem. in fi. responso. i. ibi be ati petri. johan. vero dixit q non pē directe n i primonio sancti petri. scdario vō et idirecte

siue p osequencia b pt. qz eo ipo q legitimat⁹
est aliqs q^o ad act⁹ spuales p oseques legitia
t⁹ uidet⁹ q^o ad t⁹ales. si em maiora oceduntur
ergo et minora. ut in c. p. venerabilem rñso. i.
Sic et alias indirecte p oñciaz ocedi⁹ qd dire
cte negat⁹. ff. de p⁹ eis moris cca pncipiū p⁹of.
vō dicit q papa et sol⁹ papa legitimare p⁹ q^o
ad spūalia et t⁹alia. ut innuit⁹ in c. p. ve
nerabile. rñso. i. ibi p⁹ferim⁹ zc. **Na**z cui negat⁹
cognicō multo forci⁹ dispēfacō ar. iij. q. vii. q^o
uis. et ex de sen. ex. cū illoz. oñicō at cause
mñionia⁹ specialiter pñet ad ecclesiā adeo q
iudex secularis de eo oñoscere n p⁹. etiā si in
cidat. nec etiā d lūma filiācōe. ut ex e. latoz.
et c. cām. g^o de lūmacōe nō p⁹ se intromittere
Dicit⁹ tñ ipator aliquos lūmare nō qz vere le
gitim⁹. s³ qz p eū tāq lūmi ad act⁹ lūmos ad
mittit⁹. vñ et i b p⁹ cū filio p⁹reio nō tāq cum
filio s³ tāq cū subdito dispēlare. s. ut succedat
alijs nō ut succedat sibi. ar. ex e. p. venerabile
g. i. i. fi. i. tex. et glo. et. ff. d. adop. si oñul. pa
pa aut vere lūmat et illegitim⁹. cū em hñ le
ges filij duoz. fñz rite oñrahāt ut in li. d. nup.
g. ite duoz. **Et** etiā hñ legem diuinā veteris
testamēti ut ex d cōsan. d. ifidelib⁹. papa hñmōi
mñionū legitimū fecit. et sic filij nati ex tali
mñmōio hodie et hñ leges et hñ canones il
legitimi cēsēt⁹ et ab hereditate repellūt⁹. ut
ex de oñang. n. d. **Plures** etiā alie pñone oñra
here pñibet⁹ lege canōica q n pñibent⁹ lege
dīna ut ex d. resti. spo. lras. g. opioi. **Si** g^o ille
gitimauit qñtomagis lūmare poterit. b itelli
ge d filijs natis i mñionio in quo dispēlare p⁹
scz qñ impedimētū a iure canonico ē iductum
ut p⁹z ex e. c. vlt. vbi papa cēsēt filios ifideli
um ad fidē dñerfōz lūmos fore licz oñtraxerit
in scōo et i tēcō gōu et ex de oñan. n. d. ibi re
stringit in bñicōz. **Vñ** mō sunt lūmi q oliz cen
sēbāt⁹ illegitimi **Vbi** ergo papa dispēlare p⁹ i
mñionio ut sit legitimū ibi etiā p⁹ filios legiti
mare ut i tēcō et qñto gōu **Nūq^o** g^o cum filio
adulterino vñ etiā nato ex mñionio oñtracto in
gōu pmo l scōo i linea descēdēte p⁹ dispēlare
qz nō possit i pñcipali scz i mñionio in tali g
ōu. ut ex de tñfac. c. vlt. s³ bñ possz cū filio p⁹
fñtēri qz tal mñionū oñtrahere oñtōe caōnica
pñibet⁹. **Et** sic itellige illō ex e. p. venerabilez
rñso. i. **Et** expōe adulterinis. i. sacerdotilibus
ut. loj. di. cenonien. et ex d filijs pñbi. c. penl
et vlt. sec⁹ ē de spurijs et māserib⁹ qz hñmōi le
gitimare nō p⁹ ut ex e. p. venerabile. g. vlt. tñ
cū talib⁹ dispēlare p⁹. et sic lūmare. i. eos ac
si legitimi essent ad honores suos spuales ad
mittere. sicut dictū ē sup de ipatore licz autē
b facere possint pñcipes ut papa et ipator nō
tñ dñent eis ut ocedāt pñilegiū i pñudiciū eo
rū ad quos hereditas dñenire d³ si dispēlacō
nō fieret ar. ex de offi. dele. sup eo et. **C. d. mā**
cipa. nec aug. qñis g^o ipator sit dñs oīm t⁹a
liū. **C. de qñdien. pñscrip. bñ** a zenone. nō tamē
in pñudiciū alteri⁹ ocedere d³ pñilegiū ut p⁹z
i dicta lege. nec aug. p⁹ tñ si vult dispēlare si
ue legitimare Idē dico de papa quo ad ecclesi
astica et secularia vbi t⁹alē b³ iurisdicōz et in

qbusdā certis casib⁹ ar. ix. q. iij. cūcta. et c. p
pñcipalē. et ex de appel. si duob⁹ b intelligo
ita q nō pñudicet⁹ ei scz ad quē iā ē hereditas
deuoluta. eo tñ q ius b³ oñsciēte pñerit lū
macō quo ad oīa ar. **C. d. pac. l. fi. aliter** nō p
derit nisi quo ad spūalia et honores seculares
et act⁹ lūmos i qb⁹ n vñt⁹ pñatū itēresse **Sec⁹**
autē ē si hereditas nō ē deuoluta s³ ē deuoluēda
ut ex d oñan. qz circa. et. v. q. viij. de gōdibus
Per spālē g^o lūmacōz neuter pñceps pñudica
re d³ ut acqñitū auferat s³ vñt⁹ impedire pñt
ne acqñat⁹ ar. **C. d. codicill. l. vlt. ad fi.** p⁹ tñ ē i
pator auferre ius acqñitū s³ nō sine peccato nisi
b ex mag⁹ cā faceret. l. nisi aim donādi hēret b
em facere possz sic ad pñs supponi⁹ cū oīm sit
dñs. s³ b nō p⁹ papa nisi caūaliter. licz p gene
ralē oñstitutōez sol⁹ papa lūmet et illegitim⁹
Et sic pñas generalis ē soli⁹ pape. spālīs at q^o
ad secularia i qb⁹ vñt⁹ pñatū itēresse ē soli⁹ i
patoris nisi i b caū. s³ quo ad ecclesiastica ē soli
us pape. oñmunis vō ē vñt⁹ qz q^o ad secularia
i qb⁹ nō pñudicat⁹ alicui. b saluo q p papā ali
qs vere legitimat⁹ p ipatorez nūp licet aliqs
p eū tāq lūm⁹ admittat⁹. **Vñ** qd dictū ē sup d
mōis lūmādi pñerq⁹ de vñtō dictū ē ipropeie
vñ d³ sp exponi l saltē itellige legitimat⁹. i. tā
q lūmi admittit⁹. b solucō supra ē d. hō. **Ad**
b nota q inno. p. c. venerabile. d. hac materia
iter alia dic. bñ. s. p. lūmat⁹ et restituit⁹ fame
et cū q^o dispensatū est i quocūqz foro siue ec
clesiastico siue ciuili oīa facere poterit sup qz
b³ b³ pñatē ille q lūmauit l fame restituit vel
dispēlauit nō sine talia q pñudicat alteri. **Pre**
nō cōtineb⁹ abtestato bōa hereditaria in tē
ra lūmāti nō subdita **Et** lūmat⁹ a iudice secula
ri nō erit lūmat⁹ ad ordines. lūmat⁹ tñ ab vno
epō p⁹ i alia diocesi pñmoueri. qz dispēlare in
ordib⁹ cū illimo ē d iurisdicōe cuiuslibz epī
et ec b nulli pñudicat **Quid** si ipator legem
faceret l rescriptū cōcederet q spuri⁹ succede
ret nō obstat⁹ legib⁹ oñtrarijs **Rñd⁹** bō. qz li
cz ipator illegitimos possit ad hereditatē admit
tere tāq lūmos ut dictū ē. tñ nō p⁹ sup b³ legē
generalē oñdere qz mlti nō curarēt vñ filios hē
rent dñmō sibi succederēt. et sic lex talis esset
cā multoz mortaliū pñtōz. ergo abolēda es
set. ex de pñscrip. c. fi. et de peitecijs. cū ifirmis
tas. gēiā tñ p⁹ facere pñscripū ut dñm ē sup
Nūq^o is quē papa lūmat ad digtates p⁹ in
epm pñmoueri **Rñdit** gōf. et oñsentit hō. qz nō qz
cū b idulgēcia sit odiosa ē restringēda. ex d cō
san. cū dilectō. et iō ad pñonat⁹ et alias dig
tates mīores epātū tñ ē extēdēda ex de oñel
pñbē. cū dilectō. **Nūq^o** is quē papa lūmat
simpliciter et i foro oñmuni itelligit⁹ legitima
t⁹ q^o ad digtates **Rñdet** gōf. p nō. s³ bō. dicit
q sic qz talis ē pñdē acti ab inico fñssz ex legi
timo mñmonio nat⁹. b em facit lex mortua ex
e. tāto. multo forci⁹ lex viua. ff. d. oñti. pñ. bñ
ficia **Sic** em simpliciter restituit⁹ ad oīa restitu
it⁹. **C. d. sen. pas. l. i.** sic simpliciter lūmat⁹ in
telligi d³ ad oīa lūmat⁹ ex d pñul. qz circa.

Quāto qñtuz sciendum q maternitas legiti
ma et naturalis probari potest per testes

scz p obstetrices que interfuerunt vt. ff. d. ven.
inspi. §. d. inspiciendo et. §. se. paternitas autē
pbat p nupcias qz legitimus filius est que nup
pie demonstrant vt. ff. de ius. vo. quia semper
Stat aut in h. cau. vbo vni l. mulieris scz pzis
et mzis. si eū filiū nōient et appellēt. et affe
ctū pēnū gerāt erga eū. talibz em psumpcōni
bz violētis pma facie stabit nisi contrariū pbe
vt ex d. psump. astate et c. illd maxime si i. pos
sessioe filiacois inueniat. p. tñ pbari contrarium
et sic soluit illd C. d. pbat. nudis et filies le
ges. grādē ergo psumpcōez facit p filio pzis
dfectio vt. ff. d. libi. agno. l. i. §. iulian. Et licz
ab inico negauerit. si tñ postea deuenit p. cibz
aliquoz eū tāp filiū tenuerit dnegare postea
nō poterit vt ex de pbat. p. tuas §. d. tra. ex e.
p. tuas §. poci. §. si le certe qz ibi l. itat. vbo vi
ri et n. tñ ei si testibz iō vt ples legitima repu
ter. Nā et si qz aliquē filiū nōiauerit stat. vbo
eoz contrario nec credit filiū i. cau. que habes
ex e. trāsmisse. h. dicta sūt s. m. ho. §. m. at. gōf.
licz pēnū pfectio et affectio p filio iudicat p.
sumpcōz n. tñ pbatōz faciūt quo ad successioz
sic intelligit illā legē n. nudis et filies. sic et si
pater filiū neget psumpcō ē tra. filiū h. nō cō
uiciat. vñ nec negacōi stat. ff. de libi. ag. l. iij.
pēnitās at naturalis pbat p testes et famā et
recognicōz et affectōz ex de pbat. p. tuas C.
de nup. si vicinis §. qd d. spuria pēnitāte cer
te vulgo decept. oñdere n. p. p. ez vt. ff. d. sta.
ho. vulgo Nat. vbo d. adulterio oñdit. h. n. licz
nōiare vt d. ibid. §. h. pbat. p. famā affectōz
et nōiacōz siue dfectōz filij ar. ex de fili. p. sbite.
michael. et p. totū. p. tñ filiū p. sbi se purgare
si laborec ifamia sola vt ex d. purg. accedeb. et
d. h. reqre sup. l. i. vj. de sacro ordi. ti. xxiij. vbi
agit de filiis p. sbiteroz.

De donacōe ppter nupcias ti. xxxij.
Consequēter cōsiderādū ē de donacōibz
ppter nupcias siue etiā de dōacōnibus
iter vix et mulierē et d. dotibz d. qbus
tractat. ex e. l. iij. ti. penl. sūt em accessorie
mūonio. nā sine mūonio n. sūt. vñ et dos p. mis
sa p. vim l. p. metū n. tenet sicut nec mūoniū. ff.
qd me. cā si mulier. §. dos. q. at. agnoscit d. p. ai
cipali agnoscere d. d. accessorio. et ideo ex q.
iudex ecclesiastic. agnoscit de mūonio d. cō
agnoscere d. p. dictis Et h. ē vñ qñ pncipaliter
agit d. mūonio. si vñ mulier cōstāte mūonio a
gat d. dote qz vir forte facultatibz labit l. sua
bōa dissipat l. decessit tūc cā illa d. agi. coram
iudice seculari. et tūc cā dotis ē pncipalis ex
e. d. p. uidecia i. tex. et glo. bern. In plerisqz tñ
regioibz ecclia idistincte cās istas audit etiam
si pncipaliter moueat qd p. de cōsuetudie s. m.
bern. i. glo. p. dicta ar. ex d. pigno. ex l. iis. et d.
iudicis nouit Et etiā d. iure vt dicit ho. et jñ
no. qz ad eccliaz p. tinet dfectio dociū Demq. at
cōsiderādū ē d. p. dictis dōacōibz Et pmo q. est
dōacō ppter nupcias. scdo qliter et ad qd fiat
terco q. dōacō ē licita iter diuges Circa p. mū
friēdū q. donacō p. nup. ē illa quā spōsū
l. ali. nōie ei. facit spōse l. ei. nōie alij vt. ff.
d. iure dō. p. fecticia Sic g. dos da. viro sic et

dōacō ppter nupcias vxozi Vñ et h. dōacō vxo
cat. anteferna ab āti qd ē cōtra et ferna qd est
dōacō siue dos q. donacō tra. dōacōz vt. C.
e. l. fi. et ex e. nup. i. fi. Vocat. ec dōacō ppter
nupcias spōsalicia largitas. imp. op. tñ vt i
autē. vt spōsal. lar. mso. i. coll. ix. Vocat. etiā
et dos ip. op. ex e. nup. Et etiā dotaliciū
ex e. plerūqz Eiebat aut oli h. dōacō an. nup.
h. hodie dedit. fieri ec post nupcias Et iō vt
nom. dueniat rei mutatu ē nomē et dicit. dona
cō ppter nup. vt isti. d. dona. §. ē et aliud Et sic
hodie et an. et post nup. fieri p. si at. fiat an. p.
sup. et ifra dotis qñtātem subsistere vt. C. de
pac. dūe. ex morte. qñ at. fit p. mūoniū tra.
ctū n. d. dotis qñtāte excedere iā p. stita ipsa
dote vt. C. e. l. vlt. §. si g. Et ē rō ne qd i. fraud.
donacōis p. hibite iter vix et vxoze attēptet.
h. hodie aliter se hñt nā et i. qñtāte et i. pa
cto eqlitas d. esse vt i. autē. de qlitate dō. §. h.
igir. coll. vij. Vñ si nō sit pactū eqlē sp. maius
pactū de lucro reducīt ad mī. vt. C. de pact.
dūe. sup. dote ex morte Si ec apponat. de dote
pactū d. lucrādo eā In dōacōe vñ p. nupcias
mime pactū sup. dote factū ad donacōz exten
det Vñ si vir paciscat. de pte dotis lucranda
vxoze p. mortua. tñ d. vxoze lucrari d. donacōe
ppter nupcias p. mortuo viro vt. C. e. l. vlt. §. si
aut dōacō et ex e. dōacō. §. sane in. tex. et glo.

Circa scdm sciēdū q. dōacō ppter nupcias
fit viro dicēte dono tibi tale qd ppter nu
pcias l. i. dotaliciū Et sufficit q. mulier i. posses
sioz inducat. nō tñ fruct. p. cipiet h. vir ad su
stētacōz sui et vxozi. alias cū eqlitas hincin
de requirat. vir nullū cōmodū dsequere ex do
te recepta cū tātūdem mulier p. cipet de suo et
sic dos n. ferret onera mūoniū qd esse d. vt. ff.
de iur. do. his. §. i. et ex de vñ. salubriter qñi
mo etiā sufficit q. nudo solē tñ vbo fiat dō
nacō qz requirit. sola stipulacō vt in autē. de
eqlitate dō. §. h. igir. coll. vij. in hac at. dona
cōe si excedat summa qñgētoz aureoz non
reqrit. insinuacō quo ad vxoze h. quo ad virū
aliter vir nō lucrabit. dote etiā pacto locū hñ
te vltra qñgētos solidos Vñ si pactū sit factū
iter vix et vxoze de donacōe et dote lucran
dis vxoze lucrabit i. donacōe vltra qñgentos
aureos sine insinuacōe. vir aut i. dote nō lucra
bit vltra qñgētos nisi cū insinuacōe in autē.
vt spō. lar. mso. i. coll. ix. Ad qd ergo sit hec
donacō mulieri ex quo ipa nō p. cipiet fructus
h. vt dos ei saluet. p. ipaz qz soluto mūmoio
de rebz donatis satisfiet mulieri p. dote si vir
nō habeat aliūde Vñ si sit immobilis vir nō pōt
eā alienare nec obligare vtpote alienā. vt in
dicta autē. §. h. igir. Et licet mulier renūciare
possit tacite p. p. thece etiā mūmonio cōstāte n.
tñ psumi qd h. i. donacōe ppter nupcias vt. C.
ad velle. etiā cōstāte. l. i. iubem. Si tñ cōfenciat
nō tñ semel. h. bis alienacōi donacōis ppter
nupcias parat p. iudiciū sibi maxie si pecūia cō
uertat. i. vsus dñes. vt ex de emp. puenit. et h.
meli. habet i. ti. se. ar. iij. q. v. vir alienare
posz rem dotalē imobilē p. cipue in. casu. v. et
vj. quod em ibi dicitur de dote est etiam verū

de donacōe ppter nupcias. ut p³ p glo. dicti
capituli puenit. et p c. vj. de iureiuran. licet.
Equit^r videre de terco scz que donacōes
inter vi. et vx. sunt licite et q illicite **Cir**
ca qd sciendū q donacō inter vi. et vx. aut fu
it facta qn mrimoniū fuit dtrahēdū. puta iter
spōsum et spōsam. aut qn fuit cōtractū. si pmo
modo aut nupcie sequebant^r aut non. si sic do
nacō tenet ecia³ si alter inde sit paupior. alter
dicioz. ecia³ si spōsa deducta fuerit i domū spō
si que ppter etatē n poterat vxoz esse qd est ve
rū nisi sic p³ima pubertati s³m host. ff. de do
nac. inter virū et vxozē. iter eos **S**i aut nupcie
nō sequebāt^r. aut h est a pte donatoz. aut nō
si sic aut donauit spōsus spōse aut ecōuerso. si
pmo mō aut osculū nō interuenit. et sic reuoca
tur donacō tota. licz em donacō illa simplici
ter fiat. inest tñ dicioz tacite scz si matrimoniū
sequitur. aut interuenit. et tūc medietas reuoca
tur **S**i vero donauit sponsa sponso reuocat^r to
ta siue interuenerit osculū siue nō. **C.** e. si a spō
so **S**i aut nō remāsit a pte donatoz. qn mrio
mū sequeret^r tūc donatoz totū recipiat p dicio
cōne sine cā. vel totū retinet si nōdū dedit. **C.**
de donac. ppter nup. cū vetez. **S**i vero dona
cō sit facta post matrimoniū dtrahēdū. aut dās
sit paupior. recipiēs tñ nō sit dicioz. puta si e
mat inde vngueta. et sic tenet. ff. e. q. i. et fil^r
si vir det vxozī ornāmēta. ff. de auro et ar. le.
argenti. q. ornāmēti e³ e. donacō. i glo. bern.
Aut dās nō sit paupior. et recipiēs nō sit dicio
z. et tūc etiā donacō tenet. ut qn quis vix³ be
redē suū instituit. tūc em vir p³ hereditatem il
lā donacōis causā repudiare nisi deferat^r vxoz
ri substitute. nō em pauperior sit qui nō acqui
rit^r s³ qui de suo p³imomo deponit. Idē est d le
gato viro relicto et postea vxozī restituendo.
tūc em si vir istud statiz restituat aīmo donādi
tenet Idē est si vir legatū repudiet qd vxoz q
heres instituta fuit soluere debuit Idē est ecia³
si vir fuit rogat^r hereditatē vxozis restituere
certa qntitate deducta et restituat nlla deduc
tōe facta dōacōis cā ut. ff. e. si spōsus. Idē e
cia³ est si vir donet vxozī rē alienā. ff. e. sed et
si dōate. hec p³dicta exempla habent^r e³ e. do
nacō in glo. bern. **A**ut dās sit paupior et reci
piēs dicioz. et tūc nō valet e³ e. donacō i tex.
et i glo. vij. nisi in trib³ casib³ pmo si dās sit i
eadē volūtate vsqz ad mortē. et si donacō legi
timū modū excedat n tñ fuerit insinuata vsqz
ad legitimū modū valebit si p³māserit in ea vs
qz ad mortē. **C.** e. donacōs. ut p³ i dētā glo.
vnde cōfirmat^r mortē dātis. mortē inquā na
turali nō ciuili. ff. e. cū h stat^r. q. si donatoz.
vbi dicit^r q licz seruit^r mortū cōpet^r tñ si do
natoz priuati sit seru^r. vel ecia³ si psona cui do
natū est sit serua. donacō est extincta **S**cdo si
donacō sit facta cā mortis. tūc em res donata
n sit donatarij. s³ vsqz ad mortē differt^r. ff. e.
si eū. q. vl. et e³ e. donacō. in tex. et glo. bern.
Tercō si dās dedit pecuniā ad refectōz edium
succēsariū. ff. e. q. si vir **Q**uid si dubitet^r ut³
donacō facta fuerit aū matrimoniū vel post
respōdet ho. et azo. q. aut spōsus donauit in

domo spōse aut in domo sua. scz cū iā eam tra
duxiss^r. pmo modo facta videt^r aū mrimoni
ū et ecia³ donacō tenet. scdo mō videt^r facta
dstante mrimonio qre nō tenet **E**t addit^r p³ liz
mrimoniū solo d³sensu dtrahat^r tñ forte qntuz
ad hāc phibicōz nō videt^r d³stare donec sit tra
ducta qre in itinere poterit ei dare. ut. **C.** e. l.
penl. q. i. **Q**uid si mrimoniū de iure nō tene
at. nūquid tenebit donacō. **S**c³ q sic d iure scri
pto. sed nō est fas eā ratā habere ne sit melior
dicioz delinquentis ut. **C.** e. si volūtate. sic g³
dabit^r repetitō donatū si putabat vterqz matri
moniū tenere si aut vterqz sciebat nō tenere. l
sol³ donatoz fise³ repetz. quia indign³ est do
natori³ ihabē ut. ff. e. cū h stat^r. q. vl. ar. dtra
e³ e. et si necesse. h ho. **S**3 papa disposit ibi ali
ter p bono pacis ut dicit bern. in glo. vlt. vl.
tra mediū **A**d h nota q licz heres accipiēs
nō teneat^r si accipiēs in vita sua rem donataz
dsumpserit in rem vtilē vl³ necessariā sibi tene
t^r nō ipe heres si ipemet dsumpserit ut. ff. ad
l. fal. qd de bonis. q. donacōib³. h ho. **N**ota
etia³ q oia p³dicta de donacōib³ iter vi. et
vxoz. sunt vera si vn³ diuigū donauit p se vl³ p
interpositā psonā. ut. ff. e. l. iij. q. nō tñ. h host.
Nota itez q si mrimoniū morte ei³ q est fa
ct³ dicioz soluat^r. donacō facta nō reuocatur
Si aut soluat^r morte ei³ q est fact³ dicioz dōa
cō sibi facta reuocat^r ut. ff. e. q. aut. q. si vir et
vxoz. h host. **N**ota etia³ q fruct³ rei donate
restituuntur vbi donatori³ sciuit donacōez nō
tenere **S**i aut credidit eā valere lucrificiet e
os ut. ff. de usufructu. h host. **I**nsup nota s³m
bern. e³ e. donacō i glo. c. q. donacō facta in
ter vi. et vxoz. dupliciter euanescit **V**no mō si
donatori³ p³moriat^r. si ei simul moriāt^r ut nau
fragio l ruina donacō tenet. ff. e. cū h status
q. si abo. Idē ē si simul capiūt^r et neuter reuer
tat^r **S**i aut vn³ redierit alter nō. nō videt^r sup
uixisse is q redijt s³m ho. **A**lio mō si a dante re
uocet^r reuocat^r autē dupliciter scz tacite ut p
diuorcii nisi voluerit i diuorcio donacōez va
lere. ff. e. a marito **E**t exp³se. et hoc dupliciter
pmo vbo ut cū reuocat eā nisi p³teat eum re
uocasse ut expectet^r ei³ supmā volūtatez. ff. e.
cū h stat^r. q. p³nia **A**lio mō facto vbi ea que d
dit postea alij donet l pignori det. l ec aliter
alienet. **C.** e. si marit³. reuocat^r aut donacō ut
dicit^r e³ e. donacō i glo. bern. i fi. q³tin³ dās ē
fact³ paupior et recipiēs dicioz. ff. e. si spōsus
q. vl. **S**3 qre est phibita donacō iter vi. et
vxoz. ex q sit alter paupior et alter dicioz **S**c³ p
mo ne mutuo seiuicē spoliēt nō t³pando dona
cōnes. scdo ut inter diuges ess³ amor honest³
q pēdet ex aīo nō ex lucro. terco ne melior in
paupertatem incideret et deterior dicioz fieret
q³to ne mutuo a more se spoliēt dōacōib³ nō
obtpādo e³ e. dōacō i glo. a. et. ff. e. l. i. et. iij

De doub³ ti. xl.

Deinde d³l³derādū est d dote **E**t pmo qd
est dōs. scdo quoz et que sunt spēs eius
tercio ad quem pertinent dominium et
periculum rerum dotaliū et parafernaliū. q³
to d alienacōne ipaz. q³to d dōtis repetitōe

et redditiōe. sexto de p̄uilegio dotis. **C**irca p̄mū sciendū q̄ dos est donacō a p̄te mulie-
ris facta p̄t viri p̄ sustinendo onere m̄rimoni
Et ē dotis natura. ut durāte m̄rimonio durz ap̄
vix n̄ i caū. ut d̄z ifra. Eo v̄o soluto soluat̄. Et
est q̄ p̄rimonium mulieris. ff. de minoribus
deniqz. §. p̄inde. Et ad h̄ q̄ sit dos optet q̄ ma-
trimoniū sit cōtractū nō tātū de facto s̄ etiam
de iure. ut. ff. de iure dociū. l. iij. Nec p̄t dos
nec etiā donacō p̄pter nupcias cōstitui nisi in
liberis p̄sonis et a liberis. ex de p̄sump. illd̄ i
glo. d. Daraferna aut̄ est illd̄ qd̄ mulier habet
post v̄l p̄ter dotē v̄ncūqz. et dicit̄ a para qd̄ ē
iuxta et ferna qd̄ est dos. v̄n paraferna. i. iux̄
dotem.

Qirca scdm̄ sciendū q̄ sp̄s dotis sunt due
qz vna est p̄fecticia. alia aduēcticia. p̄fe-
cticia est q̄ a patre v̄l a sup̄iore aliquo d̄ linea
patris tanq̄ a patre est p̄fecta scz d̄ bonis ei⁹
Nec refert an filia deinceps sit in p̄tate l̄ emā
cipata. qz nec ius p̄tatis s̄ nomē p̄ntis dotēz
facit p̄fecticiā. p̄fecticia ergo est si ip̄e dede-
rit v̄l ali⁹ ei⁹ mādato v̄l nōie eo ratū h̄ntē v̄l
cū curatore ei⁹ si sit p̄dig⁹ vel furiosus. ff. de
iure dociū. p̄fecticia Si v̄o p̄z n̄ tāq̄ p̄z s̄ tāq̄
exne⁹ dederit illd̄ qd̄ dederit exne⁹ sibi ut da-
ret in dotē filie nō erit p̄fecticia. s̄ aduēcticia
hec em̄. i. aduēcticia est quā mulier dat p̄ se v̄l
ali⁹ a p̄te et alijs ascēdētib⁹ ei⁹. siue sit frater
siue auūcul⁹ vel quilibz ali⁹. ff. e. p̄fecticia.

Ad h̄ nota q̄ si filia q̄n nuptui tradit̄ cū p̄te
paciscat̄ qz dote cōtenta nullū habebit ingres-
sum ad p̄tis bona tale pactū nō tenet s̄m le-
ges ciuiles. C. de pac. pactū dotaliū. et. l. v̄l.
si tñ eadē pactū illd̄ iuramēto nō vi nec dolo
p̄stito firmauerit om̄ino seruari debebit. li. vj
de pac. q̄uis. cū n̄ vergat in eterne salutis dis-
spendū nec in alteri⁹ detrimētum ut p̄t ibid̄
qd̄ est v̄x p̄cipaliter. scdario em̄ ibi possz de
trimētū esse filijs vel viro vel veniētib⁹ abin-
testato vel similib⁹. h̄ jo. an. in d̄ctō c. q̄uis.

Qirca terciū querūt̄ plura scz ad quem spe-
ctat dominiū v̄x dotaliū et p̄afernaliū
v̄xoris. h̄ s̄m jo. q̄ dominiū dotaliū spectat
ad mulierē de iure naturali. hoc p̄ tātō dicit̄
qz ex eis alitur ut dicit̄ ho. in sum. Ad v̄x v̄o
p̄inēt de iure ciuili. C. e. de iure dō. in rebus
Vñ q̄ntū ad eas vir agere p̄t iure suo tāq̄ dñs
et multa v̄xore. C. de rei vendi. dote. nisi vir
ad inopiā v̄gat ut dicit̄ ibidē In p̄afernalib⁹
aut̄ vir nullū ius h̄z nec cōtra volūtātē v̄xoris
de eis intrōmittere se p̄t. C. de p̄cura. marit⁹
vñ q̄ntū ad ea n̄ potest agere sine mādato v̄xo-
ris. C. de pact. quē. sup̄ dot. l. v̄l. Si tñ vir p̄-
stiterit caucōz d̄ rato potest agere in reb⁹ v̄xo-
ris etiā sine mādato ei⁹. et cū mādato ei⁹ ager-
e nō p̄t nisi s̄m qd̄ cōinet̄ in dicta lege. marit⁹
h̄ bern. ex de p̄cur. consl̄. Ad quē p̄tinet
piculum rei dotalis scz ad v̄x v̄l v̄xorem. h̄
res date in dotem aut sunt estimatē aut non.
si sic piculū spectat ad v̄x. nisi res ex toto p̄-
tinet an nupcias Nā estimacō v̄dicōz facit. in
hoc casu tam lucrum q̄ dānū spectat ad v̄xū
sicut ad rei emptorem. ff. de iure dō. p̄lerūqz.

et. l. res in dotem. Si vero n̄ sunt estimate tūc
ad v̄x non spectat periculū rei dotalis vel e-
uictōis vel deterioracōis s̄ ad v̄xorem. ff.
e. p̄lerūqz. Et ponit̄ ibi exemplū q̄ si vestis sic
estimata et mulier eam attruerit vir estimacō-
nem reddit. nō aut̄ si estimata aīalia vel vestes
acceperit. fruct⁹ tamen dotis p̄tinent ad v̄x.
p̄pter on⁹ m̄rimoniū sustinendū si tamen sustinuit
erit onus matrimonij. alias sec⁹ est. ff. e. dot.
fruct⁹. et. l. p̄lerūqz. §. si serui. vbi dicit̄ q̄ fec⁹
pecorū dotaliū p̄tinent ad v̄x quia cōputan-
tur in fetib⁹. sic tamē ut suppleat p̄tius capi-
ta p̄morta ex fetib⁹ iā natis Vñ ibi fallit h̄
regula cui⁹ est emolumētū ei⁹ debz esse picu-
lū Et hoc est verū nisi res dotalis cōsistat i nū-
mero pondere et mēsurā. quia piculum talium
spectat ad v̄x. Et tāmē acillaz dotalium
nō cedit viro. ff. e. p̄lerūqz. §. serui Idem est d̄
lapidicōinis vbi lapis renascit̄. nisi em̄ sint tar-
les q̄ lapides ibi renascāt̄ cuiusmodi sunt in
gallia et alia fruct⁹ eorū p̄tinent ad v̄x. Idē
est de fundis argentifodinis et similib⁹ et d̄
arborib⁹ nō cedendis. ff. soln. ma. diuoz. §. si
fund⁹. h̄ bern. ex de v̄suris. salubriter. Si vero
dos sit estimata electio tamē est reseruata viro
exp̄sse vel tacite nisi vel rē vel estimacōez p̄ter-
staret. idem est acsi nō estimata esset nisi actuz
sic in contrariū. ut. ff. e. p̄lerūqz. §. v̄l. Idem est
si dos sit estimata nō ut estimacō p̄stet̄ sed ut
appareat q̄ntū sit deteriorata matrimonio so-
luto. ut. C. de iure dō. si inter v̄x. h̄ host. Ad
hec nota q̄ si in estimacōe decipiat̄ alter ecia⁹
maior. xrv. anis. eciam sine alteri⁹ dolo ecia⁹
non v̄ltra dimidiū iusti p̄cij succurritur ei quia
nō ouenit aliquē lucrari cū alteri⁹ dāno ut. ff.
e. l. i. §. v̄lci.

Qirca q̄rtum querūt̄ plura. s. v̄x vir ali-
enare possit rem dotalē immobilem puta
domū vel agrum. h̄ talis res aut est estimata
aut nō. si sic vir eā alienare potest qz est empti-
cia nisi estimacō fieret ut sciret̄ quantum res
valeret. C. de iure dō. si inter Si autem non sit
estimata tunc nō potest alienare nisi in his ca-
sib⁹. p̄mo si puocet̄ ad diuisionem fundi dō-
talis a socio qui om̄inē habz illū fundū cum
ip̄o. ip̄e tñ ad diuisionem puocare non potest
sociū. C. de fundo dotali. l. si. scdō si alienet
cum vniuersitate ut ibidem. l. i. t̄cō si alienz
ex necessitate ut in eadem lege. q̄rto si ouerta-
tur in v̄litate v̄xoris ut ibidem. l. v̄l. q̄nto si
v̄x alienacōni cōsenciat scdō post biennium
ex de iureiurā. cōtingat. in glo. a. b. dummodo
sint alie res viro ex quibus ei consulere possit
C. ad v̄ell. autē. sum auie. sexto si tantum se-
mel cōsenciat et cum hoc iuret. licet em̄ nō va-
leret talis cōtract⁹ s̄m leges valeret tamen se-
cundum can. ut patet in dicto. c. cum contin-
gat. in tex. et glo. quia iuramentum quasi p̄ se
eundo consensu esset. et cōtra illud venire nō
liceret Et ad hoc ius canonicū seruandum ius
dex ecclesie ordinari⁹ cogere debet per censu-
ram ecclesiasticā iudices seculares. li. vj. d̄ ius-
reiuran. licet. Et secundum joban. an. ibidem
hoc intelligitur siue mulier iuret per se siue

p pcuratore cui dederit ad h spale mādaturū
ex de pcur. c. vl. et di. lxij. ubi. ubi de hoc

Esto q mulier pmo iurauerit dotē vl donacōz
ppter nuptias nō alienare nec alienacōni con
sentire nisi ex cā rōnabili et auctoritate iudicis
qd si postea dēferit nō auctoritate iudicis et iu
rauerit nō dētra venire. **H**lm ho. sup dictum
c. cū dtingat. p mū iuramentū hūabit. ar. ex d
iureiurā. ea te et c. intellectu **S**ed contra e. ti.
tua nos. **R**ndz jo. an. in c. licz. q ibi p mū iura
mētū fuit illicitū. et iō nulli p iudicauit scdm

Quid si mulier iuret rē dotalē alienatā non
repetere. nūquid tale iuramentū erit seruādum
videt. q sic qz seruari pōt sine interitu vite eter
ne. et mulieri tm obest illd iuramentū. nec habe
bit auctorem p iuri papā. vt ex e. cū dtingat **E**t
idem ē de adultro rem suā alienatē et iuramen
to dfirmate vt. **C.** si aduersus vēdi. l. i. in dñi.
feu. hac edictali. q. sacra. **M**o. aut intelligit il
lud c. cū dtingat. hoc mō scz cū ibi dicit. hūa
re dēbet subaudi mulieres qz ppa temeritate nō
dēbet venire dētra. h. papa restituet eas p pmo
motu si interuenerit iuramentū vi vl dolo p sū
tū **E**t iō seqtur siue vi siue dolo rē. et similiter
loquit. autem. sacramēta puerū **S**z quomō
dñabit de metu vl dolo. **H**lm dñabit hlm host.
ex pspicuis insidijs dñiderata psonaz q litate
aut em mulier est quedā virago. et sic nō p sū
mitur coacta. aut est nature debilis et vir du
re ceruicis et faciei ferocis. et tūc iudex atten
dat an exigēte necessitate vera res dotalis sit
alienata et tūc bñ est ar. ex d emp. et vendi. p
uenit. aut vicio p dñgalitatis viri. et tunc alie
nacō est suspecta Itē an ex pte creditoris fue
rit adhibita cautela iuramentū. qz vir in hmoi
p sūmit spōte p stare vt ex d renū. sup h. Itē mu
lier p babit minas viri et forte verbera ex de
spō. veniēs. et d dñpō. ipu. ex lris. his oibz d
curētibus mulier absolucōz poterit ipetrare

Quid si vir suau eloqō mlierē inducat ad
dñciēd. **H**lm ho. dñensus valet ar. **C.** si qz
aliquē testa. pbi. l. vl. **S**z ar. dētra. ff. de don. i
ter virz. et vxorē. l. iij. h illd intellige qñ nō i
teruenit iuramentū **Q**uid si mulier inducatur
ad iuramentū corā iudice et veniat ad aures iu
dicis et dicat sibi q iuita cōsentit et iurat. **H**lm
host. iudex nō dñz h sustinere. h et si sustinu
erit p sūmit p muliere. ar. ex d his que vi. c. i.
Quid in dubio. **H**lm videt. tenēdū iuramen
tū. qz in dubijs via tucior est tenenda et eli
gēda ex de spō. iuuenis **V**el relinqt arbitrio
pape. qz qd ipe voluerit tuci. erit nec aliter a
gere poterit nisi p eū absoluta fuerit vt dictū
est sup **C**ōsiliū aut generale gracia mulierz
et pētū eaz videt. h esse scz q qñ mulier nu
bit faciāt eā iurare q nūq dñciat alienacōi
rei dotalis nisi corā iudice cā cogta et p bāta
scz necessitatis vere instātis tūc em si aliter dñ
fenciāt etiā si iuramentū faciat cū sit dētrariū p m
mo licito et honesto. nō tenebit. vt ex de iure
iurā. eā te **E**t p addere q si vnq cōtra venerit
nō valebit. vt ex de pben. cū dilecto. q. i. v. qñ
q Sub p tēxtu tñ talis iuramentū videt. q quili
bet rem alienatā expetere possit. h hostiē. ti. d

iureiurā. **Q**uid si vir alienet rē dotalē imo
bilē. **H**lm aut alienat eam mrimonio dñtate aut
matrimonio soluto **S**i pmo mō vir vendicare
pōt ipam veniens dētra p pū factū. qz nō p cef
sit de iure. **C.** de agri. et censi. quēadmodū **S**i
scdo mō aut paciscit mulier q nō veniet dētra
aut n **S**i n mulier alienacōez renocabit. si sic
nō renocabit **E**t idē est si heres viri extiterit et
de duct. legatis qñtitate dotis habuerit d be
reditate viri **N**ā a possessore vendicare poterit
qd ex hereditate sibi defecerit. ff. de fūdo do
ta. dotalis. h ho. **Q**uid si vir alienet res mo
biles. **H**lm h facere pōt. qz nō est p bñtū. h ho.
Vir vir alienare possit pafernalia. **H**lm q sic
hlm jnno. si dominiū eoz sit trāslatū in viruz
alias nō. ff. de iure do. si ego.

Oirca qñtū articulū q ē d repetitōe et red
dicōe dotis querūtur plura scz vtz muli
er cōstante mrimonio dotem petere possit. **H**lm
aut vir est suspect. de dilapidacōe aut non. si
sic. scz qz male vti. sua subitācia. puta qz ē lu
sor vel tabernari. tūc dos ē sequestranda scz
qñ vir p sūmit eam dissipatur. ff. solu. ma. sic
dotem. q. si vero dotē. **E**t in hō casu pōt mulier
dotē petere mrimonio dñtante. **C.** si dñtate mri
monio. l. vna. **N**ō pōt tamē eā alienare. h debet
vti fructibz ad sustētacōz sui et viri et filioruz
C. de iure do. v. **S**z qñ mulier petat dotē solu
to matrimonio qd vult facere pōt de dote **S**i
vero vir non sit suspect. aut labitur facultatis
bz aut non. si sic prestare debz caucōz quā pōt
p dote hūada. vñ si nō pōt p stare pdoneā cauci
onē fideiussoziā prestabit iuratoriā **E**t in hoc
casu nō pōt mulier petere dotē nisi dos fuerit e
sumata. vt in dicta lege. v. si vero non labit
sic nō debz caucōz prestare. et hec solucō. eli
cit. ex dictis bern. ex e. p vestras **S**i aut muli
er esset suspecta vel etiā vir esset ignotus et
suspect. de fuga dñmendari debz pecunia do
tis alicui mercatori. vt de parte honesti. lucri
supporerit onera mrimonii ex e. p vestras. h
ho. **N**otat etiā h ho. q caucōz fideiussoziāz
p dote seruāda vel restituenda non debz muli
er petere nec vir dare. et si det eā siue añ matri
moniu siue dñtante matrimonio dacō nō tenet
qz est dētra ius vt innuit expse rubrica. **C.** d si
deius. vel mā. dot. debet. l. i. et. ij. ar. ex e. p
vestras. qd aut fit dētra iura nō valet. **C.** de le
gibz. nō dubiū **A**liq vō distinguūt qñ vir re
nūciat legi ex certa sciēcia dacō valet. si autez
ex ignorācia nō valet. ff. si qz cauc. q. si qz **A**d
h respōdet ho. q illd non est vez in p bñtū
ex cā mrimonii qd esse debz libez. ex de spon
gēma. **D**ictū tñ c. p vestras. velle videt. q dos
sub ea caucōne tradat. quā vir p stare pōt. ergo
sub fideiussoziā si eā p stare pōt. sic videt. bern.
intelligere **M**o. vero exponit sub ea caucōe sci
licz nuda quāz pōt subaudi de facili p stare. vel
quā pōt. i. debz quia aliā iure p stare non potest
Et sic facit p eo qd loqitur de potēcia iuris nō
facti **E**st ei duplex potēcia ex d fscip. fscita.
et **S**i at vir dedit fideiussoziā soluto mrimonio
dacō tenet. ff. solu. ma. si dñtate. q. quociēs
Qñ diuorcio facto dos sit petēda et reddēda

Inges aut sepantur ppter cāz licitā vt ppter
ter dāgnitatē vel affinitatē. vel aliud hmoi
aut ppter cām illicitam si pmo mō aut dtraxerunt
ignozāter et tūc debz reddi quicquid ha
buerit alter ab altero. si ecia3 sciuerunt dāgn
nitatē. sed ignorauerunt gdm fore pphibituz
rpeti pē dos et donacō ppter nupcias. s3m jo.
Aut cōtraxerūt sciēter. et tūc pdere debēt qd
qd alter alteri dedit. et debz fisco applicari n
excusentur errore vl' miori etate. vl' ecia3 nisi pa
pa aliter disponat p bono pacis. ex e. mulier
res. in tex. et glo. a. et. c. si necesse in glo. e. **S**i
vero alter sciuit et alter ignorauit qntū ad sci
entē locū h3 pdicta pena. vt dicit host. **S**i aut
sepant ppter cām illegitimā vt ppter adulteri
um ab altero dmissum. aut sepant ppter adul
teriū vxoris. et tūc mulier pdit dotē et vir eaz
lucrat. pdit ec dotaliciū. i. donacōz ppter nup.
si supple eā ex pacto deberet habere e. c. vlti.
vl' dotaliciū. i. pafernalia ad quoz restitucōz
nō tenet vir in tali casu. **C.** d. pac. cōuen. l. vl.
et ex e. pluriū in tex. et glo. fi. **S**i tam vir occi
dat vxorē ppter adulteriū nō lucrificat dotem
ecia3 si pactū de lucrādo eā pzi9 fuit factū. ff.
solu. ma. si ab hostib9. §. i. **V**n tunc dos redit
ad filios vxoris occise in autē. vt liceat matri
et aui. §. si de adulterio. h3 jo. xxxij. q. ij. ad
monere. **A**ut sepāt ppter adulteriū viri et tūc
vxor lucrat. donacōz ppter nupcias. qz vir et
mulier nō ad iparia iudicāt. si tñ extant filij ex
eoz mrimonio ad eos spectat dos siue dona
cō. ex e. vt lite nō drest. ad h3 in glo. vij. **S**i vō
dtractis spōsalib9 mrimoniū nō seqt. siqd nōie
dotis traditū fuerat repeti pē et fruct9 ei9. sp
em intelligit si mrimoniū subleq. ff. de iure
do. stipulat9 **I**dē ē de ācilla et pti ei9. ff. d. d.
di. cā data nō secuta. l. qui se debere. §. fūdus
Qua actōe aget mulier p dote recipiēda so
luto mrimonio iusta de cā nō ppter dāgnitā
tē vel aliud hmoi **N**on aget actiōne de do
te. qz nullū fuit mrimoniū ergo nulla dos. s3
aget dōicōne sine cā. ff. de dōi. sine cā. l. vlti.
quia cā nō fuit secuta ppter quā dos dabatur
ex e. de prudēcia. in glo. a. **S**i nūquid fruct9
debz restitui **N** qz nō nisi illi qui añ mrimoni
um obuenerūt qz illi ipō iure dotē augent. sed
qui post mrimoniū obueniūt ppter onus ma
trimonij sustinendū viri fiūt ex e. mulieres. in
glo. b. ff. e. dotis fruct9. **Q**uid si vir onus
mrimonij sustinuit añ nupcias. puta qz puellā
nōdū nubilē duxit et aluit **R**ndz ho. et azo. q
d eqtate pē dici qz retinere pē fruct9 pceptos
tpe quo eā sustētauit **N**o h3 nota qz vir dotē
lucrat tripliciter **V**nomō ex pacto vt si paci
scat de dote tota vl' pte lucrāda. et vxor dō do
nacōe ppter nupcias. pactū em hincide debet
esse eqle. vt ex e. donacō. in tex. et glo. et. **C.** d.
pac. dūen. l. ex morte. **S**cdo ex lege et h3 dupli
citer. vno mō ppter adulteriū vxoris. vt supra
dictū est. **A**lio mō si vxor instituta decesserit l
religionē intrauerit deficientib9 liberis et ppi
quis. tūc em vir succedit vxori et ecōuerso vt
C. vñ vir et vxor. l. i. **I**n omib9 alijs et dos ad
mulierē et donacō ppter nupcias ad virū red

soluto mrimonio. nisi dtrariū obtineat dñuetu
do approbata. ex e. mulieres. et c. donacō. §.
sane in tex. et glo. e. **O**ia ecia3 empta de dñuni
b9 bonis viri et vxoris diuidi debēt inter eos
facto diuorcio ppter cāz licitā si h3 dñet. alias
omnia psumunt esse de bonis viri. ex e. c. i. et
ij. **D**one qz vxor dñicta de adulterio sit fi
liafamilias. nūquid vir lucrabit dotē pfecti
ciā. **R**ndet host. qz sic si dos nō sit recasura ad
patrem. alias sec9 est. ff. solu. ma. l. ij. **V**idet
tñ qz viuēte filia pater nequeat recupare dotē
Si habes optimū exēplū in plato vasallo ali
cui9 picipis qz si plat9 dñittat felloniā dtra
dñm ecclesia feudū pdit qdñ ille plat9 viuē
h3 post mortē ei9 recupat illd. vt in li. feudoz.
de capitulis regis cōradi. §. si cleric9 velut e
piscop9. h3 ho. **Q**uid si mulier amisit dotem
suaz ppter fornicacōz sentēcia diuorci9 lata qz
ad sepacōez thori. et postea pbata dāgnitā
te inter eam et virū sepentur oīno p ecclesiam
data vtriqz licēcia contrahendi. nūquid mul
ier dotē repetere poterit tanqz adulteriū nō fe
cerit **N** tācre. dicit qz sic. qz exquo nullū fuit
mrimoniū nō fuit adulteriū. nec vlla dos. et
quia ecclesia in illa sentēcia dcepta fuit reuo
care debet veritate pbata ar. ex de fri. frinita
tis. **L**aure. vō dixit qz nō est decetero audiēda
licet mō appareat qz nō fuit mrimoniū nec adul
teriū. qz est puniēda ppter intencōz cū ope sub
secuto. ex de biga. nup et c. fi. et vt p h3 aufe
rat ceteris materia deliquēdi. et ne excogite
pbacō falsa cōtra mrimoniū ppter dotē recu
perādam **E**t hui9 sentencie est host. gof. jo. et
bern. ex e. plerūqz. in glo. e. **C**ui debz dos
reddi mrimonio soluto **N** si sit dos pfecticia
patri debz reddi mortua filia. vt. **C.** solu. ma.
dos a patre. et h3 ē vñ si decedat sine liberis
alioqn penes liberos remaēt. licz qdā dtrariū
dicāt vt ibid. l. post mortē. **S**i vero fiat diuor
ciū viuente pze et filia. dos pzi et filie est red
denda. vt ibid. l. ij. et. l. penul. vl' saltez filie
ex e. c. i. **S**i aut sit aduēcticia debz reddi mulie
ri. vt. ff. solu. ma. l. ij. nisi ille qui dedit p mu
liere dotē stipulat9 sit eā sibi reddi. vt ibidem
l. quociēs. §. i. **S**i nūqd soluto mrimonio d
bet dos statim reddi **N** qz sic si dos dñet i re
bus imobilib9 inestimatis. **S**i autem in rebus
mobilib9 vel se mouētib9. vel ecia3 in corpali
bus. vt pecunia vellimentis animalib9 infra
annū vt. **C.** de rei vxorie actiōne. l. vna. §. cu3
autem. quod tñ est ad fun9 necessarium statim
erigit. vt. ff. solu. ma. si filia **S**i ergo immobi
lia statim soluto mrimonio nō restitunt. tene
t vir et heres ei9 ad fruct9 et ei9 pēsiones **I**n
mobilib9 aut et se mouentibus tenet ad vsu
ras post annū et vecturas nauium siue iumen
toz et opas seruoz. vel quēst9 ciuiliuz ānona
rum. vt **C.** de rei vxor. actiōne. §. exactō. h3 ho.
Ad hec nota qz vir totā dotē reddere debz
si potest. **A**lias inquātum facere potest. i. ha
bita racōne eius ne egeat. vt dicit in dicta le
ge. nisi dolo diminuerit suaz substanciā. **S**i tñ
venerit ad pinguiozem fortunam restituet to
tam **S**ed si vir paciscatur vt reddat totam non

valet tale pactū cū sit contra bonos mores. si tñ
soluerit repetere nō p̄t. ff. d. cōdi. inde. nā et si
hec bern. ex. e. mulieres i glo. bern. Et transiit
dictū p̄uilegiū etiā ad filios eiusdē m̄rimoniij
n̄ at ad heredes ex̄neos. ut. ff. solu. ma. maritū
CNota etiā q̄ exp̄se facte in reb⁹ dotalibus
a viro aut fuerunt nēcie. et he minuūt dotem
ip̄o iure. aut vales et ille repetūt actōne mā
dati. v̄l negocijs gestis aut negligēter v̄l vo
lūtate ut picture et h̄mōi. Et in his nulla da
tur actio etiā si fuerūt facte volūtate mulieris
s̄ p̄mittunt abradī siue deduci sine lesiōe po
ris stat⁹. **C.** d. ipensis in reb⁹ do. factis. l. i. et
l. qd̄ dicit⁹ Et hoc est ver⁹ cū fit separacō quo
ad fed⁹ m̄rimoniij. sec⁹ est si quo ad thoz. p̄p̄
adulteriū ex. e. plerūqz. vbi de h. b. bern. ex. e.
mulieres. in glo. b. ad fi.

O circa sextū articulū q̄ est d̄ p̄uilegio dotis
nota q̄ dos est multū p̄uilegiata Nam p̄
ea oia bona viri tacite sūt vxorī obligata. Vñ
si q̄s hereditatē viri possidz m̄lieri de dote rñ
dere d̄z ex de pigno. ex l̄ris. h̄z etiā vxor p̄ pa
fernalib⁹ tacitā p̄pothecā nisi sibi p̄uiderit p̄
sp̄alē et exp̄ssaz. qz tūc alijs renūciare videt⁹
C. de pact. duen. sup dotē. l. fi. Et hoc p̄uile
gium extendit⁹ ad heredes vxoris p̄p̄ios. i.
ad filiū nepotē nō autē ad heredes ei⁹ extra
neos. **C.** de p̄uile. do. l. vna. h̄ tñ p̄uilegiū non
habēt mulieres heretice. **C.** de here. l. i. Vnde
vxor quo ad dotē p̄feret oib⁹ creditorib⁹ etiā
tpe p̄orib⁹. actōnes p̄sonales v̄l etiā tacitas
p̄pothecas h̄nūb⁹. nō aut p̄feret p̄orib⁹ credi
torib⁹ p̄pothecas exp̄ssas h̄nūb⁹. sicut nec fi
sc⁹ q̄ simile p̄uilegiū habz cū muliere. ex d̄ pi
gno. ex literis. i glo. c. e. In donacōe at̄ p̄pter
nupcias p̄feret m̄l̄r posteriorib⁹ tñ. **C.** e. l. fi.
Ite bona vxoris nō sunt distrabēda Nec etiā
p̄pter delictū viri. distrabūt tñ p̄ viro qñqz
in cau Nam i cā p̄mipilarij sunt p̄ eo obnoxia
si oia bōa ei⁹ sunt exhausta. **C.** ne vx. p̄ mari.
l. i. et. iij. et. **C.** in q̄b⁹ causis pign⁹ tacite cō
trahit⁹. l. satis. h̄ ex de d̄sue. ex p̄te i glo. d. **C.**
Sed nūquid dos p̄mi m̄rimoniij ouertit d̄z i ma
trimoniū sequēs h̄ p̄ sic nisi p̄bet aliud due
nisse. ff. e. dotē. Et h̄ est ver⁹ si mulieris erat a
ctio pura. nam si erat ex̄nei nō ouertit nisi cō
senciente stipulatore dotis. ff. e. stipulacō do
tis. h̄ etiā intelligit⁹ si pater ei⁹ nō viuit. Naz
si p̄e viuet nō nupserit d̄stituta heres cū ex
neo dotē percipiet. Constituta vero cū fr̄ibus
dotem cōferet. **C.** ut d̄munia vtriusqz. l. fi. Si
vero pater viuit tunc aut mulier contraxit vo
lente patre. aut nolente Si volēte nō licet pa
tri aliqd̄ diminuere d̄ dote p̄mi m̄rimoniij n̄
si forte eius substantia sit aliqua clade fortui
ta diminuta. quia tunc dare non cogitur ultra
virtutem substantie sue. Si autem patre nolē
te. tunc secus est. vnde imputet sibi qui cum
ea sine dote cōtraxit. maxime si pater iusta de
causa contraxit. ut quia vir erat vilis p̄sona. i
autē. de quali. do. q̄. quia vero coll. vij. h̄ bo.
Alter dicitur. ff. de ritu nup. q̄ si filia inuito
patre nupserit pater eam dotare tenetur nisi
virum indignum elegerit.